

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

BALKAN GAZETESİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA ASLAN

GAZİANTEP
AĞUSTOS 2013

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

BALKAN GAZETESİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA ASLAN

Tez Danışmanı:Doç. Dr. Hilmi BAYRAKTAR

GAZİANTEP
AĞUSTOS 2013

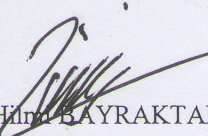
T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

BALKAN GAZETESİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

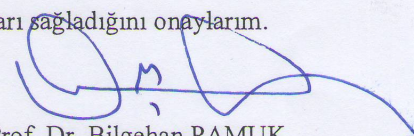
MUSTAFA ASLAN

Tez Savunma Tarihi: 11/09/2013

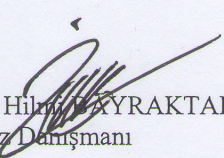
Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Hilmi BAYRAKTAR
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Prof. Dr. Bilgehan PAMUK
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Hilmi BAYRAKTAR
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

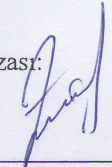
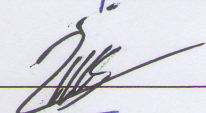
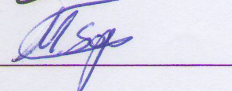
Jüri Üyeleri:

İmzası:

Doç. Dr. Zeynel ÖZLÜ (Jüri Başkanı)

Doç. Dr. Hilmi BAYRAKTAR

Yrd. Doç. Dr. M. Soğuk ÖMEROĞULLARI

ÖZET

BALKAN GAZETESİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

ASLAN, Mustafa

Yüksek Lisans Tezi, Genel Türk Tarihi ABD

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hilmi Bayraktar

Ağustos 2013, 436 sayfa

Balkan gazetesinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi beş bölümden oluşan bir çalışma olarak hazırlanmıştır. Bu yüzden Balkan Gazetesinin gazetecilik yönünden çok, belgeler grubu olarak ele alınmıştır. Tezin birinci bölümünde Balkan Gazetesine kadar Osmanlıda ki basınının durumunu ve Balkan gazetesinin genel özellikleri hakkında bilgi vermeye çalışılmıştır. İkinci bölümünde ise gazetenin ilk sayısından son sayısına kadar çıkan haberleri kronolojik bir sıralama yerine, konularına göre tasnif ederek haberler olduğu gibi verilmiştir. Ancak bu konular içerisinde kronolojik uyuma dikkat edilmiştir. Yayınlanan yazı, haber ve ilanlar konularına göre sınıflandırılırken gazetenin hangi gün, sayı ve sayfasında olduğu da gösterilmiştir. Tarihi belge niteliği taşıyan metinlerin hepsi olduğu gibi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Balkan Gazetesi, 1905 Rusya İhtilalleri, II.Abdülhamit'in sağlığı, Vehhabiler

ABSTRACT

THE ASSESSMENT AND TRANSCRIPTION OF BALKAN NEWSPAPER

ASLAN, Mustafa

Master Degree Thesis, History Department

Thesis Supervisor: Doc. Dr. Hilmi BAYRAKTAR

August 2013, Page 436

Balkan newspaper's transcription and assessment was prepared as a historical thesis including five parts. So, we approached to Balkan newspaper as a group of documents instead of its importance and qualities for journalism. In the first part of our thesis, we tried to inform about the situation of press in Ottoman Empire until Balkan newspaper instead of its general features. In the second part, we classified the news, that take place in the newspaper from the first One to the last, according to their subjects instead of their chronological orders. But we paid attention for the chronological accordance of the news. While we were classifying the published journals, news and advertisements according to their subjects, we pointed out them in which journal number and sheet of the Balkan newspaper they were. The documents, thought as historical value, were pointed out originally.

Key Words: Balkan Newspaper, 1905 Rusia Revolutions, Abdulhamid II' s health, The Wahhabis

ÖNSÖZ

Gazeteler toplum içinde önemli bir yere sahiptir. Toplumda meydana gelen siyasi, sosyal, kültürel olaylar gazetelere yansır ve o dönemde çıkan gazeteler incelendiğinde o toplumun özelliklerini öğrenmek mümkündür. Özellikle televizyon ve radyonun olmadığı dönemlerde gazeteler toplumun tek bilgi edinme aracı olmaktadır. Bu özelliği ile tarihi olayları incelemede önemli kaynak gruplarına girmektedir.

Bu öneminden dolayı bizde bu çalışmada, dönemin kültür ve siyasi hayatında özel bir yere sahip olan “Balkan” gazetesi ele alındı. Osmanlı devletini ilgilendiren çoğunlukla iç ve dış siyasi haberleri, yazıları ve ilanları ele alarak konu bütünlüğü sağlamak açısından aynı başlık altında verildi. Böylece gazetenin bir yıllık döneminde (1905) Osmanlı Devleti içindeki özellikle gazetenin çıktığı bölgedeki siyasi olayları gözler önüne getirmeye çalışıldı.

Bu şekilde yapılan çalışmada Osmanlı Devletinin 1905 yılında yaşadığı önemli siyasi olayların yanı sıra o yılda olan dünyadaki önemli siyasi olaylar hakkında geniş bilgi sahibi olmak mümkündür. Aynı zamanda 1905 yılı için önemli bir kaynak olmaktadır.

Araştırmada kullandığımız ana kaynak gazetenin kendisidir. Ancak bunun dışında gazete ile ilgili bilgi ve gazete içinde geçen bazı önemli olayları daha iyi anlamak için bazı kaynaklardan yararlanıldı.

Bu çalışmanın her safhasında benden yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarıma ve gazetenin incelenmesinde yol gösteren sayın hocam Doç. Dr. Hilmi Bayraktar’a teşekkürü bir borç bilirim.

Gaziantep 2013
Mustafa ASLAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR	viii
1. GİRİŞ: BALKAN GAZETESİNE KADAR OSMANLI'DA BASININ GENEL DURUMU VE BALKAN GAZETESİ	1
1.1. Osmanlı Basının Genel Durumu	2
1.2. Balkan Gazetesi ve Özellikleri.....	5
2. GAZETEDE YAYINLANAN OSMANLI DEVLETİ İLE İLGİLİ HABER VE YAZILARIN İNCELENMESİ.....	7
2.1. PADİŞAH VE HANEDAN	7
2.1.1. II.Abdülhamit'in Sağlığı Hakkında Çıkan Haberler	7
2.1.2. Veliht Meselesi.....	11
2.1.3. Padişah ve Hanedan İle İlgili Diğer Haber ve Yazılar	14
2.2. EYALETLER	14
2.2.1. Girit	14
2.2.2. Yemen.....	17
2.2.3. Bağdat.....	18
2.2.4. Mısır.....	19
2.2.5. Kıbrıs	21
2.3. AZINLIKLAR	21
2.3.1. Ermeniler.....	21
2.3.2. Rumlar.....	22
2.3.3. Bulgarlar.....	25
2.4. DEĞİŞİK KONULARA İLİŞKİN HABER VE YAZILAR.....	29
2.4.1. Gazetelerin Arasındaki Anlaşmazlık ve Tartışmalar	29
2.4.2. Eğitimle İlgili Çıkan Yazılar.....	31

2.4.3. Sağlıkla İlgili Çıkan Haberler	32
2.4.4. Balkan Yarımadası Hristiyan Nüfusuyla İlgili Bir Haber	32
2.4.5. Gümrük Meselesi	32
2.4.6. Reklam.....	34
2.4.7. Güreş Müsabakası.....	34
2.4.8. Fıkralar.....	35
2.4.9. Nasihatler	35
3. OSMANLI DEVLETİ DIŞINDAKİ ÜLKELERLE İLGİLİ HABER VE YAZILAR	37
3.1. AVRUPA	37
3.1.1. İngiltere	37
3.1.2. Fransa	38
3.1.3. Avusturya-Macaristan	39
3.1.4. Almanya.....	40
3.1.5. Rusya	42
3.2. AMERİKA	48
3.2.1. Şili	48
3.2.2. Amerika Birleşik Devletleri	48
3.3. ASYA.....	49
3.3.1. İran	49
3.3.2. Hindistan	51
3.3.3. Çin.....	52
3.3.4. Japonya.....	53
3.4. AFRİKA.....	55
3.4.1. Fas.....	55
4. MATERYAL VE YÖNTEM	56
4.1. Transkriyonda Uygulanan Yöntem.....	56
4.2. Bulgular ve Tartışma.....	56
5. Transkripsiyon	60
5.1. Balkan Gazetesi, Sayı 1, 9 Temmuz 1322 (1905)	60
5. 2. Balkan Gazetesi, Sayı 2, 11 Temmuz 1322(1905)	68
5. 3. Balkan Gazetesi, Sayı 3, 12 Temmuz 1322(1905)	82
5. 4. Balkan Gazetesi, Sayı 4, 13 Temmuz 1322(1905)	85

5.5. Balkan Gazetesi, Sayı 5, 15 Temmuz 1322(1905)	89
5. 6. Balkan Gazetesi, Sayı 6, 16 Temmuz 1322(1905)	96
5. 7. Balkan Gazetesi, Sayı 7, 18 Temmuz 1322(1905)	102
5. 8. Balkan Gazetesi, Sayı 8, 19 Temmuz 1322(1905)	109
5. 9. Balkan Gazetesi, Sayı 9, 22 Temmuz 1322(1905)	120
5. 10. Balkan Gazetesi, Sayı 10, 23 Temmuz 1322(1905)	128
5. 11. Balkan Gazetesi, Sayı 11, 25 Temmuz 1322(1905)	134
5.12. Balkan Gazetesi, Sayı 12, 26 Temmuz 1322(1905)	140
5.13. Balkan Gazetesi, Sayı 13, 26 Temmuz 1322(1905)	146
5.14. Balkan Gazetesi, Sayı 14, 28 Temmuz 1322(1905)	160
5.15. Balkan Gazetesi, Sayı 15, 29 Temmuz 1322(1905)	166
5.16. Balkan Gazetesi, Sayı 16, 1 Ağustos 1322(1905)	172
5. 17. Balkan Gazetesi, Sayı 17, 2 Ağustos 1322(1905)	179
5.18. Balkan Gazetesi, Sayı 18, 5 Ağustos 1322(1905)	182
5.19. Balkan Gazetesi, Sayı 19, 8 Ağustos 1322(1905)	184
5.20. Balkan Gazetesi, Sayı 20, 9 Ağustos 1322(1905)	186
5.21. Balkan Gazetesi, Sayı 21, 10 Ağustos 1322(1905)	189
5.22. Balkan Gazetesi, Sayı 22, 12 Ağustos 1322(1905)	193
5.23. Balkan Gazetesi, Sayı 24, 15 Ağustos 1322(1905)	199
5.24. Balkan Gazetesi, Sayı 25, 16 Ağustos 1322(1905)	205
5.25. Balkan Gazetesi, Sayı 26, 17 Ağustos 1322(1905)	212
5.26. Balkan Gazetesi, Sayı 27, 18 Ağustos 1322(1905)	218
5.27. Balkan Gazetesi, Sayı 29, 20 Ağustos 1322(1905)	224
5.28. Balkan Gazetesi, Sayı 30, 22 Ağustos 1322(1905)	230
5.29. Balkan Gazetesi, Sayı 31, 23 Ağustos 1322(1905)	236
5.30. Balkan Gazetesi, Sayı 32, 24 Ağustos 1322(1905)	243
5.31. Balkan Gazetesi, Sayı 33, 25 Ağustos 1322(1905)	249
5.32. Balkan Gazetesi, Sayı 35, 27 Ağustos 1322(1905)	256
5.33. Balkan Gazetesi, Sayı 37, 31 Ağustos 1322(1905)	262
5.34. Balkan Gazetesi, Sayı 38, 25 Ağustos 1322(1905)	269
5.35. Balkan Gazetesi, Sayı 39, 25 Ağustos 1322(1905)	275
5.36. Balkan Gazetesi, Sayı 40, 3 Eylül 1322(1905)	282

5.37. Balkan Gazetesi, Sayı 41, 5 Eylül 1322(1905)	288
5.38. Balkan Gazetesi, Sayı 42, 6 Eylül 1322(1905)	295
5.39. Balkan Gazetesi, Sayı 43, 7 Eylül 1322(1905)	301
5.40. Balkan Gazetesi, Sayı 44, 8 Eylül 1322(1905)	308
5.41. Balkan Gazetesi, Sayı 45, 9 Eylül 1322(1905)	314
5.42. Balkan Gazetesi, Sayı 46, 10 Eylül 1322(1905)	321
5.43. Balkan Gazetesi, Sayı 48, 13 Eylül 1322(1905)	327
5.44. Balkan Gazetesi, Sayı 49, 14 Eylül 1322(1905)	333
5.45. Balkan Gazetesi, Sayı 50, 15 Eylül 1322(1905)	339
5.46. Balkan Gazetesi, Sayı 51, 16 Eylül 1322(1905)	345
5.47. Balkan Gazetesi, Sayı 52, 17 Eylül 1322(1905)	352
5.48. Balkan Gazetesi, Sayı 56, 21 Eylül 1322(1905)	359
5.49. Balkan Gazetesi, Sayı 58, 23 Eylül 1322(1905)	365
5.50. Balkan Gazetesi, Sayı 60, 27 Eylül 1322(1905)	372
5.51. Balkan Gazetesi, Sayı 61, 28 Eylül 1322(1905)	378
5.52. Balkan Gazetesi, Sayı 62, 29 Eylül 1322(1905)	384
5.53. Balkan Gazetesi, Sayı 63, 1 Teşrin-i Evvel 1322(1 Ekim1905).....	390
5.54. Balkan Gazetesi, Sayı 66, 3 Teşrin-i Evvel 1322(3Ekim 1905).....	397
SONUÇ.....	406
KAYNAKÇA.....	407
EKLER.....	408
EK 1. BALKAN GAZETESİNİN OSMANLICA METİN ÖRNEKLERİ	409
DİZİN.....	ix
ÖZ GEÇMİŞ	ixv
VITAE	xivv

KISALTMALAR

Bakınız	:	Bkz.
Cilt	:	C.
Hicri	:	H.
Madde	:	md.
Matbaa	:	Mat.
Miladi	:	M.
Sayfa	:	s.
Sayı	:	S
Yayınları	:	Yay
Ve benzeri	:	vb
Okunamayan Kelimeler	:	(...?)

I.BÖLÜM

1.GİRİŞ: BALKAN GAZETESİNE KADAR OSMANLI'DA BASININ GENEL DURUMU VE BALKAN GAZETESİ

Gazeteler, tarih araştırmaları için oldukça önemli bir kaynak grubudur. Bu kaynak gurubu dağınıktır. Fakat o oranda da zengin bir malzeme içermektedir. Bu malzemenin kısa zamanda kapsamlı bir çalışma ile ortaya konması zordur. Ancak bu dönemin tarihi olaylarını inceleyecek herhangi bir araştırmacının bu kadar zengin malzemeden mahrum kalması da bilimsel bir çalışma için büyük eksikliklerdir.

Olaylar meydana geldikleri dönemler içerisinde gazetelere yansımakta ve halkın bu olaylar bakışını da yansıtmaktadır. Gazeteler toplumda ki bütün gelişmeleri, yönetimin aldığı kararları kendi açılarından da olayı yansıttığı gibi, olaylar ve yönetim karşısında kamuoyunun tepkilerini ve görüşlerini de yansıtır. Bu yüzden de basın, klasik bir tanımla halkın sözcüsüdür. Özellikle radyo ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarının olmadığı bir zamanda gazetelerin kamuoyu oluşturma gücü daha önem taşır. Gazeteleri taramak suretiyle dönemin olaylarını ayrıntılarıyla öğrenebilmek ve gelişmeleri takip edebilmek mümkündür. Bu gelişmeler siyasi tarih dışında ekonomik, kültürel ve her türlü toplumsal konuyu da içermektedir; Dolayısıyla toplumu ilgilendiren diğer gelişmeleri de takip etmek mümkündür. Bu yüzden çalışma konusu olarak bir gazeteyi incelemeyi düşündük ve "Balkan" gazetesini seçtik. Araştırmamızı Balkan gazetesinin kültür basın tarihindeki yeri ve tarihi araştırmalarına katkısı olması üzerinde yoğunlaştırdık.

Rumeli' de çıkan önemli gazetelerden biri olan Balkan, sadece Osmanlı Devletini merkezine almadan bölgesel sorunlarına öncelik vermiştir. Ve II.Abdülhamit'in sıkı sansürlerine rağmen (İstibdat Dönemi 1878-1908) olaylara tarafsız bakmaya çalışmıştır. Siyasi olayların daha çok haber yapılmasına karşılık, çeşitli konularda da yazılar çıkmıştır. Ve bunu gazetenin baş yazarı Edhem-i Ruhi ve

birkaç tane daha yazarla yapmaya çalışmıştır. Günümüzdeki basın teknolojisiyle alınan haberleri değerlendirecek uzman kadroları geçen yüzyılda görmek imkansızdır. Ayrıca dediğimiz gibi II.Abdülhamit'in dönemi basına sansürün olduğu gazetelerin sıklıkla kapatıldığı bir dönemdir.

Balkan gazetesi Tercüman-ı Ahval, Tasvir-i Efkar kadar önemli olmasa da yayınlandığı dönemde tüm dünyadaki olan bitenle ilgilenmesi ve bu bölgelerden gelen haberleri yayınlanması açısından önemli bir yer teşkil etmektedir. Gazetede Osmanlı Devletinin dağılma döneminin izleri tüm haberlere yansımaktadır. Eski dost İngiltere'nin bu dönemde Osmanlı devletiyle düşman olması, Almanya ve Japonya gibi devletlerle yakınlaşmasını da Balkan da görmekteyiz. Özellikle Balkan'ın Filibe gibi topraklarda çıkması nedeniyle Makedonya'nın adım adım parçalanmasını çok yakından izleyerek haberlerinde yansıtmıştır. Bunun yanısıra Ortadoğu'nun kaynamasını ve bu yerlerin tek tek Osmanlı bütünlüğünden ayrılmasını görmekteyiz. Dış siyasi haberler de Bolşevik devriminin temellerinin atıldığı 1904'te başlayan Rus İhtilalleri hakkında gazetenin tüm sayılarında karşımıza çıkmaktadır. Ve bunun gibi bilgileri içerdiği için gazetenin önemini göz ardı etmemeliyiz.

Gazetenin çıkışından bulabildiğimiz son sayısına kadar yer alan konulara ilişkin olarak yaptığımız bu inceleme ve verdiğimiz metinler, Balkan'ın o dönem olayları için ihmal edilmemesi gereken bir kaynak olduğunu açıkça belirtmektedir.

1.1. Osmanlı Basınının Genel Durumu

Türkiye genelinde basına yönelik düzenlemelere tarihsel olarak baktığımızda XV. Yüzyıl'da Osmanlı İmparatorluğu'nda başlayan Batılılaşma Hareketi ile kitle iletişim aracı olarak, yani süreli yayın yapan gazetelerin çıkarılmaya başlandığını görmekteyiz. Ancak bu süreli yayınlan imparatorlukta ilk kez Fransızlar başlatmış, 1850 yılına gelindiğinde de İstanbul ve öbür vilayetlerde gayri müslimlerin çıkardığı gazete sayısı 15'e ulaşmıştır.Siyasal rejimin çağdaş anlamda ilk kez yazılı bir metinle reforme edilmesinin dönüm noktası olan Tanzimat Fermanı'nda ise, basına ilişkin herhangi bir düzenleme görülmemektedir. Bu fermanın yayınlanmasından kısa bir süre sonra, 1840'ta, İstanbul'da yaşayan ve bir İngiliz olan William Churchill, kapitülasyonların verdiği destek ve İngiltere'nin baskısıyla yabancı haberler veren Türkçe Ceride-i Havadisi yayınlamaya başlamıştır¹.

¹ Hıfzı Topuz(1973), 100 Soruda Türk Basın Tarihi,İstanbul, s.8

Bununla birlikte Tazminat Dönemi olarak adlandırılan 1839-1876 yılları arasında ilk kez Osmanlı Türklerinin Batılı anlamda bir gazete çıkarma girişiminde olduklarını görmekteyiz. Yeni Osmanlılar Cemiyeti üyelerinden Agah Efendi, Meclis-i Maarife bir dilekçe ile başvurarak Tercüman-ı Ahval'i yayınlama izni almıştır. Tercüman-ı Ahval'in Ceride-i Havadis 'ten tirajının daha yüksek olması nedeniyle Ruzname adıyla bu gazete yeniden çıkarılarak iki gazete arasında rekabet başlamıştır.

Bu arada (1862) Tercüman-ı Ahval'den ayrılan Şinasi'nin çıkardığı Tasvir-i Efkâr gazetesinin özgürlük lehindeki ve hükümetin politikasını eleştiren yorum ve imâli haberlerin devlette uyandırdığı kaygı, 1864'te Matbuat Nizamnamesi'nin yayınlanmasının siyasal nedenini oluşturmaktadır. Çünkü Şinasi, Tasvir-i Efkâr 'da ilk kez "ulus" kavramını kullanmış, kamuoyunun önemini açıkça belirtmiş, devleti ulusun temsilcisi olarak işleri yöneten ve ulusun refahı için çalışan bir kurum olarak nitelmiştir. Şinasi'nin "ihtilalci" bir gazeteci olduğu savların yayılmasıyla 1865'te Paris'e kaçması sonucu Namık Kemal, Tasvir-i Efkâr'ın başyazılarını yazmaya başlamış, önceleri yazılan yöneticilerce beğenilmişse de 1867'de gazetenin 467. sayısında "Şark Meselesi" başlıklı bir yazı dizisi başlatması üzerine gazetecilik yapması yasaklanmış ve O da Avrupa'ya kaçmıştır².

Sultan Abdülaziz tarafından 25 Kasım 1864' te ilan edilen ve 35 maddeden oluşan Matbuat Nizamnamesi' nin önemli maddeleri şunlardır: Hangi dilde olursa olsun siyasete ve yönetime yönelik yayın yapmak isteyenlerin önceden izin almaları (md.1) gerekmektedir. Yüce devletin iç güvenlik ve asayişini bozacak cinayet ve suçlardan birinin oluşmasına her kim bir gazete aracılığıyla neden olursa, yayını yapan gazeteci de suç ortağı sayılacaktır (md.13). Bir gazeteci saltanata, genel adaba ve ulusal ahlaka aykırı yazılar yazar ve hanedana saldırıda bulunursa (md.15), bakanlar kuruluna (md.16), üst düzey bürokratlara dokunacak söz yazarsa (md.16), yüce devletin dost ve müttefiki bulunan hükümdarlara dokunacak yayın yaparsa (md.17) çeşitli miktar altın ve sürelerle hapis cezasına çarptırılır.

Gazete çıkarmak isteyenlerin izne bağlanmasını düzenleyen bu basın tüzüğüyle böylece basın özgürlüğüne ilk kısıtlama getirilmiştir. Ancak belirttiğimiz gibi devletin bu tüzük doğrultusunda aldığı önlemler, dönemine göre basın özgürlüğünü "kısıtlayıcı" ama "yok edici" yönde değildir. Örneğin Namık Kemal'den

² Çetin Yetkin; Siyasal Düşünceler Tarihi, Gürer Yayınları, İstanbul, 2009, s. 701

sonra Tasvir' i Efkar Rezaizade Mahmut Ekrem tarafından yayını sürdürürken, yönetime karşı eleştiri yapmak isteyen hem gazetelerin hem profesyonelce gazetecilik yapanların sayısı artmış hem de Ali Suavi'nin Muhbir'i Ayine-i Vatan, Utarit gibi yeni gazeteler yayın yaşamına girmişlerdir.

Bu tür yayınların siyasal rejimi tehdit ettiği gerekçesiyle ve 1864 Matbuat Kanunu'nun yetersiz kaldığı savıyla 27 Mart 1867' de Âli Kararname çıkarılmıştır. Bu kararnameye göre, hükümete gazete kapatma yetkisi verilmiştir. Kararnamede dikkati çeken cümle "Bazı basın organlarının devlete bile dil uzatarak fesata alet olmasıdır".

Böylece gazete çıkarmayı hükümetten alınacak izne bağlamaktan hükümetin gazete kapatma yetkisine değin uzanan Tanzimat Dönemi' nde 12 gazete, ya süreli olarak kapatılmış ya da yayını yasaklanmıştır. Bu, "genişleme" döneminden "kasılma" dönemine geçiş sürecinin başlamasıdır. Artık sayılan 10'lan bulan ve yurtdışında yayın yapan gazetelere 1876' da ilk sansür uygulanmış, Ziya Paşa, Ebuzziya Tevfik, Ali Suavi ve Ahmet Mithat Efendi siyasal rejime yönelttikleri eleştiriler sonucu sürgüne gönderilmişlerdir.

30 Mayıs 1876'da Sultan Abdulaziz'in yerine tahta V. Murat geçince bu gazeteciler bağışlanmış, böylece bir ay içinde İstanbul'a yenedendönmüşlerdir. 1876 Anayasası'nın 12. maddesi "matbuat kanun dairesinde serbesttir" biçiminde düzenlenmiş, I. Meşrutiyet ilan edilince 31 Ağustos 1876'da V. Murat'ın yerine tahta geçen II. Abdulhamit, anayasaya bağlı kalacağına yemin etmiş, Namık Kemal Danıştay üyeliğine ve yeni kurulan Tercüme Kurulu'na Ziya Paşa, Ebuzziya Tevfik ve Ali Suavi ile birlikte atanmıştır. 1876 Anayasası Komisyon Başkanı Mithat Paşa, Ziya Paşa'yı ayrıca bu komisyona almıştır³.

1864 Matbuat Kanunu'nu geri bulan Mithat Paşa, çağdaş bir basın yasası hazırlamış ancak yasa tasarısı Meclis-i Mebusan'da kabul edilmesine karşın uygulamaya konmamıştır. Bir süre sonra II. Abdulhamit, Mithat Paşa'ya basının ağızını bağlamasını ve yürürlükteki yasalara aykırı olarak kendi keyfince İstikbal ve Vakıf gazetelerinin kapatılmasını emretmiştir. II. Abdülhamit, basın özgürlüğünü kaldırmasındaki gerekçeyi şöyle açıklamaktadır: "Bizim memleketimizde halk, henüz çok saftır, çok az okumuştur, insanlarımıza çocuk gibi davranmak zorundayız. Aileler ve eğitimciler gençliğin elinde zararlı yazılan bulunmamasına özen

³ Server Tanilli(1980), Türk Anayasaları ve İlgili Mevzuat, Fakülteler Mat. İstanbul, s.4

gösterdikleri gibi, hükümet de, biz de halkın zihnini zehirleyecek her şeyi ondan uzak buldurmalıyız". Böylece Sultan, yayınlanmasına izin verilen gazetelerin sahip ve yazarlarına özel çıkarlar sağlayarak baskı yönetimini onaylayıcı yazılar yazmalarını sağlamış, Avrupa'dan gelen gazete, dergi ve kitaplar denetlenmeye başlanmış, mizah ve karikatür dergilerinin yayınlan da yasaklanmıştır. Bunu, Abdülhamit'in siyasal koşulların elverişsizliğini göstererek bağlı kalmaya yemin ettiği anayasaya askıya almak ve Meclis-i Mebusan'ı feshetmek izlemiş, başta Mithat Paşa olmak üzere parlamenter rejimi ve basın özgürlüğünü destekleyen çok sayıda mebus ve gazeteci sürgüne gönderilmiştir.

Böylece genişleme döneminden kasılma dönemine geçiş süreci başlamış ve "İstibdat Dönemi" olarak adlandırılan 1878-1908 yılları arasında basına yönelik kısıtlamalar katmerlenmiştir. Bunlar, basın sansürü, basına konan yasaklar, kitapların yakılması, gazetelerin kapatılması, çıkar sağlanarak jurnallığın özendirilmesi, yabancı basının satın alınması ve yabancı ülkelerle haberleşmenin engellenmesidir. Bu önlemlerin tipik örnekleri ise 1881' den itibaren sansürün şiddetinin artmasıyla Sabah gazetesi Baş yazarı Şemsettin Sami'nin sansür edilen yazılarının yerlerini, dünyada ilk kez, beyaz bırakarak yayınlama yöntemini uygulaması ve dolayısıyla siyasal baskıyı protesto etmesidir. II. Abdülhamit' in bir başka kayda değer yasağı da gazetelerde tahttan indirme, savuşturma, anayasa, özgürlük, vatan, eşitlik, Bosna, Hersek, Girit, Kıbrıs, Makedonya, Yıldız, Büyükburun, Murat, istibdat, uluslararası, veliaht, cumhuriyet, milletvekilleri, ayan azası, bomba, Mithat Paşa, Kemal Bey, devrim, grev, suikast, ihtilal, anarşi, sosyalizm, dinamit, infilak ve kargaşalık sözcüklerinin kullanılmamasıdır. Bundan böyle V. Murat'ın çıkardığı af ile sayıları 10' u bulan gazeteler, Abdülhamit' in tahta geçmesiyle Sabah, Tercüman-ı Hakikat, Türk Gazetesi, İkdam ve Mizan olmak üzere beşe inmiştir.⁴

1.2.Balkan Gazetesi ve Özellikleri

Balkan gazetesinin genel özelliklerine değinecek olursak:

Balkan Gazetesinin 1322 (miladi olarak 1905) senesinin ilk sayısında Rumeli gazetesinin eki olarak çıkarıldığı gazetesinin manşetinden duyurulmaktadır. Balkan gazetesi çıkarılmadan önce gene Rum ili gazetesine bağlı olarak "Rumeli Telgrafları" adında bir gazete çıkarılmış ama bu gazetesinin pek iyi bir tirajı

⁴ Nurşen Mazıcı(1987); 1930'a Kadar Basının Durumu ve 1931 Matbuat Kanunu,İletişim Yayınları, İstanbul , s.133

olmayınca bu gazete kapatılmıştır. Bu gazetenin tirajının olmayışının nedenleri üzerine gidilerek okuyucunun istekleri doğrultusunda manşette belirtildiği gibi bilimle ilgili makalelerin ve edebi yazıların gazetelerde çok yer alması okuyucuyu sıkılmış tiraj kaybına neden olmuştur. Bu nedenle Balkan gazetesi adıyla daha çok siyasi haber ağırlıklı bir gazete çıkarılmıştır.

Balkan gazetesi ilk kez 1905 yılında Filibe’ de yayınlanmış ve yayın hayatı bir yıl boyunca devam etmiştir. Balkan gazetesinde 55 sayı yayınlanmıştır, her sayı genelde 3-5 sayfa aralığındadır. Şekil olarak iki sütun halinde 225 sayfadır. İncelediğimiz Balkan gazetelerinin ilk sayısı 9 Temmuz 1322 tarihinde Pazar günü yayınlanmıştır. Son sayısı ise 3 Ekim 1322 Cumartesi gününde çıkmıştır. Gazetenin neden 3 Ekim 1322’ de yayın hayatına son verildiği ise belirtilmemiş.

Gazetenin ilk sayfasında “Balkan” serlevhası büyük harflerle yazılıdır. Gazete cuma ve pazartesi günleri dışında her gün çıkmaktadır. Abone bedeli altı aylığı 14 kuruş 8 franka ve üç aylığı ise 8 kuruş 4 franka satılmaktadır. Gazete boyuna altı santim, enine ise 5 santimdir. Tarihler ise aylar miladi takvime uygun olarak verilirken (son sayılara denk gelen ekim ayı hariç), sene hicri olarak verilmiştir.

Balkan Gazetesi Filibe de Kinaz Boğuridova sokağında 10 numaralı dairede çıkarılmaktadır.

Gazetenin yazarları ise birkaç kişiden oluşmaktadır. Yayın yönetmeni olan Edhem-i Ruhi’nin gazetenin 51. sayısına kadar gazetede imzası gözükmektedir. 51. sayıdan gazetenin son sayısı olan 66. sayısına kadar Zağralı Emin Paşa Hafidi Asaf isimli kişi ile Encümen Reisi Ahmet isimli kişilerin yazıları ve haberleri bulunmaktadır.

Gazetenin genel olarak çıkardığı sayılarda “Telgraf Havadisleri, Son Haberler, Gülmeyin, İlan, İhtar” bölümleri yer almaktadır. Telgraf havadisleri başlığıyla yayınlan yazılarda Osmanlı Devleti ve dış ülkeler hakkındaki alınan haberler verilmiştir. Son haberler de ise her sayıda çıkan aynı konu hakkındaki son durumu vermek için kullanılan bölümdür. Gülmeyin bölümünde Filibe ve çevresinde geçen komik durumlar fıkra şeklinde verilmektedir. İlan ve ihtar da ise gazetenin kendi bölgesindeki öğretmen ihtiyacı ilanları, gazetenin kendi problemleriyle ilgili yazılar çıkmakta ve çok az olsa da bölgedeki esnaflardan reklam alınmaktadır.

II.BÖLÜM

2.GAZETEDE YAYINLANAN OSMANLI DEVLETİ İLE İLGİLİ HABER VE YAZILARIN İNCELENMESİ

2.1..PADIŞAH VE HANEDAN

2.1.1.II.Abdülhamit'in Sağlığı Hakkında Çıkan Haberler

Balkan gazetesi on altıncı sayısından altmış altıncı sayısına kadar diğer haberlerin yanında Sultan II.Abdülhamit' in hakkında da haberler çıkarmıştır. Bu çıkan haberlerde saray içinde II.Abdülhamit' in durumu hakkında çıkan tartışmaları, çekişmeleri gördüğümüz gibi büyük devletlerin II.Abdülhamit' in ölmesi durumunda saray içinde kendilerine yakın gördükleri veliahtı desteklediklerini görüyoruz. Ve bu konuda çıkan haberler şunlardır:

Resmi telgraflara göre Sultan II. Abdülhamit ölmediyse bile sağ denecek halde değildir. Sultan ölürse Osmanlı Milletinin hayat ve memnatına ne gibi bir etki edecek? Çok mühim bir mesele.

S.16 / 1 Ağustos 1322(1905) s.1

İki günden beri Sultan Hamit ağır surette hasta olduğuna ve hatta vefat ettiğine dair haberler bulunmaktadır. Ama bunların gerçek olmadığına şüphe yoktur. Yabancı gazetelerde sultanın öldüğünü yerine geçecek olan isim konusunda tartışmalar olduğu için sultanın ölüm haberinin duyurulmadığını yazıyor. Sultanın sadık yardımcılarında olan Necib Mülhema Paşa milletten çaldığı paraları Kredi Lionae yatırıp bir Fransız vapuruyla kaçmaya çalışırken yakalanmıştır. Demek olur ki padişahın sadık kulları hayatından ümidini kesmiştir. Sultanın sağlık haberlerinden dolayı esnaf çarşıları kapatmış halk arasında bir telaş başlamıştır. Zat-ı Şahanenin en önemli hastalığı idrar yollarının tıkalı olması ve idrar yolundan kan gelmesi imiş.

S.16 /1 Ağustos 1322(1905) s.2

Zat-ı Şahanenin hastalığı için Almanya' nın en iyi tıp doktorlarından Burgeman çağırılmıştır. Doktorun tavsiyesine göre sultan bir an önce ameliyat

edilmelidir, bu tedavide hastalık devam edecek ama sultanın eskisine göre biraz daha iyi olacağı söylenmiştir.

S.16 /1 Ağustos 1322(1905) s.3

Sultanın hastalığı tüm dünyayı meraka düşürdüğü gibi İstanbul halkının da heyecanda bırakmaktadır. Son haberlere göre sultan yaşamaktadır ama bu durum belki birkaç gün sürer. Sultan kendi durumunu hissetmiş olacak ki geçen akşam Üsküdar' dan araba vapuruyla Yusuf İzzeddin Efendi ve Veli Ahmet Efendiyi ve de saltanat olan Reşat Efendiyi yanına çağırmıştır. Bir saat kadar yapılan görüşmede sultanın ateşi 40-41 derece imiş.

S.17 /2 Ağustos 1322(1905) s.1

Sultan Abdülhamit'in Reşat ve Yusuf İzzeddin Efendileri yanına çağırarak, vasiyetini verdiği bilinmektedir. Bu şehzadeler huzurda iken kızlar ağasından başka kimse görüşmede bulunmamıştır.

S.20 /9 Ağustos 1322 (1905) s.4

Zat-1 Şahane geçen hafta selamlığa çıktıktan sonra son derece fenalaşmış ve dermansız kalmıştır. Doktorlar sultanın bir daha selamlığa çıkmasının tehlikeli olacağını söylemişlerdir. Sultan Hamit hastalığının son derece ağırlığının kendisinde farkında olduğundan geçen gün sadrazam Ferit Paşayı huzuruna çağırdı. Bundan sonra devletin düzeni ve geleceğini emaneten verdiğini söylemiştir.

S.22 /12 Ağustos 1322(1905)s.3

Geçen Perşembe günü Zat-1 Şahaneye şiddetli bir nöbet gelmiş ve bu yüzden bayılmıştır.

S.24/15 Ağustos 1322(1905)s.3

Geçen cuma günü Zat-1 Şahane yine selamlığa çıktı ama yüzü gözü sarılı elbiseye gömülmüş gibiydi. Namaz sonuna kadar bekleyemedi.

S.27/17 Ağustos 1322 (1905)s.3

Sağlığının müsaade etmemesine rağmen Sultan Hamit yine selamlığa çıkmıştır. Gene fenalaştığından hekimler tedavi altına almıştır.

S.30/ 22 Ağustos 1322(1905)s.2

Sultan Hamit' in sağlığı katiyen iyi denecek bir hale gitmiyor. Sürekli bayılıyor ve solunum desteğiyle solunum alıyor. Sultan Hamit 'in sağlığından ümit kalmadığını ise en iyi şekilde Avrupa gazetelerinden görülüyor. Avrupa gazeteleri şu an veliaht meselesini tartışıyor ve padişahın kim olacağı hakkında haberler yayınlıyorlar.

S.33 /25 Ağustos 1322(1905)s.4

Gelecek hafta Almanya' nın en meşhur doktorlarından bir diğeri İstanbul sarayına gelmesi duyuruluyor. Sultanın son durumunu iyiye gittiği söyleniyor.

S.38 / 1 Eylül 1322 (1905) s.3

Almanya' nın ünlü doktorlarından Burgeman sultanı tedavisinden sonra önümüzdeki iki hafta süresince ameliyat edilmesi gerektiğini söylemiş. Sultanın bu ameliyatı kabul edene kadar Doktor Burgeman Bursa da oturmaya karar vermiş.

S.41 / 5 Eylül 1322 (1905) s.2

Sultanın sağlığıyla ilgilenen Doktor Burgeman ve asistanı Profesör Beyr gelecek hafta Almanya' ya döneceklermiş. Mesane hastalığından muzdarip olan Zat-ı Şahanenin son zamanlarda hastalığı soğuk almasıyla şiddetlenmiştir. Yine de hastalığı daha iyiye gitmektedir. Hatta Zat-ı Şahane Doktor Burgeman'a "Sizin Alman gazeteleri her ne kadar beni öldürse de ben gördüğünüz gibi iyiyim" diyerek tebessüm ve iltifatta bulunmuştur. Bu günlerde iki Alman doktor sultanın sağlığı hakkında detaylı bir rapor hazırlayacaklar. Sultan bu vesileyle Doktor Burgeman'a pırlantalı Mecitiye nişanı ve birçok değerli hediyeler vermiştir.

S.42 / 6 Eylül 1322 (1905) s.3

Poltişe Kurşundans' ın Bulgar sefarethanesinden aldığı habere göre sultanın sağlığı iyiye gitmekte imiş.

S.43 / 7 Eylül 1322 (1905) s.2

Birkaç günden beri sultanın hastalığı tekrar şiddetlenmiştir. Durumun vehameti Viyana telgraflarında görülmüştür. Doktor Burgeman hastalığın tedavisinin ameliyatsız olmayacağını onaylamıştır. Dünkü gün Doktor Burgeman'ın Almanya'ya dönüşüyle birçok Avrupalı gazeteci sultanın sağlığı hakkında sorular sormuştur. Doktor Burgeman gayet mühim bir cevapla "Değil bir padişahın en fakir bir hastanın son nefesinde bile ümitsizliğe düşülemez" soruları yanıtlamıştır.

S.46 / 10 Eylül 1322 (1905) s.3

Tan gazetesine göre Dersaâdetten çekilen bir telgrafnameye göre Sultan Hamit hep hasta yaşıyor. Hastalığı Bel kemiğindedir ve bir de sertan hastalığı ile uğraşmaktadır. Sertan hastalığı ise böbreklere sirayet etmiş olduğu için yapılacak ameliyat durumu daha da kötüleştirecektir. Doktor Burgeman Berlin' den Sultan Hamit' e Kayzer Vilhem suyu kaynaklarından okuyunca suyu içmesini tavsiye etmiştir.

S.49 / 14 Eylül 1322 (1905) s.3

Dersaâdetten ‘Lafan’ muhbiri Zat-ı Şahanenin böbrek setanından muzdarip olduğunu onaylıyor. Geçen Temmuzun yirmi sekizinde Nuri Paşa tarafından yapılan ameliyat bir zaman Üçüncü Napolyan’ a yapılan ameliyattan daha iyimiş. Profesör Burgeman Sultan Hamit’in hastalığından endişe olmadığını ancak devlet işleriyle uğraşmayıp ,hastalığın tekrar şiddetlenmemesi için kesinlikle dinlenmesi gerektiğini söylemiş.

S.50 / 15 Eylül 1322 (1905) s.3

Sultanın sağlığı hakkında şimdiye kadar bin rivayet çıkmıştır. Belki de bin telgraf çıkmıştır. Bütün bu rivayetlerin bir kısmı sultanın sağlığının iyi olduğunu bir kısmı da kötü olduğunu söylemektedir. Ama bu defa Tan gazetesine göre İstanbul dan bir telgraf çekilmiş ve telgrafta doktorların yaptığı son kontrolde sultanın hayati tehlikesinin bulunduğu kesinlikle ortaya çıkmıştır. Zira sertan böbreklere bulaşmış, bu durum en fazla bir sene sürmez. Bu telgraf İstanbul da ki Fransız elçiliğinden çekilmiş, herhalde bu telgraf önem ve güven gerektirir.

S.51 / 16 Eylül 1322 (1905) s.3

Haber telgraflarına göre sultanın acısı yine arttığı haber veriliyor.

S.52 / 17 Eylül 1322 (1905) s.2

Sultan Hamit’ in hastalığı ve hayatı tehlikede olduğu söyleniyor. Bundan beş gün önceki Times gazetesinin haberine göre Sultan Hamit her an ölebilir ve vefatıyla İstanbul’ da büyük bir saltanat kavgası, büyük bir karışıklık ortaya çıkabilir diye yazıyor.

S. 58 / 23 Eylül 1322 (1905) s.2-3

Mançester gazetesine göre Doktor Burgeman sultanın daha birkaç hafta yatağa bağlı yaşayacağından bahsetmiştir. Zat-ı Şahane dünkü gün Yıldız Sarayının bahçesinde araba ile gezerken birden rahatsızlanmıştır. Hemen Nurettin ve İbrahim Paşalara haber verilerek acil bir müdahale de bulunulmuştur.

S. 61 / 28 Eylül 1322 (1905) s.3

Mübarek ramazan ayı geldi. Zat-ı Şahanenin hastalığı hâlâ ağırlığıyla devam ediyor. Ramazanın on beşi geldi ve Hırka-i Saadet açılacak ama sultan bu halde seyahate çıkamaz . Sultanın ani ölümüyle İstanbul’un karışacağından korkuluyor.

S.62 / 29 Eylül 1322 (1905) s.4

Sultanın hemşiresi Sence Sultan ağır suret de hastadır.

S.64 / 1 Teşrin-i evvel 1322 (1 Ekim 1905) s.3

Fransız gazetesi Figaro şu sözleri söylüyor:” Sultan Abdülhamit’ in birkaç haftadan beri hasta olduğu haberi Avrupa da yayıldı. Sultanın hastalığına dair çıkan haberler hep birbirinin tersi çıkıyor. Sultanın böbreklerinde sertan olduğu biliniyorsa da kesin değil. Bir gün ölüm döşeğinde ertesi gün selamlığa çıkabiliyor. Ölecek mi? O birkaç hafta daha yaşayabilir. Ama sağlıktan düştüğü kesin ve her an ölebilir. Sultanın ölmesiyle büyük bir karışıklık olacağından tüm Avrupa tartışıyor ama Türkiye halkının bu durumdan haberi bile yok. Türk gazeteleri bunları yazmıyor, saray erkânı konuşmuyor.”

S.66 / 2 Teşrin-i evvel 1322(2 Ekim 1905)s.2

2.1.2. Veliht Meselesi

Sultan Hamit’ in ölüm döşeğinde olduğunu görenler bir saltanat kavgasına tutuştular. Bazı kimseler saray erkânının Sultan Hamit ölse de Veliht Mehmet Reşat’ın yerine Sultan Hamit’ in çocuklarından birini getirip, yine hükümetin idaresini elden kaçırmayacaklarını iddaa ediyor. Sultan Hamit öldükten sonra mabeyn erkânının sarayda bir hükmü kalmayacak, sadrazam heyet-i vükelanın kaderinde kalacakmış. Heyet-i vükela altı yüz seneden beri gelen kanun-i saltanatı bozmak istese millet bir taraf, buna Avrupa izin vermez.

Osmanlı saltanatına gelecek olan yeni padişah şimdi mabeyn erkânıyla anlaşması pek zayıftır, hal böyle olunca yeni bir heyet-i vükelanın teşkil ihtimali çoktur. Yeni padişahın edeceği meslek-i siyaset şimdedentahmin ve takdir edilemez. Fakat ibretle dolu olan otuz senelik karanlık mazinin bitmesi için niyaz ederiz.

S.16 / 1 Ağustos 1322 (1905) s.1

Sultan Hamit’ e halef ve saltanat olacak? İstanbul’dan ‘‘Kulenışa Zebtunuğ’’ gazetesine yazıldığına göre şimdiye kadar cari olan usule yani saltanat olacak kişinin sülalenin en ulusu bulunması şart iken Sultan Hamit oğlu Alaaddin Efendiyi kendine halef tayin edebilmek için şimdiye kadar olan usulü lagv etmeli. Ve bunun için Yıldız köşkünde bir hile düşünülmüştü.

Şehzade Burhan Aladdin Efendi sultanın rivayete göre dördüncü oğlu olup, doğumu miladi olarak 1880 imiş. Mülazım evvel rütbesine haizmiş. Herhangi bir suikast için çok sıkı korunuyormuş.

Veliht Reşat Efendi ile Şehzade Yusuf İzzeddin Efendinin hak verasetini almak için Yıldız sarayında hileler ve oyunlar kurulduğu rivayet ediliyor. Veliht

Reşat Efendi yaşı altmış ve vücudu kötürüm olduğundan saltanattan vaz geçirilmeye çalışılıyor ama Yusuf İzzeddin Efendinin hakkını kolay kolay bağışlamayacağından korkuluyor.

S.25 / 16 Ağustos 1322 (1905)s.2

Padişahın bir veliaht ilan etme fikri kendiliğinden değildir. Bu konuda mabeyn padişahı ikna ediyormuş. İşin içinde ecnebi sefaretlerinden birinin de parmağı bulunduğu kesindir. Düvel-i muazzamanın Yusuf İzzeddin' i saltanatını engellenmesinden korkuluyor.

S.26 / 17 Ağustos 1322 (1905)s.3

İnsan yaşamak vefa bulmak için dünyaya geliyor ve bu dünyaya temel atmayacak. Tayin edilen ömürden sonra öleceği kesindir, bunu anladık. Ama Sultan Hamit öldükten sonra acaba ne olacak?

Sultan Hamit öldükten sonra veliaht-ı saltanat yani asıl varis olan Mehmet Reşat Efendi yerine güya Sultan Hamit'in en küçük oğlu Burhaneddin Efendi getirilecek. Bu gibi olaylara güvenerek bir veliahdın kesin padişah olacak gibi düşünenler bir yanılgıya düşer. Bu olay Avrupa'nın takdiri olmadan sonuçlanmaz. Avrupa kendi arasında bu konuda büyük ihtimalle ihtilafa düşecektir. Zira Almanya Burhaneddin Efendiyi isteyecek olursa İngiltere diğerini isteyecektir. Bu iki kere iki dört kadar kesindir. Sultan Hamit eğer oğlu için saltanatı terk etmeden ölürse ise büyük ihtimalle Mehmet Reşat tahta gelecektir.

S.31 / 23 Ağustos 1322 (1905) s.2

Biz Mehmet Reşat Efendiden başka kimsenin saltanata gelmesini akla getirmiyoruz. Diyelim ki Mehmet Reşat saltanat oldu ,saraydaki şimdiki vükelayı kovacak yerine yenilerini mi getirecek? Acaba Mehmet Reşat Efendi kanun-i esasiyi ilan edecek mi?

S.31 / 23 Ağustos 1322 (1905) s.3

Kan dökülmesinden korkuyoruz. Culüs -ı hümayun şenliği münasebetiyle huzura kabul edilen Hristiyan cemaatine Sultan Hamit' in küçük oğlu Burhaneddin Efendiyi tanıtmış, pek sevdiğini söylemiş şu zamanda kendisine çok yardım ettiğinden bahsetmiş. Şu söz ve muamele bize pek garip geliyor, fikrimiz bozmaya başladı. Sultan Hamit şimdiki hırsız Katolik tayfasına bu fikri veredursun. Millet uyumuyor, saray haşeratı Veliaht Mehmet Reşat' ın saltanat hakkına tecavüz

edemeyecek. Bu halde devam ederse İstanbul sokakları pek feci sahnelere teşkil edecektir.

S.32 / 24 Ağustos 1322 (1905) s.2

Tüm Avrupa matbuatları Sultan Hamit' in sağlığından ümidi kesmiş gelecek padişahın kim olacağını ve onun siyasi işleri ne olacağını tartışıyorlar.

S.33/ 25 Ağustos 1322 (1905) s.2

Yıldız sarayı erkânı Veliaht Saltanat Mehmet Reşat Efendi hazretlerinin vücudunu mahva çalışıyorlarmış. Saray erkânı gelecek padişahın kanun-i esasi taraftarı olmasından korkuyorlar. Erkânı arasında Burhaneddin Efendinin saltanata getirilmesine en ziyade çalışan Hulu Paşazade Şami İzzet Paşadır. Almanya imparatoru da bunu desteklese de İngiltere ve Rusya buna karşı çıkıyor.

S.33/ 25 Ağustos 1322 (1905) s.3

Sultan Hamit'in vefatıyla İstanbul'da büyük bir saltanat kavgası çıkacağından korkuluyor. İngiliz sefaretinin davetiyle İstanbul da büyük devletlerin elçileri bu konu için toplanmıştır.

İngiliz gazetesi Times'ın haberine göre hünkarın bu hastalıktan kurtulamayacağını öğrenmiş ve Yıldız haşeratı Burhaneddin Efendiyi padişah yapma hazırlıklarına girişmiş.

Hafîye güruhu millet-i islamiyyenin başına yeni bir çuval geçirmek ister. Ama bunu yapamayacaklar. Çünkü büyük devletler Burhaneddin üzerinde uzlaşmaları zordur. O halde altı yüz senelik kanun saltanatı belirleyecektir.

S.58 / 23 Eylül 1322 (1905) s.4

Sultanın küçük oğlu Burhaneddin Efendinin halef olamayacağından şüphelenen saray erkânı şimdedenkendilerince tedbirler almaya başlamış. Bununla beraber Mehmet Reşat, Yusuf İzzeddin ve Abdülaziz'in ikinci oğlu Mecit Efendilerin zararına olmak üzere Yıldız erkânı sarayını iknaya çalışıyor. Mecit Efendiyi son derece alman taraftarlığıyla itham ediyorlar.

Manchester Gardiyan Gazetesinin iddasına göre şehzadeler arasında saltanat idaresine en layık kişi bağımsız ve Fransız terbiye ve medeniyeti almış Mecit Efendiymiş.

S.61 / 28 Eylül 1322(1905) s. 3

2.1.3.Padişah ve Hanedan İle İlgili Diğer Haber ve Yazılar

Sultanın hemşiresi Sence Sultan ağır suret de hastadır.

S.64 / 1 Teşrin-i evvel 1322 (1 Ekim 1905) s.3

2.2.EYALETLER

20. yüzyılın başlarında dağılma dönemine giren Osmanlı İmparatorluğu kaybetmek üzere olduğu ve kendine bağlı ama özerklik alan birçok bölgede asayiş ve bağlılığı devam ettirmeye çalışır. Bu kargaşa ortamı her Osmanlı gazetesinde yankı bulduğu gibi Balkan gazetesinin de önemli gündem maddelerinden olmuştur.

2.2.1.Girit

Girit meclisi mebusanı Girit'in Yunanistan' a ilhakını resmen ilan etmiştir. Meclisi mezkurun bu konudaki açıklaması şöyledir:

“Girit'in Yunanistan' a iltihak edilerek ahalinin arzusuyla olduğu için kargaşa sona ermiştir.

S.4 / 13 Temmuz 1322 (1905) s.4

Düvel-i muazzama Girit 'in Yunanistan'a ilhakını kabul edecekmiş ama Makedonya' dan Rum çetelerinin gelmemesi şartıyla kabul edecekmiş. Bunu Avrupa basını yazıyor.

S.5 / 14 Temmuz 1322 (1905) s.3

Girit meclis-i mebusani adanın Yunanistan'a resmen ilhak etmesini Bab-ı Ali protesto etmiştir.

S.6 / 15 Temmuz 1322 (1905) s.3

Atina haberlerine göre düvel-i muazzama şimdilik Girit meselesinin Giritlilerin arzusuna göre hal olunmasını kabul etmeleri Yunanistan heyet-i vükelayı toplamıştır. Adanın Yunanistan'a ilhak edilemeyeceğini anlayan Yunan vezirler hiç olmaz ise düvel-i hamiyenin askerleri yerine Yunan askerlerinin yerleştirilmesini nota vermişler. Eğer bu teklif kabul edilmezse Girit Prensi Jorj istifa edecekmiş. Prens istifa ederse yerine Avrupa prenslerinden beri gelirse Giritliler isyan edeceklermiş.

S. 8 / 19 Temmuz 1322 (1905) s.5

Atinada “Mesajeredaten” gazetesinin haberine göre düvel-i muazzamanın Yunanistan'ın notasına verdiği cevaba göre Yunan kralı Girit prensi Jorj'un istifa etmesini söylemiş. Yunan kralı Girit için yapılan her şeyi yapacağını söylemiştir.

S.25 / 16 Ağustos 1322 (1905) s.3

Girit'ten alınan haberlere göre Girit prensliğinden istifa eden Prens Jorj yakında adadan çıkacak ve Yunanistan'a dönecekmiş. Prens Jorj'un yerine eski Yunan Ministri Zaymisin atanacağı Atina muhafetince karara varılmıştır. Yunan hükümeti Prens Jorj'un adadan ayrılırken yapılacak merasime askerlerinde katılmasını istemiştir.

S.35 / 26 Ağustos 1322 (1905) s.2

Girit meselesinin Avrupa kabinelerince Yunanlıların isteğine göre yapılmasıyla birlikte Bulgaristan'ın da krallığına çalışılmaktadır.

S.39 / 2 Eylül 1322 (1905) s.1

Girit Valisi Prens Jorj'un ahaliye hitaben yazdığı genel beyanname de kendilerinin mutluluğu için çalışan düvel-i hamiyenin her türlü uygulamalarını hoş görüp, sabır eyleyerek serin kanlılıklarını korumalarını tavsiye ediyor. Girit parlamentosun da hükümet taraftarı olan partinin reisi Mihalidakis çektiği bir telgrafname de Prens Jorj'un yine memuriyetini istemiştir. Prens Jorj'un adada bulunmasıyla adanın güvenliği ve huzuru devam edecektir.

Girit'te hükümet muhalifleri adadaki örf-i idare kaldırılmadıkça meclisin işleyişine izin vermeyeceklerini belirtmiş. Jandarma kumandanı jandarma kışlasını korumak için Hanya'da ki uluslar arası askeriye kumandanlığından bir bölük asker istemiştir.

S. 41 / 5 Eylül 1322 (1905) s.2

Girit meclis-i mebusani hazır ki hükümet taraftarları düvel-i hamiyeyi muazzama konsoloslarına birer beyanname göndererek, adliyedeki ecnebi memurların çıkarılarak Giritlilere teslim edilmesini yoksa çıkacak fenalıklardan mesul olmadıklarını söyleyerek tehdit ediyorlar. Hanya da ki uluslar arası jandarma kumandanlığında bulunan Fransız Koloneli Mösyö Lobanski jandarmalarına hazırlıklı olmalarını söylemiştir.

S. 45 / 9 Eylül 1322 (1905) s.5

Düvel-i hamiyenin Girit hakkında verdikleri karar şöyledir: Jandarma islahına ve bir milis askeri teşkilat kurulacaktır. Bu milis teşkilata Yunanlılar da ,yavaş yavaş Giritlilerle katılabilirler. Askeri teşkilat tamamlanıp Müslümanların ve asayişin temini olur olmaz düvel-i hamiyeyi askerleri adayı terk edecektir. 9.300.000 franklık yardım yapılacak bunların 3.300.000 fransı yerli ve Yunanlılara verilecek. Osmanlı

hapishanelerindeki Giritlilerin adliye evrakları, kadı tayini, telgraf ücretleri, himayeleri için İstanbul sefiranesine talimat verilecek.

S.46 / 10 Eylül 1322 (1905) s.1

Girit'e tayin edilecek kimsenin seçilmesi için Yunan kralına yetki verildiğini düvel-i ecnebiye Girit hükümetine resmen bildirmiştir. Şimdiye kadar iki sene süreliğine seçilen Girit valisi beş yıla çıkarıldı.

S.48 /13 Eylül 1322 (1905) s.3-4

Yunanistan'ın Pasara zırhlısı Prens Gorkiyi getirmek için Girit'e gitti. Ertesi günü prens yine Atina'ya döndü.

S. 49 / 14 Eylül 1322 (1905) s.3

Dersaadetden gönderilen bir telgrafta Girit meclis-i mebusanı düvel-i hamiyenin önce düzenlediği ıslahatın bir kısmını kabul edip düvel-i mezkureye bir cevap yollamak için bir görüşme ayarlamıştır.

S. 50 /15 Eylül 1322 (1905) s.4

Hanya'dan gönderilen bir telgrafta bildiriliyor ki meclisin düvel-i hamiyenin Girit hakkındaki önerilerini kısmen kabul edip, Prens Jorj'un veya bir diğer prensin gönderilmesini ortaya koyuyor. Bundaki maksatları Yunan prenslerinden başka bir Avrupa prenslerinden gönderilmesini içindir.

S. 51 / 16 Eylül 1322 (1905) s.3

Akdeniz'in en büyük adalarından ticaret yollarının üzerinde en tarihi adalarından olan Girit bundan on sene önce Yunan eşkiyalarının Müslüman kanı dökmesiyle Osmanlı hakimiyetinden nasıl çıkarıldığı, düvel-i muazzamanın gemileriyle bir Yunan prensin Girit'e nasıl komiser tayin edildiği malumdur. Bu gibi nedenlerle çıkan Osmanlı –Yunan savaşında Türk'ün aslanlar gibi Atina ya kovaladıkları Yunanlar yenilse de sonuç gene aynıydı. Bunda suç hükümetin güçlü bir siyaset takip edememesi geçmişten ders alamamasıdır.

S.52 / 17 Eylül 1322 (1905) s.2

Milo'dan gelen bir telgrafa göre Girit 'in valiliğine atanan Yunan hükümetinden Mösyö Zaymis Yunan zırhlısıyla geçen pazartesi günü Milo limanına dahil oldu. Girit sancağı taşıyan zırhlı limana girer girmez on yedi pare top atışı yapıldı. İlk önce Rus kumandanı ziyaret etti.

S.58 / 23 Eylül 1322 (1905) s.4

Girit'e tayin olunan yeni komiser Zaimis Girit meclis-i mebusan reisi Mihalidakis'i ile azadan birkaç kişiyi asiler ve eşkiyalara terki silah etmeleri için görüşmeye yollamıştır.

S.64 / 1 Teşrin-i evvel 1322(1 Ekim 1905) s.4

2.2.2.Yemen

Yemen de Vehhabiler (ki bunlar arap duyupda aslen necib olan kavm-i Arabi lekelememelidir. Zira Hazreti Peygambere bile ben arabım arap benden değildir dedirten bu taifedir.) Osmanlı askerine karşı silaha sarılmış, muharebe ediyor. Elllerinde top bile mevcut ama askeri bir disiplin olmadığı için çok etkili kullanamıyorlar. Fakat Osmanlı İmparatorluğunu bu bölgede zora sokuyorlar. Bunlara bu kadar silahı kim yollayabilir? Açık açık İngiltere.

S.2 / 11 Temmuz 1322 (1905) s.1

Parto Paşanın bir müddet Bağdat ta durduktan sonra Yemen'e gönderileceği kesindir.

S.2 / 11 Temmuz 1322 (1905) s.3

Yemen de Ahmet Feyzi Paşanın Vehhabilerle yine çarpışmaya ve yine zora düştüğüne dair haberler gelmektedir. Feyzi Paşa dan birkaç gündür ne makamser askeriye ne de mabeyne bir haber gelmediğinden ser askeride telaş hakimdir.

S.3 / 12 Temmuz 1322 (1905) s.3

Şimdiye kadar Yemen'e dair haberlerin onda dokuzunu asılsız çıktığı ve buna ne kadar güvenilir bilinmiyor. Port Said'den alınan telgaraflara göre Yemen'e gönderilmek üzere iki-üç bin Osmanlı askeri limanda bekliyormuş.

S.4 / 13 Temmuz 1322 (1905) s.3

Yemen de Feyzi Paşanın durumu daha da kötüleşmekte olduğu son gelen telgraflarda yazmaktadır. Meclis hass-ı vükela Yemen'e asker gönderilmesine karar vermiş, bir haftaya iki vapur hazırlanması için karar alınmıştır.

Makam ser askeri Makedonya'da bulunan birinci sınıf rediflerin bir kısmını Yemen'e göndermeye karar vermiştir.

S.5 / 15 Temmuz 1322 (1905) s.3

15 Temmuz da İstanbul' dan çekilen bir telgrafta hükümet yeneden 17.000 asker silah altına almış. Yalnız bir kısım vatanın en önemli noktaları için asker toplansa kimse bir şey demez fakat Yemen için toplanan vatan evlatlarının Yemen de açlık ve susuzluktan kırılmasını kimse istemez. Bura ki tüccarların güvenliği için

vatan evlatlarının sürü sürü kurban edilmesine göz yummamalı, hükümet elini vicdanına koymalı.

Müşir Feyzi Paşa Sina dan verdiği son bir telgrafta Yahya ile Şeyh Kasım'ın Osmanlı ordusuna karşı birleşmiş olduğunu yazıyor.

Bundan bir hafta önce dördüncü orduya ait 5.000 redif Yemen'e hareket etmiştir.

S.9 / 22 Temmuz 1322(1905)s.3

Yemen'de Bab-ı Aliye gönderilen bir telgrafta Müşir Feyzi Paşa Sina'da asileri büyük bir yenilgiye uğratmıştır. Feyzi Paşa'nın mühimmatsız ve yardımsız olarak gösterdiği başarı Avrupa gazetelerinde bile takdir ediliyor.

S.46 / 10 Eylül 1322 (1905) s.3

Feyzi Paşa çok acele kendisine 5.000 asker gönderilmesini istiyor. Feyzi Paşa Sina da kırk kilometrelik bir alana hüküm edebiliyor.

S.60 / 27 Eylül 1322 (1905) s.2

Arabistan'da Yemen ile Hicaz sancakları arasında ihtilal yine başlamıştır. Osmanlı kuvvetleri püskürtülmüştür ve isyan yukarı doğru sıçarsa durum kötüdür. İhtilalcilerin reisi Şeyh Yahya'nın ihtilal eden ahali üzerine mutasarrıf tayin edileceği söyleniyor.

S.64 / 1 Teşrin-i Evvel 1322 (1 Ekim 1905) s.4

2.2.3. Bağdat

Asya ticaretinin gelecekteki ümidi olan Bağdat vilayetinin önemi Bağdat demiryolları projesiyle bir kat daha artmıştır. Bağdat demiryollarının Almanlara verilmesi şu son senelerde İngiltere ile ilişkileri daha da bozmuştur. Bu projeden sonra Osmanlının bu bölgelerde ki çıkan karışıklıklar bir türlü bitmiyor. Bunların arkasında bir İngiliz parmağı dönmekte.

S.2 / 11 Temmuz 1322 (1905) s.1

Bağdat halkı da isyan etti. Bir iki İngiliz tüccar öldürülerek malları yağmalandı.

S.2 / 11 Temmuz 1322 (1905) s.2

Bağdat' ta çıkan ihtilal üzerine Midhat Paşanın Bağdat valiliği sırasında böyle bir ihtilal çıkmıştı. Midhat Paşa diğer bölgelerde ki başarılarını burada da göstermişti. Midhat Paşa Bağdat valiliği görevindeyken isyan çıktığında isyanın ele başlarını saraya davet ederek sıkıntılarını sormuştu ve dinlemişti ama buna rağmen

ihtilal ertesi gün daha da büyüyerek devam etti. Midhat Paşa isyanın ele başlarını tekrar saraya çağırarak bir ziyafet vereceğini söyledi. Ziyafete gelen ihtilalcilere bu isyanın akşama kadar bitmezse ne sizin hayatınızdan eser ne de Bağdat ta yanmadık tek bir ev bırakmam yarın da çeker İstanbul'a giderim demişti. Bunun üzerine isyan kısa sürede son buldu.

S.3 / 12 Temmuz 1322 (1905) s.4

Son Avrupa telgrafları Bağdat'ta birçok kabileyle birlikte Abdühtalip Paşa'nın isyan ettiğini belirtiyor.

S.40 / 3 Eylül 1322 (1905) s.3

Bir buçuk ay önce Abdühtalip Paşayla başlayan isyan bugün bütün Irak-ı Arap'ta açıktan açığa yayıldı. Bunlarla birlikte bedeviler her yerde halka saldırıyor, çevreye zarar veriyorlar.

S.42 / 6 Eylül 1322 (1905) s.1

Bağdat ahalişi Bağdat demiryollarının yapımının durmasını istiyor yoksa isyana devam edeceklerini söylüyorlar. Demiryollarını istememelerinin nedeni küçük bir karışıklık da Osmanlı askerinin daha çabuk bölgeye müdahale edeceğinden korkuyorlar. Ama aslında Bağdat demiryollarından esas ürken Araplar mı, yoksa İngilizler mi?

S.42 / 6 Eylül 1322 (1905) s.2

2.2.4. Mısır

İskenderiye den "Tan" gazetesine gönderilen bir telgrafta Mısır El Kahire de Araplar tarafından bazı Hristiyanlara hücum ile yağma yapılmıştır.

S.3 / 12 Temmuz 1322 (1905) s.4

Londra'dan Royter telgrafına göre Suriye –Mısır sınırını belirlemede İngiltere ile Osmanlı İmparatorluğu arasında şiddetli anlaşmazlık çıkmıştır. Osmanlı imparatorluğu sınırın El Ariş ve Akabeden sağ tarafa doğru gidilmesini tercih ediyorlar.

S. 7 / 18 Temmuz 1322 (1905) s.4

Kahire, Mısır'ın yerli halkı pek ziyade galiyana ve heyecan içindedir. Bunların isyan edilmesinden korkulduğundan Mısır hükümetine her türlü ihtimasa karşı gelebilmek için şimdeditbirler alınıyor.

Mısır'da ki bu galiyanın esas nedeni Osmanlı ile İngiltere arasındaki sınır anlaşmazlığından kaynaklanıyor.

S.8 / 19 Temmuz 1322 (1905) s.4

Novya Peresse gazetesinin Kahire'den bildirdiğine göre İngilizler Mısır hattında yeni bir ıslahat yapmaya karar vermişler. İngilizlerin kararlarından en önemlisi Mısır komutunda Arap memurların yerine İngiliz memurlar yerleştirmekmiş.

S.14 / 28 Temmuz 1322 (1905) s.2

İslam aleminin en önemli yerlerinden biri de Mısırdır. Mustafa Kamil Paşa Londra da katıldığı konferansta İngilizlerin Mısırı halkına bırakma sözünü Mısırlılar unutsa da biz unutmadık diyerek güzel bir konuşma yaptı.

S.18 / 5 Ağustos 1322 (1905) s.2

Suriye ve Mısır sınır konusunu görüşmek için gönderilen heyet anlaşmazlık üzerine komisyonların hareketi tatil edilmiştir.

S.27 / 18 Ağustos 1322 (1905) s.3

Mısır meselesi yüzünden İngilizlerle devam eden anlaşmazlığa bir yenisi daha eklendi. Güya Mısır Sınır Kumandanı Rüştü Paşa Suriye – Mısır sınırındaki kabilelerin şeyhlerini Osmanlıya katılmaları için taciz ediyormuş.

S.35 / 27 Ağustos 1322 (1905) s.3

Mısır Hidivi İstanbul'a geldi. Mısır hidivi istasyona iner inmez doğrudan Yıldız Sarayına getirilmişti. Sultan Abdülhamit le görüşmüşlerdi. Çoktan beri devam eden Mısır sınır sorunu hal olunmuş gibidir.

S.41 / 5 Eylül 1322 (1905) s.3

Bab-ı Ali ile düvel-i muazzamayı ihtilafa düşüren bazı meseleler hal olunmuş gibidir. Ama bu hal olunmada İngiltere yine Osmanlıya bir darbe vurmuş gibidir. Anlaşmaya göre Bahr-ı Ahmer sahilinden bulunan Kasıma limanı, Ha'inredis Marla ve Moksiba yerlerinin İngiltere hükümetine bırakılması hususunda karar çıkmıştır.

S.42 / 6 Eylül 1322 (1905) s.3

Novya ve Remye gazetelerinin Londra muhabiri naklen Vakitten yazıyor. Londrada kurulan İttihad-ı İslam Cemiyeti Hint Müslümanları tarafından kurulmuş ama aralarında Afgan, Suriye ve Mısırlılardan katılanlarda var. Bu cemiyet üyelerine göre Müslümanların halifesi Osmanlı sultanı Mısır'ın gerçek ve tek sultanıdır. Osmanlı ordusu Mısır'a girerse Mısırlılar bu kuvvetlerle birleşerek Avrupalıları buradan kovacaklardır.

S.51 16 Eylül 1322 (1905) s.2-3

2.2.5.Kıbrıs

Kıbrıs'ta İslam ahalisinin geçen günlerde “ Cemiyet-i Hayriyye-i İslamiyye “ ünvanıyla bir cemiyet kurmuşlar. Başlıca amaçları Kıbrıslı olmak şartıyla adadaki Müslüman çocuklarına ilim ve sanat öğretmek, onlardan hakimler, icracılar, ebeler, dava vekilleri, sanat, ziraat ve ticaret erbabı yetiştirmek. Bu güzel amaç için ise ayda kırk paradan ibaret çok az bir yardım veriyor ki insanı bu endişeye düşürüyor. Dinimiz bu sanat ve ilimi farz kıldığı halde dinin bu emrine uymuyoruz. Kuru laflarla, geçmişteki pehlivanlıklarla övünüp duruyoruz.

S.6 / 15 Temmuz 1322(1905) s.1

2.3.AZINLIKLAR

1905 yıllarında Osmanlı devletinde ki azınlıkların durumlarını haberlerde görmekteyiz. Özellikle Makedonya da ki azınlıkların çete faaliyetleri Müslümanlara zarar vermelerini görmekteyiz.

2.3.1.Ermeniler

Sisan adasında vekillerin aldığı raporlara göre hapishane müdürü bazı mektuplardan bazı Ermenilerin casusluk yapmaya çalıştıklarını öğrenip, Ermenileri zulüm ve işkenceden geçirmiş ve otuz kadar Ermeniye de ölüm haline getirinceye kadar darp etmiştir.

S.7/ 18 Temmuz 1322 (1905) s.3

Geçenlerde Varna da Bulgarlar tarafından Rumlara karşı icra olunan saldırılarda güya Ermeniler de karışmış diyerek, Yunanistan ın Pire kasabasında yirmi kadar Ermeni dükkan ve mağazasını yağma etmişler.

S.7/ 18 Temmuz 1322 (1905) s.4

Ehiraan Tiflis eyaletinde Şuşa kasabasında Tatarlarla Ermeniler arasında yeni bir anlaşmazlık çıkmış ve iki tarafta iki gün kadar dövüşmüştür. Çatışmaları ayırmak için hükümetin gönderdiği yirmi top kasabayı harap etmiş ve sonra akılları başlarına gelen iki taraf arata vekiller koyarak çatışmayı bitirmişler.

Tiflis'den aynı tarihte gelen bir telgrafa göre Kafkasya Ermeni İhtilalcileri İstanbul Ermeni patrikine istifa etmesi için bir beyanname göndermişlerdir.

S.9 / 22 Temmuz 1322 (1905) s.3

Cülus şenliğinde bir vukuat çıkmasından korkuluyor, hafiyeler şüpheli Ermenileri takip ve tutuklamaktadır.

S.10 / 23 Temmuz 1322(1905)s.4

Kafkas'da Şoşa şehrinde olan Ermeniler ile General Galuşçaçof kumandasında olan asker, bu kasabadaki Müslümanları katletmişler. Yaralan Müslümanlar sokaklarda sürünüyor ve tedavisiz ölüyorlar, hastaneler Ermenilerin yönetiminde olduğu için hastanelere kabul edilmiyor.

S.22 /12 Ağustos 1322(1905) s.2

Ermenice Ramzek gazetesinde okuduğumuz bir makaleye göre Atina gazetelerinin Ermeniler hakkındaki iftiraları yalanladı. Ermenilerin böyle bir saldırı için Rumlarla hiçbir düşmanlığı yoktur. Bazı ermeni ismini taşıyan kişilerle bütün ermeni milleri itham edilemez.

S. 33 / 25 Ağustos 1322 (1905) s.2

Saltanat-1 seniyye Bulgaristan komiserliği Sofya da bulunan Ermeni cemaatine göndermiş olduğu telgrafta Sofya da bulunan Ermeni nüfusunu bir deftere yazmasını istemiş. Ermeni cemaati bundan kaçınmıştır ama Türkiye'ye gelmek isteyen bütün Ermenilere pasaport vermekte be kötülük olabilir.

S.56 / 21 Eylül 1322 (1905) s.2

2.3.2. Rumlar

Varna Rum cemaati için İstanbul'dan gelen Metropolidine Fitus Bulgar ahalisi tarafından şiddetle geri çevrildi.

S.2 /11 Temmuz 1322 (1905) s.2

Geçen Pazar günü Bab-1 Aliyyede görüşülen, meclis-i hassa vükelanın kararı üzerine Varna Rum Metroplidinin Varna ya mutlaka gitmesi talep edilmiştir.

S.3 / 12 Temmuz 1322 (1905) s.1

Selanik ve Manastır cihetinde Rum çetelerinin bazı tecavüzleri başlamıştır.

S.3 / 12 Temmuz 1322 (1905) s.3

Dünkü Kurriye Sofya 'da yazdığma göre Bulgarlar hakkında ateş püskürüyor. Yazılına göre Bulgarların saldırılarına karşı sessiz kalmak Yunan kahramanlığına yakışır mı? Diyor.

S.5 / 15 Temmuz 1322(1905) s.2

Bab-1 Ali, Makedonya çete teşkili oluşturmakla suçlanan Garbin Metropolidinin Sen Sinüd meclisine tayin olmasına izin vermediğini Rum patrikine beyan etmiştir.

S.6 /15 Temmuz 1322 (1905) s.2

Bulgarlarla Rumlar arasında düşmanlığa sebebiyet veren en mühim mesele kilise meselesidir. Bu mesele yeni bir şey değildir ve Osmanlıya da epey zarar vermiştir. Bulgarlar ilk ihtilallerinden beri Rum kiliselerinden ayrı olarak kendi kiliselerini kurmak istiyorlar.

S.7 / 18 Temmuz 1322 (1905) s.1

Bulgarlar Filibenin en güzel çarşısı olan Merkez Yolu caddesinden yürüyüşe başladılar. Rumların en zengin, en meşhur mağazalarını, dükkanlarını, tuhafiyelerini, evlerini, okullarını yağmaladılar. Bu akşama kadar sürdü. Rumlar bu mitingden haberleri olduğu için bir önceki günden köylerine gitmişlerdi. Ama kasabada bulunan Rum avukat Maliyadi kalabalığa doğru silahını çekince bir Bulgar genci öldü. Ardından avukat Maliyadiide öldürdüler.

S.7 / 18 Temmuz 1322 (1905) s.4

Rumlar bu mitingde olan olayların intikamını almak için çeteler oluşturarak, Makedonya ya gönderecekler.

S.8 / 19 Temmuz 1322 (1905) s.2

Sofya' da verilen karara göre Bulgaristan 'ın her kasabasında Rumlar'a karşı mitingler düzenlenecek.

S.8 / 19 Temmuz 1322 (1905) s.3

Bulgaristan' da Rumların aleyhinde olan kargaşalar için Yunanistan şurayı devlet sarayı kraliye de bir meclis kurarak, kaç günden beri uzun uzun görüşmelerde bulunuyorlar.

S.11 / 25 Temmuz 1322 (1905) s.2

Bulgarların İstanimaka'da yaptığı miting sırasında Rum mekteplerine saldırmaya başladılar, bunun üzerine bazı Rum gençleri Debağ mahallesinde yangın çıkardılar.

S.11 / 25 Temmuz 1322 (1905) s.3

Filibe de Rumlar aleyhinde olan isyanlar ve saldırılar üzerine on beş gündür Filibe'nin en mühim aileleri Türkiye'ye, Yunanistan'a göçe başladılar.

S.13 /26 Temmuz 1322(1905) s.9

Geçen hafta bir Rum çetesi Bitolya vilayetindeki Kalen köyü üzerine hücum ile köyü ateşe vermişlerdir. 34 hane yanmış ve 14 Bulgar öldürülmüştür.

S.14 / 28 Temmuz 1322 (1905) s.2

Bulgar Nova İpuha gazetesinin beyanına göre Bulgarların saldırılarına karşı Rumlar hazırlık yapmaktaymış.

S.15 /29 Temmuz 1322(1905) s.3

Evvelki gün İstanbul'da bulunan Yunan Sefiri Sadrazam Ferit Paşayı ziyaret ederek Bulgarların Rumlara karşı yaptıkları saldırıları şikayet etmiştir.

S.16 / 1 Ağustos 1322 (1905) s.3

Rumlar, "Avrupa Hükümet-i Muazzamasına" sernamesi altında Rumlara yapılan zulümleri birer beyannameyle Avrupalılara ve Amerikalılara göndermişlerdir.

S.24 / 15 Ağustos 1322 (1905) s.3

Bir Rum çetesi ve vüddesi Osmanlı askeriyle girdiği çatışmada öldürülmüş.

S.29 / 20 Ağustos 1322(1905) s.2

Rum patriki cülusu hümayun görüşmelerinde sultanın sağlıklı uzun ömrü için dua etmiş ve ardından Rumlara yapılan zulümleri, mekteplerinin yıkılmasının intikamını alması için sultanın ömrünün uzun olmasını dilemiştir.

S.31 /23 Ağustos 1322(1905) s.3

Bu palikaryaların aklı başına gelmeyecek. On seneden beri Yunanlılar şark milletleri arasında türlü türlü belalar açtılar. Teselya'da, Girit'de dökülen kanlar daha kurumadı şimdi de Makedonya ya fethetmişler.

S.35 /27 Ağustos 1322(1905) s.1

Filib'e'den firar eden Rum aileler ortada kalmışlar, daha önce yardım edeceğini beyan eden Yunanistan sözünde durmamıştır.

S.41 /5 Eylül 1322(1905) s.3

Burgaz'da neşredilen Novae Poça isimli Bulgar gazetesinde Bulgaristan'dan her gün onar yirmişer Rum ailelerin Yunanistan'a göç ettiğini yazıyor. Yunanistan'ın yolladığı gemilerle Yunanistan 'da güzel yerlere yerleştirilen ailelere aile başına yüz frank veriliyormuş.

S.42 / 6 Eylül 1322 (1905) s.2

İstanbul'dan Politşe Korespondans'a bildirildiğine göre Rum patriğinin Bulgaristan'da Rumlar aleyhinde yapılan saldırılar için bir muhtıra verilmek üzere bir komisyon teşkil edilmiştir. Bu teşebbüslerde geri çevrilirse Rum patriği İstanbul'u terk edecekmiş.

S.62 / 29 Eylül 1322 (1905)s.3

İngiltere sefiri Barkıları Hartomos adındaki Drama papazının Rum çeteleriyle ilişkisi olduğunu ve onlara para yardımı yaptığını Bab-ı Aliye bildirmiş. Bab-ı Alide cevap olarak Rum patriğine bu konuda başvurulacağını yazmış.

S.66/ 3 Teşrin-i Evvel 1322(1905) s.3

İzmir valisi Kamil Paşa Rum papazı Vasiliyos'un komiteciliğinden kuşkulandığını yazmış.

S.66/ 3 Teşrin-i Evvel 1322(1905) s.4

2.3.3.Bulgarlar

Devlet-i Aliyye ile Bulgaristan'ın gümrük görüşmeleri devam ediyor. Sonucun ne zaman belli olacağı tahmin edilemiyor.

S.1 / 9 Temmuz 1322 (1905) s.4

Gerek Varnalıların Rum kiliselerini kabul etmemekle ve Makedonya daki Rum cinayetlerini Bulgarların her tarafta protesto etmesi için Sofya'da özel bir komisyon oluşturulmuştur.

S.6 / 15 Temmuz 1322(1905) s.3

Filibe 'de yapılan büyük mitingde Bulgarlar Merkez yolu caddesinde Rum dükkanlarına, mağazalarına, mekteplerine zarar vermiştir. Rum kilisesine girerek, buradaki Rum papazın kardeşi kalabalıktan korkarak ölmüştür. Bulgarlar mitinge devam ederken Rum avukat Maliyadi tüfekle kalabalığın üzerine ateş açmış bunun üzerine bir Bulgar genci ölmüş. Kalabalık daha da sinirlenerek Avukat Maliyadi yi öldürmüşlerdir.

S.7 / 18 Temmuz 1322 (1905) s.4

Filibe de Rum avukat Maliyadi'nin cenaze alayıyla, Bulgar gencinin cenaze alayında askerler yeni bir olay çıkmaması için çok sıkı önlemler almıştı. Şehri askerler çok sıkı ablukaya almış bir sokaktan diğerine kimse geçemiyordu. Bulgar cenazesinde ise tüm Bulgarlar gelmiş, milli bir alay gibi olmuştu. Zengin, fakir her türlü Bulgar cenazeye katılmıştı. Avukat Maliyadi'nin cenaze alayı ise gözüküyordu ne zaman kalkacağı belli değildi.

S.8 /19 Temmuz 1322(1905) s.1

Bulgarların her yerde Rumlara karşı eyleme yapacağı duyurulmuştu. Burgaz ve Balçık kasabalarında da polisin her türlü önlem almasına karşı Rum kilise ve mektepleri işgal edildi.

S.8 /19 Temmuz 1322(1905) s.3

Devlet-i Aliyye Bulgaristan antlaşmalarında görüşmelerin dostane hali devam ediyor.

S.9 / 22 Temmuz 1322 (1905) s.3

Bab-1 Ali Rumlarla Bulgarlar arasında çatışmalardan endişelidir. Rum Patriki de bu konuda Bab-1 Aliyyeye bir protesto çekmiş ama Bab-1 Ali henüz bir cevap vermemiştir.

S.10 /23 Temmuz 1322 (1905) s.3

Geçen Pazar günü Filibeye bağlı Rumların çoğunlukta olduğu İstanimaka kasabasında Bulgarların yeni mitingler yapacağı söyleniyordu. Bu iki gün zarfında hükümet Filibeyle İstanimaka yolunu keserek kimseyi geçirmede. Hükümetin bütün önlemlerine rağmen Bulgar eylemciler İstanimaka da göründüler. Öğleden önce Esveta Turvitsa kilisesini Bulgarlar ele geçirdiler.

S.11/ 25 Temmuz 1322 (1905) s.4

Geçtiğimiz günlerde Rumların çoğunlukta olduğu İstanimaka kasabasında miting yapıldığını yazmıştık. Bu mitingden sonra kasabada pek büyük bir ziyan verilmiş olduğu görüldü. Birçok Rum dükkanları tahrip edilmiş.

S.12 /26 Temmuz 1322(1905) s.4

Sofya Miting Komutası genel kasabalara gönderdiği bir beyanname de,ağustosun altısında Filibe de büyük bir miting için ağustosun dördünde siyasi mebusların hazır olmasını istedi. Gelecek mebuslar için bir heyet Filibe de evleri dolaşip yer ayarlıyor.

S.15 /29 Temmuz 1322(1905) s.3

Miting için Rusçuktan, Varna'dan, Sofya'dan akın akın Bulgarlar Filibeye gelmekte ve bütün oteller hınca hınç dolmuş. Sokaklar birçok yabancı Bulgar gençleriyle dolmuş. Cumartesi günü yani mitingden bir gün önce Filibe'nin en büyük oteli Metropole de bir konferans yapıldı. Diğer taraftan hükümet tüm sokakları askerlerle doldurdu. Dükkanları ve mağazaları kapattırdılar. Rum mahalleri ve büyük ticarethaneleri asker sıkı bir şekilde korumaktaydı. Askerler dışında şehirdeki zabitanlar bile rovelverlerini takmışlardı. Miting saat on da başladı ve kalabalık mahşer gibiydi. İki büyük bayrak ve iki de siyah bayrak taşıyordu.

S.19 / 8 Ağustos 1322(1905) s.1

Rumlarla Bulgarların ihtilafi gitgide büyümesi, şu son günlerde Avrupa gazetelerini de çok çok işgal ediyor. Avrupa gazetelerinden İndependans Bilej ;

Önceden Bulgarlar, Rumlar Türklerin zulmünden bahsederken şimdi Türkler Bulgar zulmünden bahsediyor. Bu milletler birbirlerini şikayette haklı değildir. Bu milletler medeniyetten uzaktırlar.

S.21 / 10 Ağustos 1322(1905)s.1

Bu Rum Bulgar çatışmasının sonu iyi değil, İngiltere ve Avusturya da bu meseleyle yakından ilgili. İngiltere'nin bu iki milletin çatışmasını önemsemiyor,onun önemseydiği bu çatışmayı Türklere çevirmek. Bunun sonu Bulgar Türk çatışmasına gidecek gibi görünüyor.

S.21/ 10 Ağustos 1322 (1905)s.1

Geçen Pazar günü mitingden sonra bazı cahil Bulgarlar matbaamızı yakmaya çalıştı.

S.25 / 16 Ağustos 1322(1905)s.1

Veçerna postanın yazdığına göre Devlet-i Aliyye ile Bulgaristan arasında savaş çıkacakmış. Bu haberler sadece çok satmak amaçlı olmalı. Yoksa Bulgaristan ın Osmanlıya savaşa girmesi Bulgaristan'ın zararına olur. Avusturya zaten Bulgaristanla ters düşüyor, Sırlar da bir yandan Bulgarlara düşman, Rumlar da Bulgarla düşman. Bunların dışında Osmanlıyla savaş halinde olması Bulgar ticaretini de bitirecektir.

S.30 / 22 Ağustos 1322 (1905) s.1

Bulgaristan'ın herhangi bir saldırısı sonrasında Yunanistan ve Devlet-i Aliyye bir antlaşma imzalamak için Yunanistan'ın İstanbul sefiri Garibarsi hükümetinden emir ve talimat almış olduğu söylenmektedir. Antlaşmaya göre:

1.Türkiye, Bulgaristan'a savaş ilanı ederek Doğu Rumeliyi istila altına alacaktır.

2.Rum donanması Türkiye donanmasını Karadeniz de bekleyip hücum ederek Varna, Burgaz ve Karadeniz sahilindeki Bulgar yerlerini işgal edecektir.

3.İki hükümet birbirinden haberi olmadan Bulgaristan'la barış yapmayacaktır.

4. Bulgaristan'a teklif edilecek şartlarda Beşyüz milyon savaş tazminatı, Doğu Rumeliye Sultan tarafından vali tayini İstanbul'dan Bulgar Eksarhanın ve Makedonya da Bulgar papazlarının kaldırılması.

Sultanın vefatından sonra Yunanistan ile bu konuda bir ittifakname antlaşması muhakkak görüldüğü Veçerna Post'da yazıyor.

S.37 / 31 Ağustos 1322 (1905) s.3-4

Veçerna Post'ta yazılanların asılsız olduğunu Yunanlıların, Bulgarlarla Türkleri birbirine düşürerek Girit ve Makedonya için beslediği emeli yazmıştık ve bu fikrimizi Avrupa gazeteleri de destekliyor.

S.41 / 5 Eylül 1322 (1905)s.2

Bulgaristan Türkiye'nin başkenti İstanbul da bile Rumların Bulgarları rahat bırakmamakta olduklarını Bulgar eksarhı Bab-ı Aliyye nota vermiştir.

Doğu Rumelinin Bulgaristan'a ilhakının yıl dönümü olduğundan Bulgaristan 'da bütün dükkanlar, çarşılar kapatılarak kiliselerde dua edilmiştir.

S.43 / 7 Eylül 1322 (1905) s.3

Varna da Pazar günü bin kişilik bir miting yapıldı. Göstericiler herhangi bir uygunsuzluk göstermemiştir.

S.44 / 8 Eylül 1322 (1905) s.3

Bulgaristan'dan Osmanlıya gönderilen hayvanlar kabul edilmemiştir. Çünkü hayvanlarda sari bir hastalık olduğu söylenmişse de Osmanlı memurları bilgiyi yanlış aldığından verilen emir geri alınmıştır.

S.49 / 14 Eylül 1322 (1905) s.3

Makedonya'dan gelen yolcuların ifadesine göre Bulgar sınırı yakınında Balanciko ya bağlı bir mahallede meşhur Voyvoda Dimko Sarafo'nun kumandasındaki bir Bulgar çetesi Osmanlı askerleri tarafından yok edilmiştir.

S.56 /21 Eylül 1322 (1905)s.3

Birkaç gün Bulgar bayrağını Varna limanına girerken kaldırmamış olan Türk vapuruna Bulgar hükümeti tarafından verilen para cezası, Osmanlı hükümetinin Sofya komiseri Sadıkul Müeyyed Paşa'nın ricası üzerine af edilmiştir.

S.60 /27 Eylül 1322 (1905) s.2

İstanbul' dan bildirildiğine göre Makedonya da Koçana kazası bağlı Orizari köyünde iki Bulgar çetesi çatışmıştır. Çetelerden birine mensup kişinin evi yakılıp, iki kızı öldürülmüş.

S.60 /27 Eylül 1322 (1905) s.3

Bulgaristan da Peştere kazasına bağlı Sovat Dere den bir Türk haydut çetesi geçip, birkaç atı yakalayıp tekrar Türkiye geçmişlerdir. Hırsızların peşine düşen 4 Bulgardan 3'ü çeteyle giren çatışmada ölmüş, atların sahibiyse ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmış.

S.64 /1 Teşrin-i Evvel 1322 (1905)s.4

2.4. DEĞİŞİK KONULARA İLİŞKİN HABER VE YAZILAR

Gazetede çıkan eğitim, sağlık, bölgesel olaylar vb değişik konularda ki haberlerde Balkan'ın yayınlarında yer almıştır.

2.4.1. Gazetelerin Arasındaki Anlaşmazlık ve Tartışmalar

Tuna gazetesinde Filibe de yaşanan bir olayın tarafı anlatıldığını düşünen Balkan Gazetesi konuyu kendisi tekrar ele alıyor.

Tuna'nın 247 numaralı nüshasında müderris ile imam boğaz boğaza sernamesi altında Silistreden gönderilen mektup sahibi ile olayın içinde olanlar taraftarlık olduğu için olayı tekrar tarafsız olarak anlatacağım:

Haziranın onbirinci gecesi yatsı namazından sonra cemaat dağılmakta iken Müderris Hacı Selim Efendi, Muhtarzade Mustafa Ağayı medrese dersanesinin salonuna çağırarak aralarında ortaya çıkan tartışmayı anlamaya giden İmam Hacı Salih Efendiye karşı Selim Efendinin bir müderrise yakışmayacak şekilde saldırması üzerine bu olay meydana gelir. İşte bu esnada müezzin efendi de caminin merdiveninde yakalayıp imam üzerine saldırır. Bulgar ve İslam komşuların müdahalesiyle kavga önlenir. İmam efendiyi saldırmaktan dolayı müezzin efendi azledilmiştir.

S.2 /11 Temmuz 1322(1905) s.2-3

Tuna Gazetesinin kızların eğitimiyle ilgili bir makalesine cevap olarak yazılan makale:

257 numaralı Tuna gazetesinde Ahmet İhsan Efendi tarafından kız mektebine dair bir makale yazıldı. Makalenin sahibi kız mektebinin teftiş edilmediğini, mektep işlerinden anlayan kişiler olmadığını yazmış. Makalenin sahibi hiç vicdan sahibi değil mi? Doğru düzgün bir kız mektebi var mı? Yok. Ey hürriyetperver ve ahlakı güzel olan Ahmet İhsan Efendi! Niçin rüştiye mektebinden bahsetmiyorsunuz. Yoksa rüştiye mektebi mükemmel midir? Mektebi rüştiyede dört öğretmen var iken bir yararlık gösteremezlerken, kız mektebinde bir müdür birde el işi öğretmenle birçok başarı yakaladılar. Lütfen düşünün ahlak sadece kızlara mı lazım? Biz erkeklere kızlardan daha fazla ahlak lazımdır.

S.3 / 12 Temmuz 1322(1905) s.2

Tuna gazetesinde Balkan Gazetesi müdürü Edhem-i Ruhi hakkında yazılan yazılar için cevap veriliyor.

Bilenler için malumdur ki geçen hafta Tuna isimli arabacı gazetesinde ‘Tebkid’ sernamesiyle ilgisiz bir nedenden dolayı yine şahsım aleyhinden küfür edilmiş, bunun cevabını bugüne ertelemiştim.

Tuna paçavrasının iğnelediği nokta Servi meselesiydi. Ama Servi Müslümanlarının durumlarının Rumeli gazetesinde yazılmasıyla Edhemi Ruhinin kişiliği hakkında acaba ne ilişki vardır? Servi isminde bir kazâda Müslüman varmış, ben bunu yazmış yazmamışım ,bunda benim ne fesatlığım olabilir? Maksat bu değil, amaç Edhem-i Ruhiye küfür etmektir.

S.4 /13 Temmuz 1322(1905) s.3

Tuna Servide birkaç Müslüman’ın tenasür etmesi tarafından uydurulmuş bir iftirayı bizim komiser zoruyla yazdığımızı söylüyor. Bre alçak herifler Rusçuk kahvehanelerinde Sultan Hamit’e ve memurlarına sövmeyi bir cesaret, bir meziyet mi sanıyorsunuz. İyi biliniz ki Edhem-i Ruhinin amacı söylemek değil icra etmektir. Biz padişah ve vatan haini değiliz. Bize hain diyenler bizi padişaha hain diyenlerdir. Yalı boyunda muratlık kolaydır. Edhem-i Ruhi eroğlu erdir. Eğer kendilerinde zerre kadar namus varsa bana şimdi kalemle değil kanla cevap verebilirler.

S.5 / 15 Temmuz 1322(1905) s.2

Tuna’nın babayiğit yazarı Behzat Efendi geçenlerde Edhem-i Ruhi Bey aleyhinde neşr ettiği yazıda kendisedenbahsederken Tutrakan daki mal mülkünden istifa edip, bakkal dükkanı açmış. Bu adam yalan söylemeye hiç sıkılmadı mı? Vermiş olduğu istida nerde? Behzat efendi meyhaneden çıkıp, ayık gezebildi mi? Behzat rezili Espontordan Tutrakana gelmeye mecbur kaldı. Espontor da bira şişelerini kafasına çarpıldığını yazamıyor. Ve kendisini dövmeye yürüdüklerinde bir gece yarısı kaçmıştır. Yaptığı yolsuzluklardan kaçarak gelen babayiğit muharrer bunlara ne cevap verebilir acaba?

S.8 / 19 Temmuz 1322(1905) s.3

Balkan Gazetesinin 2 numaralı nüshasında Mehmet Reşat imzalı mektuba cevap olarak yazılmış.

Tuna’nın 247 numaralı nüshasında Osman Emin imzalı mektup gerçekleri yazmaktadır. Havacem Hacı Salim Efendi’ye söyleyiniz, vazifesine devam etsin. Çok vakittir söylüyorum kâr etmiyor nihayet başka imam bulmaya mecbur olacağım der. Havacem bir takım sözler söyler bunu duyan İmam Efendi bir takım iyi kötü sözlerle havacemin üzerine saldırır. Bende feryadını duyup kurtarmaya koştum, bu yüzden görevimden azledildim.

S.8 /19 Temmuz 1322(1905) s.6

Tuna'nın üç Osmanlı imza yetkisini taşıyan babayiğit yazarı, o koca babayiğit copuna, sopasına sarılıyor. Düelloya gideceğinden değil ya şu babayiğitlik lafı olsun da nasıl olursa olsun. Şimdi onlar Bulgaristan da bir cemiyet kurduklarını Türkiye de inkılap yapacaklarını yazıyor.

S.12/26 Temmuz 1322(1905) s.1

Pazartesi günü 267 numaralı Tuna gazetesinde çıkan bir fıkraya şaşırдық. Yazıda Üstat Aziz ve Doktor Abdullah Cevdet Bey hakkında teşekkür yazılıyor. Teşekküre neden olan da Abdullah Cevdet Beyin Tuna Gazetesi Müdür mesuli Muhammet Teftiş Efendi hakkında rast kü, rastı edvâr bir Müslüman olduğunu söylemiş. Yahu insaf edin, rast kü, rast edvâr demek bir gazete müdürünü mesleksizlikle, sersemlikle itham etmektir.

S.13 /27 Temmuz 1322(1905) s.7

Tunanın babayiğit yazarı Behzat Efendi özel bir mektubunda beni öldürmek için yer beğenmeye davet ediyor. Eğer teklifi kabul etmezsen davaya vereceğini söylüyor. Açık cevabım şudur: Benden kanla intikam almak isteyen düşmanlarıma Filibe de Kınaz Buğuridova sokağında 10 numaralı özel dairemde sabahtan akşama kadar açıktır.

S.13 /27 Temmuz 1322(1905) s.8

2.4.2.Eğitimle İlgili Çıkan Yazılar

Filibe' de kız mektebi rüştiyesinin yapılmasına karşı çıkanlar eleştiriliyor.

Bazı cahil kafalı insanlar ahlakı pek düşündüklerinden kız mektebi rüştiyesi yapılmasına karşı çıkmaktadır. Doğru düzgün bir kız mektebi var mı? Yok. Ey hürriyetperver ve ahlakı güzel olan Ahmet İhsan Efendi! Niçin rüştiye mektebinden bahsetmiyorsunuz. Yoksa rüştiye mektebi mükemmel midir? Mektebi rüştiyede dört öğretmen var iken bir yararlık gösteremezlerken, kız mektebinde bir müdür birde el işi öğretmenle birçok başarı yakaladılar. Lütfen düşünün ahlak sadece kızlara mı lazım? Biz erkeklere kızlardan daha fazla ahlak lazımdır.

S .2 /11 Temmuz 1322(1905) s.1

Kıbrıs' da eğitim için yapılan bir vakıftan söz ediliyor.

Kıbrıs' ın Müslüman halkı geçenlerde "Cemiyet-i Hayriyye-i İslamiyye" adında bir cemiyet kurmuşlardır. Başlıca amaçları Kıbrıs adasındaki Müslüman

çocukları ilim ve sanat öğreterek onları hakimler, icracılar, ebeler, dava vekilleri, sanat, ziraat ve ticaret erbabı yetiştirmek. Bu güzel amaç ve niyetle kurulan cemiyete devletin yaptığı yardım o kişilerin zamanı ne kadar görebildiklerini, hayırsız kişiler olduklarını göstermektedir. Oysa ki dinimiz sanat ve marifete dair her şeye teşvik ettiği halde, cehalet ve sanat yoksunluğu dine ne kadar uyulduğunu göstermektedir.

S.6 /15 Temmuz 1322(1905) s.1

2.4.3.Sağlıkla İlgili Çıkan Haberler

Peluna ve civarında kuş palazı hastalığı şiddetini artırmaktadır. Hatta Kiğan kariyesinde evde hasta varmış.

Veçernapošta bu hastalık geçen martdan beri devam ettiği halde sağlık bakanlığı bir çare bulamamasına teessüf ediliyor.

S.56 /21 Eylül 1322(1905)s.2

Birkaç günden beri Filibe'nin çeşitli yerlerine kuş palazı hastalığı görülmüş ve hatta Filibe'nin önemli Müslümanlarından biri olan Muhtab İbrahim Efendinin kızı dahi aynı hastalığa yakalanmış. Bunun üzerine Filibe de bütün mahalleler, evler dolaşarak çocuklar kontrol edildi. Bütün çocukların ve İbrahim Efendinin kızınında iyileşmesini niyaz ederiz.

S.58 /23 Eylül 1322(1905)s.3

2.4.4.Balkan Yarımadası Hristiyan Nüfusuyla İlgili Bir Haber

Post ismindeki Alman gazetesinin Balkan Yarımadasının hristiyan halkı hakkındaki nüfus bilgilerini bularak aynen yayınlamışlardır. Bilgiye göre; 4.750.000 Bulgar varmış, bunların 235.000'i Bulgaristan'da 50.000'i Dobruca'da, 250.000'i Sırbistan'da 2.000.000'u Osmanlı Avrupa kıtasında bulunuyormuş. Sırpların miktarı ise 2.430.000 Avusturya – Macaristan'da, 150.000 Karadağ'da ve 170.000'i Türkiye'de yaşıyormuş. Rumların miktarı ise 2.800.000 imiş. Bunların 1.910.000 Yunanistan'da, 830.000 'i Türkiye'de, 60.000 'i Bulgaristan'da yaşıyormuş.

S.39 / 2 Eylül 1322(1905) s.3

2.4.5.Gümrük Meselesi

Osmanlı İmparatorluğu'nun diğer ülkelerle yaptıkları ticaret için gümrük vergilerini düzenlemek istemiştir. Ve bu konuyla ilgili birçok yabancı devletle bu konu görüşülmüştür. Bu konuyla ilgili çıkan haberler ise şöyledir:

Devlet-i Aliyye ve Bulgaristan gümrük görüşmelerine ara verildi. Her iki tarafta gümrüklerinde bir takım sorunlar çıktığını bildirmekte.

S.4/ 13 Temmuz 1322(1905) s.3

Osmanlı ve Bulgar gümrük antlaşmalarını görüşmeye gedenmemurlar geçen Perşembe günü yine bilgi vermişler ve görüşmelerin pek dostane bir şekilde gittiğini bildirmişler.

Gümrük rüsumüne yüzde üç zammı için Bab-1 Aliyenin Düvel-i Muazzama sefarasına vermiş olduğu nota cevabında İngiltere dahil olmak üzere 5 elçi zammı kabul etmiş ama İngiltere bazı toprakların olduğunu ortaya koymuştur.

S.5 /15 Temmuz 1322(1905) s.2

Gümrüklere yüzde üç zammı için İngiltere kabul etmiş ve anlaşma Aydın demiryolları ayrıcalığını da koymuştur.

S.9 / 22 Temmuz 1322(1905) s.2

İngiltere dış ilişkileri bakanlığı Bab-1 Ali tarafından gümrük rusumüne yüzde üç zammına Makedonya ıslahatına tahsis edileceğine dair teminatı verilmeden kabul etmeyeceğini bildirmiştir.

S.14 /28 Temmuz 1322(1905)s.3

Türkiye'nin Avrupa eşya ve mallarına karşı fazla olarak almak istediği yüzde üç vergi hakkında elçiliğin hükümet gazetelerinden almış olduğu cevaplar Bab-1 Aliye bildirilmiştir. Bu meselenin kesin surette olması için yeni bir projenin kaleme alınması Zat-1 Şahane memurun idaresine emir buyurmuştur.

S.38 /1 Eylül 1322 (1905) s.3

Türkiye hükümetinin Avrupa devletlerine gümrük vergisini yüzde 3 olarak vereceğine dair vermiş olduğu notasına karşı yabancı elçiler Avrupa gazetelerinden almış oldukları cevapları Bab-1 Aliye iletmişlerdir. Yabancı devletler, İngiltere devletinin Bab-1 Ali ile anlaşmak çarelerini arıyor. Hemen hemen anlaşma hal edilmiş gibi bakılabilir.

S.41 /5 Eylül 1322(1905) s.3

Osmanlı gümrük vergisinin yüzde üç zammı için Bab-1 Alinin büyük devletler elçiliğine verdiği notayı kabul ve onaylayacağını, fakat İngiltere elçisinin kararsız kaldığı bellidir.

S.45 /9 Eylül 1322(1905) s.1

Gümrük meselesinde İngiltere'nin şart koyduğu Makedonya ıslahatını Bab-1 Ali kabul etmemeye karar vermiştir.

S.46 /10 Eylül 1322(1905)s.3

Osmanlı gümrük vergisinin yüzde 3 e çekileceği İngiltere tarafından kabul edilmiş ise de Almanya'nın Aydın demiryolunda İngiltereye verilen ayrıcalık yüzünden kabul etmeyecektir.

S.51/16 Eylül 1322(1905) s.1

Osmanlı hükümeti tarafından gümrük rüsûmunun yüzde üç zammına dair elçiliğin verdiği notayı vekil heyetleri tarafından kontrol edilmiş ve düzenlenmiştir. Verilen notanın onayı verilmiş yalnız maliye konusuna ait olan maddeler için bir tasarı kaleme alınmasını ve padişaha sunulması için karar verilmiştir.

S.60 /27 Eylül 1322(1905)s.2

Padişahın emri üzerine gümrük vergisinin halledilmesi için vekiller heyeti akşam sarayda toplanmıştır. Bu konuda tertip edilen mazbata, dahiliye nazırı Memduh Paşa ve adliye nazırının muhalefetlerine rağmen imzalanmıştır. Fakat bazı maliye konularında şerh konulmuştur. Gümrük meselesine artık hal edilmiştir diye bakılabilir.

S.64 /1 Teşrin-i Evvel 1322(1905) s.4

2.4.6.Reklam

Gazetede çıkan birkaç reklam örneği:

Son Sistem Kuyumcu Emniyet

Burgazda Sen Kiril ve Metod sokağında Çapinopolu binasında yüzük ,küpeler,broşlar, kadın altın saatleri, her çeşit elmaslar yapıldığını ilan ederim. İğne, gümüş, nişan halkaları gibi her türlü sipariş alınır.

Ağob Torosyan

S.46 /1 Eylül 1322(1905) s.4

Matbaamızda her çeşit risaleler, tüccar faturaları, kartvizitler, ilanlar ucuz fiyata basılır.

Edhem-i Ruhi

2.4.7.Güreş Müsabakası

Sofya muhabirimizden Sofya daki güreş müsabakalarında pehlivanların altmış Tuna boyundan, yirmisi doğudan gelmiş. Bu yirmi kişinin yedisi Bulgar, gerisi Çepne, Kırsuma Tatar Pazarcıklıydı. Ortayı bir Bulgar pehlivanı ile Çepneli ve Hacı oğlu Pazarcıklı iki Türk genç kazandılar. İkinci ortayı ise Çepneli Musa Pehlivan aldı. Baş ise Muhammed Pehlivan ile Kızılıklı Mahmud Pehlivan düştü.

Başı kazananlar Tefvik ve Pars nişanı aldı. Üçüncü ortayı kazananlar Çepneli Musa Pehlivan 200 frank söz verildiği halde 90 frank aldı. Başı kazanan Muhammed Pehlivan ise 300 frank verileceği ilan edilse de 150 frank verildi.

S.48 /13 Eylül 1322(1905) s.2

2.4.8.Fıkralar

Yaşanmış komik olaylardan veya yaşanan bir olayla dalga geçmek için gazetede “Gülmeyin” başlığıyla çıkan yazılar.

Dostane öyle kızıyorum ki birgün kafasını baltalatacağım, fakat saydığım yer var.

Saydığın ne!

Birader : Uyanıkmısın? Uyuyormusun?

Ne için soruyorsun?

Uyanıksan ödünç bir Mecitiye isteyecektimde.

Uyuyorum birader.

S.1 / 9 Temmuz 1322 (1905) s.4

Efendim Balkan Gazetesinin 10 numaralı sayısında Sirke Köpürmüş başlığıyla yayınlanan makalenizi dikkatle okudum. Çünkü acizleri turşuya gayet meraklı olduğumdan meskur makale dikkatimi çekti. Acaba sorabilir miyim, o sirke cibre sirkesi mi, yoksa talaş sirkesi mi?

S.13 /26 Temmuz 1322 (1905) s.9

Geçenlerde doksan yaşında vefat eden bir Fransız kadın şöyle bir vasiyetname bırakır:

“Yatağımın altında, çekmecenin içinde her ne çıkarsa hepsi beni bu yaşa kadar yaşatan doktora bıraktım.”

Mirasın bir kısmı yabancıya gideceğinden telaşlanan mirasçılar doktoru çağırırlar. Mirasın vekili anahtarı doktora teslim eder, doktor çekmeceyi açar. Meğer çekmeceye sakladığı şeyler doktorun yirmi seneden beri kendisine yazdığı reçeteler imiş.

S.15 /29 Temmuz 1322(1905) s.4

2.4.9. Nasihatler

İnsan gibi yaşamak için bir insanın hayatında ne olmalı, ne yapmalıdır?

Birincisi; Aklı selim iyi ve idrakın ettiği gerçeğe karşı insan kendi kendisini aldatmamalıdır.

İkincisi; İnsan kendisini herkesin üstünde görmemeli yani insan sade kendi kendisini beğenmemelidir.

Üçüncüsü; Her bir ihtiyaca karşı sıkılmayıp, bıkmaksızın, kanun ve edep içinde insan kendi hayatını kazanmaya çalışmaktan utanmamalıdır.

“Tolstoy”

S.2/ 11 Temmuz 1322 (1905) s.4

III.BÖLÜM

3.OSMANLI DEVLETİ DIŞINDAKİ ÜLKELERLE İLGİLİ HABER VE YAZILAR

Bu bölümde dünya genelinde ki önemli olaylar, Osmanlı Devletiyle yabancı devletlerin ilişkilerinin yansıdığı önemli haberlere yer verilmiştir.

3.1.AVRUPA

3.1.1.İngiltere

İngiltere son zamanlarda Osmanlı İmparatorluğunun her tarafında karışıklık çıkarmaya çalışıyor. Ama İngilizlerin sömürgelerine gedentopraklarda Osmanlı egemendir. Osmanlının buralarda gücü hala devam etmektedir. İngilizler buradaki hükümleri için istediği kadar karışıklık çıkarsın.

S.3 / 12 Temmuz 1322(1905) s.1

Üç gün evvel Londra da Rusya ihtilalleri üzerine Londra da bir konferans düzenlendi. Ve Dumanın kapatılmaması gerektiği söylendi.

S.5/ 15 Temmuz 1322 (1905)s.3

İngiltere dış ilişkiler bakanı Bab-ı Ali tarafından gümrük vergisine yüzde üç zammına Makedonya ıslahatına önem verilmedikçe, kabul etmeyeceklerini bildirmiştir.

S.14 / 27 Temmuz 1322 (1905)s.4

İngiltere kralı Edward ile Bulgar Prensi Ferdinand Maryababda buluşmuşlar. İlk akşam Kral Edward , prensi sarayda yemeğe davet etmiştir. İkinci akşamda Prens hazretleri Kral Edwardı yemeğe davet etmiştir.

S.22/21 Ağustos 1322(1905) s.3

İngiltere kralı VII. Edvard ile Almanya İmparatoru Vilhem hazretleri son görüşmelerinde Osmanlı veliahd meselesini konuşmuşlar.

S.33/25 Ağustos 1322(1905)s.3

Birçok vakitten beri Suriye ve Mısır sınırı meselesinden dolayı Mısır hakimi İngilizler ile Hükümet-i Seniyye arasında devam eden sorun bilinmektedir.

Son anlaşmazlık da ise Suriye ve Mısır sınırında bazı kabileleri Mısır tabiiyetini terk ile Osmanlı tabiiyetine geçmeleri için güya Rüştü Paşa tarafından taciz ediliyormuş.

S.35 /27 Ağustos 1322(1905)s.3

Yine İngiliz parmağı. Son Avrupa telgrafları Bağdat ‘da Abdüthalip Paşa’nın birçok kabile ile birlikte isyan ettiğini bildiriyor. Haber telgrafları isyanın bu defa tüm Irak Araplarına yayılmakda olduğunu yazıyor.

S.40/3 Eylül 1322(1905)s.4

Bab-1 Ali ile düvel-i muazzamayı anlaşmazlığa düşüren bazı konuların halledilmesi için padişahın iradesinde bazı kararlar çıkarılmıştır. Bahr-1 Ahmer sahilinde bulunan Kasıma limanı ile yine o civarda Hainaredis Marla ve Moksiba mevkilerinin İngiltereye terk edilmesine dair bir karar çıkmış. İngiltere böylece Türkiye’ye yeni bir darbe vurmuştur.

S.42/6 Eylül 1322(1905)s.3

Türkiye gümrük vergisi yüzde üç zammı hakkında Osmanlının vermiş olduğu notada İngilizler kabul edecekmiş ama Makedonya ıslahtıyla ve İngilizlere ayrıcalık konularındaki meseleler hal edilirse.

S.44/8 Eylül 1322(1905)s.3

Osmanlı gümrük vergisinin yüzde üç artırılması için Bab-1 Alinin süfera-yı muazzamaya verdiği nota üzerine kabul ve onayladığı ancak İngiltere’nin yine tereddüt gösterdiği bilinmektedir. İngiltere elçisi bunun için Aydın demiryolu ayrıcalığını istemiş bu İngilizlere verilmişti. Bu mesele bitti, İngiliz sefiri şimdi de Rumeli Vilayetinde asker sayısını azaltmasını istiyor. Bunu yapmak Osmanlı’nın Rumeli den çıkması demektir. Osmanlı buna da evet derse İngilizler yeni bir oyun bulur, bu işi bozar.

S.45/9 Eylül 1322(1905)s.1

3.1.2.Fransa

Bab-1 Ali iade ve istirdatı hakkında Fransa hükümeti ile bir mukavelename anlaşmasına çalışıyor. Türkiye hükümetinin kapitülasyon tabir edilen ayrıcalığı önceden verdiğiinden kabul edilmeyeceği tahmin edilmektedir.

S.7/18 Temmuz 1322(1905)s.3

Fransa elçisi ile Bab-1 Ali arasında yeni bir mesele başladı. Trablusgarp ile Tunus sınırında, Trablusgarb’e ait “Gadames” kazasında bir Osmanlı süvari

müfrezesinin Fransız sınırı dahilinde bir kıtayı işgal edildiğini Fransa elçisi iddaa ediyor. Hatta Fransız elçisi o işgal edilen yerin 1905’de bir Fransız müfrezesi tarafından işgal edilmekte olduğunu iddaa ediyor. Ama Trablusgarp kumandanı, Şipka ve Alasonya muharebeleri kumandanı kahramanı Recep Paşa süvari müfrezesini geri çekmemiştir.

S.12/26 Temmuz 1322(1905)s.4

Mısır zenginlerinden ve Asale-i sınırından İbrahim Paşazade Prens Muhammed Beyin Fransa da otomobilden düşüp bir facia yaşadığı Bulgar gazetelerinde yazıyor.

S.25/16 Ağustos 1322(1905)s.4

Fransa’nın tahtı himayesinde olan Canit Gutasının kimi asakir-i Osmaniyye tarafından işgal edilmesi üzerine Fransa hükümeti ile hükümet-i seniyye arasında sorun çıkmıştı. Sultanın iradesiyle buyurulan bir tebliğ ile aradaki anlaşmazlığa son verilmek istenmiştir.

S.26/17 Temmuz 1322(1905)s.3

Türkiye hükümeti Fransa fabrikalarından mitralyöz satın almaya karar vermiş.

S.32/24 Ağustos 1322 (1905)s.3

Serasker Fransa fabrikalarına sipariş etmiş olduğu seksen mitralyözünü Edirne ordusuna gönderecekti. Mitralyözlerin Fransa’dan alınacağından sipariş ve pazarlık olabilmesi için Türkiye askeri hizmette bulunan Fransız Pertiyer Paşayı Paris’e göndermiştir.

S.35 /27 Ağustos 1322(1905)s.3

3.1.3.Avusturya-Macaristan

Avusturya –Macaristan’ın Fransaya rağmen Fas hükümetinin koyduğu şartları kabul edecekleri ümit edilmektedir.

S.1 / 9 Temmuz 1322 (1905) s.2

Rusya gazetesi Gozeti Dokulun Rusyada ki ihtilale ve karışıklığın daha da büyürse Almanya ve Avusturya’nın asker gönderceği yazılıyor.

Radikal gazetesinin haberine göre Rus çarı ile Almanya ve Avusturya imparatorları yani üç imparatorluk Rusya da ortaya çıkan ihtilali bastırmak için bir antlaşma üzerinde uğraşıyorlarmış.

S.4/13 Temmuz 1322(1905)s.3

Avusturya –Macaristan dış ilişkileri bakanı Hafsekinin özel kalemi Gangister Avusturya'nın Rusya işlerine müdahale edip etmemek hakkında Golva gazetesinin muhbiri tarafından edilen istihbarata göre Avusturya- Macaristan'ın Rusya işlerine karışmak politikasını daima koruyacağını söylüyor.

S.6/15 Temmuz 1322(1905)s.2

Avusturya ve Sırbistan hükümetleri arasında gümrük anlaşmazlığı devam ediyor. Avusturya'nın Belgrad elçisi Sırbistan'ı terk etmiş. Avusturya İmparatoru Fransuva Josef'de Sırbistan Kralı Petro hazretlerini doğum gününün tebrik etmemiş olduğu Fuşiyе Çaytoniğ ismindeki gazetede yazıyor.

S.7/ 18 Temmuz 1322 (1905)s.3

Avusturya, Makedonya meselesinde Yunanlıların taraftarı olacağı gözüküyor, bunda ki amacı bu bölgeye asker sevk etmek.

S.11/25 Temmuz 1322(1905) s.2

Sırbie gazetleri ve özellikle hükümetin gazeteleri Avusturya'nın Sırbie sınırında asker yığmaya başladığını yazıyor ve bu yüzden çok telaşlar. Avusturya – Macaristan Sırbie sınırında Banat ve Filafuvan 'a asker gönderiyormuş.

S.30/ 22 Ağustos 1322(1905) s.3

Köstence'de Avusturya –Macaristan Konsolosu Garadiçeno bir lokontaya gider. Lokantada garsonlara Ulahça söylemez, Macarca söyler.Orada bulunan Cemiyet-i Medeniyye reisi Ulahça konuşmaya tenezzül etmiyor diye düelloya davet etmiş.

S.32/24 Ağustos 1322(1905) s.4

Islav gazetelerinin beyanına göre Veliahd Faranes Ferdinand Dalmaçya'da Ragituviz merkezinden geçerken demir yolunda dinamit bulunmuştur. Bu suikast failleri şüphesiyle pek çok İtalyan tutuklanmıştır.

S.50/ 15 Eylül 1322(1905)s.3

3.1.4.Almanya

Rusya gazetesi Gozeti Dokulun Rusyada ki ihtilale ve karışıklığın daha da büyürse Almanya ve Avusturya'nın asker gönderceği yazılıyor.

Radikal gazetesinin haberine göre Rus çarı ile Almanya ve Avusturya imparatorları yani üç imparatorluk Rusya da ortaya çıkan ihtilali bastırmak için bir antlaşma üzerinde uğraşıyorlarmış.

S.4/13 Temmuz 1322(1905)s.3

Almanya imparatorunun isteği üzerine Berlin bankerleri Rusya hükümetine beş yüz milyon mark vermeye söz vermiş.

S.6/ 15 Temmuz 1322 (1905)s.4

Lavina gazetesine göre Afrika'nın bir kısmında gayet nüfuzlu olan Senusilere Alman fikir ve kültürünü öğreterek, nüfuz kurmak istiyor. Bu nedenle Kaim ve Dumergu şeyhleriyle ticari ilişkiler kurmaya çalışıyormuş.

S.9/22 Temmuz 1322(1905)s.3

İstanbul da bulunan yabancı postahanelere hükümet-i seniyye tarafından birer sansür uygulanması için Almanya ve Avusturya hükümetleriyle görüşülmüş ve sansür kabul edilmiştir.

S.16/1 Ağustos 1322(1905)s.4

Almanya imparatoru haşmetli Vilhem, Zat-ı Şahanenin sağlığını her gün telgrafla soruyor.

S.25/16 Ağustos 1322(1905)s.4

Almanya imparatoru veliahd meselesinde taraflı gözüküyorsa da İngiltere ve Rusya buna muhafet etmektedir. İngiltere kralı Edvard ile Almanya İmparatoru Vilhem hazretleri son görüşmelerinde buna dair konuşmuşlardır.

S.33/25 Ağustos 1322(1905)s.3

Gelecek hafta Almanya'nın ünlü doktorlarından Burgeman'ın diğer bir Alman doktorla İstanbul sarayına gelecekleri söylenmiştir.

S.38/1 Eylül 1322(1905)s.3

Almanya da Kain Duden demiryolu istasyonunda bir Ruzniriğ isminde bir Yahudi kama ile Rus Savaş Bakanı Viteye suikast etmek istemiş ama başarılı olamamıştır.

S.43/7 Eylül 1322(1905)s.2

Mısır libarelleri fikrinde Almanya, Türkiye'nin Avrupa daki tek dostudur.

S.51/16 Eylül 1322(1905)s.1

Almanya'nın Dersaadet maslahatgüzarı hükümet telgraflarından aldığı telgraf emriyle Osmanlı gümrük kabulüne dair bir şey yapmamayı söylemişlerdir. İzmir-Aydın demiryolu hattının İngiltereye verilmesi Almanyayı huzursuz etmiştir.

S.51/16 Eylül 1322(1905)s.3

3.1.5.Rusya

Rusya'da karışıklıklar yine büyüyor. Bir iki aydır ihtilaller azalmış ve ihtilal sakinleşmiş gibi görünüyordu. Şimdiye kadar Dumada hükümet taraftarlarıyla hürriyetperver mebuslar arasında çok gergin bir tartışma var.

S.1/ 9 Temmuz 1322(1905) s.1

Petersburg da öldürülen Amiral Çokinin vurulmasından dolayı Çar son derece korku ve endişededir.

Baltık Genel Valisi General Suluzubdan Petersburg'a gelen son telgrafta karışıklık ve ihtilalin kötüye gittiğini bildiriyor.

S.1/ 9 Temmuz 1322(1905) s.3

Rusya polisi, ihtilalcilerin teşebbüslerini ve hareketlerini takip etmek için kadınlardan oluşan bir gizli teşkilat kurmuştur.

S.1/ 9 Temmuz 1322(1905) s.4

Evvvelki gün hükümet grev yapan işçilere bir beyannameyle işlerinin başına geçmezlerse zor kullanacaklarını bildirmiş. Bu beyanname işçiler ve halk arasında büyük heyecan uyandırmış.

S.3 / 12 Temmuz 1322(1905) s.3

Polis nezareti Petersburgda Diyaçiska sokağında bir taş matbaasını basıp, el koymak istedi. Fakat halk derhal hücum ederek, polisler taş yağdırdı. Bunlara karşı polis ve Kazaklar havaya boşalttıkları silah sayesinde ihtilalcileri biraz dağıtmışsada az sonra halk "Marseyiyez" yani Fransızların hücum marşıyla polisler ve Kazaklar üzerine bir tekrar hücum edip karşı koymaya başladı.

S.3 / 12 Temmuz 1322(1905) s.3

Son telgrafların ihbarlarına göre çar hazretleri Dumanın kapanması için bir beyanname neşretmiş. Menestir Goromkin de istifasını vermiş.

S.4/13 Temmuz 1322(1905)s.1

Menestir Goromkin istifa etmekle beraber yeni menestir iktidara gelmiştir. Duma'nın bir ara tekrar açılacağını söyleniyorsa da Duma mebusları tarafından yalanlanıyor.

S.4/13 Temmuz 1322(1905)s.2

Mösyö Peteroykaviç ihtilalci mebusları tehdit ederek, Avusturya ve Almanya orduları arkamızdadır demektedir.

S.4/13 Temmuz 1322(1905)s.3

Rusya da Don Kazaklarının oturduğu havalide yerel hükümete karşı isyan çıktığından sıkı yönetim ilan edildi.

S.4/13 Temmuz 1322(1905)s.3

Finlandiya da ihtilal başlamıştır. Asiler çiftlikleri ve birçok mağazaları yağma etmişlerdir.

S.5/ 14 Temmuz 1322 (1905)s.2

İhtilal biraz durulunca büyük devletlerin elçiliklerinin önünden askerler çekilmiştir.

S.6/ 15 Temmuz 1322 (1905)s.2

Viyana'dan Çaytuzn gazetesinin beyanına göre Almanya imparatorunun arzusu üzerine Rusya hükümetine beş yüz milyon mark vermeyi vad ediyormuş.

Rusyanın Besarabya ve özellikle İsmailiye kasabasında karışıklık ortaya çıktığından Besarabya ve Odessadan çok firar bu yönde Romanya memleketine olduğundan sınırı şiddetli tahkim ve takviye edilmektedir.

S.6/ 15 Temmuz 1322 (1905)s.4

Moskova 'da muhafız ordusu arasında ihtilal pek ileri gitmiş, birçok asker ihtilal etmeye hazırmış. Petersburg da bakanlar kurulu, imparator erkani, generaller Rusya'da ki durumu konuşmak için görüşme yapmışlar.

S.8 /19 Temmuz 1322(1905) s.4

Kurunşadde ihtilal büyümüştür. Telefon görüşmeleri kapatılmıştır. General Lasesini ile topçu kumandanı General Anyef ihtilalcilerin eline düşmüştür. Bu ihtilale neden olan Baltık Filosundan iki yüz tayfanın tutuklanmak istemesi üzerine çıkar.Ravel de Pe Amet ve Azvu isimlerindeki kruvazörlerde ihtilal çıkmıştır.

S.10 /23 Temmuz 1322(1905) s.2

Bir takım Rus Yahudileri Rusya dan firar ile İstanbul'a iltica etmişlerdir.

S.11/25 Temmuz 1322(1905) s.4

Evsyeborg'da ihtilalciler tarafından alınan kalelerden yalnız bir tanesi ihtilalciler de kalmış, diğerlerini hükümet almıştır. Duma azalarından Testiştayen isminde bir kişi ailesiyle gezerken biri tarafından rovelverle vurulmuştur. Katil yakalamamıştır, bazı ipuçlarına göre hükümetin parmağı olduğu anlaşılıyormuş.

S.12 /26 Temmuz 132(1905) s.3

Moskova da meçhul bir çete büyük bir matbaayı basarak, Finlandiya da bulunan Duma azalarının yazdığı beyannamelerden bin tane bastırdıktan sonra kaçmışlardır.

S.12 /26 Temmuz 1322(1905) s.4

Kurunştadda ki ihtilalden dolayı üç yüz kişi idama mahkum edilmiştir. Bunların çoğu burjuvadan olduğu gibi Duma azalarından Meyhayı Çavatka isminde biri de varmış.

S.13/27 Temmuz 1322(1905)s.3

Rusya da ihtilallerin bastırıldığına dair resmi Rusya gazetesinin ilanına rğmen ihtilal hala şiddetle devam ediyor. Dört zırlı ihtilalcilerin elindedir, bu zırlılar Kurunştaddaki asi kışlarla birleşmek niyetindeymiş. İstihkam kumandanı Lasnik ve topçu kumandanı Ağaov esir düşmüştür.

S.14 / 27 Temmuz 1322 (1905)s.3

Varşova da vali arabasıyla caddede giderken evlerin birinin üçüncü katından arabanın arkasına üç defa bomba atılmışdır. Bombaların ikisi patlamış, etraftaki evlerin çerçevelerine zarar vermiştir. Bu patlamadan vali ölmemişse de derhal arabadan yere düşmüş, sağır olmuştur. Valiyi koruyan karakoldan üç polis ölmüştür.

S.22/21 Ağustos 1322(1905) s.3

Moskova ihtilalini silah gücüyle bastıran General Meyni Nevdi Peterhof istasyonunda bir genç kadın tarafından rovelver ile öldürülmüştür. O anda yakalanan genç kadın suçunu cesaretle kabul etmiştir. Radikal siyasi partilerden birçok kimse Petersburg da tutuklanmıştır.

S.26 / 17 Ağustos 1322(1905) s.3

Rusya baş vekili Mösyö Tolipin'in kendisine suikast edildiğinin ertesi günü ben bu halden rahatsızım. Hükümetin bu dehşet ve ihtilale karşı Dumayı tekrar açmaktan başka çaresi yoktur, demiştir.

S.30/22 Ağustos 1322(1905) s.4

Suikasttan çok korkan Çar Nikola ucu çok sivri ve çelikten kılıç taşımaktadır. Seyahate çıktığı zaman ağaçları kalın olmayan bahçelerde jandarmalarla gezinmektedir. Her kim olursa olsun önüne çıkanın öldürülmesini emretmiş olduğundan geçen saray erkanından bir kadın jandarmalar tarafından öldürülmüştür.

S.32/24 Ağustos 1322(1905)s.3

Kief'den bildirildiğine göre General Çemvikof karakolları kontrol etmek üzere istasyona gittiğinde bir kadın tarafından vurulmuştur.

Moskova da ihtilalcileri cezalandırmaya geden askerler sokaktan geçerken bir kadının askerle laf söylemesi üzerine Rus subayları kadını yakalayıp bir ahıra atarlar. Orada bütün askerlerden kadına tecavüz etmelerini isterler. Askerler bu emre uymayınca tecavüzü Rus subaylar yapar, kadın bayılıncaya kadar kırbaçlayarak döverler.

S.33/25 Ağustos 1322(1905)s.2

Bir sandalyecinin evinde polis tarafından yapılan aramada bomba ve silah ile dolu bir depo keşfedilmiştir. Sandalyeci ve ailesi tutuklanmıştır.

S.35 /27 Ağustos 1322(1905)s.3

Rusya'nın Türkistan bölgesinde ihtilal şiddetlenmiş. İhtilalciler demiryollarını tahrip etmişler. İşçiler ise tahrip edilen demiryollarını tekrar yapmak istemiyormuş. İhtilale sadece yerli halk değil, Rus muhacirleriyle Kazaklar da katılmış.

S.35 /27 Ağustos 1322(1905)s.4

Bundan bir hafta önce Viladyo ve Stokda Otuz Altıncı Rus alayını elbisesini giyen birisi üç tüfekli asker olduğu halde hükümet bankasına girer. Ve alay hesabına yüz yedi bin ruble para çeker. Bu miralay askerler parayı çekip gittikten sonra bunun ihtilalcilerin oyunu olduğunu anlamışlarsa da ihtilalciler parayla birlikte kaçmışlardır.

S.38/1 Eylül 1322(1905)s.4

Petersburg da akşam saat sekizde kim olduğu bilinmeyen bir kişi bir subayla karısını rovelverle öldürür. Dün sokaktan geçenlerin üstü başı arandığı için halk ile polisler arasında çatışmalar oldu. Üç kişi öldü, on altı kişi yaralandı.

S.39/2 Eylül 1322(1905)s.4

Petersburg da yirmi yaşında genç bir kız hapishanede hapis arkadaşına bir parça şeker uzatırken gören Rus nöbetçi askeri yasak demiş, kız dinlemeyince kızı vurmuştur.

S.41 /4 Eylül 1322(1905)s.4

Petersburg civarında keşf edilen bir matbaa dahilinde halkı isyana davet etmek niyetiyle basılmış olan üç bin adet beyanname polis tarafından dağıtılmıştır.

General Terepof aşçısı tarafından zehirlenmiştir. Alman gazeteleri iki hizmetlinin yardımıyla aşçının generali zehirlediğini, bunun ihtilal komitelerinin işi olduğunu yazıyor.

S.42/6 Eylül 1322(1905)s.3

Petersburgdan alınan haberlere göre General Terepofun katli ile çarın endişeleri artmıştır. Çarın sarayında memur ve hizmetliler tarafından tertib edilen bir takım suikast cemiyetleri mevcut olduğu keşfedilmiştir. Terepof'un da bu cemiyetlerin kurbanı olduğu bildiriliyor.

Almanya da Kain Duden demiryolu istasyonunda bir Ruzniriğ isminde bir Yahudi kama ile Rus Savaş Bakanı Viteye suikast etmek istemiş ama başarılı olamamıştır.

S.43/7 Eylül 1322(1905)s.2

Zehirlenen zalim Rus Generali Terepof'un Pethoruf'da icra eyleyecek cenaze alayında mevcut ve hazır bulunan bütün alay halkını havaya uçurmak için nihilistler tarafından kurulan tertip ve planlar yakalanmış,çoğu tutuklanmıştır. Kanun-i Esasi olan demokratlar 23 Eylül 'de büyük bir kongre düzenleyeceklermiş.

S.44/8 Eylül 1322(1905)s.4

Kamaçanka sahili üzerinde balıkçılıkla uğraşan Japon kayıklarında bir Rus karakol gemisi arasında çıkan çatışmada Ruslarda on dokuz kişi yaralı, Japonlarda da on iki kişi yaralanmıştır.

S.45/ 9 Eylül 1322(1905)s.4

General Terepof'un cenaze alayında imparator ailesinden kimse bulunmamıştır. Çünkü yakında imparator ailesini yok etmek için bir suikast planı haber verilmiş. Aile efradı korkudan bu cenazeye katılamamıştır.

S.46/10 Eylül 1322(1905)s.3

Petersburg'da büyük bir açlık hüküm sürmektedir. Sokaklar aç çocuklar ,dilencilerle dolu.

Kolonel Rahveltin tramvay ile şehre iniyordu. Tramvaydan indiği zaman arkasından birkaç kişi takılmıştı. Kolonel bunları görmedi . Kolonel arabada giderken arkadan koşanlardan biri arabaya sıçrayarak rovelveri göğsüne dayadı ve bu suretle öldü.

S.46/10 Eylül 1322(1905)s.4

Rusya gazetelerinin yazdığına göre General Kurupatkin yakında gelip Rus – Japon savaşları hakkında halka detaylı bilgi verecekmiş.

S.49/14 Eylül 1322(1905)s.4

Peterhof sarayının bahçesinde önceki gün yine bir bomba bulunmuştur. Ölen saray çarı muhafızı Terepof'un yerine tayin olan Dulin bütün saray halkını gözaltına almıştır. İstihabarât haberlerine göre General Dulin'e karşı üç el silah atılmış.

S.49/14 Eylül 1322(1905)s.4

On beş seneden beri Rusya'nın iç vilayetlerinde bir sene olmasa da ikinci senesi bereketsizlik ve açlık olmaktadır. Otuz beş vilayet de açlık belası vardır. Dahiliye nezaretinin hesabına göre bunun için yüz milyon ruble gerekmektedir.

S.50/15 Eylül 1322 (1905)s.3

Petersburg dan Lafan acentesine göre Petrohofta çar aleyhine bir suikast teşebbüsü meydana çıkarılmış. Ve prens Lovan Nikolay ile Vilademir şüpheliler arasında imiş. Suikastın amacı çarın saltanatı terk etmeye mecbur bırakmak.

S.50/15 Eylül 1322 (1905)s.4

Petrehof sarayında yeni muhafız tarafından şiddetli tedbirler alınıyor. Saray süvari kordonu korumasında. Saray etrafında her altı metrede bir Kazak askeri bekliyor. Saray etrafındaki yollardan otomobil geçirilmiyor, geçmek isteyenler tutuklanıyor.

S.51 /16 Eylül 1322(1905)s.3

Petersburg dan gönderilen bir telgrafa göre Peterhof sarayında kimliği belli olmayan bir kadın yakalanmış. Kadının anarşist olduğu rivayet ediliyor. Kadın derhal Petropazlosk Kalesine hapis edilmiştir.

S.52 /17 Eylül 1322(1905)s.4

Rus – Japon savaşı sonrasında yapılan muahedenin yer uygulanmasında yeni bir anlaşmazlık çıkmıştır.

S.56/21 Eylül 1322(1905)s.2

Vesenik Ajansının Batum'dan aldığı habere göre Batum gaz fabrikalarına ihtilalcilerin saldırılarında İsviçre Konsolos vekili aldığı bir kurşun yarasından ölmüştür.

S.56/21 Eylül 1322(1905)s.3

Bu hafta Times gazetesinin haberine göre Çar hükümeti Dumayı büsbütün kapatıp Rusya yı yenedenkurabilir. Times gazetesinin muhbirine göre Çar hükümeti en çok Polonyalı ihtilalcilerden korkuyor. Polonya'nın zapt ve korunmasına Alman ordusunun gireceğini ima ediyor.

S.60/27 Eylül 1322(1905)s.1

Çar hazretlerinin gelecek ay Dumanın açılmasına karar verdiğini Mağda Burger Zaytung gazetesi yazıyor.

S.61/28 Eylül 1322(1905)s.3

Rus – Japon savaşında bir Rus askeri Mançuri’de Çar hazretleri aşkına görevini öyle yerine getirmiş ki on beş kurşun yarası almış yine de ölmemiş.

S.62/29 Eylül 1322(1905)s.1

Adliye bakanı Sitoğlovitof’un evinin yandığı söylenmektedir. Son günlerde Divan-ı Harp Koroniştad ile Seveaburg isyanlarına neden olanlardan 124 kişinin idamına hüküm verilmiştir.

S.62/29 Eylül 1322(1905)s.3

3.2.AMERİKA

3.2.1.Şili

Amerika da Şili cumhuriyeti merkezi olan Santiyago’da geçen günler de büyük bir deprem oldu. Depremler hala devam ediyor. Depremden sonra şiddetli bir yağmur başlamış, depremden sağ kalan bir çok kişi sokaklarda kalmıştır.

S.22/12 Ağustos 1322(1905)s.4

Amerika’nın güneyinde müthiş depremler olmuş, birçok şehir kasabalar mahv ve perişan olmuş.

S.20/9 Ağustos 1322(1905)s.2

Amerika’nın güneyinde Şili’de depremler devam ediyor. Santiyago’da hayatta kalan birçok kişi Santiyago’dan çıkıyor. Şehrin etrafında depremden sonra bir takım kaynak sular, volkanlar ortaya çıkmış. Depremler devam etmekle birlikte, sürekli yağmur yağıyormuş.

S.32/24 Ağustos 1322(1905)s.4

3.2.2.Amerika Birleşik Devletleri

Yakında sultan tarafından kabul edilen itimatnameyi Bab-ı Aledenkabul edilmeyeceğini öğrenen Amerika elçisi Lizman durumunu hükümet gazetelerine bildirmiştir.

S.38/1 Eylül 1322(1905)s.3

Amerika’da büyük bir tren kazası olmuştur. Vaşnifin kumpanyasının treni Timaro nehri üzerindeki köprüden geçerken köprü yıkılmış, on iki vagon nehre düşmüştür. Vagonlar içindeki insanların sayısı yüzün üzerindeymiş, hepsinin cesetleri bulunmuş, bir tek kişi kurtulmuş.

S.45/9 Eylül 1322(1905)s.2

Amerika siyah insanların beyaz kadınlarla ilişkilerini men için gösterilen şiddetin derecesi bilinmektedir. Nevyork'dan gönderilen bir telgrafnameye göre Amerika'da Jorjun eyaletinde bazı Amerika siyahlıların bir beyaz kadına tecavüzleri için katliam yapılmaya çalışılmış ve hatta birkaç kişi ölmüştür.

S.49/14 Eylül 1322(1905)s.4

3.3.ASYA

3.3.1. İran

İran sefiri Metsal nota veriyor. Sınır da tehdit eden olay İstanbul muhalif resmiyesinde gizli tutuluyor.

S.1/ 9 Temmuz 1322(1905) s.4

Tahran da ortaya çıkan ihtilal basılmıştır fakat şimdiye kadar Acemistan'da böyle bir olay olmadığından hükümet çok şaşırılmıştır. İran şahı hastadır. Bu hal kendisini büyük bir acıya düşürmüştür.

S.1/ 9 Temmuz 1322(1905) s.5

Osmanlı devleti İran sınırını çevirme hareketi için seferber olmasını istediği makam ser askeri hem dördüncü ordu mareşalliğine ve hem de Erzincan dan bulunan erkan-ı harbiye riyasetinde telgraf emri vermiştir.

S.2/ 11 Temmuz 1322 (1905) s.4

İran şahının iki kardeşi Mirza Ali ve Ahmet Han iki aydan beri Avrupa da seyahatdedir. Refakatlarında Viyana İran sefiri bulunuyor. Bu iki şehzade Muzafferiddin Şahın tavsiye ve arzusuyla Avrupa idare ve hayat şekillerini öğreniyorlarmış.

S.12 /26 Temmuz 132(1905) s.3

Son telgraflar İran hükümetiyle Osmanlı Devletinin arasında bir kuşatma ihtimali çoğaldığını bildiriyor.

S.15 /29 Temmuz 1322(1905) s.2

İran da kanun-i esasi ilan olundu. Artık şüphe kalmıyor ki İran'da medeni milletler seviyesine çıkacak.

S.27/18 Ağustos 1322(1905) s.2

İran hükümetiyle hükümet-i seniyye arasında yeni bir sınır olayı oldu. Bundan on beş gün kadar önce Acem sınırında yirmi kadar Marguvar mutasarrıflığı askeri tarafından işgal edilmiş. Acem elçisi bunun üzerine Bab-ı Aliyye ye verdiği

notada bu hareketin Osmanlı Hükümeti ile İran Hükümeti arasındaki dostluğa zarar verdiğini söylemiştir.

Tahran da geçen gün olan ihtilal üzerine İngiltere iki zırhlı yollamıştır.

S.30/22 Ağustos 1322(1905) s.3

İran sınır meselesi bitip tükenmek bilmiyor. Avrupa telgrafları da Osmanlı askerinin İran sınırında birçok yerleri işgal ettiğini yazıyor. Bab-ı Ali'nin bundaki amacı ne olduğu anlaşılamiyor. İran sefiri son verdiği notada Osmanlı askerinin işgal ettiği Morgavur mutasarrıflığı 1871 de Derviş Paşa'nın Acemistan'a seyahatinin dönüşünde vermiş olduğu raporda İran'a tabi olduğunu yazıyor. Bab-ı Ali ise bunu tanımıyor.

S.37/31 Ağustos 1322(1905)s.4

İran şahı ıslahat dair düzenlemelerinde kanun maddelerini onaylamış ve bu düzenlemelere muhalif baş vezirini cezalandırmıştır.

S.38/1 Eylül 1322(1905)s.3

İran şahı kanun-i esasiyi ilan etti ama Tahran' da karışıklıklar bitmedi. Bu defa da millet meclisine mebuslar seçilmedi. Sadrazamın düzenlediği kanun maddelerini memleketin geneli kabul etmedi. Kendi kanunlarının kabulünü istediler. İş şimdi şahın elinde, ne olacağı belli değil.

S.45/9 Eylül 1322(1905)s.3

İran Şehinşah Bankası yirmi milyon kadar kağıt parayı çıkaracağından Oteri Tebrizli İraninin birisi "El Hadide" isminde Farsi gazeteye yazdığı mektupta bu boş kağıtları altın ve gümüş yerine verip harcatıyorlar. Bu ya İran devletinin ya da İngilterenin mi işidir?

S.45/9 Eylül 1322(1905)s.4

İran şahı meclis-i mebusanı onayladığı gibi meclis-i mebusanın nizamnamesini de onaylamıştır. İran da otuz yaşından yetmiş yaşına kadar okuma yazma bilen her erkek bu hakdan yararlanabilir. Oy kullananlar zarflar içinde oylarını kullanacaktır. Her mebusun görev süresi iki yıldır. Mebusların dini, ahlakı, genel asayışı serbesttir. Meclis-i mebusanda bir reis ile iki vekili dört katip birer sene süreyle oyla seçilecek.

S.48/13 Eylül 1322(1905)s.2

Osmanlı – İran sınırını tayin ile bitaraf nokta üzerinde anlaşmak için kurulan komisyon kurulmuştur. Pozevet kasabası Osmanlı askerinin işgalinde olduğundan İran memurları görüşmeye katılmayacaklarını bildirmiştir.

S.48/13 Eylül 1322(1905)s.3

Hükümet-i seniyyenin İran ile ihtilafı henüz bitmediği için bu meselenin haline Rusya ve İngiltere resmen müdahale etmiştir.

S.52/17 Eylül 1322(1905)s.3

İran meclisi mebusani bugün İran Şahı Mazhareddin Hazretleri ve düvel-i Ecnebiyye elçileri ile görüşmüştür.

S.60/27 Eylül 1322(1905)s.4

Acemistan beyinlerinde bölmek için ittifak ettikleri İngiltere ve Rusya hükümetlerinin Türk ve Acem beyninde ne zamandan beri hal edilmeyen sınır meselesi görüşmeleri bu aralık hal etmek için Bab-ı Ali nezdinde girişimlerde bulunacakları teyit edilmiş.

S.62/29 Eylül 1322(1905)s.4

3.3.2.Hindistan

Japonya da hükümet İslamiyeti resmi din olarak kabul edecek gibi görünüyor. Tokyo da yapılan değerlendirme kongresinin çoğunluğu İslamiyet taraftarı olarak görünüyor. Bu kongrede Hint Alimay İslamiyesinin pek büyük etkisi ve nüfuzu görülmüştür.

S.29/ 20 Ağustos 1322(1905)s.1

Asya milletlerinin en önemlisi Hintlilerle Çinlilerdir. Hindlilerin kafesi müslümandır.

S.29/ 20 Ağustos 1322(1905)s.2

Livurpol'da çıkan "El Hilal" gazetesinde Hintli bir Müslüman tarafından İngiliz hükümetine hitaben bir mektup yazılmıştır. İngiliz devletine yirmi soru soruluyor. Soru da İngilizler hakka mı yoksa kuvvete mi önem veriyorlar? Eğer hakka önem veriyorlarsa Mısır işlerinde hangi hakkı bahane ediyorlar? Yok eğer kuvvete önem veriyorlarsa o halde Hint okullarında öğrettikleri "Hakka kuvvete galipdir." Sözü bir yalandan mı ibarettir.

S.40/ 3Eylül 1322 (1905)s.2

Dayli Maile isimli İngiliz gazetesinin açıklamasına göre Bengal eyaletinin Asansu havalisinde İngiliz memurunun varlığına rağmen yerli halk arasında bir isyan havası esmektedir.

S.44/ 8 Eylül 1322(1905)s.2

Hindistan'da ihtilaller baş göstermeye başladı. Makedonya daki Osmanlı askerinin sayısını azaltmasını öneren İngilizlere bizde Hindistan'da İngiliz askerinin çikolata masrafını azaltmasını öneririz. Yerliler anbarları yağma ediyor. Çinor şehrinde kurulmuş Altın Bengal gizli cemiyet halka dağıttığı bir bildiri de Hindistan da İngilizleri kovup vatanı kurtarmak yolunda ölmek isteyen elli bin gönüllü insan gerekli demiş. Kaltoga'dan gönderilen son telgrafta Altın Bengal cemiyeti Hindiler ile Müslümanların birlik olmasını istemiştir. Lakin şimdilik kabile reisleri ittifak edemiyor. Eğer hükümet bu hareketin önünü almaz ise Hindistan'da büyük bir karışıklık çıkacağı bellidir.

S.45/9 Eylül 1322(1905)s.5

Londra da bir İttihat-ı İslam Cemiyeti var. Bu cemiyet Hint Müslümanları tarafından kurulmuş ve bu cemiyete Melay, Mısırlı, Afgan ve Suriyelilerden katılanlar olmuş.

S.51/ 16 Eylül 1322(1905)s.1

Geçen hafta Hindistan Müslümanlarının her ilde ileri gelenleri Bombay'a gelip, bir heyet oluştururlar. İngiltere hükümeti Kral Vekili Lord Minton'a geldiler. Bu vekillerin içinde en akıllı kimseler varmış. Lord Minton'a İngiliz memurları Hindistan'da İngiltere de olduğu gibi hükümet etmiyorlar. Haksızlıkların ardı arkası kesilmiyor. Buna tahammülümüz gayrı kalmadı. Lord Minton bu heyet karşısında şaşırarak, Hindistan'da kaldığı sürece Müslümanlara adaletli davranılacağı sözünü vermiş.

S.58/23 Eylül 1322(1905)s.3

3.3.3.Çin

Çin imparatoru bir emir yayınlamıştır. İmparator bu emrinde devlet ricalini bir konferansa davet ederek, Çin hükümetini yapılacak meşrutiyet yönetimi için görüşme yapmak istemiştir.

S.22/ 12 Ağustos 1322(1905)s.2

Rus –Japon muhaberesinden Japonların Çin’de yine muzaffer kalmalarından sonra Çin eyaletine birçok askeri hazırlık görülüyor. Bir takım Japon subayları Çin ordusunda talimatla görevlendirdikleri gibi yeni sistem toplar, birçok mühimmat ve teçhizat Tokyo’da geliyor. Avrupa gazeteleri bu hazırlıkları Japonya’nın Avrupa’ya karşı bir hazırlığı gibi görüyor.

S.51/16 Eylül 1322(1905)s.4

Mançurya’nın güneyinde yapılacak demiryolları hattı inşasına Çin’inde katılmasını Japonya resmen teklif etmiştir. Ancak Çinliler buna cevap vermediğinden Japonlar yalnız yapacaktır.

S.64/ 1 Teşrin-i Evvel 1322(1 Ekim 1905)s.4

3.3.4.Japonya

Almanya da Marburg üniversitesi tıbbını bu sene birincilikle bitiren Yadamataya isminde bir Japon kızdır.

S.22 /12 Ağustos 1322 (1905)s.2

Japonya’da hükümet İslamiyeti resmi din olarak kabul edecek gibi görünüyor. Tokyo da yapılan değerlendirme kongresinin çoğunluğu İslamiyet taraftarı olarak görünüyor. Bu kongrede Hint Alimay İslamiyesinin pek büyük etkisi ve nüfuzu görülmüştür.

S.29/ 20 Ağustos 1322(1905)s.1

Japon imparatorunun irade ve arzusu üzerine Tokyo’da bir inceleme kongresi yapıldığı bilinmektedir. Bu kongrede henüz bir netice çıkmadığı halde gazetelerde türlü türlü açıklamalar bulunmaktadır. Livanet Herald gazetesine göre Japonlar er geç İslamiyeti kabul edecektir.

S.29/20 Ağustos 1322(1905)s.2

Ruslarla Japonların savaşmasından Türkler çok memnundur. Bu savaşta sonra Türkler Japonlara merak ve ilgi arttı. Japon – Rus savaşından sonra Türkiye sultanı Japonya ya elçiler gönderdi. Buna Japonlar çok sevindi, şimdi Türkiye de ve Japonya da karşılıklı elçilikler kurulacak.

S.30/22 Ağustos 1322(1905)s.2

Kamaçanka sahili üzerinde balıkçılıkla uğraşan Japon kayıkçılarla bir Rus karakol gemisi arasında çıkan çatışmada Ruslarda on dokuz kişi yaralı; Japonlarda da on iki kişi yaralanmıştır.

S.45/ 9 Eylül 1322(1905)s.4

Rusya gazetelerinin yazdığına göre General Kurupatkin yakında gelip Rus – Japon savaşları hakkında halka detaylı bilgi verecekmiş.

S.49/14 Eylül 1322(1905)s.4

Japon İmparatoru Mikado çok cesur olduğu yazılmaktadır. Rus – Japon savaşında bile hiçbir şey yokmuş gibi günlük hayatına devam etmiştir. Kendisini görmeye gelenlere hiçbir şey yokmuş gibi davranmış. Ama her an her dakika gözü savaştadır. Özellikle komutanlarının hareketlerine çok dikkat ediyordu. Savaş sonlarına doğru Mançurya’da soğuklar başlamış, bunun üzerine Mikado benim askerim soğukta donarken ben sarayda yaşamam ayıptır diyerek sarayı yaktırmıştır. İmparatorun karısı İmparatoriçe de gayet akıllı, güçlü bir kadın olduğu için Mikado çoğunlukla karısına danışmış. Ama bu kadından çocuk olmadığı için ikinci bir kadın daha almak zorunda kalmış. Fakat ikinci kadın İmparatoriçe sayılmıyormuş. Birinci kadın İmparatoriçedir.

S.51/16 Eylül 1322(1905)s.2

Rus – Japon savaşı sonrasında yapılan muahedenin yer uygulanmasında yeni bir anlaşmazlık çıkmıştır.

S.56/21 Eylül 1322(1905)s.2

Japonya savaşa hazırlanıyor. Savaş sonrasında dört askeri partinin dağıtılması gerekirken bir kat daha artırmıştır. Savaşta hasar alan donanma onarılıyor. Japonya bu hazırlığı kime yapıyor? Bilinmektedir ki bu hazırlıklar büyük ihtimalle Çin’e yapılmaktadır.

S.60/27 Eylül 1322(1905)s.2

Rus – Japon savaşında bir Rus askeri Mançuri’de Çar hazretleri aşkına görevini öyle yerine getirmiş ki on beş kurşun yarası almış yine de ölmemiş.

S.62/29 Eylül 1322(1905)s.1

Bulgaristan’da bazı bahçe meraklıları Japonya’dan getirilen Japon çiçeği tohumlarını burada ekerek yetiştiğini tecrübe etmişlerdir. Bulgaristan iklimi bu çiçeğe uygun olduğundan çiçeklerin tohumlarının çoğunu Japonya’dan gönderilmek üzere sipariş etmişlerdir.

S.64/ 1 Teşrin-i Evvel 1322(1905)s.4

3.4.AFRİKA

3.4.1.Fas

El Cezire konferansında Fas hükümeti konferans görüşmelerini Fas'da halkda emniyet ve asayiş sağlandıktan sonra antlaşmayı imzalayacağını söylüyor.

S.1/ 9 Temmuz 1322(1905) s.2

Fas sultanın sağlığı düzelmiştir. Mevla-ı Sultan Abdülaziz Fas da bir hükümet bankası kurulması için Almanlara ayrıcalık vermiştir. Bu haber Fransız gazetelerini ateşte bıraktığı gibi El Cezire konferansı görüşmelerinde birbirine yine düşeceklerdir.

S.1/ 9 Temmuz 1322(1905) s.5

Merakiş Sulatanı Mevla-i Abdülaziz beş seneden beri Merakişi terk edip Fas'ı başkent etmişti ki bu zamanda Merakeşde vali olarak sultanın kardeşi Vali Hafid bulunuyordu. Sultanın kardeşi şimdi Merakeşde epeyce taraftar edinmiş ve el altından Abdülaziz aleyhinde propagandaya başlamıştır.

S.21 / 10 Ağustos 1322(1905) s.4

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.MATERYAL VE YÖNTEM

4.1. Transkripsiyonda Uygulanan Yöntem

Çalışma konusu olan Balkan Gazetesi 225 sayfa olup tamamı değerlendirilmeye alınmıştır. Gazete, hicri 1322; miladi 1905 yılında çıkarılmıştır. Gazetede genel olarak dünya siyaseti, Osmanlı dış siyaseti ve saray hakkında çıkan haberlere yer verilmiştir.

Balkan gazetesinin yazı türü matbudur. Bunun yanında çalışma sırasında belgelerin mikrofilme çekimlerinin güzel ve belgelerin bozulmamış olması çalışma şartlarını kolaylaştırmıştır.

Balkan gazetesinde her sayıda tarihler gün, ay, yıl şeklinde tam olarak verilmiştir. son iki üç sayı hariç tüm sayılarda gün ve ay miladi, yıl ise hicri verilmiştir. Son iki sayıda ise tamamen hicri verilmiştir.

1905 senesinde olan önemli olaylara ışık tutan Balkan gazetesindeki haberleri diğer çalışmaların yapılmasında kolaylık olması için haberleri konularına göre sınıflandırdık.

Çalışmadan gereği gibi faydalanılmasını sağlamak amacıyla kelimeler günümüz okunuşuna uygun şekilde transkript edilmiştir. Mesela ‘‘itdiği’’ kelimesi ‘‘etdiği’’ olarak, ‘‘içun’’ kelimesi ‘‘için’’ olarak yazılmıştır. Bununla birlikte bazı kelimelerin anlamını bozmaktan kaçınmak amacıyla olduğu gibi transkript edilmiştir. Böylece Osmanlıca sözlükten faydalanılması kolaylaştırılmıştır. Okunamayan kelimeler ise (...?)parantez içinde üç nokta soru işareti olarak gösterilmiştir.

4.2.Bulgular ve Tartışma

Balkan Gazetesi diğer Osmanlı gazetelerinin çoğunun aksine sade bir Türkçe kullanması ve hükümeti sık sık eleştirmesi ilk başta göze çarpan özelliklerindedir. Bunun nedenlerinden biri Osmanlı Devletinin 20. Yy’ın başlarında özellikle Balkan gibi bölgelerde siyasi otoritesini çok götürememiş olmasıdır. Osmanlıya karşı en

ateşli muhalif gazetelerin birçoğu burada çıkmıştır. Balkan gazetesi de çıktığı dönemin siyasi koşullarında Osmanlı Devletinin siyasi tutumunu sıkça eleştirmiştir. Padişahın çevresinde ki bir çok hükümet adamını sert bir dille padişahı yanlış kararlar almaya sevk ettiklerini yazılarında belirtmiştir. Özellikle gazetede veliaht meselesi başlığı altında saray içindeki çekişmeleri ve veliahtları kendi çıkarları doğrultusunda padişah yapmak için destekleyenleri ‘‘Yıldız Haşeratı’’ diyerek bunların tutumlarını yadırgamıştır.

Hükümeti eleştirdiği gibi bu konuda birde yabancı devletlerin kendilerine yakın olan veliahtı destekleyip amaçlarını, hangi yabancı devletlerinin kimi, neden desteklediğini ayrıntılı olarak yazmaktadır.

Eyaletler meselesinde ise dikkati çeken haberlerde genel olarak Osmanlı devletinin bölgede etkisiz dış politikaları ve bölgeye hakim olamaması göze çarpmaktadır. Özellikle Yemen’ de Vehhabiler sorununda buraya gönderilen askerlerin zarar görmesi çok sert şekilde eleştirilmektedir. Balkan gazetesine göre Yemen bir Osmanlı toprağı olsa da vatan savunmasında öncelikli bir yer olarak görülmemektedir. Gazetenin böyle söylemesinin altında yatan düşünce milliyetçi bir fikirde olduklarını kanıtlamaktadır. Buradaki halkın çoğunluğunun arap olması ve buradaki arapların Osmanlı Devletine karşı olumsuz bir tutum içinde olmaları gerekçe gösterilerek, buraya gönderilen küçük yaşta ki Türk gençlerinin boşuna öldüklerini ve öleceklerini dile getirmektedir. Vatan savunmasında öncelikli yerler Türklerin çoğunlukla yaşadığı yerler gibi ifadeler de geçmektedir.

Azınlıklar sorununda ise daha çok yer alan Bulgarların ve Rumların kilise yüzünden çatışmalarıdır. Bulgar ve Rumların çatışmalarındaki temel sorun kiliselerin Rumların tekelinde olmasıdır. Bulgarların çoğunluklu yaşadığı bölgelerde bile kiliseler de Rum papazlar görev almaktaydı. Ve bölgedeki Hristiyan cemaatinde bu Rumları öne çıkarıyordu. Bunun etkileri şüphesiz ilk bağımsızlığı Yunanlıların almasında etkili olmuştu. Ama bölgede Osmanlı otoritesinin zayıflamasıyla Bulgarlar öncelikle bu kilise meselesi yüzünden Filibe gibi Bulgarların çoğunluklu olduğu yerlerde mitingler yapmaya başlamışlardır. Mitinglerde birçok ölüm ve yaralanma

ardından çete faaliyetleride hızla artmıştır. Bulgar ve Rum çeteleri birbirleriyle çatışma içine girdiği gibi Osmanlı askeri ve Türklerle de çatışma içine girmektedirler.

Değişik konulara ilişkin çıkan haberlerde ise genellikle mahalli haberler, reklamlar, fıkralar vb konularda yazılar çıkmaktadır. Bunların içinde dikkate değer olan yine Balkan bölgesinde çıkan Tuna Gazetesiyle Balkan gazetesi arasındaki anlaşmazlıklar göze çarpmaktadır. Bu anlaşmazlık daha çok mahalli konularda iki gazetenin olaylara farklı bakması yüzündendir. Bir diğer dikkate değer bir konu Balkan gazetesinin kız mekteplerinin çoğaltılması konusunda toplumu bilinçlendirmeye yönelik yazılar çıkarmasıdır. Balkan Gazetesinin yazdığına göre Tuna gazetesi biraz muhafazakar bir yaklaşım nedeniyle kız çocuklarının eğitim almalarına karşı çıkmaktadır ve Filibe de var olan kız mekteplerinin de kapatılması düşüncesinde olduğunu yazmaktadır. Balkan gazetesi ise bunun tersini düşünerek kız çocuklarının daha çok okumaya teşvik edilerek , kız mekteplerinde yaygınlaştırılmasını istemektedir. Böylece Osmanlı Devletinin sadece eğitimli gençlerle tekrar güçleneceğini zamanın medniyetine ulaşacağına inanmaktadır.

Yabancı devletlerle ilgili birçok haber de Balkan gazetesinde yer almaktadır. Özellikle İngiltere ve Rusya hakkında birçok haber yer almaktadır. İngiltere konusunda ‘‘eski dost yeni düşman’’ tabiri kullanılmaktadır. İlk başlarda Osmanlı devletinin bütünlüğünden yana olan İngiltere 20. yy’ ın başlarında Osmanlı’ nın her tarafının kaynaması nedeniyle bu politikasından vaz geçtiği ve Osmanlı’ yı bölmeye yönelik ‘‘böl yönet’’ politikasını uygulamaya başladığı yazılmaktadır. Rusya konusunda ise daha çok o döneme damgasını vuran Rusyada ki ihtilal haberlere yansımıştır. Neredeyse gazetenin her sayısında Rusyada ki ihtilalle ilgili haberler gözükmektedir. Bu haberleri de incelediğimizde Rusyada ki bu ihtilal hareketlerinin Bolşevik devrimine zemin hazırladığını görmekteyiz. Özellikle 1905 Rus İhtilallerini incelemek isteyen araştırmacılar Balkan gazetesinin bu ihtilal hareketlerini kesintisiz yansıtması çok işlerine yarayacaktır. Yabancı devletler konusunda gazetede yer alan bir diğer devlette İrandır. İran’ la daha çok Osmanlı ile

sınır anlaşmazlıkları haber olmuştur. Ve İranda ki şahın halkına tutumu, halkın isteğiyle şahın Avrupa medeniyetini inceleyerek, parlamenter bir sisteme geçme çabaları gazetede çokça yer almıştır. Japonya devleti hakkında çıkan haberler de ise Osmanlı devletinin Japonlara karşı artan ilgisi haber yapılmıştır. Gazete Osmanlı' nın bu ilgisinin nedenini Japonların Ruslarla yapılan savaşlarda Rusları yenerek Osmanlı' nın intikamını aldığını düşünmeleri sebebiyle oluştuğunu yazmaktadır. Ve bunun yanında Japonların İslamiyet' e olan ilgileri ve İslamiyet' i incelemeleri bu ilginin oluşmasında önemli bir etken olduğunu düşünmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TRANSKRİPSİYON

5. Transkripsiyon

5.1.Balkan Gazetesi, Sayı 1, 9 Temmuz 1322 (1905)

Birinci Sene Numara 1

Pazar

9 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank

“7”frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.
Nüshası “ 5” santimdir.

Abone bedeli peşindir

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

İfade-i Meram

Görüyoruz ki ahâlimiz ekseriyetle makalât-ı ilmiye ve hissedenziyâde havâdis okumak istiyor. Bundan evvelce bu ihtiyaca göre ‘‘Rumeli telgrâfları’’ nâmıyla bir ilâve neşrine açılmış idiysede vukuat-ı câriyyenin ehemmiyetine meskure (..?) matlub derecede revâç ve rağbet hâsıl edemedi.

İşte o günden beri gerek mertebeler yetiştirmek ve gerek sâir-i esbâb-ı mâddiye ve maneviyatı temin ihsâr için elden geldiği kadar çâlıştık ve Le Ahmed ‘‘Rumeli’’ ye ilâve-i mahsusa olmak ve dünyânın en mühim havâdisleri hulâsa neşr ile karielerin rağbet ve teveccühünü celb eylemek üzere şu gazeteciye tesis eyledik. Her hâl ü kârda gayret ve hulûs niyet bizden, tevfik ve nusret ilânındır.

Rusya İnkilâbda

Rusyada iğtişâş yine büyüyor. Bir iki aydır ihtilâller azalmış, ve gaî ihtilâl sükûne vârmış gibi göründü. Fakat vukuat hâzıra isbât ediliyor ki Rusyada fikr-i necât hürriyet ilânı, hafî tevsi’den bir an hâli değil.

Rusyada fikr-i hürriyet ve milliyetin şiddet ve derece tevsi’ni almak için Dumanın ahvâline bir nazâr-ı ibret atfı kifâyet eyledi.

Şimdiye kadar Dumadâ hükümet-i hâzire tarafdârâni ile hürriyet perver mebuslar ârasında öyle ateşin ve münâzarât hâdisi ve hâri oldu ki bunların her bir târihi alim için netice-i münakıl ve muallinden (...?)sükut üzere gibi bir şeydir. Ve îfâ Rusların hürriyet-i kâmilîyye mahzûriyyetlerinde henüz su götürdürürler çoksada âlev bu derece bâcaya sardıktan sonra kuvve-i istibdâdiye neden sarsılmış demektir.

Evvelki gün Dumadâ heyet-i vükelâ, fikrayı ahâlinin mazîk ıztırâbında ezilmekde olduğu kaht ü galâdan ve bahis ile maliye nezâretinden elli milyon ruble îânet edilmesini talep etti.

Müstebid hükümetlerde âdettir; rical-ı memurinin kîse-i tama’larını dolduracak menba-i sert aradıkları zamân ya fukarayı ahâlinin tehvini ihtiyâcatı veya techizât-ı askeriye veya bilmem ne, hulâsa-i muhakkak bir asakiriye desisedir icât eder. Oradan sehvletle intîfâ ihtilâsa firistâde olur . Bizdeki Hicaz Timur yolları ve emsali meselü desâiside bu cümledendir.

Asrın kemalat-ı fikriyesiyle metnur mebusân heyeti kelamına

Sayfa 2

bile etti ki hükümet cidden pusulayı şaşırđı. Hatta İslam mebus larından Aladdin Han isminde bir zât-ı muhterem bu teklife karşı heyet-i vükeleya hitâben bağırarak:

“Evet ahâlimiz fakir düşmüştür. Açtır, şâyânı merhamettir. Fakat o açlığa sebep sizsiniz ahâliyi aç bırakan sizsiniz. Şimdiye kadar aff-ı umûmuden bahis ettiği zamân Dumanın semtine bile uğramıyordunuz. Ne zamân memuriyenin cepleri boşaldı; O zamân milletin hâli pür melâlini Dumanın nazârı re’fet ve merhametine arza şitâbân oldunuz. Öyle mi?” dedi.

Bunun üzerine Duma mükemmel bir konsül tahtında olmak üzere fukara-i ahâlinin tehvini ihtiyâcatı için (...?)

El Cezire Konferânsı

Avrupâ devletleri tarafından konferâns mukarrerâtını Fas Padişah-ı Mevlay Abdülaziz takdim ile tasdik olân İtalya heyeti murahhası hâla memuriyetini îfâ ettiği için Fasdan avdet etmemiştir.

Fas hükümeti konferâns mukarrerâtını Fasda ahâledenemniyet ve âsâyiş ve memlektini muhafazâyâ muktedir amelleri yetiştirinceye kadar muteber olmak üzere kabul ve imzâ edeceğini bildiriyor. Afriben Fas hükümetine! Bu ne intibâh hakir-âne ve kârı âgah-an bir cevab.

Bu cevab-ı sevab intibahı havi olduktan başka Fas Hükümetinin kemâl-i sıdk ve tavinle memleketi islâha ve rahatdan ve terfiye bir ihlas-ı tam ile tutmağa azm ettiğini isbât eder. Fakat acabâ Fası temellük itmeyi kurmuş olân Fransızlarla bu kuruntuyu konferânsda okumuş bulan İngiltere, Rusya, İtalya devletleri bunâ ne diyecektir. Hele Almanya ve Almanyayı teban Avusturya devletlerinin Fransaya rağmen Fas hükümetinin koştuğu şartı kabul etmeleri ümit olunabilir. Bunlar kabul ettikten sonra Fransanın bir diyecek bulamaması tabidir. Fransada çâr-nâ-çâr peki dirse Rusya ile İngiltereye sükutdan başka bir şey düşmez.

“Doğru Söz”

MEKTUPLAR

Tutrukaniden:

Rumeli İdaresine

Bundan evvelki mektubunda müftümüzün kovalamaya kadar gelen çirkin işleri arasında bir daire intihâb edip muteber gazetemizle neşr etmiş idim.

Bu bâbda benim bildiklerim az değilse de bu vesile ile faziletinin işlemini hakkındaki malumâtın bir kat daha arttı.

Gazetenizde mektubum görüldüğünden beri başıma gelen canî yankıların adedi sekizi onu geçti bunlar içinde Tutrakani tabî' Güngülü köyü ahâlisinden biri zan üzerine mektubu filân yahut filân yazmıştır diyerek birkaç kişileri gördükten sonra baka gelir, kendisi de büyük bir keder ve harâret görünce mektup ben olduğumu itirafa mecburiyete sâhib-i vicdaniye has ettim. Buna karşı bakınız bi-çâre köylü ne dedi:

‘‘Efendi biz her ne işte olursa olsun ibâd-ullah ârâsında ihtilaf vâkî’ olunca ihkak-ı hak için kadılarına müftülere mürâcat etmek lazım geldiğini bilirdik meğer bu gazetelerin böyle işlere yardımı olurmuş. Allah rızası için başıma geleni o gazeteye yazdırabilmeye bu adam bir daha bana yahut benim gibilere böyle tarizlerde bulunmaz.

Bir mirâs meselesinden dolayı kardeşlerimle aramızda...

Sayfa 3

vâkî’ olân ihtilaf sebebi ile kardaşlarımı davâyâ vermek üzere müfettişinden bir ilân almaya gelmiştim. Hakkımın bir kısmından vazgeçtim(!...) Kardaşlarımla uzlaşmamı musarrâne söyledikten sonra i’lâmı vermeye mecbur kaldı. İ’lâmın tercümesi ile davâmın takibi hususunda ihbârname den bir arzuhâlcîye mürâcat ettim. Orada bi-l-münâsebe yalnız i’lâm-ı resmi olarak beş frank verdiğimi söyleyin nice arzuhâlcînin senden fazla para almıştı. Üç buçuk frank geri iste demesi üzerine mahâlleye döndüm. Üç buçuk frankı geri aldım fakat (??...ruca bırakılır bırakılmaz yüzmeye anın bir sonrada bir şamarı müte’akib itile kakıla kapı dışarı eyledim hiç unutamıyacağım.

Bu üç buçuk frank hakkı ediyse niçin çevirdi! Hakkı değilse idise de niçin aldı . Hakkımı istedim diyede bir sâhib-i maslâhatı darb ve şittim etmek hangi şeriatın emridir. Bunun Tutrukan müftisinden sorulmasını rica ederim.

İmza:Mahfuz

Telgrâf Havadisi

Petersburg , 7 Temmuz

Petersburgda öldürülen Amiral Çokinin vurulmasından vesâir vukuatından dolayı Çar son derece-i havf ve endişe etmektedir.

Dumanın kahtlık a'nesi kararını şurayı devlet imzâlamak istemedi isede Çar havfen, kerhen imzâlamıştır. Zira Dumanın mukarrerâtından aksi takdirde böyle bir ihtilâl tehdidi istişâm olunuyor. Duma arazi komisyonu hükümetin mutâlebe ve teklîfâtı hakkında ahâliye bir beyânnâme neşr etti. Menister Guramkin mevki' pek müşekkellişimdi.

Dumadâ Ğuremekine ve kâninasına karşı muhâlifin –İstifadan başka çareniz yoktur.- diye bağıldılar.

Petersburg ve kafesi polis takibatını teşdîd etti isede bu da te'şirsiz, ehemmiyetsiz kalacak gibi görünüyor.

Baltık vali-i umûmiye General Suluzubdan Petersburga gelen son telgrâfda iğtişâş ve fesadın fecia' bir renk almak üzere bulunduğu mahrûdur.

İhtilâlcî fırkalarının beyânnâme-i resmiyesinde mayet-i Çaride bulunan askerden -Preobur Ajansı- taburları, nefiye gönderilen zabıtlar ile silah arkadaşlarının affını talep edeceği ilan ediliyor.

Temmuz efrencinin on yedinci günü ilân edilen bir irade-i çari, evvela isyandan suvâri yedinci alay efradı Rus sancağına hiyanetle ithâm edilmiştir.

General Kazlokun katli General Tepuzfkolun Prens Yetyefinin ve daha sa'ir bir çok emirayı müstebdinin kana yiyen virmiş bir cemiyet- hafiyeye mensub olduğunu itiraf etmiştir.

Rusya polisi , ihtilâlacilerin teşebbüsât ve harekâtını takib idebilmek üzere kadınlardan merkeb gizli bir polis heyeti teşkil etmiştir.

İstanbul, 7 Temmuz :

İran sefiri Metsal nota veriyor. Hudûdda tehdit eden vekai'd İstanbul muhâlif resmiyesinde gizli tutuluyor.

Rus komutanlarının teksîre başlamasından ve ita'h hisar eylemesinden havfen birçok bağar köylerinin asakir-i Osmaniye muhâfazâsı litminde bulundurulduğu Hüseyin Hilmi Paşanın Bâb-ı Aliyye gönderdiği son bir telgrâftan müstebân olunmuştur.

Ahmed Fazi Paşa Tunada teşkil etmiş olduğu müdafa-i hatlarını alan muhafız ediyor ve imdat bekliyor

Harbler müteaddid mühimle göstermişse de gördüklerini

Sayfa 4

-askerce müdafalar üzerine yine ricat etmişlerdir. Ahmet Fevzi Paşa asakir-i muâvineden ziyade mühimmat bekliyormuş.

Devleti Aliye ile Bulgaristanın gümrük müzâkerâtı hâla devam ediyor.Netice-i mukarrerâtın ne zamân tayin edeceği henüz kestirelemiyor.

Sadrazâm Ferit Paşa ile Katip Naibi Hazreti Şehriyari Hulu Paşazade izzet Paşa arasında öteden beri devam eden muhâsıma neticesi olarak Ferit Paşa İzzet Paşanın Bâb-1 Ali istiklaline müdâhâlâtına bir nihayet verilmesini Zât-1 şâhânedan musarrâne istirham eylemiştir.

Bize kalırsa bu şurupların hepsi bir kazâne!

Şivenat

İran İhtilâli

Tahranda zuhur eden ihtilâl basılmıştır fakat şimdiye kadar Acemistan'da böyle bir hadisenin adım vuku'ndan dolayı hükümet şaşırılmıştır.

Şah-1 İran hastadır.Bu hâl kendisini büyük bir ızdıraba düşürmüştür.

Seyahat Kralı

Sırbıye kralı Temmuzun yirmi birinde Sırbistan dahilinde bir seyahat yapacak ve müddet-i seyahatı bir hafta imdidat edecekmiş.

Suikast

İtalya kralını öldürmek için teşkil etmiş bir anarşist cemiyetini keşfedilmiş olduğunu Avrupâ telgrâfları haber veriyor.

Bu cemiyetin reîsi olân bir amele bir haftadan beri İtalya polisi tarafından takip edildiği hâlde henüz derdest edilememiştir.

Fenâ Şâyia

Geçenlerde Zât-1 Şâhâne aleyhinde suikast tertibatını tahkik eylemek üzere Mahut Necib Mülhema Paşanın yeğeni şurayı devlet azâsından Selim Rad Efendi nâmında birinin Sofyaya geldiğini Bulgar gazeteleri yazmıştı.

Bu kerre mevsûk El Nâm Avrupâ gazetelerinin ihbârâtına göre Selim Rad Efendi İstanbul'a gittiğinde Zât-1 Şâhâneye uzun bir rapor vermiş ve bu raporunda bu sû-i tertibâtı bizzât Bulgar hükümetinin parmağıyladır diye padişahı iknaya çalışmış.

Padişahın bu gibi dessâs ,müzevvir heriflerin akla siyâsete sığmayan laflarını dinleyerek hiddet ve vehime düşmesi cidden şâyân-1 esefdir.

Fas Haberleri

Fas sultanının sıhâti düzelmiştir.Mevla-ı sultan Abdülaziz Fas da bir hükümet bankası tesis için Almanlara imtiyaz vermiştir.

Bu havâdis Fransız matbûâtını ateşler içinde bıraktığı gibi El Cezire konferânsı muâhedelerini birbirine yine düşürecek denebilir .

Gülmeyin

--İki kişi ârasında--

Dostane öyle kızıyorum ki birgün kafasını baltalatacağım, fakat saydığım yer vâr:

Saydığın ne:!

Ya oda benim kafamı baltatırsa:

Birader:! Uyanıkmısın? Uyuyormusun?

Ne için soruyorsun?

Uyanıksan ödünç bir Mecitiye isteyecektimde.

Uyuyorum birader:!

Doğru söz

5. 2. Balkan Gazetesi, Sayı 2, 11 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 2

Salı

11 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Bağdat'ın Ehemmiyeti

Asyayı vasatanın meftâh ticâreti, ümiti istikbali olan Bağdat vilâyetinin ehemmiyeti siyâsiye-i hâzırasını tarif ve ibda' için, Bağdat şimendüferi imtiyazının Almanlara terkiyle münfail ve devlet-i aliyenin müzâhir kadîmesi hatta en ciddi dostu olan İngiltere nin şu son senelerde hükümet-i seniyye karşı ihtiyâr ve takip eylediği teşbisât ve hareket-i hasmaneyi bir düşünmek ,meselâ ardı ârası kesilmeyen Yemen ihtilâlleri ile Makedonyâ vukuatını, müdelleli nümâyişini, İran ihtilafını ve bundan beş ay evvel tahdis eden Bağdat şurasını nazar-ı ibret ve imane almak kifâyet eder. Bu belâların hâla sonu gelmiyor. Bunların kafasında bir İngiliz parmağı dönmekte olduğunu ise mektep çocukları bile anladı.

Yemende Vehhâbî ler (ki bunlar Arap duyupda aslen necip olan kavm-i Arabi lekelememelidir. Zira Hazreti Peygambere bile, *ana arap lis el arap meni*, dediren bu taifedir.) Osmanlı askerine karşı bunca zamândır silah-ı şikavete sarılmış âdetâ muhârebe ediyor. Daha açığı heriflerde top bile vâ. Lakin öteden beri terbiyeyi askeriye görülmediğinden mümâresesizliğindedir ki isti'mâlini bilmiyorlar. Fakat hükümet-i seniyyeyi cidden müşkil mevkiî bıraktılar ya!

Bu taife bütün mühimmat ve teçhizâtını adın tarikatıyla celb ediyor. Bunlara mühimmat gönderebilecek kim olabilir ki? Açık açık, İngiltere.

Ya müdellih vâkası? Makedeonya murâkabeyi maliye komisyo-

-nunun kabûlü gibi mâ-lâ-yutâk bir nekayıf ile devlet-i aliyeyi tehdiye ,ârasını ittîfâka davet eden İngiltere olmadı mı? Eğer İngiltere donanması müteffikin donanmasına pîş-dâr olmasaydı düveli sâire filoları toplanıp da böyle bir nümâyiş cesaret edebilirler mi? Hiçbir vâkit demek bu belânında musibi İngiltere oldu.

Bunu müteâkib tahsis eden Tabe meselesi, Mısır Vukuatı ve sâiresiyle hep buna şedid ahvâlden değil mi? Şimdi bizce şâyân-ı dikkat ve ehemmiyet olan şudur ki bu belâların hâla sonu gelmiyor. Evet! Yemen meselesi hep ateş içinde. Mısır keza, ale-l- husûs İran ile olan Osmanlı ihtilafıda şu son günlerde büsbütün büyüdü. İran ihtilafı ile hükümet-i seniyye hakkında hâzırlanan teşbisât-ı bed-hâhâne esbâbı daha altı ay evvelden hâzırlanmaya başlamıştır.

Karielerimizin hâzır nişanı olsa gerektir ki bundan beş ay evvel Bağdat'ta muhim bir vâka tahdis etmişti. Bağdat urbanında isyân etmişti. Hatta bir iki İngiliz tüccar urbanı tarafından katl ile malı yağma edilmişti. Bu iğtişâda gösterdi ki

Yemen ihtilâli ile Bağdat igtîşası münâsebatten hâli değil. Yemende oynayan parmak Bağdat'ta da oynuyor.

Buna karşı hükümet-i seniyyenin mevkiî hakikaten müşkildir. Zira Bağdat vilâyetinde Aramsaz altıncı ordunun nizâm ve intizamı biraz bozuktur.

Bundan on sene evvel altıncı ordu müşîrî, Şipka

Sayfa 2

ve Alasonya muhâbereleri kahramanı meşhur Arnavut Recep Paşa idi. Recep Paşa zamânında altıncı ordu kadar mükemmel bir ordu yok idi. Ve kıta ki Recep Paşa Bağdat'dan çekilip Trablusgarb'e gönderildi. Orasıda bozuldu şimdiyse Vâkayi'i mütehaddise nazaran Bağdat'ın ehemmiyeti askeriye ve siyâsiyeyi büyüdü, yarın İran ihtilafı büyüyorken Bağdat'ın içinde müthiş bir ateş ihtilâlin parla büyümesi eğilib ihtimalatındadır.

Mesele madem ki bu pereseye düşmüştür .İran ile muhâsama başlamıştır. Hükümet-i seniyye şimdi var kuvveti bâzûya verip altıncı orduya tevfit verilmeli gerek İran tarafından vuku' bulacak bir hücumu veya Bağdat'ta ahâlinden tahsis edecek ufak bir ihtilâl emaresine karşı fevkaledede ihtiyâtlı ve kuvvetli bulunmalıdır. Yani demek isteriz ki şu cihetden vuku'a bulacak bir ta'diye karşı Asakir-i Osmaniye düşmanlarını birinci hamlede tiplermeli, usâti yıldırmalıdır ki mesele bilahare büyümesin. Ve menallah'ül Tevfik.

MEKTUPLAR

Şimdiden:

Rumeli idaresine

Edip Ruşen Zamir Efendim

Evvelki hafta Şemn-i Anâs mektebi rüşdiyesi tevzi' mükâfat resminde tâlibândan İrani Hacı Ali Ağa Kerimesi Melek Hatim tarafından okunmuş olân zirdeki nutuk cümle hisarı ağlatmış olduğu için ye ibret ceride-i feridelerinin bir köşesine derecenî temni eyleriz:

Efendi bâbalarımız; aziz kardeşlerimiz! Böyle bir mürüvvetli günümüzde semere' sai ve gayretimizi görmek emeli mukaddesiyle olân teşrifiniz bizim için unutulmaz sâattir.

Efendiler!

Böyle bir mukaddes günümüzün hatırası olmak üzere bu cariyelerinin birkaç söz söylemesine müsâade-i müşfikâ-

-nelerinin şâyân görülmesini rica ederim. Mamafihye masumane olduğu kadar birazda acı olân sözlerimin hasen niyetime başlanmasını niyâz eylerim.

Asrımız öyle bir cihan marifet ve medeniyetidir ki nuru irfan ve faziletin bütün dünyâyı tenvîr eylediği şu devirde bizlerin mektepten, ilimden, muarref nasibimiz yok denecek kadar azdır. Çünkü muarrefe, ilme lazım olduğu kadar rağbet etmiyoruz. Bu da cehâletimizden, ilmin kadrini bilmediğimizdendir.

Efendi bâbalar!

Bu harab kıran gafletten artık uyanmalıyız. Şu medreseçikte, şu mektepte her sene yüzlerce hemşire, biraderi fezail-i ilmiye ile tenvir zât ve sıfat etmiş olmalıyız. Bekayı milletimize çareyi yegane ancak budur. Mektep, mektep, mektep...!

“Şerhi in hicrâ'n in hun çeker

În zamân benzar tâveket denir.”

“Balkan”

Melek hanımın masumane olduğu kadar ulvi bir hakikat olân şu sözleri; umûmuz için bir ibret olmasını temenni eyleriz. Silistre :Muharrem

Efendim

“Tuna“nın 247 numaralı nüshasında (müderris ile imâm boğaz boğazâ) sernâmesi altında Silistreden gönderilen mektup sâhibi ile hem-pâları tarafdarlık seyyiesiyle hakikat hâli ketm etmek vadisine saptıklarından vuku' hâli bitarafane beyân edeceğim:

Hâziranın onbirinci gecesı yatsı nâmazından sonra cemâât dağılmakta iken Müderris Hacı Selim Efendi Muhattarzade Mustafa Ağayı medrese dersanesinin salonuna çağırıldığında aralarında zuhur eden yaygarayı anlamaya gedenİmam Hacı Salih Efendiye karşı Selim Efendinin bir müderrise aslâ yakışmayacak şütûm-i galiza ile saldırması üzerine vâka meydan alır.İşte bu esnadadır ki müezzin

Sayfa 3

Efendi de caminin merdivenini yakalayıp imâm üzerine hücum eder.Vâka Bulgar ve İslam komşuların şahâdetiyle muhakeme aks etti. Netice-i muhakeme bakalım ne hicalet âverdir....!?

Mâ-fevk olân imâm efendiyi darp ve tahkire büründüğünden dolayı müezzin azledilmiştir. Müderris Hacı Selim Efendinin azli ise icârı müderrisliğine ba mirasile şer'riye meşrut olân o kafın iki dükkanını istimlak fikrinde bulunduğu evrâk-ı resmiye ile tahkik eylesindendir.

İmza: Mehmet Reşat

Balkan

Aferim size ey hacı ve havâca efendiler! Yâr ü ağyâr karşı hacılarımız havâcelerimiz böyle kurtulağak kurtalağa post paylaşamadıktan sonra bize ne kalır ki...?

*“Aferin ey rüzrik şehsuvâr safteri
Arşa az şemdîn ki ru tebğ seryayı cüheri”*

Vârna hadisesi

Karielerimizin malumudur ki Vârna Rum Cemaâti için İstanbul’dan gelen Metropolidine Fitus iki defa Vârnaya geldiği hâlde Bulgarlar tarafından heyecan ve şiddetle hakâretle geri çevrildi.

Hatta geçen hafta üçüncü defa olmak üzere ne o Fitusun Vârnayı geleceğini haber alan Bulgar ahâlisi polisin gösterdiği şiddetli takibe rağmen iskeleye yığılmış ve muahharen şimdiye kadar Rum Papaslârı idaresinde bulunan ‘‘Sen Nikola’’ kilisesini muhasara edip zaptetmişlerdi. Eğer polis ve jandarmalar şiddetle muhâfazâ ve himaye etmemiş olmasa idi gelisa derininde bulunan bi iki Rum papazıyla birkaç kişinin hayâtı bile tehlikede idi. Çünkü Bulgarlar son derece heyecana gelmiş kan dökülmeye ramak kalmıştı.

Bu hâlin bu dereceye gelmesi şüphe yok ki Bulgarlarla Rumlar ârasında öteden beri hüküm süren şiddeti muhâsıma’dendir. Fakat hak aranmak icap ederse Bulgarların gös-
-terdiği şiddet pek haksız değildir. Zira Bulgar vatanı addedilen bir memlekette hangi din cemââtinden olursa olsun reîsi ruhani Bulgar tebası olmak şarttır. Yunan tebasından olân bir papasın Vârnaya Rum cemaâti islamiyesine riyaset için memurunu hükümet içinde hükümet kurmaktan farklı birşey değil. Fakat bakalım netice neye vâracak? Çünkü meselenin yeşil masaya Avrupâ eline düşeceği ihtimali çoğaldı.

Telgrâf Havadisi

İstanbul’dan, 10 Temmuz 1332:

Mançuri muhâberesinde Japonların hareket-i askeriyesini tedkik ve takip için gönderilmiş erkanı harb mir livası Parto Paşa altıncı ordunun yani Bağdat askerinin tedkik ve tanzim ahvâli zamânında müfettiş gönderilmiştir.

Bazı Bulgar gazeteleri Basrada İngiliz tebalı bir Hintlinin katlinden dolayı Bağdat’tan Basraya gedenkomisyon riyasetin mezkur komi de Parto Paşa bulunuyor

diye yazmışlarsa da son riyasetinde Parto Paşa değil Altıncı Ordu Hümayuni Erkanı Harbiye Reîsi Zeki Paşadır.

Parto Paşanın bir müddet Bağdat'ta durduktan sonra Yemen'e gönderileceği mütevatirdir.

Suriyeyle Mısır hudutunu tashîh için gedenaskeri komisyonu "El Arişe" çekilmiş ve Osmanlı komisyonun bu mevkiye çekilmesi tarfin komisyonları müzâkerâtının hasen neticeye iktiram eylemesi hususunda birinci muvaffakiyet add edilmiştir.

İran hudûdunda ve Lahican mevkinde mevcut sevk Erciş noktalarının süratla tutulması için makam seraskeri altıncı ordu müşîriyyetine emir vermiştir.

İran hudûduna doğru bir çevirme harekâtı icrâ'sına hâzır olunmak üzere seferber hâlinde durması için

Sayfa 4

makam ser askeri hem dördüncü ordu müşîriyyet Erzuruma ve hemde Erzincanda bulunan erkani harbiye riyasetinde emr-i telgrâf vermiştir.

Ermeni Patriki Ormanyan Efendi Bâb-ı Aliyye arz etmiş olduğu müsaadat mezhur olmadıkça istifâsını geri alamayacağını bildirmesi üzerine patrik efendinin ömür matlubesini tetkik ve müzakere eylemek üzere dahiliye nazırı Memduh zaptiye nazırı Şefik Necib Mülhame şehri emini Rıdvan Paşalarla Beyoğlu mutasarrıfı Hamdi Beyden mürekkebi bir komisyon teşkil etmiştir.

Havadisi Dahiliye

Milân da beyne'l milel şimendüfer kumpanyaları nâmına in'ikad edecek kongreye Bulgaristan tarafından murahhas olarak şimendüferlerimdir umûmiyesi Mösyö Untebezi ve Şark Teymur yolları üzerine hükümet emârât komiseri Felbedemukim Ğoşpudin Mihailof ve nafiya nezâreti ricalı memurinden Ğoşpudin Nikolof tayin olunmuştur.

Bulgaristan ve Devlet-i Âliyye gümrük müzakere niçin İstanbul'a gedenBulgar murahhaslârından Ğoşpudin Kosaf evvelki gün Sofyaya dönmüştür.

Pernas hazretlerinin baş ma-beyncisi Ğospudin Doproviç geçen perşembe günü ekspress treniyle prens hazretleri nezdine vasıl olmak üzere "ehban tale" gitmiştir.

İtalya hükümeti ile Bulgaristan ârasında mün'akid ticâret mukavelenâmesi İtalya kralı tarafından tasdik edileceğini geçen hafta Sofyada bulunan İtalya konsolusu hariciye nezâretine tebliğ eylemiştir.

Beray-i tahkikat İstanbul'dan Sofyaya gelip avdet eylediği bildirilen Selim Rad Efendinin memuriyeti Bâb-ı Ali tarafından resmen musaddık etmiş .

Selim Rad Efendinin Sofyaya hariciye nazırı Ğospudin Raço Peterofa mülaki olmak üzere gelmiş olduğu menâbi' mevsûkaden tevâtür edilirsede iki memur devlet ârasında mevzû' bahis ve makal olân esrâr-ı siyâsiyeyi bilemeyiz,

Sofyaya karib ‘Pernik’ maden ocağında bin âdet işçi terki işgal etiklerinden ve bu maden ocağı hükümete aid olduğundan dolayı işçiler hakkında reva görülen bazı fenâ mûamelât üzerine Umûmi Sofya Sosyalistleri gibi Filibe Sosyalist Fırkaları da geçen Pazar günü Menistersuya telgrâfla bir protestonâme göndermişlerdir.

Nasihât

İnsan gibi yaşamak için bir insanın hayâtında destur ahlakısı ne olmalı ,insan ne yapmalıdır?

Birinci :Akli selimin hasen ve idrâkın ettidiği bir hakikate karşı insan kendi kendisini aldatmâmâlıdır.

İkincisi: İnsan kendisini herkesin fevkinde görmemeli yani insan sade kendi kendisini beğenmemelidir.

Üçüncüsü: Her bir ihtiyâca karşı sıkılmayıp bıkmaksızın, kanûn ebed- i hayâta imtisâlen, insan kendi hayâtını kazânmaya çâlışmaktan utanmâmâlıdır.

‘‘Tolstoy’’

On sâat bir maden ocağında çâlışmak veya uzun müddet bir muhabbisde kapanmak veya bilerek bilmeyerek ettiğın bir hatâdan dolayı duçârı itâb olmak nasıl kendi izzeti nefesine ağır geliyorsa başkaları içinde bu hukuka riâyet et.

Bunun tercümesi: İğneyi kendine batırda ondan sonra çuvaldızı aleme batır.

‘‘Tolstoy’’

5. 3. Balkan Gazetesi, Sayı 3, 12 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 3

Çarşamba

12 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Devlet-i Âliyye ve İngiltere

Balaladaki sernâme ile ‘‘Türk’’ refik muhteremimizin İngiltere cerâid-i meşhûresinden olân ‘‘İstandarid’’ den nakil ve tercüme edildiği bend-i atiyi, dünki ‘‘Bağdatın ehemmiyeti’’ ünvanlı makalemizle münasibtedar gördüğümüz cihetle aynen nakil eyliyoruz:

‘‘Bir Avrupâ devleti olmak haysiyetiyle Hükümet-i Osmaniyenin son zamânlardaki tednîsini, Türkler memleketlerine Arabistan, Hazârmurd ve Necid taraflarında yeni yeni kabileler ilhakıyla telafi etmişlerdir. Türkler hâla gazânfer, hiç terkiden kalmamış bir ırktır.

Süveyş Kanalı'nın Geşadi Arabistandaki daire-i nüfuzlarını tevsi'a sebep olmuştu. Muahharen Umman, Necid taraflarında yeneden hüküm ve nüfuz kazânmışlardır. Avrupâda gaib ettiklerini Türkler bu taraflarda kazânmış bulunuyorlar. Şöyle ki Adenden Bağdata uzanan o kıta-i vâsiada, bazı u adâvet kazânaraktan olsada yine Türkler hükümandır. Bir vâkitler, Vehhâbî meselesinde bu hükmü iyedeniyeye elden kaçırıyorlardı, fakat yenedentakviye ettiler. Şimdi oralarda yine kuvvet ve nüfuz sâhibidirler. İngiltere ile birlikte o büyük topraklarda yalnız Türkler hüküm geçiriyorlar.

Arabistanın ticâreti heman heman Hintlerinin elindedir. Hint himayesidir ki Aden ile Kuveyt ârasında caridir. Umman hakemi İngiltereden tahsisat almaktadır. Fakat maa-l-teessüf bunun hüküm ve nüfuzu maskıtdan ileri geçmi-

-yor. Behrenk adalarındaki vaziyetimiz ise buna yakındır. Şeyh kat'a, İngiltereden başka bir devleti-i ecnebiye ile münâsebetde bulunmamağı taaddüd etmiştir. Sahil-i vak'â katife kadar doğrudan doğruya Türkiyeye aiddir. Fakat Kuveyt şeyhi(mübarek) üzerine nüfuzumuz vârdır.

Demek oluyor ki bu diyardaki hükmümüz baki ve her dem mütezâyiddir. Ümit olunur ki rei's-i kardaki liberal fırkası bir asırlık şu meseleyi sai -yi gaib etmek istemez :

Bazı Fransız ve Alman gazeteleri iddaa ediyorlar ki :Biz İngilizler, Arabistandaki pek çok entrikalar çeviriyoruz. Eğer böyle bir şey olsaydı başka türlü hareketimiz icab ederdi çünkü Arabistanda ki nüfuzumuz o derecededir ki istersek bunu suret-i kat'iyye de tayinve ira'e edebiliriz. Biz bunu yapmıyoruz. Yalnız bir başka hükümet yapar korkusuyla, bundan sonra, evvelce kabul etmediğimiz teklifâtı

artık kabul edeceğimiz hiçbir fırsatı kaçırmayacağız. Fırsatlarda gittikçe çoğalıyor .Türkiye mezalimine karşı isyânlar, medîd ve mezac kıyamalar her yerde hâsıl oluyor. Ve öteden de malumdur ki Araplar hükümeti-i mustakile teşkiline gayri salihler.

Hükümeti-i medeniyye içinde Almanya birimize açıktan açığa nâmerddir. Bahr -ı Ahmerde yapmadığını, demir yolları sayesinde, Bahr-ı Fars Mesnaa ve Mekke de yapmak istiyor. Kuveyt kasabası Bahr-i Farsda Bağdat hattı âhenine güzel bir nokta-i intihâ teşkil eder!

Sayfa 2

Fakat dediğimiz gibi hükümet bunlara artık mahâl vermemeli: El Cezirenin İngilterenin zaptına, haklı haksız, karşı koymâmâlıdır. Almanyayı kendi hâline terk edersek Kuveyt pek az bir zamânda iğnesi bir por atur hâlini alır.

İngilterenin buralardaki hüküm ve nüfuzunun azâlması, Türkiye, Arabistan ve İran üzerindeki nüfuzumuzun azâlması demektir. Buna kail olmaktan ziyade bu sularda kuvvet ve hakimiyetimiz irae eder ayrıca bir donanma teşkiline sarfi mukadderat etmeliyiz:

İngiltere'nin Arabistan hakkındaki fikri öteden beri malum idi. İstandardin şu mühim izahatı, buna olânca çingi ve vehametiyle meydana koyuyor. Hiçbir şerh ve izaha luzüm göstermeden inzarı ibrete vuzu ediyor.

MEKTUPLAR

Şimdiden: Rumeli idaresine!

Muharrer muhteremim efendim.!

257 numaralı Tuna gazetesinde Ahmet İhsan Efendi tarafından şimdi kız mektebin tevzî' mükafatına dair bir makale gürledi. Vakıf komisyonu heyeti tarafından idare olunan kız mektebi rüştiyesi hakkında makale yazmak âdet hükmünü aldı . Sâhib-i makale komisyon heyetenin içinde mekteb-i amilden anlar zevat bulunduğu hâlde mektebi teftiş etmemişler öyle mi? Tahsilleri noksan kalmış öyle mi? Sâhib-i vicidanım diyen sâhib-i makale hiç düşünmüyor ki şimdide oldukça muntazâm bir kız mekteb-i ibtidâiyyesi vârmı? Yok! Bununla beraber kızların el işlerinde mahareti kesp eylediklerini yazıyorlar. Bundan dolayı ben deniz ve hem efkarım olân zevatı muallime hanıma teşekkürler deriz, ki hiç olmazsa evlâtlarımıza iş işlemeyi öğretmişler! Ey hürriyet perver ve ahlak-ı güzide sâhibi olân Ahmet İhsan Efendi! Niçin mektebi rüştedenbahs etmiyorsunuz? Yoksa mekteb -i

rüşti fevkaleda zuhuru mükemmeliyet midir? Ümit edemem mükemmeliyeti vârsa ira'e ediniz mekteb-i rüştinin besbeter olân hâlini herkes biliyor. Lakin âdât-ı mezmûmemizden olarak sizin gibi vicdanlı muharrerlerde partizanlıktan kurtulamıyor. Encümeni maarifin kaderi vâh hiç mektebi rüşti aleyhinde makale yazılabiliyor mu? Yazılabiliyor! Lakin Zâtker gibi vicdanlı hürriyetperver muharrerler yazâmaz. Kız mektebi rüştiyesinde bir muallime ile bir de birde ana muâvin vâh iken hiç olmazsa el işlerinde olsun yargılarını ibrâz ettiler mekteb-i rüştidedi ise dört âdet muallim vâh iken bir şey gösteremediler! Böyle giderse gösterecekleri de yok. Lütfen düşününüz. Ahlak yalnız kızlaramı lazım?

Biz erkekler ahlaktan müstenâmiyiz? Hâlbuki zannı kasır-âneme göre erkek olduğumuz için bizlere ahlak kızlardan ziyade lazımdır. Lütf ediniz mektebi rüştedenneş'et etmiş ve ahlak-ı Hamite ile mutasaffi kaç efendimiz vâh? Bâb-ı münâzarayı geşad edecek olursanız iraz-ı şahsiyeden ari olduğu hâlde cevaba muntazır olunuz.

İmza: h.01

Telgrâf Havadisi

Petersburg, 11 Temmuz :

Dumade münâzi', görünlû gittikçe büyüyor. Arazi kanûnâmesinin kabul ve ilânı için meşrutiyet idare ve hürriyet tarafdârını âdeta ihtilâl-i cûyane cevablara ve ahâli ârasında şiddetli ve sürekli beyânnâmeler neşrine başladı .

Hükümet taraftarını yani muhâfazâkaran gazeteleri hamla cesareti ve metaneti elden bırakmayıp Dumanın tehdîdâtına kulak asılmamasını tavsiye diyor.

Dumanın muhâfazâsı için asakir-i külliye celb edilmiştir.

Sayfa 3

Evvelki gün hükümet bir beyânnâme neşr etti. Terk-i işgal eden işçiler bir haftaya kadar, işlerinin başına gitmezlerse cebren, kahran nefi ve tagrib edilecek kararı ilân edilmiştir.

Bu beyânnâme işçiler ve hâlk ârasında büyük heyecan uyandırmıştır.

Dumayı muhâfazâdan askerin miktarı ziyadeleştiriliyor, ve ufak bir hadise zuhurunda askerin alacağı vaziyet hakkında zabıtane talimat-ı mahsusuna verilmiştir.

Garib Bir Tekzib

Rusyada ihtilâlin büyümesi ihtimali müthişine karşı Almanya ve Avusturya hükümetlerinin Rusyaya asker gönderecekleri şâyiasını Viyana ve Berlin matbûât-ı

resmîyesi tekzib ediyor. Hâlbuki çar ve maiyeti, ihtilâlin dehşetlenmesi akabinde Avrupâ hükümetlerinden imdat ve muâvenât talep etmeye karar verdikleirini ‘‘Gazet Dökulun’’ yazıyor .

Heralde bu tekzibi pek esassız telakki edemeyiz bakalım zamân ne gösterir.

Terk-i İşgali Umûmi

Devâir-i hükümette bulunan ihtilâlcî fırkaları memurları müttefikan, umûmiyetle terk-i işgale karar vermişler.

Bundan başka birçok taburların dahil-i terki silâh edeceğinden korkuluyor ki eğer bu rivayet doğru çıkarsa çar hazretlerinin Avrupâdan istimdât edeceğine şüphe etmeli. Çünkü böyle bir çare düşünemezse intihardan başka çare yok gibidir.

Son Vukuat

Polis nezâreti Petersburgda Diyaçiska sokağında bir taş matbaasını basıp muhasaraya almak istedi. Fakat ahâli derhâl hücum etti ve polisler taşa tutuldu.

İşlerini terk eden işçiler Katrin kilisesinin arka cihetinde müctemian bekliyor ve her gelen polis koluna hücum ile taş yağdırıyorlar.

Bunlara karşı polis ve Kazaklar havâya boşalttıkları silah-ı ateşi sayesinde ihtilâlcileri biraz dağıtmışlarsa da az sonra ahâli ‘‘Marseyiyez’’ yani Fransızların hürriyet marşını söyleyerek polisler ve Kazaklar üzerine bir tekrar hücum edip silaha mukabeleye başlamışdır.

Petersburg da ihtilâlcî fırkalarının vasita-i neşri efkarı olân ‘‘Miyosel’’ gazetesi matbaası polis ve Kazaklar tarafından basılmış ve taht muhâsaradadır.

Gazetenin bütün muharrerleri taht-ı tevkife alınmışdır. Yalnız ser muharrer mevkuf değildir. Zira Dumade mebustur. Ahâli bu vukuat üzerine yenedenhücuma başlamışsa da netice ne oldu. Henüz haber yok.

Petersburgun muhtelif cihetlerinde yangınlar oldu. Sisranda bir yangın oldu, tamam otuz beş bin aç, susuz, mülâhassız olarak sokaklarda kalmışdır.

Alatirde alti yüz hane, keza Atkarskda iki yüz hane yanmıştır.

İstanbul ,11 Temmuz 1322

Bâb-ı ali evvelki gün düvel-i muazzamaya bir nota verdi.

Duyun-i umûmiyenin murâkabe ve teminatı dahilinde olmak üzere gümrük rüsûmüne yüzde üç zammını talep etti.

Bu nota mündericatının hasen tesir hâsıl etmesi memuldür. Çünkü İngiltere sefiri bu meselede mülayim davranmaya başlamışdır.

Yemen de Ahmet Feyzi Paşanın Vehhâbîlerle yine çarpışmaya ve yine müzayakaya düşmeye başladığını havâdis telgrâfiyedendir.

Feyzi Paşadan birkaç gündür ne makamser askeriye ve ne de mâ-beyne işaret vâki' olmadığından dolayı makam-ı ser askeride telaş hükmü fermanıdır.

Rum Metropolitidi ne Ofitosun Vârnaya kabul edilmesi için Sultan Hamit musirri-âne davranıyormuş, Gerek bu meselenin ve gerek Bulgaristanda mülteci bazı genç terk-i firarlarıyla Ermeni ihtilâlcilerinin terk ve teslimi

Sayfa 4

hususunda müzakere edilmesi için dahiliye nazırı Memduh Paşanın riyaseti altında bir komisyon teşkil etmiş.

Bu komisyon Bulgar hükümetinin böyle kanûnu şekkinane bir muameleyi icrâ' eylemesi için Bulgaristana karşı bir imtiyaz, bir müsâade bahş edilmesi cihetini düşüyormuş.

Zâten bizim evliyayı ömürden başka meziyet- i dinlemeyiz .

Bulgaristanın der saâdetinde maslâhat güzârı Naçoviç Efendi ne Ofitusun Vârnaya kabulü tehlikeli görüldü ve ahâlinin heyecanı basılmadân bu emirin icrâ'sı imkan haricinde olduğunu bildirmiştir.

Mısırlılar Heyecanda

İskendriyeden "Tan" gazetesine vârid bir telgrâfnâmeğe göre Mısır El Kahire de Araplar tarafından bir cem-i gafir bazı hristiyan mugazelerine hücum ile nümâyîş yapmışlar.

Muahharen bunların bazılarını derdest ve tevkif eden polis nezâreti cümlesini sarhoş bulduğu için hiçbir suretle cezalandırmamıştır.

Avrupâ matbûâtı bu nümâyîşe bir rengi siyâset isnad ediyor.

Mühim Bir Hatıra

Dünki ve bugünkü nüshâlarımızda İran ihtilâlinden ve Bağdat iğtişâsından bahs ederken Bağdat'ın yakın bir târihini ,Midhat Paşanın Bağdat valiliği zamamında tahdis eden ihtilâli tahattur eyledik.

Mithat Paşa merhum Tuna valiliğinde olduğu gibi Bağdat'da ittihâz eylediği usulü idare ve tanzimatda da büyük bir kudret ve icaz göstermiştir.

Bağdat ahâlisi Mithat Paşa zamânında mazhar olduğu saâdeti hiçbir zamân gösterememiştir.Bağdata indi ey vusulünde ne kadar eşraf belde ve meşâyih-ı kabâil vâr-

-sa hepsini çağırmış . Büyük bir meclis kurmuş ve cümlesine hitâben:

‘‘Ben buraya tanzim ömrü devlet ve temin-i adl ve saâdet için Vali Nasip olundum memleketin ve milletin ne ihtiya cı v rsa bildiriniz bu ihtiya cın hemen kafesini kemali adl ve hulus ile if  ya muktedir olmazsam ban  bir vali naz rıyla değil insan naz rıyla bakmamakta ma’z rsunuz. Fakat benim mes i adalet c yanem mukabilinde haktan ud l edildiğinide görsem mahasal kudretimle kahr ve te’dibe ma’z rum’’ der.

Bu ictimâ’dan ve Mithat Paşanın mes i ve icrâ’atından çok sonra birgün Bağdatda  gle bir ihtilâl parladık  böyle bir ihtilâl aylarca teskîni belki m mk ns zd .

İhtilâlin ertesini günü Mithat Paşa ihtilâlin altdan alta muharrikleri olân eşrafi yine bir dost gibi konağına çağırdı . Bir ziyafet verdi. Yemekten sonra kahve cigara i irilirken , gayet soğukkanlılıkla :

‘‘Efendiler! Hatrınıza bişey gelmesin. Vazifemi if  edeceğim.Memlekette parlayan ihtilâlin bugün akşama kadar sükun bulunmasını sizden beklerim. Bu akşama kadar bu ihtil lla basılmayacak olursa Allaha ad etmişimki yarın sabaha kadar ne sizin hay tınızdan eser ve nede Bagdat’da yanmadık bir hane bırakmam ve sabahiyesinde çekilip, İstanbul’a gideceğim buna inanınız’’ dedi.

O gün akşam  st  Bağdat’ta ufak bir isyân eseri bile kalmadığı Fransanın meşhur murh lelerinden laviyesi bile hayretle nakledecekti .

İlan

Gazetemiz Filibede cem’a önündeki gazete pavilyonunda dâimâ satılmaktadır.

5. 4.Balkan Gazetesi, Sayı 4, 13 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 4

Perşembe

13 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidi

Sayfa 1

Dumanın Kapanması

Son telgrâfların ihbârât-ı resmiyesi bildiriyor ki çar hazretleri Dumanın kapanması için beyânnâme neşr etmiş.

Menister Ğoromkin de istifâsını vermiş .Hatta heyet-i vükelânın tebdili dahi ilabı ihtimalindedir.

Dumanın kapanması bizce çok düşünceler götürür.Duma acaba nasıl kapanıyor! Beyânnâmeyi çaride münderic lisân-ı resmi ve siyâsiye bakılırsa Duma büsbütün kapanmıyor, gelecek sene ictimâ'na kadar Dumanın ictimâ' ve müzâkerâtında nihayet veriliyor.

Teşbihe caiz ise bizim meclis-i mebus anda böyle kapanmıştı. Meclis-i mebusanın lağv-i esbâbı ilk evvel Mithat Paşa merhumun Londraya nef'iyle hâzırlanmaya başlanmıştır. Ol vâkit mabeyni hümayun cenab-ı malikhane baş katibi, sadr-ı esbak Küçük Said Paşa idi. Mithat Paşa merhumun nefinden biraz sonradır ki şerûf fesader olan bir iradeyi seniyye millet meclisini güya muvakkaten kapanmıştı.

O gün bugündür otuz sene oldu. Millet meclisi mebusanı değil, sadamet-i inkıraz ile milletini, mâ-bih-il-hayâtını bile unuttu.

Fakat Ruslar acaba Ruslarda bizim düşdüğümüz ve rotaya mı düşüyor mu dersiniz?

Bu ihtimal müstebidlerce ne dereceye kadar şâyânı itimât ise bizcede o kadar mahâl bir hayaldir. Rusya da dal-

budak salmış olan o ateşin fikr-i hürriyet ve milliyetin, Dumanın otuz sene kapalı, mûlağa durmasına değil bir sene bile kapanmasına tahmil edebileceğini Allah bilir.

Bize öyle geliyor ki bu heyecan, bu galayan-ı efkar üzerine çar hazretlerinin büyük bir siyâset ta'kib-i intihardan başka bir şey değildir. Zira bugün Rus milletinin kanını cevân ettiren harâret, öyle bir teşniği harîdle mütecelidir ki, bu şiddeti bu tecelli belîği gördükçe insanın:

*“ La hüselimu şerifun rafî u mine'l eze
Hette yuragu ele cevabına edem.”*

Beyti ulvi ve muhteşemni belâ ihtibar-ı vürd ve tezkâr eyleyeceği geliyor.

Metinden me'hûz bu beyitin manası: ''Hiçbir paye-i râfi' ve şeref etrafında kanlar dökülmeden selamet bulmaz.'' demektir.

Tehzîl-i Ağraz

Aşinalerce malumdur ki geçen hafta ''Tuna'' isimli arabacı gazetesinde ''Tebkid'' sernâmesiyle hiç münâsebat olmaz bir sebepten dolayı yine şahsi nacizem aleyhinde bir alay-ı küfür, hezeyan daha neşr edilmiş ve bu hezeyanların cevab-ı müstehakımı bugüne te'hîr etmişdim.

Biliyorum, zavallı karieler, zavallı millet; bu gibi rezailden, hırs ve ağrazdan başka bir şâyia mübteni olmayan böyle panorâmâlardan bıkmış usanmıştır. Bu şeyler iğrençtir.

Ne olursa olsun bir hanımın her türlü zilletine

Sayfa 2

karşı ihtiyar sükut gibi bir fazl-i hasi olsun gösterebilmekte muktezâyı neccâbındır. Fakat şuda vâir ki nâmusâ, mukaddesâta taalluk edenömre bazen ihtiyar sükut, itirâf-ı cürm ve fazâhatle birdir, müdafa'-i hukuk ise şeref ve hayât için muktezidir. Anım çünkü ne derece alçak, ehemmiyetten arı bir şahıs olursa olsun düşmanın ta'diyat rezilhanesine karşı sükut u mevcutiyeti ma'neviem için bir zillet ad eder, o ağrazı telhis ve tehzîl suretiyle şerh ve redde kıyamında dolayı muhterem karielerimin beni ma'zûr ve ma'füvv görmelerini temenni eylerim.

''Tuna'' paçavrasının vesile-i ağraz eylediği vâka ''Servi'' meselesi idi. Fakat garibi şu ki ''Servi'' müslümanlarının tenasür ettikleri şaiyasını Rumeli gazetesinin yazılmasıyla Edhem-i Ruhinin şahsiyeti ârasında acaba ne münâsebet vâirdi?

''Servi'' isminde Bulgaristanda bir kazâ olduğu, Sen Tefuliyetde, coğrafya dersinden görmüştüm. Fakat ''Servi'' kazâsında Müslüman vâirmiş, tenâsur etmiş etmemiş böyle bir şeyde Edhem-i Ruhinin acaba ne fikr-i fasidi ve menfaati olabilir!

Hayır ! Kazân ayağı öle değil. Bunlar hep laf, hep orosbu düzeni. Maksat şu Edhem-i Ruhiye küfür ve hakâret edecek vesile, bühtân çıksında ne olursa olsun dan başka bir şey olmadığını zan ederim yalı boyu diplomatlarından başka hanımmeneler bile anlamıştır.

Fakat beh-i serserem mahlukat ! Bari sermayeyi ağraz edinmek istenilen sözlerde bir meziyet olsun ki herkesde biraz hiç olmazsa acaba sahih midir deyip tefekkür lüzumunu olsun has etsin. Bu kadar da bayağı, müsahhire bir edâ ve müşevvâr ile matbûât sütunlarını lekelemekte revayı hakimidir?

Matbûât ki bir milletin mabe'l hayâtı, tercümanı lisânı fazl ve edebidir; bir kişinin şahsiyetiyle koca bir milletin haysiyeti matbûâtını lekelememekte Tunanın mesleki diploma

-tiksi midir?

*“İkbal için ahbâbı sayet yeni çıktı
Bilmez idik evvel böyle dirayet yeni çıktı
Sadıkları tahkir ile reddi kaide oldu
Nâmus tamam oldu hamiyet yeni çıktı.”*

Edhem-i Ruhi

Telgrâf Havadisî

Petersburgdan, 12 Temmuz 1322

Menestir Ğuromkin istifâ etmekle beraber yeni menister mevki' iktidâra gelmiştir.

Dumanın kapanması için sadr olân beyânnâmeyi çaride Dumanın tatil-i esbâbı siyâsiyesi olarak 17 Temmuz efrenciyyede Dumade ve Petersburgda vâki' olân ihtilâl cüyane nümâyişler ve bu devletle dumanın iktidârsızlığı göstermiştir.

Bazı telgrâfat-ı resmiye Petersburgda ve taşralarda Dumanın kapanmasından dolayı ahâli ârasında hiçbir heyecan ve hareket müşâhede edilmediğini bildiriyorsa da sıhatine caiz olamaz.

Peterhof sarayını muhasara ile çarı hâli' ve katl eylemek üzere Petersburg taburları ârasında bir ittîfâkı askeri başladığını hükümet ahîren istihbâr etmiştir. Hatta bu ittîfâkı askeride imparatorun asakir-i hassası olân Pavlovski, Pevburjnski meseli müteaddid birçok taburlarında mevcut olduğu meydana çıkmıştır.

Dumanın kapatılması üzerine bil'âhire açılacağı vaadi yalan olduğuna dâir ve bir takım ihtilâl cüyane efkarı havi Duma mebusları birer beyânnâme neşr etmişlerdir.

Duma mebusları neşr ettikleri beyânnâmelerin birinde ahâliye asker ve vergi kattiyen verilmemesini ihtâr ediyorlar

Sayfa 3

Dumanın kapanması üzerine Rusya hükümetinin Avrupâca olân karadisi yani istikrâz etmesi ümiti kapanmıştır.

Dünki Tekzib Doğruluyor

Mösyö Peteroykaviç ihtilâlcî mebus an tehdeden bir nutkunda :“ Alman ve Avusturya orduları arkamızdadır. Hükümete ve kuvânın memlekete karşı kurulmak istenen desiselerin sonunu iyi düşünürüz.” dediğini Tan gazetesi yazıyor.

Keza ‘Rusya’ gazetesiyle “Gozeti Dokulun” ihtilâl ve şu reşin büyümesi takdirinde Rusyaya asker için Almanya ve Avusturyanın bir ittîfâka hafisi olduğunu yine tek’eden yazıyor.

Lisân-ı siyâsette bazı tekzibler tasdik yerine geçer. Üstâd muhterem Murat Bey :

“İngilterenin siyâset-i câriyyesi hakkında bir fikir hâsıl edebilmek istenilir o günün Taymsını okuduktan sonra Taymsın en ziyade aleyhdâr görüldüğü ve tekzîb eylediği hadesetden ihtirâz etmeli” derdi.

İstanbul , 12 Temmuz 1312

Geçen Pazâr günü Bâb-ı Aliyyede in’ikad eden meclis-i hassı vükelânın kararı üzerine Vârna Rum metropolidinin Várnaya mutlaka gitmesi taleb edilmiştir.

İkinci üçüncü ordularda bulunan üç yüz on dört kur’ası efradının tezkereleri henüz verilmiştir. Bu hâli makam ser askerinin redifi techizâtından evvel bir tedbiri gibi telakki ediliyor.

Devlet-i Âliyye ve Bulgaristan gümrük müzâkerâtı tatil oldu da beni her iki taraf gümrüklerinde bir takım müşkilât tahdîs edilmekte olduğunu yine Sofya gazeteleri nihayet ediyor.

Ağustos on dokuzuncu günü icrâ’sı muntazâr cülûs şenkleri esnasında bir vuku’at çıkmasından çok korkulduğu için bir takım Ermeni ve Bulgarlar taht-ı tev-kife alınıyor.

Cuma günleri selamlık resm-i aliyesinde misâfirin ecnebiye ârasında bulunan bazı Bulgar kibar ve müteneffizânî ve hatta gümrük mukavelâtını müzakereye gedenmebusları Sultan Hamit kabul etmek istemediği ve Naçoviç Efendi dahi bir seneden beri huzura kabul olunmadığı için dakir imişler.

Son Telgrâflar

Rusyada Don Kazaklarının meskun olduğu havelide hükümet-i mahâlliyyeye karşı ilân-ı isyân ve ihtilaf edildiğinden idare-i örfiye ilân olunmuştur.

Selanik ve Manâstır cihetinde Rum çetelerinin bazı tecavüzâtı tevsî’a başlamışlardır.

Duma meclisinin lağv olunmasında henüz hürriyet-i vicdaniyye nâil olmuş olan Rus ahâlisi yıldırım ile örülmüşe döndüğünden bu yakınlarda Rusyanın her

tarafında ve belkide ileri gedenşiddetli isyân ve katâller zuhur edeceği istidlâl olduğu Avrupâ ceraid-i mühimmesine mahâlinden bi telgrâf iş'ar edilmektedir.

Dumanın nâ-gehâne lâğvî Avrupâ da sui' tesir hâsıl etmiştir. Bütün Avrupâ mabuâtı idare-i zalime ve müstebiddenin yine kemafi es sabık icrâ'yı hüküm etmeğe mayal bulunduğunu ve çarın kanûni esasiyye muhâfâza edeceğine dair verdiği teminde itimat olunmayacağını beyân ediyorlar.

Radikal : Gazetesinin îfâ desine bakılacak olur ise Rusya çarı ile Almanya ve Avusturya İmparatorları yani üç tahdar Rusyada zuhur eden ve edecek olân ihtilatı teskîn etmek üzere beyânlarında bir mukavelanâme akdiyle uğraşıyorlarmış. İhtilatı basdırmakda muvaffakiyet hâsıl olacak olur ise Rusyanın Baltık eyaletlerinden birkaç Almanya İmparatoruna ihda edilecekmiş. Avusturya İmparatorun hassası henüz daha zikir ve iş'a edilemiyor.

Sayfa 4

Girit'in Yunanistana İlhakı

Girit meclisi mebusani Giritin Yunanistana ilhakını resmen ilân etmiştir: Meclisi mezkurun bu bâbdaki ala beruce atidir:

Bunun Girit Yunanistana iltihak edilerek ahâlinin arzusıyla çekilmekte olân mezahim ve meşaga artık nihayet vermiştir.

İş bu karar-ı meriyet ahkamına kadar meclis iştigal etmeyecektir. Zâten ârası hamiyeden meselenin bu hâle girmesine muvâffakat eyleme ve asret-i cereyânını hoş göstermektedir.

Ve Ruma Karşı

Geçen sene Parisde in'ikad eden Rum kongresinde, Almanyalı profösör Buhurun Rum dinilen belâyı mehlike neşriyata karşı bir davâ bulunduğunu, kadar îfâ yı hizmet edeceği anlaşılacağını beyân hem bedeni ve Ruma mukavemet edecek bir mertebe-i netice getiriyor. Hemde ve Ruma mübtela olmuş vücutları teşviye ediyordu. Malum geçen şubatta "tüberküloz" ismini verdiği diğer bir mayı-ı keşf ittiğini bunun üzerine bir tertibler Lionda Alforda ve Parisde muvak-i tecrübeye konuldu. Son haberlerin bu da'vâların netâyici-i matruba hâsıl itmediğini bildirdiği şu esnada Alman profösörü yeni bir keşfini daha ilân ediyor.

Bunun son keşfi "Tolaz" isminde bir mayı-ı denirdir. Fakat tertibini bu sefer gayet gizli tutuyor. Bir ay tecrübesine Lİona, Alforda, Parise gönderdi bu esrar İngiliz da'vâdan şimdilik bilinen şey ve Rum mikroplarını aldığı olmasındır. Bu seferki tecrübe bakdım ne netice verecek.

Kendisi ‘‘Tolaz’’ ın tesir-i hayâtın bahşından gayet emin olduğunu, gelecek teşrini saniyede ve Rumeli ebnayı cinsimize muvaffakiyet ile tetbik idebileceğini bir arkadaşım yazmıştır.

Ve Ruma katiyen kabili-i telavi ve teşviye olduğuna dahil şimdilik dönmezede, son zamânlarda üzerine musallat olunan Almanya, Fransa, İtalya olsun ümmetin dimalar elinden artık çok zamân kurtulamayacağını insan emniyetle söyleyebilir.

‘‘Türk’’

Gazetelerimizde ahvelin fenâlaştığından, mevcut-u esabının bir kısmının isyân ittiğinden yine bahse başladılar.

Şimdiye kadar Yemene dair verilen Havadisinin onda dokuzunu ve gayri çıkmadâğına nazaran buna ne derecelerde itimat lazım geliyor tayin edemeyiz.

Port Said alınan telgaraflarda Yemene münhe-i azmiyet iki üç bin Osmanlı askerine liman müdahilinde bekledikleri yazılmıştır.

‘‘Türk’’

Tashîh

Aynı numaralı nüshâlarımın üçüncü sahifesinde münderic ve Edna hadisesi nihayetinde (Rum Cemââti) denecek yerde dalgınlıkla, sehvinin tertib almak binde İslamiye lafzı kaçırılarak (Rum Cemââti İslamiyesi) ve dördüncü sahifede şehir-i emini Reşid Paşanın yerine Mutfa Rıdvan Paşanın ismi yazılmış olduğundan tashîh-i keyfiyet olunur.

İlân

Gazetemiz Filibede cem’ önünde gazete pavilyonunda dâimâ satılmaktadır

5.5.Balkan Gazetesi, Sayı 5, 15 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 5

Cumartesi

15 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Tehzil-i Ağrâz

-iki-

Servide birkaç müslümanın tenasür eylemiş olduğunu bir muhâbere geldi, bize nakil eyledi diye muhâfâza-i Ferit tesir ve hulus niyetle Rumelinin hukuku diniyyeyi müdafa-i bir makale-i mühessefe yazması üzerine tuhafı şu ki Sofya da Şark gazetesi neşri, ismini yazmak ve hüd alim ekmek yemesini bilmez, Bulgar ordusu zabitanından İsmail Yorukofun dahi hissiyâtı dindarane ve zahidanesi coş ve huruşa gelmez mi? Bir şair-i âzamin:

Bedbaht ana derler ki elinde cühelanın kahr olmak için kesb-i kemal ve haz eyler dediği gibi bu kadar nezaket önünde hırs ve asabiyetten insanın hakikaten paltalayacağı geliyor.

İsmail Yorukoff ki ve Çar Nopoştanın dediği ve saltanat-ı seniyye komiserliği kitabetinde bulunduğunu bizzât gördüğüm gibi başına bir fes geçirir, komiser haneye girer Bulgar hükümetden aldığı asker-i maaşı ve kendi idare-i zâtiyesi yetmezmiş gibi sadaka-i şahne denilir, oradan çıkar çıkmaz başına bir Bulgar kalpakı geçirir. Haydi başka kapıya ...!?

İsmail Yorukofun bazen komiser hanede cülûs merasimini meddah yollu yazdığı şeyleri ‘‘Tuna’’ paçavrasının müahhaze ve tehzil eylediği mükkerren vâkadır. Tuna diplomatları da bilirler ki İsmail Yorukofun kahve -hanede onun güzelce karnını doyurabilseyse yazdığı meddahlar ondadır. Fakat kanları kaynaştığından mıdır nedir, yine muahharen birbirlerini adam yerine sayıp yine omuz uyuşuyorlar ne denir? Dünyâ bu olmaz olmaz Herifler Bulgaristan İslamın mürşid agahı! Birisi merkezden birisi Tunadan umucelere Paşa oluyorlar. Hükümeti ,siyâsetler saçıyorlar .Bu herifler Bulgaristan İslamın medar-ı iktiharı ise eyvah o milletin hâline...

‘‘Tuna’’ Servide birkaç müslümanın tenasür etmesi tarafından uydurulmuş bir iftarayi iblis peşindane olduğunu ve daha açığı komiserhane tarafından gazetemize emr ile yazdırılmış, yani komiserhanenin bir niyet beddu havâ hanesi eseri olduğunu iddia ve yalı boyuna layık bir lisânla tefsir buyuruyor.

Fesupanallah...’ Yahu bu heriflerin başında acaba hiç akli kafasındanın denk , söylediği sözü kulağı işidir bir kimse yokmu ki bu kadar saçmalamasınlar. Aslı

olmayan bir şeyi uyduruk gazetelere yazdırmaktan Rumeli gazetesi veya komiserhane ne menfaat bekleyebilir ki....?

Bu muammayı yalı boyu diplomatlardan başka kime yine hâl edemez.

Fakat behi Allahın dini, yedi dinli edepsizleri ! Bir kere vicdana danışınız. Muhafabaz beni Bulgar kardeşlerinize teşekkür maksat kerihıyla dâimâ bir lisân-ı tahakkuk

Sayfa 2

ile yad ide geldiğini komiserhane nedir? Ali Osmanlı devletinin, makamı hilafeti İslamiyenin Bulgaristan emârâtı nezdinde bir daireyi saltanatı, bu makamı için işgal ederse etsin bir Müslüman için, bir Müslüman gazetecisi için dâimâ muhterem bir makam değil midir?

Bu makamın idare-i hükümetindeki nevâkasır ve müsaviyi an samim-il-kalb tahtı'e ve muahhazeden geri vermemekle beraber bu daireyi devletine karşı adab-ı siyâsiyeye muvaffak bir lisân istimal ediyorum diye beni komiserlik bir ajanı gibi partizan kardeşlerimiz gazete ile ve sahil-i hafîye ile jurnal etmek bir müslümanın husle-i idrâkına sığar dena'id midir?

Alçak herifler ! Rusçuk kahvehanelerinde veya miğdelerinde sürünüp Sultan Hamite ve memurlarına söğmeyi bir cesaret, bir meziyet mi sanıyorsunuz. Kendi seviyeyi zillet ve idrâkınıza' düşmediği için mi idham-ı ruhiye tayin ve behtan eyliyorsunuz?

İyi biliniz ki Edhem-i Ruhinin meziyeti ihrarranesi söylemek değil icrâ' etmektir. Edhem-i Ruhi meziyet ve nâmusunu istibdâdın en ateşin sahnelerinde isbat eylemiştir. Edhem -i ruhi bir Yıldız-ı sarayında , padişah tahtı önünde istintak edildiğini ve "Biz padişah ve vatan haini değiliz . Bize hain diyenler bizi padişaha hain bildirenlerdendir fakat zulm ve isa'at milletin canına yetti. Buna emin olunuz" dediği ve ayakları zincirlenip, Trablus garb-i bahri zindanlarına atıldığı ve idama mahkum olduğu zamân on altı yaşında idi ki isnad-ı mükerrem Murat Beyin ve Osmanlı ittihad-ı terki cemiyetinin vasita-i neşr efkarı olân "Mizan" gazetesini okuyan muhterem karielerimiz bunu yakinen biliyorlar.

Yalı boynunda muratlık kolaydır. Fakat dâimâ cesaret ve hamiyetden bahseden Tunanın bâbayigid muharreri, o dünyâda hiçbir şeyden utanmaz. Bizans hergelesi, o behzad nâm-ı müserana taşıyan münafık-ı liem acaba ,İstanbulda iken niçin böyle muratlık ibraz edemedik, defter-i hakayindeki elli kuruş aylığı ziyadeleştirmek için

Mısır ağniyasından dilenmeye gelmişti?

Meşhur darb meseldir. Kedi uzanamadığı ciğere pis der. Eğer Edhem-i Ruhi mevcutiyesi ma'neviyesi genç Türklük aleminde ismi cismi bile alınmayan behzad gibi bir rezil orosbu alayının tevce ve bağdem teveccühüne anın makalat ve neşriyatına muallak kalmış zan ediliyorsa şaşarım . Onun hanpası olân Mehmed teftiş gibi Şevki gibi hayvanat ehliyenin aklına....!

Edhem-i Ruhi eroğlu erdir. İşte ben ali melaetinnaz ithâm ediyordu. Eğer kendilerinde zerre kadar nâmus ve haya vârsa banâ şimdi kalemlerle değil kanla cevap verebilirler. Bu alçak hareketlerle değil, cihanda gössüne Edhem-i Ruhi onların tevsî' fi ve cihetle oğlanlık etmiş bir orosbu evladı değil, icabında kana kanlada cevap vermeye muktedir bir sâhibi kalb ve afettir. Erkek oğlu erkektir.

Edhem-i Ruhi

Telgrâf Havadisi

Petersburgdan ,14 Temmuz 1322:

Finlandiya da ihtilâl başlamıştır. Asiler çiftlikleri ve birçok mağazaları yağma etmişlerdir.

O desade beşyüz ihtilâlcî taht-ı tevkife alınmıştır.

Don Kazaklarının vilâyetinde idare-i örfiye ilân edilmiştir.

Kuruşdadda bulunan gemici askerinin Petersburga gidip çari katil ve hâl etmek üzere bir ittîfâk-ı akid ettikleri meydana çıkmıştır.

Dumanın kapanması üzerine Rusya nakdi kağıtları Parisde yüzde 66 düşmüştür.

Petersburgda ihtilâlciler çara dört gün vade vermişler ve bu müddet zarfında taht-ı saltanatından çekilip

Sayfa 3

Avrupâya gitmesini ve gitmediği takdirde mutlaka öldüreceklerini bildirmişler.

Moskovada sosyalist partisi ihtilâlcilerinden altmış beş kişi tahtı tevkife alınmıştır. Parti reîsi dahil bunlar meyanında imiş.

Vârşovada Salamatof isminde bir jandarma kumandanı ihtilâlciler tarafından kama ile telef edilmiştir. Katil ele geçirilememiştir.

Rusyada sosyalistler gazetelerinden başka umûmu gazetelerin intişâr edecek.

Duma mebusları hükümet aleyhinde muttasılı ahâliyi azâp ve tahrike çalışıyorlar.

İstanbul Haberleri

İstanbul'dan ,14 Temmuz 1322

Osmanlı ve Bulgar gümrük mukavelatını müzakereye memur mebuslar geçen perşembe günü rusumat ematında yine iştima etmişler ve müzâkerâtın pek dostane bir suratte cereyân ettiği mefsuktur.

Yemen de Feyzi Paşanın mevki-i müşkülatta olduğu malum idi rabb-i aliyye son gelen bir telgrâfta Yemen Rusyayı ve urbinden Şeyh İbrahim Yusuf şimdiye kadar Mahmud Yahyaya, Vehhâbî lere düşmüş olduğu ve hükümeti seniyyeye yardım bile ettiği hâlde her nedense şimdi Mahmud Yahya ile birleşmiş ve Feyzi Paşanın mevk-i hakikaten müşekkelişdiği bildirmiştir.

Meclis hass-ı vükelâ ne yapıp yapıp Yemene asker gönderilmesine karar vermiş ve bir haftaya kadar iki cisim vapur hâzırlaması için idarey-i mahsusaya ve bahriye nezâretine tebligat-ı lazime icrâ' edilmiştir.

Gümrük rusumune yüzde üç zammı için Bâb-ı Aliyyenin düveli muazzama seferahasına vermiş olduğu nota cevabında İngiltere müstesna olmak üzere beş sefir reviyi muvaffakat göstermiş, ancak İngiltere ma'den nizâ' mnâmesinde şâyân-ı tetkik bazı mevat olduğunu dermiyan eylemiştir.

Acem hudûduna asker toplanmaya başlandı. Asakir-i Osmaniye tarafından işgal edilen Puzeve nâmı mevki üzerine yürümek üzere İran hükümeti Turisden hudûda on bin kişi göndermiştir.

Vârnaya gönderilen Rum veledikası Onefitusun himayesi için dersââdet feneri patriki üçüncü Yuvâki'n Ortodoksluk nâmına Rusyanın müzaheratını tab etmiştir. Bâb-ı ali fener patrikinin müracatını kati bir cevap vermemiş , yalnız Onefitusun garbi mahâlli memuriyetine kabul ettireceğine va'd eylemiştir.

Alonya taraflarında zeytinlikde çalışmak üzere Alonyaya gelen bin kadar İtalyan amelesi memlekete kabul olunmadıkları içinde İtalya sefaratıyla Bâb-ı Ali ârasında yine bir ihtilaf payda olmuştur.

Makam ser askeri Makedonyâda bulunan birinci sınıf redifleri yerine ikinci sınıf rediflerin sevk ve irsaline ve Makedonyâdan gelecek birinci sınıf rediflerin bir bir kısmını Yemene göndermeye karar vermiştir.

Rumeli vilâyeti selesesinde kuvvey-i askeriye muttasıl tezyid ediliyor.

Sisan adasında hadis olân karışıklığı tetkik ve tahkik eylemek üzere bir komisyon gönderilmiştir.

Sisan adasının bir Osmanlı zer ahâlisinin gönderildiği tekzib ediliyor.

Osmanlı hudûdunda Bulgar imtiası salıverilmiyor. Düunki gün bir vagon kibrit geri çevrilmiştir.

Yunan Tehdidleri

Düunki ‘‘Kurriye Sofya’’ yazıyorki Âtina matbûâtı Bulgarlar ve o Lehler aleyhinde ateş püskürüyor. Âtinada münteşir ‘‘Kayri’’ gazetesi: ‘işleri güçleri kan dökmek, ancak Rumları mahvetmekten başka bir şeyi olmayan Bulgarlara karşı hâla sükut etmek Yunan kahramanlığına yakışır mı?’’ diye yazâmamış.

Aynı gazete keza o Lehler hakkındada şu yolda idare-i kelam etmiş :

Sayfa 4

Bükreş de Rumları tahkir eden o Lehler iyi bilmelidirler ki Makedonyâda Yunan kahramanlığının pençe-i intikamından kolay kolay kurtulamayacaklardır.

Biz bu heyecan ve muhasâmâları menafi Osmaniye nokta-i nazârından pek hayırlı görmeyiz ale'l husus böyle bir sırada Makedonyâda Rum komitelerine karşı şeddi ta' kibten aslâ gerü durmâmâlı.

Dahiliye

Fehametlü prens hazretleri Ehbanitaldan geçen Pazargünü mefar-i katle bayri ne gitmiştir.

Nacidan kuru ve üzeri bahr-ı siyah limanlarını dolaştıktan sonra geçen gün Vârna limanına dahil olmuştur

Filibede matbaacı Ğospidin Danufin işçileri gündeliklerinin arttırılması için iki günden beri terki işgal ettiler.

Eğer bir iki güne kadar işçiler işlerine rücu etmezler ise Ğospudin Danufin yarım milyon frank ziyân' edeceği söyleniyor.

Ğospudin Danufin matbaası hükümet matbaasından küçük değildir.

Terevna balkanında tebiyyet-i arziyye icrâ'sı için maarif nezâreti Ğospudin doktor Piperofa üç yüz frank vermiştir.

Sofya elektirik tramvayları memurun-i misfekan tramvayları idaresine bir arzu mal vermişler, aylıklarının tezidiyle vazîfelerini daha güzel îfâ edebilmek için günde onbir sâat müddet-i iştigalılık dokuz sâate tenzilin taleb etmiştir.

Londra Parlementosunda

Üç gün evvel Londra da Rusya ihtilâlleri üzerine Londra parlemontasında bir konferâns akid eyledi. Ko-

-nferans reîsi Lordov Ardalin nasib olundu.

Baş menistersir Kanpal Banreman konferâns heyetini Kral Edward nâmına selamladı ondan sonra Duma mebuslarını selamladı. Sonra baş mînister nutka ağızla:” Rusyadan gelen haberleri üzerine izahat virecek değilim ancak şimdilik Dumanın kapatılması haberini pek tıflane bulurum . Duma kapatılamaz. Duma yaşayacaktır. Yaşasın Duma ‘’dedi.

Girit ahvâli

Düvel-i muazzama Giritin Yunanistana iltihakına rev-i muvâfakat gösterecekmiş , fakat Makedonyâdan Rum çetelerini gelmemesi şartıyla muvaffakat edeceklermiş . Bunu Avrupâ ceraid-i yazıyor.

Teşekkür

Gazetemizin intişârını tebriğe mesaraat eden ihvanımıza ale’l husus eski cem’ da İsmail Hakkı Efendiye ve Osman pâzarında Hüseyin Kazım, Seliman Nuri , Müftüzade İbrahim Hakkı efendilere an samimil kalb üzerine teşekkürler ederiz.

İ’tizâr

Bu hafta Rumelimiz matbaaca fûrud u meşguliyetten pazarertesi günü intişâr edecek karielerimizin affını dileriz.

İlân

Gazetemiz Filibede cem’a önündeki gazete pavilionunda dâimâ satılmaktadır.

5. 6.Balkan Gazetesi, Sayı 6, 16 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 6

Pazar

16 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7”frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Lazim'ül İmtisal Bir Hareket

Kıbrıs ahâliy-i İslamiyesi geçende ‘‘Cemiyeti Hayriyye-i İslamiyye ‘‘ ünvanı altında bir cemiyet-i hayriyye vücuda getirdiler.

Başlıca maksatları , adada Kıbrıslı olmak şartıyla fakir Müslim çocuklarına ilim ve sanat öğretmek , onlardan hakimler , icrâ’cılar , ebeler, davâ vekilleri sanat, ziraat ve ticâret erbâbı yetiştirmek, hâsılı bir kelime ile nimet -i maariften üç pareleride hassa ment itmektir.

Bu güzel maksat ve niyetle tesis edilen cemiyet, izanesine ayda kırk pareden ibâret gayet hafif bir semi teklif ediyor ki bu , müesselerin dür endişe , ahvâli zamâna vakıf, ameli zâtlar olduğunu gösteriyor 74 maddeden ibâret olân nizâmnâme-yi cemiyette esasen bu notayı layıkıyla izhar etmektedir.

Dinimiz bizi sanat ve marifete her şeyden ziyade teşvik ettiği hâlde, kerafater olduğumuz sanat ve cehâlet , maateessüf , dinin bu emrine o kadar riayet etmediğimizi gösteriyor, alim değişti. Kuvvet bazı hâmâllıktan , pehlivanlıktan başka bir şeye yaramaz oldu. Biz hâla eski gidişimizde devam ediyoruz; ilime iştiyak değil , ada’vât ; hiç olmasa gıptasızlık gösteriyoruz. Kuru tefaherlerimizle yaşayarak ilmi alimi mühimmemiyoruz. Fakat görmüyormuyuz , görmedikmi ki beğenemediğimiz zulüm ve cürumdan , haklı haksız tecavüzden her vakit

şikayet ettiğimiz alim nasraniyeti melil Hristiyana alim ile , sanat ile , maarifin önüne gün teclihatıyla buldukları derece-i sutun ve şevki bulmuşlar o bizi üzüb bitiren kuvveti bu sayede elde etmişlerdir.

Elbette bilenle bilmeyen bir olmaz . Biri parlar yükselir, kuvvetlenir, dğeri söner , alçalır zaif düşer .. bizim düştüğümüz dereceye düşer. Son birkaç senenin vâkayı bizlerdede biraz ibret ve intibah uyandırdı. Daha doğrusu feyz ve maarif son zamânlarda o derece şaşâ ile gözlerimiz önünde parladı ki buna bu nura karşı artık bizde gözümüzü kapamamaya başladık.

Fakat bu kadar kifâyet eder mi? Şurada beliren asar-i intibah ve zeka, mütemeddinen sönük bir aksı ziyası, ziyayı alimen şerai olmakdan başka bir şey değildir. Eğer bu alimde bizde bir mevcutiyet göstereceksek lazımlı vecce ile o tarik ilim irfane dökülmeliyiz. Mektebler ,medreseler açmalıyız gazeteler, kitaplar

neşretmeliyiz bunları bi hakkı îfâ edebilmek üzerede taraf taraf cemiyetler tesis etmeliyiz. Evet , cemiyetler , cemiyet-i hayriyye vücuda getirmeliyiz şimdiye kadar görünen , fukaraya yalnız temin- i nafaka ider cemiyetlerin lütfu pek muhaddedir. Maksudı mekteb açmak , sanat, ziraat , ticâret mektepleri açmak , oldukça tahsil görmüş etfale de Avrupâ darül fûnunlarında banâl

Sayfa 2

yedirmek insana müstenid olân cemiyeti hayriyye ise, nefi nâmahdud , bir hayâta değil fakat birkaç karın sonra ki efradı ümite kadar şumullu , takdiri amaye mazhar müesselerdir.

Kıbrıs Müslümanları, adalarında böyle bir şey meydana getirmekle insaniyete karşı olân bir din-i mühime îfâ ya ibtida etmiş oluyorlar. Sebatle ,samimiyetle çâlişirlarsa hasene hatmede muhakkaktır.

Nev hareketi tekmili Memaliki Osmaniye ve İslamiyye'nin , Mısır'ın , Rusya'nın, Rusyalı din kardaşlarımızın takibi elzemdir.

Ona intizaren şimdilik Kıbrıs cemiyeti hayriyyesi müesselerini an samimi tebrik ederiz .

‘Türk ‘

Telgrâf Havadisi

Petersburg'dan, 15 Temmuz 1322:

İhtilâl biraz sükunet bulduğundan düveli ecnebiye sefarethanelerini himaye ve muhâfâza eden asakiri sefaret hanelerin önünden çekilmiştir. Düunki gün harbiye mektebi talebeleri suret-i mahsusada ictimâ' edip hareket-i ihtilâliyyeye teşebbüs edilmesi hakkında bazı mukarrerâtı ittihaz etmişler isede ve Yeburgda iştima eyleyen Duma âzasının efkar ve hareketini takdir ve Tahsin eylemişler ve mürevecçi efkarları olân fırkanın gelecek Duma meclis intihâbatından mümkün mertebe fazla rey kazânmaları için de şimdedenbir takım tedbiri acelenin ittihaz edilmesine karar vermişlerdir.

Paris:Le Kodupari gazetesinin îfâ desine nazaran Duma meclisinin lağviyle bu aralık Rusyada cereyân eden ahvâl-i sairenin meydan almasına sebep ne olduğunu anlamak üzere İngiltere hükümeti Rusya hükümetinden istizahatda

edilememesi zamâna henüz daha gelip gelmediğini düvel-i muazzamaya sormuş imiş. Ancak İngilterenin düvel-i saire ile birlikte Rusyanın ahvâl

dahiliyesine müdahale edilmek için ne gibi esbâb –ı muhakka gösterdiği malum değildir.

Vârşovadan : Vistul katarlarından birine Vârşova garbinde (20) kıta' tarik hücum idub kıtarı durdurmuşlar. Katarın durmasıyla eşkiyayı mezbure lokomotif ile humule ve öğünlerinden birini ablukaya alarak muhafazını katl ittikten sonra iki üç kilometre daha katar ile gidip kendilerini biraz ötede beklemekte olân bir eşkiya müfrezesinin yanına vârıldıkda katarı tevkif eyleyerek humule ve öğünündeki pare sandığını hep beraber kırıp içinden 15 000 ruble pare alarak balkana firar eylemişlerdir.

Paris : Avusturya ve Macaristanın hariciye nazarı kolu Hafsekinin katip hususiyyesi Gangister Avusturyanın Rusya işlerine müdahâle edip etmemek hakkında efkarı ne olduğu ‘ ‘ Ğolva’’ gazetesinin muhbiri tarafından edilen istizahate menister nâmına cevab eden Gantes Avusturya Rusya işlerine karışmak politikası esasını dâimâ muhâfazâ edeceğini beyân eylemiştir .

Rusya dahilinde sükun ve âsâyişin idame ve muhâfazâsı hakkında reîsi nazar İstolin vali ve kaymakamları ile Kafkasyadaki çar vekiline sureti zirde münderic telgrâfnâmeyi kişide etmiştir: Petersburg: Nizâ'meti mahâleyiyeyi tefvika çardan aldığım emir üzerine bir an evvel ve dakika fevd etmeksizin doğru yoldan ayrılmayarak zir idare gerde bozan memurun ve devayirin idaresini hükümetin sizden istediğini beyân eylerim. İmtizamsızlık, ihtillaler ve vesaiti nizâ'miyeye tevsi'len ber taraf edilmeli . bu bâbda ittihaz edilecek tedabir peşindür ve derazi temil ve tefekkür olunmalı yani cemiyet-i beşeriyeye karşı gidenler aleyhinde yoksa bizzât cemiyetin mahfina olmâmâlî. Çünkü umûma karşı mukabele-i bil meselede bulunmak aslâ ve hiçbir yerde tecviz edilmez . Nizâ'msız ve ahmakcasına -

Sayfa 3

harekette karşılığını teskin edeceği birde bil aksı eden memnuniyeti mucib olur. İmparatorun âmâlî ve niyadı gayri kabil tahvildir. Hükümet , maksadına tevafuk etmeyen eski nizâ'matın tebdil ve tabiirine karar vermiştir. Eski idare değişecek, nizâ'm ve sükunet muhâfâza edilmeli bunun için her türlü mesuliyet üzerimize düştüğünden tedabir-i lazimiyye tevasül edelim. Böyle kutlu ve mahâl bir hükümet şüphe yokki ahâlinin iyi kısmı tarafından himaye ve müzaherat görür.

İstanbul'dan , 15 Temmuz :

Girit meclis-i mebusanın adayı Yunanistan'a resmen ilhak etmesini Bâb-ı Ali protesto etmiştir.

Makedonyâ çete teşkiliyle ithâm olunan Garbin Metropolidinin Sen Sinüd meclisine iza tayin olmasına mücade etmediğine Bâb-ı Ali Rum patrikine beyân ve tevli eylemiştir.

Devlet-i Âliyyey-i Osmaniye ile Bulgaristan evamatı beyninde muallak kalan meselenin az cümle pasaport muamelatıyla tüccar vekillerinin hukuk ve vezaiife temas eden ihtilafetin hâl ve faslı hakkında bi irade-i seniyye dahiliye nazırı Memduh Paşa, Necib Mülhema ve Rusumeti Nazarı Hasen Fehmi Paşadan mürekkeb bir komisyon teşkil olunmuştur. İşbu komisyonun teşkili, sultanın bu aralık Bulgaristan'a karşı gösterdiği teveccühat ile Devleti Aliyeyi Osmaniye ve Bulgaristan emârâtı beyninde akd olunan ticâret mukavelenâmesinin hini tertib ve tanziminde Bulgar memurlarının irae ettiğidir. Endişelikten ileri geldiği muhafil-i siyâsiyyede söylenmektedir.

Selanik vilâyeti dahilindeki memuruna bir aylık maaş verilmek üzere müktezi olân mübaliki bankı Osmaniyye yatırılmışdır. Vilâyet- i selese memuriyetinin 1906 sene-i miladiye sene-i mahsuben tedavülde kalan beş aylık maaşının tediye ve ita olunması içinde maliye nazırının tedabiri lazime

ittihaz ettği şaidir.

Dahiliye

Gerek Vârnalıların Rum metropolidini kabul etmemekte musarrâne gösterdikleri harekette kendilerini teşci ve gerek Rumların Makedonyda Bulgarlar üzerinde icrâ' eyledikleri şenayı ve cenayâtı takip ve protesto etmek için Bulgaristanın her taraflarında mitingler icrâ'sı hakkında müzâkerâtda bulunmak üzere bi'l cümle fark- i siyâsiye ile , muhâlif cemiyet ve gazetecilerin vekillerinden mürekkeb olarak bugünlerde Sofyada suret-i mahsusada bir heyet iştima etmiştir.

Heyet-i meskurenin netice-i müzâkerâtı bi telgrâf her kasabaya işar edilmiş olduğundan bugün alafranga sâat onda Rumların vahşetleri ananesiyle protesto edilmek üzere kasabamızın Bulgar ahâlisindeki sirki bahçesi önünde meydanda icrâ' edilecek metingane daha dünden davet olundukları sokaklara yapıştırılan gayet büyük ve kalın yazılı ilânnâmelerden müsteban olmuştur.

Vârnalılara imtisâlen kavârne kasabası Bulgarları da kasaba-i meskure Rumlarının kilise ve mektebini cebren ve gaspen almışlar . Bunun üzerine Kavârnalılar tarafından "Bulgariski Rodolubtes" yani Bulgar vatan perveri nâmında Sofyada teşkil eden milli cemiyet-i riyasetine birucatı telfizi ifnâme kişide edilmiştir.

‘‘Bulgar bayrağını ala edip bütün Bulgarların hissiyatını galabane getirerek alçakçasına icrâ’ edilen Rum propagandasının devamı intişârına mani olduğumuzdan şâyân ve tehassinsiniz’’.

Nafia nezâretinin inşaat dairesi müdiriyeti tarafından memurune tayin olunan kırk kadar ecnebi mühendisinin Bulgaristan da memurine geçimlerinden mubir olân Bulgar mühendisleri suret-i mahsusada Sofyada iştima edip bu

Sayfa 4

bâbda tanzim eylemiş oldukları itiraznâmeye nafia nazarına takdim etmişleridir.

Edirne vilâyetinde veba-i barkı icrâ’yı hüküm etmekte olduğundan İstanbul’dan gelen trenler Mustafa Paşada muayyene edildiği için biraz gecikmektedir. Mümkün merteye vuku’ bulan iş bu te’hir azâldılması için hayvan tüccarlarını yakinen tanıyan ve hâli hâzırda Koçari Novada bulunan bitri muhâlûfün Habibceye gönderilemesine şark şimendüferleri kumpanyasının tevessüd edeceğini emârât tarafından mezbur şark şimendüferleri üzerine tayinedilen komiser nafia nezâretine bildirmişleridir.

Şimendüfer hattının güzer-gâhına tesâdüf eden nüfuzu muhmetarlarına dahiliye nezâreti tarafından gönderilen tahrirat-ı umûmiyelerde trenlerin gelib geçmesinden tarlalar da istif edilen ekin demetlerinin kazâen iştilal etmemesi için kaldırılmaları hakkında köylülere beyân-ı keyfiyet edilmesi emir ve tenbihe olunmuştur.

Son Havâdis

Viyana: Çaytuzn’ gazetesinin beyânatına göre Almanya impartorunun arzusu üzerine Berlin bankerleri Rusya hükümetine beş yüz milyon mark ikraz etmeyi va’d ediyorlarmış, meskur bankerler meyanında Meltlosun da dahil imiş.

Petersburgda Lokal Atça Yenir gazetesinde yazılıyor çarın hâl ve vaziyeti hoş görünüyor . Dumanın lagvı kendi üzerine bilahare fenâ tesir hâsıl etmemiş . Meclis ibtida-i kişadında lagv etmek için pek çok sebebler mevcut iken çar baini göstererek lagv etmemiş . Ancak Duma meclisin artık işlemeyecek kadar âzası meyanında şiddetli ihtilaf ve hükümete kardeşi muhâlefeti şedide zuhr edince kapanmasına emir verilmiş ve emr-i meskurun estarına hayalinden hayaliye İstolpende sebep olmuş imiş .

Rusyanın Besarabya havâlisinde veya husus İsmailiye kasabasında karışıklık zuhur ettiğinden Besarabya ile Odessadan çok firayenk bu cihetteden Romanya memleketine girmelerinden hükümeti mezbura Rusya hudunu şiddetli tahkim ve takviye eylemektedir.

Viyana: Niyosvis tabelât gazetesinin Petersburg muhbiri mahsusus Rusyanın reîsi nazarı Setulpin ile mülakat ettiğinde nazar- ı muhbire şu yolda beyân mütellat etmişdir.

Cumhuriyet taraftarı olmadığım gibi ihtilâl perveranede de değilim. Hakiki esaslâra istinaden ıslâhatı cediyyeyi icrâ' eylemek niyet ve arzundayım. Evvel emre maksadım zirai meselesini hâletmek idiysede bazı müvanık haylûletiyile bunun henüz daha zamânı gelmediğini itiraf ederim. Hükümet hiçbir vecihle ihtilâl istemiyor. Cari intizar edilen ıslâhat ve tensikat ı hürriyet perverhanenin hızarai-husül olması için kuvvetli bir kabinenin meydana gelmesini arzu ediyor. O vâki't matbaatda hürriyeti kâmileyi ita edilecektir.

Ceddi ve esaslı ıslâhat icrâ' edebilmek için biraz zamân ihtiyâc vâdır ancak yeni teşkil olunacak olân kanûna heralde ıslâhat taraftaratından ibâret olub eski idareden kalma ana bir latfidide memurundan teşkil edilmeyecektir.

İlân

Gazeteniz Filibede cem'a önündeki gazete pavilyonda dâimâ satılmaktadır.

5. 7.Balkan Gazetesi, Sayı 7, 18 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 7

Salı

18 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Filibede Rumlar Aleyhinde

Karielerimizin malumudur ki Bulgarlarla Rumlar arasında düşmanlığa kırgına sebebiyet veren en mühim mesele Kilise meselesidir.

Bu mesele yeni bir şey değildir. Hatta hükümet-i seniyyenin dahi bu yüzden uğradığı zarar ve ziyân’ epeycedir, meselâ ta ilk Bulgar ihtilâllinde bile Bulgarların yüreklerinde parlayan emel , kendi kiliselerini Rumlardan ayırmak idi. Nitekim muvaffakda oldular. Bulgaristan henüz müstakil bir hükümet hâline girmezden evvel Bulgarların başlı başına eksarhı ve kiliseleri mevcut değildi . Yani Bulgarlarla Rumların kilisesi aynı değildi.

Vakta ki Bulgarların istiklal kazandı , vaktaki Bulgarlar ,Bulgarlık , milliyet ide’asını büyültmeye başladı; İlk işleri kiliselerini ayırmak oldu.

Bulgarlar kiliselerini ayırdılar ama bu hareket Rumların hususiyle Rum papaslârin âmâline büyük bir darbe oldu. İşte o zamân bu zamândır Rumlar nerede olursa olurlarsa olsun cüze-i bir fırsat buldularını Bulgarlar aleyhinde kavlen ve fiilen düşmanlıktan durmadılar.

Fakat bu düşmanlık son senelerde pek şiddetlenmişti. Meselâ Âtinada toplanan Polikarya çeteleri Girit Müslimanlarına yaptıkları alçaklıkları Makedonyâda yaşâyân Bulgarlarada yapmaya başladılar, Bulgarlara Makedonyâda birçok ziyân’lar verdiler.

Bulgarlar ise kanı henüz kalbinde bir millet , orta-

-da Türkiye olmasa haydi ilânı harp etsinler de intikam alsınlar , bu mümkün olmayınca nihayet Yunanistanla, Rumlarla fakat alakaya karar verirler ki bunun

ahı acı neticeleri birkaç vaktinden beri görülmeye başlamış idi. Nitekim evvel ki pazar günü Bulgaristan umûmu fark-ı siyâsiye ve milli cemiyet vekilleri Filibi de cami-i kebir önünde büyük bir mitingden sonra kopan arbede bütün Filibeyi dehşet içinde bıraktı.

Miting sabahleyin alafranga sâat on kararlarında başladı. Fakat ahâli daha mitingden evvel , ihtişamdan heyecan idi. Eğer hükümet ahâlinin heyecanında ihtirâzan akşamdan şehir-i asker muhâfazasında bulunmsaydı birçok Rum hanelerinin yakılıp yıkılması , türlü türlü facia vuku' ihtimali çoktur. Asker muhâfazâsı sayesinde gece fenâlığa meydan verilmedi. Fakat sabaha karşı daha mitingden birkaç sâat evvel bir takım Bulgarlar Maraş tabir edilen Yahudi mahâllesinde ki Rum kilisesini zapt etmişler ve kilisenin yeni ismini "Esvetilya" bile koymuşlardı.

Sâat onda başlayan miting ancak yarım sâat sürdü. Mitingde hatipler tarafından söylenen sözlerin hâla sa-i meali şudur:

"Bulgarların lisânına , milletine , mukaddisat milliyesine bu cihanda yegane düşman Rumlardır. Rumların mezalimi , Bulgarlar hakkındaki fenâlığı yetmiyor. Hergün her gece işitiyoruz ki Makedonyâ da birçok Bulgar kardeşlerimiz ,analarımız ,babalarımız , kızlarımız bu alçaklar tarafından tavu-

Sayfa 2

-klar gibi boğazlanıyor. Türkiye hükümeti ise bunlara mani olmuyor. Bulgarlığını , milletini seven bundan böyle Rum ismini lanetle ansın. Bu alçakların memleketimizde bundan böyle kanını, sülalesini böyle bir çıkmamalıyız. Bu alçaklar hâla memleketimize yerleşmeye bakıyorlar, hükümetimizin mühim memuriyetlerini eline aldılar. Bunları birer birer kovmalıyız. Hatta Rumları memleketlerimize kabul etmemeliyiz...."

Bundan sonra ahâli yaşasın Bulgarya , düveli Rumlar diye bağrışarak büyük caddeye doğru yürümeye başlayınca Garadi Naçalinin ,jandarlar ,askerler sardı. Ahâliyi dağıtmaya hayli çalıştırlarsa da kanı kalbine gelen ahâli ne jandar ,ne asker kimseyi dinlemiyor.

Nümâyişçiler evvela Filibe'nin en müstesna ve en güzide bir çarşısı olan merkez yolu caddesinden başladılar. Rumların en zengin , en meşhur mağâzalarını ,malîfâ tura,bakkal ,tuhafiye dükkanlarını hele merkez yolundaki Rum eczanesini Rum kıraathanesini , Rum matbaasına muahharen Filibe etrafında ne kadar Rum dükkanları vârsa kafesini mahv-ı perişan ettiler.

Bunların sâhibleri vâkanın hudusundan birgün evvel haberdar bulduklarından çoğu şehirden köylere kaçmıştı. Bu yüzden ahâlice sabahtan bir ziyânlık olmadı.

Bundan sonra nümâyîşçiler Rumların İsveti Marina nâm büyük kilisesini zapettiler. Ahâli kiliseya girdikleri zamân Veledikanın kardaşı içeride bulunuyormuş . Ahâlinin bu galyan ve hücumu üzerine birden bire şaşırın bu zâtın muahharen korkudan fec eden vefât etiğini söylediler.

Kilise zapt edilir edilmez acı acı kampana vârmaya ve kampana sesleri Filibeyi inletmeye başladı.

Kampanalar şehri inlettiği bir esnada idi ki Rumların tepe altında bulunan mekteblerine hücum eder. Bu mektebin içindeki alet ve eda'vât hükmiye ve kimyaya , o kütübhaneler o yüz yüz ellişer napoliponden aşağı tahmin edilmeyen piyanolar parça parça sokak ortalarına döküldükten sonra mektebin imalat-ı dahiliyesi mahv-ı perişan edildi.

Bundan sonra vukuat akşama kadar bitip tükenmedi. Sokaklar nümâyîşçilerin gürültü ve hücumunda toz duman içinde idi.

Ahâli ne Naçalini ne jandarı , hatta süvâri müfrezelerini bil tabmıyordu. Bu hâl alafranga sâat dörde kadar böylece devam etti. Ahâlinin bu heyecanına karşı polis ve asker pek şiddet gösteremiyordu.

Sâat dört vadelerinde Hacı Hasan mahâllesinde Malyadi isminde bir Rum avukatın hanesinde bir tariz vuku' bulur. Avukat dışarıdan kazma ve baltalarla yarılân kaputluğundan doğru tüfeğini boşaltınca kurşun bir Bulgar gencine tesadüf eder. Derhâl vefât eder. Doktor Malyadi kendisini polise teslim eder. Suvâri jandarları ve mütnezât Malyadiyi sarmış oldukları hâlde karakola götürürlerken galyane gelen ahâli suvâri dahi yarıp geçer ve Malyadiyi taşla , sopa ile pestil gibi devirdiler.

Vâka bu suretle dehşetlenmeye başlar başlamaz hükümet mahâlleye muamelesini derakib değiştirdi. Ve artık polis idaresi yerine doğrudan doğruya örfi askeri bir idare başlamıştı.

Filibede ve cenübi Bulgarya umûm kumandanı General Yuvanof büyük caddede askeri kukubenin önünde deviriyorlar rengi sararmış , hırslanmış olduğu hâlde muttasıl-ı şiddetli emir veriyordu.

Tam bu esnada idi ki bir cem-i gafir Kurunlu han kapısına doğru yine hücumu ,taşlar ,baltalar, sopalar yağdırmaya başladı; bir süvâri müfrezesi cem-i gafir üzerine

yürüdü, fakat ahâli bu sefer süvârilere de şiddet göstermeye başladı. Bunun üzerine vâkanın elli adım-

Sayfa 3

kadar uzağında bir mesefaye asker bir saf-ı harb teşkil etti ve havâyâya doğru bir yaylım ateş etti ve bu yaylım ateş üzerine cem-i gafir derakib dağılıyordu.

Şehir sokakları bütün gece askerle mahsurdu. Gece sokakda kimse gezdirilmiyordu. Asker şüpheli gibi kimi görürse hemen yakalayıp hapse götürüyordu.

Dün sabah yanlışlıkla hapse götürülen bazı kimselerin tahliyesi için mürâcaat edenlere Garadi Naçalinin “Ben karışmam, generale gidin , şimdi kumanda ondadır.” cevabını vermiştir.

Filibeye üç sâat mesafede ve ekseriyet ahâlisi Rumluk olân İstanimakada da bazı mühim ve vukuat geçtiği bunun rivayet ediliyorsa da bu bâbdaki tahkikat ve malumâtımızı yarın yazacağız.

Telgrâf Havadisi

İstanbul Haberleri, 17 Temmuz 1322

Kuruze destgahana Türkiye hükümeti tarafından sipariş edilen dersi torpil İstenpotunun ikincisi olân ve “Sultanı Hisar” ünvanını taşıyan İstenpot Marsıyla tarikatı ile yola çıkmış ve şehir hâlinin yirmi yahut yirimi birinci günü buraya muvaselat edecekmiş .

Bâb-ı Ali iade ve istirdatı mücrimin hakkında Fransa hükümeti ile bir mukavelenâme akdine çalışıyor. Türkiye hükümetinin mütalebatı kapitülasyon tabir edilen imtiyâzadı ecnebiyeye temas edildiğinden mütalabad meskurenin isaf ve kabul edilmeyeceği muhafil-i siyâsiyece zan ve tahmin olunmaktadır.

İstanbul’dan mulkim ârası seferası Sisan adasında bulunan konsolos ve vekillerinden aldıkları ra-

-porlar üzerine meskur ada hapishânesinde bir hafta mukaddim icrâ’ edilen kanlı facilardan dolayı Bâb-ı Ali nezdinde şîfâh-ı teşbisât ve serzenişlerde bulunmuşlardır. Rivayete nazaran hapishâne müdürü imzâsız olarak almış olduğu bazı mektuplardan mevkufinden bir takımlarının ittifak-ı hafî teşkil eylemekte olduklarını anlar anlamaz evvel emirde Ermenileri zulüm ve işkenceden geçirerek beşini itlaf etmiş . Otuz kadar Ermeniyede hemen ölüm hâline getirinceye kadar darp ve tez’ikden geçirmiştir.

Dünki gün Amerikâ cem'hir-i müttefika hükümetinin İstanbul sefiri Linçman-ı sefir olduğuna dair itimat nâmesinin bir suretini takdim eylemek üzere Bâb-ı Aliyye gitmiş. Ancak Amerikâ ile Türkiye hükümeti arasında sefarnâme bir mukavelanâme mevcut olmadığından Linçmanın takdim ettiği orakın şâyân itimat ve itibar görülmeceği muhakkaktır. Bâbı ali kendisini sefir tanımayıp kemaf-i sabık orta ilçi yani menister tanıyacaktır.

Türkiye ahâlisinin efkarı uyanmak , malga olân olân meclis-i mebus an tahhattür edilmemek için Lagvedile Rusya millet meclislin (Duma) ilga edileceğine dair gazetelere harfû vahid yazılmaması hakkında irade-i seniyye sadır olmuştur.

Londra : ”Dili Telgrâf “ daha ekselebende bulunan kontvite ile mülakat edenmuhabirine vitenin birucatu îfâ datda bulunduğunu yazıyor:

“Çar Dumayı lagv etmememiş oldu nizâ'mata istinaden Dumanın teşvikiyle tevsi' daire etmekde olân ihtilâlatın bir an evvel haddi layıkına çıkmasına ve alet olurdu” dedikten sonra vite birazda kendi meslek ve efkarı harin pervanesinden dem örmüş.

Berlin: Avusturya ve Sırbistan hükümetleri aradığı gümrük ihtilafatı henüz daha devam ediyor , hatta kesb-i şiddet eyliyor. Avusturyanın Belgrad Sefiri Sırbistan Kralının yevmülatında mahâlli mem'uriyetinde bulunmak için

Sayfa 4

birgün evvel Sırbistan'ı terk etmiş. Avusturya İmparatoru Fransuva Josefde Sırbistan Kralı Petro hazretlerini yevm velâdeti münâsebetiyle tebrik etmemiş olduğunu” Fusişe Çaytonığ” nâmındaki Alman gazetesi yazıyor.

Londra: Royter telgrâf âzasının ihbârâtına nazaran Suriye – Mısır hudûdunu tayinve tahdidide memur olân ve Devlet-i Âliyyeyi Osmaniye İngiltere hükümeti tarafından teşkil edilen komisyonunun âzası beyninde şidetli ihtilafat efkarı zuhur etmiştir.

Devlet-i Âliyyeyi Osmaniyye vekilleri hudûd olarak bedevilerin icâd ve ta'kib eyledikleri yolun kabul olunmasına , El Ariş ve Akabeden sağı cihette doğru gidilmesine tercihan istiyorlar.

Sırbistan efkarı umûmiyesi Avusturya ve Macaristana karşı olarak Sırbistan ile Bulgaristan arasında yeniden bir gümrük ittihadı yapılması hakkında müzâkerâta ibtidar olunmasını ve hatta bu bâbda icrâ' olunacak müzâkerât ile ticâret mukavelanâmesini tertip ve tanzimi için sabık Misinister Popoviçin Sofyaya gönderilmesini istiyormuş.

Sırbistan millet meclisi yani Sukubçine âzası meyanında Sırbistan kanûn-i esasinin bazı mevadının tebdil ve tadili hakkında temayilatı efkârı mevcut imiş ancak iş bu teşebbüsün öyle kolaylıkla icrâ' olunamayacağı meydandır. Çünkü fark-ı siyâsiyeden her birinin meslek ve programları yekdiğerine taban tabanâ zıt değil ise de pek azda muhâlif değildir. Meselâ kralın imtiyâzâtı meselesine gelince eski radikal fırkası imtiyâzâtı mezburenin pek ziyade tahdid edildiğini söyleyerek tevsî'ni yeni ve geçen radikal fırkası ise krala bahş edilen iş bu müsadat ve imtiyâzâtın çokluğuna tahmil edemeyerek tenkîs olunmasını talep eylemektedir.

Bulgarlar ile Rumlar bendindeki muhâsıma'den milel sairede zarar ve ziyân' görmeye başladı ki , usulde şâyân teessüf olânı bu cihettir, kuru yanında yaşda yanmaya ba-

-şladı. Geçenlerde Vârnada Bulgarlar tarafından Rumlara karşı icrâ' olunan nümâyişlere güya Ermeniler de karışmış diyerek Yunanistanın Pire kasabasında Rumlar, yirmi kadar Ermeni dükkan ve mağazâsını yağma ederek bu vecihle hiçbir işden haberi olmayan beynah ve suçsuz kimseleri duçâr zarar ve hasar eylemişlerdir.

İstanbul: Devlet-i Âliyyeyi Osmaniyye ve emârâtı memurunden mürekkebe olarak burada in'ikada etmekte olân komisyon dünki gün Türkiye Bulgaristan ticâret mukavelanâmesiyle gümrük tarifesini tahrir etmişlerdir. Bundan sonra Bitir , Sirusfayan ve hudûda mücavir olân sancak ve kazâlarda tabii ile medbun tüccarlarına irae edilecek teshilatı mübin mukavelenâmeler tahrîb olunacaktır, daha sonra Bulgar vekilleri dahiliye nazırı Memduh Paşanın taht-i riyasetinde teşkil edecek komisyona dahil olarak hep birklik de infalbiyan mukavelenâmelere girmeyen bazı meseleler ez cümle banka , sigorta şirketleri , pasaport , Bulgar tüccarlarının Türkiyede yerleştirilmesi hudûdu muhâfâzasına memur karakol ve sair mesail-i muallaka hakkında devir ve derane müzakere edeceklerdir.

İstanbul da bulunup da ikmâl vezaif eyleyerek Bulgaristan avdet edecekler, ne Bulgar telgrâf ajanının ihbârına itfa evvel ki numaralarımızda yazdığımız emârâtı mürahaslârı daha iyi müddet İstanbul'da kalmaya mecbur olmuşlardır.

Dünki gün öğleden sonra hükümet bütün dükkanları kapadı ve şehri yine asker abluka etti. Ve kapmanalar çalmaya başladı. Muahharen anlaşıldı ki her iki taraftan vefât eden iki üç kişinin cenaze alayı resminde bir Vukuat çıkması için hükümet cenazeleri ve şehri-i askerle muhâfazâ ediyor.

5. 8.Balkan Gazetesi, Sayı 8, 19 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 8

Çarşamba

19 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7”frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Dünki Mesele

Dünki gün öğleden sonra hükümet tarafından bütün Filibe çarşılarının yine kaydığını yazmıştık. Çünkü esnayı vâkada telef olân bir Bulgar gencinin cenaze alayıyla diğer Rum avukatı Maliyadinin cenazesi alayı esnasında ikinci bir vâkanın hudusundan korkuyordu.

Şehir askerle o kadar sıkı ablukaya edilmişti ki kimse bir sokakdan diğer sokağa geçemiyordu.

Nihayet cenaze alayı başladı. Bu cenaze alayı adeta mili bir alay gibiydi. Cenaze önünde musika matem havâsı çalıyor. Ahâli o derece kalabalıktı ki Filibede ne kadar zengin, fakara Bulgar vârsa hepsi hemen gelmişti dense mübalağadan aridir.

En fakir bir işçi, bir amele bile işini , meksebinin bırakmış bu alaya gelmiştir.

Kiliselere çaldığı kampanalar ise bu cenaze rüsmüne daha mütennaten bir renk veriyordu. Fakat Rum avukatı Maliyadinin cenazesi görülemedi. Bunun cenazesi ne surette kalktığını ve kalkacağını henüz kimse bilmiyor.

Bundan sonra şehir dün sabaha kadarına asker muhafazında bulundu fakat sabahleyin abluka çekilmiş dükkanlar açılmış, ortalık süd limanlık idi.

Bu nümâyîş yalnız Filibede değil Rumların en kesretli bulunduğu Filibeye mülhak İstanimakada , Burgazda hulas Bulgaristanın birçok kasabalarında az çok baş göstermiş.

Hâl bu merkezdeyken gide dursun acaba bu işin sonu nereye vâracak gibi bir fikir insanın zihniyeti muttasıl-ı işgal ediyor.

Bunu takdir ve tahmin için evvela meselenin ciheti hukukiyesini tamik etmeliyiz. Yani şu meselede hangi taraf haklı, hangi taraf haksız bunu ayırmalı. Ondan sonrada her iki tarafın kuvvetini muvâki'y-i coğrafyasını , kuvve-i ikdizadiyesini, istidadını düşünmeli.

Bize kalırsa Bulgarların Rumlara karşı gayz ve kinini pek haksız göremeyiz . Alel hususu Bulgar vatani add idilen bir yerde aynı din ve mezhepte oldukları hâlde Rumların ayrı ayrı kiliseler vazi ve ihtasa kıyıamları biraz insaflica düşünürlerse hükümet içinde hükümet kurmaktan başka birşey değil.

Bulgarların kanına dokunduğu kadar vâ.

Herkes biz değil. Bizim memleketimizde böyle yetmiş bin hükümet içinde hükümet yaşarda ömrümüzde bile olmaz fakat yeni uyanan milletler anın bir

danesine bile tahammül etmiyor .Bulgarların bil hassa Rum kiliselerinden; Rumlardan nefreti ise pek de esassız değil .

Zira bir zamânlar Bulgarların kütüphanelerini yakan , lisânlarını batıran ,mahveden Rumlardır.Bunun ilhâletezze Makedonyâda bunca Bulgar köylerine ,mektebelerine hücum iden, muttasıl-ı ziyân' viren Rumlardır.

Sayfa 2

Gelelim bunların ateşine : Bu iki millet ârasındaki muhâsımanın neticesi ne olabilir. Olacağı bineceği anha münha kabak yine Türklerin kafasına patlayacaktır.

Şimdi Rumlar intikam almak için muttasıl çeteler tertib ile Makedonyâya gönderecekler, onlarda birçok biğnah Bulgarlara sarkındılığa başlayacak. Derken Bulgalarda kızacık , onların çeteleri baş kaldıracak, alsina Makedonyâda : Osmanlı hudûdu dahilinde bir arbede , gürültü daha!

Allah versede hükümet-i seniyye şimdi en ziyade Âtinadan gelecek Rum çetelerinin mürürini men edebilse ! Yoksa iş fenâdır.

Tahdis-i Nimet

Kıbrısta münteşir ‘Murat Zamân ‘ refikimizde okuduk:

Merhum Prens Mustafa Fazıl Paşanın kerime afet vesimleri prens âzamedli Zehra Hanım Efendi Hazretlerine bir nevir hayâtın rica ve istirham masumanesi üzerine Tuzla iskelesinde bir bâb-ı enas mektebi tesis ve inşası emrinde keşfiyat- ı lazimesi bil icrâ’ mesarufı mukteziyesi olân iki yüz altmış liranın hanım müşarun ileyhe tarafından itaa ve ihsan buyrulduğu mahâl mesar istihbâr kalınmıştır.

Hamiyet , o kadar ali yer husulettir ki her kalb ana mukarrer olamaz . bir kalbkı hamiyete mukarredir, mahbubu cenabı pürur dinardır.

İnsan , insanlığını hamiyetle isbat eder . hamiyeti olmayan insan hayvanatkinden başka bir şey değildir.

Hamiyet ne ganinede fikrayla olamaz . o saffed-i celile öyle bir sıfatdır ki an hâlis , en rahim , en rafik, en pakize kalblerde bulunur. O kalbin sâhibi ister gani olsun ister fakir .

Hamiyeti kalbe malik olân bir gani ile bir fakrin tabii pek büyük bir farkı vardır.

Evet! Bu iki kalb-i selimin indallah dereceleride başkadır. Çünkü fakir olân bir hamiyet perver ne bir cami nede bir mekteb hatta bir kişilik bir kelime yapamaz, fakat bir ganiyi hamiyetsiz bir milleti ihya eder. İşte bu cenabı hak erbâb-ı hamiyeti bu suretle tekvin eylemiş(ve teavniva) emri celile müemmer etmiştir .

Hezeran kerem teşekkürüz o fazlı şehir merhumun nevbave-i hayâtı musteali olân o pakizeyi asamete , o mücessimi hamiyetki vatanımızın bir köşesinde lema nesar ve marifet olacak bir mekteb-i feyz tesisine bedel-i himmey buyurmuşdur. Tecdisende itirafı aciz ederiz o nimetin ki kürsine-i marifet olân etfal vatani delsir edecektir.

Mektup

Tutrakan :

Tunanın Bâbayiğid muharreri ‘Behzad ‘ Efendi geçenlerde Edhemi Ruhi Bey aleyhinde neşr edildiği makalat-ı nevsaniyede kendi kendisinden bahsederken diyor ki Bulgaristana geldiği müddetce melek gibi ,nâmusuyla yaşamış Tutrakan me’al mülkünden istifa edip nâmusuyla bakkal dükkanı açmış.

Bu adam umûmu Tutrakan ahâlisinin vechine karşıda bu kadar kuyruklu bir yalan uydurmaya hiç sıkılmadı mı acaba ?

Vermiş oduğu istifa nerde?

Behzad burada malum olduğu müddetce acaba bir dakika meyhaneden , mezebleden çıkıp ayıldı mıki ?

Behzadın rezaili vicdansızından ahâli galiyane geldiği zamân ki Espantor Tutrakana gelmeye mecbur oldu.Espantorun karşusunda bira şişelerini kafasına çarpıldığını yazâmıyor . Hatta yine Espantorun huzunda meyhaneci çırağı ile beraber pantolânlarına kadar pisleyüb bir bıçkı franga Tunada yıkandığını isbat ettiler ve kendi-

Sayfa 3

-sini dövmeye yürüdükleri vakit gece yarısı birdenbire kaçtığını unutmuş mu acaba?

Hatta bir defa bayram sabahı ahâliye vaaz edeceğim diye camide kürsiye çıkıp bir takım saçma sapan nefsanî sözler söylemeye başlar başlamaz ahâli tarafından çalyaka kapı dışarı atıldığını niçindir hatır etmiyor. Nâmus kim , Behzad kim , haya kim ?

Bir de yazıyorki Sofyaya gitmiş Ali Ferruh Beyden iltîfât görmüş ve İstanbul mekteplerine üç çocuk kabul ettirmiş. Ve menn’ül acayib ...!?

Ali Ferruh Beyin nazik , terbiyeli bir zât olduğundan herkese hoş muamele ederdi. Eğer üç Müslüman çocuğu İstanbul’a gönderdiyse Behzad gibi bir beddü müstek keyfi için değil ancak kendi ulu cenabındandır. Fakat tuhafı şu ki Behzad’ın İstanbul’a gönderdiğim dediği çocuklar acaba kimin çocukları? Bu çocukların her

birinin bâbası binlerce liralık adamdır. Bu zevat çocukları İstanbul'a gitmese bile yine kendi paralarıyla tahsil ettirebilirlerdi fakat işin içinde iş vârdı . O çocukların bâblarından Ali Şakirle birlikde çarpmış oldukları bin iki yüz lef parayı pek anmak niçin istemiyorlar ?

Bu çocukların bâbaları ki el yevm Tutrakandadır, bunlardan paralarını istedikleri zamân çocuklarını mektebe göndermiş olduklarına mukabil tutumlarını söylüyorlar. Buda mı nâmus ve hamiyet? Behzadın nâmussuzluklarını isbat için birinci delil Espantorlukda Tutrakan ahâliy-i islamiyyesi tarafından imzâlanmış protokoldür.

Bâbayiğid muharrer acaba bunlara ne cevap verebilir?

Dahili

Bulgaristanın her kasabasında Rumlara karşı mitingler yapılacağını Sofyada verilen karara atfen yazmış idik malumât-ı hususiyemize nazaran Burgaz ve Balçık kasabalarında

da mitingler yapılarak oralardada emsal-i mesellü polisler gösterdikelri mukavemet ve muhâlefete rağmen Bulgarlar yine Rumların mekteb ve kiliselerini zapt ederek ilân-ı şaddini eylemişlerdir.

Zapt edip şimdi benimsemek iyi amma bilahare iad edilmemiş olsa:!

Hasküya ondört yaşında bir Yahudi kızı Ayın kasabasından on altı yaşlarında İslam Kıptilerinden bir kasab çocuğuna taaşşuk edip kaçmış. Bundan son derece içerleyen Yahudiler kudretli , nara ile Kıpti mahâllesine gidip kızı kuvveti bazı ile geri alarak ebeveynine teslim etmişler.

Telgrâf Havadisi

Girit Meselesi

Âtinadan: Düvel-i muazzamânın şimdilik Girit meselesinin Giritlilerin arzusuna göre hâl olunmasına muvafakat etmeleri üzerine Yunanistan heyet-i vükelâsı kralın tahtı riyasetinde olarak suret-i fevkalade ictimâ' etmiştir.

Mevsukan alınan haberlere nazaran adanın Yunanistana bu sıralarda ilhak edilemeyeceğini anlayan Yunanistan vezirleri hiç olmaz ise adadan düvel-i hamiyenin askeri muhâfâzası yerine Yunan asakirinin ikame edilmesini rücu zamânında ârasıya müşterek alınan bir nota takdim etmeye karar vermişler.

Âtinadan : Giritin Yunanistan ilhak edilmesine arası tarafından rev-i muvaffakat gösterilmedğinden mubir olân Cezire Prensi Jorj cenabları güya istifa etmek niyetinde imiş.

Prens istifa edip yerine Avrupâ prenslerinden biri tayin edilecek olursa Giritliler fenâ suretde ihtilâl edeceklermiş.

Sayfa 3

-sini dövmeğe yürüdükleri vâkit gece yarısı birdenbire kaçtığını unutmuş mu acaba?

Hatta bir defa bayram sabahı ahâliye vaaz edeceğim diye camide kürsiye çıkıp bir takım saçma sapan nefsanî sözler söylemeğe başlar başlamaz ahâli tarafından çalyaka kapı dışarı atıldığını niçindir hatır etmiyor. Nâmus kim , Behzad kim , haya kim ?

Bir de yazıyorki Sofyaya gitmiş Ali Ferruh Beyden iltîfât görmüş ve İstanbul mekteplerine üç çocuk kabul ettirmiş. Ve menn'ül acayib ...!?

Ali Ferruh Beyin nazik , terbiyeli bir zât olduğundan herkese hoş muamele ederdi. Eğer üç Müslüman çocuğu İstanbul'a gönderdiyse Behzad gibi bir beddü müstek keyfi için değıl ancak kendi ulu cenabındandır. Fakat tuhafı şu ki Behzadın İstanbul'a gönderdiğim dediğı çocuklar acaba kimin çocukları? Bu çocukların her birinin bâbası binlerce liralık adamdır. Bu zevat çocukları İstanbul'a gitmese bile yine kendi paralarıyla tahsil ettirebilirlerdi fakat işin içinde iş vârdı . O çocukların bâblarından Ali Şakirle birlikde çarpmış oldukları bin iki yüz lef parayı pek anmak niçin istemiyorlar ?

Bu çocukların bâbaları ki el yevm Tutrakandadır, bunlardan paralarını istedikleri zamân çocuklarını mektebe göndermiş olduklarına mukabil tutumlarını söylüyorlar. Buda mı nâmus ve hamiyet? Behzadın nâmusuzluklarını isbat için birinci delil Espantorlukda Tutrakan ahâliy-i islamiyyesi tarafından imzâlanmış protokoldür.

Bâbayiğid muharrer acaba bunlara ne cevap verebilir?

Dahili

Bulgaristanın her kasabasında Rumlara karşı mitingler yapılacağını Sofyada verilen karara atfen yazmış idik malumât-ı hususiyemize nazaran Burgaz ve Balçık kasabalarında-

-da mitingler yapılarak oralarda da emsal-i mesellü polisler gösterdikelri mukavemet ve muhâlefete rağmen Bulgarlar yine Rumların mekteb ve kiliselerini zapt ederek ilân-ı şaddini eylemişlerdir.

Zapt edip şimdi benimsemek iyi amma bilahare ait edilmemiş olsa:!

Hasküya ondört yaşında bir Yahudi kızı Ayın kasabasından on altı yaşlarında İslam Kıptilerinden bir kasab çocuğuna taaşşuk edip kaçmış. Bundan son derece içerleyen Yahudiler kudretli , nara ile Kıpti mahallesine gidip kızı kuvveti bazı ile geri alarak ebeveynine teslim etmişler.

Telgrâf Havadisi

Girit Meselesi

Âtinadan: Düvel-i muazzamânın şimdilik Girit meselesinin Giritlilerin arzusuna göre hâl olunmasına muvafakat etmeleri üzerine Yunanistan heyet-i vükelâsı kralın tahtı riyasetinde olarak suret-i fevkalade ictimâ' etmiştir.

Mevsukan alınan haberlere nazaran adanın Yunanistana bu sıralarda ilhak edilemeyeceğini anlayan Yunanistan vezirleri hiç olmaz ise adadan düvel-i hamiyenin askeri muhâfâzası yerine Yunan asakirinin ikame edilmesini rücu zamânında ârasıya müşterek alınan bir nota takdim etmeye karar vermişler.

Âtinadan : Giritin Yunanistan ilhak edilmesine ârası tarafından rev-i muvaffakat gösterilmedğinden mubir olân Cezire Prensi Jorj cenabları güya istifa etmek niyetinde imiş.

Prens istifa edip yerine Avrupâ prenslerinden biri tayin edilecek olursa Giritliler fenâ surette ihtilâl edeceklermiş.

Sayfa 4

Âtinadan: Bulgaristanın bazı kasabalarında ez cümle nede ve Makedonyâda Bulgarlar tarafından Rumlara idilen hakâret ve protesto edilmek üzere burada gayet bir miting yapılmıştır. Usulü şâyân taaccüb ve hayretten cihet mitingin hangi gün ve hangi mahâlde icrâ' olucağına dair sokaklara asıllık edilen ilânnâmelerin ne reîsi tarafında imzâ edilmiş bulunmasıdır. Muhâlifnâmeğe iş bu hâli türlü türlü tefsir eylemektedir.

Yunanistan gazeteleri hususuyla'' itberus'' gazete Bulgarlara karşı miting tertib etmekle intikam alınmaya Makadeonyada bi tekrar faaliyet göstermeleri için Rum çeteleri tertib ve ihzar edilmesi ve bundan maa'da Bulgaristan ilân-ı harb olunmasını tavsiye ediyor.

''Balkan''

Acaba ilânı muhâsıma balonla mı icrâ' olunacak !?

Kahire: Mısır ın yerli ahâlisi pek ziyade galiyan ve heyecan içindedir ahahlinin ihtilâl ve isyân etmesinden çok korkulduğundan hükümet-i Mısraya her türlü ihtimasa karşı gelebilmek için şimdedendaha bazı tedabir âzaya ve lazımıye tevessül eylemiştir.

“Balkan”

İş bu galiyan-ı efkar herhâlde Türkiye ile İngiltere hükümeti arasında tahdis eden Suriye- Mısır hudûd meselesinden ileri gelmektedir.

Londra: Burada başda lord ve büyük memurlar olduğu hâlde cem’i gafirden mürekkeb bir miting icrâ’ edilerek Duma meclisi riyasetine mitingin mukerratı bi telgrâf iskar edilmiştir.

Mukarrerât-ı mezbure; Rusya millet meclisinin devam ettiği müddetçe insaniyete hadim-i kavânîn ve nizâ’mat kılmadığı takdir ve tahsin edilerek kemali azîmet ve metanet ile bundan sonrada Rus parlamentonun devamını arzu eyledikleri meşurdur.

Moskava: Muhafız ordusu efradı arasında efkar ihtilâliye pek ileri gitmiş . O deredeki şehrin haricinde çadır altında bulunan askerler meyanında ihtilâl etmeye meyal pek çok kimseler bulunduğundan çadırlar haricen diğer bir fırka asker ile mahdud ve muhad bulunmaktadır?

Askerlere efkar-ı ihtilâliyeyi ilga etmek maksadıyla pek çok risaleler tabii edilüb nüzüne olmaktadır.

Petersburg: Heyet-i vükelâ, sarayı imparatoru erkanı ve cenareller sureti mahsusada ictimâ’ edip özün derin Rusyanın ahvâl-i dahiliyesi hakkında müzekerat ve mübahasada bulunmuşdur.

Rivayete nazaran ictimâ’-i mezburede iğtişaseti teskin eylemek üzere General Terepofun amiri mutlak tayin olunması alkışlar ile kabul edilmiştir.

İ’tizar

“ Rumeli” Karielerine

Muazzez kardeşleirim !

Bir haftadan beri takad götürülmez derecede hasta hâl ve esir feraş olduğum cihetle bu hafda Rumeliyi vaktinde yetiştirmediğim için kazâya rızadan gayrı çare olmadığını takdir eden karieleirimim afvını dilerim .

Edhem-i ruhi

İlân

Gazetemiz Filibe cem'a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

Sayfa 3

-sini dövmeye yürüdükleri vakit gece yarısı birdenbire kaçtığını unutmuş mu acaba?

Hatta bir defa bayram sabahı ahâliye vaaz edeceğim diye camide kürsiye çıkıp bir takım saçma sapan nefsanî sözler söylemeğe başlar başlamaz ahâli tarafından çalyaka kapı dışarı atıldığını niçindir hatır etmiyor. Nâmus kim , Behzad kim , haya kim ?

Bir de yazıyorki Sofyaya gitmiş Ali Ferruh Beyden iltîfât görmüş ve İstanbul mekteplerine üç çocuk kabul ettirmiş. Ve menn'ül acayib ...!?

Ali Ferruh Beyin nazik , terbiyeli bir zât olduğundan herkese hoş muamele ederdi. Eğer üç Müslüman çocuğu İstanbul'a gönderdiyse Behzad gibi bir beddü müstek keyfi için değil ancak kendi ulu cenabındandır. Fakat tuhafı şu ki Behzadın İstanbul'a gönderdiğim dediği çocuklar acaba kimin çocukları? Bu çocukların her birinin bâbası binlerce liralık adamdır. Bu zevat çocukları İstanbul'a gitmese bile yine kendi paralarıyla tahsil ettirebilirlerdi fakat işin içinde iş vârdı . O çocukların bâblarından Ali Şakirle birlikde çarpmış oldukları bin iki yüz lef parayı pek anmak niçin istemiyorlar ?

Bu çocukların bâbaları ki el yevm Tutrakandadır, bunlardan paralarını istedikleri zamân çocuklarını mektebe göndermiş olduklarına mukabil tutumlarını söylüyorlar. Buda mı nâmus ve hamiyet? Behzadın nâmusuzluklarını isbat için birinci delil Espantorlukda Tutrakan ahâliy-i islamiyyesi tarafından imzâlanmış protokoldür.

Bâbayiğid muharrer acaba bunlara ne cevap verebilir?

Dahili

Bulgaristanın her kasabasinda Rumlara karşı mitingler yapılacağını Sofyada verilen karara atfen yazmış idik malumât-ı hususiyemize nazaran Burgaz ve Balçık kasabalarında

da mitingler yapılarak oralardada emsal-i mesellü polisler gösterdikelri mukavemet ve muhâlefete rağmen Bulgarlar yine Rumların mekteb ve kiliselerini zapt ederek ilân-ı şaddini eylemişlerdir.

Zapt edip şimdi benimsemek iyi amma bilahare iad edilmemiş olsa:!

Hasküya ondört yaşında bir Yahudi kızı Ayın kasabasından on altı yaşlarında İslam Kıptilerinden bir kasab çocuğuna taaşşuk edip kaçmış. Bundan son derece

içerleyen Yahudiler kudretli , nara ile Kıpti mahâllesine gidip kızı kuvveti bazı ile geri alarak ebeveynine teslim etmişler.

Telgrâf Havadisi

Girit Meselesi

Âtinadan: Düvel-i muazzamânın şimdilik Girit meselesinin Giritlilerin arzusuna göre hâl olunmasına muvafakat etmeleri üzerine Yunanistan heyet-i vükelâsı kralın tahtı riyasetinde olarak suret-i fevkalade ictimâ' etmiştir.

Mevsukan alınan haberlere nazaran adanın Yunanistana bu sıralarda ilhak edilemeyeceğini anlayan Yunanistan vezirleri hiç olmaz ise adadan düvel-i hamiyenin askeri muhâfâzası yerine Yunan asakirinin ikame edilmesini rücu zamânında ârasıya müşterek alınan bir nota takdim etmeye karar vermişler.

Âtinadan : Giritin Yunanistan ilhak edilmesine ârası tarafından rev-i muvaffakat gösterilmedğinden mubir olân Cezire Prensi Jorj cenabları güya istifa etmek niyetinde imiş.

Prens istifa edip yerine Avrupâ prenslerinden biri tayin edilecek olursa Giritliler fenâ surettde ihtilâl edeceklermiş.

Sayfa 4

Âtinadan: Bulgaristanın bazı kasabalarında ez cümle nede ve Makedonyâda Bulgarlar tarafından Rumlara idilen hakâret ve protesto edilmek üzere burada gayet bir miting yapılmıştır. Usulü şâyân taaccüb ve hayretten cihet mitinginin hangi gün ve hangi mahâlde icrâ' olucağına dair sokaklara asıllık edilen ilânnâmelerin ne reîsi tarafında imzâ edilmiş bulunmasıdır. Muhâlifnâmeye iş bu hâli türlü türlü tefsir eylemektedir.

Yunanistan gazeteleri hususuyla'' itberus'' gazete Bulgarlara karşı miting tertib etmekle intikam alınmaya Makadeonyada bi tekrar faaliyet göstermeleri için Rum çeteleri tertib ve ihzar edilmesi ve bundan maa'da Bulgaristan ilân-ı harb olunmasını tavsiye ediyor.

''Balkan''

Acaba ilânı muhâsıma balonla mı icrâ' olunacak !?

Kahire: Mısır ın yerli ahâlisi pek ziyade galiyan ve heyecan içindedir ahahlinin ihtilâl ve isyân etmesinden çok korkulduğundan hükümet-i Mısraya her türlü ihtimasa karşı gelebilmek için şimdedendaha bazı tedabir âzaya ve lazımıye tevessül eylemiştir.

''Balkan''

İş bu galiyan-ı efkar herhâlde Türkiye ile İngiltere hükümeti arasında tahdis eden Suriye- Mısır hudûd meselesinden ileri gelmektedir.

Londra: Burada başda lord ve büyük memurlar olduğu hâlde cem’i gafirden mürekkeb bir miting icrâ’ edilerek Duma meclisi riyasetine mitingin mukerratı bi telgrâf iskar edilmiştir.

Mukarrerât-ı mezbure; Rusya millet meclisinin devam ettiği müddetçe insaniyete hadim-i kavânîn ve nizâ’mat kılmadığı takdir ve tahsin edilerek kemali azîmet ve metanet ile bundan sonrada Rus parlamentonun devamını arzu eyledikleri meş’urdur.

Moskava: Muhafız ordusu efradı arasında efkar ihtilâliye pek ileri gitmiş . O deredeki şehrin haricinde çadır altında bulunan askerler meyanında ihtilâl etmeye meyal pek çok kimseler bulunduğundan çadırlar haricen diğer bir fırka asker ile mahdud ve muhad bulunmaktadır?

Askerlere efkar-ı ihtilâliyeyi ilga etmek maksadıyla pek çok risaleler tabii edilüb nüzüne olmaktadır.

Petersburg: Heyet-i vükelâ, sarayı imparatoru erkanı ve cenareller sureti mahsusada ictimâ’ edip özün derin Rusyanın ahvâl-i dahiliyesi hakkında müzekerat ve mübahasada bulunmuşdur.

Rivayete nazaran ictimâ’-i mezburede iğtişaseti teskin eylemek üzere General Terepofun amiri mutlak tayin olunması alkışlar ile kabul edilmiştir.

İ'tizar

“ Rumeli” Karielerine

Muazzez kardeşleirim !

Bir haftadan beri takad götürülmez derecede hasta hâl ve esir feraş olduğum cihetle bu hafda Rumeliyi vaktinde yetiştirmediğim için kazâya rızadan gayrı çare olmadığını takdir eden karialeirimim afvını dilerim .

Edhem-i ruhi

İlân

Gazetemiz Filibe cem’a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

5. 9.Balkan Gazetesi, Sayı 9, 22 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 9

Cumartesi

22 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

İstibdadına Meydan Okuyor

Evvelki gün Londra telgrâflarında baş vekil İstolipin tarafından ajans Reuter vasıtasıyla ilân edilen şu beyânnâmeyi okuduk:

“Rusya’da ani bir tebeddül idâre-i hükümet vakî oldu” denmesi doğru değildir.

Kanûn-i Esasiye ye karşı şu günlerde Rusya hükümeti hiç bir şey yapmamıştır. Dumanın kapanması çar hazretlerinin kudret ve salahiyeti dahilinde bir şey olduğunu göstermek için çarın şirket ü azîmetini tanımak için elzemdi. Çar hazretlerinin hükümetini mahva çâlışan bazı hilafgiran bunu iyice anla malıdır.

Hâlihâzırda çar hazretleri için ta’kib edilecek üç yol vâdır.

Birincisi dâimâ aks-i te’sîr husûle getirecek bir mukavemet, ikincisi ihtilâlcilerin tehdidatına karşı bi-gâne kalmak, üçüncüsü şiddetli bir ıslâhat icrâ’ etmek

Çar hazretleri bu sonuncu çareye tevessül etti. Binaenaleyh ıslâhat-ı esasiyenin takriri için ol ihtilâlcilerin iğtişâşâtına nihayet virmeli hilafgiran bunu takdir etmek veya aksi takdirinde düçâr-ı ukûbat

olacaklarına emin olmuşdurlar.

Ordumuzun ,askerimizin sadakat ü istikametine gelince onda şüpheyeye bile mahâl yoktur. Rusya dahilinde iki nev hareket runmadır. Bunların biri amele ve zira ‘ sanatın harekâtı diğeri tahuykat siyâsiyedir. Birinci sınıfının sadakat ü muhabbeti bizimle kaimdir. Diğeri mahirkin siyâsiyenin ise (silik) beraber brincisinin kuvvetle ezilivereceklerine şübhe bile etmeli>>

Rusya baş vekilinin şu meşbuta ahrar için ibretle malizdir. Demek oluyor ki Rusya da istibdâd hâla meydan okuyor. Fakat bakalım incem’kar kimin burnu kırılacak.

Mektuplar

Şimdiden

Milel-i mütemmedineye atf-ı nazâr iman olunsa münafi-i umûmiyeye temas edenher meseleyi matbûât vasıtasıyla inzar-ı umûmiyeye vaz ederek dûr-ı dıraz tenkid ve teşrih etmek âdetleri olduğu görülür. Bittabii esna-yı mübahesede ashâb-ı efkâr ve kalem-i fikirlerinin terviç ve tamimi için taraf-ı muhâlifin fikir ve mesleğini tenkid eder çürük cihetlerini gösterir. Hatta feyyaz-ı kudretin meliv

Sayfa 2

bir kimseye bahş eylediği dehaya mâlik zevatın efal-i

kavali bile birçok itirazlara , birçok muâheze uğramaktan salim kalmaz .

Zâten tenvi’ kabul etmeye hakkında suret-ı telâkki bir o olsa yeddi bu kadar meslekar. Mezhepler zuhûr tenkidin kavâ'id-i ‘âzimesi, tenvi ‘-i efkâr-ı kaziyesi gün gibi aşikar iken bizim .H.A efendi şimni kızdının haklı itirazına uğramasına niye o kadar had..yor?

“Yârası olân gocunur” derler galiba Ahmed San efendinin bir günlük müşahedatı üzerine mübtene zamânı yarayı daha ziyade tırmalamaya badî olur. (...???)(...) başdan tehdid olunmak isteniyor Yahut makaleyi yazmaya niyet ettiğiniz zamân tal ‘at Mustafa Efendilerin kız mektebinin (..... ???)malı olduğuna dair i ‘tiraflarını işidemeyüb tevzi ‘-i mükafat daha doğrusu tevzi ‘-i iltifâ t günü duvârlarda gördüğümüz cicili bicili bir kaç el işlerine kapılarak mektebin mükemmelliyeti hakkında hâsıl ettiğiniz fikr-i (..... ?????)uğramasında korkuyorsunuz

.H.A. Efendi

Bulduğumuz dereke-i rehayab olmamız mutlaka kusurlarımızı, ihtiyâclarımızı bilmemize derece-i hakkımız olarak mekteblerimizde ve ‘ale ‘l ‘umûm maiyyetimiz de görülen noksanların, açılân cerimelerin umûmiyeye ‘arz olunarak ikmâl ve tedavileri çareleri aranmalı, yoksa inkâr olunmakla ne mevcutiyetlerine hâlel gelir, ne de salaha yüz tutar.

Şu ma ‘ruzât üzerine artık hiddet etmeyeceğinizi ümit ederek imzânızı ettiğiniz makaleyi (.....???) eden kumpanyanın kız ve çocuk mektebimizin salah-ı ahvâline mâni ‘ olduklarını arz ile beraber ıslâh edülür ümitiyle bazı kusurlarını da saymağa cesaret ediyorum.

1.Evkaf-ı İslamiyyeye mani millete nafi bir surete koyacağız diye dest-i idarelerine alalıberi niçin en mühim camileri imâmsız bırakıyorlar, ıslâhat nâmınan için şimdiye kadar şeyler yapmıyorlar? İki buçuk sene den beri mekteblere ne faide edebildiler?

2.Belediye intihâbı kazânâmadıklarından dolayı zamânlarına kadar yortu günleri kapanmaları âdet olmayan müslüman dükkanlarını kapanmayı niçin kendilerine şeref add ediyorlar? Ahâli-i İslamiyye körü körüne arkaları sıra gitmediği için mi dükkanlarını açanlar (.....???) uğradıkça sevinçlerinden hop hop sırıyorlar?

3. İdare meclisi ellerinde iken (.....???) kadar müslüman mekteplerine verilmesi âdet olân ianeyi kesdiklerine ne diyelim?

Şimdilik bu kadarla iktifâ ediyorum. Milletten intikam almak sevdasından vazgeçmezseniz kusurlarınızı ıslâha çâlışmazsanız birer birer birer, yine ıslâhı düşünerek aleme ilân edeceğime şüphe etmeyiniz.

Silistreden :

Muhterem Efendim

Asar-ı gayret ve hamiyetperveranenizle henüz mevki ‘-i intişâra vaz ‘ eylediğiniz “Balkan” gazetenizin ikinci numrolu nüshasında Mehmed Reşad imzâlı mektupu kemâl-i te’essüfle okudum. Zira bu zât da hakikatı söylemek kisvesi altında tarafgirlikten kurtulamamıştır.

“Tuna” nın 247 numrolu nüshasında münderic ‘Osmân Emîn imzâlı mektup hakikatten başka bir şey değildir.

Havâcem Hacı Salim Efendi o gece yatsı nâmazını vedadan sonra Muhzirzade Mustafa Ağa’yı yanına çağırır şöyle bir kaç söz söyledi:

Ama Hacı Salih Efendi’ye söyleyiniz, vazîfesine devam etsin , çok vâkitdir söylüyorum kâr etmiyor nihayet başka imâm bulmağa mecbur olacağım der. Sâhib-i mektupun yaygara dediği yokdur. Bunu duyan İmâm Efendi

Sayfa 3

-sini dövmeye yürüdükleri vakit gece yarısı birdenbire kaçtığını unutmuş mu acaba?

Hatta bir defa bayram sabahı ahâliye vaaz edeceğim diye camide kürsiye çıkıp bir takım saçma sapan nefsanî sözler söylemeğe başlar başlamaz ahâli tarafından çalyaka kapı dışarı atıldığını niçindir hatır etmiyor. Nâmus kim , Behzad kim , haya kim ?

Bir de yazıyorki Sofyaya gitmiş Ali Ferruh Beyden iltifât görmüş ve İstanbul mekteplerine üç çocuk kabul ettirmiş. Ve menn’ül acayib ...!?

Ali Ferruh Beyin nazik , terbiyeli bir zât olduğundan herkese hoş muamele ederdi. Eğer üç Müslüman çocuğu İstanbul’a gönderdiyse Behzad gibi bir beddû müstek keyfi için değil ancak kendi ulu cenabındandır. Fakat tuhafı şu ki Behzadın İstanbul’a gönderdiğim dediği çocuklar acaba kimin çocukları? Bu çocukların her birinin bâbası binlerce liralık adamdır. Bu zevat çocukları İstanbul’a gitmese bile yine kendi paralarıyla tahsil ettirebilirlerdi fakat işin içinde iş vârdı . O çocukların bâblarından Ali Şakirle birlikte çarpmış oldukları bin iki yüz lef parayı pek anmak niçin istemiyorlar ?

Bu çocukların bâbaları ki el yevm Tutrakandadır, bunlardan paralarını istedikleri zamân çocuklarını mektebe göndermiş olduklarına mukabil tutumlarını söylüyorlar. Buda mı nâmus ve hamiyet? Behzadın nâmussuzluklarını isbat için birinci delil Espantorlukda Tutrakan ahâliy-i islamiyyesi tarafından imzâlanmış protokoldür.

Bâbayiğid muharrer acaba bunlara ne cevap verebilir?

Dahili

Bulgaristanın her kasabasında Rumlara karşı mitingler yapılacağını Sofyada verilen karara atfen yazmış idik malumât-ı hususiyemize nazaran Burgaz ve Balçık kasabalarında

da mitingler yapılarak oralardada emsal-i mesellü polisler gösterdikelri mukavemet ve muhâlefete rağmen Bulgarlar yine Rumların mekteb ve kiliselerini zapt ederek ilân-ı şaddini eylemişlerdir.

Zapt edip şimdi benimsemek iyi amma bilahare iad edilmemiş olsa:!

Hasküya ondört yaşında bir Yahudi kızı Ayın kasabasından on altı yaşlarında İslam Kıptilerinden bir kasab çocuğuna taaşuk edip kaçmış. Bundan son derece içerleyen Yahudiler kudretli , nara ile Kıpti mahâllesine gidip kızı kuvveti bazı ile geri alarak ebeveynine teslim etmişler.

Telgrâf Havadisi

Girit Meselesi

Âtinadan: Düvel-i muazzamânın şimdilik Girit meselesinin Giritlilerin arzusuna göre hâl olunmasına muvafakat etmeleri üzerine Yunanistan heyet-i vükelâsı kralın tahtı riyasetinde olarak suret-i fevkalade ictimâ' etmiştir.

Mevsukan alınan haberlere nazaran adanın Yunanistana bu sıralarda ilhak edilemeyeceğini anlayan Yunanistan vezirleri hiç olmaz ise adadan düvel-i hamiyenin askeri muhâfâzası yerine Yunan asakirinin ikame edilmesini rücu zamânında ârasıya müşterek alınan bir nota takdim etmeye karar vermişler.

Âtinadan : Giritin Yunanistan ilhak edilmesine ârası tarafından rev-i muvaffakat gösterilmedğinden mubir olân Cezire Prensi Jorj cenabları güya istifa etmek niyetinde imiş.

Prens istifa edip yerine Avrupâ prenslerinden biri tayin edilecek olursa Giritliler fenâ surettde ihtilâl edeceklermiş.

Sayfa 4

-de döner gelir, bir takım iyi kötü sözlerle beraber doğruca havâcemin ortalığına sarılır. Havâcemin vahşiyane bir suretde feryadını görüp kurtarmaya koştum bu muâvenâtimi kendisine karşı darb-ı tahkir diye gösteren imâm efendinin iğvâ âtiyle bende vazîfemden azil edildim.

Müezzın Receb Feyzi

Dahili

Dünki Veçernepošta yazıyorki Filibe mutasarrıfı Ğospudin Manalof geçen pazâr günki nümâyiş birçok belediye memurlarının dahi iştirak etmelerinden dolayı bunların bazılarını azlini talep etmiştir.

Azli talep edilen bu memurlardan ikisi belediye tabiibleri Doktor Kustoffla Doktor Kesegoff dur.

Belediye reîsi doktorlara mutasarrıfın bu teşebbüsü üzerine istifaetmelerine tavsiye etmiş isede doktorlar ne ,istifaya ve ne azle râzı olamayacaklarını söylemişler.

Bundan başka belediye âzalarından birisi bir meclis hususide söylemiş ki eğer belediye reîsi bunları azil edecek olursa bizimde beledeyi düşüreçëimize hâzır olsun.

Fransa ve Rusya konsolosları gazete muhabirlerinden biriyle olân muhaverelerinde geçen Pazar günkü vâkanın ehemmiyetsiz olduğunu, Bulgaristanın ahvâl-i dahiliyesine ta'lik eder ve her yerde vâki' olur bir şey olduğunu söylediklerini yine Veçernapošta yazıyor.

Bu rivayet Veçernapoştadan aldığım için ihtiyâtla dinleriz.

Telgrâf Havadisi

19 Temmuz , Tifliden:

Ehıran Tiflis eyaleti dahilinde Şuşa kasabasında Tâtâr - larla Ermeniler ârasında yeni bir nez' olmuş ve her iki taraf iki gün kadar dövüşmüştür.

Muhâsımaları ayırmak için hükümetin gönderdiği yirmi top kasabayı pek fenâ harab etmiş ve neden sonra her iki muhasentaraf akılları başlarına gelerek ara yere vekiller konmuş ve telif beyne muvaffak olmuşlar.

Tifliden aynı târihte vârad bir telgrâfnâmeye göre Kafkasya Ermeni ihtilâlcileri İstanbul Ermeni patrikine ahâli memuriyetinden istifa etmesi için bir beyânnâme göndermişlerdir.

19 Temmuz ,İstanbul :

Devlet-i aliyye ve Bulgaristan gümrük mukavelatını müzakereye gedenBulgar mebusları akşama sabaha avdet üzereymişler, ancak hükümeti seniyye tarafından va'd edilen nişanları bekliyorlarmış.

Romadâ Menister (Lavina) gazetesinin Trablusgarbi muhabiri , bir Alman zabıtı taht-ı idaresindeki bir Alman heyetinin bugünlerde Trablusgarb içerilerinde icrâ'yı seyrü sefer ettiğini yazıyor.İtalyanın Trablus hakkındaki âmâlini bazen böyle tehlike ve tereddüte düşüren vâka ve kayga karşı İtalya matbûâtının kullandığı tarz-ı beyân bu seferde son derece heyecanı gösteriyor bu heyet-i seferiye , Gıdames, Gat, Rin ve Çad küli üzerinde geçen ve Kamerun ile bağirmi kabileleri ârasında hudûdluk hezimetini gören Karban yolunu kemal-i itinayla tebdi etmiş ve orada bulunan kabağili vahşiye ve şeyhlerine Fransa ve İngiltere aleyhinde telakkıyetnadde bulunmuş, taasublarını uyandırmak için ne lazımsa onu yapmış imiş.

Lavina gazetesi bu heyetin Almanyanın Mısır daki memur-i siyâsiyesi olân Baron Düpenhaym tarafından tertib edildiğini, başlıca vazîfesinde Afrikanın bu kısmında gayet nüfuzlu olân Senusilere Alman fikir ve muhabbeti telkin etmekden ibâret olduğunu ilâve ediyor. Heyet bu maksadın husuli için nispeti , Kaim , Dumer-gu şeyhleriyle Almanya ârasındaki münâsebat-i ticârîye tevvelid edecek . Alman mestimlekemi Kamerun ile Teristeyi Trablus üzerinden beğendikleri ile birleştirecekmiş.

İstanbul'dan 15 Temmuzda çekilen bir telgrâfda hükümet yenedenYemen için 17000 onyedini bin asker taht-ı silaha almak üzere bulunduğu yazılıyor. Bir kısım mühim vatanın iade-i âsâyişi ve temini bekası için bunun üç beş asker toplasa hükümete kimse bir şey demez , yalnız vatanın Budinic, gayrû evladının Yemende açlık , susuzluk, doktorsuzluk yüzünden helak edlmesine hiçbir vicdan tahammül edemez. Yemen isyânı zuhur edeli o kıtaya, en aşağı bir tahmin olmak üzere, ve otuz kırk bin neferin sevk ve didinmer esbâb yüzünden fen edildiği düşünülürse , o felaketlerin tekrar etmemesi, Yemene vaktiyle hatta askerden evvel erzak,mühimmat , hakimi sevk edilmesi için ne kadar bağırırsak çağırırsak , ne kadar rica niyâzetsek azdır. Hükümeti ebnayı vatani sürü sürü şuraya buraya sevk ederken hareketine bir az vicdan koymalı , o tüccarların gönderilen yerlerde temini maişet ve sıhatları için ne lazımsa öncedir onu yapmalıdır.

İstanbul'dan, 21 Temmuz 1322

Müşir Feyzi Paşanın Sinadan verdiği son bir telgrâfnâmeye göre Yahya ile Şeyh Kasım birleşmiş, Osmanlı ordusuna karşı mütehadden harekete başlamıştır.

Bundan bir hafta evvel dördüncü orduya aid beşbin redif askeri İzmirden Yemene müteveccihen hareket etmiştir.

Sisan Beyliği dahilinden tahaddüz eden ihtişâş İzmirden gönderilen bir tabur asker üzerine sükunet olunmuştur.

Basrada bazı kabail-i arab isyân eylemiş olduğundan makamser askeri altıncıordu müşiritiyle muttasılı muhâbere-i telgrâfidadır.

İran ihtilafının hasen suretle ve serhadi mümkününe ile hâl edilmesi bu Osmanlı askerinin geri çekilmesi için İngiltere seferatı Bâb-ı Aliyye yeni ve şedid'ül -mail bir nota vermiştir.

Basra vilâyetinde ihtilâl büyüyor. Basraya asker sevk edilmek züere altıncı ordu müşirini emir almışsa da makam-ı ser askeri bu yüzden endişedir.

Devlet-i Âliyye Bulgaristan mukavelatını imzâya memur heyet fevkaleda dahiliye nazırı Memduh , Necib müllahame Hasan Fehmi Paşaların düyun-i umûmiye müdürü umûmisinden ibâret imiş.

Bulgaristan ve Devlet-i Âliyye ârasında gümrük mukavelatının sureti dostanede hâli memul bulunuyor.

İddiamca Sofyada Bulgar bankasından iki yüz bin frank serkad ile firar eden Yahudi Astah İstanbulda bulunduğu haberi üzerine yanına müdürü tarafından takip edilir ve İstanbul polisine tevkif eddirilir.

Fakat garibi şu ki eşahın üzerindeki para polisin elinde gaib olmuş . Acaba boyamı oldu ? Dehşetli muamma?

Gümrüklere yüzde üç zammı için İngiltere muvaffakat etmiş ve mukabele Aydın şimündiferi imtiyazını temdide muvaffak olmuştur.

İlân

Gazetemiz Filibe cem'a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

Edhem-i Ruhi

5. 10.Balkan Gazetesi, Sayı 10, 23 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 10

Pazar

23 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

İbret Olsun

(Ecnebi iradesi elinde bulunan müslümanların tutacağı meslek):

Evvela : Müslümanlar umûmi ittihaz ve ittîfâk edip, memleketin fark-ı muhtelifeyi siyâsiyesinden haric ve müstakil bir firka yapmalıdır.

Saniye : Bu firkanın proğramı ve esel harekâtı o memleket kavânînin unsuru hakeme bahş ettiği hukuka tamamıyla malik beti Müslümanlar hakkında temin etmek olmalıdır.

Salisen: Memlekette mevcut olân fark-ı siyâsiyenin âmâl ve mukasidına kattiyen ya batıcı kalıb hiçbir vâki'tte hiçbir firka mücadelatına iştirak etmemelidir.

Rabian: Kendi hukuk ve münafilerine taliki olmayan meselede memleketin hakamiyle mevku iktidâ'rdâ bulunan hükümeti aleyhinde bulunmaktan katiyyen itiraz etmelidir. Kendilerine taalluk eden ömür de ise alenen göğsünü gererek meclis i umûmide muarız bulunmalıdır.

Hamsen: Müftü intihâbı , o kafi islamiyenin idaresi, İslam mekteblerine muallim tayinve intihâbı, menakahatı icrâ'sı mecalisi islamiyye âza intihâbı gibi sırf Müslümanlara terk olunmuş ömürde şikak ve ihtilafı, hükümeti mahâlliyeyi müdahâleye sebep olacak dereceye vâdırırb da hukuku islamiyenin düşman elinde kalmasına ve haymal olmasına vaid olmâmâlıdır.

Sadisen: İntihab zamânarda firkayı islamiyye hristiyan firkaların desaisine alet ve gazezine mağlub olub-

-kendi hakkına kendiler ayaklar altına almâmâlıdır.

Seban: Fırka-i islamiyye dâimâ mevki iktidâ'rı kazânır ve ekseriyetle kazânmış muhakkak olân firkaya ittihak etmelidir. Yani firka-i galabeye karşı bir mevki olmâmâlıdır.

Semenen: Müslümanlar meclislere gönderilen zenginlerini gazezkarlarını değil , menafiyi islamiyyeyi anlar, hukuki islamiyyeyi muhâfâza için söz söyler ve memleketin lisânı resmiyesiyle ve kendi lisânıyla okur yazar ve kavânîn memlekete ve bazı elsine-i ecnebiyyeye aşına hamiyetle , nâmuslu cezireyi nutkuyaya malik Allahtan korkar dini ,milleti sever adamlar intihâb edmelidir.

Te'san: Müslümanların müteaddid cemiyeti Hayriyeleri ve âmâl ve efkar- ı islamiyyeye , hem Türkçe hem de memleketin lisân-ı resmiyesiyle tercüman olacak gazeteleri bulunmalıdır.

“ Doğru Söz”

Sirke Köpürmüş

Rumeli karielerinin malumudur ki üç dört aydan beri Filibede bir müftü meselesi hüküm sürüyor . Bu mesele hakkkında her ne kadar zemin ve zamâna muvaffak bir lisânla karielerimize malumât vermekden geri durmadıksada meselenin ehemmiyeti nokta-i nazardan bit tebi kafid derecede tafilat ve izahat verememiş, görüb öğrendiğimiz acı hakikatleri devrû diraz teşrih edememiştik .

Bundan iki hafta evvel intişâr eden Rumeli nüshasında yazmışdık ki Müslümanların değil bir takım ecnebiye partiza-

Sayfa 2

intihâb geredesi olân yeni Müftü Şükrü Osmanof ‘un dinli taraftârları Şükrü Efendi için münşüre ili müstedgi makamı meşayihatâ bir mazbata gönderirler meşayihat ise bu zevatın mazbatasını reddü iade .

Biz bu haberi bir gazeteci gibi gazetemize yazmış önümüze ve bu adamlara iki dinli dediğimiz için bizleri hiddet eder ,bizim bulunmadığımız yerlerde, gayede , aleyhimizde küfür ederler. Hatta Filibenin kadim ve ne gençlerinden isirke lakabını taşır azimlü saâdetlü imanda bir alçak hasar ilicelerine , bizden altı sâat uzak mevkide , hakkımızda galiz galiz küfür vermiş. Biz , eseri aciz ve denaiden başka bir şey olmayan bu gibi salaklara pek ehhemiyet virenlerden değilse bu adamların gâzabını olân iki dinli tabiirinin ne dereceye kadar bir iddia olduğunu, daha açığı şu meselede Şükrünün tarafdârlarını muamelat ve harekâtı vâkası iki dinlilik olduğunu isbât edeceğiz . İsbât edelim ki:

Bir cinayet kalmasın alimde Allahım nihan.

Vaktiyle müftü intihâbında geçen Vukuatı karielerimizn hatrındır.

O müftü intihâbında ki Şükrü Efendi hesâbına din kardeşlerinin kafalarını kırdırmak için ikişer üçerliğa sophacı toplamış olânlar, bundan madâ makam şeyhinin menşuresini haiz bir müftü iislam aleyhinde bir takım Bulgar partizanlarına ‘efendim bu müftü Türk konsolosunun hafiyesidir.’ ‘ Türk konsolosu akitanisya yapıyor, felan filân kimseler Türk konsolosuna gidiyor’ diye can soluk idenler ve bu suretle bir takım Bulgar partizanlarının dahi müftü intihâbına müdahâlesini celb edenler bu alçaklar değilmiydi ?

Müftü intihâbı günü kitabhane kapusunda kitabhaneye...

...giren bazı saf dil ahâliyi jandarlara , paristaflara haber vermek için uyuz kelb gibi dolaşan ,o sirke suratlı , herifi mebus çıkararak, gözlerinin ikisini birden kör olası bir alçak değilmiydi ?

Uzağa gitmeye ne hacet! Bu rezaletlerin hin ceryanında , bir yandan bu denaidleri irtigab ederken diğer yandan komiser Paşaya gizli gizli maruzâtda bulunan, hulus çakan ne peygamber kisveli partizanlar, ne Beyler , ne efendiler görmedikki?

Bu adamlar ki mukaddesâtı diniyyeyi kendi menfaatleri hatırı için dinimizden hariç bir takım kimsellere çiğnettiler , şimdi yine aynı adamların o partizan kardaşlarından gizli makamı meşayihate mazbata gönderimleri ; karanın , imanın , vicdanın müsaade edeceği alçaklık, dinaetimidir?

Buna iki dinlilik değilde ne denir, sen söyle ey sirke suratlı merayı herif .!?

Mektuplar

Dobrinçten:

“Rumeli “ İdaresine

(54) numarolu şartda (Vârna) mektupunu okumuşduk. Sâhib-i imzâ ile muaheze edilmek istenilen efendi nazarımızda tecessüm edilerek bir mukayese ettik. Hakikati için cevabda verdik (Şark)ın mukaddim ki nüsahasında derece olunmaması muahharen da tatiliyle celb oğlunu her mektupunda zikr etmeden geçmeyen (Tuna) idaresine gönderildiyse yine sükutle geçidirildiğinden “ Rumeli” idaresine göndermeye mecbur olsuk.

Bu efendilerin her ikisinide şahsen tanıyoruz. Mim Kemal Bey tahsil-i ibtidasını (Vârna) da ikmâl ettikten sonra mekteb-i sultaniye dahil olur. Müddet-i tahsiliyesi olân altı seneyi bağde’l ikmâl diploma ahbine kesb’ül- liyakad ederek meskutu rasi olân (Vârna) yı tekrar gelir .Şu birkaç seneye gelince orada emrar hayâtdan

Sayfa 3

sonra (Peravadi) mektebi rüştü mütürlüğüne tayin olundu. Nihayet geçen sene oradan Balistaka Vârnaya avdet ile orada İslam tüccar matebaranından birinin vazîfeyi nüktebatı kendisine tevdi edilmesi üzerine bugün o vazîfeyle iştilal ediyor.

Sâhib-i imzsa ise tahsil i ibtidâîyi öteden beredentalimden sonra eshabı sanatdan birinin tahtı idaresine terk eyleyerek pervâkarlık dersi tahsil eddiriliyor birkaç sene sonra oda şahâdetnâme ! Almaya iktidâ’rı kesb derek yalnızca icrâ’yı snata başlıyor. Çalib çarpmaya bellemesiyle imzâsını vâza kadar bir şeyler öğrenebildiğinden kendi itirafı vecihle kuvvei kalemiyesi olmakdan başka son defa olarak vazi imzâ ettiği o mektebide! yazmakdan aciz bulunduğunu herkesce malumdur.

Efendi mümileyhin cevablarında buyurdıkları muaffıkı hkikat olsa dahi bir şeyi men etmek teşebüsünde bulunmağla o fikrin tamamen aleyhinde olduğunu hüküm etmek icab eder kazâyesinin pek de doğru olamayacağını biraz düşünülürse kendileirinde anlayacakalrı tabiidir. Bunları Vukuatın tarzı ceryanı anlara efham edebilir. Lakin bu nükteleri idrâk ile gelişi güzel her mektupun nihayetine yalnız imzâ vaaz idebilmek ârasındada pek büyük bir fark olacağı aşıkardır. Tahsikl görmemiş, ak ile karayı tefrikden aciz birinin; ne derece kuvvei muhakemsi bulunacağı , eşrafdan bir aileye mensub tahsil görmüş kimslere karşı olavcak ifâ delerinine kadar bayağı olacağını karielrlimize izah etmek malumu ilân kabilinden olduğudan bu kadr ile iktîfâ ediyoruz.

‘ ‘ *Erbâbı kemali çekemez nakıs olânlar*

Rencide olur didei hafaş ziyadan ‘ ‘

İmzalar: Mahfuzdur

TELGRAF HAVADİSİ

Rusya İhtilâlleri

22 Temmuz ,Petersburgdan:

Berlin tağbelât yazıyorki Sivyaburgda parlayan ihtilâl henüz mentefi olmamıştır. Evvelce ihtilâlciler elinde bulunan dört gemi Kurunştade mütevccihen hareket etmiştir. Kurunştadde anlarında ihtilâlcilere iltihakdan korkuluyor.

Kurunştadde ihtilâl büyümüştür. Telefon muhâberesi kapanmıştır.

Petersburgda da imaken mirye askeri muhâfâzasında bulunuyor.

Sivyabırgda , Kurunşdadde , Ravelde olân ihtilâllerin cümlesi birden parlamak üzere kurulmuş isede Sivyaburgda daha evvel parlamış olduğundan beklenen ehemmiyet zayi edilmiştir.

Viborgdan alınan havâdise göre hükümete matbu kalan askeri sahil kışlalarını beddü iktidâra almışlarsada asıl kalan askeri ihtilâlcilerin elindedir.

General Lasesini ile topçu kumandanı General Anyef ihtilâlciler eline esir düşmüştür hatta General Anyaf mecruhtur.

Bu ihtilâle sebep Baltık filosundan ikiyüz taifenin meznunen tahtı tevkife alınmak istenmesidir. Hükümet iki yüz taifeyi tahtı tevkife almak isteyince asker onları yani zabitleri habes ile ilânı isyân eder.

Ravelde pe Âmet , ve azvu nâmındaki Kuruvazörlerdede ihtilâl çıkmıştır .

Kuruvazör kumandariyla dört zabit telef olmuştur.

Bu ihtilâlli basdırmak üzere Grandük âlkesi Mihailyoviç doğru oraya hareket etmiştir.

Sayfa 4

22 Temmuz ,İstanbul:

Feyzi Paşadan son gelen telgrâfdan anlaşılmıştır ki Vehhâbî ler yeni hücumlara başlamıştır.

Makam ser askeri redif techizâtına başlamıştır. Üçüncü, ikinci,dördüncü,beşinci ordu redifleri toplanacakmış.

Cülûs şenliği için İstanbulda bir vukuat çıkmasından çok korkuluyor hafiyeler muttasıl Ermenileri vesâir şüpheli kimseleri ta'kib ve tevkif etmektedir.

Filibe ve Várnada Rumlar aleyhinde nümâyişlerden dolayı Rum patriki Bâb-ı Aliyi protesto eylemiştir.

Dahili

Fililbede sokaklara yapıştırılan ilânlara göre bulunan İsnâmikadada Rumlar aleyhinden mitingler verilecektir.

Geçen pazargünü Filibede olân mitingde belediye doktorları Doktor Kisakoffla Kostoffda bulunur ithâmıyla belediye reîsi azillerini istemişse de bunun icrâ' edilmemesi için evvelki gün bir heyet-i sıhhiye belediye reîsine müracat etmişlerdir.

Gazetelerin ilânına bakılırsa bugün yine Sofyada Rumlar aleyhinde bir miting daha verilecektir.

Mitingde mevzû' bahis ve makal olacak mesele bizce atidir:

“Redüp ileriyle Balkanları ârasında Paşadan kardeşlerimizin Rumlar elinden çektiği mezalimi gayri bizim muâvenât ve himayetimizi celbesiz eder vatandaşlarımız Rumların bıçağı altında koyun gibi boğazlanıyor. Bu kan içici yunan akintileri zalim-i asr olân Türkiye hükümetiyle birlikde bu cinayetleri irtikab ediyor. Maksadımız bu cinayetleri , bu fâciaları protesto etmektir.”

Mitingin mevzû' bu olacakmış .

Filibede yapılan nümâyişlerden sonra hasâra uğrayan Rum dükkanlarının bazıları Osmanlı tabiiyetinde bulduklarından saltanat-ı seniyyenin Bulgaristan komiseri Sarkül Müevvid Paşa hazretleri zarar ve ziyân' iddiasıyla hariciyeye bir protesto vermiştir.

Son Haber

Bâbı ali Rum patrikinin protestosu henüz cevap vermemiştir.

Bâb-ı Ali Rumlarla Bulgarlar ârasında tahaddüs eden muhâsımadân endişedir.

Romanyada Rumlar Aleyhinde

Bulgaristanın her tarafında olduğu gibi Romanyada Rumlar aleyhinde mitingler yapılmak istenmiş. Fakat hükümet bir Vukuat hüdusundan ihtirazen buna müsaade etmemiştir.

Hükümet Rumlar müteneffezanını , büyük tüccarlarını Romanydan çıkaracağı va'diyle ahâlinin heyecanının teskin eylemiştir.

İlân

Gazetemiz Filibe cem'a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

Edhem-i Ruhi

5. 11.Balkan Gazetesi, Sayı 11, 25 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 11

Salı

25 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Sayfa 1

Yine Makedonyâ

geçenlerde Avusturya parlemeninde baş vekil Kont Gulhoskinin matbûât tarafından sabırsızlıkla beklenen nutukları ve ale'l- husus Balkan meselesi, Makedonyâ ahvâli üzerine olân efkar ve mütalatı Avrupâ efkarı umûmiyesinde birçok münateşate sebep oldu.

Kont Guluhofski Makedonya hakkında gayet salçerverane idare-i efkar eylemişti. "Avusturya ve Rusya hükümetlerin tertip gerdesi olân " Morstene" ıslâhat proğramının netayiçi hayriyyesi Makedonya da görülmeye başlamış ve bundan böylede Makedonya ömrünün bu emrü imtizam ve müsalemet ile cereyânı temmeni olunur" demesti.

Guluhofskinin bu nutku Fransız ve İngiliz matbûâtının pek hoşuna gitmedi. Matbûâtı meskure Guluhofskin , nutuklarını hayli tenkidate uğratılar ki bunlar içinde muteber bir Fransız gazetesinin dermiyan eylemiş olduğu mütalat-ı atıyyeyi ehemmiyeti münderacâtina mebniyi nakil ve tercüme etmeden geçemedik :

Fransız gazetesi diyorki:" Avusturaya ve Macaristan mebus anının ictimâ'a- i ahirinde Kont Guluhofski Makedonyâda meri icrâ' olân " Murusti" ıslahat proğramının senayic- i nafıaya müneccer olduğunu iddia etti. Hâlbuki biz hakikatı hâlin dâimâ aksi suretde olduğunu isbâtdan kendimiz alamıyız"

" Kont Guluhofski Makedonyâda şimdi her şeye (....?) -tununun bu iddaa kendi eseri olân murusti parşomenin derece-i ehemmiyeti, takdir ve ilân edülün maksad mebtteni olacağı aşıkardır."

" Avusturya ve Rusyanın mukasabı malumdu. Balkan şeye ceziresinde kendi nüfuzlarını taksim ile yidden ve diğer hükümeti muazzamayı bu cihetde müdafaa ettirmekden başka bir fikre hizmet etmediler ve etmezler .

Kont Guluhofski kendi planının hız fa'ale çıkması için bi'l -teba' Makedonyâda meril icrâ' emahat proğramının diğer hükümet-i muazzama tarafından talep edildiğini istemez . Çünkü Makedonyâ her şeyi imtizamında müsameletde görülüyor diyor . "

" Fakat bu diplomasi artık payidar olamaz zira Makedonyâda ahvâl hergün vahimleşiyor. Anaç muhtelefe ârasında nitekim Rumlarla Bulgarlar ârasında muhâsıma büyüyor bu muhâsıma Makedonyâda emniyet ve âsâyışı umûmiyeyi

dâimâ ihlal etmektedir. Kimse arz ve hâlinde , canından emin değildir, bu yüzden memlekette sefalet artmaktadır.”

“ Evvela unsuruna mensub bir Makedonlu Frankof zitune muhbirlerinden birine memleketin hâlini şu yolda tavsif ediyor:

Avrupâ murâkabesi , Avrupâ polisi memleketin huzur ve âsâyîşini hiçbir vâki'temin eylememiştir. Başlarda fes taşıyan Avrupâ zabitanı ve jandarmaları (...?)

Sayfa 2

“Anâsır muhtelif ârâsında kin ve adâvet hergün büyüyor eksilmiyor komiteler teşkil ediliyor bu yüzden refah- ı hayât arzusundan başka bir emeli olmayan elli köylülerin hergün maruz olduğu muhaterad ve hayale sığmaz.”

“Bu yüzden birçok ahâli Romanyaya, Sırbistana, Bulgaristana ve birçoğuda Amerikâya hicret etmektedir.1904 senesi zarfında üç bin kişi Manâstır vilâyetinden hicret etmiştir.

Bu hâlden Türkler gibi Balkan şübhe ceziresine istilâ başka bir hırsı olmayan Avusturyada hoşnut olsa “

Fransa matbûâtının mevsuk ilgam aksam bu fikir iddaadadır.

Şu aralık Rumların Bulgarlar, Bulgarlarında Rumlar inde husumet ve adâveti artırmaya başlâmâlarını doğru söylemek iktizâ' ederse pek faal-i hayr add edemeyiz bu husumet ve adâvetler, Rumeli vilâyet-i seleseyi seniyyesinin Bulgar Rum komitelerine cevlân ki isyânı seniyye sebep olacak . Bu ise faali hayr değildir. Hükümet-i seniyye şimdi gözünü dört açmalıdır.

Mühim Bir Tashîh

Geçenlerde makalemizin birinde Yemen vâkasından bahsedilirken hazreti peygambere “Ana arab libas'ül arab meni “ Vehhâbî taifesinin harekât-ı mühimma nesiyle kavm'ül arab nicabet ve şerafeti hakkında süizan ve mezhebde bulunan bu kadar hatâyı azim olmaz demiştik.

İfadenizden ayandır ki kavm-i arabın ulvi lisânına nica)...???) ve şerafetine meftun ve meclub bir has ihvetle makturuz. Türk arabın meftunidir. Türkler feyzi islamiyeti Arabtan istemiş , kavm-i necib Araba iktidâ' etmiş, Arabın cerâdeti ve hamiyeti için göz yaşığı değil kan dökmüş

bir millettir. Binaenaleyh biz bu hissi ulvi ikvanı hiçbir zemin ve zamânda , hiçbir vâki'tde pâ-zede-i lisân ve şikak eylemek gibi bir hatâyâ, bir cinayete düşmek istemeyiz. Buna mukabil Yemende türemiş bir taife vahşinin harekâtı bağyanesiyle

kavm-i arabın hissiyâtı, nicabeti idrâk ve ahlakı hakkında beddû bin olacak kadar da haksızlık irtikab etmemelidir.

Midilli vâkasını düşünmeli. O zamân bu zamândır. Mısır , Suriye ateşler içinde yanıyor. Mısır , baştan başa Arabistan ‘‘ Allahu yen sur’ül sultan’’ nidasını göklere çıkarmaktadır . Arabın Allahu yen sur’ül sultan dimesi Türk milleti için Türklerin nusreti için bir niyazdır. Biz bu i’tikâdayız ve bu hissi i’tikâd ile düşünüyoruz .

Bize şu satırları yazdıran sebab-i ahiren necabet ve istikamet ahlakının meftunu olduğumuz, kavm-i necib araba mensub, şerif bir zâtı ali nesradın ‘‘ Ena arab libas’ül Arabi meni’’ sözünün doğru olmadığı ve bu hadisın doğrusu ‘‘ Ena Arab ve libasül Arabi meni’’ olduğu hakkında bize telkini hakikat eylesidir.

Malumdur ki ‘‘ Ena arab’ül libas’ül Arabi meni’’ demek ben arabım arab benden değildir ; fakat bunun ve doğrusu ‘‘ Ena arab’ül ve libes’ül Arabi meni’’ imişki ben arabım benden daha arabı olamaz demektir.

Yanlış bellemiş olduğumuz şu hadis-i şerifin tashîhiyle telekkiyane himmet eden zâtın ulvi cenabına arzu hissiyât minnet-dârâne bir vazîfe-i fazilet ve hulusu niyet add eyledik.

Âtina Haberleri

Bulgaristanda Rumlar aleyhinde vâki’ olân nümâyişler üzerine Yunanistan şurayı devleti sarayı kraliyede bir meclis akd ile kaç günden beri uzun derin müzâkerâtda bulunuyorlar.

İstanbuldaki Yunan sefiri Âtinaya gitmiştir.

Sofyada bulunan Yunan konsolosu tahkikatı icrâ’

Sayfa 3

eylemek üzere Filibeye gitmesi için Âtinadan emir almıştır.

Yunanistan hariciye nezâreti ârası seferasına nir nota vermiş ve(..?)bulgar hükümetinin bir takım fenâ hâllere meydan virdiğini ve bu yüzden bir takım Rum ahâlisinin beş milyon franga (...?)ve ziyân’ı olduğunu eda eylemiştir.

Telgrâf Havadisi

Rusya ihtilâlleri 24 Temmuz Petersburgdan geçen gün çar hazretleri Amerikâ sefirini Petersburgda huzuruna kabul edildiğinde Rusyayı (...?)idare idilir bir şekil hükümete (.....???)kanûn virmiş olduğunu söylemiştir.

(...?) kışlasında da ihtilâl başlamış ve bütün zabitan esir edilmişti.

Dumanın sabık âzalarından ikiyüz kişiyiki el yevm Viborgda bulunub hükümete karşı beyânnâme neşr ediyorlar Petersburg müdde-i umûmiliği bunların tevkîfâ tı hakkında emr estar ile ikami da'va eylemiştir.

Şu son hafta zarfında Rusyanın muhtelif cihetlerinde ihtillaciler tarafından birçok hükümet memurları idam olunmuştur.

Petersburgda meçhul bir çete butsel matbaasını basar. Viborgda Duma âzaları tarafından yazılân beyânnâmelerden yüz bin dane zorla tab eddirilir, gaib olurlar.

Helensnikoforden iki gün evvel bildirileceğine göre İknanur kalesinde ihtilâller , topçu askerleri dahi ihtilâlle iştirak ile top ittihadını başlamıştır.

Beş yüz kişi kadar evvel-i mecruh vâr imiş.

24 Temmuz 1323 ,Çetine:

Osmanlı ve Karatağ hudûdunda bir vâka olmuştur. Vâkaya Türklerin hudûd boyunda inşa etmekte oldukları yeni bir kale sebep olmuştur. Şöyle ki 700 kadar Karadağlı cüzi asker bulunan bu kaleye hücum ile Karadağlıları perişane derler.

Telgrâf Havadisine bakılırsa 700 kişedenbeş kişi kurtulabilmiştir.

Vukuatı Karlispadda bulunan Karadağ prensi duyar duymaz Çetineye avdet etmiştir.

Geçen gün İngiltere seferatı, Necip Mülhema Paşanın yalan ve desise ihtirahile bazı ecnebiler hakkında hükümet-i seniyyeye sui telkinde bulunduğundan dolayı Bâb-ı Aliyye bir şikayetnâme göndermiştir.

Amerikâ sefirinin büyük elçilik tesviye nâmesini Bâb-ı Ali tanımamış olduğu için Amerikâ sefirinin İstanbul'u terk edeceği söyleniyor.

Rum patrikinin Bulgaristanda Rumlar hakkında icrâ' edilen nümâyişler üzerine Bâb-ı Aliyye verdiği protestonâmeye Avusturyaya sefiti zahit olmaya başlamıştır

Roş hâle bakılırsa Avusturya hükümetinin Yunanlılara tarafdâr ve muzahir olacağı anlaşılıyor.

Avusturyanın bundan maksadı aşıkardır.Böylelikle Bulgarlar Rumlar ârasındaki kin ve adâveti ,Makedonyâda ihtişâşı artırarak kendisünün Makedonyâyı asker sevk etmesi için yol açılmasını bekleyecek.

Rum patrikhanesi Petersburga bir heyet göndermiştir.

Bu heyet Bulgaristan dahilinde Bulgarlara tarafından zapt edilen Rum kiliselerine , mekteplerine ve hastanelerine mahsus maaşların Bulgarlara verilemesini vesâir bazı türlü muâvinleri rica edecekmiş.

Sayfa 4

24 Temmuz 1322, İstanbul'dan:

Osmanlı Bulgar gümrük mukavelanâmesi henüz hatâme girmemiştir.

Pasaportlar, ticâret müesseleri, hudûd meselesi üzerine yenedenmüzâkerât cereyân edecekmiş. Rusumeti nezâreti gümrüklere yüzde üç zammına Eylül ibtidâ'sında başlayacağını ilân etmiştir.

Üç dört gün evvel Kostori dağlarında üç Rum çetesi türemiş isede Osmanlı askeri tarafından ta'kib edilerek çete efradından yedi kişi telef olmuştur.

Asker çeteleri Yunan hudûduna kadar ta'kib etmiştir.

Zât-ı şâhânenin muaddeden son derece rahatsız olduğunu ajans telgrâfları tekid ediyor.

Bulgaristanda Mitingler

Evvelki pazâr günü Filibeye mülhak ve Rumların ekseriyetli bulunduğu İstanimaka kasabasında yeni bir miting verileceğini yazmışdık.

Bu iki gün zarfında hükümet Filibeyle İstanimaka yolunu arta kesti. Kimse İstanimakaya salıverilmedi. Fakat hükümetin bütün şiddetine rağmen nümâyişçilerine İstanimakada göründüler.

Öğleden evvel Esveta Turvitsa kilisesini Bulgarlar zapt ederler. Sâat ona doğru ve on bin kişiye vâran Bulgar nümâyişçileri Rum mekteblerine sarkındılığa başladılar.

Esveta Atanas kilisesi yanındaki mekteb ve karaköprüyü tahzib ettiler .

Bunun üzerine bazı Rum delikanlıları Debağ mahâllesinde bir yangın verdiler. Bu yangından sonra büsbütün galeyana gelen ahâli bazı Rum dükkanlarını da hedm ve tahrîb ider-

-ler ve muhtar muâvini Nagu Hacı İşteryoyu memuriyetinden azil ederler .

Veçernapurşda Bulgar nümâyişçileri tarafından mitingde azillerine karar verilen bazı Rum memurlarının bir listesini yapmış ki bunlar ârasında Müessiz Nikolaki Kenadif , Ğoşpudin Hâliton Kenadif ve Taallugati de bulunuyor.

Evvelki pazâr günü Sofyada dahil bir miting verilmiştir.

Bu mitingde hükümet şiddetli tedbir almışdır. Yunan konsolushanesi kilitli askerle abluka edilmiş ve hatta nümâyişçilerin konsoloshaneye doğru yürümesinden hafven asker ateş etmeye başlamış ve bunun üzerine nümâyişçiler biraz dağılmışlardır.

Odessa ile İstanbul ârasındaki münakalat-ı bahriyenin kati olmuştur.

Bir takım Rus Yahudileri Rusyadan firar ile İstanbul'a iltica eylemişlerdir.

Yeni Disan Beyliğe tayin olunan Kara Tevdüri Efendi mahâlli memuriyetine azîmet etmiştir.

İhtâr

Birçok satıcılarımız taa altı ay evvelden olân hesâpların geciktirilmeyip tesviye edilmesini ve bi'l- ahare haklarında acı muamelelere meydan verilmemesini bilhassa rica ederiz.

İlân

Gazetemiz Filibe cem'a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır

5.12. Balkan Gazetesi, Sayı 12, 26 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 12

Cumartesi

26 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Hâlimiz Yamandır

Bir makalemizde cehâletin bir melik ve millete açtığı yaralardan en mühimi gurur ve hudur demiştik.

Bu sözümüz hakikaten mütalaya şâyândır. Cehâletin başımıza açtığı yaralardan beklisi en müthiş gurur ve kudrettir. Zira millet-i islamiyye mahv-ı perişan eden yegane sebep nîfâk ve şikkatır nîfâk ve şikka-ı tevlid eden sebep yegane ise gurur ve nohut yani benlik iddiası değımlidir?

Baştan başa heyet-i ictimâ’ ayamızın ruhi, ahlakı tetkik edilirse cümlemizde “menem diğeri niyet” gibi iddaayı ruhi meşhud olur ki başımıza gelenlerin belâlarında hangi birisini tetkik edecek olsak sebep bu menhus ahlakımızdadır.

Bize şu şartları ilham eden sebep , ahiren “Tuna” hezeyannâmesinde Kembiriç dâr-ül-fünûn muallimlerinden faziletli Hâil Hâlid Efendiyle Mithat Paşanın mahdumu Ali Cidar Bey ârasında cereyân eden ihtilaf , bade şikak ve rezalettir.

Meselenin en tuhaf ciheti Hâil Hâlid Efendi Mithat Paşazadeyi Osmanlı milletinin hürriyetini, haysiyetini tahkir etmekle ithâm ederek Avrupâ merasimince davâyı nâmus için düelloya davet ediyor. Mithat Paşanın oğlu düelloya davet etmişler deyince Tunanın üç Osmanlı imzâyı muzahhakini taşıyan bâbayiğit muharreri , o koca bâbayiğit copuna , sopasına sarılıyor; Avrupâda alaturka düello yapmak üzere Hâil Hâlid Efendi ye meydanı-

-esasa bâbayiğit muharrerin düelloya gideceğinden filân değıl ya .Şu bâbayiğitlik lafi olsunda ne olursa olsun ...!

Bizim bâbayiğit muharrerle anın şimdiki refik rezaleti olân eski arkadaşım Ali Şakirin bu hâller öteden beri âdetler hükmüne geçmiştir. Avrupa da şurada burada ne kadar zengince , rütbeli kimse evlâdları felan dedilermi hemen bir mektup-u mahsusla Bulgaristanda bir cemiyet kurduklarını ve Türkiyede inkılab yapacaklarını, asacaklarını , keseceklerini yazarlarda yazarlar...

Hatta birgün Emadı Mahmud Paşazade Sabahaddin Bey Efendiye de Tunanın bâbayiğit muharreri bir mektup ile yazıyordu ki “Kuzum Bey bizim cemiye reîs ol biz laf sölmeyeceğiz , inkilâb yapacağız, asacağız,keseceğiz,titreteceğiz.... Gibi bir şey”

Devri endiş ve akıllı selim sâhibi olân Sabahaddin Bey bu mektupdan son derece canı sıkılmış bir hâlde banâ:” Canım be birader ! Bu adamların meramını anlamıyorum. Bunlar asacaklar kesecekelermiş banâ ne sorarlar hem yapacak adam böyle sormaz , yapar. “ gibi daha birkaç acı laf söylemişti ki o zamân feratu tesirinden bu edepsizler hakkında müdafaa edilecek söz bile bulamamıştım . Şimdi Türkiyede inkilab elhamdüllillah bitti, hürriyetleri saâdetleri feth ettik; kabadayılık sırası yekdiğerimize geldi . Uzakdalağa yekdiğerimize carta ..!

Sayfa 2

Oğluna tahkir etsin imiş. Şimdi bu lafmıdır Allah aşkına?

Bir adam Midhat Paşanın oğlu olmağla her rezaleti besleki irtinabe me'zûnmudur?

O hâlde o jön Türk geçinen heriflerin Sultan Hamite ve hakâret eylemeleride cinayet değılmidir?

Çünkü Sultan Hamitin pederide Sultan AbdülMecit Handır. İcdarı ise dünyâlar şâyân ve şevket saçan handan azimişşandır. Bunların hatırı için Sutan Hamit nesur ve hatâ işlese ma'zûr ve me'zûn durulmak iktizâ' etmezmi?

Mithat Paşanın oğlu olacak Ali Haydar Beyin mayedi ne ahlaksız, ne rezil bir mahluk olduğunu bu herifler tanımasunlar . Fakat ortada hüküm süren da'vaya bir kere insan nazar-ı insaf ve vicdan ile bakmalı .

Hâlil Hâlid Efendinin davası ne ,Ali Haydar Beyin ki ne ?

“ İngilizlerin şu son zamnlarda bi gayri hak Türk milleti hakkında yapmakda oldukları ifsadate , hainliğe karşı Ali Cidar Beyin tabe meselesinde Sultan Hamiti ve Bâb-ı Ali tahkir ederek İngilizlere tebsiz telgrâfı çekmesi ve Türk “ ceride-i muhteremesinin yazdığı gibi haksızlık ,haysiyetsizlik ,hamiyedisizlik değılde nedir.

İnsan böyle bir fezihayı irtikab için ya mecnun veya deli olmalıdır .

Ali Cidar Beyin pederi, o muhterem insan böyle hamiyetsizliklelermi temiz etmişti?

Hayır! Aslâ ...! İngiltere hükümeti anın tahlisi nefsi için İzmire ayağına gemi göndermiş olduğu hâlde can boğaza dayanmadan himayet-i ecnebiye ye sığınmaktan haya ederek bile demişdi.

Bizce Mithat Paşanın evladı hakikisi , veledi meşru, anın ulvi ahlakına tevârüs ve imtisâl edenlerdir.

Mithat Paşazade Sultan Hamit i , hadivi tahkir ediyor. Biz anın bu zevâtı ne için tahkir ettiğini...

...hatta o kadar ki ihtişam ta'amına Hadiv husuruna Paris de kabul edilmek için mürâcaat ve ricası üzerine , Hadivin oteline giittiği hâlde nasıl hakâretle kovulduğuna vârinca ya kadar biliriz . Ali Cidar Beyin ne melüs bir fitrat olduğunu bilenler, babasına okunacak rahmete mani olacak bir mahluk olduğunu bi itiraftan duramazlar.

Hâlil Hâlid Efendi ise Mithat Paşanın oğlu olmamakla beraber şahsen , kalmen , faziletten temiz etmiş bir kimsedir.

Hâlil Hâlid Efendinin bir makalesi mukabilinde her İngiliz gazetesinin beş on lira ücret vermekte olduğunu söylecek oursan kudreti temyizi nezaher eder.

Gelelim millete hizmet cihetine. Hâlil Hâlid Efendi İngiltere matbûâtında hukuki İslami dâim müdafaa eden yegane bir zâttır . Böyle bir zâтта ve yahut Muhtar Paşa gibi bir millet kahramanına laraz sövmek , zamânımızca moda olmuş hamiyedlerdedir.

Yahu insan insaf etmeli ? Muhtar Paşa kimdir. Mithat Paşazade Ali Cidar Bey dadılarının kucağında dopaç çevirirken bu adam Osmanlı milletinin nâmusu askerisini müdafaa için dağlarda, bayırlarda ateş karşısında arslan gibi kükrüyor. Din ve millet aşkına muhârebe ediyor, milletin şanını ala ediyordu.

Bugün Gazi Muhtar Paşa Mısır da bulunmasa Devlet-i Âliyyenin Mısır da hukuku bir pare olacağını İngiliz diplomaları bile tasdik ederler.

Muhtar Paşanın oğlu Ferid Mahmud Paşanın ise Osmanlı milletinin ümiti istikbali , Kolç Paşanın şiddetle takdir ve hürmeyine mazhar olmuş bir Türk kumandanı , bir Osmanlı kahramanıdır.

Böyle adamlar bizim gibi süvâri sefert heriflerin tahkirine uğrayacak kadarda adi isiler ve emd Muhammed Hayır ve istikbalini Ali Cidar Beyi gibi abdesthaneye yalnız çıkmaya korkan karı hilkati heriflerin mürved ve dirâyetinden beklenecek ise eyvah o milletin hâline .! Hâlimiz yamandır.

Sayfa 3

İran Ahvâli

Şah-ı Acemin iki biraderi Mirza Ali ve Ahmet Han iki aydan beri Avrupâda seyahatdedir. Refaketlerinde Viyana acem sefiri bulunuyor.

Bu iki şahzadenin seyahati Muzafferiddin Şahın tavsiye ve arzusu üzerinedir. Şah biraderlerinin Avrupâ idare ve maişetini , tarz-ı hayât ve müddetini görmelerini arzu etmiştir.

Muzafferiddin Şah kanûn-i esasi ilân etmek arzusu kendisi için kati olduğunu söylüyor imişse de bazı kurnaz ve emnası kanûnu esasi ilân etmeyip sadrazâma karşı mesul bir heyet -i rical teşkilini tavsiye etmekte imişler. Hükümete karşı nümâyiş yayan talebe-i ulumun reîsi Şeyh Muhammed isminde bir zâttır ki bu zâtın meşhur Şeyh Cemalletin Efganinin talebelerinden olduğu mevsuktur.

Şeyh Cemalletin Efgani ki biz marakın ve daha sair Avrupâ rical-i siyâsiyesinin hürmet ve takdirini kazânmış ve bir zamânlar İstanbulda oturup zât-ı şâhâne tarafından da iltîfât görmüş idi .

Sabık acem şahını Bâba Rızaya evveldirten ve Bâba Rızanın darağacında söylediği ''İnsanları şimdi ayaklarımın altında görüyorum.'' sözünü talim ve telkin eden Şeyh Cemalletindir.

Sözün tesiri vuku'tunu anlamak için buda bir delildir. Bâb-ı Rıza acem şahını Şeyh Cemalletini bir sözü üzerine evveldirmişti.

El yevmi İranda turayın fırkayı ahrârın Şeyh Muhammed de Şeyh Cemalletin şakirdi olduğu için hükümet kensüdüne tevkif etmek istemiş fakat talebeyi ulumün galeyanı üzerine hükümet pek cesaret edememiştir.

Biz bu cesaretsizliği birazda şahın ulvi cenabına hamî ederiz.Zira şimdilik acem şahı bila mübalağa denebilirki Müslüman hükümdarlarının en vicdanlısı, en hakiki perversidir. Bu adam zât-ı hürriyete , adalete düşmüş değil ki icrâ' re , adalet çüyane fenâlık etmek zilletine meğil etsin.

Şahın biraderleri refakatinde bulunan Viyana acem sefiri Avrupâ ceraid-i muteberesinden birinin muhbirine düşmüş ki :Hükümet-i seniyye ile İran ârasındaki ihtilafın muhameseme ve muhârebeyi isnac edeceği katiyen ümit etmekten maade an garib ihtilafı mezkurun hasen suretle hâl olacağı bile memul muzdur''

TELGRAF HAVADİSİ

Rusya İhtilâlleri

25 Temmuz, Petersburg'dan

Evsyeborgda ihtilâlciler tarafından alınan kalelerden yalnız bir tanesi ihtilalciler elinde kalmış, diğerlerin hükümet esesda de muaffak olmuştur.

Duma âzalarından her Testiştayen isminde bir zât familyasıyla beraber Petersburgda geziniyorken meçhul bir şahıs tarafından rovelverle vurulmuştur.

Katil derdest edilememiştir. Katilin sureti firarına ve bazı emarelere bakılarak bu cinayetde hükümet parmağı olduğu anlaşılıyormuş.

Petersburgda altmış bir bin amele terk-i işgal etmiştir.

Hükümet bunlara karşı fevkalade şiddet göstermiş hatta ahâliyi tehdit için çerhâli topları indirmiştir.

Moskovada geçen gün Viborgda olduğu gibi yine meçhul bir çete büyük bir matbaayı basmış ve Finlandiyada bulunan Duma âzalarının yazdığı beyânnâmeler-

Sayfa 4

-den elli bin aded tab' i ettirdikten sonra firar etmiştir.

Son defa sadr olân irade-i çaride baş vekil İstulipin azil edilmiş ve yerine ve yanda bulunan sabık Menister tekrar çağrılmışdır.

25 Temmuz , İstanbul'dan:

Filibede ve Bulgaristanın her yerinde Rumlar aleyhinde vâka olân nümâyişlerden dolayı Yunan sefirinin ve Rum patrikinin Bâb-ı Ali ye protesto eylemleri üzerine hükümet-i seniyye Bulgaristan hükümetine bazı tebligat-ı mahsusa icrâ' edilmiştir.

Bu tebligatın ne suretle icrâ' edildiği ve neden ibâret olduğu iki hükümet ricalından başka kimsece henüz mechuldür.

Fransa sefiri ile Bâb-ı Ali ârasında yeni bir mesele tahaddüse başladı.

Trablusgrab ile Tunus hudûdunda, Trablusgarbe aid ‘‘ Gadames’’ kazâsında bir Osmanlı süvâri müfrezesinin Fransız hudûdu dahilinde bir kıtayı işgal edildiğini Fransa sefiri iddaa ediyor.

Hatta Fransız sefiri o işgal edilen mevkinin 1905 de bir Fransız müfrezesi tarafından işgal edilmekte olduğunu ve muahharen Tunus fırka-i askeriyesince oraya ehhemiyet verilmemiş olduğunu iddaa ediyor.

Trablusgarb kumandanı, Şipka ve Alasonya muhâbereleri kahramanı Recep Paşa henüz süvâri müfrezesini geri çekmemiştir.

Bâb-ı alinini ne yapacağı ve ne türlü hareket edeceği henüz kestirilemez .

Filibe Havadisi

Mardas nâmı tütün fabrikasında 45 amele terk-i işgal etmiştir.

Amelelerin işlerine terk etmemesine sebep , fabrikatörün altı ameliyi tırad itmek istememesiymiş.

Evvelki pazargünü Filibeye iki sâat mesafede ve Rumların ekseriyetli bulduğu İstanımaka kasabsında büyük bir miting verildiğini dünki nüshamızda yazmıştık son

haberlere göre nümâyişçiler bu kasabadada pek büyük ziyânlar vermişler. Birçok Rum dükkanları tahrîb edilmiştir.

Son müstahberata göre ağustosun altısında bunun fark-ı siyâsiyye mebus ları ve gazetecileri müştereken yine Filibede umûmi, büyük bir miting vereceklermiş.

Bakalım bu mitingde ne çıkacak .

Bazı müfsid beddühavâh takımı şurada burada işaa ediyorlarmış ki bu mitingde Türkler aleyhindedeki nümâyişler olacaktı.

Bu böyle yavelere kulak asanların aklına şaşarız. Şu aralık , şu sıra Rumlara yapıldığı gibi Türkler aleyhinde bir nümâyiş yapılmasını asla tasavvur edemeyiz zâten sebebe yok.

Binaaleyh her türlü ihtimale karşı hükümet-i mahâlliyenin şimdedennazâr-ı dikkatini celb etmeyi vezaif-i müvecceleden biliriz. Olabilir ki bazı ve igabund kerühi böyle kudretli gürülütülü bir günde bazı kimselere sarkıntılık etmek istesinler . Fakat böyle bir ihtimal karşısında hükümet-i mahâlliyenin son tedbiri şedidi ittihaz edeceğini ve heralde böyle ufak bir meseleden büyük büyük meseleler çıkarmaya müasade etmeyeceğini eyleiriz .

İlân

Gazetemiz Filibe cem'a önündeki gazete pavliyonda dâimâ satılmaktadır.

5.13.Balkan Gazetesi, Sayı 13, 26 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 13

Perşembe

26 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibede de Kinaz Buğuriduva sokağında

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

“10” numaralı daireye mahsudadır.

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Laf Lafı Açıyor

Geçen gün bir dost ile şuradan buradan bahsederken muhavere yine ahvâl-i siyâsiyye, kendi hâlimize intikal etmişti. Refikim diyor ki : ‘ ‘ Birader şu bizim gidişimize baktıkça hâlimiz ne olacak , bu fesat ve mesayibten nasıl kurtulabileceğiz diye insan hem kendisini düşünmekten alamıyor. Hemde nedense yeğis ve ümitsizlik içinde yanıyor.’ ’

Arkadaşımın fikr-i sarihte hâlimiz sırf târihi bir devre-i inkırazdır. Koca bir millet başdan başa sönüp mahv oluyoruz da ne olduğumuzun hâla farkında bile değiliz.

Alim-i insaniyet hergün yeni bir faaliyet gösteriyor. Hergün bir devre-i cehdü gayrete giriyor. Biz biz zavallı Müslümanlar hâla ayran hikayeleriyle patlıcan dolmalarıyla ömür geçiriyor, dünyâdan bi haberiz.

Şu koca Bulgaristanda altı yüz bin islamız fakat otuz seneden beri Bulgaristan kanûn-i esasinin bahş edildiği hukuk-i hürriyet ve adaletten altı parelik istifademiz olmamıştır.

Ne mekteblerimiz mektebtir, ne vakıflarımız vakıf! Öyle bir gidişki Allah imdat ede !

Bunun sonu ne olucak? Yahu biz ne zamân insan gibi yaşamayı , Müslüman gibi yekdiğerimize muameleyi ; hayâtı, memâtı öğreneceğiz ki ?

Bir musibet bin nasihattan evladır.

Bunada inanmayacağı geliyor. Şu bizim başımıza gelen ve müsibetlerin hattı hesâbını olur? Hani, hangisinden ibret aldıki?

Başımızdaki belânının en müthişi , bizi hissiz , ruhsuz ,cansız , kansız bir insan sürüsü hâlinde bir bırakan sebep , sırf cahilliğimiz, okuyup yazma bilmediğimizdendir.

Avrupâ şimendüfer istasyonlarında bekleyen hâmâl bile , kömür amelesi bile yemek vaktinde olsun on pare verinde bir gazete alır , okur , okumayı, gazetelerin faidesini , dünyâyı , insanlığı bilir. Bize ise okumayı yazmayı değil Müslümanlığın şeraitini mezayasini zor mikdar anlamış binde on kişi ya çıkar ya çıkmaz .

Yahu buna atalet , bu ne gaflet , bu ne uykudur! Uyan ey bedbaht millet uyan ! son nedâmet acıdır.

Rezalet Başladı

Şimdiye kadar Filibede hüküm süren müftü meselesinde netâyic müellemesi baş göstermeye başladı kıyametin nasrayen havâcenin yorganı üzerine olduğuna şek ve şübhe edilemez .

Şimdiye kadar vakf komisyonu taht-ı idaresinde bulunan emlak-ı vakfiyenin müzayedeyi aleniyye vaz'yla icâre vereceği-

Sayfa 2

-ne muktezasından idi. Bundan on beş gün mukaddim değirmen dere kariesinde bir bâb-ı vakf değirmen kontrat –ı müddetenin hitamina altı ay vâir iken partizanlık kuvvetiyle evkaf-ı islamiyeyi çalıb çırılmakdan başka bir emel beslemeyen ilmi kisveli vakıf havârlar her nedense meskur değirmeni cerrü sabıkhane üç sene müddetli ve aynı kera ile kontrat-ı tecdid ederler . hâlbuki meskur değirmen bu senesideye vaz edilse idi icârın tezidine hâzır –ı fevk talebler mevcut idi.

Biz bu şu meselede dönen fııldakların kafasını biliyoruz ve inayet semadânı ile o imâm kisveli partizanların rezalet ve dinayedlerini teşhir eylediğimizde bu fııldıklarında birer birer meydana çıkaracağız. Şimdilik bu ve daha birkaç ihtilas meselesinden dolayı nazar efendilerin ve hükümeti mahâliyenin nazâr-ı dikkatini celbe etmeyi vezaifi milliyeden bildik .

Dünyâda her şeyin bir haddi vâirdir, hayasızlığın edebsiziliğin, nâmussuzluğunda bir haddi vâirdir. Kendi hakkı hukukunu ezdirerek intîfâ , pare kazânmaya cihed insanlar bir zamân için beş on kuruş kazânsa bile buna mukabil ayaklar altına alınmış olân cevahir-i nâmus bir daha kazâni'lâmaz. Vâka Allahtan , peygamberden , ceddü

,nâmusdan haya etmiyen bir zümreye nâmus ve haya etmesi mümkün değildir. Fakat bu herifler acaba bir daha husur , insan yüzüne çıkmamaya yemin mi eylediler.

Zamân aldanmaz. Hak nasıl olsa tecelli yab olur . Acı ve Hacave efendilerin emede Muhammed tarafından yüzüne tükürüldüğü gününde görmekte gecikmeyiz. Fakat bu nedâmeti faide vermeyecek.

Mektuplar

Tutrakandan : 23 Temmuz

Kasabamız müftü vekaleti işgal eden , bir cahilin akabinden bazende muhakemin şeriyede şımar ve dayak ile i'lâmlar verip almakta olduğunu yazmış ve yazmakdayım. Bu yazdıklarımızın ahâliyece pek büyük tesir olduğunu, haftada bir yanım gelen canı yanıklar adedi çoğaldığından her gelen canı yanık müslüman kardeşlerimiz müftümüz Acı Efendinin irtikabından takdirinden ve dayağından şikayet ediyorlar. Bunlarıçinde yazâcağımı va'd ettiğim , Ahmedler Salihler, Mesemme mahâllesi, Kavanciler, Türk esmel . Tutrakan vesâir köylerde olân Müslüman kardeşlerimizin şeri şerifin ahkamına gayri vakıf bir cahil tarafından uğradığı haksızlıkları ne için şimdiye kadar gazeteye yazmadığıma merak ediyorlar isede bundan böyle fırsat düştükçe yâzacağımı va'd eylerim.

4 Temmuz târihinde Tutrakan tabii' Asavat köy ahâlisinden Tahir Hasan Hacı Ahmet Oğlu nâmında birisi , mahkeme-i şeriyede olân bir da'vâsını ta'kib etmek hususunda kasabamıza gelüb mahkeme-i şeriyeye gider. Dava hakkında müftü Acı Efendinin, davacının tarafını iltizam ettiğini açıkca söyleyince , Merhum Tahir boynunu eğerek mahkemeden çıkar. Aradan yarım sâat geçer geçmez tekrar Tahiri mahkemenin hadmesiyle avdet ider. Gittiğinde yine o cevabı alır! Buradaki oynanan dolaba Merhum Tahir bir türlü vakıf olamaz . Bi-çâre çocuk ne yapacağını şaşırır, gezine düşünür mahkemeye gittiğinde - da'vasında ,nikah işinin hâl olunduğu gibi olur ümitiyle - .müftiye hitâben be efendi bundan yeni ay evvel burada banâ ait ettiğin nikah için hükümüne aid nakısa olarak benden otuz frank almış idiniz bu otuz frankın ilim ve haberini daha sizden aldım . Eğer hâzır ise rica ederim köye gidiyorum veriniz. Demesi üzerine , hemen müftü yerinden kalkarak ağzından tükürüklerini saçarak'' Siktir buradan be edebsez, Sen banâ kimin yanında pare verdin be edebsez'' diyerek ite kaka tahiri mahemden dışarı çıkarır Tahirin bu tahkire uğradığını gören Çerkes Salih ağayı , ve otuz frangı verirken Asavat köy İmamı Salih havâce mahkemde olub bunları şahid yaz-

-ne muktezasından idi. Bundan on beş gün mukaddim değirmen dere kariesinde bir bâb-1 vakf değirmen kontrat –1 müddetenin hitamına altı ay vâir iken partizanlık kuvvetiyle evkaf-1 islamiyeyi çalib çırpmakdan başka bir emel beslemeyen ilmi kisveli vakıf havârlar her nedense meskur değirmeni cerrü sabıkhane üç sene müddetli ve aynı kera ile kontrat-1 tecdid ederler . hâlbuki meskur değirmen bu senesideye vaz edilse idi icârın tevidine hâzır –1 fevk talebler mevcut idi.

Biz bu şu meselede dönen fırladıkların kafasını biliyoruz ve inayet semadânı ile o imâm kisveli partizanların rezalet ve dinayedlerini teşhir eylediğimizde bu fırladıklarında birer birer meydana çıkaracağız. Şimdilik bu ve daha birkaç ihtilası meselesinden dolayı nazar efendilerin ve hükümeti mahâliyenin nazâr-1 dikkatini celbe etmeyi vezaifi milliyeden bildik .

Dünyâda her şeyin bir haddi vâirdir, hayasızlığın edebsizliğinin, nâmusuzluğunda bir haddi vâirdir. Kendi hakkı hukukunu ezdirerek intifâ , pare kazânmaya cihed insanlar bir zamân için beş on kuruş kazânsa bile buna mukabil ayaklar altına alınmış olân cevahir-i nâmus bir daha kazânî'lâmaz. Vâka Allahtan , peygamberden , ceddü ,nâmusdan haya etmiyen bir zümreye nâmus ve haya etmesi mümkün değildir. Fakat bu herifler acaba bir daha husur , insan yüzüne çıkmamaya yemin mi eylediler.

Zamân aldanmaz. Hak nasıl olsa tecelli yab olur . Acı ve Hacave efendilerin emede Muhammed tarafından yüzüne tükürüldüğü gününde görmekte gecikmeyiz. Fakat bu nedâmeti faide vermeyecek.

Mektuplar

Tutrakandan : 23 Temmuz

Kasabamız müftü vekaleti işgal eden , bir cahilin akabinden bazende muhakemin şeriyede şımar ve dayak ile-
-i'lâmlar verip almakta olduğunu yazmış ve yazmakdayım. Bu yazdıklarımızın ahâliyece pek büyük tesir olduğunu, haftada bir yanım gelen canı yanıklar adedi çoğaldığından her gelen canı yanık müslüman kardeşlerimiz müftümüz Acı Efendinin irtikabından takdirinden ve dayağından şikayet ediyorlar. Bunlarıçinde yazacağımı va'd ettiğim , Ahmedler Salihler, Mesemme mahâllesi, Kavanciler, Türk esmel . Tutrakan vesâir köylerde olân Müslüman kardeşlerimizin şeri şerifin ahkamına gayri vakıf bir cahil tarafından uğradığı haksızlıkları ne için şimdiye kadar gazeteye yazmadığıma merak ediyorlar isede bundan böyle fırsat düştükçe yâzacağımı va'd eylerim.

4 Temmuz târihinde Tutrakan tabii' Asavat köy ahâlisinden Tahir Hasan Hacı Ahmet Oğlu nâmında birisi , mahkeme-i şeriyede olân bir da'vâsını ta'kib etmek hususunda kasabamıza gelüb mahkeme-i şeriyeye gider. Dava hakkında müftü Acı Efendinin, davacının tarafını iltizam ettiğini açıkca söyleyince , Merhum Tahir boynunu eğerek mahkemeden çıkar. Aradan yarım sâat geçer geçmez tekrar Tahiri mahkemenin hadmesiyle avdet ider. Gittiğinde yine o cevabı alır! Buradaki oynanan dolaba Merhum Tahir bir türlü vakıf olamaz . Bi-çâre çocuk ne yapacağını şaşırır, gezine düşünür mahkemeye gittiğinde - da'vasında ,nikah işinin hâl olunduğu gibi olur ümitiyle - .müftiye hitâben be efendi bundan yeni ay evvel burada banâ ait ettiğin nikah için hükümüne aid nakısa olarak benden otuz frank almış idiniz bu otuz frankın ilim ve haberini daha sizden aldım . Eğer hâzır ise rica ederim köye gidiyorum veriniz. Demesi üzerine , hemen müfti yerinden kalkarak ağzından tükürüklerini saçarak'' Siktir buradan be edebsiz, Sen banâ kimin yanında pare verdin be edebsiz'' diyerek ite kaka tahiri mahemden dışarı çıkarır Tahirin bu tahkire uğradığını gören Çerkes Salih ağayı , ve otuz frangı verirken Asavat köy İmamı Salih havâce mahkemde olub bunları şahid yaz-

Sayfa 2

-ne muktezasından idi. Bundan on beş gün mukaddim değirmen dere kariesinde bir bâb-1 vakf değirmen kontrat –1 müddetenin hitamina altı ay vâir iken partizanlık kuvvetiyle evkaf-1 islamiyeyi çalıb çırılmakdan başka bir emel beslemeyen ilmi kisveli vakıf havârlar her nedense meskur değirmeni cerrü sabıkhane üç sene müddetli ve aynı kera ile kontrat-1 tecdid ederler . hâlbuki meskur değirmen bu senesideye vaz edilse idi icârın tezdine hâzır –1 fevk talebler mevcut idi.

Biz bu şu meselede dönen fııldakların kafasını biliyoruz ve inayet semadânı ile o imâm kisveli partizanların rezalet ve dinayedlerini teşhir eylediğimizde bu fııldıklarında birer birer meydana çıkaracağız. Şimdilik bu ve daha birkaç ihtilası meselesinden dolayı nazar efendilerin ve hükümeti mahâliyenin nazâr-1 dikkatini celbe etmeyi vezaifi milliyeden bildik .

Dünyâda her şeyin bir haddi vâirdir, hayasızlığın edebsizliğinin, nâmussuzluğunda bir haddi vâirdir. Kendi hakkı hukukunu ezdirerek intîfâ , pare kazânmaya cihed insanlar bir zamân için beş on kuruş kazânsa bile buna mukabil ayaklar altına alınmış olân cevahir-i nâmus bir daha kazâni'lâmaz. Vâka Allahtan , peygamberden , ceddü ,nâmusdan haya etmiyen bir zümreye nâmus ve haya etmesi mümkün değildir. Fakat bu herifler acaba bir daha husur , insan yüzüne çıkmamaya yemin mi eylediler.

Zamân aldanmaz. Hak nasıl olsa tecelli yab olur . Acı ve Hacave efendilerin emede Muhammed tarafından yüzüne tükürüldüğü günde görmekte gecikmeyiz. Fakat bu nedâmeti faide vermeyecek.

Mektuplar

Tutrakandan : 23 Temmuz

Kasabamız müftü vekaleti işgal eden , bir cahilin akabinden bazende muhakemin şeriyede şımar ve dayak ile-

-i'lâmlar verip almakta olduğunu yazmış ve yazmakdayım. Bu yazdıklarımızın ahâliyece pek büyük tesir olduğunu, haftada bir yanım gelen canı yanıklar adedi çoğaldığından her gelen canı yanık müslüman kardeşlerimiz müftümüz Acı Efendinin irtikabından takdirinden ve dayağından şikayet ediyorlar. Bunlarıçinde yazacağımı va'd ettiğim , Ahmedler Salihler, Mesemme mahâllesi, Kavanciler, Türk esmel . Tutrakan vesâir köylerde olân Müslüman kardeşlerimizin şeri şerifin ahkamına gayri vakıf bir cahil tarafından uğradığı haksızlıkları ne için şimdiye kadar gazeteye yazmadığıma merak ediyorlar isede bundan böyle fırsat düştükçe yâzacağımı va'd eylerim.

4 Temmuz târihinde Tutrakan tabii' Asavat köy ahâlisinden Tahir Hasan Hacı Ahmet Oğlu nâmında birisi , mahkeme-i şeriyede olân bir da'vâsını ta'kib etmek hususunda kasabamıza gelüb mahkeme-i şeriyeye gider. Dava hakkında müftü Acı Efendinin, davacının tarafını iltizam ettiğini açıkca söyleyince , Merhum Tahir boynunu eğerek mahkemden çıkar. Aradan yarım sâat geçer geçmez tekrar Tahiri mahkemenin hadmesiyle avdet ider. Gittiğinde yine o cevabı alır! Buradaki oynanan dolaba Merhum Tahir bir türlü vakıf olamaz . Bi-çâre çocuk ne yapacağını şaşırır, gezine düşünür mahkemeye gittiğinde - da'vasında ,nikah işinin hâl olunduğu gibi olur ümitiyle - .müftiye hitâben be efendi bundan yeni ay evvel burada banâ ait ettiğin nikah için hükümüne aid nakısa olarak benden otuz frank almış idiniz bu otuz frankın ilim ve haberini daha sizden aldım . Eğer hâzır ise rica ederim köye gidiyorum veriniz. Demesi üzerine , hemen müfti yerinden kalkarak ağzından tükürüklerini saçarak'' Siktir buradan be edebsez, Sen banâ kimin yanında pare verdin be edebsez'' diyerek ite kaka tahiri mahemden dışarı çıkarır Tahirin bu tahkire uğradığını gören Çerkes Salih ağayı , ve otuz frangı verirken Asavat köy İmamı Salih havâce mahkemde olub bunları şahid yaz-

-ne muktezasından idi. Bundan on beş gün mukaddim değirmen dere kariesinde bir bâb-1 vakf değirmen kontrat –1 müddetenin hitamına altı ay vâir iken partizanlık kuvvetiyle evkaf-1 islamiyeyi çalib çırpmakdan başka bir emel beslemeyen ilmi kisveli vakıf havârlar her nedense meskur değirmeni cerrü sabıkhane üç sene müddetli ve aynı kera ile kontrat-1 tecdid ederler . hâlbuki meskur değirmen bu senesideye vaz edilse idi icârın tevidine hâzır –1 fevk talebler mevcut idi.

Biz bu şu meselede dönen fııldakların kafasını biliyoruz ve inayet semadânı ile o imâm kisveli partizanların rezalet ve dinayedlerini teşhir eylediğimizde bu fııldıklarında birer birer meydana çıkaracağız. Şimdilik bu ve daha birkaç ihtilası meselesinden dolayı nazar efendilerin ve hükümeti mahâliyenin nazâr-1 dikkatini celbe etmeyi vezaifi milliyeden bildik .

Dünyâda her şeyin bir haddi vâirdir, hayasızlığın edebsizliğinin, nâmusuzluğunda bir haddi vâirdir. Kendi hakkı hukukunu ezdirerek intifâ , pare kazânmaya cihed insanlar bir zamân için beş on kuruş kazânsa bile buna mukabil ayaklar altına alınmış olân cevahir-i nâmus bir daha kazânî'lâmaz. Vâka Allahtan , peygamberden , ceddü ,nâmusdan haya etmiyen bir zümreye nâmus ve haya etmesi mümkün değildir. Fakat bu herifler acaba bir daha husur , insan yüzüne çıkmamaya yemin mi eylediler.

Zamân aldanmaz. Hak nasıl olsa tecelli yab olur . Acı ve Hacave efendilerin emede Muhammed tarafından yüzüne tükürüldüğü günde görmekte gecikmeyiz. Fakat bu nedâmeti faide vermeyecek.

Mektuplar

Tutrakandan : 23 Temmuz

Kasabamız müftü vekaleti işgal eden , bir cahilin akabinden bazende muhakemin şeriyede şımar ve dayak ile-
-i'lâmlar verip almakta olduğunu yazmış ve yazmakdayım. Bu yazdıklarımızın ahâliyece pek büyük tesir olduğunu, haftada bir yanım gelen canı yanıklar adedi çoğaldığından her gelen canı yanık müslüman kardeşlerimiz müftümüz Acı Efendinin irtikabından takdirinden ve dayağından şikayet ediyorlar. Bunlarıçinde yazacağımı va'd ettiğim , Ahmedler Salihler, Mesemme mahâllesi, Kavanciler, Türk esmel . Tutrakan vesâir köylerde olân Müslüman kardeşlerimizin şeri şerifin ahkamına gayri vakıf bir cahil tarafından uğradığı haksızlıkları ne için şimdiye kadar gazeteye yazmadığıma merak ediyorlar isede bundan böyle fırsat düştükçe yâzacağımı va'd eylerim.

4 Temmuz târihinde Tutrakan tabii' Asavat köy ahâlisinden Tahir Hasan Hacı Ahmet Oğlu nâmında birisi , mahkeme-i şeriyede olân bir da'vâsını ta'kib etmek hususunda kasabamıza gelüb mahkeme-i şeriyeye gider. Dava hakkında müftü Acı Efendinin, davacının tarafını iltizam ettiğini açıkca söyleyince , Merhum Tahir boynunu eğerek mahkemden çıkar. Aradan yarım sâat geçer geçmez tekrar Tahiri mahkemenin hadmesiyle avdet ider. Gittiğinde yine o cevabı alır! Buradaki oynanan dolaba Merhum Tahir bir türlü vakıf olamaz . Bi-çâre çocuk ne yapacağını şaşırır, gezine düşünür mahkemeye gittiğinde - da'vasında ,nikah işinin hâl olduğu gibi olur ümitiyle - .müftiye hitâben be efendi bundan yeni ay evvel burada banâ ait ettiğin nikah için hükümüne aid nakısa olarak benden otuz frank almış idiniz bu otuz frankın ilim ve haberini daha sizden aldım . Eğer hâzır ise rica ederim köye gidiyorum veriniz. Demesi üzerine , hemen müfti yerinden kalkarak ağzından tükürüklerini saçarak'' Siktir buradan be edebsiz, Sen banâ kimin yanında pare verdin be edebsiz'' diyerek ite kaka tahiri mahemden dışarı çıkarır Tahirin bu tahkire uğradığını gören Çerkes Salih ağayı , ve otuz frangı verirken Asavat köy İmamı Salih havâce mahkemde olub bunları şahid yaz-

Sayfa 2

-ne muktezasından idi. Bundan on beş gün mukaddim değirmen dere kariesinde bir bâb-ı vakf değirmen kontrat –ı müddetenin hitamina altı ay vâir iken partizanlık kuvvetiyle evkaf-ı islamiyeyi çalıb çırılmaktan başka bir emel beslemeyen ilmi kisveli vakıf havârlar her nedense meskur değirmeni cerrü sabıkhane üç sene müddetli ve aynı kera ile kontrat-ı tecdid ederler . hâlbuki meskur değirmen bu senesideye vaz edilse idi icârın tezdine hâzır –ı fevk talebler mevcut idi.

Biz bu şu meselede dönen fııldakların kafasını biliyoruz ve inayet semadânı ile o imâm kisveli partizanların rezalet ve dinayedlerini teşhir eylediğimizde bu fııldıklarında birer birer meydana çıkaracağız. Şimdilik bu ve daha birkaç ihtilası meselesinden dolayı nazar efendilerin ve hükümeti mahâliyenin nazâr-ı dikkatini celbe etmeyi vezaifi milliyeden bildik .

Dünyâda her şeyin bir haddi vâirdir, hayasızlığın edebsizliğın, nâmussuzluğında bir haddi vâirdir. Kendi hakkı hukukunu ezdirerek intîfâ , pare kazânmaya cihed insanlar bir zamân için beş on kuruş kazânsa bile buna mukabil ayaklar altına alınmış olân cevahir-i nâmus bir daha kazâni'lâmaz. Vâka Allahtan , peygamberden , ceddü ,nâmusdan haya etmiyen bir zümreye nâmus ve haya etmesi mümkün değildir. Fakat bu herifler acaba bir daha husur , insan yüzüne çıkmamaya yemin mi eylediler.

Zamân aldanmaz. Hak nasıl olsa tecelli yab olur . Acı ve Hacave efendilerin emede Muhammed tarafından yüzüne tükürüldüğü günde görmekte gecikmeyiz. Fakat bu nedâmeti faide vermeyecek.

Mektuplar

Tutrakandan : 23 Temmuz

Kasabamız müftü vekaleti işgal eden , bir cahilin akabinden bazende muhakemin şeriyede şımar ve dayak ile-

-i'lâmlar verip almakta olduğunu yazmış ve yazmakdayım. Bu yazdıklarımızın ahâliyece pek büyük tesir olduğunu, haftada bir yanım gelen canı yanıklar adedi çoğaldığından her gelen canı yanık müslüman kardeşlerimiz müftümüz Acı Efendinin irtikabından takdirinden ve dayağından şikayet ediyorlar. Bunlariçinde yazacağımı va'd ettiğim , Ahmedler Salihler, Mesemme mahâllesi, Kavanciler, Türk esmel . Tutrakan vesâir köylerde olân Müslüman kardeşlerimizin şeri şerifin ahkamına gayri vakıf bir cahil tarafından uğradığı haksızlıkları ne için şimdiye kadar gazeteye yazmadığıma merak ediyorlar isede bundan böyle fırsat düştükçe yâzacağımı va'd eylerim.

4 Temmuz târihinde Tutrakan tabii' Asavat köy ahâlisinden Tahir Hasan Hacı Ahmet Oğlu nâmında birisi , mahkeme-i şeriyede olân bir da'vâsını ta'kib etmek hususunda kasabamıza gelüb mahkeme-i şeriyeye gider. Dava hakkında müftü Acı Efendinin, davacının tarafını iltizam ettiğini açıkca söyleyince , Merhum Tahir boynunu eğerek mahkemden çıkar. Aradan yarım sâat geçer geçmez tekrar Tahiri mahkemenin hadmesiyle avdet ider. Gittiğinde yine o cevabı alır! Buradaki oynanan dolaba Merhum Tahir bir türlü vakıf olamaz . Bi-çâre çocuk ne yapacağını şaşırır, gezine düşünür mahkemeye gittiğinde - da'vasında ,nikah işinin hâl olunduğu gibi olur ümitiyle - .müftiye hitâben be efendi bundan yeni ay evvel burada banâ ait ettiğin nikah için hükümüne aid nakısa olarak benden otuz frank almış idiniz bu otuz frankın ilim ve haberini daha sizden aldım . Eğer hâzır ise rica ederim köye gidiyorum veriniz. Demesi üzerine , hemen müftü yerinden kalkarak ağzından tükürüklerini saçarak'' Siktir buradan be edebsez, Sen banâ kimin yanında pare verdin be edebsez'' diyerek ite kaka tahiri mahemden dışarı çıkarır Tahirin bu tahkire uğradığını gören Çerkes Salih ağayı , ve otuz frangı verirken Asavat köy İmamı Salih havâce mahkemde olub bunları şahid yaz-

-ne muktezasından idi. Bundan on beş gün mukaddim değirmen dere kariesinde bir bâb-1 vakf değirmen kontrat –1 müddetenin hitamına altı ay vâir iken partizanlık kuvvetiyle evkaf-1 islamiyeyi çalıb çırılmakdan başka bir emel beslemeyen ilmi kisveli vakıf havârlar her nedense meskur değirmeni cerrü sabıkhane üç sene müddetli ve aynı kera ile kontrat-1 tecdid ederler . hâlbuki meskur değirmen bu senesideye vaz edilse idi icârın tevidine hâzır –1 fevk talebler mevcut idi.

Biz bu şu meselede dönen fırladıkların kafasını biliyoruz ve inayet semadânı ile o imâm kisveli partizanların rezalet ve dinayedlerini teşhir eylediğimizde bu fırladıklarında birer birer meydana çıkaracağız. Şimdilik bu ve daha birkaç ihtilası meselesinden dolayı nazar efendilerin ve hükümeti mahâliyenin nazâr-1 dikkatini celbe etmeyi vezaifi milliyeden bildik .

Dünyâda her şeyin bir haddi vâirdir, hayasızlığın edebsizliğinin, nâmussuzluğunda bir haddi vâirdir. Kendi hakkı hukukunu ezdirerek intifâ , pare kazânmaya cihed insanlar bir zamân için beş on kuruş kazânsa bile buna mukabil ayaklar altına alınmış olân cevahir-i nâmus bir daha kazânî'lâmaz. Vâka Allahtan , peygamberden , ceddü ,nâmusdan haya etmiyen bir zümreye nâmus ve haya etmesi mümkün değildir. Fakat bu herifler acaba bir daha husur , insan yüzüne çıkmamaya yemin mi eylediler.

Zamân aldanmaz. Hak nasıl olsa tecelli yab olur . Acı ve Hacave efendilerin emede Muhammed tarafından yüzüne tükürüldüğü gününde görmekte gecikmeyiz. Fakat bu nedâmeti faide vermeyecek.

Mektuplar

Tutrakandan : 23 Temmuz

Kasabamız müftü vekaleti işgal eden , bir cahilin akabinden bazende muhakemin şeriyede şımar ve dayak ile i'lâmlar verip almakta olduğunu yazmış ve yazmakdayım. Bu yazdıklarımızın ahâliyece pek büyük tesir olduğunu, haftada bir yanım gelen canı yanıklar adedi çoğaldığından her gelen canı yanık müslüman kardeşlerimiz müftümüz Acı Efendinin irtikabından takdirinden ve dayağından şikayet ediyorlar. Bunlarıçinde yazacağımı va'd ettiğim , Ahmedler Salihler, Mesemme mahâllesi, Kavanciler, Türk esmel . Tutrakan vesâir köylerde olân Müslüman kardeşlerimizin şeri şerifin ahkamına gayri vakıf bir cahil tarafından uğradığı haksızlıkları ne için şimdiye kadar gazeteye yazmadığıma merak ediyorlar isede bundan böyle fırsat düştükçe yâzacağımı va'd eylerim.

4 Temmuz târihinde Tutrakan tabii' Asavat köy ahâlisinden Tahir Hasan Hacı Ahmet Oğlu nâmında birisi , mahkeme-i şeriyede olân bir da'vâsını ta'kib etmek hususunda kasabamıza gelüb mahkeme-i şeriyeye gider. Dava hakkında müftü Acı Efendinin, davacının tarafını iltizam ettiğini açıkca söyleyince , Merhum Tahir boynunu eğerek mahkemeden çıkar. Aradan yarım sâat geçer geçmez tekrar Tahiri mahkemenin hadmesiyle avdet ider. Gittiğinde yine o cevabı alır! Buradaki oynanan dolaba Merhum Tahir bir türlü vakıf olamaz . Bi-çâre çocuk ne yapacağını şaşırır, gezine düşünür mahkemeye gittiğinde - da'vasında ,nikah işinin hâl olunduğu gibi olur ümitiyle - .müftiye hitâben be efendi bundan yeni ay evvel burada banâ ait ettiğin nikah için hükümüne aid nakısa olarak benden otuz frank almış idiniz bu otuz frankın ilim ve haberini daha sizden aldım . Eğer hâzır ise rica ederim köye gidiyorum veriniz. Demesi üzerine , hemen müfti yerinden kalkarak ağzından tükürüklerini saçarak'' Siktir buradan be edebsiz, Sen banâ kimin yanında pare verdin be edebsiz'' diyerek ite kaka tahiri mahemden dışarı çıkarır Tahirin bu tahkire uğradığını gören Çerkes Salih ağayı , ve otuz frangı verirken Asavat köy İmamı Salih havâce mahkemede olub bunları şahid yaz-

Sayfa 3

-dırarak müftiyi pervekurure verdiğini , ey... efendi ne o beni böyle tahkir ile mahkemeden dışarı uğradaydı , ne de ben onu pervekurure vereydim .''diyerek kuşağının ârasından mendilini çıkarıp gözlerine tutarak yanından kalkdı gitti .

İmza: mahfuzdur.

TELGRAF HAVADİSİ

Rusya İhtilâlleri

Petersburgdan, 26 Temmuz :

Kurunştaddaki ihtilâlden dolayı üç yüz kişi idama mahkum olmuş ve derakib idam edilmişlerdir.

Bunlar meyanında birçoğu burjuva bulunduğu gibi Duma âzalarından Meyhayı Çavatka isminde biride vârmış.

Mar'ül menister İstolipen bu bürokratlarından başka partilerinde Menister tayin olunmasına istememişse de Terapoff imparatoru bırakmamıştır.

İstolipen Terapofu bu hareketden dolayı şimdi açıktan açığa ithâm ediyormuş.

İstolipen çara takdim ettiği yeni bir lahiyada, badema teşkil edilecek kabinenin valiler ve ricalı hükümetden ibâret olmasını tavsiye etmiş.

''Balkan''

Millet Yine Daraye Çıkıyor Galiba:!!?

Fakat dara ağır basacak gibi görünüyor.

Viyanadan terşih eden rivayate göre Viborgda bulunan Duma âzaları hakkında Petersburg müdde-i umûmiliğinin tahkibatı kanûniye icrâ' eylemesi üzerine Duma âzasından altmış iki kişi daha olkilere iltihak eylemiştir. Yani onlara hükümete karşı ilân-ı husumet-

-etmişlerdir

26 Temmuz , İstanbul'dan:

Trablusgarb ve Tunus hudunda tahdis eden hudûd meselesinden dolayı icrâ'yı tebligat edilmek üzere Bâb-1 Ali Paris sefiri Münir Paşaya ihbâran talimat göndermiştir.

Bundan bir hafta evvel Feyzi Paşa üzerine asiler tarafından bir hücum vâki' olduğunu ve Feyzi Paşanın pek müşekkil bir vaziyete kaldığını ecnebi gazeteleri haber vermiş isede ihbâran makam seraskerinden terşih eden malumâta göre Feyzi Paşa asileri bu defada cidden askerce bozmuş ve hatta hayli telafatda verdirmiştir.

Zât-ı şâhânenin bir haftadan beri esir firaş ve birçok ahvâlden dolayı endişe nin olduğu ve geçen cuma selamlığından sonra Sadrı Esbak -ı Said Paşayı görmek isteği rivayet-i mevsukadandır.

Malumdur ki Said Paşa zâtışahanenin eski baş katibi ve eski müşaviridir. Baş pek sıkılmadân Said Paşayı yanına çağırılmaz. Allahu alem bissevab.

Havâda Balık, Tunada Mantık

Pazârertesi günü intişâr eden 267 numaralı Tunada ictihad - Tuna sernâmeli bir fikra mesadifi nazır hayretimiz oldu.

İctihad-1 mecmuası muharreri Üsdad Aziz ve muhteremim Doktor Abdullah Cevdet Bey hakkında bir teşekkür yazılıyor. Teşekküre sebep şu ki Abdullah Cevdet Beyin Rusyadan vâki' olân bir istifsar üzerine Tuna ceridesi müdür mesuli Muhammed Teftiş Efendi hakkında rast kü , rastı atvâr bir Müslüman olmakla maruftur demiş.

Herifler turnayı gözünden vuruyor! Mademki Abdullah Cevdet Bey Tuna müdirini rast kü, rast u edvâr diye med etmiş, hakim ve lebib olmaya , yalıboyu diplomatlarının teşekkürüne istihkak -ı kesb etmiş demektir.

Sayfa 4

Yahu ! insaf edin . Rast kü , rast ü edvâr demek bir gazete müdirini mesleksizlikle , sersemliğinle ithâm değilde nedir?

Gülmeyin !

Rumeli idare-i aliyesine

Muhterem Muazziz Muharrer Bey Efendi

Efendim’’ Balkan’’ ceride-i feridenizin 10 numaralı nüshasında (sirke köpürmüş) sernâmesi altında münderic makalenizi kemal-i dikkatle mütala ettim . Çünkü acizleri turşuya gayet meraklı olduğumdan meskur makale nazarı dikkatimi celb etti. Acaba sorabilirmiyimki o sirke cibre sirkesi mi yoksa talaş sirkesi mi? Merakımı mucib olsun eğer kendisine Oliyağ bucağı telakkib olunan abüs el vece olân sirke ise bir hafta sonra meskur turşusu kesileceğine şüphe yokdur zira zahiri ekşi ise batını batal pınar suyu gibidir vay gidi ekşi sirke vay....!

25 Temmuz

İmzâ: Pazarcık Karielerinizden Biri

Son Havâdis

Filibede Rumlar aleyhinde olân galeyân ve heyecan karielerimizin malumudur.

On beş günden beri Filibenin en muteber Rum familyaları Türkiyeye ,Yunanistana hicret başladılar.

Evvelki akşam ahâli tarafından köşe başlarına yapıdırılmış olân küçük yaftalarda ilân ediliyor ki badema Bulgaristanda çarşu ve ahâli cemiyetleri ârısında fanatîk rum lisânıyla konuşmak katiyen memnu adır.

Açık Cevab

Tunanın bâbayiğid muharreri ‘’Behzad’’ Efendi geçen gün hususu bir mektupunda beni öldürmek üzere yer-beğenmekliği mi teklif ediyor. Tuhaf? Kızarmısın, güler misin?

Daha garibi vâ. Eğer şayet bu teklifi kabul etmezsem beni davaya vereceğini yazıyor. İyiyüz surat !? Utanma arlanma olmadıktan sonra gül gibi geçinirler.

Açık cevabım şudur: Benden kanla intikam almak isteyen düşmanlarıma Filibede Kınaz Buğuridova sokağında 10 numaralı daire-i mahsusam sabahdan akşama kadar açıktır. Teşrifte rağbet buyuran idayı nâmus ve hayâtın cevabsız kalmayacakalarını ümit ederim.

Alçakca intikam almak isteyenlerede mahkeme kapıları açıktır. Bundanda pervam yokdur. Zira kimsenin hukukuna taaruz etmedim. Uğradığım alçakca nâmussuzca taaruzlara , müstehak olduğum cevabları verdim.

Edhem-i Ruhi

İhtâr

Birçok satıcılarımız altı ay evvelden neşr eylediğimiz yevmi telgrâflardan olân hesâblarını bile göndermediler bu zevat kendilerini bilirler. Gelecek ayın beşine kadar hesâblarını kesmeyecekleri birer dolândırıcı gibi gazete ile resmen teşir eylediğinden sonra hükümetcede lazım gelen tedabire mürâcaat edileceği şimdeden İhtâr olunur.

İlân

Gazetemiz Filibe cem'a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

5.14. Balkan Gazetesi, Sayı 14, 28 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 14

Cumartesi

28 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “Roumeli”

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Filibede Hukuk-i İslam

Dünki gün Filibede mu-teberâni aralarında bir heyet-i menhusu ayırarak mutasarrıf belde Gospudin Manulof nezdine göndermek ve bazı müsted ‘ayat bulunmak istediklerini işittik .

Ahâli beldenin cümle-i müsted ‘ayattan en mühimi Filibe müftiliği ve evkaf idaresinin el yevm uğradığı su –i isti ‘malat ve tahribat olacaktı .

Bu bâbda bizde bir Müslüman gazetecisi gibi fikrimizi görgümüzü,mülâhatımızı yazmaktan, birkaç söz söylemekten kendimizi alamayız.

Bulgaristanda umûm-i müftiliklerin ve evkaf idarelerinin suret-i ceryanından , mâzisinden,hâlinden bahsetmek için birkaç cild kitap yazmak banâ yetmeyecek ancak şu yaşadığımız beldeki Bulgaristan sofyadan sonra en mühim bir beldesidir .şu belde müftiliğn ve evkafın uğradığı mesaib idareyeye ve bu suretle filibede hukuki-i islâmın çiğnenmesine baktıkça şu son hükümet-i mahâlliyyenin nazar-ı efendilerin nazar-ı dikkatini neden celb etmiyor diye insan teesür hâli kalmıyor.

Dört aydan beri hüküm süren müftü meselesi haklı haksız yeni bir müftinin intihâb ve ta’yînine müncer oldu.Filibede ahâli-i islamiyesinin hasen-i tevecûhe ve muhabbetini kazânmamış, su-i isti’malat sebkad etmiş olan bu müfti efendinin makam-ı memuriyete geçtiğinden sonra üç gün geçmedi , yine rezaletler baş gösterdi .

Bunlardan ufak bir numune göstererek isbât –ı reza’il için kafidir i’tikâdındayız.

Şükrü Osman Efendi müfti olduğu günden beri müftiliğe müracat eden eshab-ı musalaha müftilik makamında müftiyi görmek ya nasib olur ya olmaz .

Bu gün Filibe de ne müfti vâdır ne cem’aat ,ne mahkeme-i şer’iye ,ne evkaf idaresi. bunların kafesi iki imâmın hükmündedir.

Bu iki imâm kimdir?

Bunlardan birinin şahsını kal ve kalme almak bile ziledir.Müfsidet ve hainliğin temsil meclisi olan diğeri ki dört sene evvel Filibede millet-i islamiyenin haysiyet-i diniyesini paymal ettiğinden dolayı mezahib menisterliği tarafından suret-i mahsusada gönderilen Sofya müfti-i esbakı Bilal Efendi merhumle posta ve telgrâf nazırı İstoyanoviç huzurunda mahkeme-i şer’iyenin verdiği fetva ile vazife-i

imâmetden tard edilen arkasında nâmâza durmak ,huzur-u kibiryaye vârmak tahrim idilen bir fasıktır.

Şükrü Osman efendi müfti olduğu günden beri evkaf-ı islamiye idaresinde hakimde , müftide ,mesudde ,katipde hulasa herşey bu imâmıdır.Eshab-ı müsallah ve alel husus kıbtiller bu milleti çomizini elinden illallah bağıyor

Mahkeme-i şer'iyeye dönülen esab-ı musala bu imâm efendinin harac-ı nazârı demektir. İmâm efendiye bir

Sayfa 2

-uçlanmadıktan sonra müftü kapısından geçmek imkanı bile yoktur.

Hele yirmi günden beri Şükrü Osman Efendi hisar kaireyesine tenzihe gitmiş olduğu cihetle İmam Efendi layusel amme yefaldır.

Bu rezalet ne Bulgaristanını en mutena belediyesi olân Filibede cereyân eder, hukuk-i islamiye böyle bir beldede bu derece pâmâlî hakâret olursa bu hâl esefi iştimal Bulgaristan kanûn-i esasiyesine , adaletine , hürriyetine, Bulgaristan milletinin iddaayı medeniyetine bir taaruz değımlidir?

Memlektin müftüsü vâ; evkaf-ı idaresi vâ, cemâât-i islamiyesi vâ; fakat hepsinin hakimi bir imâmıdır.

Canım bu imâm necidir,kimdir, ne gibi bir sîfâ t-ı resmîyeye haizdir? Acaba hükümet-i muhabbeden bir sıfat-ı resmîye kendisine ihâle edilmiştir?

Heralde bu rezaletlere bir nihayed verilmek üzere hakikiati hâlin belde mutasarrıfı Gospudin Munaloffa layıkıyla anladılarak hükümet-i mahâliyenin nazar-ı dikkati celb edilmesini biz dahi ezcan ve temenni eyleriz .

İngilterenin Mısır da Vaziyeti

İngilterenin Mısır da vaziyeti şiddet-i kesb ediyor.

“ Novya peresse”gazetesine Kahireden bildirildiğine göre İngilizler Mısır hıttasında yeni bir takım ıslâhat yapmaya karar vermişler ki bu teşebüsâtın Mısırca fenâ neticeler eyleyeceğinden korkuluyor.

İngilizlerin karar ve temimlerinden en mühimi Mısır komutunda müstehdem rical-ı memurinin Arap olânları yine hep İngiliz yerleştirilecekmiş.

Bunun aslı çıkarsa Mısır hıttasında hukuk-i İslam oldu demektir. Allah versede İngilterenin başına-
-yeni bir gaile çıkırsa....!

Mektuplar

Rumeli idaresine!

Muharrer muhterem efendim!

Mektebi rüştiyenin admü intizamdan şu hâle girmesi her sâhib-i vicdanın yüreğini sızlatmakda, bunu temil edipde intibahı kalbe gayret fikriyle makalat-ı nafia yazmak , cevab vermek iktidâ'rını haiz olân her bir zât-ı ali sîfâ t için icab etmekte iken , Tuna gazetesinin muhbir zeyi iktidâ'rı olân Ahmed İhsan Efendi kaadenin hilafında olarak kız mektebi rüştiyesinin nevakısla malı olduğuna dair itirâza başladı ve fikrini teyid için Tuna gazetesi ne bir mektup bile yazdı ve Laytsor olân şu ceraed-i nervası kendini bir muharrer zeyi iktidâ'r şekline dahil-i fikir sekimine tabiiyetle zuhura geldi, fakat gazeteyi muteberinizde o zât-ı ali himmet kendisine bendeleri tarafından verilen cevabı gördüğünde şu hakikate karşı izharı hiddet eyleyerek kendisi çekülüb arkadaşları tarafından cevab verilmek daiesiyle fikren isbât-ı hakka şuru eyledi heyecan ! O hürriyetperver ve sâhibi vicdan olân Ahmed İhsan Efendi kız mektebi rüştiyesine dair bir günlük müşahedatında pek çok noksan bulunduğunu anlamış, ve bu derece keşf-i hakikate muaffak olmuş, ve bu mümileyh efendinin böyle bir sâhib-i izan olduğunu mutefahharane, e. b efendi mektupunda beyân ediyor, ey e. B efendi mademki o zât bir günkük mesaiyi aliyesine kız mektebinin müşahedatına sarf etmiş tabii birkaç günlük müşahedatında mektebi rüştiyeye matuf kılmıştır. Çünkü "el fazlül mutekaddim" kaidesinde evvela ana tertib eden vazîfe mekteb-i rüştiyeden bahsetmek idiki şâyânı insaniyetde bunu iktizâ' ediyor idi, ey E. B efendi bendeleri mekteb-i rüştiyeden nişâet etmiş bulunduğum cihetle her an terki-i tahsil fikir -

Sayfa 3

-ini arzu eden zevat-ı ali himmetin tarafdârı bulunmakdayım o zâtı muhteremde her ne kadar mektebi rüştiyeden mazun isede efkâr-ı terkı fikrinde cevlân etmediğinden terkiyatı tahsiliyyeye aid harf -i vahid bile yâzamaması pek o derrece şâyân-ı istiğrab bir madde değildir ,fakat bu hususa dair düşünülüşü takdirde anın kıymeyi hakiyesi tezahür eder?

25 Temmuz

İmzâ : E.H.

TELGRF HAVADİSİ

Rusya İhtilâlleri

27 Temmuz, Petersburg'dan:

İsve aborgdaki ihtilâl hakkında " Birlis tabiiat" yazıyor:

Rusyada ihtilalin basıldığına dair resmi Rusya gazetesinin tekzibine rağmen ihtilâl hâla şiddetiyle devam etmektedir.

Dört zırhlı ihtilâlcilere elindedir, bu zırhlılar liya çok tarikiyle Kurunştade azîmet etmişlerdir ki maksadları orada bulunan asi kışla askeri ile birleşmekte imiş.

İstihkam kumandanı Lasnik ve topçu kumandanı Ağaov esir düşmüştür.

İhtilâlciler zabtına geçirdikleri baruthaneyi yakub havâyâ kadırmışlardır.

Kurunşdadan bildirildiğine göre bir iki tabur bahriye askeri kumandanları Beklemiviçe karşı isyân etmiştir. Bu isyândan sonra vâki' olân çarpışmadâ birçok asker ve zabıt telef olmuştur.

Vâkadan sonra bir divan-ı harb askeri teşkil ederek ihtilâlcilerin birçoğu idam edilmiştir.

Esveoburgki ihtilâlden dolayı yüz elli topçu askeriyle Finlandiyalı birçok sosyalist idam edilmiştir.

Birkaç gün sonra Esveoburgda yedi yüz askerle yüz bahriye neferi ve beş yüz sosyalist ihtilâle iştiraklarından dolayı divan-ı harb istintakına dahil olacak,

Petersburga umûmi matbaa işleri terk-i işgal etmiştir. Hiçbir gazete tab olunmuyor.

Altmış bir bin beş yüz kadar fabrika ameleside bunlara imtisâlen işlerini bırakmışlar.

Vârşovada kumandan Marin Hapskiye ve zabtiye nazırının vekiline ve Samerra sokağında bizzât zabtiye nazırına bomba atılmıştır.

Sivastopolde geçen gün kama ve efvae nariye ile mücehhez bir takım meçhul kimselere , divan-ı harb askeriye basmışlar ve askeri isyâna muteallak ne kadar evrak vârsa ise cümlesini alıp kaçmışlar.

Setülipen çara takdim ettiği bir layihede umûmu Rusyada idare-i örfiye ilânından başka çare-i necât olmadığını ve şimdiye kadar tatbik edilmek istenilen kavânîn ve nizâ' matn , ne Dumanın ve nede sairi idarelerin hayırlı neticeler tevvelid etmemesi buna delil olduğunu söylemiş.

Balkan

Setülipenin fikri güzel ilacdır. Bize kalırsa şu ihtilâl ve heyecan esnasında bu fikir iksir gibi tesir edecek.

Yahu istibdâd tarafdârlarının hepsi böyle sersem olur.

Sosnoviç ve Katoviç hattı üzerinde yirmibeş kişi den mürekkeb müselaah bir çete posta trenini soymuştur.

27 Temmuz, İstanbul'dan:

Bulgaristanda evvelki gün İstanbul'a gelen bu-

Sayfa 4

-efikrilovski , avukat Noymakoff , Basmaciff isminde yolcular derhâl zabtiye nezâretine sevk edilüb taht-ı tevkife alınmıştır. Bunlardan bu Osmanlı ve Bulgar ticâret mukavelesinin müzakereye memur mebus lardan olduğunu güç hâl ile tanıtılarak tevkiften kurtulmuştur.

İngiltere hariciye nezâreti Bâb-ı Ali tarafından gümrük- ü rusumune yüzde üç zammına Makedonya ıslâhatına tahsis edileceğine dair-i teminatı ceddiye verilmeden mümaşat edemeyeceğini bildirmiştir.

Bunun üzerine şehri carinin yirmisinde İstanbulda ârası seferası in'ikad edip İngiltere seferberi bu meselenin hâli Makedonyâdan ıslâhatı adliye icrâ'sını Türk askerinin âzaldırmasını Avrupâ zabitanı meaşatının muntâzamen tediyisini talep etmiştir.

Buna karşı Avusturya ve Rusya sefirleri şimdi bunların icrâ'sı zamânı olmadığını iddia etmişlerdir.

Çetineden vârid son bir telgrâfda bildirildiğine göre ihbâraan Türkiye Karatağ hudûdunda tahdis eden vâkadan münfeal olân Karatağ prensi Karatağda mütemmekini İslam kadınlarının ferace ile yüzleri kapalı gezmeleri memnu olduğunu emrû irade eylemiştir.

“Balkan”

Bu ne manasız intikamdır. Bu gibi bayağı muamelelere eşeğe kızıp semeri dövmekden başka bir şey denmez Karadağ'da mütemmekin birkaç zavallı müslümanı tahkir etmek marifet değil, marifet Osmanlı hükümetini te'dibe muaffal olmakdı...!

Rum çeteleri

Geçen hafta bir Rum çetesi Bitolya vilâyetini Kalen köyü üzerine hücum ile köyü ateşe vermişlerdir.

Esnayı haribde 34 hane yanmış 14 Bulgar telef edilmiştir.

Kırk kişilik bir Rum çetesi yine Bitolyanın o tica-ri köyüne girerek dört Bulgar – ki dördüde kardaş imiş- idam etmişler. Meskur çete efradı ârasında Veliçine köyünün Rum papasıda bulunmuştur.

İhtâr

Birçok satıcılarımız altı ay evvelden neşr eylediğimiz yevmi telgrâflardan olân hesâblarını bile göndermediler bu zevat kendilerini bilirler. Gelecek ay başına kadar

hesâblarını kimseyecekleri birer dolândırıcı gibi gazete ile resmen teşir edildikten sonra hükümetcede lazım gelen tedabire müracat edileceği şimdedenİhtâr olunur.

İlân

Biri rüşdiye mütürlüğüne diğeri sınıf muallimliğine olmak üzere iki muaalime ihtiyâcımız vâir talip olân ziraki adrese müracat buyursun.

Adress: Balçıkda reîs inciman Hafız Murat Mazlum

Gazetemiz Filibe cem'a önündeki gazete pavilyonunda dâimâ satılmaktadır.

5.15.Balkan Gazetesi, Sayı 15, 29 Temmuz 1322(1905)

Birinci Sene Numara 15

Pazar

29 Temmuz 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesi'den maâda hergün çıkar. "Rumeli" ilavesidir.

Sayfa 1

Garbın Şarka Nazârı

Avrupâ şariat denildiği vâkit de ekseriya alimi İslam murat olunur. Biz müslümanların alim-i islami derin bir uykuya dalmış . Uyanmak ihtimali kalmamış bir halk görmekde isekde Avrupâlilar bizi uyanmak, Avrupâ istilâsına karşı durmak için hâzırlanmaya başlamış görüyorlar bunların bizi böyle görmek istemeleri ale'l ekser Avrupâ efkarı umûmiyesini İslamiyet aleyhinde tehlic ile müslümanları ezmeye ittîfâ k etmenin yolunu bulmak içindir. Fakat bu ittîfâk devletlerin muvafakatiyle olamayub Avrupâ hâlkıda bu fikri kabul etmek lazım gelir ki işin bu cihetini pek bu kadar garib'ül vuku' sayı'lâmaz. Çünkü hâli hâzırdaki şerait-i ictimâ' Avrupâda onda dokuz nispetinde bir hâlkın merzisine gayri muvaffal olmakla hâlk tabiiyat-ı dahiliye husulüne mühiddane arzu etmekde olduğundan bu hakkı fütühat yahu taassüb yahut temdin-i alim gibi bir takım sözlerle harice teveccüh etmek biraz müşekkadır.

Bu nazâriyatı Avrupânın heyet-i umûmiyesine ait olup bu umûmdan istisna olunacak husus bulanabilse o hususun umûmundan ayrılarak istediğinin yapabilmesi müstebiddir. Meselâ İngiltere Rusya ile kazâya ittîfâk etmedikçe şarkda hiçbir icrâ'hatda bulunâmaz . Rusya için hâli hâzırda hiçbir devletle ittîfâk etmek mümkün değildir. Çünkü bugün Rus milleti mevcu fakat bu milletin münâsebeti hariciyesini tanzim edecek hükümet mefkuddur. Yenedenhakimiyeti milliye esası üzerine teşkil ve tesis-

-edecek olân Rus hükümeti ise İngilizlere ittîfâk edecek hükümetlerden değildir. Rus hükümeti hâzırası umûlmanda olup hükümeti sabıka dinlemeye şâyân bir hâle gelmiştir. Rusun bu hâlde bulunmasından harekâtında har kalacak olân Almanya kendi imtinasına muharric bulunmak için müstemİran İngilizlerin âmâli taaruza rane ve istilâ coyanesine sed çekmesinden Avrupâ hâlkı baladaki nazâriyat-ı haricinde olarak hükümetleri ile bütün garbi şark aleyhinde sevk etmenin yolu yok demektir.

Şimdi biz söyleyeceğimizi söyledik garbin şarka nazarına anlamak için bırakılmadâ birazda garb söylesin Rusyanın (Novye Viremya) gazetesine Londra muhbirinin yazdığı mektupda denilirki :

‘Avrupâda inzar-ı umûmiye şarka menatif , efkarı umûmiye şark ile meşguldür. Şark ile alayık ve revabiti herkesden ziyade olân İngilizlerin hemde yalnız hükümeti değil hâlkı ahvâli şerkiyeyi telaş içinde terasüd etmektedirler.

İngilizlerin medarı hayâtı olân Hint kıtasında seksen milyon Müslüman bulunduğu son tadat-ı umûmedenanlaşmıştır. Dünyânın hiçbir noktasında Müslümanlar bu kadar toplu değildirler. Bu seksen milyonun istiklal talebi gibi ihtimalat ve ukbe meselesi gibi bir takım meselenin alim-i islamda hâsıl ettiği tesirat İngiliz efkar-ı umûmiyesini cidden tehyic etmekte ve bu münâsebetle yalnız Hint müslümanlarını değil bütün alim-i islamı taht-ı tehkikde bulunduran

Sayfa 2

İngilizler ihram Rusyadaki Tâtârların sekiz ayda on yüz çıkaracak yolda gösterdikleri intiba fevri ve kehanesinden âdeta ürkmektedirler.

Esatizen müteşerrifinden mu’amma Vamberinin şu günlerde (âzat Tâtârlar) nâmı ile neşr ettiği bir makale burada Londrada ehemmiyeti fevkalade telakki olundu.

İstaz meşavire bu ajanda Tâtârların bir lisân-ı edebi tanzimi ile meşgul olduklarını ve İstanbul Türkçesini aynen kabul edeceklerini bildiriyo da bunun Tâtârların Osmanlılar ile birleşmek arzusunda bulduklarında ve Osmanlıların kendilerine hamî tanımakta olduklarından neşat ettiğini söylüyor ve(bu hâl Devlet-i Osmaniye’nin beslemekte olduğu iddihad-ı İslam fikrinden başka bir iddihad-ı akvam Türkiye neticesinin çıkaracaktır) diyor.

Hâlihâzırda ittihad-ı akvam Türkiye ziyade kuvvet kazânıyormuş. Tâtârların Osmanlıya meyil etmelerinin ve Osmanlı lisânı ve edebiyatını aynen kabul etmek istemelerinin bircinsiyet ve lisân ittihadından başka Osmanlı padişahlarının umûm-i Müslümanlar tarafından hâlife-i müslüman tanımaklığına himil ittihad-ı akvam türk midar ittihad ve hiddet-i lisân olduğundan umûmi Müslümanlara şamil olacak bir mesele değildir .bundan dolayıdır ki devlet-i osmaniye’nin esel-i ehemmiyet verdiği mesele ittihad-ı İslam olub bunu neticesi ise umûm-i İslamın siyâseten devlet-i osmaniye’ye merbutunun ahirede ittihad-ı İslam meselesi hayleden hayli ilerlettirmiş ve aldığı kuvvet-i imzâr umûmiyede ehemmiyetini arttırmıştır. gariptir ki Müslümanların Avrupâ mekteplerinde terbiye görmüş olânları ittihad-ı İslam hususunun en şiddetli ,en hırslı tarafıdır. Hatta bunların içinde menfaide mahkeme-i aliye reîsi bulunan Hindistanlı emir-i ali profesör Vamberinin makalesi neşr olunan mecmu’ada (endülüsde arablar)ünvanıyla

gatile biliğ müdkikane bir makale neşr iderek bundan Avrupâ medeniyet-i hâziresinin bir -

-Medeniyet mühice olmayacağını delil ile göstererek endülüsteki medeniyet-i arabiye'nin hakiki bir medeniyet olduğunu ispat etmiş ve ittihad-ı islami hayât-ı İslam için zaruri olarak kabul edilmiştir Novyavir Dimya münhabiri makalesinin burasında alim-i islâmın şimdi Rusya Müslümanları nâmına mebus sîfâ tıyla Dumadâ bulunan ve mikdarı kork olân Müslim mebus larına nasıl inzar itmekde olduklarını ve bunların nutuklarında zahir olacak kabiliyet fikriye kendilerine mukayesi ittihad-ı edeceklerine beyân ediyor bize göre sekiz ide otuz gazete zuhuru Rusya Müslümanlarının kabiliyet fikriyelerine pek parlak bir mukayes olacağından başka ölçüye hacet yoktur.

Dogru söz

Telgrâf Havadisı

26 Temmuz, İstanbul'dan:

Bâb-ı Ali ermeni patriki Ormanyan Efendinin istifâsı üzerine şer-i fesadır şer olân irade-i padişahının ermeni patrikinin istifasebebleri tahkik ve tedkik suretiyle ermeni milleti hakkında icrâ'at-ı hayır havâhane îfâ sına mutlak bulunduğunu patrik efendiye bildirmiş ve ermeni patriki bunun üzerine istifasını geri almıştır.

Patrik Ormanyan Efendi evvelki gün Bâb-ı Aliyye huzur midar azmiye ziyaret-i resmiye îfâ sına gitmiştir ve üçyüz lirayı Osman İhsan şahaneye mazhar olmuştur.

İranda tahdis eden milli nümâyişler ve İran sadrazâmın tebdili üzerine Osmanlı İran hudûdunda bazı ufak tefek müsâadeler vâka olmuştur ki müsâade-

Sayfa 3

-ler üzerine hükümet-i seniyye İran hudûdunda bulunan askerivebaşlamıştır.

Son telgrâflar İran hükümetininMısır olduğunu ve Hükümet-i Osmaniye ile İran hükümeti arasında ani bir muhâsımanın kabarması ihtimali çoğaldığını bildiriyor .

Osmanlı ve Bulgaristan gümrük mukavelatını müzakere ile yeni komisyonunun muklarreratı her iki memleket münafi'ticâriyesine muvaffak bir suret eden bazı ecnebi gazetelerinin mütâ'alatı sahih olmadığı son müstehberat telgrâftandır.

Novya feraye peresi Osmanlı ve Bulgaristan gümrük mukavelatını müzakereye memur komisyon riyasetinden dahiliye nazırı Memduh Paşanın azil edilip Necip Mülhema Paşanın nasip olduğunu yazmışsada bunun da aslı çıkmadı.

Geçen Cuma selamlığında kabul olunmuş ve bir sâatten ziyade zât-ı şahane ile görüşmüştür .

İki inşa ittirilen –sultan hisar –torpidosu geçen hafta İstanbul’a gelmiş ve Hâlic dersaâdetde temizlenmektedir.

Rum patriği notasında ,Bulgaristanda ve bilhassa Filibede Rumlar aleyhinde yapılan fenâlıklar ve Rum kiliselerinin Bulgarlar tarafından zabtı Berlin muahedesinin beşinci maddesi ahkamına menafi olduğuna iddia ederek düvel’i muazzamânın Bulgraistana lazım gelen tebligat-ı icrâ’ edilmesini istida edilmiştir.

Teessüf Âzim

Son telgrâflar Yanya valisi ve Yunan harb ahiri kahramanı Seyfullah Paşanın bir cahil Arnavud tarafından hainane bir suretde telef edildiğini bildirdi.

Yeni Miting

Sofya miting komutası umûmi kasabalara gönderdiği bir beyânnâmede ,ağustos altı de Filibede yapılacak umûm mitinge gelecek fark-ı siyâsi mebus larını ağustos dörtde Filibede hâzır olunmaları tebliğ edilmiştir.

Gelecek mebus lar için bir heyet Filibede evleri dolaşıp yer hâzırlıyor.

Bulgar Nova İpuha gazetesinin beyânına göre İnhiyalov kasabasında-ki Burgazâ mülhaktır- Rumlar Bulgarlar tarafından vâka olacak hücumlara karşı durmak üzere hâzırlık yapmışlar .

Hükümet bu haberi alınca asker gönderub Rumları teslim-i silah ettirmiştir .

Kasabayı ve Rum manâstırı, muayene edildiğinde bir silahda pusu ile birde gemi topu bulunmuşlardır .

Şehir hâlin yigirmi yedisinde Bulgaristan istiklalinin sene-i devriyesi olmak münâsebeti yle Vârna kiliselerinde büyük bir şehr-i ayin edilmiştir .

Şehr-ayinden sonra hususi bir da’vetle mutasarrıfdan Rum memurlarının azlini, Rumca ve Türkce lisânlarının isti’mâli men’ olunması heyecanla talep etmişler.

Mutasarrıf ahâlinin heyecanı görerek derhâl rum memurların azlini emir etmiştir .

Mektup

Burgaz’dan :

Geçenlerde Filibeye geldiğimi ve evkaf –ı islamiye hesatını nazar-ı tetkikten geçirdiğini -Rumeli- de yazdığınız maliye müftisi Gospudin Karaçof onbeş günden beri şehrimizde bulunmaktadır.

Bu meyanda müfettiş mumi ile kasabamız cemiyet ve evkaf

Sayfa 4

İslamiyesinin muhasebesinin dahi riayet ederek evkaf-ı islamiye muamelatında içinden çıkılmaz bir muamma gibi dolaşık .Arab saçı gibi karmakarışık bir işi meydan altına çıkarmıştır.

İşten malumâtı olânlar türlü hikaye idiyor: Burgaz belediye idaresi tarafından tusuyan türk nizâ'mnâmesine istinaden istimlak ettiği emlak-ı vak fiyenin bedeli yigirmi beş bin küsür franga ba(..???) olmuş imiş.

(....???) Mezburun istifave istihsali zamânında cemi'yet –i islamiye heyeti yaptığı bir karar, müfti Sabık Ali Rıza Efendi'ye selahiyet nâmına virmiş ahiren bu mühim kararın şartları meyanına bedel-i mezkurun üzeri istihlakane kadar me'zûniyet ita idildiği ilâve idilmiş her nasılsa husus meskur bir da'vâ vekiline münasafeten tevdi' edilerek yerel belediye idaresinden kâmilen çekilmiş fakat evkaf-ı islamiye kasasına hile ve ahde girememiş .

Şimdi Müfettiş Mumi tahkikat ve tedkikat müşikakanesiyle mübalağ meskurenin suret-i istifave taksimatını meydan-ı ilânete çıkmış bu miyanda evkaf-ı islamiye hususuna isbât etmiş olân dört bin.bir bankerin kasasına müfti mülâhık nâmına yatırıldığı ve mukabelinde alınan makbuz müfti mumi nezlinde bulunduğu anlaşılması üzerine müfettiş tarafından ahz edilmiş ,işin ne renk verceği müfettişin Sofya avdetinden sonra anlaşılacağı çuvalın ağzı durur iken diyeni kim dilediği tezhür ideceği müfettiş mumi ileyhine cem' beyânındandır.

İmza : Mahfuzdur

Gülmeyin

Geçenlerde toksan yaşında vefât edenbir Fransız kadın şöyle bir vasiyetnâme bırakır:

“Yatağımın altında , çekmecenin içinde her ne zuhur iderse hepsi nisaiye müfidesi beni bu yaşa kadar yaşadan doktora terk ettim.”

Bu vasiyetnâme üzerine baltıb verse, mirâslarından bir kısmını yabancıya gideceğinden , hayli telaşa ,infale düşer.

Doktoru çağırırlar.Metufanın vekili anahtarı doktora teslim ider ;doktor çekmeceyi açar;..

Meğer nazlının çekmeceye sakladığı şeyler doktorun yigirmi seneden beri kendisine yazdığı reçeteler diğamı imiş.

-Sırf Dersinde -

Havâce : İşin didiğim vâki't bu bir faalmidir ?

Çocuk: Evet.Efendim faaldir.

Havâce : (Hiddetle)Nasıl faal? İşin tasarruf olunurmu ?

Çocuk :(Korkarak) Olunur efndim.

Havâce: Nasıl ?..

Çocuk: Ben eşk , sen eşk , o eşk !..

İhtâr

Birçok satıcılarımız altı ay evvelden neşr eddiğimiz yevmi telgrâflardan alan hesaplarını bile göndermediler bu zevat kendilerini bilirler . Gelecek ayın beşine kadar hesapkarını kimseye çıkarı birer dolândırıcı gibi gazete ile resmen teşhir iddikden sonra hükümetcede lazım gelen tedavire muracat idileceği şimdedenİhtâr olunur .

İlân

Biri rüştiye mütürlüğüne diğeri sınıf muallimliğine olmak üzere iki muallime ihtiyâcımız vâr talib olân zirdeki adrese müracat buyursun .

Adres: Balçıkda reîs imcemin hafız murat mezalun

Gazetemiz Filibede cem'a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

5.16. Balkan Gazetesi, Sayı 16, 1 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 16

Salı

1 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibede de Kinaz Buğuriduva sokağında

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

“10” numaralı daireye mahsudadır.

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.
Nüshası “ 5” santimdir.

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Hâlimiz Ne Olacak?

Resmi telgrâflara ve mevsuk bakılırsa Sultan Hamit ölmediyse bile sağ dinecek hâlde değildir.

Sultan Hamit öldüyse veya ölünce hâlimiz ne olacak işte Millet-i Osmaniye nin hayât ve mematina talik eden mesele budur.

Bize öyle geliyorki Sultan Hamitin ölüm döşeğinde olduğunu gören bend kanım en çiftleri birer birer yalamarı çözecek. Saray erkanı için yani padişahı ‘Millet haindir biz yalnız sana sadıkız ‘ diye otuz seneden beri aldatan ,bu yolda canlar yakan , haneler söndüren casus güruhu için bir yevm mahşer; in künyesi şimdi sıçan deliği bir paredir .

Bazı kimseler saray erkanının Sultan Hamit ölsede yine ihraz ekseriyet ve muzafferiyle yeni bir padişah getireceklerini , ve meselâ Veliahd Saltanat Mehmet Reşat Efendi Hazretleri yerine Sultan Hamitin çocuklarından getirip yine idare-i hükümeti elden kaçırmayacaklarını zam ve tahmin ediyorlarsada biz buna aslâ ihtimal veremeyiz. Zira Sultan Hamit öldükten sonra saray lafzinin mabeyin emrinin bir parelik kıymet ve ehemmiyeti kalmayacak imiş sadrazâmda ser’askerin ve heyet-i vükelânın kaderinde kalacak .Heyet-i vükelâsıyla altı yüz seneden beri cây-gir olân kanûn-i saltanatı bu zamân bozmak istesede haydî millet bir taraf , Avrupâ bırakmaz .Resim -

-biyâet düvel-i muazzama seferâsının emir ve haberi olmaksızın kabul değil icrâ' edilemez .

Demek olurki Sultan Hamitin irtihâliyle Veliahd Sultan, Sultan Abdül Hamitin küçük evladı Mehmed Reşad Efendi Hazretleri Sultan Mehmed Han hamis ünvanı ile Osmanlı taht-ı saltanatına cülûs edecek .

Demek olurki ümit istikbal, Millet-i Osmaniyenin ümit necât ve selameti bu zâtın isti'dad himayetindedir .

Cülûs taht-ı saltanat olacak olân yeni padişahın ilk emir hilafetine hissi kardaşının cenazesini kaldırmak ikincisi ise teba-'i osmaniyeden olân mahkumun siyâsiye hakkında afı umûmi şahanesini telgrâfla ilân etmek olacaktır .Bu , Târih-i Osmaniyede meşhud olân merasim cülûseye müttezasıdır.

Osmanlı saltanatına gelecek olân Sultan Mehmet Hamisin vükelay-ı hâzıra ile ali (...???)şimdiki ma-beyn erkanıyla hükümet etmesi ihtimali pek bayadır. Hâl böyle olunca yeni bir sadrazam la yeni bir heyet-i vükelânın teşkili ihtimali çoktur.

Yeni padişahla vükelâyı müstebkiyle nin ittihâz edeceği meslek-i siyâset bilteba şimdedentahmin ve takdir idilemez fakat her hâlde i'bretle mali olân otuz senelik kârânlık mâzinin ay için hayrı olmasını bâr-gâh ahdiyetden niyâz ederiz .

Sayfa 2

(dünki gün yalnız Filibede neşr idilmiş olân ilâve suretidir ..

Rumeli ilâvesi

İstanbul haberleri

İki gündən beri Sultan Hamitin ağır suretde hasta olduğuna ve hatta vefât ettiğine dair gazeteler müteaddid haberler neşr etti .

Bunların esasdan hâli olmadığını şüphe yok . bizim muhtelif menabeden elde etmiş olduğunu ve hatta dün akşamki son haberler biruce âtidir:Sultan Hamit hayâtından ümit gelecek derecede hastadır ve hastalığı.

Sultan Hamitin henüz ölmediğini Saltanat-ı Seniye'nin Bulgaristan Komiserliiği tarafından dün akşam buralara kadar işaa ettirilen bir telgrâf teyit ediyor .

Komiserlik zât-ı şâhâne biraz nâmaz acdır ve fakat vefât edmemişdir diyor .Hâlbuki ecnebi telgrâfları Sultan Hamitin vefât ettiğini ve fakat yerine gelecek padişahın intihayı için vükelâ ve rical-i devlet ârasında ihtilâl ve nizâ' çanktığını , bu cihetle henüz resmi bit haber neşr edilemediğini bildiriyor.

Sultan Hamitin sadık bendelerinden geçinen Necib Mülhema Paşa milletden çaldığı padeleri kredi Lionae yatırıp bir Fransız Vapuruyla firar ederken yakalanmıştır.

Demek olurki padişahın sadık bendeleri padişahın hayâtından ümiti kesmiştir .

Cuma günü zât-ı şâhâne selamlığa çıkamayacak derecede hastalandığından selamlığa gedenasker köpredengeri dönmüştür .

Bunun üzerine ahâlîde bir telaş ve heyecan başlamış , derhâl çarşular ,mağâzalar kapanmıştır.

Sahih haberler tefsilat-ı kâmile yarın sabah intişâr idecek -balkan-gazetesinde görülecektir .

TELGRAF HAVADİSİ

Son Haberler

İstanbul , 29 Temmuz:

Sultan Hamitin hâlet-i nizâ'de olduğu düvel-i muazzâma sefaret hanelerinin ihbârât-ı resmiyesindende anlaşılıyor.

Zât-ı şâhânenin en mühim hastalığı idrar yolunu tıkanması ve idrar yerine kan gelmesi imiş .

Kaç gündür tabiib padişahı Müşir Muhafız Paşa şırınga ile tedavi edmekte isede ümit yokdur .

Ahâlî ârasında şurada, burada bir çok ictimâ'lar vuku'a bulmuştur.

Hadda br takım talebe-i ulum toplanıb Kuran okumak istemişler derhâl hükümet tarafından tevkif edilmişlerdir.

Mekteb-i harbiye talebesinden bir çok efendi ve bazı erkan-ı harb zabitanı ile mekatib-i askeriye müfettiş umûmiyesi Fırık İsmail Paşa taht-ı tevkife alınmıştır.

Sultan Hamitin hâlet-i nizâ' gelmesinden dolayı Necib Mülhema Paşa nın firara tasdisi güya bazı gerdlerin ta'kibatından huffe mebni imiş .

Yıldız sarayına toplanan itba konsülatü yapmışlar ameliyat yapma kararar vermişlersede karna ve eminin ekseriyeti ameliyatın aleyhindedir . zira hünkarın amliyata tahammül idemeyeceği düşünülüyor .

İstanbulda gayet büyük bir heyecan hükuğ –remadır.Kahvehaneler gazinolar elbalb dolmuş, hekezde garip bir fisıltı , bir dehşetli intizar görülmüyor.

Bir rivayete göre hünkar ölmüştür .Fakat vükelâce gizli tutuluyor .Diğer bir padişah cülûsuyla resmi biyat ircaa edilub yüz bir pare top indacet

Sayfa 3

dar bulduklarından cümlesi şehirden dışarı çıkmış olduklarından bunun için ahalice bir ziyanlık olmamıştır.

Yanbolide Rumların kiliseleri ve mektepleri olduğundan ve kendileri nüfusca az olduklarından vukuatı bu derece de kaldı . Daha evveli miktar kilo suvari askeri yetişmiş olduğundan nemayışciler dağıldı. Ve gecede süvari askeri gezdiğinden kimse dışarı çıkamadı işte bu vecihle asayiş yerine geldi. Bu sabahda herkes dükkanlarını açarak işlerine bakmağa başladılar başka bir vukuatı yoktur.

28 Temmuz 1322

İmza : mahfuzdur.

Balkan İdaresine

Varnadan:

Muteber gazetenizin onuncu nüshasında münderic Dobriceden mektupu okudum. Bu imzaları mahfuz zevât âcizin ibdâ' tahsilimin öteden beredençalma çırpma olduğunu söylüyorlar. Evet bu doğrudur.

Mükerrem Kemal Beyin tahsiliyle mensub olduğu aileyi ortaya soruyorki işte en ziyade teesüf olacak. Mektup yazmak için bir adam mutlaka yüksek aileye mensub olmalı öylemi ? Teesüf .

Bu efendilik iyi bilmelidirki o yüksek ailelere mensub olmayan fakirler arasında tarihlere müracaat edilirse bir çok eflatunlar görülürki beyler paşalar Azim Midhat Paşa Hazretleri bir fakir köylü çocuğu iken zekâvet ve âli-cenâblığı sayesinde yükseldikce yükselmiştir.

Napolyon Bonapart ki bir mülâzım-ı sâni iken dünyanın en büyük bir hükümdarı olmuştur. Bunları zikr etmekden maksadım kendimi de onlar mesâbesinde tutuyorum zan olunmasın. Ancak zekâvet ve cemiyet sahibi olmak yalnız büyük adam olmak ve büyük aileye mensub olmakla değil belki çalışmaları sayesinde.

Gelelim bahise: Yazmış olduğum mektupların Kendi yazım olmayıp ben azizin ise yalnız ve daha imza ederek gazetelere mektup gönderdiğim iddaa ediliyor ki buda pek doğru değildir. Evet aziz fakirliğim sâikasıyla beni insanın mâ-bih-il-hayât olan mektupun mahrum kalarak beraberlikle eksikmi kazanmaya çalışdım . Fakat aynı zamanda mektupa gidip tahsil ilim eden ihvânımı görüp dinledikce kendi kendime mahzun olur ağlardım. Dükkanıma gelip köyden müşterilerden , okuyup yazanlardan daima yazı meşki alır, okumaya çalışırdım. Bu hevesle hayatımı

;dünyamı , milletimi anlayacak kadar okuyup yazmaya ; tarihten ; insaniyetden olmaya Cenâb-ı Allah beni muvaffak etti, bu cihetle kendi mektuplarını gire yazdırmak külfetinden El- hamduli-llâh âzâdeyim. Ma-mâfih kendimi bir âlim ve yahut bir muharrer farz ediyorum zan edilmesin maksadım okumanın yazmanın kıymetini , demek olurki insaniyeti kendime kadar öğrenmişim. Ve yinede çalışıyorum , çalışıyorum. Kendilerini pek yüksekde gören o zevâtede hâ lisane tosyadan keser ve durmamağa maârif ve insaniyeti benim kadar anlamına çalışanlarda bizim gibi âciz kimseleri istihkara meyil etmek gibi küçüklüklerdenetmiş olsunlar.

Berber Mustafa Celb Oğlu

TELGRAF HAVADİSİ

Son Haberler

İstanbul'dan , 1 Ağustos

Doktor Burgeman ameliyat ile bir müddet daha temdid ihtizar yani hastalığın daha biraz imdad edeceğini söylemiştir.

Evvelki gün ikdam ve sabah gazetelerinin tebligat-ı

Sayfa 4

resmiye kısmında padişahın hastalığını ilan etmeleride hâlet-i nez'in ketm edilemeyecek derecede olduğunu teyid ediyor.

Mâ-beyn umumi bir telaş ve heyecan görülüyorsa için için neler olduğu bir türlü kestirelemiyor.

Zât-ı şâhânenin hastalığı ve hâlet-i nez'i ketm edilemeyecek dereceye geldi. Hararet daima 40 ve 41 derece üzerindedir.

İstanbulda mevcut ecnebi postahanelere hükümet-i seniyye tarafından birer sansür bulundurulması için Almanya ve Avusturya hükümetleri muvâffakat ve mücadele etmiştir.

Makedonya ıslahatı tevsî için İngiltere tarafından vaki' olan mutâlebe Fransa ve İtalya zuhur olmaktadır.

Evvelki gün İstanbulda bulunan Yunan sefiri Sadrazam Ferid Paşayı ziyaret ile Bulgaristan da Rumlar aleyhinde olan nümâyîşlerden şikayet etmiştir.

Sadrazam Ferid Paşa Yunan sefirine cevaben Bulgaristanın umur-i dahilFiyesine müdahale etmek Bâb-ı Alinin selâhiyeti haricinde olduğunu ve zaten vukuata yegane sebep Makedonyaya geçmekte olan Rum çetelerinin ikâ' edildiği tahribat olduğunu söylemiştir.

Bulgar komiteleri rüesasında meşhur Çerinopa Ef Ester ve Mitsanın Kokliş köyü yakınında Osmanlı askeri tarafından muhâsara olunarak vaki' olan müsâdemede üç refikiyle beraber telef olmuştur.

Sirke Fişkırması

Geçenlerde " Sirke Köpürmüş" serlevhası altında yazdığımız makaleyi muhtevi " balkan " nüshası hisâra vasıl olur olmaz sirke fişkırıldı. O derece fişkırıldı ki hisara iki saat ba'de mesafede bulunan Karlova kasabasında ki turşu küpüne kadar sıçradı sıra-

-yet etti. Fakat neccar-ı şerife meşrut bir dükkan müste'cerinden iki üç sene zarfında konturat harcında alınan mangırlar araya hile-i şerifeye giripde aranmazsa sirke ba'de mana köpürür ve ne de fişkırır:

İmza : Limon Tozu

İtiraz

Dünki gün resmi bir pirazniki olmak münasebetiyle matbualar tatil olduğundan gazetemiz tabi edilmiştir.

Rica

Gazetemizi satan müvezzi'lerimize rica ederiz ayın beşine kadar on beş numaralı hesap ve hasılatı gönderip Temmuz ayının hesabı kessinler.

İhtar

Birçok satıcılarımız altı ay evvelden neşr eddiğimiz yevmi telgrâflardan alan hesaplarını bile göndermediler bu zevat kendilerini bilirler . Gelecek ayın beşine kadar hesapkarını kimseye çıkarı birer dolândırıcı gibi gazete ile resmen teşhir iddikden sonra hükümetcede lazım gelen tedavire muracat idileceği şimdedenİhtar olunur .

İlân

Biri rüştiye mütürlüğüne diğeri sınıf muallimliğine olmak üzere iki muallime ihtiyâcımız vâr talib olân zirdeki adrese müracat buyursun .

Adres: Balçıkda reîs incemin Hafız Murat mezalun

Gazetemiz Filibede cem'a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

5. 17.Balkan Gazetesi, Sayı 17, 2 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 17

Perşembe

2 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

İstanbul Heyecanda

Sultan Hamitin hastalığı dünyayı meraka düşürdüğü gibi İstanbul halkı da heyecanda bıraktı.

Son telgraflar ve haberler katiyen temin ediyorki Sultan Hamit hâlet-i nizâ'dadır. Belki daha birkaç gün yaşayabilir. Fakat fenin , tıbbın gösterdiği hakikatlere nazaran bu yaşamak kesb-ifâkat etmek değil , ancak halet-i nizâ'yı temdid demektir. Yani ölüm döşeğinde olarak eklemek ıztırabat ve evca' ile birkaç gün daha pençeleşmek demektir.

Mevsuk ve hususi mektupların bazılarında uğraşdık ki Sultan Hamit halet-i niza'da olduğunu kendiside artık his etmiş ve hatta evvelki akşam gece yarısı Üsküardan araba vapuruyla Yusuf İzzeddin efendiyi ve muahharen asil Veliahd saltanat olan Reşad Efendiyi yanına çağırılmışdır. Bir saat kadar her ikisiyle konuşuktan sonra bazı ve sayede bulunmuşdur.

Kendisi bu görüşme esnalarında 41 , 42 derece-i hararet , ateşler içinde imiş.

Birkaç gün evvel Berlin den celb edilen tabib şehir " Burgeman" idarede mevcut zehirin devrane, yani kana karışmış olduğunu ve ümit ciyan kalmadığını verdiği son raporda bildirmişdir.

Sefirayı muazzama her gün mâ-beyne birer memur göndererek sultanın sıhati sürdürüyorlarsada gelen memurları Baş Katib Tahsin Paşa karşılayıp "efendimiz gün günden iyicedir." Mühim cevaplarla seviniyor.

Çıkmadık canda ümit vardır derler. Cenâb-ı Allah ne takdir etmişse o olacak. Şimdi kimse ne ölecek ve nede ölmeyecek diyemez. Ancak şu varki zamana, reviş hale , fena, raporlarına bakılınca Zat-ı Şahanenin hayatından ümit yoktur. Demek olurki ergeç nasıl olsa İstanbul da bir tebdil-i saltanat , bir inkılab me'muldur ki şayan-ı mülâhaza ve endişe olan cihetde budur.

Bu raporları pek esassız ad ediyoruz . Eğilip ihtimalatındırki sarayda ve vükelayı hazıra arasında işgal ettikleri bu günki reis hükümeti gasb etmemek bazı kimseler böyle bir takım desiseler çevirmek istesinve hatta ; düvel-i muazzama sefaratlarından birinin parmağıda dönsün! Bu ihtimal nâ me'mul bir şey değildir.

Fakat böyle bir ihtilafın ve kavani mâzallah teâli istiklal-i Osmani için pek vahim görürüz. Çünkü İstanbul da büyük iğtişâşın hudûsi o anda mutlaka melhûzdur. Böyle bir iğtişâş ise Osmanlı istikbali

Sayfa 2

istiyorlar. Ümit ve temenni eylerizki tevetü temizlensin iğraz nefisane ve şahsiyeden salim olsun.

Papağal

Bu hafta intişar eden papağal Rumlarla Bulgarlar hakkında bir hezil yapıyor.

Diyor ki: Ey Bulgarlar , mâ-dâmesiz hürriyetperver , her düşüncüyü sekiz, hürriyet için çalışıyorsunuz durmayıp kiliselerinizi çoğalttınız , kilise gogallarını büyütük hala . Bundan demek istiyorki kilise gogası yapmak Bulgarlar gibi hürriyet için çalıştığını iddaa eden bir komahuş görünüyor.

Ondan sonra Rumlara atıyor. Yunanistan'ın elinde bir meşale yakmış göklere çıkıyorken Devlet-i Aliyye , İngiltere Fransa, İtalya tarafından ayaklandırmayı çıkarttırıyor diğer yandan da Rusya (...??)kakalayarak Yunan'ın elindeki mumu politika gelirse soydurmaya çabalıyor gösteriyor.

Yeni Nümayiş

Son haberler dünki gün Rusçuk (...??)aleyhinde yeni bir (..)verilmiş , metininden sonra Filibede ve diğerlerinde olduğu gibi kiliseler filan zabt edilmiş olduğunu bildiriyor.

Gülmeyin

İstanbul da biri siyah Elaselamın tercüme halini yazar tarih veladetini hicri ve frenki koyar. Tebane ruhsat istihsali için Ali Elasul sansüre gönderir.

Sansür : Haşa!... Şeyh Elaselam Efendimiz

Frenki tarihinde doğarmı? Diyerek tarih-i Frenkiyi eder?..

Rica

Gazetemizi satan müvezzi'lerimize rica ederiz ayın beşine kadar on beş numaralı hesap ve hasılatı gönderip Temmuz ayının hesabı kessinler.

İhtar

Birçok satıcılarımız altı ay evvelden neşr ettiğimiz yevmi telgrâflardan alan hesaplarını bile göndermediler bu zevat kendilerini bilirler . Gelecek ayın beşine kadar hesapkarını kimseye çıkarı birer dolândırıcı gibi gazete ile resmen teşhir iddikden sonra hükümetcede lazım gelen tedavire muracat idileceği şimdedenİhtâr olunur .

İlân

Biri rüştiye mütürlüğüne diğeri sınıf muallimliğine olmak üzere iki muallime ihtiyâcımız vâir talib olân zirdeki adrese müracat buyursun .

Adres: Balçıkda reîs imcemin hafız murat mezalun

Gazetemiz Filibede cem-a önündeki gazete pavliyonunda dâimâ satılmaktadır.

5.18.Balkan Gazetesi, Sayı 18, 5 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 18

Cumartesi

5 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibede de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesi'den maâda hergün çıkar. "Rumeli" ilavesidir.

Sayfa 1

İslama İftihar

Malumdur ki alem-i İslamın ekalim meşhuresinden ve hatta en mühimlerinden biri de Mısır dır. Mısır da şu son zamanlarda cidden büyük bir meyil mâli runmadır.

Yine bu hafta gelen'' Türk'' refik muhtarımızda Mısır ın hatib efsahı, muharrer meşhur , cemiyetperver İslam Mustafa Kamil Paşanın geçen Temmuzun yirmi altıncı günü Londrada (Karleton) otelinde İngiltere erkan-ı marufe-i siyasiyesinden ve erbab matbuatından büyükce bir heyet huzurunda Mısır ın ahval –i haziresine dair irâd edilen nutuk atıyı okuyupda mahzuz olmamak elde değildir.

On emirde Mustafa Kamil Paşa Mısırlılarda taassubdan ale-l-husûs ecnebilere karşı adavetden esir olmadığını vazih bir surette isbat eyliyor.: "Müslümanları tanımayanlar derki taassub ile itham ederler.. Hakikatde İslam adayı dine karşı bile refik ve adildirki emir eyler.. Bundan mâ-adâ Mısırlılar nurtemden ve erkân ile artık güzelce idrak ettiler, Mısır için menfaat hakiki ecnebililer ile hus geçimindedir , bu yolda uslanmaza,hatta kıl ve kale vesile vermektedir.

Saniyan Paşayı meşaraliye İngilizler , ikdan defaat ile ve ad etmediler mi ki ba'de-l silah Mısır ı Mısırlılara iade edeceklerdir. Bu va'dleri onlar unuttularsa biz unutmadık , aslada unutmayacağız , her Mısırlı hin hacetde bu mevâidi zikir eyler, eli nihayededecektir.

çünkü kelim mevduâ eden mürûr-i zaman olamaz.

Hakikaten şimdiye kadar Mısır islah edilemediyse Mısır lılar hala bizzat idare-i mülki muketdar değilseler yirmi dört seneden beri İngilizler bu kıtada ne yaptılar; ne ile vakit geçirdiler Lord(Krumur) cenablarından Mısır a mazmiyiz?

Maâruf nokta –i nazarından İngilterenin Nil vadisinde mesleği ne oldu, o tabaka-i fakire halkı mektup-u resmîyeden te'bid etmek , saniyan mektuplarda talebeye her dersi İngilizce telif ederek lisan-ı milliye , Arapçayı adeta ikinci derecede bırakmak , salisen talebe-i ulumi adeta, esir hükümet memurları derecesine sokmak , olmadımı? Bir halkın , mülkün maârufuna böyle mi hizmet edilir.

Adalet-i bahise gelince : Bir taraftan mahkemede İngiliz hakim in adedi gittikçe eyler, diğer cihetten mahkemeler , ihbaren (Denşvay) de olduğu gibi , örfi

kavanine göre teşkil eder. Bir memleket mütemadinede böyle istinafız, temyizsiz , kanunsuz , kaidesiz mahkemenin vücuda bir zat adlişganane kamidir.”

Bu tefsilatdan sonra Mustafa Kamil Paşa imtiyazat ecnebiyenin lafına tarafdar olduğunu muhakeme ise cidden emniyet etmediğini dermiyan eyliyor, nihayet şu belîğ netice ile hatem makal ediyor:...

“Mısır mutalebe-i istiklal etmekle bir sadaka istemiş olmuyor, fakat her tarafca mabin ,

5.19.Balkan Gazetesi, Sayı 19, 8 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 19

Salı

8 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli”

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Filibede Büyük Miting

Muhtelif partiler rüesasıyla Bulgaristan alima ve ezkiyası bir çok muteberanı tarafından Filibede yapılacak olan umumi miting, Pazar günü Filibe serki bağçesi o günde etti.

Mitingden bir iki gün evvel iza ve Bulgar muteberanı Sofyadan , Varnadan , Rusçukdan, şuradan buradan akın akın gelmekte, Filibede bir hazırlık , bir heyecan fikri ve hissi başlamışdı. Oteller hınca hınç dolmuş , mitingciler evvelce ihzar edilen husus evlere dağılmıştı sokaklar üstü başı temiz, geliyan fikri, hevesât terki cüyanesi etvâr ve siyasetten ayân olan birçok yabancı Bulgar gençleri ve anaberi ile köylü esnaf ile dolmuştu. Hulusa siyasiye ve ictimâiyenin “ Muman Pikulujn” direktirif ve mutâli eyledikleri bir heyecan-ı milli rû-nümâ idi.

Mitinge gelen muteberan ve müteneffizân Filibenin en büyük oteli olan Metropole indiler. Cumartesi günü mitingden evvel Metropolde bir konferans yapılır ki bu konferans pazar günkü mitingin mutâlebe ve mukerrâtını hazırlamak içindi.

Diğer taraftan hükümet-i fevkalade tedabir ittihazına başlamıştı. Bu defaki teyakkuz ve muhafaza geçen defakine nisbetle fevkaledede idi.

Cumartesi günü akşamından Filibenin bütün çarşı-ları kapatıldı. Bütün çarşılar ve sokaklar sanki tâk vaziyetinde nizamiye askeriyle kuşatılmış vediğer yandan da süvari müfrezeleri fevc-â-fevc dolaştıkça insana hakikaten heybet geliyor.

Hükümet sahibi Rum olan birçok büyük ticarethaneleri ve bilhassa Rum mahallesini öyle muhafaza altına almıştı ki kuş uçurtmayacak bir şiddet hükümferma idi. Zaten daha cumartesi günü akşamdan idare-i askeriyye hüküme başlamıştı. Askere kumanda için Sofyadan Osmanlı ve Bulgar hududu müfettişi General Andreyef dahi Filibeye gelmiş ve miting günü büyük caddede kalıp o günde diğer generallerle birlikte duruyordu. Ufak bir çıtırtı akabinde mütecâsir olacak ve askeri dinlemeyip karşı koyacak kimseler için asker vur emri almış ve hatta zabitân dahi rovelverlerini takmış idi. Diğer yandan şehir haricinde toplar bile hazır tutuluyordu demek oluyorki ahalinin şiddet heyecanından ve bir iğtişâş vukuayla katal ve ihtilal zuhurundan hükümet dahi telaşa ve ihtiyatta idi.

Pazar günü sabah alafranga onda başladı ahali Serki bahçesi önünde mahşer gibi yığılmış olduğu bir esnada miting müesseseleri onda iki büyük bayrak ve ikide

matem alameti olmak üzere iki siyah bayrak olduğu halde kemal-i ihtişam ile meydana geldiler.

Miting müesseseleri (....??) başladı. En

5.20. Balkan Gazetesi, Sayı 20, 9 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 20

Çarşamba

9 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Mitingden Ne Çıkabilir

Dünki nüshamızda geçen Pazar günü Filibe de Rumlar aleyhinde yapılan miting hakkında tefsilat-ı lazımca verdik bugünde bu miting hakkındaki düşüncelerimizi yazacağız.

Miting demek (...? milliyetin kadir kıymetini anlamış bir milletin kendi millet işleri hakkında dahilane ve harican gördüğü bir takım fenalıklara karşı millettece bir yere toplanarak yine milleti ikaz etmek yani milleti uyandırmak ve bir takım büyük küçük mercilerin nazar-ı dikkatini celb etmek için meşveret etmek, milletçedüşünmek , milletçe bir karar almak demektir.

İşte birkaç vakitten beri Bulgaristan da yapılan mitinglerin manası budur.

Demek oluyor ki mitingden maksad milletin menafine , hayat-ı siyasiyesine tealluk eden bazı umur-u husus hakkında bir takım yeni yeni karar ve tedbirler düşünmek ve bu kararların icrasını temin etmektir.

Gelelim şimdi bu mitingden Bulgar milletin maksadına.

Bu mitingler yeni başladığı zaman Rumlarla Bulgarlar arasındaki bu düşmanlığın esasını, esbabını evvelki nüshalarımızda biraz izah etmişdik.

Bulgarlarla Rumların düşmanlığı kadim olduğu nisbette hal için , atı için çok endişeler , çok düşünceler uyandırabilir.

Bulgarlar Osmanlı idaresinde iken Rum kiliselerine gitmek mecburiyetinde idiler. Rum kiliselerine gitmeyen Bulgarlar Rumlar tarafından türlü türlü zulme giriftar olurdu. O zaman Rumlar Bulgarları çok yakarlar yıkarlardı. Bulgar lisanının , maârifenin mahvına çalışırlardı. Bundan Rumların maksadı Bulgarlara milliyetini unutturup onları Rumlaştırmak olduğu aşikar şey.

Bulgarlar ise Osmani vaktinden beri (...??) karşı lisanlarını, milliyetlerini muhfaza için kiliselerini ayırmaktan başka çare olmadığını gereği gibi anlamışlardı.

Bulgarlar otuz seneden beri uyandıkaça uyandı. Hürriyetin , istiklalin tadını anladılar. Fakat aynı zamanda yine Osmanlı idaresinde bulunan Makedonyadaki Bulgarlar Rumların teadiyatından yakayı henüz kurtarmamıştı ki bu hal Bulgarların günü günden kanını kabartıyor.

Rumlar Makedonya da birçok Bulgar kiliselerini zabt ile onları Rumlaştırmaya yüzlerce defa çalışmıştır. Rumlar Bulgaristan dahilinde siyle hâlâ yeni yeni kiliseler inşaat ile Rumluğa neşre çalışmaktan geri durmuyorlardı.

Bulgarlar gibi yeni uyanmış bir milletin buna tahammülü ise mümkün değil . İşte bu sebebdendir ki mitingler ,nümayişler, Atede Sofyada şimdi bir kıyamettir gidilir.

Fakat bunun sonu neye varacak ? Ne olmak ihtimalleri var? İşte cay endişe olan budur.

Bizim anladığımıza göre bu iki millet arasında adavet daha sürecek .

Hünkar Reşad ve Yusuf İzzeddin Efendileri yanına çağırıp vasiyet ettiği mevsuktur. Bu şehzadeler huzurda iken kızlar ağasından başka kimse hazır bulunmamıştır.

Arası istihsal edilecek birçok mühim umur yirmi günden beri hep mütal ,cevapsız kalmaktadır. Zira mabeyn hastalık yüzünden karma karışık gidiyor.

Hareket-i Arz

Amerikanın cenup cehişlerinde müthiş zelzeler olmuş birçok şehirler kasabalar mahv ve perişan olmuştur.

Yunan Heyecanda

Bulgaristan Nümayişleri üzerine Yunanistanın her tarafında Bulgarlar aleyhinde mitingler , Nümayişler yapılmaktadır.

Bulgaristanda bulunan Rumlarm himayesi için Yunanistan harbiye nezareti İngiltere nin müdahalesini talep etmiştir.

İlan

Hasılat safiyesi levh mekatib-i islamiyye Şakirdan boyu inani ile mektep nevaksi menfaatine olarak 1322 senesinin 2 Ağustosunda keşide edilen piyangomuzdan ikramiye isabet eden numaralarla verilecek ikramiye inzar kariyene arz olunur.

Numara :

73 Cep saati ruskab

74 Duvar saati

118 Bir düzine kahve fincanı

149 Masa saati “Budilinski”

165 Zenne şemsiyesi

209 Zenne pabuçu

250 Cep saati

284 Yarım düzine peşgir

300 Mürekkep hokkası

- 323 Kalemtraş
 325 Yarım düzine erkek çorabı
 347 Rabe ütüsü
 301 Kitap çantası
 368 Erkek şemsiyesi
 374 Yarım düzine su kasesi
 378 Deredenmamul papirüs kutusu
 384 Evrak cüzdanı
 390 Altın yüzük
 391 Altın küpe
 379 Saat kordonu
 382 Bir düzine keten mendil
 511 Para çantası
 522 Revlur

İş bu ikramiyeleri haiz bulunan numaralar herkemiin yedinde mehfuz bulunuyoe-rsa zeyreki ederse irsal eylediği surette isabet eden ikramiyesi gönderileceği ilan olunur.

İhtar

Bazı satıcılarımız beşer onar santimden toplanan hasılatımızın altı aydan beri göndermediler bu zevatın bir ikisini hükümete birer dolandırıcı gibi anı karib teslim edeceğiz . Ayın on beşine kadar bu altı aylık üç aylık beş aylık hesaplarını göndermelerine gazetemizle teşhid eyledikten sonra hükümete teslim edeceğimizden doalyı şimdedenbeyan itizar eyleriz.

5.21. Balkan Gazetesi, Sayı 21, 10 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 21

Perşembe

10 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**Bulgaristan İşleri Ve Avrupa Matbuatı**

Rumlarla Bulgarlar arasında büyüyen ihtilaf ve münâferet , şu son günlerde Bulgaristan ın her tarafında baş gösteren mitingler ,nümayişler ,hele Ahyolu vâka-i faciası Avrupa matbuatını hayli işgal ediyor.

Ahyolu meselesinden biraz sonra idi ki geçen Pazar günkü Filibede yapılan umumi miting henüz in’ikad etmeden evvel gerek matbuatı ve gerek düvel-i muazzamayı telaşda bırakmıştı. Hatta mitingden birkaç gün evvel Bab-ı Ali Rum patrikinin şiddetli protestoları üzerine düvel-i muazzama seferasına vermiş olduğu notada :” Bulgaristan da tehaddüs ve el yevm devam eden vukuatta hakikaten beynel milele muhalif evrak Rumlar aleyhinde vâka olan tadiyah narvaya artık binane kalmayacak ve bu hadisâtın devamı takdirinde işe müdahalede müzaviriz.” Demiş idiki aynı mealde bir notanın Sofya hariciye nezaretinede verilmediğini evvelki nüshamızda havadis telgrafa sırasında yazmıştık.

Avrupa matbuatına gelince onlarda hemen ekseriyetle bu vukuat hakkında hoş bir fakir ve mutalebe dermeyân etmiyorlar. Son aldığımız (İndependans Bilej) gazetesinde okuduğumuz fikre-i atiyi şayan ve mütalaâ bulduğumuz için aynen tercüme ve nakil ediyoruz:

“İstanbulda bulunan Rum patrikinin Bulgaristan da meskun Rumlar hakkında reva görülen zalmane tediyatı Bab-ı Ali nezdinde şiddetle ve mısrane protesto etmiş üzerine Bab-ı Ali de düvel-i muazzama seferasına verdiği notada Ahyolu vâkasını vesair vukuatı protesto edilmiş ve Bulgaristanın bu gibi vukuata meydan vermesi tehmil ederler dereceye gelmiştir diyor.”

İndependans Bilej bu fikriyi yazdıktan sonra şu yolda bir mülhaza dermiyan ediyor:” Şimdiye kadar Türklerin zulmünden , barbarlığından dolayı düvel-i muazzama ve Avrupa matbuatı o günde Bulgaristanın feryadını işitirdik. Halbuki Bulgaristanın başka milletler hakkındaki zulmünden kötülüğünden şimdi Türkler şikayet ediyor. Bu hale şaşmamak kabil değil. Şu tezat ahvalde bize gösteriyor ki Bulgar ulusun , Türk ulusun, Rum ulusun, şark milletlerin hemen hiçbiri diğerinden şikayette haklı değildir. Zira bu milletler medeniyet-i garbedenhenüz çok uzaktır.”

Biz İndependans Bilejin şark milletlerini yani Bulgarların da, Türklerinde ve diğer akvamında Ruhan , ihtilafen yekdiğerlerinden uzak olmadıkları iddasını pek mecruh ad etmeyiz etmesekde şunuda , şu acı hakikatide itiraftan kendimizi alamayız ki bizi , yani şarkın Türkler, Bulgarlar Rumlar Sırplar ve Ulah gibi milletlerini birbirine canavarlar gibi öteden beri boğazlatmaya menafi’ iktisadiye ve medeniyetlerine muvaffak bulan , ma -tesüf şarklılardan uzak bulund

Sayfa 4

-r gesi tahsilini çıkan memurlarını kabul etmekte .

Dahiliye

Saltanatı seniyyenin Bulgaristan Komiseri Sadık Mevid Paşa hazretlerinin Rumlar aleyhindeki nümâyişlerden dolayı Sofya hariciye nezâretine vermiş olduğu nutaya cevaben hariciye nezâreti bu meseleden mesul hükümet-ği seniyye olduğunu , bu adâvet ve münâfereti ba’s ve mesebi terkiye aldığını ve hiçbir mesuliyet kabul etmeyeceğini bildirmektedir.

Fasta İhtilâl

Merakiş Sultanı Mevla-i Abdulzaziz beş seneden beri Merakişi terk idub Fası pâ-yı taht etmişdiki bu suret-i zarfında Merâkeşde vali olarak sultanın biraderi vali-i Hafid vali bulundu .

Sultanın biraderi şimdi Merâkeşde epeyce taraftar edilmiş imiş ve el altından Abdullaziz aleyhinde tahrikata başlamışdır.

Hatta geçen hafta Fas'ta El Cezire konferânsının verdikleri hakkında ve da-i edildiği merakibe aleyhinde bir kısım ahâli isyân etmişdir .

Tahrîb-i İslam

Tiflisede Şoşa nahiyesinde bir kazak mangasıyla Tâtâr ârasında bir müsaade olur. Bunun üzerine bir bölük kazak daha imdâd yetişub büyük bir müsaadeden sonra mezkur Tâtâr karyası kâmilen tahrîb edilmişdir.

Papağal

Bu hafta gelen papağal Rusya ahvâli siyâsiyesini tasvir ediyor .

Rusyada ceriyan ve kuvvati bir şimendüfere teşbi'ye idiliyor. İhtilâlcileri, bütün Rusya da mevcut farklı komutayı o gündeki fenârların bir otuz mayıs-ki dumanın açıldığı gündür-diğer fenârdede дума parlıyor.Şimendüfer gidub duruyorken kırmızı gelahâli şeytan sakallı bir muhâlif yani çar hükümeti lokomotifin önüne geçmiş şimendüferi durdurmağa çabalıyor.

Şimedüferin tevkifini gören ve lokomotifi tahkik eden vagonlardaki ihtilâlciler ,muhâlif partiler pencerelerden aşağı atılmağa başlıyor,öte yandanda elinde bir kırbac bir kazak ihtilâlciler üzerine koşuyor.

Bu vagonların sonunda ise istikbal,o istikbalin penceresinde şems hidayet mesellu bir civan görünüyorki buda cüret.

İhtâr

Bazı satıcılarımız beşer avız santimden toplanan hâsılatımızı altı aydan beri gönderemediler. Bu zevatın bir ikisini hükümet birer dolândırıcı gibi in(..??) kerib teslim ideceğiz .Ayın on beşine kadar bu altı aylık üç aylık beş aylık hesaplarını göndermeyenleri gazetemizde teşhid edildikten sonra hükümete teslim ideceğimizden dolayı şimdedenbeyân i'tizar eyleriz .

5.22. Balkan Gazetesi, Sayı 22, 12 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 22

Cumartesi

12 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Terik

Olaki akşam Receb şerifenin ilk Cuma gecesi yani Leyla-i regaib olduğu münasebetle Filibe camileri minareleri kandillerle donanmış , ilân-I fahsır ve şadi edilmiştir.

Hâlul ileyin iyam mübarekenin Ümmet Mehmed hakkında bade-i hir olmasını bâr-gâh ehadiyyetden niyâz ider , ehvân-ı dinimizi tebrik eyleriz .

Bu Gidiş Fenâ Gidiş

Malumdurki Rum meselesi yalnız Bulgaristanı değil Avrupâ matbûâtını , İstanbuluda endişeye düşürüyordu.

Rum meselesi Bulgaristanda başlayan şu son nümâyişler den biri yani iki üç seneden beri Bulgar çetelerinin Makedonyâda cevlân-ı kesilende , anı mûta' kib Rum çetelerinin bu vadide ika' zalim ve zulüm ve hasara başlâmâlarından başlıyorsada şu aralık Bulgaristanda ve Yunanistanda kabaran heyecan milli, balkanlarda Salih ve âsâyiş umûmiye ,hatta istikbali yine tehlikeye mâhrus bırakıyor.

Bu tehlike ne olabilir? Tehlike şudurki Bulgarlarda Rumlarda yekdiğerinden intikam almak hırs ve arzusu son derecede .Her iki tarafın kanı galyanda hele Bulgaristandaki gidiş gözümüzle görüyoruz .Geçen Pazargünkü umûm-i mitingin mukerratı malum .

Mitinglerden , nümâyişlerden maksad Avrupânın nazar-ı siya- -setini celb edmekti.Hâlbuki bu kadar feryad ve şikayat evkinde Avrupâ konsolosları pencereden böyle bakmak istemedi . Avrupâ matbûâtı ise bu Vukuata hep teessüf idiliyorlar ama hakikatı hakikat olduğu için değil kendi menfaalarına göre tefsirden sonra kabul idiyorlar.

Avrupâ devletleri içinde bu meseleye en ziyade alakadar görünen Avustuyadır . İngiltere ise hep açıklarda ancak suyu bulandırub bulandırub seyrine bakıyor. Tavşana kaç ,taziya tut!

Gerek Bulgaristanda mevcut bazı gafil , muta'ssıb. Sonunu düşünmez mübalağa gelir Bulgar vatandaşlarının ahvâl ve efkârına ve gerek salif iliskir hükûmat-ı muazzamânın yani Avusturya ve İngilterenin ve Almanyanın etvâr ve harekâtına bakılırsa bu gürültülerin , bu menatere ve cidâlin sonu Türklerle Bulgarların kapışmasına vâracak bunların cümlesinin emeli budur. Yunanistan Bulgarların ezilmesi için Bulgarları Türklerle muhârebeye mecbur idecek ne sebep vârsa şimdi

onları hâzırlıyor. Avusturya ise Makedonyâda bu sene her sene gibi sarı virmek için Türklerle Bulgarları tutuşurmağa bakıyor. İngiltere ise Türklerin başına gaile , belâ çıksunda ne taraftan olursa olsun şimdi yalnız ona bakıyor.

Şimdi şu gürültüden İngilizlerinde , Almanında Rumununda maksadı açıktır. Fakat böyle bir hadise , böyle bir musibet vuku'nda acaba Türkler , hele Bulgarlar ne kazânacakki? Hiç,hiç , hiç !...

Sayfa 2

Vâka böyle bir musubet muhârebeyi kazânsalar bile Türklerin Makedonyâdaki hukuk-i siyâsiyesini mahv idecek, Türkleri Rumelinde çıkaracak sonra Makedonyâya girecek olân muhtariyet idare değil Bulgaristan veya Yunanistan ise aslâ ,ancak avusturyadır .

Avusturyanın bir kere Selanik'e kadar inmesi ise Bulgarlarında diğer balkan milletlerinde istikbal ve istiklaline bir yekun çekecek ki onu zamân isbât ider .

Asrımız asrı kemaledir . dünyâyı , hayâtı anlamış milletler ise sonumuzu iyi düşünelim , bastığımız yerleri iyi görelim . yoksa son medamisden hayır yok

Rusyada Müslümanlar Kesiliyor

Kafkazda Şoşa şehrinde olân Ermeniler ile General Galuççaçof kumandasında olân asker , mezkur kasabada olân Müslümanları katliam edmişler.

Müslümanların bu hâl esef iştimali üzerine Rusya Müslümanlarının şeyh ilasalami General Galuççaçofun oradan kaldırmasını istememişsede pare etmemiştir.

Bu Şoşa kasabasında olân zavallı ahâli-i islamiyenin hâli pek şâyân-ı merhamettir. Ve verilen mecrub ve yaralı Müslümanlar sokaklarda sürünüyor , tedavisiz onlar ölüyor çünkü muntâzam hastahaneler , darülcezeler yoktur. Kasabanın ve tüm hastahaneleri Ermenilerin hükmündedir .

Muharben Müslümanlar içinde hükümet bir hastahane kurmuşsada iş işten geçmiştir el yevm hastanede 42 yaralı hasta vâdır .

Bu Havadisi Rusyada Ornaburgda münteşir Türkçe "Vâkit" gazetesinde okuduk. Vâkit refik muhdarımız hastahanede kalan bu bi çare ,sefil kardaşlarımıza yardım idecek, iane idecek ahâl-i İslam için şu adresi göstermiştir:

Rusyada Şoşa Şehrinde Doktor Mahmandarof

Bu havâdis fenâ bulgaristanın İstanbuldaki politika memuri Naçoviç Efendinin istifaille İstanbul'dan çekilmek üzere olduğunu dünki Bulgar gazeteleri yazdı.

Bulgar gazetelerinin îfâdatına bakılırsa Naçoviç Efendi hükümet-i seniyyenin Bulgaristan âmâline muvaffak suret münaseret-i kabulünden ümiti kesmiş , meyus olmuştur.

Bu Havadisın aslı çıkarsa pek iyi bir haber değil . bunua cidden teessüf ederiz , zira naçoviçin İstanbul'dan metinnefran çekilmesi .Türkiye ve Bulgaristan münâsebetinin gerginleşmesi mübadisi değildir Allah encâmını hayır etsin.

Türkiye bakın?

Almanyada Marburg darülfünun tıbında bu sene birincilik ile şehâdetnâme alan , Yadamataya isminde bir Japon kızıdır . Bu fıkrayı mesrin hatib efsah ve meşhuri Mustafa Kâmil Paşanın riyaset-i tahririyesinde intişâr edenarabice ‘’ulva ‘’ gazetesinde gördük .

Bir milletin derece-i terkiatına en büyük delil kadınları , kadınlarındaki terbiye , tahsil , terkidir. Bu gün tıbın en ve sıhatli , en meymil ve sait vekalatını , irfanı haiz olân birinci memleket Almanyadır , böyle bir memlekette o fende dahi en ileri gedenbu sene bir Japon kızı imiş Türkiye bakın !..

Bari Çinden İbret Alalım !

Çin imparatoru iharın bir irade-i isdad idilmiştir. İmparator bu iradesinde evliya ve rical devleti bir konferânsa davetle Çin hükümetini meşrutiyet –i idareye rebete

Sayfa 3

İdilecek vesaitin tekmili muzakeratında bulunmak istemiştir.

‘’Balkan’’

Çinlilerde meşrutiyet idare-i kabul ettikten sonra mahne-i arzda Türklerden başka kanûnsuz millety kalmış olamayacak.

İngiltere Kralı ile Bulgaristan Prensi

İngiltere kralı ile fehameatlü Prens Ferdinand hazretleri Marya badda melaki olmuştur.

İlk akşam İngiltere kralı prensi akşam tamına davet idmiş , ikinci akşamda prens hazretleri kralı davet edmiş, iki defa maleki olmuşlardır .

Dahiliye

Dünki gün Ruslar tarafından şibka zabdını otuzuncu sene-i devriyesi olmak münâsebeti ile hem Bulgar komiteleri milli elbiselerini libas oldukları hâlde kiliseya gitmişler ve umûmi Filibe kiliselerinde da edilmiştir .

Geçen Pazargünü filibede başlayan miting mukerraratı Sofyada bulunan düvel-i muazzam konsoloslarına takdim edilmişsede konsoloslar bu maherratı kabul etmeyub her hükümet-i muazzama nezlinde mevcut Bulgar politika memurları derlaleti ile tebliğ eddirmeleriini söylemişlerdir.

Filibede yapılan mitingden evvekl dahiliye nazırı gospudin petekofun neşr eddirmiş olduğu beyânnâme-i resmi –ki evvelki nüshâlrımızda ilân edilmişidir- Avrupâ matbûâtınca ehemmiyetle telifi edilmiş ve aynen neşr ve ilân edilmekdesdir.

Bu beyânnâme-i resmiyenin mevzû'ayı, lisânı ciddiyet-i îfâ desî ,kanûnun, hukukun, siyâsetin takdir ve tesrih edildiği mukaddesad insaniye ve medeniyeti hakikaten mahtuyu idi nete kim bu beyânnâmeden sonrada hiçbir Vukuat çıkmadı .çete bile olmadı .kanûnu , siyâsetin feyz ve -

-tehtirinin işte buda gösterir.

TELGRAF HAVADİSİ

Son Haberler

İstanbul 11 Ağustos :

Zât-ı şâhâne evvelki hafta selamlığa çıktıkdan sonra son verecek dermansız kalmıştır.

Tabipler zât-ı şâhânenin bir daha selamlığa çıkması tehlikeli olacağını söylemiştir.

Sultan Hamit hastalığının ağırlığını ve mehsam umur devleti tefkir ve tedvire kudreti kalmadığını kendiside anlamış ki geçen gün Sadrazâm Ferit Paşayı huzuruna çağırıp bundan sonra 'umur devletin tanzim ve tedrisinin dirâyet ve cemiyetine tevdi' ettim demiştir.”

“Balkan”

Sultan Hamitin umur ve idare-i devleti mabeyin erkânı diyenle bir soru esfle akmayıpta doğrudan doğruya makam medarete havâle idişi hakikaten mucib kahr ve şükrandır. Bâb-ı Ali eker şimdi ne kadar emru idare-i devlette müstakil olsa idi , saray heşeratının menhus parmakları her mukaddes bir meselede çıkmasaydı hiç şüphe yokki ne padişah bu derece hakir ve hecil ve nede millet-i zelil ölüdü. Bizden yana sadrazâmın şimdiye kadar ciddiyet-i ahlak ve atvârı Müslim olân Ferit Paşanın hasen muvaffakiyeti temenni olunur .

Naçoviç Efendinin sebebi istifâsı makam-ı medar ile Rum meselesine dair ihtilafa düşmesi imiş ,

Bâb-1 Alinin Rum meselesini bahane iderek Bulgaristan a karşı şiddetli davranması için Almanya , Avusturya sefirlerinin telakkinande bulunduğu devayet olunuyor .

Sayfa 4

Yunan kumpanyalarından Mihâl isminde bir vapurla geçen gün Vârnada , Burgazdan , Ahyoludan bir çok Rum milliyetçisi İstanbul'a gelmiştir.

Geçen hafta Osmanlı ve Bulgar hudûdunda bir müsâademe vuku'ayı makam ser askerinden de teyid edilmiştir.

Üsküb vilâyetine tabii koçane mutasarrıf'ane filânda Bulgar hudûdunda bulunan üç Osmanlı istihkam bölüğüyle Bulgar karakolları ârasında bir mesade vuku' bulmuş . üç nefer Bulgar askeri vefât etmiş , ve bir hayli de mecruh vâir imiş .

Osmanlı askerindeki telefîyatın mikdarı makam ser askerince mektumdur.

Osmanlı Bulgar hudûdu müfettişi General Andreyeyifin riyasetinde hudûda gedenkomisyon bu meselenin tahkik ve fasilâne memur edilmiştir.

Rusya Haberleri

Vârşovadan vârid bir telgrâfnâmeden:

Vârşovada vali –i vilâyet arabasıyla cadde boyunca giderken evlerin birinin üçüncü katından doğru arabanın arkasına üç defa bomba atılmışdır. Bombaların ikisi patlamış , etrafda bulunan evlerin camını , çerçevesini harab etmiştir.

Bu patlamadân vali ölmemişede derhâl arabadan yere düşmüş , ve el yevmkulakları sağır olmuşdur. Valiyi muhâfâza için arabanın arkasından gelen karakollardan üç kişi telef olmuşdur.

Vâkadan sonra polis mezkur evi tehri ile ev sâhiblerini eşşintak ettiklerinde şu cevabı almışlardır.:

“Vâkadan beş dakika evvel beş on genc ellerinde rovelver olduğu hâlde içeriye hücumla birer deliğe saklanmamızı İhtâr ettiler bizde saklandık, korkduk hâla ne olduğumuzu anlayamıyoruz.” demişlerdir.

Kurunştadde divan-ı harb askeri ahiren ordu-
-da parlayan ihtilâlden dolayı altı neferi idama , yüz yigirmi iki neferi müebbed küreğe mahkum ettikten sonra on beş neferi de afv ile habisten tahliye etmiştir.

Santiyago Zelzelesi

Amerikâda Şili cumhuriyeti merkezi olân Santiyagoda evvelki günler na-
gehani olarak tahdis edenHerket Erzın telef edildiği insan büyükleri mütecavüzdür.

Zelezle hâla devam ediyor. Olaki gün yine na-gehanı bir Herket başlamış , üç buçuk devam etmiştir.

Zelezleden sonra şiddetli bir yağmur basmış, sağ kalan veya mecruhen sürünen ahâli sokaklarda kalub inlemiştir. Allah acısın , alim insanıtı bu gibi afet sel viyadan masun kılsın.

Yunan Tehdidi

Yunanistan gerek ârası ve gerek Bâb-ı Ali nezdinde yutan donanmasının Karadeniz boğazından mezorununa mesade edilmesini bu suretle hukukunun müdafasına muktedir olacağını taleb ve ada etmektedir.

İhtâr

Bazı satıcılarımız beşer avız santimden toplanan hâsılatımızı altı aydan beri gönderemediler bu zevatın bir ikisini hükümet birer dolândırıcı gibi in kerip teslim ideceğiz .Ayın on beşine kadar bu altı aylık üç aylık beş aylık hesaplarını göndermeyenleri gazetemizde teşhid edildikten sonra hükümete teslim ideceğimizden dolayı şimdedenbeyân i'tizar eyleriz .

5.23.Balkan Gazetesi, Sayı 24, 15 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 24

Pazar

15 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Bulgaristanın Vaziyeti

Bulgaristanda hâli hâzır epeyce meşkat-i kesid eddi Rum meseleleri , Ahyolu vâkası , ictimâ’iyi derken şimdi birde Naçoviçin İstanbul politika memurluğundan istifâsı ile evvelki gün Rusya hükümetinin Bulgaristan hariciye nezâretiyle münâsebet-i siyâsiyeyi kıta eylemesi çıkdı.

Birkaç gün evvel Veçnaposta gazetesi Rusyanın Sofya konsolosu aleyhinde yekdiğerini müta’kib birkaç makale neşr eddi. Mezkur aynı zamânda Bulgaristan reîs-i nazırı ile Rusya konsolosu beyninde tati edilen muhaberat-ı siyâsiyeyide mefsale intar alma konusu üzerine makamat-ı Rusya beyninde tati olunan muhaberat-ı siyâsiyenin hâli mülalamas gazetelerle ilân-ı usul vuku’ad dula menafi olduğundan Rusya hariciye nazırı badema bu gibi hâlasgir laypaya meydan virilmemesini rica ile hâla-ı mezkureninvuku’a-ı esbâbını raço pezof efendedenistidah iddi.

Bu bâbda defaatle vuku’ bulan muracadı üzerine Raço Peterofdan hiçbir cevap alamayınca Rusya hariciye nazırı işar ahire kadar Bulgaristan hükümeti ile hiçbir güne münâsebatı siyâsiyede bulunmayub yalnız konsoloshane malumâtıyla iştilal edilmesi hakkında Sofya ve Filibe Rusya konsoloslarına emri tebliğ edilmişdir.

Şu hâlle ve elyevm bulgaristanca cari mesail siyâsiyeye ve badmasa Naçoviçin istifası ile Raço Peterofun istifaniyetinin perverde etmesine bakılırsa prens hazr-

-retlerinin sofyyaya avdetiyle beraber hükümetce yaygı bir hita hareket-i ta’kibi ve yaki hâlihâzır kabinesinin tebdili dibi bir hadise malumâtından görünür . Her hâlde Bulgaristanın bu günki vaziyeti neşgalat içindedir; ankuçumeke bir tehdid muhtemeldir .

Naçoviçin Sebeb-i İstifâsı

Bulgaristanın istanbulda politika memuru Naçoviç efendinin memuriyetinden istife ettiği malumdur. Bu isdîfâ nın kabul ve yadın kabulü prens hazretlerinin Avrupâda avdetinden sonra tekrar ideceksede Naçoviç efendinin istifası gayrı kabul ida gibi görünüyor.

Naçoviç efendinin istifasını şu suretle beyn edildiği matbûâtında görüldü:

“ Reîs-i nazar Raço Peterof Efendi ile aralarında öteden beri oldukça ciddi bir ihtilaf efkar ve imzâr vâir imiş ki bu ihtilaf imlası gayrı kabul bir uçurum teşkil idermiş , ve onlar bu güne kadar dâimâ mütehâlif yollar üzerinde hareket iderlermiş, ki bu hâl onların baltıba ayrılâmâlarını icab edmiş .”

Naçoviç Efendi hükümet-i seniyye ile olân muzakeratında her nevi muvaffakiyetsiz nazarı , Peterof Efendinin ihtilaf efkarına atıf ediyormuş .

Sayfa 2

Mektup

Şimdiden:

Balkanın 14 üncü numerosunda 10 H efendinin bir mektupunu daha gördüm . Rus hâlden galiba efendi mumi elya ile anlaşamayacağız gibi duruyor . çünkü 10 H efendinin söz anlaması meşkal görünüyor .

Ben makalemde “menafi milliyemize temas eden her faal ve hareketimizi bir lisân atida pervelane ile tenkid ve muaheze idelim ; kusurlarımızı epeyce anladıktan sonrada saâdet-i millimize medar olacak ve saste deret alayla yapışalım “ demişdir .

Lakin 10 H efendiyi meydan mebaheseye soran kız rüştiyesi hamileri kendilerini papa gibi Layınhati ad ediyorlar galiba ki men safane birkaç sözün üzrine yine hiddetleri kabarmış . Ahmet İhsan Efendiye tekrar tub tutunmuşlar . Ahmet İhsan Efendiyi bir tarafa bırakalım . Yekdidüğümüzün suallerine cevap verelim.

Eğer İhsan Efendiye ziyade kızdıysanız aforoz edin cemiyet-i beşeriyeden tard edin. Lakin istitraden şunu arz edmemeye müsaade buyurun : Eğer İhsan Efendiyi “layatsur olân şu ceraet narvasından dolayı muhakemeye filânen tenezzül buyururda ilân ederseniz ilânı 10 H efendedendaha iyi terke bilir birine yazdırınızki okuyanda bir mana anlasun . Çünkü bu defaki mektupunuzdan mana çıkarmak biraz güççe. Gelelim sadede :

Mektup rüştiyeden bahis olunduğunun sebebini soruyordunuz .’’Mektup rüştiyenin adım intizardan çu hâle girmesi’’ yolunda tutdurduğunuz nice ile mektup rüştiyenin hâli perişaniyesini anlamak istiyorsanız . Biz yanlış söylesenizde doğru mana çıkarırız , Ahmet İhsan Efnedi rüştiye intihamlarını görmemiş. Turnayıda imş onun için bilmediği bir şeyden bahis edmemiş sizde rüştiyenin hâlini bilmiyorsanız ya . Çünkü ben rüştiye malumlarından tahkik edim: gerek sene içerisinde , gerek intihamlarda Tufalı Zade Ahdım Ağadan gayrı mektebe kimse

gelmemiş. Ben tahkikatını bu dercede bırakmadım. Bakınız Rusyanın daha ne noksanlarını öğrendim .

- 1) Bütün mekteb talebesi seneyi bir ve otade geçirmişler.
- 2) Odun almağa pare olmadığından kışın yangın bakiyesi giriş parçalarını yakmışlar . Geçen sene evde yokmuş .
- 3) Malumalara on beş aylık virilmemiş.
- 4) Rüştiyenin başına cahil, terbiyesiz, deli bir müdir musallat olmuş .

İnsaf edilsun siz evladınızın terbiye ve taliminde bu kadar müsamaha gösterseniz beş on guruşu nasıl hakiz olur

Malumalar havâ ilemi karnı doyursun mamafiye o hâl yer maleleriyle beraber millet-i islamiyenin âlev cenabına atmaları olduğundan meyus olmayarak vazîfelerini hasen niyetiyle son derece gayret ettiklerini arz ve delil olarak tatil zamânında böyle bila mükafat arzu edenleri tedrisiyle uğraşdıklarını irae ediyorlar

10 B

Rumların Ululesi

Aynada Terakiya komutası Avrupâ hükümet-i muzaramasına (Bulgaristanda Rumlara idilen mezalim) sernâmesi altında birer beyânnâme göndermişlerki bu beyânnâmelerde Avrupâlılara ve Amerikâlilere hizab iderek Bulgaristanda Rumların katliam edildiği ve nef sair mübalağ karane ilâveler yazılmışdır. Âtina matbûâtıda bu suya mübaladan düşülmüyor.

Zâten Rum matbûâtının mubala gelirliği dünyânın malumudur Rum matbûâtını böyle mübala karane şikayeti , eyilib ihtimalatındadırki kendiler için hasen teşririne sui teşir hâsıl idsun .

Raço Peterof İstîfâ da!

Raço Peterof akşam balukhade bulunan seyfiyesinden

Telgrâf ile Petkuf tarafından Sofyaya davet olunmuştur.

Petkuf ile Kenadif efendiler Rus konsolosu ile barışması hakkında Raço Peterofu akına çalışmışlr. Çünkü hâlef tevdirdi Rusya iltan münâsebeti hdaha ziyade duçâr meşgalat edilcekmiş .

Raço Peterofun Rus konsolosu şağlufa ne vecihle terdiye vermesi lazım geldiği mechul isede malum olân ciyeti şu derki kendisine terdiye vermektense kabinenin istifasını vermesi kendince daha merceh olduğunu reîs-i nazar refitleri olân Petkof ve Kenadife amrane bir suretle beyân ve tevhim edilmiştir.

Mamafiy Reço Peterofun şu havâî refiklerinin hoşuna gitmiş olduğundan kendileriene reîs-i makamına zâten isîfâ da bulunan naçoviçin kahrılması ciyetini düşündürmüş . ama, galiba , evdeki hesap çarşıya uymayacak.

İstanbulda kurspundas politik gazetesinde yazıldığına göre Naçoviçin istifası doğru ve muhakkak olup kabulde edilmiş. Ancak Naçoviçin istifaetmesi Türkiye ile Bulgaristan ârasında münâsebetin işeae edildiği gibi gerginleşmesinden ileri gelmeyub Bulgaristanın ahvâli dahiliyesinden daha doğrusu sırf zâti bazı düşüncelerinden ileri gelmiştir.

Evvelki gün sabah terniyle esbak Osmanlı komiseri Necip Mülhema Paşa Filibe istasyonundangeçmiş ve nereye giddiği mechuldur .

Bir rivayete göre fîrar tarihiyle Avrupâyâ çıktığı diğer rivayetdede prens hazretleri nezline bir memuriyet mahsusa ile geçtiği söyleniyor.

TELGRAF HAVADİSİ

Son Haberler

12 Ağustos, İstanbul'dan:

Geçen neçbeşsenbe günü zât-ı şâhâneye iki ve pek şiddetli bir nezil isabet etmiş ve bu hâlden bayılarak kendine gelmesi için temir ve saf müvelidal humuza şık ettirilmiştir.

Veçernapoşda gazetesinin İstanbul'dan alub neşr ettiği Havadisi yani Bulgaristan ile Türkiye ârasında münasabat siyâsiyenin bozulduğu ve bu sebeble tabii ile medbu ârasında hâli maklub ve müstelzem olân bazı mesallahın mulak kaldığı hakkındaki şatı Bulgaristan hükümeti Bulgar ajans telgrâfi ile İstanbul'dan tegzib ettirmektedir.

Hükümet-i Osmaniyenin ârasıyla Bulgaristan dahilinde Rumlara karşı icrâ' edilen hareket hasmane hakkında virmiş olduğu müşterek Alman notalarda

hareket-i mezburede üzerine Bulgar hükümetini meşuk göstermiş olduğu doğru olmadığını Bulgar telgrâf ajansı ihbâr ediyor.

Kavâkaledenvârid bir telgrâfnâmeye göre Bulgar askeriyle Osmanlı askeri arasında vuku’’a bulan müsâademeye nihayet verilmiş , ancak soğucak askeri mevki’yi taraf olarak bırakılmış . Şimdi her iki taraftanda muhtelit bir komisyon kıldı.

Bu müsâademede gerek Türklerin ve gerek Bulgarların telefatiepeyce isede her iki taraf muhafil askeriyesince bunun mekdarv sahihi mektumdur.

‘Den’’ gazetesi yazıyorki merateb aliyeyi haiz bir türk zabıtı altı sa’at tarafında Türk askeriyenin şimniye gelebileceklerini söylemiş . Her gün yekdiğerini

Sayfa 4

müteâkib Türk kuvvayı imdâdiyesi yetişmekdedir. Hatta 2000 kişi de Vasilikusdan yola çıkarılmışdır.

Müsâademe zamânında Türklere hafiyelik eden bir karı elde edilmiştir.

Sultan Hamit’in Sıhâti

Zât-ı şâhânenin sıhâti ve hastalığı hakkında devrân eden şayalar herkesi merakda bırakmıştır. Fakat hükümet-i muazzama sefârasının raporlarıyla da sabit olmuş olmuştur ki zât-ı şâhâne el-hâletü hâzihi hastadır.

Bu hastalığın nevi, cinsi bir değildir. Ancak şu vârkî hâl ihtidardan farkı olmayan şimdiki hâlet merdiyenin daha biraz imdâdı ihtimalat fenâdan bulunuyor. Zât-ı şâhâneye dâimâ teneffüs yaptırıyormuş.

Geçen Cuma günü selamlığa çıkamayacak bir hâlde iken kıl ve kalma ve bir fitneyi meydan virmemek için büyük meşkalat ile lastikler içinde cami’ maksuresine kadar nakil idile bilmiştir. Binâen aliye hastalığının şiddet-i derecesi simasından da anlaşılıyordu.

Suikast

13 Ağustos , Petersburg

Bugün öğleden sonra alafranga sâat üç yigirmi dakika geçerek iki üniformalı zabıt ile üç memurun melikeye elbisesini libas cem’n beş kişi tarafından Rusyanın hariciye nazırı Setülipene kabul salonunda sui kedad bulunan seyfiyesae kadar araba ile gitmişler. İntizar ötesinde re’is nazırın nezdine girmek üzere hâzır bulunan ve bayağica bir galabalık teşkil eden eşhas meyanına atılân bir bomba pek ziyade dehşetli patlayarak seyfiyenin heman yarısını tahrîb etmiş. Estulipen işbu iştialleden mesun kalmış isede on dört yaşlarında bu insan-

-kızı ağır ve bağı za'if suretde yaralamışlardır. Vefât eden hemen adedi yigirmi iki kişi tahmin olunmaktadır. İşbu cinayetin failleri de maktulin ârâsında bulunduğu zan edilmektedir.

Diğer bir telgrâf ölülerin 52 ve yaralıların adedini 28 kişi göstermektedir.

Karielerimize

Şimdiye kadar matb'ua edevatinin noksanıtı yüzünden hem Rumeli duçâr te'hir oldu ve hemde " Balkan" haftada iki gün neşr idebilemiyordu. Ba'dematıyla balkan Cuma günleride neşr idelecektir. Yani balkan haftada yalnız bir günden ma'ada her gün intişâr idecektir.

İlân

Matb'uamızda her nev'i risaleler ticâr faturaları kartvizitler, ilânlar ehven fiyatla ve kemal nefasitle basılır.

Malum ve yahut katib arayanların nazar-ı dikkatine ! Mekatib-i rüşdiyelerde okunan bi'l cümle ulum ve fununu tedrise muketdar Bulgarca Fransızca yazar ve konuşur müdir, muallim muhakeme şeriyede mütercim ve ticârethanelerinde bir katibe ihtiyâcı olân zevatın idare hanemizde lütfen mürâcaatları ilân olunur.

Otuz kadar sibyanı usul cedid üzere talim ve tedrise ve cami-i şerifemizde imâmata muktedir bir zâta ihtiyâcımız vâr talib olân ferdinad kasabasında evkaf-ı islamiye ve encümen heyeti reîsi Ahmed İsmail efendi mürâcaat buyursun.

Encümen Reîsi Ahmed

5.24. Balkan Gazetesi, Sayı 25, 16 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 25

Çarşamba

16 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

“10” numaralı daireye mahsudadır.

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Hakikat Kuvveti

Ne acayıdır? Şu amade herkes hakdan , hakikatden kendi doğruluğundan bahs ider olduğu hâlde hakikat kadar acı , hakikat kadar mahker bir şeyde yoktur.

“Doğru söyleyen dokuz köyden kovulur.” Derler, bu çok doğrudur. Fakat ne olursa olsun dünyâda hakikat kadar ebedi bir kuvvet yine yoktur.

Demek oldu ki sözün tesiri doğru olmasında , hakikat olmasındadır.

Bir vicdansıza , bir meraiye vicdansızlığından haksızlığından biraz bahs idersek ekseriya her selanız . Bu her salanmak sıkılmakdan, mütesir olmaktadır. O vicdansızı sıkın hakikatdir. Nasıl olursa olsun hakikatin insana derece-i tesiri katidir.

Şu mukaddimeyi etiyandan maksadım, hakikatin , doğruluğun , hak tarafdârlığının derece-i tesirini , kuvvetini anlamak için evkaf bir misal , hâlden bir misal arz ideceğim.

Gazetemiz Filibede intişâr idildiği ve Filibede yaşadığımız için diğer kasabalara nisbetle sebep-i mahumuz olân kötü hâlleri , Müslümanlığa yakışmayan şeyler en ziyade burada görmemiz tabiidir.

Bir bu memleketde dört aydan beri hüküm soran ve Filibe ahâli-i islamiyesini , Filibenin eşraf ve mütesbir anı , eshab nâmesini meyas ve mekhur bir akan müfti meselesinden beri öyle şeyler , öyle vicdanheras rezillikleri gördük ki bu hâller karşısında insan Müslüman olduğuna değil insan olduğuna nedâmet ideceği gelir.

Aman Yarabbi ! Beş on guruşluk nâmeşru' bir maaş veya diğer bir menfaat hissiyesi hatırı için Allahı ,dini unutmak , mukadesat şeriyemizi kisve'i piğmabiredenolsun haya etmeyip , sarı'ı belinde , sopası elinde din kardeşleri üzerine gelip akur gibi saldırmak , amneler neler görmedikki?!..

Bu kötü hâller karşısında bir Müslüman gazetecisi gibi hakikat hâli , doğru gördüğümüzü müdafayı vazîfe bildiğimiz için bize adev olân salef ilezkir partizanların en şer yerlerinin yüzümüzekarşı yere bakub gıyaben mütaladır.

Allahdan , peygamberden değil dünyâda hiç bir şeyden utanmaya yemin etmiş ve bir iki Bulgar mutefâzannın alınfatına marur olân bu imâm kisveli partizanlar , Filibe ahâli-i islamiyenin hukuk mukadessini müdafaya çâlıştığımızdan dolayı bizden ihzar için ne yapsalar Beyenirsiniz?

Geçen Pazâr günki mitingden sonra bazı mutaasıb cahil Bulgarlara matbaamızı tiner ve mar ettirmek için

Sayfa 2

tahrikatde bulunmak ; hele balıkcı bozması , kah Türkiye hafiyesi ve kah Bulgaristan partisacısı bir imâm bozması tarafından aynı zamânda müdir mesumazı: ‘‘ hiç uçasadıklara tenbiye vârir sonra asacağız keseceğiz biçeceğiz sen bilirsin ‘‘ gibi tehditlerle tasdi' etmek ; bunlara yetmeyip mahtuyatı insanları değil hayvanları besle nefrete alka idecek İngiliz kafirlerle mali , imzâsız mektuplar yağmaya başladı. Lakin mektupların muharreri tanınmasın için sol el ile , ve şübhesiz vicdan âzabının bahs ettiği heyecanla , tizmek bir el ile yazmış mektuplar ?!..

Bu mektup sanileri kendilerini ne kadar saklamak isteseler sivri demir çuvalda dururmu ? Bu gibi bir adiliğe tenezzül idecek Filibede iki partizan imâm bozmasından başka bir Müslüman tasvir bile idilmez . Fakat sefliyetden aciz ve hırhıre-i dinaetden başka bir şey olmayan böyle muameleden ne çıkar , ne anlaşılır? Cay dekit olân nudur.

Bundan o çıkarki o dinaetlerini belâ perva icrâ'ye azim eden partizanlar böyle dinaetleri ,kötülökkârı hâzır vicdan ümitde teşhir olundukca , söylenen doğru

, hak sözlerin her biri onların kalıbına kan gibi damlıyor. Hakikat oysa, o melus yürekleri sıkıyor, oysa vicdanlar öyle sıkılıyor ki kudurmuş gibi ne yapacaklarını şaşırdıyor, buna mukabil aciz ve denait de bulunmalarını bu günce şuar harcında, adi , bayağı muameleler irtikaba sevk idiyor.

Bu kuvvet feyz layifnayı hakikatdır. Hakdan adul etmemeli . Zira hakikat nasıl olsa insanı ruhen menafen ezer , mahv ider.

Sultan Hamite Veliahdı Kim Olacak?

Sultan Hamite hâlef ve saltanat Ali Osmana veliahd kim olacak?

İstanbul'dan ‘‘ Kulenişa zebtunuğ ‘‘ gazetesine yazıldığına-
-göre şimdiye kadar cari olân usule yani saltanat al Osmaniye cülûs idecek zâtın sülaleden en ulusu bulunması şart iken Sultan Hamit oğlu bir han Aladdin efendiyi kendine hâlef tayin edebilmek için veraset-i selitate dair usul ve âdet cariyeyi lağv etmek üzere yakında bir ferman ve irade isdar buyurması hakkında Yıldız köşkünde makrebeyn şahane tarafından bazı tedabir desaise per vârana ittihaz edilmekte imiş.

Şehzade Burhan Aladdin Efendi sultanın bir rivayete göre üçüncü ve diğer rivayete göre dördüncü oğlu olup tevlidi miladi olarak 1880 de imiş. Mülazım evvel rütbesini haiz olân efendi meşar ile gayet faal ve müsted imiş. Pederbenin iradesi üzerine ahâliyi pek seyrek korunan Burhan Aladdin efendinin hayâtı son derecede bir dikkat ve ihtimâm ile muhâfazâ olunmakta imiş. Çünkü bu vecihle kendisine karşı ita' idelecek her türlü tecavüz suikastdan emin olunacak imiş, zira Türkiyede murat olunan işhasın vücudlarını katelleri hiç keşif olunmayarak kaldırmak heman âdet hükümünde imiş.

Veliahd Reşad Efendi ile Şehzade Yusuf İzzeddin Efendinin hak veraset saltanattan kefid etmeleri hakkında Yıldız Sarayında enva'i konağın hile ve desais kurulduğu rivayet olunmakta imiş. Veliahd Reşad Efendinin yaşı altmış ve vücudu gelen kötürüm olduğundan bila ihtiyar cık veraset saltanattan vaz geçeceği zan ve tenhemini idilmekde imiş isede Yusuf İzzeddin Efendinin hakkını kolaylıkla terk ve bağışlamak fikrinde olmadığından korkuluyormuş.

Redifler Toplanıyor

İki hafta talim-i askeri icrâ'sında bulunmaları için Bulgaristan bazı redif alayları efradı ilunun birinde taht selaha davet olunurlar .Mezkurenin ağustos yigirmi beşinci gününe kadar behme hâl kendiler

-nce malum olân nekat ve mevakkî' askeriyede çarık ve kalçuyalarını hamil olarak itbat vücud edilmeleri , hâlef tekdire derdest idelerek taht mahsakeye alınacakları belediyelere duaz askeriye tarafından ilân ettirilmişdir.

TELGRAF HAVADİSİ

Son Haberler

13 Ağustos , İstanbul'dan:

Sultan Hamitin sıhhati hakkında yeni bir haber yoktur.

Bulgaristan maslâhatgüzarı Naçoviçin istifasından dolayı beyân teessüf edilmiştir.

İkinci er ve kuvayı umûmiye ve techizât askeriyesi kumandanlığına Hayri Paşanın tayi olunduğunu yazmışdık bunun Hayri Paşa olmayub Dürzi ve Yunan muhârebeleri kahramanı Mahmud Paşa olduğu muharren öğrenilmiştir.

Zât-ı Şâhânenin hastalığı üzerine devran edenkil ve kalden dolayı bir çok tevkîfât icrâ'sına sebebiyet vermiştir.

Almanya imparatoru haşmetlü Vilham Zât-ı Şâhânenin sıhatini bi telgrâf her gün istifsar eyliyor.

Tophane meşiri Zeki Paşa ile ser asker ârasında bir nefsanîyet peyda olmuşsada esbâbı Veli Hamit saltanatının intihâbı meselesinden ihtilafa düşmelerine hamil ediliyor.

İkinci ordu kuvayı umûmiyesine bir kuva-i muâvine olmak üzere beşinci ordu asakir redifesi toplanmakta olduğu makam-ı ser askereden terşih eyleyen havâdis cümlesindedir.

Girit Meselesi

Âtinada ‘ ‘ Mesajeredaten’’ gazetesinin Yunan kralı ile münâsebeti olân bir muharreri Girit hakkında şu yolda beyân mütala'atında bulunuyor:

Düvel-i muazzamânın Yunan kralının notasına cevap olmak üzere takdim ettiği notanın mealini kral gerek kendi ve gerek Girit komiseri hakkında bir nev hakâret olarak telakki ve kabul etmiş. Kral istifa etmesi için prens Jorfe musarrâne teklîfâtta bulunmuş. Düvel-i muazzamânın Girit hakkında vermiş olduğu ters cevaba ise çizire-i mezkurede ihtilatın devam eylemesi için teşvikatte bulunan Yunan ve bi temasa Âtina matbûâtı sebep olduğunu zikir ve beyân eyleyerek matbûât mezburenin hat ve hareketini tekbih idilmekte imiş.

Bu Fesidisin Yunan hükümetinin vekil ve murahhası olarak haniyeye gitmesi yanlış tefsir idelerek ârası tarafından , kendi keyf ve arzusuyla bir müşik gibi gettiğine hüküm olunmuş.

Yunan kralı Âtina matbûâtının şahsına karşı olân isnadat ve tecavüzâtından pek ziyade menafal olduğunu ve Avrupâda siyahtı esnasında Girit için her ne yapmak mümkün ise yapmaya çâlişdiğini beyân etmiş.

Alim –i İslam

Singapurda olân Müslümanlar 1314 senesi şabanında ‘‘ Hamiyet Hayriye-i islamiye ‘‘ isimli bir cemiyet tesis etmişler ve bunun riyasetine ilmay garbden Abdülkadir ben-i abdalar hemen el kaf iluvay nâm zât tayin olunmuşdı.

Bu cemiyet-i hayriyenin tesisinden maksad mektebler açmak ve ahâli arasında tahdis idelecek ihtilafın alim ve edeble insaniyet ve müsâlemet bitirmek ,habishanelerde vefât eden Müslümanları şeriat-ı islamiyeye tevfikan yıkamak , defin ettirmek fakirler için mücanen birer hastahane yaptırmak idi. Bu cemiyet bu ve zaif hayriyesini ilhâlete müze

Sayfa 4

Kemal muvaffakiyetle ida etmektedir.

‘‘Vâkit’’

Teessüf Azim

Mısır agniyasından ve Asale-i hudûdundan İbrahim Paşa zade prens Muhammed Beyin Fransa da otomobilden düşüb bir suret fâciada irtihâl eylemiş olduğunu Bulgar gazetelerinde gördük.

Bu acı habere kalbimizin en derin tesirleriyle teessüf eyledik. Zira bu prens Muhammed Bey Asale hidivi içinde fukara bâbası, ali cenab, merd, asker fitratlı, hamiyetli bir genc idi.

Prens Muhammed Beyde öyle büyük bir meyil muali vârdıki kendisinin Bulgaristanda birkaçının lira feda iderek büyük , lili bir idadi Müslüman mektebi yaptırmak emeli bile vârdı . ne denir ? Felek dâimâ böyle mübarek insanlara kahrını yoklar . alçaklar aslâ kibrimiz , hep belâlar böyle büyük adamları bulur . herhâlde bundada cenab Hakkın bir hükmü elbet vârdı . Allah gani gani rahmet eylesin o mübarek , ali cenab insana !...

Dehşete bakın !

Rusyada ihtilâlcilerin ihrat-ı karielerimizce malumdur. bu kerre kırımında çıkan ‘‘ tercüman ‘‘refik mahizmimizde okuduğumuza göre olaki hafta ihtilâlcilerden müselleh bir cem-i gafır tercüman matbuasına girerler ve tehditle ellerindeki

Rusca beyânnâmeleri Türkçeye tercüme etdurub ve bir kaç bin dane basdırdıktan sonra firar iderler.

Rus ihtilâlcilerinin bu beyânnâmelerinden maksadı Baltığ müslümanları da ihtilâle teşvik içındur . İhtilâlcilerin hükümete karşı kuvay-ı icrâ’yisi ne dereceye gelmiş bakmalı !...

Tashîh

Dünki 24 numarolu nüsamızın târihi doğruu yazılmış olduğu hâlde saife balasındaki gün ismi sehven ‘‘pazar‘‘ bırakılmış olduğundan tashîh kifâyet olunur .

Karielerimize

Şimdiye kadar matbaa advatının noksanıyeti yüzünden hem Rumili duçâr tehis oldu ve hemde ‘‘balkan’’haftada iki gün neşr idebile meburdu . badema ‘‘vemayi’’ Pazartesi günleri intişâr eylemek neşriyatıyla balkan Cuma günleride neşr idilecektir. Yani balkan haftada yalnız bir gündən madâ her gün intişâr idecektir .

İlân

Matb’uamızda her nev’i risaleler ticâr faturaları kartvizitler , ilânlar ehven fiyatla ve kemal nefasitle basılır.

Malum ve yahut katib arayanların nazar-ı dikkatine ! mekatib-i rüşdiyelerde okunan bi’l cümle ulum ve fununu tedrise muketdar Bulgarca Fransızca yazar ve konuşur müdir, muallim muhakeme şeriyede mütercim ve ticârethanelerinde bir katibe ihtiyâcı olân zevatın idare hanemizde lütfen mürâcaatları ilân olunur.

Otuz kadar sibyanı usul cedid üzere talim ve tedrise ve cami-i şerifemizde imâmata muktedir bir zâta ihtiyâcımız vâir talib olân ferdinad kasabasında evkaf-ı islamiye ve encümen heyeti reîsi Ahmed İsmail efendi mürâcaat buyursun.

Encümen Reîsi Ahmed

5.25. Balkan Gazetesi, Sayı 26, 17 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 26

Perşembe

17 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Bakalım Ne Olacak ?

Bir evvelki nüshamızı okuyub karielerimizin malumudur ki Rusya hükümeti , muafiye General konsolos Sekdirlof ile reîs-i nazar Raço Peterof ârasında tahdis eyleyen ihtiaf üzerine bulgaristanın ahvâl-i umûmiyesi nisbeten başkalaşmış gibidir .

Mahti bu mesele üzerine derki nazar-ı hâzire ile Raço Peterof efendi rasında hayli münakaşat ceryan edmiş ve ahâli heze bir netice-i katiye hâsıl olmamıştır.

Bu vâka elyevm Mariyan badda bulunan prens hazretleri endişeye düşmüş olmaliki reîs-i nazar ile Sofya rus konsolosu ârasında tahdis eyleyen ihtilafa kendi avdetinde bir suret-i hasnede nihayet vireceğini viyanadaki Rusya sefaretî delaletiyle Prens Burga bildirmiş ve reîs-i nazâr Raço Peterof Efendiye maryanbâbda çağırılmışdır. Prens hazretlerinin îfâ datve mamulâtına bakılırsa bu meseleden dolayı reîs-i nazar meshul tutuluyor. Fakat netice , hakikat hai hâzır gösterilemez.

Diğer cihebden prens hazretleri Rusya konsolosuyla tahdis edenbu ihtilafdan dolayı Sofyada bulunan heyet-i nazare ayrıca tebliğab müjede bulunmuşdur.

Hâlik ruş ve ceryanı prens hazretlerinin avdetiyle Bulgaristanda idarece oldukça mühim tecdid ve tensikat olması ihtimali çoğalıyor. Yani Bulgar gazeteleri reîs-i nazaran istifası kesb kıtayet iderse bu defa böyle mühim memuriyete yaistnbul politika memuru Naçoviç -

-efendinin ve yahut Petersburg politika memuru İstançefin geleceği rivayet idiliyorlar .Her hâlde ne desek şimdi boş ak ile kara prens hazretlerini avdetinde belli olacak bakalım ne olacak!

Muhârebe Ümiti Uzakdır

Bulgaristanda thdis edenVukuat üzerine”Politişa Korspondans “gazetesine Paristen şöyle yazılıyor:

“Bulgaristanda zuhur edenbuhram ahvâle Avrupâ muakill siyâsiyesince hiç ehemmiyet verilmiyor . Yani bu ahvâl vükelânın balkanlarda mahâl –i âsâyış , bir muhârebeyi müntec olmasından korkulmuyor .

Bu meselede alakadar olân bazı hükümat-ı mazuma -Avusturya ve Rusya olacak !- gerçi şiddetli lisân kollanmakda ve bulgaristana karşı korkunc vaziyetler bile altmış iselerde bu oda ve advârında balkan yarım adası ahvâl vaziresinin teğire müstemed bir şeyi olamayacağı muafil siyâsiyece kabul ve tasdik edilmekdedir .

Bazı matbûât-ı şumsailin ahır hükümet Osmanîye ile Bulgaristan arasında bir harbi mentic olacağını iğda ve zan etmekte iselerde biz dahi Politîşa Korsupundans ile hem fakir ve mülâhaziz .

Hükümet –i seniyenin Bulgaristanla muhasara etmesi , Makedonyâ meselesinde alakadar olân Rusya Avusturya -

Sayfa 2

-gibi iki hükümet adım müdahalesine vabistedir. Hâlbuki Rusya hükümeti dahi Avusturya gibi 1897 de Makedonyâ için yapılan muştunun mukavele nâmesinin temdid ahkamı taraftarı olduğunu bütün Avrupâ kabinelerine bildirmiştir.

Bundan üç buçuk sene evvel yani hâli hâzır kabinesi mevki iktidâ'ra gelezden evvelde Vukuat budan ziyade ve hadda hükümet-i Osmanîye ile bulgarisyan arasında bir muhârebe hudusuna ramak kalmış gibi idi. Hudûdlara asker böyle dolmuşdu. Hâlbuki ne muhârebe oldu ne bir şey . her iki tarafta bir tehdid idare bütün meşgali hâl ile yürürdü . bu defada ümitimiz bu yoldadır. Büyün bu karışıklığı , prens hazretlerinin avdeti ile ufak bir tensikat , tehdid bitirivirecektir . hele hükümet-i Osmanîye ile bulgaristanın muhârebe etmesi pek uzaktır.

Dahili

Reîs-i nazar Raço Peterof Maryan bâbda bulunan prens hazretleri tarafından davet olduğundan dünki gün Avrupâyâ mütecehen sofyadan hareket edmiştir.

Rivayete nazırankabine erkanı bütününde mevcut hükümferma olân ihtilafatı anlamak için prens hazretleri Raço Peterof nezline davet edmiş.

Reîs-i nazar birkaç gün orada kaldıktan sonra sofyaya avdet idecektir.

Gülmeyin!

İstanbul'dan yazılıyor:

Bundan on beş gün mukaddim kasabamıza garib bir vâka oldu . Salih efendi isminde bir delikanlı kasabamızdan bir zâtın kerimesine taşuk imiş , kızın abuyi virmedikleri için refikasına dâimâ ağlaşır imiş , arkadaşları bunun ağlaşmasına dayanâmayarak Salihe gel artık bir ithâm mütehaddir şu kızcağızı kaçır , nika-hınızı akid ederiz dirler .

İtfak nikrar ider; bir akşam o kızın hanesine doğru giderler güya kızda haberli imiş gibi çarşafıyla sokak kapısı önünde bekliyormuş bunu gören zavallı Salih efendi mal bulmuş muğarbi gibi çarşafı kızın kolundan yakalayıp arkadaşları ila beraber evvelce hâzırlanan bir yere getirir . zavallı delikanlı kızın çarşafını kaldırır birde

bakarki çarşafın altındaki o kız değil refikasından bir erkekmiş . gayri Salih efendideki feryad ve yesi düşününüz ?!...

TELGRAF HAVADİSİ

Son Haberler

15 Ağustos , İstanbul'dan :

Hükümet-i seniyyenin ikinci ve üçüncü kuvay-ı askeriyesini nezlinde ve techizât askeriyeye şedid ve sür'at vermesi Avrupânın nazar-ı dikkatini celb idmiş ve bu bâbada İngiltere sefaratı Bâb-ı Aledenistizahda bulunmuşdur.

Bâb-ı Ali bunun üzerine umûmi sefıra-ı muâzamaya hitâben gönderdiği beyânnâmede ikinci ve üçüncü ordu kuvay-ı askeriyesinin tezyidi sırf rum ve Bulgar komitelerinin tekrar baş göstermeleri ihtimaline karşı bir ihtiyât olduğunu beyân etmiştir.

İstanbul muhafil askeriyesinden terşih eden bazı rivayetkere göre ikinci ve üçüncü ordu kuvay-ı umûmiyesi kumandanlığına yansır fakat alade komiseri Muhtar Paşanın menhudusu erkan -ı harbiye meşhureden firik mahmud Paşanın veya şebeke , Alasonya muhârebeleri kahramanı receb Paşanın bayini medsur imiş .

Makedonyâda ıslâhat müfettişi Cemin Hilmi Paşa-

Sayfa 3

-ahiren derdest edilen bazı rum çetelerinin kanûnun en ağır cezalarıyla te'dibleri için da'vâir müteallikasına emir virmiştir.

Florina kasabası civârında geçen hafiyeye seksen kişilik bir rum çetesi zuhur etmiş ve Osmanlı askeri ile beyinlerinde vâka olân müsâadede çete kamelan mahv olmuşdur.

Fransanın taht himayesinde olân canit gutasının kimi asakir-i Osmaniye tarafından işgal edilmesi üzerine Fransa hükümeti ile hükümeti tahdis etmiş idi. Ancak bu aralık mevki mezkurun tahliye edilmesi için sultan tarafından isdar buyurulan bir iradenin sedaret vasıtasıyla Fransa sefaretini tebliğ olunmasıyla hükümetin mezkuretin ârasındaki ihtilaf fasıl ve tavsiye edilmiştir .

Rusya Haberleri

15 Ağustos , Petersburg :

Moskova ihtilâlini kuvvet-i silah ile teskin eden General Meyni "Nevdi Peterhof " istasyonunda bir genc karı rovelver ile öldürülmüştür. O sâat taht

tevkife alınan cesur şu karı ismini ketun idub istasyonda bulunan bu mebanın sâhibi olduğunu kemal metanet ve cesuretle itiraf etmiştir.

Radikal fırka-i siyâsiyesine mensub bir çok kimseler Petersburgda taht-ı tevkife alınmışlardır .

Setulipene suikast edenleri tahri iderken rum hafiye guruhu bir takım yeni ve siyâsi ittîfâk hafiyeleleri keşf etmiş .

Mektup

İstanbul'dan :

Geçen Cuma günü zât- 1 şahane yine selamlığa çıkdı . Fakat evvelki hafta gibi yüzü gözü sarılı ve elbise içine gömülmüş gibiydi. Nâmaz sonuna kadar bekleyemedi.

Tabip meşhur Nafiz Paşa ile Obratur Cemil Paşa bir gün Kanburoğlu mabiyende töbedle kalıb geceli kazdullu padişahın tedavi ve işfasına çâlışıyorlar.

Necip Mülhema Paşanın buradan Prens Ferdinand hazretleri nezdine memuriyeti mahsusa ile gönderildiği mevsukdur .

Padişah hastalığı haberi hakikaten çok canları yakdı çünkü o esnada kil ve kal çoğaldı . Hafiyelerede sormaya çıkdı .

Padişahın bir hasen elden efendiyi veliahd ilân etmek fikri kendinden değildir. Bu hususda mabeyn ricali metsul infaz merame çâlışmaktadırlar . İşin içinde ecnebi sefaretlerinden birinde parmağı bulunduğu mervidir . Fakat bu hususda bütün sefarayı muazzamânın ittihad ve muvaffakiyeti lazım imişki mabeyn recalini düşündüren budur . Çünkü Reşad ve Yusuf İzzeddin efendilerin düvel-i muazzamânın nezlinde hukuk-u saltanat idasına kâmillerden korkuluyor.

Cûlus takrid iddiği için hâzırlıklar çokdur . Fakat bu seneki hâzırlık geçen senekiler kadar çok görünmüyor padişahın hastalığı çoğaldığındanmı , aylakların çıkmamadınmı ne der bu sene herkes kandil güne gün iştirasına her nedense rağbet etmiyor. Dünyâ bu ! Zaif düşüyor bakalım encâm ne ya erir.

Raveni

Sayfa 4

Papağal

Bu hafta papağal şark ve garbin siyâset hâziresini tasvir idiyorum. Locanın bir cihetinde bir takım mebarezler yani çinekeçiler görülüyorki bunların birinde Fransa da libarellerle papağal gırtlaklıyor, diğerinde hudûd misali olân Rusyada

Yahudileri , ticâret yere devirmiş ayağının altında çiğneyor orta yerde ise yeşil avsalı Bulgar Rumun saçlarından tutmuş suru geliyo, en yukarıda da elden İncil bir papası bir elinde Kuran beyaz sakallı bir havâce gırtlaklıyor.

Bu menzure umûmi karşısında cengaver meşhur ‘‘maret ‘‘ yani khrmanlar elhi ile Salih ve müslümanın temas meşhusi olân bir kızgörülüyorki bu manzarada kız cengavere şöyle yalvârıyor:’’ aman sen burada durma , sen bunları bırakma ; eker bir akacak olursan bunlar birbirini parlayacak

Doğru Sözlər

Daletle hakikat iki efka Cengiz ki beşer için o efkalara takrib müstemaddır.

‘‘Paskal’’

Beni beşer ida ve İhtâr aları asrden asre çoğayıyor, tecdid ediyor. Fakat hayır ile şer değışmiyor , aylıkda, kötülükde ide bir as bırakmıyor.

‘‘Paskal’’

Karielerimize

Şimdiye kadar matbaa edevatının noksanıyeti yüzünden hem Rumeli duçâr tehir oldu ve hemde ‘‘Balkan’’haftada iki gün neşr idebile meburdu . badema ‘‘vemayi’’ Pazârertesı günleri intişâr eylemek neşriyatıyla balkan Cuma günleride neşr idilecekdir. Yani balkan haftada yalnız bir günden madâ her gün intişâr idecekdir .

İlân

Matb’uamızda her nev’i risaleler ticâr faturaları kartvizitler , ilânlar ehven fiyatla ve kemal nefasitle basılır.

Malum ve yahut katib arayanların nazar-ı dikkatine ! mekatib-i rüşdiyelerde okunan bi’l cümle ulum ve fununu tadrise muketdar Bulgarca Fransızca yazar ve konuşur müdir, muallim muhakeme şeriyede mütercim ve ticârethanelerinde bir katibe ihtiyâcı olân zevatın idare hanemizde lütfen mürâcaatları ilân olunur.

Otuz kadar sibyanı usul cedid üzere talim ve tadrise ve cami-i şerifemizde imâmata muktedir bir zâta ihtiyâcımız vâir talib olân Ferdinad kasabasında evkaf-ı islamiye ve encümen heyeti reîsi Ahmed İsmail efendi mürâcaat buyursun.

Encümen Reîsi Ahmed

5.26. Balkan Gazetesi, Sayı 27, 18 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 27

Cuma

18 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Basiret-i Siyâsiye

Geçen bir nüshamızda İngiliz ve Germanya hükümdarlarının görüşüklerinden bahs edilip bunların Rusya işlerine dair müşavereleri olduğu yazılmış idi. Bu defa alınmış Avrupâ gazetelerinde mevad müşavereler hususunda bir hayli daha tefsilat virilmektedir.

Fransa ile İtalya hükümetleri İngilizlere ile hayli münabesetli oldukları malumdur. Rusya dahili meşkatleri ile uğraşmaktadır. İngilizlerin amil ve meslek siyâsilerine karşı Germanya ile Avusturya kuvvetleri kalıyor bu hâlde İngiltere kralının imparator Vilhelme ziyaret virdiği ehemmiyetli bir seyahat olduğuna şübhe yoktur.

Rumeli işlerinde İngiltere Hristiyanların tam istikbali tarafında bulunuyor . Makedonyâya muhtariyet idare virilmesini arzu idiyor . Mısır idaresini ve nezamlarını esasen tebdil ve yev kıtayı bir kat daha özine temellik etmek hususda layiha terkiib ettiği malumdur. İngilterenin bu mütaliblerine Fransa ile İtalyanın hoş bakdıkları ; Rusyanın muhâlefet etmeyeceği anlaşıldığı hâlde germanyaya arkalanub İstanbul hükümetinin muhâfleti fikir olunuyor eğergermanyaya ile mutfaki bulunan Avusturya Osmanlı prostetosuna yani narazlığına nazar itibar ile bakarlar ise İngiltere politikasının icrâ'sı tabiia ağırlaşacaktır. Bunun böyle Kral Edvârd imparator vilhemli ziyaret iderek gözbegöz bu işlerden söylemişdikleri ve eğer germanyaya muhâlefetinde bulunmaz ise imtiyazı nimseler evirilmiş Bağdat Timur yolunun

masârifât inşasın lazım Germanyada bulunmayan akçelerin İngilterenin bankalarında bulunacağı bahs idilmiş. Hâlasen kelam germanyaya Rumeli ve Mısır işlerinde İngiltereye ayak çalmaz ise İngilterede Anadolu ve Bağdat taraflarında Germanyaya ayak çalmayacak imiş.

Her kayda buran olsa turı tufanı istanbulda der bude az olur gibi bir ivan ile bir vasili edebisirlik etseler ayıbı bunlara değil İstanbul'a yoklarlar!.... yunanlılar ile Bulgarlar boğuşuyorlar. İstanbulda mekiyim Bulgar vekiline bu nahoş hâllerden ötürü sadrâzam önkünce tabligatda bulunmuş . Bulgar vekili Naçoviçde cevabında almayub komiyub bu işde Bâb-ı Ali kabahati olduğunu söylemiş ! bi-çâre sadrâzam...

(Tercüman)

Aid Giray İslam

İranda kanûn esası ilân olunduğundan dolayı ‘‘ irşad ‘‘ refikimiz yazıyor:

Artık şüphe kalmıyorki İrana doğrudan doğruya kanûn-i esasi ita olundu İranda medeni ve müterakki milletlerin selkane dahil olur.

Eğer çi bu nokta bazlarına garib ve acayib gelub. Bazlarıda ona inanmayub kemal tacib ve tecrübe diyorlarki güya İranda bugüne işler olamaz ve bunların cümlesi metifenin bürokratların hile ve şeriyedir.

Sayfa 2

Lakin İranın târihine aşına olânlara ve İranlılar pek harkûlade mestad, kabul ,müsfal olduğunu bilenlere malumdurki üç bin yıllık târihinde defatiyle esnayı mahv ve nabudlağında birden bire , güya bir kuvva semaviyenin bir kitiyle ihyayı hesat idub viran ve zan, havâr ve perişan millet defaten abadu ve azir olmuşlardır.

İskandır zevalkiriyenin istilâsından sonra mmiliun tuaf ve siliv kit diyenlerin asrında İranın hâltiy bu günki hâletinden daha artık perişan ve viran idi.

Lakin bir den bire kave ahenklerin erişir bâbganların dilinin asr azt ve şevketi bina edi.

İstilayı ibreden sonra İran dubara viren olub bir hâlta gelirki güya daha kıta ahrıdır.

Lakin ondada biraz geçdiğinden sonra bir mekillerin ve harasanların pey rulikarı ile İranda tehdid heyat idub beni abusaye silsilesini taht hâlufte çıkartdı. Beni abusiye ise adları ile arb olub vâkada İrani ihtilah ve İrani selük iderler, vâka beni abasiya zamânı cümle hilafet ve hükümet islamiye İranlılardan ibâret idi.

İranlıların tefvekü okdur idi ki resmi malumalara irsal mersulları mektupat cümlesi farsî dinlende icrâ’ olunurdu.

Hâlifelerin ümite ve ziyerleri , ümite maslâhat güzarları İranlılar idilir. Cümle idebiyet , ulum, fesun, senayi ve tebarete İranlıların ellerinde idi.

İstilayı İranın başlandıkda yani ibasiye enkarda yüz tutdı. İran gene viran oldu. Bin bin parçalara bölündü. Lakin gene bir az geçmedi ki İranlılar öz kathâlarını mağlub idub ağa oldular. Hele günün vaktinde ve ondan sonra yani çingizlerin zamânında cümle hakemler , vezir veziralar devletin ve milletin amide işleri İranlıların eline geçdi. İhralamer sefuye ve kati İran bamere istiklaletiyet hâsıl idub gene kadim ki şevket ve âzametini yapıdı.

Sofuylerden sonra naderin ve ondan sonra al kaçarak zuhuru gene İranın dafatiyle harabelikden abadlıka delilikden aziziliğe yüz döndürmesini isbât ediyor.

Hâlusa İran târihi hiyalde derya yüzünde bir sefite gibi nazıra gelub, dünyâ gettikçe sefine hadesatne gezar şat talığaları ârasında kehi menhdum olub , gark olub ısla ajarı klmıyor, kahi garibe bir âzamet ve şevket ile felahet kenarına yüz dönderir.

Sefiteden aj kalmuyub ümit kesildiği zamân birden bire garibi kuvvetin zoru ile sefite tağaları yarub yüze çıkıyor.

Bu garibi kuvvet milletin ibret ve himaytedir ve bu giret ve cemit bu vatanperestlik ve vatan yolunda can feda etmek lik hiçbir anda ve hiçbir hâlde İranın en zelil ve havâr zamânlarında İranlılardan mefkud olmuyor idi.

Ve hâlen bu sîfâ tın İranlılarda baki kaldıran İranlıların gayri mşletler ile ali aldıvam ihtilat idub , karışub kanını tazelandurması oldu

Esal Fars kani, ali elduvam gayri taze ve ter taifelerin kanları ile mahlut olub enhadam ve admehlal zamânı millete taze bir kuvvet taze bir ruh virir idi.

Alan irnlıların kanı en amide iki asırdan ibârettir. Birisi türk kani , biriside fars kani, bu iki millet biri birine ihlakn ; dinen , lisânan öyle karışub öyle mahlut olmuş ki onları ayırmak ,onlara tefavet komak şimdi mümkün değil.

Meselâ saltanat silsilesi al kaçar , islaterin oldukları hâlde öyle karşılaşmışlar , ki esil farsdan daha artıkfarsdırlar.

Odurki İraniler eğer aslâ muhtelif taifeden ibârettir, lakin vatiada dünyâda en nadir olân bir millet.

Sayfa 3

bir taifeden ibâret cemâatdirler.

Bu hususda İranın diğer misli yalnız Fransa olabilir.

Bu cihetden , yani İranın bir millet insar , bir midhep ve bir hâlikden ibâret olmasından orada en müşkil şeyler çok asanlık ile husula gelur. Millet bir ten vahid gibidir. Bir adunda , bir hasesinde bir hareket , bir faal zuhur ettikde fi lefur cümletine, cümle adulara serait ediyor.

Bu sebebden gayri yerlerde bu kadar eşgal ve zahmetle husula gelen millet meseileri burada çok sanlakla husula gelebilir. Sahbit ve eşgal ancak milletin özünün eylemesinde , üzhir ve şerini anlamasındadır.

Şimdi bakalım , İran milleti o derecede ayılmışmıdır ki ona virilen cerit sebatındana layıkınca istifade etsun?...

TELGRAF HAVADİSİ

Son Haberler

17 Ağustos , İstanbul'dan:

Bulgaristanın İstanbul yulife memuri naçoviç efendinin istafası tekrar ve tahkik itmiştir. Birkaç güne kadar sofya avdeti masamim bulunduğu cihetle dersâdetde vekilayı kaham hazratıyla sefirayı muzamma biz dine îfâ l rasmi vedaa gitmiştir.

Necib Mülhema Paşanın Maryanbadda Prens Ferdinand hazretleri nezdinde bulunduğu mevsukdur.

Suriye ile Mısır hudûduna tashîh eylemek üzere gönderilân tarafın komisyonları beyninde vâka olân ihtilaf üzerine şimdilik komisyonların müzâkerâtı tatil edilmiştir.-

-Osmanlı Bulgar hudunda kuçanada vâka olân müsâademededen dolayı her iki taraftan gönderilen asker komisyonları meselenin suret-i dostanede hâline muavaffak olarak her iki taraftan gönderilen kuvve-i askeriye geri çekilmiş ve hükümet-i seniyye ile Bulgaristan ârasında tahdis eylenen bu ihtilafdan bir mühasema , muhârebeümiti kalmamıştır.

Rusya ve Bulgaristan

Rusya ile Bulgaristan hükümeti ârasında minkata münâsebat silsiyesinin adasi hakkında Petersburg telgrâf ajansı birucati telgrâfnâmeyi neşr ve ilân itmiştir:

“Rusya Bulgaristan hükümeti ârasında zuhur eden ihtilafat siyâsiye arsık hesen suretle hâl ve fesıl olunmuştur. Bulgaristan hariciye nazırı raço peterof imaret mezkurenin Petersburg ticâr vekaleti vasıtasıyla bundan sonra Rusya hükümetinin adm hoşnudisini mucib olacak hiçbir günahar kende Bulgaristan hükümetinin bulunmayacağı Rusya hükümetine bildirmiştir.

Bunun üzerine Bulgaristan hükümetiyle kfi elsabık münâsebat siyâsiyede bulunması için Rusya hükümetinin Sofya kumslusu şetgalufa emr olunmuştur. Mesele-i mezbure üzerinede Rusya hariciye nazırı ile Bulgaristan Petersburg ticâr vekili ârasında bir rapor ve makavle tanzim idulub temhir idilmiştir.”

Rusya Bulgaristan münâsebat siyâsiyenin idasının henüz daha Bulgar telgrâf ajansı vasıtasıyla resmen ilân ettirilmesini matbûât mahliye türlü türlü tavil ve yefsir eylemekededir.

Sultan Hamitin Hayâtı

Zâtı şahnenin hastalığı , hastalık vehameti cinsi, nevi karielerimizce malumdur. Bu kerre son gelen alman matbûâtında münzorumuz olduğuna göre zât-ı şâhâneyi tedaviye gelen duktur ‘‘Burgeman’’ son raporunda

Sayfa 4

zât-ı şâhânenin henüz yaşayabileceğini , ve fakat bu hâl ihtizarın üzünce müddet-i devam idemeyeceğini , her hâlde bu hastane mukavemet mümkün olmayacağını bildirmiştir.

Adalet nedir?

Paskal adaleti şöyle tarif ediyor:

Basan bir hâlka kanûnun doğru olmadığından bahs itmek kadar tehlike olamaz . çünkü akvam ekseriya kanûnlara doğru olduğu , o kanûnu idrâk eylediği için değil kanûn oldu için , mafuk emri , kuvvet olduğu için itaat ide gelmiştir. Emr ictimâ’ada ezhan hâlkı delaletde bırakır olân esbâbın bir mühimide budur.

Adalet ki menşe-i ve mesadir kanûndur; kanûnun suret kabul meşruhası adalet için de güzel bir tarifdir.

Paskal adalet hakkında diğer tarifi daha vâr. Diyor ki:

‘‘Adalet mertebe , suret bir lafzudur ; en doğrusu hakika makrun olub olmadıkları hlkca tercine idilmemiş bir takım kanûnların mukteziyatından başka bir şey değildir. Asrımızdada merai olân adalet budur.

Karielerimize

Şimdiye kadar matbaa edevatının noksanıyeti yüzünden hem Rumeli duçâr tehir oldu ve hemde ‘‘Balkan’’haftada iki gün neşr idebile meburdu . badema ‘‘vemayi’’ Pazârertesı günleri intişâr eylemek neşriyatıyla balkan Cuma günleride neşr idilecektir. Yani balkan haftada yalnız bir günden madâ her gün intişâr idecektir .

İlân

Matb’uamızda her nev’i risaleler ticâr faturaları kartvizitler , ilânlar ehven fiyatla ve kemal nefasitle basılır.

Malum ve yahut katib arayanların nazar-ı dikkatine ! mekatib-i rüşdiyelerde okunan bi’l cümle ulum ve fununu tadrise muketdar Bulgarca Fransızca yazar ve konuşur müdir, muallim muhakeme şeriyede mütercim ve ticârethanelerinde bir katibe ihtiyâcı olân zevatın idare hanemizde lütfen mürâcaatları ilân olunur.

Otuz kadar sibyanı usul cedid üzere talim ve tadrise ve cami-i şerifemizde imâmata muktedir bir zâta ihtiyâcımız vâr talib olân ferdinad kasabasında evkaf-ı islamiye ve encümen heyeti reîsi Ahmed İsmail efendi mürâcaat buyursun.

Encümen Reîsi Ahmet

5.27. Balkan Gazetesi, Sayı 29, 20 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 29

Pazar

20 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Japonya'da İslamiyet

Japon imparatorunun irade ve arzusu üzerine Tokyoda bir tedkik-i edyan konursa kesad idilmiş olduğu malumdur. Bu kongreden henüz bir netice-i kıtaye hâsıl olmadığı hâlde matbûât alim türlü türlü tefsiratda bulunmaktadır. Bunların cümlesine mütalaa ve tedkik faideden hâli değılsede evvelki gün ‘‘Livane Herald’’ gazetesinde menzurumuz olân atideki makale cidan nazarı dikkatimizi celb etti.

Livane Herald diyor:

(Misteşirk meşhur, profösör Vamberiyi cihan bilir. Aslen Macar ve fakat son derece Türk meci , daha doğrusu asya milletlerinin yegane meci olân bu alim 1897 senesi, rusyanın en şevketli dehşetli zamânlarında dimişdiki.’’ Az bir zamân sonra asyanın ümit istikbali olân mini mini Japonlarla Ruslar ârasında bir muhârebe olacak ; bu muhârebede Ruslar mağlub olacak , mini mini Japonlar galib gelecek.’’

Vamberi hatfane , ibilinden olarak bu sözi söylediği zamân âdetta bir çok rical siyâsiye kumaşlar , vamberiyi hayalperestlikle ithâm etmişlerdi. Çok geçmedi , muvafakdan ve çuşıma muhârebeleri gibi târih, harbin en âzametli , en dehşetli muhârebelerini Japonlar kahramanane kazânıyor nice cümlesinin ayakları suya irdi.

Profösör vamberinin zekayı sertizini bundan so-
-nra Avrupâ takdire başladı?

Japonların mutefritinden sonra profösör Vamberi Hande Hitab matbûâtının ; Hind Müslümanlarının Japonya hakkındaki cihat ve meclu beytinde dolayı yine cihanın nazar-ı dikkatini celb itmek istedi. Vamberi dediki Japonların münâzarâtı , asya milletleri üzerinde pek büyük bir tesir ve sefu itmeğe başladı. Bir derecede ki Japon lafzı Hindistan da , Buhara'da , Çinde müslümanlığın bir metmimi , lazım girmefarakı adev tekli idelmeğe başladı.

Ve kataki muhârebe hatâme irdi; masalhe imzâlandı Japon imlası Japonlara bir din zemsi kabulü lezvami meselesini ortya çıkardılarki bu mesele esasen evvelden pişirilmiş, meydana çıkarılmış bir şii hiz husula çıkarmak için sebeb aramaktan başka bir şey değildi.

Tedkik-i edyan kongresi keşad idildiğinden beri ise islamiyetin japonyada ekseriyet kazânmakta olduğunu bütün matbûât müttefikan yazdı.

Bakınız ‘‘ duça oryant kurspundanız ‘‘ gazetesinin son müstenceratina:

Japonyada hükümet islamiyeti din resmi olarak kabul ideceği tahkik idiyor gibidir. Tokyoda münakid tedkik-i edyan kongresi idasının ekseriyeti de İslamiyet

tarafdârı bulunuyor . Bu kongrede Hind alimay islamiyesinin pek büyük tesir ve nüfuzu görülmüştür.

Sayfa 2

Mamafiye bu haberi yani Japonya hükümetinin İslamiyeti resmi din olmak üzere kabul etmesi , ihtimalini teyide medar olacak esbâb-ı madeye ve siyâsiye ise meydandadır şöyle ki: Japonların terkiyatını Avrupâ , garbi mil-el-i medeniyesi hiçbir vâki't çekemiyor. Japonya ise garb milletlerinin rekabetine karşı bir kuvve-i külliye elde etmek için umûmi esasiyi elinde bulundurmaya çâlışacak. Asya milletlerinin en mühimi Hindlilerle Çinlilerdir Hindlilerin kafesi müslümandır Çinde ise ahâlinin hemen kırk milyondan fazlası müslümandır. Japonya bu iki milleti elde ettikten sonra bütün Asyaya hakim olmuş demektir. Bu iki milleti elde etmek için ise Japonyaya İslamiyeti kabulden sehil, bundan siyâsi, bundan mühim bir sebep olamaz Japonya ise öyle zeki bir hükümettir ki bu mühim sebepleri pek rana anlamış ve bu tetkik-i edyan kongresini zâten bir gösteriş olmak üzere kesad ettirmiştir.

Netice-i mülâhatâ ve takdirimiz şudur ki Tokyoda münakid tedkik-i edyan kongresi hiçbir karar kati ittihaz edemezse bile İslamiyetin din-i resmi olmak üzere kabulü Japonya hükümetince meczum ve mesmun gibidir. Japonya er geç İslamiyeti kabul edecektir.

Lümde Şenlik Ve Askeri Manevrası

Lümden yazılıyor:

Metufya Prenses Maria Luisa nâmına izafetle yad olunan ikinci süvâri bölüğünün – rabi-i asır- yigirmi beşinci sene-i devriye teşkili olak münâsebetiyle lümde süvâri manevrası icrâ' olundu . Bu manevrada askeri ministri ve iki yaver hâzır bulundular. Ağus 15 – de sabahleyin ' yahta ile menister ve birkça zabitan loma indikten sonra süvâri resmi geçdi icrâ' olundu . kuşluk ta'amında kâmilen zabitan ve nefreten bir -

-ziyafet kişide olundu bade akşam üzere , maharet denilebilecek derecede koşiler icrâ' olundu şöyleki: alabildiğine sür'atle koşarken üzerinde süvâri kendi altından kaltağı kaldırıp yine yerine vaz eylemek ve yine at koşarken yerekadar eğilüb yerden kılıç almak ve iki süvâri yan yana giderlerken ikisinin omuzlarına tutunub ayaklarıyla atların üzerinde durmak gibi maharetler görülecek hâletden idi ve gecesine enva-ı muatablar yakılıb şenlikler edildi, acaib olarak beş metre büyüklüğünde ‘mim . lam’’ harfleriyle Marya Luisa kelimeleirini irae eder ve

üzerinde bir tac resmi olunmuş mavi ve kırmızı envai kanadından ibâret bir levhanın temasını yanındaki arkadaşımın tahsini üzerine ve veletrin ‘‘ hakikaten gece vakti letafete doyulmaz ‘‘ didiği hatırıma geldi ve daha birçok havâ-i fişenkler yakıldı .Ferdası günü de bir takım askeri oyunlarıyla şenliğe hatem verildi.

16 Ağustos

İmzâ :Mahfuz

Cülûsu Hümayun

Dünki gün Hakan Hâzır Sultan AbdülHamit Han saninin yevmi cülûsu olmak mülabesesiyle Filibe eşraf ve mu-teberân-ı islamiyesi tarafında Osmanlı komiser hanesi Filibe kitabhanesinde parlak bir resm-i tebrik icrâ’ edilmiştir.

Sabahleyin müfti-i mazul Süleyman Faik Efendi önde ve bil cümle eşraf ve mu-teberân birlikte olduğu hâlde yüzü mütecaviz bir cem-i gafir kitabhaneye gelmiş ve Süleyman Faik Efendi tarafından kıraat edilen bir nutuk belîği müteakib ahâli’’ padişahım çok yaşa’’ diye bağırılmışdır.

Garibi şu ki kitabhanesinde bu senki kadar hiçbir yevmi cülûs bu kadar parlak bir resmi tebrik geçirmemiş olduğunu ahâli rivayet ediyor.

Bu resm-i tebrikden sonra makam-ı meşihatın hiçbir müdahâleini tanımadığını iddasıyla müftilik eden yeni Müfti Şükrü Osmanof da beş altı kişi hanpalarıyla birlikte

Sayfa 3

ayrıca yine kitabhaneye ru-mal-i abudiyyet olmaya gitmiştir.

Telgrâf Havadisi

18 Ağustos : İstanbul’dan

Bu sene martın beşinci günü Makedonyânın candarma teşkilatına dair ârası sefârası tarafından Bâb-ı Aliyye takdim olunan muhtıranın tasdik ve kabulünü sefarayı meskure bugünlerde Bâb-ı Aledentaleb etmişlerdir,

Muhtıranın muhteveyatı biruce atidir;

- 1- Her türlü cinayetin ika’-ı esnasında candarmaların müdahâleye hak ve selahiyetleirnin kabulü
- 2- Candarmaların birer karbin tefneye ve rovelver ile teslih edilmeleri .
- 3- Bütün ahâli tarafından silah taşınmasına dair o emir ve tenbihatın tamamen îfâ ve icrâ’ edilmesi,
- 4- Karakolhane kumandanlarına mahsus birer cib talimatnâmesinini tebiğ ve teşmil edilmesi ,

Bulgaristanda Rumlar aleyhinde icrâ' olunan tahrikat ile bu bâbda elde edlilen resmi her türlü evrak mesbeteyi muhtevi olmak üzere Rum patriki, maiyetini teşkil eden sensinot meclis ruhaniyesi erkaniyla Bulgarlar aleyhinde – karakitab-nâmı tahtında bir kitab neşrine karar vermiş .

Terki mahafil siyâsiyesince Bulgaristanın İstanbul kapu kethüdasına hâlef pek zor bulunacakmış . Naçoviçin hâl-i hâzır Bulgar kabinesi aleyhindeki isnadat ve tecavüztını müteakib sultan, meskur kabineye mensub rical hükümetden birini naçoviçe hâlef oalrak pek güç kabul edecektir. Rivayete göre Bulgaristan kapu ketüdalığını müddet-i medide Naçoviçin baş katibi panef idare edecekmiş.

Birkaç gün evvel İngilterenin İstanbul sefiri okunurken Makedonyâ ıslâhatının bir derece daha tevsi'' edilmesi hakkında hükümet matbuası nâmına icrâ' ettiği teklîfâ tın şimdilik kabulü Avusturya ve Rusya sefirleri tarafından nab mahâl ve musim gönderildiğini diğer sefaranın ise hükümet matbuaları tarafından bu bâbda talimat alacaklarını yazmışdım. Sefarayı meskure artık hükümetler tarafından talimat-ı lazıma alınmış olduklarından bugünlerde bu mesele üzerine bil cümle ârası sefârasını ictimâ' edecekelerini arz ve beyân eylerim.

Necib Mülhemanın Maria Nebatda bulunan prens hazretlerini nezdine gitmesi Naçoviçin taht-ı riyasetinde yeni bir kabinenin teşkili hakkında müşarun ileyhi iknaa çâlışmak için iş o hâlde Türkiye ile Bulgaristan arasında münâsebet samimiye hız arayı husül olacakmış.

Kapudan Arkuda Öldürülmüş!

Selanik , 18 Ağustos

Rum çetesi ve vüddesi kapudan arkuda yanına velayını dahilinde bir müsâademede asker-i Osmaniye tarafından katil ve idam edilmiş.

Romanya da Rumlar Aleyinde

Şehir hâlin on beşinci günü Romanyanın kalas kasabasında mekatib –i aliyye talebesinin delaletiyle Rumlar aleyhinde gayet büyük bir miting tertib ve icrâ' edilmiştir.

Mitingi müteakib Makedonyâlı Romanlar başda olduğu hâlde ahâli Rum dükkan ve mağâzalarına hücum edub içindeki envalı yağma ve perişan eylediği gibi Romanya ile Yunanistan beyninde münâsebeti siyâsiyesinin inkıtından biri Rum menafini temin ve muhâfâza eden Rusya konsoloshanesinde pencere ve camlarını taş ve topaç ile hared ve haş eylemiştir.

Asker iseahâliye âdeta memaşad edermiş.

Sayfa 4

Rumların Romanyadan Tardı!

18 Agustos Bükreş:

Dünki gün heyet-i nazar ictimâ' ederek polis idaresinin Rumlar hakkında vermiş olduğu raporları tedkik ve muayene etmiş . Müzâkerât , Makedonyâda icrâ'yı şekavet eden Rumlara maddeten muâvenât eden ve Romanya tebasından bulunan elli yedi kişinin Romanya toprağından çıkarılmasına karar verilmesiyle neticelenmiş.

Harb Hâzırlığı

Dünki gün Veçernapoşdadan naklen ikinci ordu İstanbul'dan yüz yigirmi vagon mühimmat gönderilmiş olduğunu ve birçok tedarükat-ı askeriye gönderildiği yazmışdık.

Ahiren bir takım menabi-i mevsukan elde ettiğimiz malumâta göre bu haber esassız değildir. Makam-ı ser askeri ikinci ve üçüncü ordu için fevkalade tedarükat üzerindedir. Hatta geçen bir nüshamızdada yazdığımız vecihle dördüncü beşinci ordu efradı redifesi ikinci ve üçüncü orduya gelmek üzere taht-ı silaha alınıyor .

Bâb-ı Ali bu tedarikatı askeriye redd etmiyor, ve Rum, Bulgar komitelerinin tadiyahatı melhutesine karşı olduğunu iddaa ediyorsada muhafil askeriyece edilen teminata bakılırsa Bulgaristan tedakiratu hafiyede bulunmasından ve anı bir hücumundan edilenşüphe edilen bu tedabirin ittihaz edildiği mevsuktur.

Büyük Sözler

Muvaffak olmak istemektir. Yani bir emele muvaffakiyyet , anı ta' kib ve istihsale azim ve cezm etmektir.

“ Napolyon Bonapart ”

Hulusu niyet muvaffakiyyetin esası, günahıdır.

“Paskal”

İnsan kısmı hatâ için yaratılmış , hatâ ile mecbul gider. İnsana hakikatı idrâk eddiren hevas ikidir ki biri kuvve-i muhakeme, diğeri haseddir. İnsanı dâimâ şaşırtmak için bu iki hassanın her biri yek diğeri için ibtale sa'i gibidir. His ister , muhakeme red ider; muhakem kabul eder, his sevmez; hakikat mahv olur.

“Paskal”

İkdam ve sebat mahâli mümkün eder.

“Voltaire”

Voltairin Şu sözü ile beyti atiyi pek mnsebetdar buluruz:

Mazhar u feyz olamaz düŐmeyecek hake nebatı mütevazi olnı Rahmet-i Rahman bydr.

İlân

Matbaamızda her nevi risaleler tüccar faturaları kartvizitler , ilânlar ehven fiyatıyla ve kemali nefasetle basılır.

Muallim ve yadud katib arayanların nazarı dikkatine !

Mekatib rüştiyelerde okunan bil cümle ulum ve fnunun tedrise muktedir bulgraca Fransızca yazar ve konuşur müdir ,muallim muhakeme Şeriyede mütercim ve ticârethanelerinde bir katibe ihtiyaı olân zevatın idare hanemizde lütfen mürâcaatları ilân olunur.

Kitabcı Şerefeddin Őehiddedin Rusyada Ornaburgda bulunan bu kitabhanede memalik-i islamiyede intişâr eden bil cümle ceraid-i islamiye ve ktbu metnua ve takavim-i meşhura bulunmaktadır.

5.28.Balkan Gazetesi, Sayı 30, 22 AĞustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 30

Salı

22 AĞustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

 aylığı

Philippopoli

“7” frank

“4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinde maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**Muhârebe Lafları**

Kaç gündür Veçernapoşdanın îfâ desine bakılırsa Türkiye hükümeti ile Bulgaristan muhârebe edecek değil , sanki muhârebe başlamış gibi anlatılıyor. Mübalağanın; ahâliyi meraka düşürüb çok gazete satmak için laf uydurmanın bu derecesine de insan kendisini hayreddenden alamıyor.

Vâka hükümet-i seniyye hâzırlık görmüyor değil. Her sene olduğu gibi bu senede komite lafları , komitecilik gürültüleri ağızlarda dolaşmaya ve alel husus Bulgaristanda yapılan mitinglerden sonra bazı fırkaların Türkiye yi ilân-ı harb edilmedilidir diye bağırımları ziyadeleşmekte başlaması üzerine ikinci üçüncü orduyu derhâl techize asker göndermeye başladı. Fakat acaba Veçernapoşdanın dediği gibi muhârebe olcakmı ve yahut muhârebe olma ihtimali vâr mıdır?

Bize kalırsa bu ihtimal pek azdır. Türkiye tarafından bir tecavüz vâki’ olmadıktan sonra Bulgaristanın silaha sarılması ihtimali olamaz. Böyle bir ihtimal olurdu; meğerki Bulgaristan elyevm Avrupâ efkar-ı umûmiyesini ve alel husus Rusya ve Avusturyanın himayetini celbe muvaffak olsa idi! Hâlbuki Bulgaristanı bugün dörd etrafından düşman sarmıştır.

Avusturya Bulgaristana diş biliyor . Sırlarda boş durmuyor heralde Bulgaristanın bu düşmanlar arasında birde Türkiyeye ilân-ı harb etmesi pek makul o-lamaz.

Farz edelimki Bulgarlar ilân-ı harb etsin . Ne için? Ne ümitle..!? Makedonyânın muhtariyetini temin için mu?

Bulgaristan Makedonyânın muhtariyet idaresini temin için kan dökerdi; fakat bilahare Makedonyâda bir hak ve nüfus istishabı ümiti muhahhak olsa idi !? Bugün Avusturya Sırbıye , Yunanistan gibi düşmanlar ârasından Bulgaristan ın böyle bir

muvaffakiyet temini mahâlli temenni kabilinden bir şeydir demekde aslâ tereddüt etmeyiz.

Hâl böyle olunca Bulgaristan Devlet-i Âliyye ile muhârebe etmez. Çünkü böyle bir muhârebeden mâzaretten başka bir şey beklemez.

Bulgaristanın bugün menfati Devlet-i Âliyye dostluğundadır. Devlet-i Âliyye değil ilân-ı harb etse , iki ay Bulgaristanla kati münâsebet itse Bulgaristanın bütün ticâreti zir ve zir olur .

Bu hakayıkı siyâsiyeyi ise gerek prens hazretleri gerek Bulgar nazarı yakinen bildikleri için dâimâ Devlet-i Âliyye dostluğunu iltizam etmişler ve hatta bu emel-i hayra mebnidirki İstanbulu vistler imhâlete hidde mevki iktidâ'rdan düşmemişlerdir .

Biz bazı Bulgar gazetelerinin bu nevi işaatını hâli hâzır kabinesini lekelemek için koparılmış bir takım siyâsi , ictimâ'i desiselerden başka bir şeydir diyemeyiz herhâlde Bulgaristanla Türkiye arsında, şu zamânda muhârebe olmasını aslâ ümit etmeyiz.

Sayfa 2

Japonlarla Türkler

Bu sernâme ile Petersburgda münteşir "Videst" gazetesinden naklen "vâkid" refik muhterememizin yazdığı bendi ati şâyânî dikkat ve ehemmiyettir:

Rusların Japonlarla muhârebe etmesinden dolayı Türkler pek memnundur. Bu muhârebeden sonra Türkler Japonlara meyil ve teveccühü fevkalade ardı, her nedense Türkler Japonların terakkiyatına pek seviniyorlar. Hatta o kadar ki Müslümanları ezen Rusya gibi hükümetlerden Japonların istikbalde çok büyük intikamlar çıkaracağını ümit ediyorlar.

Japon Rus muhârebesi bittikten sonra Türkiye sultanı Japonyaya elçiler gönderdi. Japonlar bu elçileri pek iltîfât ve saltanatla kabul etti. Buna Japonlar pek sevindi. Şimdi Türkiye Japonyada ve Japonya Türkiyede sefarathaneler tesis edecek.

Bugünlerde İstanbul'a birçok Japon seyyahları geldi. Bu Japonlar istanbulda Türkler tarafından pek alkışlandı. Pek çok ikram gördüler sultan bu seyyahların yanına büyük memurlar , yaverler gönderub İstanbulu gezdirmelerini emir etti. Japonlar İstanbulun birçok cevami-i ve mesacidini gezdiler hatta bir camide ahâliye hürmet ve intitalen nâmaz bile kıldılar. Bu Japon seyyahlarının böyle bir nâmaz dahi kılması İstanbul hâlkını son derce sevindirdi, şadıman etti .

Sultanın Sıhati

Sıhatinin adm-ı müsâadesine rağmen sultan yine selamlığa çıkmıştır. Dünki hâli pek fenâ bulunduğundan yine kendisine safî müvelidal humuza tenkis ettirilmesine mecburiyet hâsıl olmuştur.

Telgrâf Havadisi

Türkiyenin Bulgaristanı Tehdidi

Eğer Bulgaristan tedarikatı harbiyesinde devam edecek olursa Türkiyeninde mukabele-i bil mesele mürâcaat edeceğini yani anında tedarikatı harbiyede bunacağını Bâb-ı Ali Bulgaristan hükümetine bildirmiş imiş.

Kare fera civârında asakir-i osmaniyye elbisesini libas bir Roman çetesinin görüldüğü mürevvidir.

Ahvâli Rum firarilerinden seksen kişi bir Rum vapurlarıyla buraya müvaselat etmiştir.

Asakir-i osmaniyyeler bina civârında on kişedenibâret bir Bulgar çetesini kâmilin derdest ve tevkif etmiştir.

Veçarnapoşteden:

Sofyadan tard ve ihrac edileceğini hissedenden Türk hafiyesi Selim Rad Efendi alel acele Sofyayı terk edub İstanbul'a kaçmıştır.

Geçende Türk ve Bulgar hudûdunda yani soğucak mevkinde vuku''a gelen mesadime-i askeriye müteakib ihtilafı fasıl ve tesviye etmek üzere zarfiyaddan mürekkeb muhtelid bir komisyonun teşkil edeceğini yazmışdık. Bu kerre istibar iddiğimize göre meskur komisyona Bulgaristan tarafından mir alayı Ozunof , Yüzbaşı Markof Türkiye tarafından hudûd müfettişi Necib Bey ve Binbaşı Zihni Efendiler âza tayinedilmişlerdir.

18 Ağustos , İstanbul'dan:

Bulgaristanın mevhuunu tedarikatı harbiyesiyle icrâ' ettirdiği askeri manevraları üzerine Türkiyenin harb tarafdârı olân ricali askerisinden haiz nüfuz ve itibar

Sayfa 3

olân bazı zevat bu aralık asakir-i osmaniyye ordularından bazısının seferber hâline va'zı lüzumunu sultana arz etmiş. Sultan tahrikatı mucib olacak her türlü mukarrerât ve tadabiri ittihazına muvâfakat etmeyeceğini cevaben bildirmiş.

Yine buna rağmen şehri hâlin on beşinci gününden beri ser asker edirneye tahminen yüz elli vagon top ve levaz'matı harbiye ile beş yüz bar-gir göndermiştir.

Türkiyenin tedarikatı harbiyesi hakkında ‘ ‘ berliz lokal ancayger ‘ ‘ nâmındaki alman gazetsinde görülen fikranın tercümesidir:

Makasadi harbiyeye tahsisi edilen vagonların her türlü ihtimale karşı hâzır bulundurulmasını Bâb-1 Ali şark-1 şimendiferleri idaresine bildirmiştir. Ser asker meskur vagonlardan yüz vagon sipariş edip bunların altmış iki vagonu şehri hâlin on altıncı günü mahalli maksuda gönderilmiştir. İş bu altmış iki vagonun otuzu süvâri bar-giri mütebakiside sahrantopu ve sa’ir levaz’matı harbiye ile mahmul etmiş . Ertesi günü de edrineye elli sekiz vagon mühimmatı harbiye sevk olunacağı mukarrerdir. Avrupâyı Osmaniyenin ciheti garbiisinde bulunan vilâyete seri ateşli kurub toplarını sür’at-i mümkün ile gönderilmeleri mesmum ve mukarerdir .

18 Ağustos , İstanbul:

Bulgaristanda vuku’ a gelen rum meselesi üzerene Rum patrikinin şikayet-i amiz olarak prens ferdinand hazretlerine gönderdiği mektupa prens müşarün - ileyhin Bulgaristanın kapu kethüdalığı vasıtasıyla verdiği cevap pek şiddetli imiş.

Prens cevabında patrikin yalan ve ittihamdan ibarert olân şikayetini aslâ nazarı itibara alamayacağını beyân etmiş.

Yine bunun üzerine ibret olmayan patrik yeni yeni bir takım yalanlar icâdıyla alemler rahatsız etmeye devam- ediyor.

Dünki gün düveli muazzamânın bora sefârasına takdim etmiş olduğu muhtırada Bulgar meskun Bulgarların eksarih-i tabiiâtına girmeleri için mahza tehdidinatda bulunmak üzere bir takım hafî cemiyetler teşkil edildiğini bu yüzden zengin ve kibar Rumların Bulgaristann firara mecbur edildiklerini beyân etmiş.

Netice itibariyle Rumlara teridye virilmesine istatuko denilen muvazenet ve müsalemat umûmiyenin takdirine tevassut edilmesini rica etmiştir.

Karadağ ve Makedeonya Prensligi

Rumeli vilâyet şahanesinde muvakkı’ tetbike konan muştina’ islâhat programını gayri kafi ad edub vilâyet selese’i mezkureye muhtariyet idare virilmiş iddaa eden İngiltere , Rusya ve Avusturya kabinelerine Makedonyâya ta’yin idelecek valinin karatağ prensi intihâb edilmesi teklif etmişsede Avusturya hükümeti muşsanına’ islâhat programının Makedonyâda islâhat-ı idariyeyi temine kafi olduğu iddasıyla bu teklifi şiddetle red etmektedir. İngilterenin bu hesâbca niyeti ‘ ‘ karatağ ve Makedonyâ prensliği’’ teşkil etmek olacak ki harita –1 siyâsetde henüz böyle bir safha görülmüyordu. Bakalım mesele daha ne kalıblara girecek.

İranla Hudûd Meselesi

İran hükümetiyle hükümet-i seniye arasında yeni bir hudûd hadisesi daha oldu. Bundan on beş gün kadar evvel acem hudûdunda yigirmi kadar kıray mülhakasıyla beraber marguvâr mutasarrıflığı itanlı askeri tarafından her ne cinsle işgal edilmiş.

Acem sefiri bunun üzerine Bâb-ı Aliyye virdiği notada , bu harekâtın ma'zûran Bâb-ı Ali ile İran hükümeti arasında caygır olan itilafa menafi ve dostluğa ya-

Sayfa 4

-kışmayacağı ve neticenin herhâlde vehameti der-kar olduğunu bildirmişdir.

Tahrande geçen de tahdis eden ihtilâl dahili üzerine İngiltere hükümeti Basra körfezine iki zırhlı göndermiştir.

Manâstır mahkeme-i cinayeti ahiren derdest on beş rum komitesinin müebbeden gör ki mahkumiyetlerine karar vermiş ve bu hüküm Hüseyin Hilmi Paşa tarafından icrâ'sı emri verilen şiddetin bir mukadimesi gibi telakki edilmiştir.

Rusya Baş Vekilinin Ümitsizliği

Rusya baş vekili Mösyö Tolipin kendinse suikast edildiğinin ferdası günü дума âzalarından büyük bir zâta şu ifâ dede bulunmuştur:

“ Ben bu hâlden me'yusum. Hükümetin bu dehşet ve ihtilâle karşı dumayı tekrar geşad etmekten başka çaresi olmadığını zan etmekteyim. Vâka дума açılacak güya дума âzaları iğtidal perverandan intihâb edilecek. Fakat ihtilâlciler yine dediğini diyecek, yine dediklerini yapacaklar. Her hâlde eski dumanın teklîfâtını kabul ile anı tekrar geşad etmekten başka çare görmüyorum.”

Rusya baş vekili demek istiyorki hürriyeti için kanına susamış bu millete hürriyeti kâmile bahş etmekten başka necât yoktur.

Naçoviç Sofyada

Bulgaristanın İstanbul maslâhatgüzarı naçoviç efendi sofyaya gelmiştir.

Naçoviç Efendi şimdi şüphesiz prens hazretlerini beliyor. Prens hazretlerinde birkaç güne kadar Sofyaya avdeti mukarrer imiş,

Sırbienin Korkusu

Sırbie matbûâtı ve bil hasse hükümetin gazeteler dahil Avusturyanın Sırbie hudûdunda asker tahşide başladığını yazıyor ve bu yüzden çok telaşdadırlar.

Avusturya ve Macaristan Sırbie hudûdunda Banat ve Filafuvan nâmı muvakkı askeriye asker gönderiyormuş .

Ta'ziyet

Filibe eşrafı kadimesinden Ahmed Bey merhumun on altı yaşlarında bulunan kerime-i yetimesi bundan bir hafta evvel tecenninle dünki gün bir surat-i fâciada irtihâlidar yığın eyledi. Yetime-i merhumenin şusuret-i irtihâli bütün hemşehrilerini dadar-ı hazen ve esef etti. Mevla aileyi elmedidesine sabr-ı cemil ihsan etsin. Rahmetullah-i aleyhi rahmete vasia

İlân

Matbaamızda her nevi risaleler tüccar faturaları kartvizitler , ilânlar ehven fiyatıyla ve kemali nefasetle basılır.

Muallim ve yadud katib arayanların nazarı dikkatine !

Mekatib rüştiyelerde okunan bil cümle ulum ve fûnunun tedrise muktedir bulgraca Fransızca yazar ve konuşur müdir ,muallim muhakeme şeriyede mütercim ve ticârethanelerinde bir katibe ihtiyâcı olân zevatın idare hanemizde lütfen mürâcaatları ilân olunur.

Kitabcı Şerefeddin şehideddin Rusyada Ornaburgda bulunan bu kitabhanede memaliki islamiyede intişâr eden bil cümle ceraid-i islamiye ve kütbu metnua ve takavim-i meşhura bulunmaktadır.

5.29.Balkan Gazetesi, Sayı 31, 23 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 31

Çarşamba

23 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**Allah Encâmı Hayr Etsin**

Hakan Hâzır Sultan Hamit Han saninin hastalığı şa-i olduğundan , hastlığın şîfâ yab olması ümiti azaldığından beri gerek Osmanlı ve Grek ecnebi matbûâtından türlü türlü kablü ü kailler devran etti. Dünyâ bu herkes bir şeyi düşünüyor, herkes bir türlü görür, herkes bir şey söyler.

Gerek fenin icabatına ve gerek doktor ‘ Burgeman’ in raporuna bakılırsa Zât-ı Şâhânenin daha müddet-i medide yaşamayıp ikmâl-i hatemi infaz eylemesi ihtimali galibdir.

İnsan yaşamak vefa bulmak için dünyâya geliyor kimse bu dünyâya temel kakmayacak. Aklen olduğu gibi şerande muhakkak ki nevi bini insandan olân padişahada ergeç birgün ömrünü ikmâl edecek . Zâten asrın zamânın tahdid ve tayin edildiği ömrü tabiyi ikmâl etmiş , altmışı geçmiş zaif , nahif bir hastanın zevale karin olması tabii’ bireydir. Bunu anladık. Fakat Sultan Hamit öldükten sonra acaba ne olacak ki?

Sultan Hamit öldükten sonra veliahdı saltanat yani asıl vâris-i saltanat olân Mehmed Reşad Efendi yerine güya Sultan Hamitin en küçük oğlu Bürhaneddin Efendinin getirilmesi ma’zûr imiş diyede bir şaya’ .

Bu şaya’ yı muhâlifinin ya bir vehmi veya Mehmed Reşad Efendinin geleceğine emin olupta şimdedenanın tarafdârı imiş gibi gözükerek istikbalin karna ve emnayı padişahısı adadine dahil olmayı düşünen cemiyet pervâranın -

-bir desisesi gibi telakkide ma'zûruz. Zira böyle bir teşebbüs akla ,hayale sığar şey değildir. Bunu yapsa yapsa Sultan Hamit sağlığında bizzât Avrupânın muvaffakiyetinin istihsal ile yapabilir. Bu şey esasen Avrupânın rayı ve muvaffakiyet-i manzum olmadân yapılamaz. Avrupâ ârasisının bu meselede ittihad ve ittîfâ kı ise mahâl gibidir. Zira Almanya Burhaneddin Efendiyi isteyecek olursa İngilterenin diğerini isteyeceği, Almanın arzusunu âmâl-i siyâsiyesine ma'zûr gören İngilterenin bunu admi muvaffakiyeti iki kere iki dört eder kadar müsbet bir kazâyâ hükmündedir. Heralde Sultan Hamit saltanatı daha sağlığında kendi oğluna terk etmek için karar ve muvaffakat gayri muhtemelasını istihsal eylemeden ölürse Mehmed Reşad Efendeden maidasının tahtı saltanatına gelmesi imkan haricindedir.

Binaenaleyh Mehmed Reşad Efendedenmaida bir şehzadenin saltanata gelmesi biz akla bile getirmiyoruz.

Diyelimki Mehmed Reşad Efendi saltanata geldi .O vakit ne olacak acaba?

Diyelimki Reşad Efendi şimdiki vükelâyı, o sarayı haşeratını kovacak, yerine başka vükelâ, vüzera karna , imna gelemeyecek mi? İstikbalin vükelâ, vüzera karna-i padişahısı acaba kimler olacak, ve acaba onların hırsız hissiz , gadar kimseler olmayacağına kim sened verebilir.

Diyelimki Mehmed Reşad Efendi kanûn-i esasi ilân edecek. Fakat acaba o kanûnu ; o meclis-i mebusâni biz -

Sayfa 2

-millet bu defa hazm ve temsil edebilecekmiyiz? Bu tereddüt ve iştibahımız garib görülmesin. Zirabu noktada biraz yeisimiz galibcedir. Zira ilk yevm-i cülûsunda sultan Hamit kadar har , kanûn-i esasi tarafdârı padişah görülmemişdi. Sonra ne oldu. Sultan Hamit meclis-i mebus anı lağv edub. Keyfi olarak idareye başlayıverdi fakat Sultan Hamiti kötü yola acaba sırf kendi kötü emelimi sevk etti yoksa yine o vaktin rical ve akla ümitimi ?

Biz öyle biliyoruzki Sultan Hamit çıkmaz bir yola saptıran ilk defa Said Paşa oldu. Said Paşanın meclis-i mebus anı lağv ettirmekden yegane arzı Midhat Paşanın börkden hısım olduğu hayâtını , hayât-ı ebediyesi olan o muhteşem eseri , o meclis-i mebus anı mahv ettirmek suretiyle ahz-i sar eylemekdi. Sonra ne oldu sonra postu sen kapacaksın , ben kapacağım diye sultan aHamit yetmiş bin hida' ile büsbütün yoldan çıkartan yine bu hâlkın yine bu zamânın Osmanlıları değilmi?

Buna ne hacet! On senedenberi kanûn-i esasi ve hürriyet talebi yle ictihad eylediklerini iddaa eden fırka-i ahrar içinde yek diğeri hakkında hâlis , insanca,

nâmusuyla mütahassis olân yek diğerinin canıyla, nâmusuyla uğraşmamış ve uğraşmayan kaç kişi çıkıyor ki?

Hâl böyle olunca yarın gelecek padişah acaba kimi dinleyecek ve ne yapacak, ne yapabileceği? Allah encâmı hayr etsin vesselam

Setülipenin İstifâsı Ve Çarın Tereddütü

Karielerimize mağlumdur ki Rusyada hüküm süren iğtişâş-i bühran her gün yeni bir şidet yeni bir şekil izhar ediyor.

Dünki nüshamızda Rusya baş vekili Setülipenin hâl-i hâzırdan ne derece me'yus olduğunu ve yeni dumayı acub millete hürriyet-i kâmile bahş etmekden başk çarekalmadığını itiraf eylediğini yazmışdık. Bundan beş gün evvel intişâr eden times gazetesinin petersburgdan vârid bir telgrâfında gördükki setülipen çar ile bu bâbda muharramane görüşmüş ve hatta hâl-i hâzırdan , yani ihtilâlat-ı hâzireye karşı cebir ile , şiddetle, askerle mukabele ve salah ümiti olmadığını itiraf ederek çardan istifasını kabulü istida' eylemiştir.

Çar setülipenin istida'sını kabul etmeyüb red eylemiş isede Setülipen hâl-i hâzırın islâh ve tanzimi için icrâ'at-ı ahrar-aneye tevessülünden , firka-i ahrarın mütalibini incazden başka çare olamayacağında ısrar ediyor .

Sen Petersburgdan vârid bir telgrâfda Semenovski alayı askeri General Mibenk ihtilâlciler tarafından öldürülmesinden dolayı fevkaledde heycanda olduğu bildiriliyor.

General Mibenk mezarı üstünde madâmesi ağlarken kendisini seven askeri kadının yanına gelerek beraber ağlamışlar ve biz cenaralimizin intikamını bırakmayacağız diye bağışmışlardır.

Heycanda olân bu askerın habishaneyi basub mahkumin siyâsiyeyi katliam etmelerinden korkuluyor.

Telgrâf Havadisi

21 Ağustos ,İstanbul

Dâimâ matbuları bulunan hükümete karşı sadakat ve istikametten ayrılmayan Rumlara idilen enva-i günagün işkencelere ahâli ile Bulgaristan hükümetinde iştirak ettiğinden bahis ve müşteki olarak rum patriki

Sayfa 3

Düvel-i muazzama sefârasına bir muhtıra takdim etmiştir.

Patrik müddeasını isbât edebilmek için ötedenberi rum teba'sını sadakatten aslâ ayrılmadıklarına dahil bizzât Prens Ferdinand hazretlerinin Rum metropolidlerine hitâben vâki' olân beyânaneti dela'il olarak muhtırasına derc etmiş .

Rum patriki bu vecihle Rum meselesini sefaraya ihâle ederek bulgaristandan tard edilen Rum metropolidleriyle gasb edilen Rum emlakının iade ve istirdad edilmesini anlardan talep eylemişlerdir.

Maryanebatda bulunan Prens Ferdinand hazretleri nezdine gitmiş olân reîsi nazar-ı Raçopeterofa kabinenin istifasını verdiğini dahiliye nazırı Pakof Efendiye bitelgrâf bildirmiş .

Mamafiye hâl-i hâzır kabinesi erkanıyla münâsebeti olân daha doğrusu meskur kabinenin mürucu efkarı bulunan gazeteler fark-ı muhâlife tarafndan işa' edilen işbu ihitrâtı red ve tekzib ederek buhranı nazar-ı mevcut olmadığını açık ve kati surette beyân ve îfâ de edildikten sonra bugünlerde reîs-i nazar Raço Peterofun Sofyaya avdet edub vazîfe-i mevduasını kemafi sabık icrâ' eyleyeceğini yaazmaktadırlar.

Rum Patriki ve Prens Ferdinandın Cevabı

21 Ağustos, İstanbul'dan Viyanaya bildiriliyor.

İstanbulda münteşir ve Rum patrikinin mürucu efkarı olân'' kilisya taski alid ba '' nâmındaki gazete Prens Ferdinandın patrike olân cevabını yazdıktan sonra şu vecihle mütalahadda bulunuyor:

'' Bulgaristanda icrâ' edilen zulüm ve ta'addedensonra Prens Ferdinanddan zâten başka türlü bir cevap beklenemezdi.''

Bazı sefera Rum patrikinin muhtırasını kabul ettikten sonra Rumların Makedonyâdaki cinayetini tahdir etmişler .

Bulgaristanda âsâyişin muhâfazâ edileceğini, ancak-
-Makedonyâda Rum çeteleri tahrîbata devam ederlerse o hâlde zuhur edecek hâletden mesul olmayacağına dair Raço Peterofun Avrupâ hükümetine karşı olân beyânatını İstanbulun Rum muhafili Sofyadan istihbâr etmiş .

Sultan ve Rum Patriki

Rum patriki cülûsu hümayun münâsebetiyle sultanın devamı ömrü afiyeti hakkında bir dua kıraid ettikten sonra Bulgaristan aleyhinde şiddetimiz bir nutuk irad etmiştir.

Patrik nutkunda Bulgaristanda meskün Rumların kiliselerini gasb ,mektebelerini ahrab ve emlakını yağma eden Bulgarlardan Rumların intikamını alabilmesi için sultanın devam-ı afiyeti şahanelerini isteyrek gayet ateşin sözler söylemiştir.

Papağal

Dün gelen papağal tercümesi Rusya devletinin ve milletinin hâl-i hâzırını , istikbalini tasvir ediyor. Rusyada hükümeti mutlakının mercii mutlakı olân çar sarayını , Peterof sarayını , Finlandiya, Polonya Moskova vesâir ihtilâlcileriniin hedef-i inzarı olân bir pusuya kurmuş . Sarayın bir cihetindeki kale penceresinden bir papas elinde kitab-ı mukaddes gösteriyor. Sarayın orta cebhesinde ayı , eşek kisvesine bürünmüş olarak çarın tacını oturtmuş . sarayın aşağı tarafında olân kaledede kuzu kisvesine bürünmüş yukarıki katdaki eşek ve yahut ayı duruyor ki bu manzarada çarın şahsı delaletiyle istibdâdı murat ediyor.

İhtilâlcilerin kafesi ellerinde sopa bu manzarayı gözetliyor.

Papagal müellifi altına yazdığı şerhde diyorki sarayı malum . Bu sarayın en yüksek katında ayı ve eşek kisvelerine bürünür olân taclı kimse şu etrafta bekleyen ihtilâlciler ortasında bir müddet ayı gibi dans

Sayfa 4

ettikten sonra ahır şu aşağıki kaleye kuzu gibi indirilecek ve orada kuzu gibi oturtulduktan sonra takdis edilecektir.

Bundan bizim çıkaracağımız mana şudur:

Çar veya avne-i müstebdedi çatlasalar patlsalar Rusyada meşrud bir hükümeti, kanûn-i esasiyi mutlak suretde kabul edecekleridr. Çar kanûn-i esasiyi kabul ettikten sonra her türlü mesuliyetden tebriye-i nefis etmiş kuzu gibi mukaddes bir heykel hâlinde kalacak demektir.

Evet kanûn-i esasi çarı yani hükümdarı gayri mesül bir heykel hâlinde bıraktığı için takdise mesağı hukuki vârdır.

Midhat Paşanın ihtira' geredesi ve hakan hâzır Sultan AbdülHamit Hanın ilân ettirmiş olduğu kanûni esaside münderic ‘’nefsi şahane gayri mesül ve mukaddesdir.’’ Bendi de bundan mahreştir.

Bu bend ile kanûn-i esasi padişah her fiil ve hareketinde leys'ül amme yefal bırakmıyor, kanûni esasi umur hariciye ve dahiliye mülk ve milletden padişahı gayri mesül bir paye-i kudüsü ve mülkiyetde bulundurduğu için takdis ediyor. Bizim anladığımız nükte-i siyâsiye ve hukukiye budur.

Makedonyâ Yumurtası Bakalım Ne yumurtlayacak?

Dünki Veçernapoşda görülen mizahı resmi şâyân-ı dikkat . İngiltere kralıyla fehabetlü prens hazretlerini bu resimde konuşuruyor iken prens hazretlerini bir yumurta üstünde oturtub diyor ki bakalım bu yumurtadan ne çıkacak?

Yani demek istiyor ki Makedonyâ bir yumurtadır İngilterenin Karatağ prensini oraya vali tayin ettiren muhtariyet ,idare taleb etmesi bir desiseyi siyâsiyedir.

Bu desiseyi siyâsiye şimdi yumurta içinde bir tahm gibidir.

Bundan bir horoz çıkacakki oda fehabetlü Prens hazretlerinin an garib tecelli edecek olân teşebbüsâtı siyâsiyesidir.

Rumeli Karielerine

Matbaa edevatının henüz eksik kalan birkaç cüzi hatem bulmadığı cihetle ‘’ Rumeli’’ nin bir hafda daha tehir intişârından dolayı muhterem karielerimin affını dilerim.

Edhem-i Ruhi

İlân

Matbaamızda her nevi risaleler tüccar faturaları kartvizitler , ilânlar ehven fiyatıyla ve kemali nefasetle basılır.

Muallim ve yadud katib arayanların nazarı dikkatine !

Mekatib rüştiyelerde okunan bil cümle ulum ve fününun tedrise muktedir bulgraca Fransızca yazar ve konuşur müdir ,muallim muhakeme şeriyede mütercim ve ticârethanelerinde bir katibe ihtiyâcı olân zevatın idare hanemizde lütfen mürâcaatları ilân olunur.

Kitabcı Şerefeddin şehideddin Rusyada Ornaburgda bulunan bu kitabhanede memaliki islamiyede intişâr eden bil cümle ceraid-i islamiye ve kütbu metnua ve takavim-i meşhura bulunmaktadır.

5.30.Balkan Gazetesi, Sayı 32, 24 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 32

Perşembe

24 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Şark Meselesi

On sekizinci asrın bidâyetinden beri Balkanları kana boyayan, şark milletlerini birbirine yediren ve târih-i âlem ve siyâsetde cildler dolusu hâtırât-ı fâcia bırakan şark meselesi, iki buçuk asırdan beri bir çok safhâlardan geçti. Bin şekil ve kisvede tecellî eyledi.

Bu safhâlara, bu tecelliyâta göre bin fikir ve mütâlaa dermeyân eden müellifin ve müverrihînin ifâdât-ı mütehâlifesi bakıpta bir fikir icmâli ve kat'î peydâ etmek hakîkaten müşkil idi.

Bir rikkatler sahne-i siyâsetde şark meselesini hâlk ve tedvîr eden kudret yegâne-i siyâsî Rusya idi. Rusya'nın âmâlî şarka istflâ idi. Rusya'nın âmâl-i bâhire-i siyâsîsi Rum imparatorluğunun Türklerden intikâmını almak âlem-i nasrâniyetde Bizans Fâtihliği şerefini inhisâra almak idi.

Rusya Avrupâ'nın önünde bir mesele-i şarkiye hâlk ve tedvîre , yeni bir sahne-i siyâsî ibdâ'a başlayacağı zamân ilk evvelâ Balkan milletlerini birbirine yedirirdi.

Türk'ü Bulgar'a, Bulgar'ı Sırb'a hülâsa yetmiş iki milleti birbirine katardı. Sonra şarkda, Türk hükmü altında yaşâyân-ı akvâm-ı hristiyâniyenin zulüm ve i'sâf altında yaşâmâlarını vicdânına yediremediği bahânesiyle kendisü meydâna atulırdı. Fakat zamân muahharan isbât ettiği ki bunların bu müddeâların hepsi birer vesâil-i siyâsiye yaldız, siyâsî söz, bahâne idi. Rusya'nın nence-i âmâlî şark Hr- -istiyânlarını mes'ûid etmekden ziyâde şarkda menâfi'-i iktisâdiye , menfaat-ı ticâriye, pâre, ruble aradığı zamân yüz bin kerre isbât etti.

Otuz sene kadar devâm eden bu hâl-i fecâat-i iştîmâle karşı diğer yandan Türklerin müdâfi'-i kaviiyeti İngilizler idi. İngilizlerin makâsıdı ise hep âşikâr idi. Onlar para ve menfa'atden başka bir dîni tanımadıkları için öyle hristiyânlar zulüm görüyormuş filân dinlemiyorlardı. Onlar Türklerin ezilmesini ve bir sûretle menâfi'-i iktisâdiyelerinin dûçâr-ı tezelzül olmamasını te'mîne çâlişiyorlardı.

Ma'lûmdur ki otuz sene evvel Rusya bize İlan-ı harb etmezden evvel Karadağ ve Sırbistan'ı Türklere musallat etmişlerdi. Vaktâ ki Osmanlı Ordusu bu iki küçük, yaramaz milleti dövmeye başladı, Petersburg ve Londra kabîneleri de muhâberât-ı siyâsiye ile , yani ma'nen, muttasıl çarpışıyordu.

1876 senesi teşrîn-i evvelinin otuzu târihiyle Londra hâriciye nezâretinin Petersburg'da bulunan İngiltere sefiri delâletiyle Prens Gorçakof'a gönderdiği ve bir

sûreti o zamânın mâvi kitâbında münderic tahrîrât siyâsiyeden çıkardığımız tebliğât-ı âtiye cidden şâyân-ı dikkat ve mütâlaadır:

Muhârebe-i hâzıra Rusya ile düvel-i sâirenin ihtârât ve tevbîhâtı aleniyesi hilâfında olarak başlamış iken bu vakte kadar devâm etmesine teessüf olunur çünkü maksad âmâl-i meşrû'anın husûlünü te'mîn eylemek ise

Sayfa 2

bu maksadın müzâkerât muslihâne ile dahi istihsâli mümkün olduğundan muhârebenin bunca müddet devâmına lüzum yok idi. Nevâhî-i 'âsiye ahâlisinin ve 'ale'l- 'umûm memâlik-i şâhâne hristiyanlarının ıslâh-ı ahvâli emrinde Sırbistan ile Karadağ'ın muhârebe etmesinden bir fâide hâsıl olamayacağı ve iş düvel-i mutavassitanın eline geçtikden sonra artık sıfk-ı dimağın ahâlinin fakr ve zarûretini teşdiddeden başka semeresi görülemeyeceği mertebe-i bedâhete vârmıştır. İngiltere muhârebenin alâkadâr olân kâffe-i memâlik hakkında ve hâmet ve harâbiyetden başka bir netîce hâsıl edemeyeceği itikâdında bulunmakta olduğundan şu hâle bir nihâyet verecek her gûna teklîfi me'a'l-memnûniye kabûl edecektir. Yeneden bazı tekliflerde bulunmak kendisine düşmeyeceğinden düvel-i sâirenin iâde-i âsâyış zımında ittihâd edebilecekleri bi'l- cümle tedâbîre iştirâk etmeliği pek arzu eder fakat ilerüde hukûk ve menâfiine hâlel gelecek olduğu vâki't bildiği gibi hareket etmesine zerrece mâni' olacak hiç bir taahhüde dahi bulunamaz.

Zât-ı sefirâneleri işbu tahrîrâtı Prens Gorçakof'a kırâat ile bir sûretini kendilerinde bırakmanız ve bir de İngiltere devletinin Rusya devletiyle müttefikan hareket etmek ve devleteyn beyninde cârî olân münâsebât-ı vedâdiyeyi her vechile muhâfâza ve vikâye eylemek arzusunda bulunduğunu iş bu tahrîrât ile istidlâl edecekleri cüzmente olduğunu 'nin Balkan hükûmât-ı sağıresiyle mütârekesinde hukûk ve menâfiine hâlel getirilmemesi Devlet-i Âliyye'nin imhâ-yı istiklâl ve nüfûzu cihetine gidilmemesinde gören ve bunu Petersburg kabînesine musırrâne beyân eden İngiltere şimdi Türklerin Avrupâ'dan koğulması. Makedonyâ, Karadağ prensinin vâli ta'yîn edilmei için ortalığı birbirine katıyor. Hatta Rusya'yı ve Avusturya'yı sıkıştırmak istiyor.

Hükûmet-i seniyye ricâl-i siyâsiyyesiçin bu ders cidden ibretbahşâdır. Bundan ibret almalıyız. Otuz sene evvel

Reşid Paşaların, Âlîlerin, Fuadların bıraktığı eser siyâsetde olsun doğru dürüst yürüyebilseydin İngiltere eskisi kadar müdâfa'amız olmasa bile hiç olmazsa bu derece adüvv-i cânımız gelmeyecekti.

Kan Dökülmesinden Korkuyoruz!

Cülûs-ı hümây'ûn şenliği münâsebetiyle huzûr-ı şâhâneye kabul olunan hristiyan cemâat-ı rûhâniye rüesâsı ile ecnebî süferâsına Sultan Hamit küçük oğlu Burhaneddin Efendi'yi takdîm etmiş ve esnâ-yı takdîmde Burhaneddin Efendi'yi pek sevdiğini ve sıhhatinin muhtel olduğu şu zamânda bütün umurunda Burhaneddin Efendi'nin kendisine pek çok yardımı dokunduğunu ifâde etmiş.

Şu söz, şu muâmele bize pek garib geldi.Hemen âdetâ fikrimizi bozmağa başladı.

Sultam Hamit şimdiki hırsız, arsız, alçak, katolik bozması kurenâ ve ümenâsı olabilir ki bu fikri ilgâ ve infâza başladılar. Fakat o hune-i rezîle emin olsunlar ki millet uyumuyor. Saray haşerâtı Veliahd Saltanat Mehmed Reşâd Hazretlerinin hukûk-ı meşrû'a-i saltanatını bu derece bilâ pervâ gasb ve târaca kadar cidden sî ilerle derlerse iyi bilsinler ve emîn olsunlar ki bu uykuda zann edilen millet hemen o gün iki fırka olacak ve İstanbul sokakları pek fecî' sahneler teşkîl edecektir. Binâenaleyh bu arada ve tâife-i Yezîdiye'de bu ma'sûm milletin dest-i intikâmından yakayı zor kurtaracaklardır. Her hâlde kan dökülmesinden korkuyoruz!...

Hükümet Aleyhinde Miting

Gelecek hafta nar ve donakların delâletiyle bütün fark muhâlîfe tarafından hükûmet-i hâzıraya karşı Sofya'da bir miting tertîb ve icrâ edileceğini Sofya gazeteleri yazıyor.

El-Kâsi dâhilinde siyâset etmekte olân Sır-

Sayfa 3

-istan Kralı Petro hazretleriyle mülâlkât etmek üzere Bulgaristan hükûmeti tarafından memurîn-i mülkiye ve askeriyeden mürekkeb bir komisyon gönderilmiştir. Mezkûr komisyonun ne gibi bir vazîfe ile muvazzaf ve mukayyed olduğu bizce meçhûldür.

Telgrâf Havadisi

Muhârebe hâzırlığı

22 Ağustos, İstanbul'dan Viyana'ya bildiriliyor:

Türkiye hükûmeti Fransa fabrikalarından mitralyoz satun almağa karar vermiş.

Serasker ikinci orduya yani Edirne vilâyetine yeni gurup toplardan her türlü levâzımât-ı harbiyesiyle beraber on batarya top göndermiştir.

Makra Köyünde bulunan ve fişenk fabrikasından her gün vagonlara barut ve fişenk tahmîl edilmektedir. Yalnız Edirne'ye on vagon barut gönderilmiştir.

İlâve Toplarının Seferber Hâline Vaz'ı

22 Ağustos, İstanbul

Serasker Edirne vilâyetinden bir, Selanik vilâyetinden bir üç redif ilâve fırkasının taht-ı silâha da'vet olmasını emretmiştir. Seraskerin iş bu kararı Bulgaristan asâkirînin icrâ etmekte olduğu manevralara karşı bir tedbîr olduğu muhakkak ise de mahzâ rediflerin mavzer tüfengi ile ta'lîm edüp nişâne urmağı öğrenmelerini te'mîn eylemek üzere ittihâz edilmiş bir tedbîr olduğunu terk mehafî beyân ve ityân eylemektedir.

Rum Patriğinin Prens Ferdinand'a şikâyet âmiz olarak çektiği telgrâfın cevâbını pazâr günü Bulgaristan'ın İstanbul Kapu kethüdâlığı tercümanlarından biri şifâhî olarak tebliğ etmiştir. Rum Patriği tercümanının ifâdâtını dinledikten sonra bir kelime bile söylemeksizin arkasını dönüp çıkmış.

Makedonyâ komitelerinin Üsküp ve Selanik vilâyetlerinde ihtilâl ve iğtişâş çıkaracakları hakkında bâb-ı âlî bazı emâre ve alâmet keşf etmiş , bunun üzerine asâkir-i Osmâniyenin şesli tarassudâtda bulunmalarına dâir makâm-ı seraskerîye emir verilmiş.

22 Ağustos Petresburg:

Sûikasddan pek korkan Çar Nikola ucu gâyet sivri ve çelikden ma'mûl kılıc taşımaktadır. Seyâhat ve teferrüce çıktığı zamân ağaçları gâyet serin ve kalın olmayan bağçelerde candarmalar ile muhât olarak gezinmektedir. Her kim olursa olsun önüne çıkanın öldürülmesini emr etmiş olduğundan geçen de be sûretle saray erkânında bir kadın candarmalar tarafından öldürülmüştür.

22 Ağustos Bükreş:

Rumlar aleyhinde Karasi Kasabasında yapîlân mitingi müte'âkib dûçâr-ı ziyân olân elli Rumun mutâzarrır olmâmâları hakkında mitingden evvel tedâbîr-i lâzime ittihâz etmeyen kasaba-i mezkûr kâimakâmı ile muâvinin şedîden mücâzât olunmasına karar verilmiştir.

Gelecek gafta Kalas Kasabasında Rumlar aleyhinde diğeri bir miting yapılmasına karar verilmiş ise de hükümet hiç bir günâ intizamsızlığa meydan verilmemek için daha şimdencedâbîr-i lâzime ittihaz etmiştir.

Makedonya Haberleri

Florine Kazâsında bir Rum Çetesi türemiş. Zelenice Karyesini basıp Bulgarlara çok hasar etti-

Sayfa 4

-kden sonra köyün papasını katl etmişler. Muahharan yetişen asker takîblerine koyulup komiteyi mahv etmiştir.

Seksen kişilik bir Rum çetesi Vodona Kazâsına taâbi' Maçına Karyesini basmış. Bu köy Bulgar ve Ulah karışıkdır.

Köycehisâr vukû'bulacağı esnâda Osmanlı askeri yetişmiş ve çete kâmilen mahv edilmiştir.

Selânikde Bulgar ve tüccâr ve kilte karşı bir sû-i kâd vukû' bulmuştur. Sû-i kâdın fâilleri tüccâr kilni itlâfa muvaffak olamamışlarsa da henüz ele geçmemiştir. Selânik Polis idâresi bazı tahkîkât netîcesinde bu sû-i kâd mahreklerinin Yunan Konsolos hânesi dâhilinde bulunduğunu öğrenmiş.

Bravo Cemiyet-i Medeniye Reisi!

Köstence'de Avusturya ve Macaristan Konsolosu Garadiçeno bir lokantaya gider. Lokantada garsonlarda Ulahça söylemez. Macarca söyler. Orada bulunan cem'iyet-i medeniye reîsi Mösyö Koçera mezkûr konsolos Ulahça söylemeye tenezzül etmiyor diye düelloya da'vet etmiş Bravo şu cem'iyet-i medeniye reîsine yâ?!...

Bir Rus Diplomatının İfadesi

Geçenlerde Rusya baş vekîlinin akrabâsından bir Rus diplomatı Pâris'te münteşir "Patri" gazetesinde Rusya hâl-i hâzırının ıslâhı hakkında şöyle diyor:

(Çar hazretleri anarşistlerin sû-i kâdından havfi sebebiyle saraydan çıkamıyor. Eğer çar böyle bir kazâya uğrayacak yani telef olursa, Rusya'da ihtilâlâtın teksîriyle bir fetret zuhûrundan korkulur.

Çar hazretleri meşrûtiyet taraftârânına pek mümâşât etmediği için haklıdır. Çünkü eğer biraz daha mümâşât gösterilse , Duma kapanmasa idi ihtilâller tevâlî değil üç kat artacaktır.

Fikrimce Rusya hükümeti şu buhrân ve ihtilâle kar-

-şu kuvve-i kânûniye ile değil müstehak olduğu kuvve-i haberiyye ile mukâbeleden ayrılmâmâlı.)

"Balkan"

Bize kalırsa kasıl katı bir istibdâd tarafdârı olân bu diplomatın fikir ve nasîhati Rusya 'ya iksir gibi te'sîr edecektir!

O zavallı diplomat asabiyet-i istibdâdıyla düşünemiyor ki:

Hareket-i Arz

Amerikâ-yı cenûbîde Şili'de hareket-i arz devâm ediyor.

Santiyago'da ber hayât kalan ahâlînin bir çoğu memleketden çıkıyor.

Şehrin etrâfında hareket-i arzdan sonra bir takım kaynak sular, volkanlar peydâ olmuş. Hareket-i arzı müteâkib saġnaklı ve sürekli yağmurlar yağyormuş.

İlan

Matba'amızda her nev' risâleler tüccâr faturaları, kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Muallim ve yahut kâtib arayanların nazar-ı dikkatine!

Mekâtib-i rüşdiyelerde okunan bi'l-cümle 'ulûm ve fûnûnu tedrîse muktedir, Bulgarca, Fransızca yazar ve konuşur Müdür, muallim mehâkim-i şer'iyede mütercim ve ticârethânelerinde bir kâtibe ihtîâcî olân zevâtın idâre hânemize lütfen mürâcaatları İLAN olunur.

Kitabcı Şerafeddin Şehidüddin Rusya'da Orneburga'da bulunan bu kütübâhânedede memâlik-i İslâmiye'de intişâr eden bi'l-cümle cerâid-i İslâmiye ve kütüb-i mütenevvi'a ve tekâvîm-i meşhûre bulunmaktadır.

5.31.Balkan Gazetesi, Sayı 33, 25 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 33

Cuma

25 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**Buhran-ı Nüzzar**

Bulgaristan reîs-i nüzzârı Raço Petrofla Rusya'nın yeni Sofya Konsolosu Şiteğlof ârasında tahaddüs eden ihtilâfdan Raço Petrof'un Maryanya'da prens hazretleri nezdine çağırılıp kabineden istifa eylediğini şâyîât-ı deverâna başladığından beri münâsebât-ı hâriciye'de olduğu gibi Bulgaristan dâhilinde de ince güft u gû heyecan devam ediyor. Htta bir kaç günün beri Sofya'da buhran-ı nüzzâr olduğu Bulgar telgrâfları haber veriyor.

Bu defa "İndependans Belij" gazetesinin bir telgrâfda gördük ki Bulgaristan'da kabine değişmese bile tebeddül-i nüzzâr ihtimâli gâlibdir. Ale'l-husus Gospodin Raçpetrof'un istifası teyyüddedir.

İndependans Belij Raço Petrof'un istifası muhakkak olduğunu ve yerine reîs-inzzâr dâhiliye nâzırı Gospodin Yankof'un geleceğini , hâriciye nezâretinde İstanbul Bulgaristan maslâhatgüzârlığından istifasını veren Naçoviç efendinin ta'yîn olunacağını yazıyor.

Gospodin Raço Petrof'un istifasına sebep olarak yalnız Rusya konsolosu ile tahaddüs eden ihtilâf gösterilmiyor. Bulgaristan politikasının en mühim vezâifini hâiz olân İstanbul politika memuru Naçovic Efendinin Raço Petrof re's-i idârede bulunduğu müddetçe îfâ-yı vazîfeye hüsn-i sûretle muktedir olamayacağını iddi'â eylemesine de haml edenler vârdi. Ki bu da pek isti'bâd edilemez. Diğer yandan Bulgaristan'ın Petresburg politika memuru-

-doktor İstançoğ'un da bu günlerde Sofya'ya gelmesine intizâr olunuyor ki bunun için bazı mevsûku'l-kelim Bulgar gazeteleri, İstançoğ'un Sofya'ya muvâsalatı hükümrân olân buhrân-ı nüzzâra hitâm verecektir diyorlar. Hatta bunu müteâkib doktor İstancel'in İstanbul'a Naçovic Efendi yerine Ve Gospodin Raço Petrof'un da Petersburg politika memurluğuna gitmesi ihtimâlini dermeyân ediyorlar.

Bize kalırsa prens hazretlerinin Sofya'ya avdetinde her hâlde yeni bir icrâat, bir tebeddül bir şey olacak gibi gözüküyorsa da ne olacağını şimdidenkimse kesdiremez.

Bizce , müslümanlarca Bulgaristan'ın kânûn-ı medeniyet ve insaniyete, kânun-ı adl ve hürriyete imtisâlen idâresini hükûmet-i seniyye ile münâsebât-ı dostânesini kim te'mîn edebilecekse anların hükm ve nüfûzunu gözlemek en millî en insânî emeldir.

Rumlar'ın İftirası

Bu sernâme ile bu hafta Filibe'de intişâr eden Ermenice "Razmek" gazetesinde okuduğumuz bir makale-i reddiyyeye göre Âtina gazeteleri ve hatta Tan'ın Âtina muhbiri Bulgaristan'da Rumlar aleyhine de vâki' olân hücumlarda Ermeniler dahi bulunmuşlar diye yazmışlar.

Razmek gazetesi bunu tekzîben diyor ki (Ermenilere isnâd edilen böyle bir kazihâ sırf iftirâdır. Ermenilerin-

Sayfa 2

-böyle bir fazîha irtikâbı için Rumlarla zâten hiç bir münâsebeti, ne dostluğu, ne de düşmanlığı yoktur. Olabilir ki Ermeni ismini taşıyan bazı hissiz, beyinsiz kara sûretli bazı kimselerde bu esnâda şurada burada görülmüştür. Fakat bir kaç câhilin yensizliğiyle de bütün bir millet imtihân edilemez. Kendini bilen Ermeniler bu gibi fâciâlar karşusunda lisân-ı hâllerleriyle olsun teessüfhân oldular.)

Razmik Refik-i muhteremimizin reddiyesi muhakkıdır. Çünkü her yerde olduğu gibi Ermeni milleti Bulgaristan'da da sanat ve ticâretde en ileri gittikleri

için bunu çekemeyen Rum tüccârlarının da şu arada bu zavallı milleti bu sûretle lekelemek isteyecekleri pek tabiiî görülür.

Telgraf Havadisi

Rusya baş vekili Setülüpen'in yalısında yani köşkünde patlayan bombadan almış olduğu yaralar te'sîriyle telgrâf nezâreti rüesâ-yı memuründen Prens İskaşov yeni vefât etmiştir.

Kafkasya'da Hapan'da büyük bir havf ve dehşet hüküm fermâdır. Bir kaç İslama ve Ermeni köyü mahv olmuştur. Direli Bey Nâmında bir müslüman, müslüman ihtilâlcilerin ser gerdesi gibi katl edilmiştir.

Şulaverden bildirdiğine göre Porçalı eyaleti sekencesinde de ale'l- husûs müslüman ve Ermeniler ârasında da bazı ve adâvet , havf ve dehşet hükmfermâdır.

Şosi kazâsının Kazakları yeni Bayezid askeriyle birleşerek dağa tahassun eden müslümanları mahv etmiştir.

Kief'den vârid olân bir telgrâfa göre General Çemvikof Karakolları kontrol etmek üzere istasyona gittiğinde

bir kadın tarafından vurulmuştur.

Fransa'da Herlakin Kasabasında Rusyalı bir kadın Rusya'nın sâbık ministri zannıyla diğer bir âdemi yanlışlıkla vurmuştur.

Kadın polis tarafından tevkîf olduğunda cebinden eski ministrin fotoğrafı çıkmıştır.

Rus Zabıtlarının Vahşetden Nümune

Moskova'da ihtilâlcileri te'dibe geden asker geçerken sokakda askeri seyr eden ahâli ârasında bir kadın seslenerek " Bu askerin gelişine , gururuna bakanın Port Artur'dan geliyor diye bağıracağı gelmez mi" der.

Bunu işeden Rus zâbitleri kadını yakalayıp kışlaya götürürler. Kadını bir ahura atarlar. Orada bütün asker tarafından ırz ve nâmusu pâyimâl edilmesini emr ederler. Askerler zabıtlarının bu emrine itaat etmez. Bunun üzerine zâbitler verdikleri bu emri bi'z-zât icrâ ettikten sonra kadını çırıl çıplak soyub kırbacla bayıltıncaya kadar döğerler.

Rus zâbitânının bu vahşetini duydukça insan Port Artur hezimetlerini de bütün Rusya felaketlerini de cenâb- Allâh'ın bir adâlet-i mutlakası gibi telakkeden kendisini alamıyor.

İstibdâd ve zulmüyle iştiyhâr eden cenerâl Tereyof nihâyet imparatoun teveccühünden düşdüğünden hastalığını bahane ederek istifaya mecbur olmuştur.

Hakîkaten bu zâlimin on sekiz aydan beri geçirdiği münzeviyâne ve her türlü harekât-ı bedeniye ve cismâniyeden ârî hayâtı esnâsında dūçar olduğu d'af-ı beden kendini büsbütün dermansız bıraktığından ba'demâ lezâiz-i memuriyet ve ikbâli bi'l-mecbûriye terk ederek doktorların tavsiyesi üzerine bakıyye-i hayâtını memâlik-i ecnebiyede geçirmeğe karar vermiştir.

Sayfa 3

Muharebe Hazırlığı

23 Ağustos, İstanbul:

Bu günlerde Makra köyünde bulunan barut ve fişenk fabrikası geceli gündüzlü işlemektedir. Makâm-ı ser askerî tarafından verilen ümerâ üzerine Edirne'ye mühimmât-ı harbiye lâ yenkati' irsâl olunmaktadır. Şimdiye kadar sekiz yüzü mütecâviz top bârgîri gönderilmiştir.

Geçen hafta makâm-ı seraskerî Üçüncü Ordu Kumandanlığına verdiği bir emirname-i telgrâfide Bulgar hudûdunda Çem'a-i Bâlâ ve Rasloğa geden sevku'l-ceyş yollarının ta'mîrât ve termîmâtına ihtimâm edilmesi . Bu yolların sahra toplarının murûruna müsâid bir hâle ifrâğına himmet olunması te'kîd olunmuş ve Üçüncü Ordu Kumandanı bu emr-i mühimmin ifâsiçin Üçüncü Ordu Erkân-ı Harbiye Reîsi Ali Paşa'nın riyaseti tahtında bir askerî komisyonu o taraflara göndermiştir.

22 Ağustos, Viyana:

İstihbârâta nazaran emr ve irâde-i pâdişâhî ile Maratbad'da bulunan necîb Mülhama Paşa İngiliz Kralı Edvârd hazretleri ile mülâkât istemiştir.

Esnâ-yı mülakatda zât-ı şâhânenin Türkiye'ye karşı tecâvüzât-ı askeriyyeye kıyam etmesine müsâade olunmayacağına zât-ı şâhâne nâmına te'mînât vermiştir.

Buramahafı Necib Mülhama'nın beyânât ve ifâdâtını nazar-ı itibâra almaktadır. Çünkü Tunus'da icrâ etmiş olduğu desâis ve rezâletden dolayı mahkûmiyetle mukayyed olân ve o zamân hükûmet-i Osmaniye tarafından Paris sefaretî müsteşarlığına ta'yin edilmek istenen şu zâtın Fransa hükûmeti tarafından taayyününe aslâ muvâfakat olunmadığı el-ân unutulmamıştır.

Makedonya Haberleri

Bundan bir kaç gün evvel Selanik Vilâyetine mülhak Kara-caâbâd kazâsında bir çete zuhuru hükûmet tarafından duyulunca derakab Çernikden süvârî ve piyâde müfreze-i askeriyeleri yetişüb çeteleri muhâsaraya almışdır.

Asker buraya geldiği zamân biri Rum, diğeri Bulgar iki çete görmüş ve cümlesini muhâsara etmiştir. Muhâsaradan sonra asker çetelerin kısm-ı küllisini mahv ettiği hâlde bir çoğu da karara muvâfık olmuştur.

Bunların firâra muvaffakiyeti oralarda arazinin kayalık ve gayr-ı muntâzam bulunmasından imiş.

Makedonya'nın Muhtariyeti Hakkında

Âtina'da mÜteşekkil Makedonyâ Komitesinin reîsi doktor Yürüyanış âtîdeki telgrâfnâmeysi "Tan" gazetesine keşîde etmiştir.

Avrupâ matbûâtının işââtına göre İngiltere'nin teklifi üzerine Karadağ Presnlerinden Mirko Makedonyâlîlilerin ahsa malı Makedonyâ'yı madur ve tanımaz olân Yunanistan'a ilhâk etmek olduğundan ecnebî bir prensin mukaddes toprağa ayak basmasına aslâ muvafakat edemeyeceğimizi şedîden beyân eyleriz.

Yıldız Sarayı'nın erkânı veliahd Saltanat Mehmed Reşad Efendi hazretlerinin vücudunu mahva çâlışıyorlarmış.

Saray erkânı gelecek padişahın Kânûn-ı Esâsî tarafdarı olduğundan korkuyorlar!

Erkânı ârasında Burhaneddin Efendinin saltanata getirilmesinde en ziyâde ileru gedenve dâimâ heb bu gibi rolleri oynayan Hulus Paşazâde Şamî İzzet Paşadır.

Almanya İmparatorunun da bu meselede tarafdarlığı istişmam olunuyorsa da İngiltere ve Rusya buna kat'iyen muhâlefet etmektedir.

İngiltere Kralı Yedinci Edvârd ile Almanya İmparatoru Vilhem hazretleri son mülâkatlarında buna dâir arîz ve amîk konuşmuşlar.

Sayfa 4

Sultan Hamit'in Sıhhati ve Düvel-i Muazzama

Edilen tedâvînin fevka'l-âdeliğine rağmen Sultan Hamit'in sıhhati kat'iyen iyi denecek bir hâlde değildir. Muttasıl bayılıyor ve teneffüs-i dâî-i ile yaşıyor.

Sultan Hamit'in sıhhatinden hayâtdan ümîd kalmadığına en mühim delîl Avrupâ devletlerinin gelecek pâdişâhın kim olacağı ve ânın meslek-i siyâsîsi hakkında muhâberât siyâsiye başlâmâlarıdır.

Sultan Hamit hastalığının ümitsizliği şâyi' olmasını kat'iyen arzu etmediği için bu sene cülûs şenliğinin her seneden ziyâde yapılmasını mesârif-i zâidenin diriğ edilmemesini irâde etmiştir.

Dahili

Viyana'dan çekilen bir kıt'a telgrâfnâme mealine nazaran reîs-i nizâr Raço Petrof Efendi Şark sür'ar katarı ile Sofya'ya müteveccihen hareket etmiştir.

Öteden beru rivâyet olunan buhrân-ı nizârın Raço Petrof'un avdetiyle ne hâl ve ne renge gireceği sûret-i kat'iyede anlaşılmaz sa bile mûmâ ileyhin hâl ve hareketinden ilerüde ne olacağı bir az istidlâl olunabilir. Prens hazretlerinin muâvenetiyle ise muhâlifenin bu bâbdaki velulesinin ne derece hâiz-i ehemmiyet olduğu hakkıyla tezâhür edecektir.

İstanbulu visitlerin mürevvec efkârı olân "Novak" gazetesinin yazdığına göre Bulgaristan'ın Petresburg tüccâr vekili Doktor Sañef ile Rusya Hâriciye Nâzırı beyninde teâti edilen muhâberât-ı resmîyeye bakılınca Bulgaristan'ın resi-i nizârı Raço Petrof ile Rusya'nın Sofya Konsolosu Şutgulof arasında ahiren zuhur eden ihtilâf-ı efkârda Şutgulof'un haklı olduğu tebeyyün ediyor.

Bu hâl zâten iki hükûmet arasında te'lif bîn ve iâde-i münâsebât edilmek için Bulgaristan tarafından Rusya'ya verilen tarziyeden de anlaşılmiş idi.

Her yerde olduğu gibi burada da "El-hükmü limen galeb" kâidesi icrâ-yı hükm ve te'sîr eylemiştir.

Novak Gazetesinin bu neşriyâtdan muğber olân ve Çernepošta gazetesini şu yolda beyân-ı mütâlaa ediyor.

Rus Konsolosu Şutlonof'un bidâyet-i ta'yîninde Rus hükûmeti beyne'd-düvel cârî olân münâsebât ve kavâid-i düvele riâyet etmeyub Bulgaristan'ın rızası istihsâl eylememiş idi.

Rusya hükûmetinin hukuk şükenâna olân bir hareketi Bulgaristan hükûmetinin haysiyet-i ma'neviyesine şiddetli bir darbe olduğundan bundan müteessir olması lazım gelen hükûmet-i hâzıra menâfi'-i milliyemizi müdâfaa edeceği yerde başka bir yola saparak mürâiyâne bir takım neşriyât ve beyânât dâbulunmasıyla hukûk-ı milliyemizin ayaklar altına alınmasına vesîle olmuştur.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler tüccâr faturaları, kartvizitler, i2lânlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Muallim ve yahut kâtib arayanların nazar-ı dikkatine!

Mekâtib-i rüşdiyelerde okunan bi'l-cümle 'ulûm ve fûnûnu tadrîse muktedir, Bulgarca, Fransızca yazar ve konuşur Müdür, muallim mehâkim-i şer'iyede mütercim ve ticârethânelerinde bir kâtibe ihtîâcî olân zevâtın idâre hânemize lütfen mürâcaatları İLAN olunur.

Kitabcı Şerafeddin Şehidüddin Rusya'da Ornoburga'da bulunan bu kütübhânedede memâlik-i İslâmiye'de intişâr eden bi'l-cümle cerâid-i İslâmiye ve kütüb-i mütenevvi'a ve tekâvîm-i meşhûre bulunmaktadır.

5.32.Balkan Gazetesi, Sayı 35, 27 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 35

Pazar

27 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesi'den maâda hergün çıkar. "Rumeli" ilavesidir.

Sayfa 1

Osmanlı Meclis-i Mebusanı

Bu sernâme ile Rusya'da münteşir "Vâkit" refik-i muhteremimizin "Növye ve Remye'nin hükûmet gazetesi denebilecek kadar olân ehemmiyeti nokta-i nazarından şâyân-ı dikkat ve mütâlâa bulduk. Aynen nakl ediyoruz. Növye ve Remye diyor ki: Rus Çapun Muhârebesinin neticesi olarak Asya Kavimleri kendilerinin Avrupâlılardan aşağı kaldıklarını Avrupâlılar derecesine gelmek için Avrupâ idâre ve usûllerini almak lüzûmunu hiss ettiler.

Japonya'nın az zamân içinde bu derece terakkî etmesini mücerred idâre-i meşrûtiye isnâd etmek îcâb ettiğini anladılar. Hatta bu sebepten bütün Çin matbuâtıyla Çin hâlkı, Filipin ve Hind ahâlîsi hükûmetlerinden idâre-i meşrûta talep etmekte idirler.

Hind hükûmetlerinden ikisini idâre-i meşrûta ilânına hâzırladığı ve fakat buna İngiltere'nin razı olmadığı söyleniyor. Acemler idâre-i meşrûtayâ istediler ve istediklerini de erdiler. Japonya hükûmeti yakında Afgan Hükûmetinin dahi usûl-i idâre-i meşrûtayâ kabul edeceğini ümit ediyorlar. Lâkin Asyadaki inkılâbâtınen büyüğü ve en mühimmi Türkiye'de vukû'u muhtemel olân inkılâbâtdır.

İstanbul'dan gelen haberlere göre 1878 târihinde cem' ve bi'l-âhere ilga edilen meclis mebusâtın Sultan Hamit tarafından tekrar küşâd edilecekmiş.

Sultan bu tebeddül fikrini şu yolda îzâh edermiş:

"Meclis-i mebusânı olmayan hükûmetler ve askerî zebun parlamentoları bulunan bütün hükûmetler kavî refâh-ı hâli, saâdet, servet bulunuyor."

Lâkin bizim fikrimize göre bunun sebep-i aslîsi sultanın en sevgili oğlu olân Burhanedin Efendi'yi taht-ı saltanata iclâs etmektir. Lâkin Türkiye'de ber vech-i nizâm hakk-ı saltanat handandan ekber evlâdındandır. Bu nizâm asırlardan beri ihlâl edilmemiştir. O derecede ki bu bu kâide hâlk nazarında en mukaddes düstûr düstûr-ı idâredir. Hâlbuki sultân-ı hâzır bu nizâ'mı bozarak asıl lâyük olânı değil belki dördüncü oğlu Burhaneddin Efendi'yi diğerlerine tercih etmektedir.

Hâlk nazarında mukaddes sanılan bir nizâmın ihlâli sebebiyle bütün ahâlîde adem-i memnûniyet âsârı şübhesiz belirecektir.

Bu sebepten sultan teb'asına idâre-i meşrûta ilan ve hâlkın hüsn-i teveccühünü Burhaneddin Efendi üzerine celb etmek ümniyesindedir.

Pek mevsûk haberlere göre sultan intihâbların bütün Türkiye'de , hatta Mısır , Kıbrıs, Tunus, Bosna Hersek kıt'alarında dahi icrâsını ilân edecekmiş. Hakikat-i hâl böyle çıkarsa Mısır hâlkı gibi şimdiki hükûmetler yine ehemmiyet vermeyen ve emniyet etmeyen ahâlînin büyük bir derd ve muhabbet ile Türkiye Meclis-i Mebusânına intihâb edilmeğe çalışacaklardır.

Sayfa 2

Bu keyfiyet Avrupâlîlar için muzırr olduğundan İngiltere , Fransa, İtalya, hükûmetlerinin Burhaneddin Efendi'yi veliahd tanıtmak teşebbüsüne fevka'l-âde mümânaat edecekleri şübhesizdir.

Her ne hâl ise zât-ı şâhânenin pek ince hesâb edilmiş bir ince plan mucebince hareket ettiği söylediklerimizden anlaşılabilir.

Eğer Türkiye'de ıslâhât icrâ edilebilirse bu sâyede bütün İslamların Türkiye'ye muhabbeti artar. Husûsuyla Rusya'da Türk ittihadı emelleri kevîleşir.

Yeni Girit Prensi

Girit'den vârid olân haberlere göre Girit prensliğinden istifâ eden Prens Jorju yakında adadan çıkacak, Yunanistan'a avdet edecektir.

Prens JorJ'un adadan infikâkında yerine eski Yunan ministri Zaymisin tayîn edileceği Âtina muhâlefetince taht-ı karara alınmıştır.

Prens JorJu adadan çıkarken bir takım merâsim-i zâide , şenlik icrâ edilmesi için dün hâmiye-i Erbaa memurları ihtârâtda bulunmuşlarsa da Yunan hükûmeti bütün bu ihtârâta rağmen Prens JorJu adayı terk ederken yapılacak fevka'l-âde şenliklere askerin dahi karışmasını talep etmiştir.

"Balkan"

Bu Palikaryaların bir zamân akli başına gelmeyecek. On seneden beri bu Yunan Meğavaniz derke şark milletleri ârasında türlü türlü belâlar tevîd etti. Girit'de, Tesalya'da dökülen kanlar henüz daha kurumadı. Kalkdılar Makedonyâ'yı fethettiler. Palikaryalar. Rum çeteleri Makedonyâ'yı fethettiler diye akın akın rezâlete başladı. aynı zamânda Girit'de katl-i âmm edilen müslümanların mütebâkîsine türlü

türlü eziyetlerine devam ediyordu. Bu Makedonyâ fâtipliğinin netîce-i müessesesi ise son Bulgaristan vukûâtıyla tezâ -

-hür eyledi. Aceba Rumlar bundan uslandılar mı? Derseniz aslâ!

Rum patriği kiliselerde bir yandan Sultan Hamit âfiyet için duâlar ederken Yunan hükûmeti komiteleri Makedonyâ'ya Karadağ Prensinin vâli tayîn edilmesini Makedonyâ Yunanîlerin olduğu unutulmamasını ihtâr eyliyordu. Şimdi bu heriflerin yapıdığına insan akıllı işi diyebilir mi?!..

Hilmi Paşanın Aleyhinde

Makedonyâ vali-i umûmîsi Hilmi Paşa'dan Avusturya ve Rusya nâmına dünki gün Avusturya'nın İstanbul sefiri bâb-ı âliye şikâyet etmiştir. Yeni tensikât mücebinde Makedonyâ'da tatbîk edilmek üzere her sene olduğu gibi bu sene de bir derece yapılır. Bu seneninbütçesine bazı yerlerde lüzûm görülen bir takım inşâât projesini ilâve olunmuş ise de Hilmi Paşa şimdiye kadar mezkûr inşââtı icrâ etmeyub sırf keyf ve arzusuna tâbi' olarak bütçeye dâhil olmayan bazı şeyler inşâ eylemeğe açık ta'bîr ile . Y Stromiçe'den Osmaniye'ye diğeri Stromiçe'den Radovişe îsâl eylemek üzere sevku'l-ceyş nokta-i nazarından gâyet mühimm iki yol yapmağa karar vermiş olduğundan bunu çekemeyen ecnebî maliye komisyonu Paşayı protesto etmiş . Mezkûr komisyon Türkiye'nin Makedonyâ'da icrâ eylemekte olduğu tedârikât-ı harbiyeye âid her türlü mesârifâtın evvel beevvel bütçeye kayd ettirilmesi lüzûmundan bahs ederek bu bâbdaki müddeâsının doğruluğu ve Hilmi Paşanın keyfi hareket eylediğini isbât etmek istemiştir.

Osmanlı İngiltere İhtilafı

Bir çok vâkitden beri Suriye ve Mısır hudûdu meselesinden dolayı hükûmet-i Mısriye ile Yani Mısır hâkimi

Sayfa 3

İngilizler ile hükûmet-i seniyye ârasında devâm eden ihtilâf malûmdur.

Bu defa yeni bir ihtilâf daha tehaddüs eylemiştir. Suriye ve Mısır hudûdunda sakin bazı kabâil şeyhleri Mısır tâbiyyetini terk ile Osmanlı Tâbiyyetine geçmeleri için Suriye ve Mısır hudûdu Kumandanı Rüşdü Paşa tarafından gûyâ tazyîk ediliyormuş. Bunu İngilizler iddia ediyor?

Makâm-ı Seraskerî Sina şebe cezâresine asker sevkine başlamıştır.

TELGRAF HAVADİSİ

Türkiye'nin Muharebe Hazırlığı

25 Ağustos, İstanbul:

Avrupâ hükûmâtının teslîhât- askeriyesinden aşağı kalmadığını göstermek isteyen Serasker süvârî askerini teslîh etmek üzere Avrupâ'ya mitralyoz sipariş etmiş.

Serasker Fransa fabrikalarına sipariş etmiş olduğu seksen mitralyozun nısfını üçüncü yani Selanik ve nesf-ı diğerini ikinci yani Edirne Ordusuna gönderecekmış.

Mitralyozların Fransa'dan alınacağından sipariş ve pazârlık da muvaffakiyet hâsıl olabilmesi için Serasker Türkiye hizmet-i askeriyesinde bulunan Fransız Pertiyer Paşayı Paris'e göndermiştir.

Rusya Hükümetinin Proğramı

24 Ağustos, Petersburg:

Rus hükûmeti programını beyânnâme suretiyle neşr etmiştir. Hükûmet, tasnîm edilen her türlü ıslâhât layihâlarını mevk'i-i tatbîke konabilmesi için evvel be evvel -ihtilâlin teskîni lazım geldiğini beyân ediyor. Bu bâbda muvaffak olabilmek için hükûmet, şimdilik askerî mahkemelerinin iktizâ edeceği ve ordular dâhilinde harekât-ı ihtilâliye neşr edenlerin düçâr olacakları mücâzâtın teşdîd olduğunu mübeyyin bir takım muvakkat ta'lim nâmeler neşrine karar vermiştir. Bundan mâadâ hükûmet, mezâhibde hürriyet, hürriyet-i şahsiye, umûmun nizâmât huzûrunda müsâvâtı. Zirâ² ve amele meseleleri. İdâre-i mülkiyenin ıslâhâtı, Baltık vilâyetleriyle Lehistan'da idâre-i muhtârenin tatbîki. Mahkeme ve mektebelerin ıslâhı, emlak vergisi, polis idaresinin fesıkı ve fevka'l- âde olarak idâme-i âsâyiş hakkında bir takım kanûn lâyhâları tertîb ve tanzîm idub, yeni küşâd olunacak olân Duma Meclisine liecli't-tasdîk tekdîm edeceğini i2lân ediyor. İhtilâlâta dâir neşriyâtda bulunmadıkları takdirde ne gazetelerin intişârına ve ne de vukû' bulacak ictimâ'ların icrâsına mâni² olamayacağını hükûmet 'ilâveten beyân eyliyor.

24 Ağustos, Viyana:

Sibastopol'dan Tribuna Gazetesine iş'âr olduğuna göre limanda bulunan bir harb gemisinden üç top, iki tüfenk iyi de mühimmât-ı herbiye çalınmış. Bununla beraber bir takım işârât-ı hafıyyede mehv edilmiş.

Bomba ve Silah Deposu Keşfi

24 Ağustos, Moskova!.

Bir sandalyecinin hânesinde polis tarafından icrâ edilen taharriyât neticesi olarak bomba ve silah ile dolu bir depo keşf edilmiş. Hatta sâhibinin o anda gerek kendisi ve gerek âilesi efrâdı cümleten taht-ı tevkîfe alınmıştır.

Türkistan-ı Rusya'da İhtilal

25 Ağustos Londra:

Bura gazetelerinin istihbârâtına nazaran Türkistan-ı Rusya

Sayfa 4

de ihtilâl şiddetle hükümfermân imiş. İhtilâlciler demir yollarını tahrîb etmişler. Ameleler ise tahrîb edilen demir yollarını ta'mîr etmek istemiyorlarmış. İhtilâl edenler yalnız yerli ahâli olmayub Rus muhâcirleri de anlar ile beraber imiş. Hatta Kazaklar bile ihtilâlcilere iltihak etmişler.

Grandük Nikola Nikolayavic'e Suikast

25 Ağustos, Berlin

Petresbeug'dan Kölinşe Zaytung Gazetesine bildirildiğine görer Grandük Nikola Nikolayavic'e sû-i kask edilemek üzere ihzâr edilen plan ile sû-i kaskın hîn-i icrâsında isti'mâl edilecek âlât ve edevâtı polis idâresi keşf etmiş imiş.

Girit Prensinin Azline Dair Harekât-ı İhtilâliye

25 Ağustos, Roma

Hanya'dan bura gazetelerinin almış olduğu heber ve ma'lûmâta bakılacak olur ise kasaba-i mezkûre sokaklarına ihtilâle dâir gemedensiz bir takım ilannâmeler yazdırılmış.

Mezkûr ilannâmelerde Avrupâlîlere karşı hareket olunup bu vechile ada prensi Jojrün istifa etmeye mecbur edilmesi için telvîkât icrâ ediliyormuş.

24 Ağustos, İstanbul

Resm-i Tebrik

Cülûs-ı hümâyûn münâsebetiyle Sofya'da saltanat-ı seniyye komiserhânesinde fevka'l-âde şenlik yapılmış.

Cülûsun komiserhâne bağçesinde atılân fişekler ahâlîyi rahatsız etti. Diye Şangof Postası yazıyor. Bu âdem çok garîbdir. Bu fişekler tarafından yapılsa Şangof dört el ile alkışlardı.

Her nedense bu âdeme Türkün her şeti ok gibi batıyor ve's-selâm

Cülûs günü yaver-i husûsî-i prensi General Markof ve dâhiliye ministri Yankof muahharan bi'l-cümle nizâr ve ricâl-i memurîn-i siyâsîyenin Sadık el-

Müeyyid Paşa hazretleri nezdine îfâ-yı resm-i tebrîke geldikleri ve ahşam komiser Paşa tarafından verilen ziyâfette ministir Petkof'un ve bütün ricâl-i memurîn -i siyâsiyenin hâzır bulunduğu Sofya Gazetelerinde okuduk.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler tüccâr faturaları, kartvizitler, ilânlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Muallim ve yâhut kâtib arayanların nazar-ı dikkatine!

Mekâtib-i rüşdiyelerde okunan bi'l-cümle 'ulûm ve fûnûnu tadrîse muktedir, Bulgarca, Fransızca yazar ve konuşur Müdür, muallim mehâkim-i şer'iyede mütercim ve ticârethânelerinde bir kâtibe ihtîacî olân zevâtın idâre hânemize lütfen mürâcaatları ilan olunur.

Kitabcı Şerafeddin Şehidüddin Rusya'da Ornuburga'da bulunan bu kütübhânedede memâlik-i İslâmiye'de intişâr eden bi'l-cümle cerâid-i İslâmiye ve kütüb-i mütenevvi'a ve tekâvîm-i meşhûre bulunmaktadır.

5.33. Balkan Gazetesi, Sayı 37, 31 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 37

Perşembe

31 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Kötü Hallerimiz

Aman yâ Rabbî!

Hâlimiz yevm-i mahşerden nümüne dense becâdır. Koca Bulgaristan'da Hangi kasabaya hangi beldeye hangi köye hatta evli bir karieciğe git, on müslüman görürsen bunlardan meselâ üçü dördü bir taraf beşi altısı bir taraf veya sekizi dokuzu bir taraf biri ikisi bir taraftır. Bizim amucalarımız bu âleme partiyacılık diyorlar. Hem daha tuhafı vâ. Bunlardan hangisine sorulsa kendisine karşı olân tarafa " teokra partiyar" dediği zamân bîçâre amucanın uruk ve asâbı titriyor.

Canım bu partiyacılık ne olur nereden gelir?

Bu partiyaculuğun başlucası post kavgası. Vakıflara sen hükm edeceksin. Yok ben edeceğimden hep hayât para kavgasından başka bir şey değil. Bu gibi ihtilaflar her yerde, her memlekette olur. Ticâret âlemindeki büyük büyük rekâbetlerde bundan başka bir şey değildir. Fakar şu bizim partiyacılık pek garib.

Herif bir kere Kara Partiya imiş dedi mi o noktada ne Allah, ne peygamber ne Kur'an ne îmân hiç bir şey düşünemiyor bile...

Bunların çoğu da künhünü zerre kadar bilmediği ne olduğu ne olacağı düşünemediği hâlde biri aba ben Ahmed Ağamdan diğeri aba ben Veli ağamdan ayrılmam diyor, bir gürültüdür gidiyor.

Bu gürültüler ise neye müncer oluyor.? Elhukm-i limen-

-galeb kimin sopası kalın kimin cebi doluca ise posta oturuyor. Bundan sonra ise vakf-ı sû-i is3i'mâlâta feryadı bir yandan millet birbirini yemekde devam eder büryandır.

Şimdi bizim Bulgaristan'ın hemen her yerinde, bilâ istisnâ gördüğümüz kötü hâllerin menba'ı budur.

Lâkin ey din kardaşlar!

Biliyor musunuz bu hâlin sonu nereye vâracak? Bunun sonu mahv-ı ebedîdir. Bu hâl ile Bulgaristan'da müslümanlar gün begün, mahv olacak, perişan olacak, belki kırlarda, haymelerde sürünen zavallı kabatîlerden bedter bir hâle düşecektir. Tutduğumuz, gettiğimiz yol budur.

Buna çâre herkesin kendi menfaatini milleti menfaatiyle bir tutarak, Allah'ımı dîni, nâmusu unutamayarak kemal-i adalet ve insaf ile bütün millet işlerini güzelce, kendisine kadar düşünerek bu par açlık denen murdadlıktan tamamıyla tecerrüd ederek Her müslümanı her insanı bir kardaş add ederek kendi millet işlerimizi, millet-i hayriyelerini, milletin terakkîsi selâmeti çarelerini düşünmeliyiz.

Milletin hayrı, terakkîsi, selâmeti esbâbı nedir ki? Bunun ilk çaresi kendimizi câhillikten kurtarmak bunun için ise mekteblerimizi i'mâr ve islâh etmek, evlâdlarımızı tuz yiyüb, soğan yiyüb behemahâl okutmaktır.

Mekteblerin i'mârı ve islâhı ise fakîr evladlarının

Sayfa 2

de câhil kalması için ise ne lâzım?

Mekteblere pare, pare!.... yardım budur.

Bu pareler nerden çıkabilir?

Gördünüz m şimdi mesele nereye dayandı? Bizi bu kadar partiyacılık belâsına sokan birbirimizi hayvan gibi azdıran evkâf-ı İslâmiyenin, ecdâdımızın bırakmış oldukları o mebâni-i hayriyenin yerini masrûfun aleyhini?

Şimdi insan gibi düşünüb Alah rızası için düşünüb de şuurlu hareket edersek yukarıdan beru saymış olduğumuz kötü hâller ortadan kalkmış olmaz mı?

Ne olur, ne olur be aziz kardaşlar, şu dünyâ tamamı bir tarafâ bıraksak da istikbâlimizi evlâd u ahfâdımızın sonunu olsun düşünsek de cümlemiz şu söylediğimiz kötü hâllerden eddirsen?

Musahabe

Tutrakan müfettişi ile mûmâ ileyh aleyhinde neşriyâtda bulunan zât ve bir müsâfir arasında.

Müfti: Efendim bu zât bilâ fâsıla gazeteler ile benim şer'-i şikenliğimi nefsim için eshâb-ı mesâlihden para aldığımı diğer mesâvîmi neşr ediyor. Artık hâlkdan hicâb ediyorum. Sokağa çıkacak yüzüm kalmadı.

Müsâfir: Bu neşriyâtdan maksadınız nedir?

Nâşir: Mebûslarımız fikirlerine hizmet ettiği için müftîyi muhâfâza ediyorlar. Memurîn-i hükûmetde mebûslar ile geçinmek, hatır için sükût ediyorlar. Başsı bâ direksiz, ahâlînin şikâyatı ministroluk nezdinde müsemmer ve şâyân-ı iltifât olmayub binâen aleyh uyûbunu ilan ediyorum ki utansun da istiâfâ ederek def'-i sıklet buyursun.

Müsâfir: Beş on Frank nefsi için pâre almak kendisine hürmet lâzım iken bi'l-aks itâle-i lisânda hadd-i ma'rûfu tecâvüz edenlere şetm etmek şamar ile itüb kalkmağile terbiye vermek bir müftîye şbhe verir. Müsâvîden midir öyle bile olsa müsâvîsini muhassenâtına bağışlayub sükût -etmek münâsib değil midir? Bakınız etrâf müftîleri hakkında sizin gibi ilan-ı müsâvî edenler meşhûd mudur. Hâlbu ki Hacı Efendi civârdakilere nisbetle ehven bile. Ben geçenlerde Arslan Köyüne uğramışdım. Oranın hatîbi bu da yuvalı bir kara nikâh kabdığın Şumnu Müftîsi tam altmış Frank aldığını söylediler. Daha buna benzer kim bilir ne kadar ashâb-ı mürâcaatı şetm ve tekdîr ederek mahkemedan koğmuşdur. Bunu misli olarak söylüyorum. Hazârgrad Ruscuk, Silistre ve sâir mahâller müftîleri de hep bu müsâvîyi hâiz oldukları şbhesizdir. Me'amâ fih sizin gibi müftîlerini fenâlamak ve memleketlerin hiç birinde görülmedi. Çünkü memleketlerine yaptıkları iyilikler fenâlıklarını setre sebep oluyor.

Nâşir: Bizim fazîletmeâbın uyûbunu setr edecek şimdiye kadar bir haberi görüldüğü yokdur. Komşumuz bulunan Ruscuk müftîsinin ucûrât-ı hasenesini nümûne-i imtisâl etseydi ve sâir müftîlerin muhassenâtından olsun ibret alsa yedi biz de işi bu merkeze vârdırmaz idik.

Müsâfir: Hangi ucûrât-ı hasene ve hangi muhassenâtı murâd ediyorsun?

Nâşir: Hangisi olacak, istikbâl-i millîmizi te'mîn için vakıfhârler ellerinden msteğillât-ı vakfiyeyi cebren, kahren alub vakıf komisyonlarına teslîm etmek kıllat-ı cemâate ma'rûz, ma'mûr câmi'leri yıkub yemirub yerlerine akâret binâ etmek icrâat-ı haseneden sayılmaz mı? Bir müftînin uyûb-ı sâiresini unutturmak için millete bu kadar hizmeti gülmeli değil midir?

Müsâfir: Bu kadar hizmetle memnûn olacaksanız müftî efendi de diriğ etmezler. Siz de komşularınız gibi haber edub meseleyi ayyûka çıkarmayınız.

Müftî: Evet sükût etseler her istediklerini yapmağamüheyyâyım. Zâten ahâlimlerin kısm-ı ekserîsinden nâmaz afv olunmuştur. Bir değil, bir kaç câmi' yıkar yerlerine mağâza, dükkân, kâr hâne yaparım.

Müsâfir: Gördün mü işte matlûb hâsıl oldu. Zâten Hacı Efendedeniyisini de bulamayacaksınız. O hâlde

Sayfa 3

Siz sabır ve sükûtu iltizâm ediniz. O da va'dine vefâ eder.

Nâşir: Biz bir kere fenâ dedik, bundan sonra eyu da olsa bize yaramaz. Eyüsünü bulamazsınız sözünü de kabûl edemem. Âlemde neler vâr. İşte size on onbeşi mütecâviz ders-i âmm. Hepsi birbirinden â'lâ.. Hepsi de müftîlik bekliyor. Hangisini getirsen hangisini getirsen ilk içi câmi' yıkdırmak olacaktır.

Müftî: Canım ben geçmişleri hazm ederim. Bundan sonra da emsâlimden bir hatve geri kalmam. Tek banâ dolaşma rahat olayım.

Kârîlerinizden Tayyâr

TELGRAF HAVADİSİ

Makedonya Haberleri

Geçen pençşenbe günü ahşamı Drama'dan Selanik'e Yirmi üç kişi mevkûf Bulgar getirildi. Ki Ayaklarında zinciri vâr idi. Bunlar üzerinde bomba olduğu iddia ediliyormuş.

Mevkûfın ârasında bir de Bulgar muallimesi bulunuyormuş.

Evvelki ahşam Dersaâdet'den Manâstıra müteveccihen top ve mühimmât-ı harbiyeyi hâmil, yarımşar sâat fâsıla ile Selanik'den üç tern geçmiştir.

Rumlar Bulgarlar'dan tazmînât ne istiyorlar?

Bulgaristan'da vukûa gelen karışıklardan darz dîde olân Rumlar tevzî edilemk üzere Yunanistan hükûmeti Bulgaristan'dan yalnız Ahbolu'da icrâ edilen-
-iğtişâşdan dolayı zarar-ı maddî mukâbili olarak on dokuz buçuk milyon Frank tazmînât istiyormuş.

Bulgaristan'ın sâir mevki'lerinde îkâ' edilen zarar ve ziyân'ların mecmûunu elli milyon Frangı mürecâviz imiş. Vukûa gelen iğtişâşdan dolayı müessesât-ı sâiye ve ticâriyetinin işlememesinden husûle gelen zarar ve ziyân' ise zikr olunan meblağa dâhil değil imiş.

Mehâfil-i resmiyeden bir memurun ifâde ve te'mînâtına inanılmak lâzım gelirse bu bâbda devr ve diraz konuşmak üzere Yunanistan kralı ile Bulgaristan

prensi Ferdinand hazretleri bir mevki'de mülâkât edeceklermiş ancak Yunanistan hükûmeti Yunan Kralını bu fikir ve emelinden vaz geçirmek istiyormuş.

Bulgaristan Aleyhinde Türkiye ve Yunanistan İttifakı

27 Ağustos, İstanbul

Bulgaristan'a karşı tecâvüzât harbiyede bulunmak üzere Türkiye ile Yunanistan'ın harbe dâir bir mukâvele nâme akd etmeleri için Yunanistan'ın İstanbul sefiri Garibarsı'nın hükûmet-i met'bûasından emir ve ta'lîmât-nâme almış olduğu nukâvele nâme-i mezbûrun bervech-i zîr esas üzerine müesses olacağı istihbâr edilmiştir.

Şöyle ki:

- 1- Türkiye Bulgaristan'a ilan-ı harb ederek Rumeli-i Şarkîyi istilâ-yı askerîsi altına alacaktır.
- 2- Rum donanması Türkiye donanmasını Karadeniz'de bekleyub müttefiklik hücum ederek Vârna, Burgaz ve Karadeniz sâhilindeki sair Bulgar nukât ve mevki'ini işgâl edeceklerdir.
- 3- İş bu iki hükûmet yekdiğerinin rızasını tahsîl eyleyerek Bulgaristan ile akd-ı sulh edeceklerdir. Bulgaristan'a teklîf edilecek şerâitde ber vech-i âtîdir:

Beşyüz milyon tazmînât-ı harbiye, sultan tarafından Rumeli-i şarkîye vâli ta'yini, İstanbul'dan Bulgar eksâr-

-hanın ve Makedonya'da Bulgar papaslârının kaldırılması, Girit adasının Yunanistan'a ilhâkiyla Bulgaristan'dan alınacak tazmînâtın kısmen itâsı.

Ber vech-i bâlâ aynen nakl ve tercüme edilen telgrâfnâme dâimâ konsoloslar ile münâsebat-ı samimedede bulunub Bulgar muhibbi geçinen ve hâl-i hâzırda Yunan sefârethânesinde güyâ me2mûr olan bir zât tarafından keşide olunmuş mûmâ ileyhın ma'lûmât -ı husûsiyesine nazaran Yunanistan tarafından dermeyân edilen ittifâk teklîfâtını sultan red etmiş ise de bâb-ı âlî mütemâyil ve müheyya bulunuyormuş. Hele heyet-i vükelâ ârasında harb tarafdarı olan kimseler tarafından Yunanistan teklîfâtı pek meserretli kabûl ve telakkî edilmiş.

Sultanın vefâtından sonra Yunanistan ile bu bâbda bir ittifâknâmeye akdi hemen muhakkak göründüğünü dünki Veçerna Post'da yazıyor.

Rivayet

El-yevm Mısır El-Kâhire'de pederi nedinde bulunan Ahmed Muhtar Paşazâde Ferik Mahmûd Paşa ki Goric Paşanın terbiyegerdesi, en büyük

kumandalarımızdan ,- Makâm- Seraskerînin taleb ve inhâsı üzerine dersâdete çağrılmışdır.

Mahmud Paşanın Bulgaristan hudûdu ya kumandan veya veya müfettişliğine ta'yini söyleniyor.

İran Hududu Meselesi

İran hudûdu meselesi bitip tükenmek bilemedi. Avrupâ telgrâfları da te'yîd ediyor ki Osmanlı askeri muttasıl İran hudûdundan bir çok yerler daha işgâl etmiş.

Bâb-ı Âlî'nin bundaki maksadı ne olduğu anlaşılamiyor.

İran sefiri son verdiği bir notada yazıyor ki asâkir-i Osmaniye'nin muahharan işgâl eylediği "Morgavur"

mutasarrıflığı 1871 de Derviş Paşa'nın Acemistan seyahatinde vermiş olduğu bir raporla da müeyyed olduğu üzere İran'a tâbi'dir. Bâb-ı Âlî ise bunu tanımıyor.

Gazetemizin günden güne mazhar olduğu rağbet-i umûmiyeyi Dobruca'dan, Silistre'den, Herargradan Vârna'dan, Ruscuk'dan ve sâir kasabalardan tebrîk ve tebşîr eden ihvânımıza teşekkürler ederiz.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler tüccâr faturaları, kartvizitler, i2lânlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Muallim ve yahut kâtib arayanların nazar-ı dikkatine!

Mekâtib-i rüşdiyelerde okunan bi'l-cümle 'ulûm ve fûnûnu tedrîse muktedir, Bulgarca, Fransızca yazar ve konuşur Müdür, muallim mehâkim-i şer'iyede mütercim ve ticârethânelerinde bir kâtibe ihtîacî olân zevâtın idâre hânemize lütfen mürâcaatları ilan olunur.

Kitabcı Şerafeddin Şehidüddin Rusya'da Ornoburga'da bulunan bu kütübâhânedede memâlik-i İslâmiye'de intişâr eden bi'l-cümle cerâid-i İslâmiye ve kütüb-i mütenevvi'a ve tekâvîm-i meşhûre bulunmaktadır.

5.34. Balkan Gazetesi, Sayı 38, 25 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 38

Cuma

25 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Vazife-i Ebut

Âhenk gazetesinden muktebes

Şu makâleyi ihtiyâcât-ı ictimâ'iyemize göre cidden şâyân-ı dikkat ve mütâlâa bulduk:

Hayât âilenin vezâif-i ebûnun ma'nâsı insaniyesini hakkıyla anlayani izdivâcın ve onun netâyic-i tabiiyyesinin tevlîd eylediği mükellefiyetlerin ehliyet edâsına sâhib ve mülk olân her pederin ahz-ı âmâli şübhesiz evlâdının tahsîl ve terbiyesi te'mîn-i âtîsidir.

Bugün kıdem nihâde-i âlem olân ilk yavrusunu bin türlü takayyud şefkatiyle ilk defa olarak derâğûş eden vezîfe şinâs bir peder, gözlerinen taşan hissiyât-ı meserretin ilk mevce-i tuğyânı geçdikden sonra hayâtında bütün müddet ömrünce müfrekenin nâzım-ı faaliyeti olmağla başlayan yeni bir unsurun vüdûda geldiğini hiss ederki o unsur işte bu mevlûddur. Onun içindür ki ebut mebnâ-yı insâniyettir. Beşeriyetin her türlü ravâbıtının ukde-i esâsiyesi ondadır. Ehliyet ebuta her zevc mâlik olsa , bâbalığın ehemmiyet-i ehemmiyet-i ictimâiyyesi her şahıs tarafından takdîr edilse, onun tevlîd eylediği vezâif tamamıyla îfâ edilmiş olsaydı bu gün dünyânın her noktasında meşhûd olân sefâlet sahnelerinden hemen eser kalmaz. İnsaniyet başka bir çehre-i eytâm ile manûr olurdu. Fakat ne çâre ki efrâd-ı beşeriyenin kısım-ı küllîsi içinde buldukları şerâit hayâtiyesiyle gelişi içinde buldukları şerâit-i hayâtiye sebebiyle gelişi bir hayât âile geçirdiklerinden bu netîceye vusûl henüz müyesser olamamışdır. Şu kadar ki bu husûsda edilecek her gayret. Ebutun her nazarda günden gne kesb etmeye başlayacağı ma'na ve ehmmeyet maksad-ı vusûl için her pederin alâ kadru'l- istitâa îfâ-yı vazîfeye çâlışması da yavaş yavaş insaniyetini terakkîyât matlûbeye ikbâl edecektir.

Evlâdın te'mîn-i âtîsi ona yalnız bir servet-i maddiye bir şöhet âile terk etmekle mümkün olamaz. Vâkıa muvaffâkiyet hayâtiyede bir servet ve şöhet hüsn-i idâresiyle meşrût ve ona muallakdır.

Serveti, şöhreti hüsn-i idâre şübhesiz hüsn-i tahsîl ve terbiye ile mümkün olur. Çocuk terbiyesiz tahsîlsiz olunca irsn ne kadar servete konsa âkıbeti hayırlı olamaz. Bazı çapkın mîras yediler şu ifâdâtımızın derece-i sıhhatini göstermekdedir. Demek isteriz ki bir peder yalnız cem'-i emvâl etmekle evlâdına karşı oln vezâifini îfâ ve ikmâl etmiş olmaz. Cem'-i emvâl ihzâr ve tezyîd-i vesâit demektir. O vesâitin te'mîn edeceği netâyicden en mühimmi evlâdın tahsîl ve terbiyesidir. Bir peder

mahsûl-i hayâtına mükemmel bir terbiye verdikten, onu hayâta, maîşete hâzırladıktan sonra hiç bir serveti maddiye mîrâs bırakmasa bile vezâifini îfâ etmiş sayılır. Onun şu hareketi müstehakk-ı tenkîd değil, şâyân-ı takdîrdir. Aks-i mesele tasvîr, yani evlâdını gınâ-yı maddî içinde bıraktığı hâlde her türlü servet-i tahsîl ve terbiyeden mahrûm olarak

Sayfa 2

yetiştiren bir peder farz edilirse böyle bir pederin mesûliyet-i ma'nevîyeden kurtulamayacağını kabul etmek zaruridir.. Çünkü câhil ve terbiyesiz ebeveynlerin. Mahsûl-i mesâileri olmaksızın ellerine geçen servet onların nazarında bir vesîle-i 'iş ve terb olamkdan başka bir şey değildir. Fakar arkasından gelmeden eksilen her hezırın çocuk büyüteceği bir müddet sonra sefâletin arz-ı çehre-i abuset edeceği şübhesizdir. Bu avâkıb-ı müellimenin men'-i vukû'u şübhesiz her şeyden evvel çocuklarımızın tahîl ve terbiyesine i'tinâ etmek kâbil olacaktır. Şu sözleri böyle uzun uzadıya söylemekden maksadımız âbâ-i etfâlin nazar-ı dikkatlerini celb etmektedir. Fakîrler şübhesiz tahsîl ve terbiyenin kâffe-i derecâtını ikmâle mesâlik-i mahsûsaya intisâba muktedir değildir. Onların şerâit-i hayâtiyeleri buna gayr-ı müsâiddir. Fakat zenginler böyle değildir. Onlar çocuklarını mesâlik-i mahsûsa sâhibi etmeğe, mükemmel bir tahsîl ve terbiye vermeğe muktedir, Binâen alyh memleketin derece-i terakkîsi kendilerinin hüsn-i niyyetine , cehd u gayretine menût ve mütevakkıfdır.

Hâlbuki bizim ekser ağniyâ bu cihetden kat'iyen bîhaberdir. Hatta bir çok tâcîrler görülmüştür ki oğullarını şöyle böyle bir tahsîl-i rüşdîden sonra mektebden almışlar ve ticârete sevk etmelerine ne ise - aklâmdan birine devâma başlatmışdır. Böyle mi olmalıdır? Memleketin ihtiyâc-ı âtîsi nazar-ı i'tibâra alınarak çocuklarımızı meslek-i mahsûsdan birine sevk etmek, meslek sâhibi olmak için iktizâ eden ma'lûmâtı onlara vererek memleketin terakkîsini te'mîne çalışmak lâzım değildir.

Zâten evlâdımızın güzel yetişmeleri, terakkiyât-ı medeniyeyi ta'kîbe muktedir olacak ma'lûmâta sâhib olarak meydân-ı maîşete sevk edilmeleri mükemmel tahsîl ve terbiye görmeğe mütevakkıf olduğu hatırlardan çıkarılırsa te'mîn-i muvaffakiyetleri mümkün olamayacağı bi'l-cümle ekâbir-i İsâmın ihtârât-ı meâlî gâyatı cümlesindedir.

TELGRAF HAVADİSİ

Türkiye Tedarikat-ı Harbiyesine Devam Ediyor

30 Ağustos, İstanbul

Necib Mülhamanın İngiltere Kralı ile görüşdüğü zamân müşârun ileyhin vermiş olduğu her türlü te'mînât-ı âsâyiş pervânesine rağmen yine makâm-ı seraskerî tedârükât-ı harbiyeye ve askerinin seferber hâline ifrâğına kemâl-i keremi ve sür'art ile devâm etmektedir. Yakîne kadar erkân-ı harb heyetinin nazar-ı dikkati Edirne cihetine ma'tûf idi. Bu günlerde Selanik, Üsküb ve Manâstır taraflarına mühimmât-ı harbiye sevk olunduğu gibi pek çok erkân-ı harb zâbiti de cihât-ı mezkûreye gönderilmiştir. Serasker dâiresinde sık sık ictimâ vukûbulmaktadır. Demek oluyor ki Türkiye hîn-i ihtiyâcda bir kaç cihetden ilan-ı harb edecektir.

Türkiye mehâfil-i siyâsiyenin efkârınca Türkiye ile Bulgaristan ârasında harb zuhûr edecek olursa harb-i mezkûr Bütün Balkan yarımadasına sirâyet edecekmiş.

Bir times telgrâfında görüldüğüne göre Selanik ve Edirne redif firkalarının hükûmet-i seniyye tarafından techîzi ve bi'l-hasaa top tedârikâtı sahihdir. Fakar Osmanlı hükûmetinin bu tedârikât ve teşebbüsâtını saymış hükûmât-ı muazzamadân birinin hafî teşvîkâtına, yani Avusturya, ve Almanya tarafından vâki' olan tahrîkâta isnâd ediyor.

Türkiye'nin Bulgaristan Aleyhine Notası

29 Ağustos, İstanbul:

Bulgaristan'ın hükûmet-i Osmaniyye aleyhinde tedârükât-ı harbiyede bulunduğu dâir Devlet-i Âliyyenin Sofya komiseri hkûmet-i metbûasına arz ve amîk ma'lûmât ve raporda

Sayfa 3

Bulgaristan'ın işbu tedârikâtı münhasıran Türkiye'ye karşı olduğu bildirilmiş.

Sadrazam bu bâbda müdâhâle etmeriçin dvel-i muazzamaya müştereku'l-meal nota gönderilmesini talep ve ısrar ediyormuş.

Düvel-i muaâzamânın Bulgaristan'ın hareket sulhpervêrâne de bulunduğu dâir i2tâ etmiş olduğu te2mînatdan sonra Türkiye mehâfil-i düvel-i müşârun ileyime bu bâbda nota i'ta edilemsine lüzûm kalmadığını beyân ediyormuş.

YENİ GİRİT VÂLİSİ VE BÂB-I ÂLİNİN PROTESTOSU

30 Ağustos, Âtina:

Sâbık Yunan reîsi nüzârı ve parlamento a'zası Zaymıs Yunan kralının tavsiyesi üzerine Girit'e vâli ta'yin olunmuşdu. Yeni vâli bu hafta memuriyet-i cedfidesine azîmet edecektir.

Bâb-1 Âlî Yunan teb'asından bir Rum'un Girit adasına vâli ta'yîn olunmasıyla Girit işlerine Yunan kralının müdâhâlesi ârası nezdinde protesto etmiştir.

RUM ÇETELERİNİN TA'KÎBİ İÇÜN EVÂMİR

29 Ağustos, İstanbul:

Yıldız, Makedonyâ Rum çetelerinin şedîden ta'kîb edilmeleri hakkında lâzım gelenlere evâmir-i lâzime göndermiştir. Sultan, Bulgaristan ile müsâdeme vukû' bulmak için her türlü tedâbîri ittihâz etmiş olduğu gibi Bulgaristan hükûmetini memnûn etmek için de bazı müsâadâtda bulunmağa mütemâyil imiş.

Makedonyâ'da bulunan Bulgar muallim ve papaslârının ta'kîbinde ise hiç bir vechile ferâgat olunmayacakmış çünkü Hilmi Paşa bu bâbda ittihâz etmiş olduğu hatt-ı hareket ve plandan , azlini kabul eder amma vaz geçmez imiş.

Sultanın Sıhhati

Gelecek hafta Almanya'nın meşhûr doktorlarından Burgemanın diğer bir Almanya çirahını müsteshiben İstanbul sarayına gelmesine intizâr olunur.

Sultanın sıhhat ve âfiyetinin iyiliğe yüz tuttuğu zan olunur.

Türkiye Gümrük Rüsümünün Tezyidi

Türkiye'nin Avrupâ eşyâ ve emtiasına karşı fazla olarak vaz' etmek istediği yüzde üç gümrük resmi hakkında sefâretin hükûmet-i metbûalarından almış olduğu cevâblar bâb-1 âliye tebliğ edilmiştir.

İşbu meselenin sûret-i kat'iyede hâl olunması için yeni bir projenin kaleme alınması zât-ı şâhâne memurîn-i âidesine irade buyurmuşlardır. Meamâfif gerek sultan ve gerek bâb-1 âlî bu meselenin maksada muvâfık ve hüsn-i sûretle hâl olunacağına kâil oluyorlar.

Amerika ile Türkiye İhtilafi

Yakında sultan tarafından müdebdeb bir sûretde kabul olunub i'timâdnâmesini i'tâyâ muvaffak olamayacağını Bâb-1 Âlîden benim resmî sûretde öğrenen Amerikâ sefiri Lizman keyfiyeti bâ telgrâf hükûmet-i metbûasına bildirmiştir.

İRAN ŞÂHİNİN ISLÂHÂTA DÂİR İRÂDESİ

30 Ağustos, Tahran:

İran şâhı islâhâta dâir tertîb ve tanzîm edilen kânûn lâyhâlarını tesdîk etmiş ve islâhât-ı mezbûrenin mevki'-i tatbîk ve icrâyâ vaz'ına muhâlif bulunan sâbık baş vezîrini nefy ve tebîd eylemiştir.

Sayfa 4

RUSYA BUHRANI

Rusya'dan vârid son haberler hep te'yîd ediyor ki baş vekîl Sütulyepe'nin tanzîm ve ilan eylediği yeni ıslâhât tertîbâtı hakkında umûm Rusya matbûâtı aleyhdârdır hatta bu husûsda hükûmet tarafdârı olân Növye ve Remyabile Sütulyepe'ni şiddetle muâhaze ediyor.

Növye ve Remya diyor ki hükûmet kavânîn-i hâzıraya bihakkin imtisâl ve sadakat edebilseydi te'mîn-i sulh ve âsâyîşe bu da kâfidir. Hâlbuki Kavânîn-i hâzırayı tağyîr ve fesh ile anlara tecâvüz etmiş oldu. Kavânîn-i hâzıraya tecâvüz ile ise hükûmet eser-i za'f göstermiş oluyor ki bu hâlin ihtilâl ve buhrânı teskînden ziyâde tezyîde medâr olacağını unutmâmâlı.

Hükûmete karşı olân gazeteler ise bi't-tabii2 daha şiddetli dah ithâmkârâne bir lisân-ı şedîd isti'mâl ediyorlar.

Dehşetli Bir Vurgun

Bundan bir hafta evvel Viladyo ve Stokda otuz altıncı Rus alayının miralay elbisesini lâbis birisi arkasında üç müsellah asker olduğu hâlde hükûmet bankasına girer. Ve alay hesâbına yüz yedi bin ruble para çeker.

Bu miralay askerler parayı çeküb gettikden sonra bu da ihtilâlcilerin bir oyunu olduğu, işin sahteliği anlaşılıyorsa da kaç pare eder!...

Papağal

Bu haftaki Papağal, Avusturya ve Sırbıye ticâret mücâdelesini tesvîr ediyor.

Levhanın şekli-i umûmîsini Bastil âsâ bir meclis ile sarıklı, şalvârlı, fistanlı, şâyifeli bir takım temâşâgirân ve bir de Sırb kralının rolünü gösteren yeşil elbiseli, üniformalı, kılıklı bir zâbit teşkîl ediyor.

Bu zâbit Sırb kralıdır. Bu zâbit demirli penceresinden içerüden Avusturya'nın bakdığı mahbesin, kapusunu kırmağa, uğraşıyorki bu esnada Sırb kralı "Bu esâret kapusunu kırmalı. Ma'bed-i medeniye girmeli. Sırbların hürriyet ve esâretini kurtarmalı. Diye bağıyor.

Sırbların esâretinden murâd nedir? Bu esâretten yalnız Sırblar değil bütün Balkan milletleri de alakadârdır Bunda Bulgarların ve Karadağların da ez cümle Macarların daalakası bedîdârdır. Zâten Sırbın bu feryâd ve mücâdelesini kemâl-i dikkat ve heyecânla temâşa eden huzzârın en mühim âzasını da bunlar, yani Macarlar, Sırblar, Bulgarlar,Boşnaklar, İtalyanlar, Türkler teşkîl ediyor.

Sırbların esâretten murâdı Avusturya yani Cermen istilâ-yı iktisâdî nicesinde mahv olân Sırb menâfi'-i iktisâdiyesidir. Demek istiyor ki Sırbların Avusturya'nın her tehdîdine, her türlü şiddetine rağmen isriklâl-i millîlerini, istiklâl-i ticârîlerini müdâfaaya azm etmişlerdir.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler tüccâr faturaları, kartvizitler, ilânlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Muallim ve yahut kâtib arayanların nazar-ı dikkatine!

Mekâtib-i rüşdiyelerde okunan bi'l-cümle 'ulûm ve fûnûnu tadrîse muktedir, Bulgarca, Fransızca yazar ve konuşur Müdür, muallim mehâkim-i şer'iyede mütercim ve ticârethânelerinde bir kâtibe ihtîâcî olân zevâtın idâre hânemize lütfen mürâcaatları İLAN olunur.

Kitabcı Şerafeddin Şehidüddin Rusya'da Ornoburga'da bulunan bu ktübhânedede memâlik-i İslâmiye'de intişâr eden bi'l-cümle cerâid-i İslâmiye ve kütüb-i mütenevvi'a ve tekâvîm-i meşhûre bulunmaktadır.

5.35.Balkan Gazetesi, Sayı 39, 25 Ağustos 1322(1905)

Birinci Sene Numara 39

Cumartesi

25 Ağustos 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli”

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

HÜKÛMET-İ SENİYYENİN SEBEB-İ TELÂŞI

Bir kaç haftadır hükûmet-i seniyyenin ikinci ve üçüncü ordu redif fırkalarını taht-ı silâha aldığını ve Bulgaristan hudûdunda tedârükât-u harbiyede bulunduğunu Sofya Gazeteleri gibi Avrupâ Gazeteleri de yazıyorlardı. fakar bu hâzırlığın esbâbını her gazete bir sebebe haml ediyordu. fakat ekseriyet rumlar aleyhinde yapilân mitinglere, nümâyişlere haml ediyordu. Fakat hükûmet-i seniyyenin bu kadar telaş ve sür'atle tedârükâta mübaşeret pek bu nümâyişlere haml edilemiyordu. Bazı dûr endiş marbûât bunda hafî bir sebep olacağını zan ve tahmînden fâriğ olamıyordu.

Dünki gün Sofya'da münteşir "Den" Gazetesinde gördüğümüz makâle-i âtiye bu bâbdaki tereddüd iştibâhımızı hâlemdar oldu. Yani hükûmet-i seniyyenin tedârükâtı sebebini meydana çıkarıyor.

“Den” şöyle yazıyor:

Menâni'-i mevsûkadan aldığımız ma'lûmâta göre Bulgaristan'ın kraliyet ilanı karîbu'z-zuhûrdur. Fakat istihbârımızı her hâlde ihtiyâtla telekkî ediyoruz.

Gerek prens hazretlerinin ve gerek akâribinini takayyud ve itinâları bu mesele üzerine münatıf olub mesele-i mühimme-i mezkûrenin bir sûret-i hasenede hâlli husûl bulmuş nazarıyla bakılabilir.

Bulgaristan'ın ilân-ı kraliyeti meselesi Avrupâ kabinelerince Girit meselesiyle beraber mevki'-i tezekkürde imiş.

Girit meselesi Yunanlıların arzusuna muvâfik bir sûretde tesviye olunacağı gibi buna mukâbil Bulgaristan'ın da kraliyetine karar verileceği.

Bu mesâilin sûret-i ânifede hâl ve tesviyesi en ziyade rahat durmayan Yunanistan ve Bulgaristan gibi iki Balkan hükûmetini bir hâl-i âsudkiye ircâ' edeceği ve Balkan şebe Cezîresinde âsâyîşi te'mîne kâfi zan ediliyormuş.

“Den” gazetesinin şu îfâ desî en ziyade bize şunu ifham eyliyor ki hükûmet-i seniyyenin kuşkulandub birden bire tadârükât-ı harbiyeye şitâb ediyoması demek bu korkuya mebnî imiş.

Zâten Maryanbad'da prens hazretleriyle İngiltere kralının mülâkâtı ve bir sûret-i mahramânede musâhabeti bi't-tabii' bu telaş esbâbının en mühimmini teşkîl eder.

Demek oluyor ki presn hazretlerinin şu mülâkâtı ve seyahati ile Bulgaristan'da görülen nümâyişlerin ve manevra tedârükâtının da aynı zamânda tesâdüfî hükûmet-i seniyyenin telâş ve havfını müceb oldu. Binâen aleyh biz hep bu rivâyetleri ihtiyâtle telakkî eyleriz. Doğrusunu zamân isbât edecek. Bakalım yarının rivâyetleri ne renkdir?!...

Makedonya Muhtariyeti

İngiltere kralının delâlet ve teşebbüsât-ı ulyâsıyla Kara (Kara) dağ prensi Markof'un taht-ı idâre

Sayfa 2

Makedonyâ'ya bahş edilecek idâre-i muhtâriye hakkında "Petresburgsi Vedemostu" nâmındaki Rus gazetesinin beyânât ve mütâlâtı şâyân-ı iktibâsı görülmekte bervech-i zîr aynen derc ediyoruz ki:

İngiltere Kralı Makedonyâ'nın muhtâriyeti hakkındaki tekîfî vâki' olduğu kabul edilince prens Mirkof'un mezkûr idâre-i muhtâriyeye vâli ta'yîn edilmesine dâir muvâfakati olduğu da behemahâl kabul olunmalıdır. Çünkü Presn Mirkof'un geçen sene İngiltere kralı ile görüştüğü zamân adasının ahvâli hakkında beyân ve serd ettiği efkâr-ı siyâsiye kralın nazar-ı hoşnûdîsini müceb olduğu gibi Londra mehâlif-i siyâsîsi tarafından da hüsn-i sûretle kabul ve telakkî edilmiş idi.

Prens Mirkof'un evsâf-ı zâtiyesi Makedonyâ ve eski Sırbistan'ın taht-ı idaresinde bulunmasına kifâyet ettiğinden mâadâ kendisinin Makedonyâ'ya vâli olmasını diğer daha pek çok hâiz-i ehemmiyet hâl ve tasavvurâtta istilzâm eyliyor.

Prens Mirkof'un ta'yîninden ârası . ne Türkiye ve ne de sâir Balkan küçük hükûmetleri kuşkulandub havf ve endîşe edemez. Çünkü Yunan prenslerinden Prens Jorj'un Girit Adasında âmâl-i milliyeye mağlûb olarak Yunanistan menâfiine çâlışdığı gibi Prens Mirkof'un Makedonyâ, Karadağ hissiyât ve menâfi'-i milliyesi

nâşiri olmayacağı herkesce müsellemdir. Makedonyâ için ise aslâ tehlike yoktur. Zîrâ Karadağ hükûmeti küçüklüğü hasebiyle istese de Makedonyâ'yı damîme-i memâlik edemez. Diğer taraftan Karadağ hanedan prensi senin diğer hükûmetlerin hanedan hükümdarlarına karabet ve sıhriyeti nazar-ı itibâra alınınca prens Mirko'nun ta'yîninden hiç bir kimse havf ve endişe etmeyub bütün hristiyan ahâlisinin memuriyet-i mevdûasını hüsn-i îfâ etmesi husûsunda Mirko'ya yardım ve muâvenet edecekleri muhakkaktır. Hatta âmâl ve meslek-i millîlerini ta'kîb eden Arnavudlar bile Prens Mirko'nun ta'yînle maksadlarının bir gün kolaylıkla hayrârâyı husûl olacağına kâni' olarak rahat otura-

-caktadırlar.

İngiltere kralının işnu tasavvurâtı nazârî olmakdan ziyade kâbil-i tatbîk ve icrâdır. Avusturya hükûmeti tertîb ve tasavvur olunan işbu hâlâtdan memnûn olmayacak ise de Rusya hükûmetinin de buna muhâlif çıkacağına dâir edilen rivâyette külliyyen bî asıl ve esâsıdır. Çünkü tasavvur edilen bu planın mevki-i icrâyâ konması Rusya'nın menâfiine muvâfık olmakdan başka öteden beru ta'kîb edegeldiği kadîm meslek-i siyâsîsine gâyet muvâfık ve pek uygundur.

Dahili

Her sene olduğu gibi bu sene de Bulgarlar'dan Mekteb-i Sultânî'ye meccânen çocuk kabul olunacağını Bulgar Gazeteleri yazıyor. Bu sene hükûmet-i Osmaniye tarafından meccânen on ve Bulgaristan Hükûmeti mesârifine olarak da on ki cem'an yirmi Bulgar çocuğu hâriciye nezâreti memurîninden birine terfîk edilerek eylülün üçüncü günü bir vagon-ı mahsûs ile Sofya'dan Mekteb-i Sultânî'ye gönderilecekmîş.

Hükümet Aleyhinde Mitingler

Menâbi'-i mevsûkadan alınan haberlere göre yakında Narud nakların delâletiyle btün fark muhâlefe tarafından hükûmet aleyhinde mitingler tertîb olunacakmîş

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Tedarükat-ı Harbiye

Edirne'den gelen yolcular rivâyetine göre Edirne'ye sekiz yüzden ziyâde top indirilmîş. Ve her gün kilitli asker ve mühimmât-ı harbiye dahi sevk olunmakda

Selaniğe altı yüz top gönderilmiş ve daha bir çok barut ve mevâdd-ı sâire gönderilmekle devâm olunuyormuş.

Bulgaristan hudûdu civârında bulunan şoselerin ta'mîriçin İstanbul'dan acele emirler verilmiştir.

Türkiye Bulgaristan'a ilan-ı harb edecek korkusuyla Bulgaristan'da bulunan Türk teb'asından bazıları Türkiye'ye avdet etmeğe başlamışlardır.

Yunanistan'ın Tedarükat-ı Harbiyesi

30 Ağustos, Âtina:

Veliahd Prens Konstantin'in taht-ı riyâsetinde bulunan teslîhât-ı askeriye komisyon farku'l-âdesi iki yüz elli bin kişedenibâret askerinin teslîhi ile top iştirâsı , Kışla ve istihkâm te'sîs ve inşâsı hakkında yetmiş beş milyon frank sarf olunmasına karar vermiştir.

Yunanistan'ın hâl-i hâzırda çıkaracağı askerinin mikdarı yüz elli bin kişiye bâliğ oluyorsa da Yunan hükûmeti Yunanistan'ın hâricinde tecâvüz ve sâir meşgûliyet ile bulunan Rumları da kuvve-i askeriyesi meyânına idhâl eylemektedir.

Bundan mâadâ mezkûr teslîhât-ı askeriye komisyonu Yunan filosunun bir kat daha tahkîm ve nevâkısı ikmâl edilmek için yüz milyon frank istikrâz edilmesini de taht-ı karâra almış. İş bu karâr mücebince yeni bir zırhlı iki zırhlı kuruvazör iki de torpil istimbotu satın alınacaktı.

Makedonya Rum Çetelerinin Müsâdemesi

Bir kaç gün mukaddem Bulgar Voyvodalarından Loka Eyvanofun taht-ı riyâsetinde toplanan oldukça büyük bir çete Vodine civârında altmış kişedenmürekkib bir Rum çetesiyile müsâdeme ederek mezkûr çete efrâdını kâmilen mav

ve perîşân eylemiş. Rum çetesinin iki yüz tüfenk, bir çok fişenk, çarık ve sâir eşyasının Bulgar çetesini tarafından müsâdemeyi müteâkib toplandığı ve Bulgar çetesinden ise esnâ-yı müsâdemede yalnız sekiz kişinin öldürüldüğünü dört kişinin de yaralandığı mahâllinden aldıkları ma'lûmâta nazaran Bulgar gazeteleri yazıyor.

Balkan Yarımadası

"Post" nâmındaki Alman gazetesinin Balkan yarımadasının hristiyan ahâlisinin mikdarı hakkındaki istatistikini Bulgar gazeteleri menfaatlerine pek muvâfık bularak aynen iktibâs etmişlerdir. Biz de Bulgardan alarak aynen derc ediyoruz. Herkes bildiği gibi yine telakkî etsun şöyle ki:

Balkan Yarım adasında 475.0000 Bulgar vârmış. Bunların 235.0000 Bulgaristan'da 50.000 Dobruca'da ,250.000S- Sırbistan'da ,2.000.000 Avrupâ-i Osmanî'de bulunuyormuş. Sırbaların mikdâr-ı mecmû'u 4330.000 imiş. Bunların 1.370.000 Sırbistan'da 2430.000 Avusturya-Macaristan'da, 150.000 Karadağ'da ve 170.000 Türkiye'de bulunuyormuş.

Rumların mikdâr-ı mecmû'u 2.800.000 imiş. Bunların 1.910.000 Yunanistan'da , 830.000 Türkiye'de, 60.000 Bulgaristan'da yaşıyormuş.

Rusya Buhranı

Rusya'nın ahvâl-i dâhiliyesi günden güne değil belki an bean fenâlaşmaktadır. Bu güngü Rus ahvâl-i dâhiliyesi dermeyân küşâdından evvelki hâlinden pek kötüdür. Duma'nın kapadılması ahâlînin hürriyete olân arzu ve iştiyâklarını bir kat daha teşdîd etmiş olduğundan maksadlarına muvaffak olmak için ahâlî canını vermeğe, kanını dökmeğe kemâl-i tehâlük ve iştihâ ile dâimâ hâzır ve âmâde bulunuyor. Bu gün Avrupâ gazetelerinden iktibâs edip

Sayfa 4

İntizâr-ı umûmiyede vaz' etmek istediğimiz ber vech-i âtî. Telgrâfnâmeler işbu zan ve müddeıyyâtımızı isbâta kâfidir i'tikâdındayız:

Petresburg- Akşam sâat sekizde kim olduğu ma'lûm olmayan âdem bir zâbitle karısını sokakda rovelverle öldürdü.

Dün sokakdan geçenlerin üstü başı arandığı sırada ahâlî ile polisler ârasında çarpışmalar oldu. Üç kişi öldü. On altı kişi yaralandı.

Vârşova- sidelcde vukûa gelmekde olân hâdisât-ı müessifeyi protesto için sosyalist fırkası umûmî terk-i işgâle karar vermişdir.

İftirlakende Dornovoya sû-i kasd vukû' bulubda bunun mösyö Möller kurbanı olduğundan beri İsviçre Obikcileri Rusya'dan gelen yolcuları kabûl etmiyorlar.

Viyana- Rusya'nın yeni bir istikrâz akd edeceğine dâir deverân eden haberlerin cümlesini yalana çıkarmak için "Politîşe Korespondanis" Gazetesi Rusya Maliye Nâzırı Kokozof tevkîl edilmişdir.

Vârşova'da yüzü maskeli on kişi zengin bir adamın çiftliğine girüb çiftlik sâhibini öldürmüşlerdir.

Sidlec-Kasaba topa tutuluyor. Polisler hâneleri taharrî ediyorlar. Yahûdilerin hahambaşısı ve ileri gelenleri habs olunmuştur.

Vârşova- Dün gece sâat altıda mıdır Alayyakovelef rovelverle öldürüldü. Kâtiller kaçub kurtuldular.

Petresburg- Eyâlet Gazetelerinden bazıları vâka-i âtiyeyi yazıyorlar:

Saratof vilâyetinde sâbık adliye nâzırı Ekimof'un çiftliğine gelmişler. Ekimof'dan para istemişler. Ekimof'un vereceği cevâbı beklemeden üzerine silâh çekmeğe başlamışlar. Fakat isâbet ettirememişler. Ekimo-

-f dahi silahı havâya boşatmağa başlamış iki köylü derdest olunub habs olunmuşlar.

Bulgaristan Manevraları

Askerî manevralar icrâ edileceğinden Bulgaristan'ın her taraftan taht-ı silâha avdet edilen redif zâbit ve askerleri mensûb oldukları nukât ve mevâki'-i askeriyeye akın akın gelmekdedirler.

Gerçi manevralara eylülün on dördüncü günü mübâşeret olunacak ise de manevraların icrâ' edileceği mahâl henüz daha sûret-i kat'iyede tahakkuk etmemiştir.

Şimdilik yalnız manevraların iki hafta imtidâd edeceği ve iş bu manevraların âdetâ bir harb-i taklîdinde olacağı rivâyet olunmaktadır.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler tüccâr faturaları, kartvizitler, i2lânlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Muallim ve yahut kâtib arayanların nazar-ı dikkatine!

Mekâtib-i rüşdiyelerde okunan bi'l-cümle 'ulûm ve fûnûnu tadrîse muktedir, Bulgarca, Fransızca yazar ve konuşur Müdür, muallim mehâkim-i şer'iyede mütercim ve ticârethânelerinde bir kâtibe ihtîacı olan zevâtın idâre hânemize lütfen mürâcaatları İLAN olunur.

Rica

Mûzi'lerimize ricâ ederiz, Ağustos ve Temmuz hâsılâtı eylül beşe kadar göndersinler.

Müdür ve muharriri Edhem Rûhî

5.36.Balkan Gazetesi, Sayı 40, 3 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 40

Pazar

3 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

İNGİLTERE VE MÜSLÜMANLAR

Hayât Gazetesi'nden:

Livurpolda (İngilizce) çıkan "el Hilâl" Gazetesinde Hindli bir müslüman tarafından yukarıda di serlevha tahtında İngiliz hükûmetine hitâben bir mektûb yazılmıştır.

Hindli müslümân diyor ki:

"İngiliz devletine hitâben beyânâtımı bildirmek için açık mekûb usûlü gibi vâsitayı intihâba mecbûr bulunmuşum , mülâhazât-ı âtiye mebnîdir:

Evvelâ- Ben İngiliz devletinin kânûn dâiresinde hareket eden ve hayırhâh bulunan bir teb'asıyım.

Sâniyen-Osmanlı devletinin Avrupâdaki vilâyetlerinin idaresi münasebtiyle devlet-i müşârun ileyhânın aleyhine olarak ikide bir de İngiliz devleti tarafından atılân müteaddid hatveler arzu olunmayacak mevâddandır.

Sâlisen- Mısır topoğrafi farz olunan arâzi hakkında is'timâl olunan cebr ve kuvvet âlem-i İslâmın her tarafda büyük bir heyecan ve adem-i memnûniyetine bâis olmuştur. Hâlbuki cihânda her şey mümkün olduğu gibi yefindirmezd ki bu heyecan ve adem-m memnûniyet dahi bütün Britanya (yani İngiliz) imparatorluğunun başına bir felâket getirecektir.

Cümlemizi felâketden hıfz etsun. Ancak burasını anlâmâlıdır ki Hindistan'da 70 şevketlu Sultan AbdulHamit Han hazretlerini hâlife tanıyub müşârun ileyhi cemî makamât-ı mukaddese-i İslâmiyenin hâmî ve hâdimi biliyorlar. Sultan hazretlerinin aleyhine olân her bir tecâvüz ve ihtirâmsızlık müslümanların nazarında umûmiyetle dîn-i mübîn-i İslâma karşı bir tecâvüz ya ihtirâmsızlık deyu telakkî edilmektedir. İngilizler şunu bilsünler ki İngiliz devleti üzniş tahkîri ile müslümanları musırrâne iğnelemekden sancıtmaktan el çekmeyecek olursa cemî'-i müslümanlar bir ferd-i vâhid gibi kıyâm edip silaha sarılacaktır. Bu hâlin âkıbet ve neticesi İngilizler için vahim ve müdhiş olabilir.

İngiliz devleti hadden füzûn arazi ve istimlâk-ı hırs tamama yahut keşişlerin fitne ve desîselerine kapılarak Mısır hidivi ile Türkiye Sultanı arasında ciddî bir nizâ' çıkarmak istiyor. Lâkin unuduyor ki bu sûretle Hindistan'da olân harâcüzâr ve eshâb-ı zeâmet olân hâkimlere bir sû-i misâl göstermiş oluyor. Çünkü İngiliz devletiyle Hindistan hükûmetleri arasındaki nisbet ve irtibât ez her cihet-i sultan ile Hidiv beynindeki nisbet ve irtibâtın aynıdır.

Bu sözlerden sonra "Hindli müslüman" İngiliz devletine yirmi mühim suâl îrâd edub cevâb istiyor. Bakalım İngilizler bu suâllere ne cevâb verecekler?..Ez cümle Hindli suâl ediyor ki:" İngilizler hakka mı yoksa kuvvete mi istinâd ediyorlar, Hangisini tercih ediyorlar? Eğer Hakka istinâd ediyorlarsa Mısır işlerinde hangi hakkı bahâne ediyorlar? Yok eğer kuvvete istinâd ediyorlarsa o hâlde Hind mekteblerinde ta'lîm ettikleri "Hakka kuvvete gâlibdir." Sözü siyâsî bir kizb ve riyâdan mı-

Sayfa 2

-ibârettir..

İş bu mektûb münâsebetiyle "Hayât" refkımız kendi tarafından şu güzel mülâhâzayı îrâd ediyor:

"Şübhe yokdur ki hakk kuvvete gâlibdir.Ancak hakk dahi kuvvet sâyesinde kuvvete gâlib olur. Eğer 70 milyon Hind İslâmı muntâzam ittihad ve ittifâk teşkilâtları ve rağaniz âsyaları vücûda getirmezlerse , sanâyi ve maarif -i cedîdeye rağbet etmezlerse , sanâyi' meârif ve ittihâd sâyesinde elde edilebilen kuvvete nâil olmazlarsa hiç bir vâki't hukûklarını değil İngilizlere hatta Avrupâ'nın en küçük milletlerine bile tanıtmâğa muvaffak olamazlar. Bu bir hakîkatdir ki Mısır'a da Türkiye'ye de ve bi'l- cümle sâir İslâm memâlikinde âiddir ve's-selâm!"

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Türkiye ve Bulgaristan

Eylül 1 İstanbul:

Dünki gün kendisiyle görüştüğüm bir Avrupâ diplomatı Prens Ferdinand ile Necib Mülhame ârasında cereyân eden tuhaf ve garib bir mülakatdan banâ uzun , derin bahs etti. Prens Ferdinand hazretleri Necib Mülhame'yi bir çok ricâ ve niyazdan sonra güc hâl ile kabûl etmiş ancak Necib Mülhame'yi Prens-i müşârun ileyh gayet soğuk ve âdetâ bayağı bir suretde kabul etmiş.

Esnâ-yı kabulde prens hazretleri Türkiye'nin Makedonyâ hakkında ta'kib ettiği meslek ve politika doğrudan doğruya Bulgarların mahvını müstelzim olduğundan bundan Bulgar milletinin münfail ve muğber olduğu ecelden bir kat daha müteessir olduğunu beyân eyleyerek hükûmet-i Osmaniye'nin bu aralık pek şiddetli bir hatt-ı hareket ittihaz eylediğini Necib Mülhame'ye anlatmışdır.

Prens hazretleri zât-ı şâhânededen nefes nefis-i hümayûnuna riâyet ve ihtirâmı olduğunu , âmâl ve makâsıd-ı şâhânelerinin dâimâ huluskârâne bulunudğunu

söyleyerek Osmanlı hükûmeti erkânının bu gün ta'kib ettiği hatt-ı hareketin efkâr-ı şâhâne tevâfuk etmediğini söylemiş.

Prens Ferdinand hazretleri ânifu'l-beyân mütâlaâtı esnasında pür hiddet bulunduğu için Necib Mülhame'ye oldukça ağır sözler de söylemiş . O vâkit cevâb olmak üzere Necib Mülhame Sultanın Bulgaristan hükûmetiyle dâimâ münâsebât-ı hasenede bulunması ahs-ı âmâlini teşkîl eylediğini ve bunu bi'l-fiil isbât etmek üzere de Bulgar milletinin iyiliği için yakında bir kaç irâdeini ısdâr edileceğini bildirmiş. Meamâff Prens Ferdinand hazretlerinin bu defa ki hiddet ve şiddeti zât-ı şâhâne üzerinde pek büyük bir te'sîr icrâ eylemiş.

SULTANIN SIHHATI

1 Eylül Viyana:

İstanbul'dan "Politiş Korespondans" gazetesine bildirildiğine göre Doktor Burgema'nın İstanbul'a davet edilmesi sultanın hastalığının kesb-i şiddet eylemiş olmasına atf edilmemeli. Doktor Burgema'nın gelmesi öteden beri sultanın kendisini meşhûr bir doktora konsülte ettirmek arzusunda bulunduğundan ileri gelmektedir.

Rumlar Aleyhindeki Tahrikata Karşı Tedabir-i Hükümet

Dâhiliye nâzırı, sûreti ber vech-i zîr derc edilen tahrîrât-umûmiyeyi bâ telgrâf mutasarrıflara tebliğ etmiştir:

Âhiren Bulgaristan dâhilinde Rumlar aleyhinde icrâ edilen serbest mitingleri müteâkib ittihâz olunan kararlardan sonra yapîlân nümâyişler her yerlerde bir sûretde olmadı. Ma'lûmunuz olduğu vechile hürriyet bayrağı

Sayfa 3

altına sığınp ehven bir sûret ve tarîk ile kisesini doldurmağa ve şeöret kazânmağa çâlışan bir kaç kimselerin müteassıbâne eser-i teşvîk ve tahrîki olarak kalbe istanmakta ve Ahıyolide bazp hâlât-ı müteessife zuhur etti.

İşbu nümâyişler öyle çirkin bir sûretde ve afv olunmaz bir takım şiddetler ile icrâ olundu ki dâhilde bütün erbâb-ı fikir ve is'ân tarafından takbîh edildiği gibi Bulgaristan'ın dostları tarafından pek ziyâde teessüf ile kabul olundu.

Bu kötülükler kifâyet etmiyormuş gibi bin türlü zahmet ve fedâkârlıktan sonra ahâlinin ahvâl-i rûhiyesi teskîn edilmiş iken bir takım zorba ve gâsınb kimselerden ibarte olub Rodolobtes nâmında vârna'da teşkîl edilen cem'iyet beyânnâme-i umûmîler neşr edub ahâlîyi yine mitingler icrâsına da'vet eyliyor ki

bu hareketi ile yenedenbir takım şiddetler icrâ eyleyerek pare kazânmağa çalışıyorlar.

Aldığım haber-i mevsûla nazaran maksadları sırf vatanperverlik maskesi altında iş karışdurub bir takım nümâyişler icrâsıyla para kazânmakdan ibâret olân iş bu eşhâs-ı rezîlenin ahâlî ârasında neşriyât mefsetedkârânede bulunmalarına aslâ müsâade edilmemesini emr ve tenbîh eylerim.

Bu bâbda muhtelif cem'iyetlerin hâiz-i ehemmiyet ve itibâr olân kimseleriyle görüşüb cemeât-ı mezkûre i'zâsıyla ahâlînin bu gibi eşhâs-ı rezîlenin tesvîlât ve iğvâlâtına kapılmalarını tenbîh ve ihtâr eyleyiniz.

Hükûmet cereyân-ı ahvâle dâimâ vâkıf ve yakîn bulunduğundan milletin âmâl ve menâfi'-i milliyesini ta'kî ve muhâfâzaya memurdur. Serbest bir sûrette icrâ olunan mitingler de söylenen efkâr-ı milliyeye iktifâen hükûmet âmâl-i milliyemizin husûl ve Makedonyâ'da bulunan din kardaşlarımızın terfih-i hâline sa'y ve gayretten geru durmadığı muhakkaktır. Bulgaristan'da zuhur edecek her türlü yeni bir hareket mesele-i milliyemizi rahnedâr edeceğinden vatanperverlik maskesine bürünüb hareket edecek olân kimseler ile sırf

Menâfi'-i zâtiyesi te'mîn veyahut partizanlık etmek için vesile arayan kimselerin nâbecâ hareketleri kânûn ve nizâman mûcib-i mûcâzât olduğundan kendilerine meydan verilmemesini ekîden tenbih eylerim.

Yunanistan ve Romanya İhilafı

31 Eylül, İstanbul:

Bugünlerde Yunanistan veliahdının familyası Pernes Mariya'nın Almanya ve Avusturya hudûdunda vâki' Peles Kasabasındaki mülâkâtından Bora mehâfilinde uzun uzadıya bahs edilub mütâlaât dermeyân ediliyor. Mevsûkan alınan haberlere göre iki satden ziyâde imtidâd eden iş bu mülâkât esnasında dâimâ Yunanistan ile Romanya ârasında tehdâd eden ihtilâfâtın hâl ve tesviyesi hakkında konuşulmuş.

Rusya Buhranı

Duma hakkında icrâ olunacak intihâbâta dâir dâhiliye nâzırı valilere hitâben bir beyânnâme-i umûmî neşr eylemiş işbu beyânnâmelerde gûyâ intihâbâtın icrâsı teshil edilmek için bazı yerlerde evvel emirde taharriyâtda bulunub şehirli bir takım kimselerin taht-ı tevkîfe alınması , Devâir-i hükûmeti şimendüfer, posta ve telgrâf vesâir devâir-i resmiyenin muhafâza edilmesi ve bundan mâadâ askerler ârasında efkâr-ı muzırranın intişâr etmemesi emlâk-ı husûsiyenin muhafâza ve marbûâtın

dâire-i hudûd-ı hâriciye çıkmaması için mahâll-i âsâyiş olân her türlü hâlâta karşı tedâbîr-i şedîde ittihâz edilmesi emr olunmuştur.

GENERAL MEYİNİ KATL EDEN KAHRAMAN KARININ BEYÂNATI

1 Eylül Petresburg:

General Meyni katl eden karının dîvân-ı harb huzu

Sayfa 4

runda metânetkârane beyân ve ifâdâtı:

Emin olunuz ki bir gün gelüb siz de insâniyetin hâricinde bulunan imtiyâtınızdan ârî olduğunuz zamân hunhar çakal gibi hâk ve helâke serileceksiniz.

Takîbât neticesi olarak harekât-ı ihtilâliye günden güne kesb-i vehâmet ve şiddet eyliyor. Sizin tanımaz olduğunuz işbu hükûmet ve idâre cinâyet nehb ve gârât, harîk ve boğazlamakla müterâdifdir.

Bugünkü istibdâd ve zâdegân idaresi ancak zulm ve i'tisâf ile kâimdir.

Gerçi Rus târihini kan ile yazılmış ise de hâl-i hâzırdaki harekât ve ihtilâlât-ı milliyeyi tazyîkât ve ne de katl-i âmm itfâ ve teskîn edemez.

Siz beni ya asmak ve yahut kurşuna dizmekle itlaf edeceksiniz. Fakat beni ye's ve ızdırâba düşüren bir fikir vârsa o da milletime cüz'î olân fedâkârlığımı bilerek bu bâbda hem efkâr ve cedâyım olân kimseler tarafından mazhar-- afv olamayacağım korkusudur. Ben anlara canımı fedâ etmekden başka bir şey yapmadım. Ancak yakın zamânda tâc-ı istibdâdın sükûtuyla şems-i hürriyetin bütün Rus toprağında işa nisâr olacağına i'timâd-ı taamım. Bulduğundan kemâl-i memnûniyet ve meserret ile itmâm-ı enfâs-ı hayât eylerim.

Makedonya Çeteleri

Selanik'de Sitromeniçe Kazâsı etrafında çeteler baş göstermiştir.

Bundan üç dört gün evvel üçüncü orduya âid yirmi dördüncü alayın dördüncü taburu Avrat Hisâr tarîkiyle çeteler üzerine şimendüferle hareket ettirilmiştir.

Mavzer tüfengi kartuş ve bir çok mühimmât-ı harbiye ile bir kaç batarya top bitulyaya gönderilmiştir. Kezâ aynı trenle dört yüz kırk süvârî bârgîri daha gönderilmiştir.

Türk Manevraları

Geçen cum'a günü Edirne'de topçu manevraları icrâ edilmiştir.

Yine İngiliz Parmağı

Son Avrupâ telgrâfları Bağdat'da Abduttaleb Paşa'nın bir çok kabâil ile birlikde isyân ettiğini bildiriyor.

Ajans telgrâfları isyânın bu defa tâ Basra'ya bütün Irak-ı Arab'a tevessü' eylemekte olduğunu haber veriyor.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler tüccâr faturaları, kartvizitler, ilânlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Muallim ve yahut kâtib arayanların nazar-ı dikkatine!

Mekâtib-i rüşdiyelerde okunan bi'l-cümle 'ulûm ve fûnûnu tedrîse muktedir, Bulgarca, Fransızca yazar ve konuşur Müdür, muallim mehâkim-i şer'iyede mütercim ve ticârethânelerinde bir kâtibe ihtîâcî olân zevâtın idâre hânemize lütfen mürâcaatları ilan olunur.

Mûzi'lerimize ricâ ederiz, Ağustos ve Temmuz hâsılâtı eylül beşe kadar göndersinler.

Müdür ve Muharriri Edhem Rûhî

5.37.Balkan Gazetesi, Sayı 41, 5 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 41

Salı

5 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Redaction de “ Roumeli”

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Dediklerimiz Çıkıyor

Kârilerimizin gatr nişânı olsa gerekdir Bulgaristan'da Rumlar aleyhinde mitingler, gerek Türkiye'de ve gerek Bulgaristan'da tedârükât-ı askeriye görülüyor şâyiaları tevâtüre başladığından beri biz dâimâ muhârebe ihtimâli az olduğu bu velûle-i siyâsinin ledünniyâtı hafî bir takım makâsıd-ı husûsiyeyi ihtivâ eylediğini iddia eyledin. Binâen aleyh zamân bu fikrimizi te'yidden hâlf kalmıyor.

Bakınız " Bulgaristan teşkîlât-ı dâhiliyesi " ünvanlı bir Bulgar mecmua'i siyâsîsinden çıkarılân fikr-i âtiye :

(Bulgaristan'da Rumlar aleyhinde yapılan nümâyişlerin Makedonyâ'da Rum nüfûzuna karşı bir galeyân ve heyecân-ı millî gibi telakkî edilmesi pek doğru değildir. Bu mesele Makedonyâ ahvâl ve âmâline temas eder ciher pek baîddir.

Bilâ tereddüd ve iştibâh diyebiliriz ki bu nümâyişler, bu heyecanlar hemen gayr-ı tabii'î, bir takım siyâsî desîselerden ibâret idi. Bu desîseler Bulgaristan'ın Makedonyâ'da , Rumlar'a karşı Bulgar menfaatini vesîle ederek Bulgar hükûmetini hâl-i hâzıra kabinesini müşkil bir vaz'iyete düşürmek kabineyi mevbûr-ı istifa etmekden başka bir niyet ve maksad esâsiye müstendi değildi.

Eğer maksad Makedonyâ'da Rum nüfûzunun ilerlemekte olmasına karşı bir hareket-i siyâsiye gibi add ve telakkî edilmek lâzım gelse bu mülâhâzanâbemuhâldir. Çünkü şu a-

ralık Makedonyâ'da ne Bulgar ve ne de Rum nüfûzunun, Balkan hükûmât-ı sağîresiyle hiç birinin kesb-i kuvvet etmesine Avrupâ siyâset-i hâzırası müsâid bulunmadığı meydandadır çünkü Avrupâ tTürk Hükûmeti idâresinde te'mîn eylediği

menâfi'-i iktisâdiyeyi Bulgarlar, Sırbalar ve sâire gibi küçük küçük hükûmetler idâresinde gâib etmekde olduğunu anladı.)

Diğer yandan Âtina hükûmetinin darsa'âdetdeki Yunan sefirine Bulgaristan'a karşı tecâvüz, bir harb ilân etmek için Bâb-ı Âlîye teklifâtında bulunması şâyiâtını da bir hayâl-i muhâl add etmişdik. Bir çok Avrupâ matbûâtı da bu fikrimizi şimdi te'yîd ediyor.

Devlet-i Âliyyenin Girit adasında bulunan en mukaddes hukûkunu çiğnemek, Girit adasının bir ucundan dikilmiş ufak bir hilâl bayrağını ezmek için kendi kendine prens tayinine cüret eylediği bir esnâda Yunan hükûmetinin Devlet-i Âliyyeye Bulgaristan aleyhinde ittifâk teklifi ma'nâsız değil mi?

Bâb-ı Âlîye olân teklîfin daha ikinci günü Girit'i Yunan mülkü gibi saymağa cür'et sonra da Karadağ prensinin Makedonyâ'ya vâli tayîn edilmesini protesto ederek İngiltere hükûmetine karşı Makedonyâ'nın Rumlara âid olduğunu resmî bir nota ile iddia eylemek sonra da Bâb-ı Âlîye Bulgaristan aleyhinde ittifâk teklîf etmek doğrusu ya Yunanistan'a , Yunan hayâliyyûnuna yaraşır bir musahhara-

Sayfa 2

-lukdur.

Demek oluyor ki hep dediklerimiz çıkıyor. Kavga Nasreddin Hoca'nın yorgani üstünerdir. Yunan'ın merâmı Girit ve Makedonyâ için beslediği emellerin Türklerle Bulgarları birbiriyle tutuşdurmak sûretiyle te'mîn etmek istiyor. Merâm budur.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Sultanın Sıhhati

2 Eylül İstanbul:

Zât-ı şâhâneyi tedâvî etmek üzere buraya muvâsalat eden meşhûr Almaya doktorlarından Burgeman önümüzdeki iki hafta zarfında behemahâl Sultan üzerinde ameliyât icrâ edilmesini lüzûmunu beyân etmiş. Zât-ı şâhâneye icrâ edilecek ameliyâta kendisinin bayılması şartıyla muvâfakat buyuracaklarını beyân ve ityân buyurmuşlar!

Sultânın bu bâbda yani ameliyât-ı cerâhiyeyi sûret-i kat'iyede râzı olub olmadığını beklemek üzere doktor Burgeman Bursa'da ikâmet etmeğe karar vermiş.

GİRİT HAVÂDİSİ

1 Eylül , Viyana:

Âtina'dan "PolitîşeKorespondans" Gazetesine bildirildiğine göre Girit vâlisi Prens Jorj ahâlîye hitâben neşr etmiş olduğu bir beyânnâme-i umûmîde kendilerinin dâimâ saâdet-i hâllerine çâlışan düvel-i hâmiyenin her türlü mukarrerâtını hoş görüp sabır ve sebât eyleyerek serin kanlılıklarını muhâfâza eylemelerini tavsiye ediyor.

Girit parlamentosunda hükûmetin tarafdârı olân fırkanın reîs ve rehberi Mihâlidakis ârasıya çektiği bir telgrâfnâmesinde Prens Jorj'un yine memuriyet-i mahsûsasında ibkâ edilmesini ricâ eylemiş. Girit ahâlîsi âmâl-i milliyenin husul bulmasını Prens Jorj'un adada vâli bulunmasıyla kâim olduğuna kâil ve kâni' imiş.

Düvel-i Muazzama ve Girit Meselesi

Presn Joroj Ekslebende bulunan pederinden Girit ahâlîsinin düvel-i muazzamânın mukarrerâtına inkıyâd eylemelerine dâir nasîhat âmiz bir telgrâfnâme almışdır ki mezkûr telgrâfnâmede ancak düvel-i müşârun ileyhimin nesâyih ve mukarrerâtını kûş-ı kabûle almakla cezîre ahâlîsinin âmâl-i milliyesinin hayr ârâ-yı husûl olacağı te'mînen beyân edilmiş.

Girit'de hükûmet etrâfi olân parlamento azası meclis-i mebusânı kûşâd edip Pren Jorj'un azîmetini protesto etmek üzere bir takım mukarrerât ittihâz etmek niyet ve arzusunda bulunmuşlar ise de düvel-i ecnebiyye konsolosları parlamento reîsine göndermiş oldukları notada Adada asâyiş iâde edilmedikçe ve idâre-i örfiye kaldırılmadıkça meclis-i mebusânın kişâd edilmesine müsaade eylemeyeceklerini beyân eylemişler.

Meclis-i mebusânın binâsı azalar ictimâ' eylememek için asker tarafından işgâl edilmektedir.

Candarma kumandanı candarma kışlasını muhâfâza edebilmek için adada sâkin beyne'l-milel fırka-i askeriye kumandanından bir bölük asker istemiştir. Girit candarmalarının hâl ve mişvârından biraz şüphelendiği için Hanya'da askerin mikdarı da tezyîd edilmiştir.

Atina'da Rum Firarilerin Nedameti

Bulgaristan'dan firâr eden Rum familyalarının hâl-i esef itimâlleri hakkında Rum patrikine ma'lûmât i'tâ edilmiş. Yunânîler firarîleri evvel emirde pek hoş bir

Sayfa 3

sûretde istikbâl etmişler fakat az sonra da kendilerinden yüz çevirmişler. Bunun için kararlarının pek çoğu hâl-i sefâletde bulunuyorlarmış Yunanistan hükûmeti hudûd-ı

hâkâni boyunda , Tesalya'da firarîlere arâzî vereceğini va'd etmiş idiyse de henüz daha va'dini incâz etmemiş ve deçeği de yokdur.

Yunanistan ahâlîsi hâricde bulunan ahâlîsine öteden beru adem-i emniyed ve i'timâd göstermekde olduklarından firârîlerin yardım ve muâvenetlerine şitâb etmeği akıllarına bile getirmiyorlar. Bunun için firariler meslek-i millî üzerine fedâyı nefis etmekde olduklarını beyân ederek kendilerine Yunansitan hükûmeti tarafından yardım ve muâvenet olunmasıçin patrikin tavassutuna mürâcaat eylemişlerdir.

Hayli vâki'tden beri Rum Patriği de Âtina hükûmeti ile pek iyi münâsebâtta bulunmadığından Bulgaristan'dan firar eden Rum muhacirlerinin tehvîn-i ihtiyâclarına hükûmet-i mezbûre nezdinde tavassut edip edemeyeceği câ-yı mûlahâzadır.

Mısır Hidivi İstanbul'da

Mısır hidivi istanbul'a muvâsalat etti. Müşârun ileyh Sultan nâmına Teşrifâtçı Gâlib Bey ile sâir saray erkanı tarafından istikbal edilmiştir. Hidiv hazretleri istasyona iner inmez doğrudan doğruya saray arabalarından biriyle Yıldız Sara-yı Hümâyûnuna ezîmet etmiştir. Zât-ı şâhâne Hidiv hazretlerini huzur-ı hümâyûnlarına kabûl buyurub kendilerine fevkalâde iltifât buyurmuşlardır. Hidiv-i Mısırın nâgihânı olân işbu ziyâreti husûsuyla ahvâl-i hâzıranın almış olduğu şu hâl u vaziyet sırasında türlü dürlü tefsîrâta sebep olmuştur.

Mısır Hidivi Meselesi

Suriye ile Mısır hudûdunda hükûmet-i seniyye ile Mısır-

-Hükûmeti ârasında çokdan beri hüküm süren hudûd meselesi hâl olunmuş gibidir.

Hidiv'in ne sûretle tashîh edilerek ref-i ihtilâf olunduğu yakında ilan edilecekmiş.

Düvel-i Muazzama ve Türkiye Gümrük Rüsümünün Tezyidi

2 Eylül İstanbul

Türkiye hükûmetinin Avrupâ devletlerine gümrük resmini %3 tezyîd edeceğine dâir vermiş olduğu müştereku'l-meal notasına karşı süferâ-yı ecnebiye düvel-i metbûalarından almış oldukları cevâbları bâb-ı âlîye teblîğ etmişlerdir.

Düvel-i ecnebiye, İngiltere devletinin Bâb-ı Âlîye bu bâbda ettiği teklîfâta ittibâ etmekle beraber yine bir vechile Bâb-ı Âlî ile uyuşmak çarelerini arıyor.

Aşağı yukarı yine meseleye hâl edilmiş nazarıyla bakılabilir. Meamâfih gümrük resminin tezyîdi Avrupâ mevâridâtına karşı önümüzdeki mart ayından evvel de mevki'-i tatbîk ve icrâya vaz' olunamayacaktır.

Bulgaristan'dan Rum Firarileri

2 Eylül, İstanbul:

Bir Rum vapuruyla Ahupoli'den buraya beş yüz Rum firârîsi muvâsalat etmiştir. Eşhâs-ı mezkûreden bir kısmı İstanbul'a inmiş. Mütebâkîsi de Yunanistan'a müteveccihen hareket eylemiştir.

Tarnu-yı seminden eylülün ikinci günü Bulgar gazetelerine çekilen bir telgrâfnâmeye nazaran Burgaz ve Yanbolu Bulgar taburlarından Rum mektebine mensûb tahmînen kırk askeri Türkiye'ye firar edip orada bulgarlara karşı ibrâz-ı şiddet eylemek üzere bir çete teşkîl etmişler. Mezkûr çete efradının beherine ve yevmiye beş frank verilmek şartıyla Londra da müteşekkil Rum cem'iyeti on bin frank tahsîl ve itâ eylemiş.

Sayfa 4

Türkiye'nin Bulgaristana Karşı Notası

Paris'den iş'âr olunduğuna göre Bulgaristan'ın tes'ih'atı aleyhinde olarak Türkiye'nin düvel-i muazzamaya vermiş olduğu notanın mealini ajans Havâs Şirketinin tahrîfen yani biraz değişik suretde tebliğ ve iş'âr eylemiş olduğunu hükûmet-i Osmaniye'nin Paris seffiri Münir Paşa beyân eylemiş.

Seffir-i müşârun ileyh , Türkiye'nin düvel-i muazzamaya verdiği müştereku'l-meal muhteviyâyı, Bulgaristan'ın vâki'tsiz olarak redif askerlerini taht-ı silaha da'vet edub hudûd-ı hâkânî boyunda ateş ta'lîm ve manevraları icrâ eylesesini protesto eylemekden ibâret olduğunu ityân eylemiş.

Türkiye'nin işbu notasında kendisi tarafından tedbîr-- askeriye ittihâz olunduğuna dâir harf-i vâhid bile zikr edilmemiş.

Rusya Buhranı

Vârşova'dan vârid son telgrâflar Sedlic'de yüzlerce Yahudi katli-âmm eylediğini bildiriyor.

Evvelki gün elli dört kişi ihtilâlcî olarak silahlarıyla beraber tevkîf edildiği gibi beş yüz kadar da şübheli kimseler tevkîf olmuştur.

Sedlic'de ihtilâl devam ediyor. İhtilâlciler evlerin yüksek katından rovelver ve bomba atarak sokaklarda gezen askere hüçâm ediyorlar.

Lanet Bu Müstebitlere

Petersburg'da yirmi yaşında kadar genç bir kız politika mahkûmları ârasında habishânede geçen gün vahşiyâne bir sûretde telef edilmişdi. Kızın bir helâkete sebep diğere bir mahbûs arkadaşına bir parça şeker uzadırken nöbetçi Rus neferi yasak! Demiş. Kız bunu dinlemeyub şeker mahbûs arkadaşına uzâtmakda ısrar edince kahraman Rus askeri kurşunununu âciz bir kızın hayât-ı ma'sûmu üzerinde tecrübe -

-ediyor.Lanet böyle askere! Lanet bu askerin hâmîsine, Lanet bu müstebitlere!...

Ne Mübarek İnsanmış!

Filibe tüccârân-ı muteberesinden Uzun Çarşu Başında mukîm Sirâc Şerif Ağa evvelki gün ihvân ve ehbâbıyla görüşdükdere sonra evine avdetinde fecîeten vefât etmişdir.

Merhûm hadd-i zâtında kemâlât-ı ilmiye ile mütehâllî değıl, fakat hilm ve evsâf ile ciddden bir şerâfet-i hâlkiye ile muttasıf, hakîkaten şerîf, muhterem bir ihtiyâr idi.

Bu ihtiyârcağızın vefâtı, bütün Filibe hâlkını dağıdâr-ı hüzn eyledi. Allah gani gani rahmet etsin.

Merhûm vefâtından evvel hâzır bulunudruduğı bir vasiyetnâme ile de öyle bir uluv-i cenâb göstermişdir ki ciddden nazar-ı ibretle görmeliyiz.

Merhûm vasiyetnâmesinde yazıyor ki sûret-i meşer'uada alın teri ile kazândığı paramın sülüsânı evlâdlarım sülüsü dahî dîn-i Muhammedînin emr eylediğı hayrâta âiddir. Öyle zan ediyoruz ki merhûmun vasîsi bu nakdîne -i iânetle Filibe Mekâtib-i İslâmiyesine , fukarâ-yı etfâline yardım edecektir. Ne mübârek insan imiş!

Rica

Mûzi'lerimize ricâ ederiz, Ağustos ve Temmuz hâsılâtı eylül beşere kadar göndersinler.

Müdür ve Muharriri Edhem Rûhî

5.38.Balkan Gazetesi, Sayı 42, 6 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 42

Çarşamba

6 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Arabistan İğtişâş'da

Balkan'ın ilk numerolarını okuyan karielerimiz "Bağdat'ın ehemmiyeti" sernâmesiyle yazdığımız bendi bi't-tab' derhatır ederler. Biz o zamân Bağdat'ın ehemmiyetinden sonra vaz'iyet-i hâzırasından bahs ile demişdik ki umûm Arabistan gibi Bağdat da tahrîkât ve ifsâdâtıdan, iğtişâşdan hâlî değildir. Bundan bir kaç numero evvelki nüshamızda yazdığımız Bağdatı El-asıl Abdultalib Paşa'nın bazı kabâil ve urbân ile isyânda olduğu , haberi bir buçuk ay evvel yazmış olduğumuz fikir ve mülâhâzanın isâbetini te'yîd ediyor.

Bu gün Nefs-i Bağdat'da değil Basra'dan Bağdat'a kadar Fırat ve Dicle etrâfında toplanan umûm urban ve kabâil ârasında bütün Irak-ı Arab'da açıktan açığa bir iğtişâş bedîdârdır.

Bu iğtişâş , bu reviş bi'tab' Bâb-ı Âlî'ye şimdi derin derin düşündürüyor. Çünkü bir kaç vâkitden beri Bağdat'da tahaddüs edegelen vukûât pek ehemmiyetsiz şeyler değildir.

Bazı bedevî kabîleler bi'l-hassa ecnebîlere fırsat buldukça taarruzdan , hükûmetin başını belâyaya sokacak fenâlıklardan geri durmuyorlar.

Meselâ bir kaç aydan beri üzerinde büyük büyük ağac kütükleri , büyük büyük kayalar görülüyor ki, bunlar Bağdat'a gelüb gidecek ecânibin seyr u seferine mânia olsun için , bedevîler tarafından yapılıyor.

Bugün Bağdat'da şems gurubundan sonra geceleri ekseriyâ evlerin damlarında, balkonlarda oturmak tehlikeli görülüyor. Çünkü aydınlık görülen bir balkon üzerine bakühânı bir silah geliyor. Geçenlerde Fransız konsoloshânesinin de balkonuna bir kaç el silah atılmışdu. Ki bu hâl bi'tab pek hoş bir manzara değil.

Daha belâsı vâ. Sâlifuz-zikr vukûâtı ikâa cür'et eden kabâil bâzan Fırat üzerinde vapurlara karşı kurdukları pusulardan ateş ediyorlar. Şehir hâricinde telgrâf direklerini dâima kesiyorlar. Geçenlerde bir kere de Şam'dan gelen bir posta katarını bütün muhâberâtıyla emânâtıyla birlikde mahv ettiler. Bunlar içinde bazı ecnebî muhâberât ve emânâtının da mevcûdiyeti tabii idi.

Tekerür ve tevali edip bu nev' ve vukuat bi't-tab' düşünülecek , Bâb-ı Âlîce şâyân-ı endîşe bir hâldir.

Aceb bunun isbâtı nedir? Son zamânlarda tahaddüs ve tevaliye başlayan bu vâkaların menşei ve masdarı nedir? Bu suâle cevâben bir İngiliz mecmua-i siyâsisinde şu satırları okuduk:

(Bağdat ve bi'l-cümle Irak-ı Arab ahâlisi Bağdat şimendüferi imtiyazının imzâlanmasından sonra Hükûmet-i Osmaniyeye karşı bazı adâvete başladılar. Bağdat'da şimendüfer yapılmasını Urban , bedevîler hem kendi kesb ve ticâretleri için muzırr add ediyorlar. Hemde dâimâ besledikleri fikr-i istiklâl için mütekillen tehlikeli görüyorlar. Bağda-

Sayfa 2

d'da şimendüfer yapılırsa ufak bir hâdise zuhurunda Osmanlı askerinin bir kaç gün içinde nakli sehil ve mümkün olacağından korkuyorlar. Binâen aleyh bir takım ecânibin Bağdat'da yerleşmesinden, istilâsından havf ve ihâr ediyorlar.)

Bir İngiliz diplomatının Bağdat hakkındaki mülâhâza-i ânifesi şâyân-ı dikkatdir. Acaba İngilizin fikri doğru mudur? Bağdat şimendüferinden ürken Arabları yoksa İngilizler mi?

Bize kalırsa o şimendüferin âtîsinden ürken Arablar değil. İngilizlerdir. Arabları ürküden de onlardır.

Dahili

Bulgaristan dâhilinde ahâlîyi Rum milletine karşı teşvik ve tahrik eden kimselerin dûçâr-ı mücâzât edilecekleri dâhiliye nezâreti tarafından muatasarrıflara bi telgrâf beyân ve tenlîğ edilen tahrîrât-ı umûmiye mefâdı ahkâmından bulunduğundan bu günlerde Rumlar aleyhinde alenî tahrîkâtta bulunanları polis idaresi ta' kib etmeğe başlamışdır.

Polis en ziyade Rum tahrikatına sebep olân ve bi'l-hassa bu ağorda "Rodolobetis" yani vatanperver nâmı tahtında teşekkül eden cem'iyetler erkânını takib etmektedir.

Ba telgrâf iş'ar olduğuna göre en evvel teşkîl edilen "Rodolebetis" cem'iyetlerine nümûne olân Vârna Rodolobetis cem'iyetinin erkân ve âzası kasaba-i mezkûr kâimakâm dâiresine celb edilerek istintak edilmiştir.

Manevralar

Yakında icrâ olunacak olân gayet büyük askerî manevraları iki kol üzerine icrâ edilecekmiş.

İşbu manevralar yakında harbiye nâzırı General Savu

fun riyasetinde olân bir erkan-ı harb heyeti olduğu hâlde prens hazretlerinin kumandası altında icrâ edilecekmiş.

Birinci kolu teşki eden iki fırka olân kendikendilerine Dadumir ve Dönüce taraflarında bir kaç gün hus'usi tatbikat ta'lîmi ve idman-ı askerî icrâ eyledikten sonra birleşub Samko ve cihetlerinden geçerek mütteheden Tâtâr Pâzarcık havâlisinde ikinci terâkiyâ fırkası üzerine hücûm edecektir.

Birinci kola General Yaprikof ikinci kola General İvanof kumandan ta'yîn olunmuşdur. Rivâyete nazaran bu defa icrâ edilecek askerî manevraların beklendiğinden ziyâde parlak ve muvaffakiyetli çıkacağı tahmîn ve istidlâl edilmekte imiş.

Rumlar Akın Akın Hicretde

Burgaz'da neşr edilen "Novae Poça" nâmındaki Bulgar gazetesinin beyân ve iş'ârâtına sahih nazar ile bakmak lazım gelirse Ahibolu, Misori ve sâir Karadeniz sâhilinde bulunan kasabalardan Rumlar her gün onar yirmişer kişi akın akın hicret etmekte imişler. Rumları hicrete Yunanistan'ın Burgaz konsolosu âdem baina onar frank muâvenet sevk ve teşvîk eylemekte imiş. Botdan mâadâ Yunan gemileri hicret eden Rumları meccânen Yunanistan'a nakl edip oraya muvâsalatlarında Yunansitan hükûmeti familya başına yüz frank i'ane-i nakdiye itâ ettikten sonra kendilerini güzel güzel mevkilere yerleşdiriyormuş. Gûyâ Rum konsolosu esnâ-yı teşvikde Türkiye'nin Bulgaristan'a muhârebe açacağını ve harb zamânında burada kalan Rumların Bulgarlar tarafından bed muâmele göreceğini ve Karadeniz sâhilinde bulunan Bulgarlar kasabalarının Yunan gemileri tarafından yakılacağını söyleyerek Rumların bir sâat evvel hicret etmeleri lüzûmunu zikr ettiğini Ahibolu'dan almış olduğu bir mektûbda atfen de ve Çerna Posta Gazetesi yazıyor.

Sayfa 3

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Sultanın Sıhhati

4 Eylül, Frankfurt:

İstanbul'dan "Frangfurt Zeytong" nâmındaki Alman gazetesine çekilen bir telgrâfnâmeye nazaran müşâvir-i hafî Doktor Burgeman ile muâvini Profesör Beyr gelecek hafta Almanya'ya avdet edeceklermiş.

Mesâne hastalığından muzdarip olân zât-ı şâhane nin son zamânlarda hastalığı soğuk almak münâsebetiyle biraz kesb-i şiddet eylemiş ise de yine bu evrâk iyiliğe yüz tutduğu mervîdir. Sultanın vücûd-ı şâhaneleri umûmiyet nokta-i

nazarından kemâl-i sıhhat ve âfiyet üzere bulunduğundan âfiyet-i şâhanelerine dâir mûcib-i telâş ve tehlike hiç bir emâre görünmemektedir.

Zât-ı şâhane Doktor Burgeman tebessüm ile ifâdâtda bulunmuşlardır." Her ne kadar sizin Alman Gazeteleri benim vefâtımı ilan etmişler ise de - hoş tesâdüf-siz beni daha ber hayât buluyorsunuz" Bu günlerde sultanın sıhhat ve âfiyetine dâir iki Alman doktoru tarafından imzâ edilmiş bir sıhhat raporu neşr ve ilan edilecektir.

Bu vesîle ile Sultan Doktor Burgeman'a büyük kordon ve pırlantalı mecîdiye nişân-ı zîşânından bir kıt'asını ve bir çok da gîranbaha ve kıymetli atiyeler ihsân buyurmuşlardır.

TÜRKİYE ARAZİSİNİN MİSİR'A TERKİ

3 Eylül İstanbul:

Bâb-ı Âlîyi düvel-i muazzama ile ihtilâfâta düşüren bazı mesâilin bu günlerde hâlli lüzûmuna dâir bazı irâde-i

Şâhâneler sâdir olmuştur. Bu kabilden olarak yani Bahr-ı Ahmer sâhilinde bulunan Kasıma limanı ile yine o civârda kâin Ha'ınaredis Marla ve Moksiba mevkilerinin İngiltere hükûmetine terk edilmesine dâir bir irâde çıkmış ve irâde-i mezkûrenin ahkâmı İngiliz ve Türk murahhaslârından mürekkebe olân hudûd komisyonunda tebliğ edilmiştir ki bu vechile İngiltere hükûmeti Türkiye'ye yeni bir darbe daha vurmuş demektir.

Rusya Buhranı

Rusya'nın ahvâli günden güne fenâlaşmaktadır. Cinâyet cinâyeti ta'kib etmektedir. Ne yanan, ne yıkılan ve ne de atılân vuku'at rûz-ı merreyi her gün tamamıyla yazâbilmek hemen her gün cildler dolusu eser ve yazı yazmağa vâbestedir. Ahâlisinin küçüğü ,büyüğü, erkeği, dişisi, tâleve tâlebesi hemen hepsi anarşist kesilerek her biri karınca kadrince mâ sadakınca canlarına tak diyen o kadîm ve köhne idâre-i müstebide ve zâlimenin ref' ve izâlesine çâlışıyorlar. Bizde gayûr ve hürriyet âşıkı olân bu milletin insaniyet ve hilkat ile tevaüm olân hürriyeti istihsâl için tevessül ettiği vesâitden kârilerimizi azdan an haberdâr etmek için mümkün olduğu kadar her gün Rusya'ya dâir de bazı havâdisler yazmağa çâlışıyoruz.İşte bu günkü postanın Rusya'ya dâir getirdiği havâdislerin başlıcası intihâb edilerek ber vech-i âti derc ediyoruz:

Petresburg civârında keşf edilen hafî bir matbaa dâhilinde ahâliyi ihtilâle da'vet etmek niyetiyle tab' edilmiş olân üç bin aded beyânnâme polis tarafından

müsâdere edilmiştir.

4 Eylül Londra:

Bura gazetelerinin ifâde ve beyânâtına nazaran General Tereyof aşçısı tarafından zehirlenmiştir. Alman Gazeteleri ise merkûmun diğer iki hizmetinin ittifâkıyla aşçısı

Sayfa 4

tarafından zehirlendiğini ve eşhâs-ı mezkûrenin hafî ihtilâl komitelerinin vâsita-i icrâ'âtı bulduklarını zikr ve beyân eylemekdedir.

4 Eylül Berlin:

Vite muzdarib olduğu burun boğaz hastalıklarından kendini redâvî ettirmek için Hanburg furdur hohotu gelmiş. Lepişlandra Zeytung Gazetesinin istihbârâtına nazaran Rozenburg nâmında bir Yahûdî Vite'ye süründe de sû-i kasd etmek niyetinde bulunmakla maznûnolarak taht-ı tevkîfe alınmış.

Edirne'de Askeri Manevraları

Geçen hafta Edirne'de bir askerî manevra yapıldığını yazmışdık. Âhiren aldığımız ma'lûmâta göre geçen cum'a günü yapılân bu manvrada dört yüz top ile altmış bin redif askeri bulunmuş ve manevra üç gün imtidâd eylemiştir.

Manevra esnâsında asker muttasıl mavzer atışına devâm etmiş ve topçılar yaptığı büyük manevra yani top gürültüsü btün Edirne ve civârını sarsmıştır.

Bazı matbûât bu manevrayı Bulgaristan manevralarına karşı bir nümâyîş tekâblü olmak üzere telakkî ediyor.

Papağal

Bu hafta Papağa Rusya ile Avrupâ'nın münâsebât-ı siyâsiyesini, alâka-i iktisâdiyesini tasvîr ediyor. Papağal levhasının şekl-i umûmîsinde en evvel nazar-ı dikkati celb eden, bozulmuş bir ayı derisinin içinde yeşil çimenler üzerinde hâb-ı nâze dalmış çıplak bir kızın resmidir. Bu hâb-ı nâz içinde görünen perişan saçlı kızın etrâfında bir takım kapular gözüktüyor ki bu kapulardan liralara , franklar, banknotlar, dökülüyor. Bu kapular Fransız, Alman, İngiliz bankalarının kapularıdır ki bu kapulardan dökülen paralar hep o kızın cevânibine firâşhâbına etrâfına serpiliyor.

Âlet tarafda Almanya, İngiltere, Fransa, harıl harıl bu kızın ayı postundan ibâret olân derisini soyuyorlar.

Nihayetde Papağal musavviri diyor ki : İşte Rusya buhranı , yeşil çimenler üstünde hâb gîran içinde korkulu rüyalar içindedir.

Papağal müellifinin Rusya buhranı dediği o kızın etrafında görülen manzarayı korkulu rü'yâ misüllü hâbında idrâk eylesesidir.

Papağal muharriri en nihayet o kızın sırtındaki ayı postunu yüzdürüb:

"Âh işte bu derinin her bir kılı binlerce rubleye bedeldir."

Ayı postu Rusya idâre-i mutlakasıdır. Rusya'nın şu hâl-i tezebzübünden Avrupâ devletlerinin bi't-tab' her biri bir sûretle alakadardır. Kimi bu ihtilâlin devamını , Rusya'nın mahv-i inkisâmını, bekliyor. Ve bunun için bir çok fedâkârlıklar ihtiyâr ediyor. Meselâ İngiltere ve Almanya gibi... Diğer yandanm Fransa da müttefik ve fedarink bir irâde-i meşrûtaya mazhariyetle teâlîsi, takvîyeti için aynı fedâkârlıkları yapıyor. Bu kıyâmetler hep şimâl ayısının postunu çıkarmak için amma, bunun için dâhilden , hâricden vukû' bulan sarfîyât-ı maddiye ve hasârât-ı ma2neviyenin derecesi lâıkiyla tahmîn edilecek olursa insana hakîkaten dehşet gelir.

Rica

Mûzi'lerimize ricâ ederiz, Ağustos ve Temmuz hâsılâtı eylül beşe kadar göndersinler.

Müdür ve Muharriri Edhem Rûhî

5.39.Balkan Gazetesi, Sayı 43, 7 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 43

Perşembe

7 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

"10" numaralı daireye mahsudadır.

Altı aylığı

	“14” frank	“7” frank
ADRESS :		
Redaction de “ Roumeli””	Üç aylığı	
Philippopoli	“7” frank	“4” frank
İlanatın satırından elli santim alır.		Abone bedeli peşindir.
Nüshası “ 5” santimdir.		

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Hep Dediklerimiz Çıkıyor

Yirmi günü, bir ayı geçiyor ki Sofya Gazetelerinin lisânı Bulgaristanla hükûmet-i seniyye arasında muhârebeye başlayacağı değil ateş başladığını ilâna kadar vâriyordu.

Bir hakâik-i rûzmerre-i siyâsiye . Bir de revîş-i hâle yani bir Türkiye'nin bir de Bulgaristan'ın kendisine bakdukça insanın bu laflara inanmak değil inananlara hayret edeceği geliverdirdin. Hâl-i hâzırda yani şu vaz'iyette Bulgaristan'ında Türkiye'nin de muhârebeye kıyâmı ba'idu'l-ihtimâl demişdik.

O gün bu günden türlü türlü dedikodular oldu.Vâkıan Bulgaristan rediflerini toplamağa başlar başlamaz hükûmet-i seniyyede derhâl tedârikât-ı harbiyeye müsâraat etti. . Toplar, tüfenkler, bataryalar Bulgaristan hudûduna yığılmağa başladı. Fakat bunların hepsi boş bir gürültü olduğunu zann ve tahmîn eylemişdik.

Hükûmet-i seniyyenin bu tedârükâtı Bulgaristan'ın manevra bahanesiyle birden bire tecâvüze kıyamından havfa mebnî idi. Bu havfa tedârükâta ise Filibe ve sâire mitingleri ve bu mitinglerde "Türkiye'ye ilan-ı harb etmeğe hükûmeti icbâr etmeliyiz., Edirne'ye girivermeliyiz." Gibi bazı Gospodinlerin harâretli sözleriyle bunların akabinde Bulgar ordusu rediflerinin de manevraya çağrılması sebep oldu.

Şimdi her iki tarafda lâzım gelen hâzırlığı görmüş bir hâlde bulunuyor. Hâlbü ki her iki hükûmetin muâmelât-ı resmîyesi aynı zamânda o kadar dostâne bir sûret kesb etti. Benim resmî, mevsûku'l-kelim Sofya Gazetelerinin de lisânı bir değışirdi ki ortalık süd limanlıktır.

Bakınız Sofya'da münteşirnim resmî, Avrupâ efkâr-ı umûmiyesi önünde dâimâ Bulgaristan'ın hissiyât-ı mevcûde ve vaz'iyet-i siyâsiyesini göstermeğe müekkel bir gazetenin İstanbul muhâbiri ne yazıyor:

(Türkiye ve Bulgaristan münâsebâtının hakikatini anlayabilmek için bazı matbûâtın velûlesi gibi değıl selâmet-i fikir ve muhâkeme ile biraz düşünmek kâfidir.

Maryanbad'da İngiltere kralıyla prens hazretlerine taraf-ı sultânîden gönderilen bir vezîrin te'mînâtı ve prens hazretlerinin meyl-i müsâlemetcüyânesi üzerine el-yevm Türkiye ve Bulgaristan münâsebâtının cidden bir hüsn-i sûret kesb eylediğini beyân ve temhîd edebilirm.

Bâb-ı Âlî'nin Bulgaristan hakkındaki sû-i zannı mündefi' olmuşdur. Bazı ajanların - Bu ajanlardan muhâbirin murâdı saltant-ı seniyye komiserliği olsa gerek- Bulgaristan'ın niyyet ve efkârı hakkında vermiş oldukları bedhâhâne raporlar zerine Bâb-ı Âlî'nin telâş göstermesi tabiiîdir. Bulgarların kadîm, târihî bir düşmanı olan Rumların da aynı zamnda tezvîrât ve ifsâdâtta devâmı ise bu telâş ve tedârüklere takvîyet verdi. Binâen aleyh Bulgaristanla Türkiye Münâsebât-ı dostânesinin te'mîn ve te'yâdi için zamân-ı müsâid hulûl eylemiş olduğu Bâb-ı Âlî mtenfizâtı bile i'tirâf ediyorlar...)

İşte hep dediklerimiz çıkıyor. O evvelki gü-

Sayfa 2

-rültü vulule hep bir takım desîde cû heriflerin vezinsiz, muvâzenesiz, laflarından ibâret idi. Şu hâlde, şu vaz'iyetde Türkiye ve Bulgaristan'ın muhârebeye kıyâmları imkânı hemen pek uzaktır. Meğer ki nâgihânı, pek fevka'l-âde gayr-ı muntazır bir hâdise vâki' olsun.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Makedonya Vukuatı

4 Eylül, Selânik'den:

Bir kaç gün evvel otuz altıncı alay askerlerinden yetmiş seksen kişinin Mülâzım İhsan Efendi kumandasında olarak Vodonoya mülhak Yürünür ve Dova Karyesine hücum ile hâliye zarar verdikleri şikâyeti üzerine Müfettiş-i Umûmî Hilmi Paşa Mülâzım İhsân Efendi'yi bir ay istintâk bi'z-zât nezdine celb etmiştir.

Manâstır'a mülhak Semilovo köyüne bir çete geçen hafta hücum ile btün köyü yakmıştır. Bir çok kimseler de bu esnâda telef olmuş. Keyfiyetin tahkiki için Manâstırda bulunan , Avusturya, Rusya, İtalya konsolosları bi'z-zât mahâll-i vâkaya gitmişlerdir.

Karacaâbâd Kazâsına mülhak Sarakinova, Kuruniçelova karyeleri ahâlisinden yüz kadar mebûs idâre-i mahâlliyyeden şikâyet için Selânik'e Hüseyin Hilmi Paşa nezdine bir arz-ı hâl getirmişlerdir. Hüseyin Hilmi Paşa bunları hüsn-i kabûl etmiş ve kendilerini tatyîb ve teskîn etmiştir.

SULTÂNIN SİHHATİ

4 Eylül, Viyana:

“Poltişe Kurşundans “ gazetesinin Türkiye sefa-rethanesi memurundan mevsûkân aldığı haber ve malumata nazaran Zât-ı Şahanenin sihati ve âfeti suret-i kitabede kamile yüz tutmuş imiş. Mamâfiye yine sefârethane-i mezkûr ile münâsebât-ı samimiyede bulunan bazı kimselerin gelişi güzel salıverilen bu gibi sukûnet-i âmiz havadis ve haberlere inanmakta olduklarını “Poltişe Kurşundans” gazetesi beyan eyliyor.

Rus Çarı Firarda

4 Eylül , Berlin:

Petersburgdan işâr olunduğın göre General Terepofun katli ile çarın nagehani olan azemeti arasında münasebât-ı hafîye mevcuttur.

Çarın sarayında memurin ve hizmetle tarafından tertib olunma bir takım hafî suikast cemiyetleri mevcut olduğunu keşif olunmuştur. Terepofun işbu cemiyetlerden birinin kurbanı olduğu derece-i şebute varmıştır.

Rus Harbiye Nazırı Viteye Suikast

4 Eylül, Berlin:

Almanyada Kain Duden şimendüfer istasyonunda Ruzniriğ namında bir Yahudi kâmâ ile Viteye suikast etmek istemiş isede muvaffak olamamış. Kırk

mütecâsir ve kırk Rus talebelerinden birçok kimseler maznuman taht-ı tevkife alınmışlardır.

4 Eylül, Kief:

Geçen sene Teşrin saniyenin on sekizinci günü vukû' bulan ihtilale iştirak etmediği tebin eden Rus Mülazım Şantisi Şâbâtoviç divan-ı harb tarafından idama mahkum edilmiştir.

Sayfa 3

BULGAR EK SARHANIN BÂB-I ÂLÎYE NOTASI

5 Eylül, Viyana:

Türkiye'nin pâyitahtı olân İstanbul'da bile Rumların Bulgarları rahat bırakmamakta olduklarını müşîr olmak üzere Bulgar ekhabîb sadr-ı a'zama şikâyetâmiz nota vermiş olduğunu mahâllinden aldığı ma'lûmâta atfen Politîşe Korespondans gazetesini yazıyor.

4 Eylül, İstanbul:

Ahıbolu'da Rum iğtişâsı zamânında Bulgaristan hükûmeti tarafından muhrik ve müşvik sıfatıyla taht-ı tevkîfe alınan Rum papası Vasilosun tahliye sebebiyle icrâ kılınmasına tavassut etmesi için Rum batrîği bâb-ı âlîye bir istid'ânâme takdim etmiş. Rivayete inanılmak lazım gelirse bâb-ı âlî Rum patriğinin arzu ve metâlibini isâf etmeyecek imiş.

DÂHİLÎ

5 Eylül, Vârna

Vârna kâymakâmı tarafından iki gün evvel celb edilen Rodolobetis nâmındaki vatanperver cemiyeti âzasına şehr-i hâlin altıncı günü icrâ edilecek mitingi müteâkib eskisi gibi Rumlar leyhinde şiddet ibrâz edilmemesi ekedentenbih ve ihtâr olunmuş. Yevm-i mezbûrda hiç bir gûnâ karşılıklığa meydan verilmemek için kasaba kaymakamının maiyyetine mikdâr-ı kâfi asker de ita edilmiştir.

Şehr-i hâlin altıncı günü Rumelii şarkînin Bulgaristanâ ilhâk edildiği güne müsâdif olduğundan bi'l-cümle kasabalarda çarşılarda kapatılıp kiliselerde âmin rûha icrâ edilmiştir.

Mâh-ı hâlin üçüncü günü Bulgar candarmaları Hebice kurbünde ve Bulgaristan arâzisinde üç Türk zâbiti derdest etmişler. Bunların ikisi yüz başı ve biri de silah yapar bir üstad imiş. Bulgar gazetelerinin beyânâtına nazaran derdest edilen işbu üç zâbit câsus

sîfâtıyla Harmanlı kâymakâmı tarafından dîvân-ı harbe teslim edilmişler imiş.

Presn hazretleri mâh-ı cârının on ikisine doğru Avrupâ'dan avdet edecekmiş. Ve avdetinden iki gün sonra yani ayın ondördünün manevralara başlanacakmış.

Manevraya gidecek süvârî askeri Sofya'da toplanacakmış.

Sofya'da bulunan Yunan konsolosu Teb'asının zarar ve ziyân'ını takîk eylemek üzere Filibeye ve Bulgaristan'ın diğer kasabalarına seyahat için dâhiliye ministrinde müsâade almıştır.

Budapeşt:

Dün öğlende Roska İstasyonundan hareket etmiş olan sür'at katarı Kalduyariyan merkezine karib bir mahâlde bazı kimseler tarafından taş ve topaca tutulmuş vagonların pencere ve camları hır u hâş edilmiş. Mezkûr katarı Prens Ferdinand hazretleri de yolcu sîfâ tıyla bulunuyormuş.

Edirne'de Askeri Manevraları

Dünki nüshamızda Edirne'de yapılan askerî manevralarından bahs etmişdik. Bu kere aldığımız ma'lûmât-ı mevsûkaya göre on beş güne kadar yeni ve büyük bir manevra daha yapılması musammam ve bu manevrada makâm-ı seraskerîden bir erkân-ı harbiye heyeti ile Muhtar Paşa oğlu Ferik Mahmûd Paşa'nın dahi hâzır bulunacağı mevsûkudur.

MEKTÛB-I MAHSÛS

Ruscuk'dan:

Azizim Edhem Ruhi Bey

Evvelce taht-ı imtiyâzımda olân "Balkan" şu aralık vesâtat ve himmet edîbâneleriyle âlem-i matbûâtta yine

Sayfa 4

tecdîd-i hayâta muvaffak oldu. Kendim hürriyet meftûnu olduğum için "Balkan" 94 senesi hürriyet mesleğini ta'kîb ediyordu. Eminim ki aynı "Balkan" şu meslek-i celîl-i mukaddese sâbit kadem kadem oldukça müsellemler olân iktidârınızdan istifâde etmekle kesb fahr u şeref eyleyeceğim.

Ahmed Zeki

"BALKAN"

Ahmed Zeki Beyin bir eser-i teşvîk ve tevâzu' olân şu mektûbunu neşr ve ilândan maksadımız kendilerinin sâika-i insâniyetle , mübâlağa ile telakkî

eyledikleri hıdmet ve bedâa-i nâçizimizin mazhar olduğu tebrîk-i sahimâneye alenen teşekkürü vicdâna borc bildirdiğimizdendir.

Bir Ayı ile Bir Kıbtın Gırtlaklaşması

Geçen gün Növösloçi kasabası yakınında bulunan Sekarleyavo karyesinde nâgehâni olarak kudurmuş bir ayı zuhur eder. Ayı köy içinde önüne gelen bir kaç çocuğu yaralayub da verdikten sonra tarlada çiftiyle uğraşan bir kıbtî üzerine hücum eder.

Bunu gören zavallı Kıbtî elindeki direni ayının kafasına indirir. Ayı kafasına bu direni yenice büsbütün kızub kükreyerek herifin üstüne sıçrar. Safdan köylü bunu görünce bir eliyle ayının kulağından diğeriyle ağzından yakalar. Bir kaç dakika bu suretle ayı ile güleşirler. O esnâda dehşet içinde kalan etraftaki köylüler de şaşırırlar. Bereket versün ki diğeri bir köylü bir silah yakalayub ayıyı başdan vurarak devirir. Ayı devirilir amma o zamâna kadar zavallı Kıbtî ile hayli boğuşmuş. Bu kahraman Kıbtînin niçesinden ağzını ve kulağını kurtaramayan ayı bîçârenin süverâtını ve bütün vücûdunu tırmalamış,kanatmışdır.

MÜHİM BİR TAVSIYE

Filibe Encümen Efendilerine!

Asrımızın, zamânımızın ihtiyâcât-ı kat'iyesini, vâki't nakid olduğunu düşünerek Filibe mekâtib-i İslâmiyesinin bir çok nevâkısı hakkında daha dört ay evvelden , imtihanlardan ol nazar-ı gayret ve dikkatinizi celbe çâlışmışdık.

Bu sene başı da hulûl etti. Mektebler açıldı. Her şey eski hamam , eski tas , fakat dahası vâri kız mektebi daha açılmadı. Çünkü mekteb-i derûnî ta'mîr edilecekmiş. Pek a'lâ! Fakat sorabilir miyiz? O encümen efendilere ki üç aydan beri akılları nerede idi?Esnâ-yı tatilde mekteb için ta'mîr edilmedi de şimden sonra ta'mîrâta ibtidâr edilecek?

Bu esnâda evlâd-ı memleketin bir kaç ayı daha hebâ edileceğine hiç olmazsa mubakkati bir binâ olsun istîcâr edilse olmaz mı?

Encümen Efendilerin bu ihtârımızı hulûs-ı niyyetimize bağlayub vazîfe-i mukaddeselerini bu derece parde-i nisyân etmelerini kendilerine bir millet gazetecisi gibi ihtâr ederiz?

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları, kartvizitler, İLANlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Rica

Mûzi'lerimize ricâ ederiz, Ağustos ve Temmuz hâsılâtı eylül beşe kadar göndersinler.

Müdür ve Muharriri Edhem Rûhî

5.40.Balkan Gazetesi, Sayı 44, 8 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 44

Cuma

8 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

MİLÂN'DA SULH KONGRESİ

Dünyâ acâyibdir.

İnsanlar mine'l-ezel hem birbirini yer hem de bir yandan türlü türlü acîbeler gösterirler. Meselâ bakarsın, dünyânın bir ucundan , meselâ garbdan bir Napolyon Bonaparttır doğar. Dünyâlara sığmaz. Dünyâya istilâyı düşünür. Bütün âlem-i nasrâniyeti zîr-i hükm ve istilâsına alır. Dünyâları titredir. Gözü yine doymazda müslümanların hâlifesi bile olmağı kurari Suriye'ye Mısır 'a hücûm eder.

Napoyyon'a birisi kalksa o zamân sorsa idi ki Yahû bu kadar hırs ve tam'a sebep ne? Koca Fransa'ya ve hatta bütün Avrupâ'ya hükmün yürüyor. Asya'da Afrika'da işin ne? Size Napolyon'un vereceğı cevâb hiç şübhe yok ki "Benim merâmım hâkim olmak değil dünyâyı esâretten kurtarmaktır. Asya milletlerini de âdem etmektir. Anların esâretine yüreğim thammül etmiyor. "gibi bir lafz-ı siyâsîden ibâret olacaktı ya!

İşte dünyâ hep bu lisân-ı riyâ ve siyâsetle dönüyor. Bakınız bir kaç vâki'tden beri Milân'da bir sulh kongresi teşekkül etti. Bu kongreyi Avrupâ'nın en fazîletli an âlimi en hayır hâh en mu'teber âdemleri teşkîl ediyor. Maksudları Avrupâ ve Asya'da yaşâyân bütün milletleri bir dâire-i insâniyetde yaşatmak, anları kardaşlaştırmak dünyâdan harb ve cidâli kaldırmak Maksud-ı siyâsîsi bu'

Bu kongre iyice vâki'tden beri devâm ediyor. Hayli müzâkereler ettiler. Hayli insâniyetden fazîletden bahs-
-ettiler. Geçen günki ictimâ'larında netîce-i mukarrerât olarak ne yapsalar Beyenirsiniz?

Kongre bu ictimâ'daki kararıyla küçük ve zaîf olân hükûmetlerin büyük hükûmetler tarafından ezilmekte olduklarını protesto ediyor. Ve Berlin muâhedesini imzâlayan ârasidan Makedonyâ ve Ermenistan'a dâir olân mezkûr muâhedenin 23 ve 61 inci maddelerinin mevki'-i tatbîk ve icrâya vaz' olunmamasını istiyor.

İnsaniyete hizmet kisvesi altında toplanan şu Avrupâlı Mösyö diplomatların insâniyetine bravo ya!

Berlin muâhedesinin mezkûr bendleri Türkiye'de yalnız hristiyan teb'anın mazlûm ve muhtâc-ı himâyet olduğunu iddiâ ediyor.

Berlin muâhedesini imzâlayan devletler o zamân Türkiye'de yalnız hristiyanların insan olduğunu düşünerek yani Türkleri, müslümanları insan yerine saymayarak böyle bir muâhede imzâlamışlar. Fakat şimdi yirminci asr-ı medeniyette insanları kardaşlaştıрмаğa azm etmiş, insâniyetperver, insanlık

iddiasında gezen sulh kongrecisi Mösyö diplomatların da aynı teraneyi çalmaları garîb ve acîb değil mi?

O mösyö diplomatlar ki fart-ı insâniyetlerinden bu gün Avrupâ'da hayvânâtın bile hukûku muhâfâzaya çâlışacak cem'iyet-i hayriyeler te'sîs ettiler. Ya o o insan yerine saymadıkları zavallı mslümanların , zavallı Türklerin hürmete şâyân hayvânât kadar da mı hukûku yok acaba?

Sayfa 2

Memâlik-i ecnebiyede mütemekkin İslâmların hâli şöyle dursun bi'z-zât Türk hâkimiyetinde kalmış bir hıttada bile Türklerden mazlûm,, Türklerden şâyân-ı merhamet bir millet vâr mı?

Bu hakikat acıdır. Fakat hakikat taassub ve nâinle kararmış gözlerden dâimâ uzakdır. Beşeriyetin dâim kan ağlaması , Lahey Sulh Kobferansı'nın netîce-i fâciası gibi böyle kongrelerinde dâimâ sulh ve müsâlemet yerine kanla imzâlanması . İnsanların devre-i şekâveti henüz pedîrâ-yı hitâm olmadığındandır.

Koca mösyöler, utanmadân o kongrenin adını bir de sulh kongresi komuşlar.

Muallim Nâci merhûmun rûhu şâd olsun, be candan bir şiir inşâd eylemiştir.

Yâ rab ne eksilirdi, deryâ-yı rahmetinden
 Peymâne-i hayâta zehrâb dolmasaydı
 Âzâdesır olurdum âsiyab derd u gamdan
 Ya dehr gelmeseydim, ya aklım olmasaydı.

Hindistan'da İhtilal

"Dayli Mailé nâm İngiliz Gazetesinin beyânâtına nazaran Bengal eyâletinde Asansu havâlisinde İngiliz memurîrinin mevcûdiyetine rağmen yerli ahâlî ârasında âsâr ve neşriyâtı-ihtilâlperverâne kemâl-i sür'atle intişâr eylemekte iniş.

Müvessik ve muharrikler İslâmlara şekerin domuz ve Hindlilere sığır hayvânî kanıyla tasfiye ve tathîr eylediğini beyân ile rek-i ahâlînin kanını galibâne kesiyorlarmış. Müsevvikler, İngilizlerin ahâli-i mahâlliye tarafından artık tard edilmeleri zamânı geldiğini ve müttefikan çâlışılabacak olursa Asya akvâmının ne gibi işler görebileceğini Japonya'nın pek açık ve ra'nâ bir sûretde isbât eylemiş olduğunu beyân eyliyorlarmış.

Teşvîk-i neşriyâtda bulunan kimseler pek kolay bir sûretde maksadlarına muvaffak oluyorlarmış. Çünkü İslâmlar domuz kanının murdar ve Hindliler ise sığır hayvâ

nını mukaddes bildiklerinden müveşşiklerin teşvîkâtına kolaylıkla aldaniyorlarmış. Zâten böyle bir teşvîkâtın eser ve netîcesi olarak on beş sene evvel de Hindistan askerleri ihtilâl etmemişler miydi?

Askerlerin kullandıkları tüfenklerin kurşunları domuz ve sığır hayvanı kanıyla yıkanmış olduğu kendilerine bildirildiğinen gerek askerler ve gerek ahâlînin kaldıracağı ihtilâlâtın yakın zamânda tevessü' edeceğinden korkulmaktadır.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Makedonya Vukuatı

5 Eylül, Selânik'den:

Bir Arnavut çetesi tarafından dağa kaldırılân ve bir danesi İtalyan teb'ası olân dört tüccâr iki ay dağda mahbûs kaldıktan sonra verilen küllî miktarda fidye-i necât mukâbilinde bir kac gün evvel kurtulmuşlardır.

Bir Bulgar çetesi geçen bâzar günü ahşamı Üsküb'de askeri kışlasına hücum eder, ve dinâmitle kışlayı berhavâ etmek istemişlerse de nöbetçilerin kuşkulması üzerine çete efrâdı firâr eder.

Bu çete muahharan Üsküb civârında Bir Türk'ün mülküne hücum ile yel değirmenini dinâmitle yakarlar.

Bundan bir gün sonra çetenin ta'kîbine çıkan askerle vukû bulan tesâdüfî bir müsâdemede çete kâmilen mahv olmuş ve çete efrâdı üzerinde bir çok mühimmât-ı harbiye bulunmuşdur.

Selânik vilâyetine mülhak Kazâdra karyesi civârında Kapiten Yorgaki kumandasında bir Rum çetesiyle asâkir-i osmaniye ârasında beş altı gün evvel vukûbulan bir müsâ

Sayfa 3

Demede Kaptan Yorgaki de dâhil olduğu hâlde çete kâmilen mahv olmuşdur.

Esnâ-yı müsâdemede asâkir-i Osmaniye'den Üçüncü Nişâncı Taburuna âid Ağoş Çavuş ile diğeri bir nefer mecrûh düşmüşdür.

Geçen hafta Manâstır'dan erkân-ı harb Kolağası Enver Bey maiyyetinde Bodamirce'ye geden ve müfreze-i askeriye üzerine Kaptan Apostol kumandasında bir çete hücum eder. Vukû'bulan müsâdemede asker çeteyi muhâsara ve muahharan kâmilen mahva muvaffak olmuşdur.

Süturya Kasabası kurbünde iki Bulgar bir Rum müessesesine ber havâ etmek için dinâmit koyacakları esnâda mahâllî jandarmaları tarafından yakalanmışlardır.

Selânik'den iş'âr edildiğine göre Makedonyâ'da Jandarma tensîkâtını ârası memurlarından evvel icrâ etmeğe ibtidâr eyleyen Belçika ve İsveç Jandarma zâbitlerinin müddet-i memuriyetleri hitâma erdiğinden onların yerine İtalyan Türk ve Avusturya zâbitleri ta'yîn olunmuş imiş.

Sitaroyna karyesinde asâkir-i Osmâniye ile bir Rum çetesi arasında vukûbulan müsâdemede eşkıyâdan sekiz kişi itlâf bir kişi de hayyen derdest edilmiştir.

Makedonyâ'da vukû'bulan Similevo vâkası bura mehâfil-i siyâsiyesinde pek ziyâde te'sîr ve şiddet göstermiştir. Her ne kadar bu bâbda konsolosların resmî raporları henz daha vürûd etmemiş ise de vâkanın zuhûru haberi hayli te'sîr gösterdi. Bu vâkayı müteâkib polis idâresinin Makedonyâ Bulgarları hakkında ta'kîb edeceği hatt-ı hareketin Türkiye ve Bulgaristan münâsebât-ı siyâsiyesini bir kat daha gerginleştireceğini zann ve tahmîn eylemekdedir. Kısa söylemek lâzım gelirse vaz'iyet-i hâzıra taht-ı tehlikededir.

İngiltere sefâreti ateşe militeri Makedonyâ'a derdest tatayyuk bulunan ıslâhât ile Rum çetelerinin ibrâz ede geldikleri faaliyetin derece ve mikdârını yakında tedkîk ve müşâhede etmek için mahâll-i mezkûre mütevaccihen hareket etmiştir.

TÜRKİYE GÜMRÜK RESMİNİN TEZYİDİ

İngiltere Hükümeti

5 Eylül İstanbul::

Türkiye gümrük resminin yüzde üç tezyîdi hakkında hükûmet-i Osmâniye'nin i'tâ etmiş olduğu notaya ârası süferâsı tarafından cevâben verilecek olân notayı yalnız İngiltere sefîri imzâ etmekden imtinâ ediyormuş. İngilter hükûmeti bazı şerâiti dermeyân ederek gümrük resminin tezyîdine muvâfakat edecekmiş. Rivâyâta nazaran şerâit ve tekâli-i mezbûre kendisine bazı husûsî imtiyâzın i'tâsıyla Makedonyâ'nın ıslâhâtına âid olacakmış.

DÂHİLÎ

Vârna'da miting

6 Eylül Vârna

Pazâr günü burada icrâ olunan mitingde tahmînen bin kişi hâzır bulunmuş ise de ictimâi müteâkib hiç bir gûnâ nümâyîş ve uygunsuzluklar vukû bulmamıştır. Mitingde söz söyleyen hatibler yalnız Dergolof ile Faraşeflerdir.

Şehre îsâl eden köy şoseleri daha ale's-sabâh askerler tarafından işgâl edildiğinden köylülerin mitingde bulunmasına ve bu vechile karışıklığa meydan verilmemiştir.

Polis vâki't ve zamanıyla kilise kampanalarını taht-ı nezârete aldığı gibi askerde Rum Metrepolidehanesini Muhafaza ve Vikaye Eylemiştir.

Sayfa 4

RUSYA BUHRÂNI

5 Eylül, Berlin:

Zehirlenen zâlim ve müstebid Rus cenerâli Terepofun Petrohuf'da icra eyleyecek cenâze alayında mevcûd ve hâzır bulunan bütün alay hâlkını ber-hevâ etmek üzere nihilistler tarafından tertîb ve ihzâr edilen plân keşf olunmuş . Ve bunu müteâkib bir çok kimseler de maznûnen taht-ı tevkîfe alınmıştır.

Kânûn-ı esâsî tarafdârı olân demokratlar eylülün 23 üncü günü gâyet büyük bir kongre tertîb ve küşâd edeceklerdir.

Rivâyâta nazaran bura tersânesinden iki top çalınmış.

5 Eylül Bakü:

Bura asâkiri muhafâzası kumandan ve zâbitânı tarafından neşr edilen şedîdu'l-meal beyânnâmelerde gerek zâbit ve gerek askerlerden birinin hayâtına sû-i kasd edecek olân kimselerin pek fenâ sûretde dûçâr-ı mücâzât olacakları bildirilmiştir.

5 Eylül, Miteva:

Burada Vâzit nâmında bir kaç yerde vukûâtı bulunan gâyet sert ve âhif anarşist taht-ı tevkîfe alınmış yarın da ale'l-acele dîvân-ı harb tarafından muhâkemesi icrâ olunacaktır.

YAKALANMIŞ CÂSÛS

6 Eylül Belgrad

Oldukça mühim mevâkiin harîtasını tersîm ve fotoğrafını ahz etmekte iken başı bozuk elbisesini lâbisî iki Avusturya zâbiti derdest edilmiştir.

Bi'l-âgere Avusturya konsolosunun vukû'bulan mürâcaatı üzerine eşhâs-ı mezbûrenin tahliye-i sebepleri icrâ

Islah ve İade-i Münasebat

İki aydan beri me'zûnen Avrupâ'da bulunan Avusturya sefiri Baron Saykan mahâll-i memuriyetine davet etmiştir.Bura mehâfil-i siyâsiyesinin zann eve tahmînine göre Avusturya ve Macaristan hükûmeti Sırbistan Hükûmeti ile sûret-i

kat'iyede kat'-ı münâsebât etmeği arzu eylemediğinden istikbâlde icrâ edilecek müzâkerâta esâs olmak üzere Sırbistan'ın Şimdiki teklîfâtını kabûl edecekmiş.

Şehir Mektubu

Ağustos ikide mekâtib-i İslâmiye menfaatine olarak Lev m Şehrinde çekilen piyango ikrâmiyelerinin kazânan numero sâhiblerine hâlâ bu güne kadar gönderilmemesinden dolayı idâremize Filibe'den bir mektûb geldi.

Levm encümen reîsi Mustafa Hüsni Efendi'nin idâremize beyân-ı ma'lûmât buyurması zamânına kadar sâhib-i mektûbun sabr eylemesini kendisine tavsiye eyleriz.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları, kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Rica

Mûzi'lerimize ricâ ederiz, Ağustos ve Temmuz hâsılâtı eylül beşe kadar göndersinler.

Müdür ve Muharriri Edhem-i Rûhî

5.41.Balkan Gazetesi, Sayı 45, 9 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 45

Cumartesi

9 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

“10” numaralı daireye mahsudadır.

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinde maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

İNGİLİZ KAHBELİĞİ

Osmanlı gümrük resminin yüzde üç tezyîdi için Bâb-ı Âlî'nin süferâ-yı muazzamaya verdiği nota üzerine süferâ-yı muazzamânın mezkûr nota münderecâtını kabûl ve tasdîk eylediği, ancak İngiltere sefirinin yine tereddüd gösterdiği ma'lûmdur.

İngiltere sefiri bunun için evvelâ bir takım metâlib-i husûsiyenin meselâ Aydın şimendüferi imtiyâzının temdîdini talep etti. Bâb-ı Âlî buna da mümâşât etti. Bu mesele bitdi. İngiltere yine evelemeğe, gevelemeğe başladı. Sefir Seyravakonor cenâbları betekrâr huzûra çıktı. Yine eveledi. Geveledi. Avrupâ'ya azîmet etti. Şimdi İngiltere sefâretinin Osmanlı gümrük resmini yüzde üç tezyîdini kabûl ve tasdîk edecektir. O şartla ki Eğer Devlet-i Âliyye Rumeli vilâyât-ı şâhânesinde mesârif-i askeriyesini tenkîs ederse?

Devlet-i Âliyye'nin Rumeli vilâyât-ı selâse-i şâhânesinde mesârif-i askeriyesini tenkîs etmesi demek askerini âzatması yani askerini Rumeli'den çıkarması demektir. Rumeli vilâyât-ı selâsesinde yani Makedonyada'dan Osmanlı askerini çekmek demek ise Osmanlı mühr hâkimiyetini ecânibe yani ecnebî hükûmeti memurlarına teslîm demektir. İngiltere'nin adâveti kahbeliği âşikâr Daha ne yapacak?. Ecnebî zâbitânı dindi o ki dedi. Murâkabe-i mâliye dendi , bunun içinde bir hayli kıyamet kopdu. Ona da eyvallâh dendi. Bunların hepsi hüsn-i sûretle yani Avrupâlîlerin arzusunca hâl ve fasl edildi. Amma İngilizlerin kuyruk acısı hâlâ bitmedi. Bâb-ı Âlî Makedonyâ'ya ıslâhât nâmına gökden bir kitâb-ı mukaddes bile inzâl etse Ne İngiltere'nin kahbeliği ve ne de ecânibin hırs ve tamî bir hadde erer.

Hâl böyle iken Bâb-ı Âliye dişi tırnağa takub yine dayanmaktan başka çâre yoktur. Mâdâ ki üvel-i sâire-i muazzama ale'l- mahsûs Almanya , Avusturya, Rusya hükûmetleri Bâb-ı Âlî'nin bu hakkını kabûl ve tasdîk etmişdir. İngiltere'nin kahbeliğini kat'iyen ihâle-i sem'ii i'tibâr etmemek , aynı şiddet ve sebât ile davranmak en son bir çâre hükmündedir. Şu hâlde şu vaz'iyette bundan gayrı çâre yoktur.

Rica-yı Mahsus

Bulgaristan'da müslümanlar için gazete çıkarmak, ta'bîr-i sahîh ile vezâif-i mukaddesini hüsn-i ifâya çâlışabilmek sûretiyle gazetecilik etmek hakîkaten güc oldu.Çünkü ahâli-i İslâmiye ârasında şiddetle hükmünü icrâ eden partizanlık gazetecileri de sersem ediyor.

Bu gün bakarsınız bir mektûb gelir. Mektûbun sâhibi mazbût bir lisâna mâlik mektûbda ya evkâf-ı İslâmiye ve ya müftilik hakkında veya buna müteallik bir maddeye dâir şikâyetde bulunub şikâyeti okursanız bakarsınız

Sayfa 2

Hakîkaten menâfi'-i Osmaniyeye münafi, şâyân-ı teessüf bir hâl bu hâli le'ibratin neşr ve ilan etmeyi bir gazeteci gibi vezîfe-i mukaddese tanır bi't-tabii' neşr edersiniz. Derken bir ikinci mektûb ânı redd eder. Bu mektûba bakarsınız o da haklı. O da doğru. Nihâyet işin içinden çıkılmaz ve's-selâm. Nihâyet iş şahsiyâta , agraza, taaruzâta döküyor. Bizim gazete gazetaallukden çıkub bir cerîde-i mehâkim-i

vakfiye ve şer'îye şeklini alır. Ki bu da hem gazetemizin revâcına maksadına mâni, hemde hâlk ârasında nifâk ve şikâkın tezâyüdüne sebep oluyor.

İşte geçenlerde yine kârilerimizden , birinin haysiyet ve şerefine hürmetimiz olân bir delâlet-i mahsûsa ile bir şikâyetnâmesini kabûl ve neşr etmişdik. Sâhib-i mektûb Şumna Müftîsi efendi de bir taârizde bulunmuş. Şumnu Müftîsi efendi ise zîdeki mektûbuyla bakınız ne sûretle müdâfa-i hukûk eyliyor.:

BALKAN GAZETESİ İDÂRE-İ ALİYYESİNE:

Muhterem Efendim

Otuz yedi numarolu Balkan'ın ikinci sahifesinde musâhabe serlevhasında kârilerinizden Tayyar Efendinin Tutrakan Müftîsi aleyhine neşriyâtda bulunan zât ve bir müsâfir ile müftü efendi ârasında cereyân eden mübahese esnasında " Ben geçenlerde Eylan Köyüne uğramışdım. Oranın hatibi Budayeveli bir kıza nikâh kıydığı için Şumnu müftîsi ta altmış frank aldığını söylediler. Daha buna benzer kim bilir ne kadar ashâb-ı mürâcaatı şetm ve tekdîr ederek mahkemedен koğmuşdur. Bunu misâl olarak söylüyorum." Diye matbuar vasıtasıyla hakk-ı dâiyânemde sarâhaten müfteriyâtda bulunması doğrusu nâmusuma dokunduğundan bu bâbda sükût ile geçışdirmek işime gelmediği cihetle Arslan Karyesi hatîbinin kim olduğunu tanımadığım gibi böyle bir meseleden dahî aslâ ma'lûmâtım yokdur. Bunun için Tayyar Efendi meseleti ta'kîb edip meydâna koymasını insâniyet nâmına ricâ ederim. Aksi takdîrde Memur gibi nâ mevsime taalluk eden bu ve bu gibi mesâil-i sâirede nefsimi mdafaaya hâzır ve mahâlli mehakimine mürâcaata mheyya bulunduğumu beyân eylerim. Zira dünyâda nmussuz yaşamağı arzu edenlerden olmadığımı beyân ile Tayyar Efendinin izahatine sekiz on gün kadar intizar edeceğimi ba'dehû nâmusuma tarruz olunduğundan dolayı mehâkime mürâcaat edeceğimi iş'âr eylerim. Ol bâbda efendim.

4 Eylül

Şumnu Müftîsi Hacı Emin Ez-Zarif

Müftî efendinin şu mektûbunu okuyub da evvelki mektûb sâhibinin haksızlığına teessüf etmemek kâbil değil . Fakat Rica ederiz. Ey kârîler! Bu güft u gûya , bu dedi kodaya gazeteciler ne yapsın.

Biz muhterem kârîlerimize rica ederiz. Sâbit ve mhim bir vâkayı müş'ir olmayan ve ba'de mâ şahsiyâta dâir gelecek olân mektûbları neşr ve İLAN edemeyeceimizden dolayı bizi ma'zûr görsünler. Zîrâ vazîfemiz milletin hayrına

selâmet-i hâline hıdmettir. Mâru'z-zıkr mektûblar ise bu vazîfe-i mukaddesenin ifâsına mâni' olur.

Dahili

Geçen gün yani Rumeli-i Şrkî ile Bulgaristan ittihâdı günü olân eylül altıda Vârna'da yapılân miting müesseselerinin merâmı evvelce Filibe'de yapılân büyük miting mukarrerâtının icrâsiçin Bulgar hükûmetini icbâr etmek olduğunu Tan Gazetesi de yazıyor ki bu miting müesseselerinin merâmı Bulgar hükûmet-i hâzırasını müşkil bir mevkie düşürmeğe çâlışıkları bundan da anlaşılıyor.

Müthiş Bir Kaza

Amerikâ'da büyük bir şimendüfer kazâsı olmuşdur. Vaşnifin kumpanyasının şimendüferi Timaro nehri üzerindeki köprüden geçerken köprü yıkılıp on iki

Sayfa 3

Vagon nehir içine düşmüştür. Vagonlar içindeki yolcunun adedi yüzü mütecâviz imiş. Kazâzedelerin muahharen lâşeleri bulunmuş ve bütün yolcular içinde bir kişi kurtulmuşdur.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

6 Eylül, Dersaâdet:

Dersaâdet Fransa sefâreti maslahatgüzârı Mösyö "Bop" Osmanlı gümrük rûsûmunun yüzde üç tezyîdine müsâit şerâiti hâvî müşterek nota Fransa hükûmeti nâmına imzâlamağa nezâret-i âidesinden emr almışdır. Fakat Mösyö Bop ile refiki İngiliz maslâhatgüzârı Fransa ve sefarethanelerine va'd edilen imtiyâzların bâ irâde-i seniyye te'yîd edilmedikçe mezkûr notaya vaz'-ı imzâ etmemeğe karar vermişlerdir. Çünkü hükûmet-i âidelerinin tesviyesini ta'lîk ettikleri diğer mesâil-i muallakanın lüzûm-ı tesviyesi durur iken iş bu va'd ne kadar muntâzam dahi olsa tezyîd-i rsûm meselesinin mecbûriyet tesviyesine medâr olamaz.

Osmanlı ve Bulgar îtilâfının akdine memur mebûnlar 'itilaknâmenin muhteviyât-ı kat'ıyyesini tahrîr ve tanzîm için akd-ı ictimâ etmişlerdir. Bulgaristan emâreti nâmına ictim'ada kapu kethdâlık ateşesi Üstüyanof bulunmuşdur.

7 Eylül, İstanbul:

Evvelki cum'aertesi günü Alman sefîri huzûr-ı şâhâneye çıkıp pâdişâhla üççâr-ı yek sâat kadar konuşmuşdur.

Alman sefîri bu ziyâretde hem pâdişâhın hem de kerîmesi Rukiye Sultanın sıhhatlerini istifsâr eylemişdir.

Rusya Buhranı

6 Eylül, Petersburg 'dan

Terepofun cenaze alayı bu gün icrâ edildi. Cenâze alayı fevka'l-âde merâime icrâ edildi. Cenâzede bi'l-cümle grandükler hâzır bulundu.

Terepofun yerine saray muhâfızlığına bâ irâde-i Çârî Jandarma Kumandanı Dedelin ta'yîn edildi.

Rus Japon Gemicilerin Çarpışması

Kamaçanka Sâhili üzerinde balık saydıyla uğraşan Japon kayıkçılarıyla bir Rus karakol gemisi ârasında vukû' bulan müsâdemede Ruslardan on dokuz nefer mecrûh bir yaralı, Japonlardan da on iki kişi mecrûh düşmüştür.

İran'da İğtişâş

Şâh-ı İran kânun-ı esâsîyi ilan etti. Ama henüz daha Tahran'da karışıklık bitmedi.

Bu defa Tercüman refikimizde okuduğumuza göre millet meclisine

mebuslar daha intihâb edilmedi. Millet meclisinin teşkîli hakkında sadr-ı 'âzâmın tertîb ettiği lâyihayı ulemâ-i memleket kabûl etmedi. Kendi lâyihâlarının kabûlünü istediler. İş şimdi şâhın elinde. Ne olacağı belli değil.

Geçenlerde ulemâ ve tüccârân-ı mu'tebere akd ettikleri bir meclisde hükûmetin harekâtını muâhaze ettiler.

Büyük ve sözü geçer tüccârândan birisi dükkanların, bâzarların kapadılmasını teklîf etti. Bundan sonra hürriyet taleb eden ahâlînin sergerdelerinden 25 kişi İngiliz sefârethânesine ilticâ edip hzret-i şâh-ı ulemâ-yı memleketin lâyihasını kabûl ve sadr-ı a2zam ile bir kaç hürriyet düşmanı memurları azl etmedikçe dışarı çıkamaya-

Sayfa 4

-cıklarını bildirdiler.

Dükkânlar açılmadı. Ahâlî yeneden İngiliz sefâretine ilticâ ediyorlar.

İngilizlere Müjde!

Hindistan'da ihtilâller baş göstermeğe başladı. Makedonyâdaki mesârif-i askeriyenin tenkîsini tavsiye eden dostumuza biz de bundan sonra Hindistan'da mukîm İngiliz askerinin çikolata masrafını azâltmasını tavsiye ederiz.

Vukûât-ı âtiye " Tercümân" refikimizden muktebesdir.: Kalkose'den vârid haberlere göre bu sene pirinç mahsûlü olmadığından Bengale kıt'asında açlık zuhûr edip pirinç fiyatları çok yükselmiştir.

Yerliler anbarları yağma ediyor. Çinor şehrinde teşkil olunmuş "Altun Bengale" nân gizli cem'iyet ahâlîye dağıtdığı bir beyânnâmede Hindistan'da İngilizleri koğub vatani kurtarmak yolunda can fedâ etmek isteyen 50 bin kadar gönüllü 'adem lâzım ilân etmiştir.

Kaltoga'dan vârid son telgrâflara göre "Altun Bengale" Cem'iyeti Hindîler ile müslümanların birlik olub Hindistan'dan tard etmek için da'vetnâmeler neşr etmiştir.

Lâkin şimdilik kabîle başları ittifâk edemiyorlar. Eğer hükûmet bu hareketin önünü almaz ise ileride Hindistan'da büyük karışıklık çıkacağı derkârdır.

Girit'de İhtilal Korkusu

Girit meclis-i mebusânında hükûmet-i hâzıra tarafdârları geçen gün düvel-i hâmiye-i muazzama konsoloslarına birer beyânnâme gönderip mehâkim-i adliyenin ecnebî memurları İdâ

resinden çıkarılıp Giritlilere teslim edilmesini talep etiler. Giritliler bu arzûları isâf edilmediği takdirde vukû' bulacak her ne gûnâ fenâlıklardan mes'ûl tutulmâmâlarını da beyân ediyorlar. Yani düvel-i hâmiye konsoloslarını ihtilâl yapacağız diye tahdîd ediyorlar.

Boparti rüesâsı bir de Prens Jorj'un tekrâr Girit'e avdeti esbâbını te'mîne çâlişiyorlar.

Hanya'da bulunan beyne'l-milel jandarma efrâdı kumandanı bulunan Fransız Koloneli Mösyö Lobanski ma'iyetine ve etrâfa jandarma taburlarının hâzırlıkda bulunması emrini vermiştir.

Bank-ı Şehinşah-ı İran

Bank-I Şehinşâh-I İran nâm banka yirmi milyon tumana kadar kâğıd akçeyi mübâdeleye çıkardığından Oteri Tebrizli İrânînin birisi" El-hadîde" nâm Fârisî gazeteye yazdığı mektûbda "İş bu boş kâğıdları altun ve gümüş yerine verub harc ettiriyorlar. Bakalım bu vücûhâtın zâmini kimdir? İran Devleti , veya İngiltere midir?" deyu manâlı bir suâl ve izhâr şübhe ediyor.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları, kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Rica

Mûzi'lerimize ricâ ederiz, Ağustos ve Temmuz hâsılâtı eylül beşe kadar göndersinler.

Müdür ve Muharriri Edhem Rûhî

5.42.Balkan Gazetesi, Sayı 46, 10 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 46

Pazar

10 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filiba de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

GİRİT

Düvel-i hâmiyenin Girit hakkında verdikleri kararın tercümesidir:

- 1- Bilâ ifâte-i vâkit jandarma ıslâhına ve bir milis askeri ihdasa teşebbüs edilecektir. Milis teşkilâtında Yunanlılar, yavaş yavaş Giritlilerle mezc olunabilir yalnız Girit milisi hizmetine girecek Yunan zâbitleri kendilerinin Yunan Hızırı Ordusu defterlerinden ihrâcı meşrûtdur.
- 2-Birinci madde mücebince teşkil ve fevka'l-âde komiserin taht-ı idaresine vaz' eyleyecek Girit jandarması ve milis askeri cezirede intizam ve âsâyişi temin eder etmez , müslümanların himayesi temin olunur olunmaz, kuvâ-yı askeriye-i düveliye cezireyi terk edeceklerdir.
- 3- İstikrâzâtın te'mîn-i ukûduna muktezî yüzde üç ilâve-i rüsûm temdid olunmuştur. Buna istinâden 9.300.000 franklık bir istikrâz akd edilecek, bunun 3.300.000 frangı yerli ve Yunanlılardan mutâzarrır olânlara , derhâl tazmînât itâsına hasr edilecek mâbâkîsi cezirede umur-ı nafiaya sarf olunacaktır.
- 4-Düyûn-ı umûmiye-i Yunaniye komisyonunun mıntıka-i idaresi Girit'de teşkil olunacak ve buna müteferri' devâirin teşkil ve ihdası bir ecnebi memura tevdi' edilecektir. Mûmâ ileyh meclis-i umûmiyeye senevî bir rapor takdîm
- 5-Livâlar mecâlis-i umûmiyesinin umûr-ı câriye için müşâvir ve mes'ûle mürâcaatı tavsiye olunur. Müşâvir prensinin kudret-i idariyesi bu suretle tevessü' edecektir. Fakat bu hususda fevka'lâde komiserin nüfûz-ı şahsîsine mûcib-i iğbirâr olacak herekâtdan tevakkî olunmak lâzımdır.
- 6- Ârası tarafından ikrâz edilen dört milyon frangın fâiz ve amortisman te'diyâtı 1911 senesine kadar te'hîr edilecektir.
- 7- Türkiye ile Girit ârasında sürüklenen müşkilâtın meselâ: Sançak meselesi, Osmanlı habishânelerinde mevkûf Giritlilerin avrâk-ı adliyesi, hakk-ı re'y(vüt)mübâhasesi, telgrâf ücretleri, kadıların tayîni Türkiye'de ve memâlik-i ecnebiyede geşt u güzâr eden Giritlilerin himayesi gibi mesailin hâlli için İstanbul süferâsına ta'lîmât irsâl edilecektir.
- 8-Hristiyanların müslümanların müsâvât-ı mutlaka ile muâmele görmesi, bi'l-hassa müsâvât-ı mezkûreye intihâb-ı memurîn hususunda dikkat olunması lazımdır. Nısfı Giritli , nısfı ârası konsoloslarından mürekkeb bir komisyon teşkili ile, bu güne kadar câmi'mezarlık gibi müslümanlar zararına îkâ edilen istimlâk muâmelâtının redkîki mukrezîdir.

Düvel-i hâmiye, islâhat-ı mensurenin icrâ'sı için meclis-i millî tarafından kânûn-ı esâsinin bazı maddelerinin ta'dîli elzem bulunduğundan kâni'dirler. Mevâdd-ı mezkûre şunlardır: Milis teşkîlâtı, usûl-i istimlâk meclis

Sayfa 2

Millinin in'ikâd -ı senevisi, mizan-ı mali-i senevi, hüen-i intihâb ve sebat ve vazîfe ile isitiklal temin edilen memurlardan mürekkebe bir teftiş-i mali heyetinin teşkili.

Doğru söz

MAÂRİF NÂM MUKADDESE BİR TEŞVİK

Vârna'dan yazılıyor.

Ey din kardaşlar!

Min gayr-ı hadd tahrîrine ictisâr eyledğim vâra-ı âcizî nin nazar-ı dikkatle mütâlaasını rica ederim. Zîrâ mektûbum kimseine şahsına taallük eder âdî bir keyfiyete mebnî değil, milletimizin terakkî ve tefeyyüzü için düşünülmüş bir temennîyi muhtevîdir.

Hepimiz anladık ki mârifimizin fikdânı ve noksanından dolayı milletimiz helak oluyor. Bizim yegâne-i vesîle-i necâtımız esbâb-ı maârifimizin tevsîfine gayret ve hizmet olacak. Bu cihetle encümenlerimiz, mekteblerimizin günden güne terakkîsi neye menût ise bunu her dakika düşünmeli .

Sakın bir garâza haml edilmesin Nazar-ı vicdan ile bakarsak kimse inkar edemezki Vârnamız mektebleri de henüz hiç bir eser-i terakkî göstermedi. Çünkü kabahat kimse de değil. Millet ulularımızın da bu işte akli ermemesinden . Cehâletimizden meselâ ne gibi. Muallim efendilerin yeni usûlde tertîb ve tanzîm eyledikleri mekteb programları ki eski usullere nisbetle şubhesiz daha nâfi' iken encümenimiz sandık emîni Kavârnalı Hâlil Efendi bunu tasvîb etmediler. Bunun için mekteblerimiz de usûl-i cedîde üzere ta'lîm edilmeyub bir takım eski usûlde programlar ta'kîb eyledi. Hâlbu ki bunların hiç bir semere-i bâhiresi, birterakkî-i zâhirî bile görülemedi.

Ey kardaşlar! Kusrumuzu görelim. Bu ayıb değildir. Biz kimsenin şahsını tahkîr etmek istemiyoruz. Ancak zamâna göre ne eksikimiz vârsa anları tekmîl edelim.

temennisindeyiz.

Mâh-ı cârînin on yedisinde Vârna'da belediye intihâbı olacak. Bu intihâbdan bi'l-istifâde el birliğiyle, muktedir, milletin islâhına, maârifimizin

tevsîine muktedir genc efendilerimizden ibâret bir encümen intihâb edelim. Mektebelerimizin bu sûretle istikbâline çalışalım.

İmza: Mahfûz
"Balkan"

Bu mektup sâhibinin îfâ desini cidden şâyân-ı dikkatdir. Biz kimsenin şahsını tefrîk etmeksizin Vârna encümeni kimlerden ibâret olursa olsun şunu temennî ederiz ki âhiren Şumnu da teşekkül eden muallimler cem'iyeti reîsi ve a'zası efendiler tarafından tanzîm ve tertîb edilen usûl-- tadrîs bütün mektebelerimizde tatbik edilsin. Emin olalımki eskedendaha nâfi' daha güzel netîceler verecektir. Encümenlerimizden bunu temennî ederiz.

Dahili

Fehametlu prens hazretleri dünki gün Sofya'ya muâvedet buyurmuşlardır.

Mâh-ı cârînin on dördünde icrâsı musammem askerî manevranın ordugâhı banâ Kostanidza ittihâd edilmiştir. Askerî resm geçidi dahi aynı mahâlde icrâ' edilecektir.

Manevrada hâzır bulunacak ecnebî konsolosları ataşe militerleri için ihtiman kasabasında ikâmetgâh hâzırlanmıştır.

Osmanlı ve Bulgar ticâret muâhedenâmesinde imzâlanacak olân takrîrin mütâlaası için geçen pençsenbe günü Bulgar ve Osmanlı mebûsları tekrar ecitim'a etmişlerdir.

Sayfa 3

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Sultanın Sıhhati

Bir kaç günden beri kesb-i ifâkat eylediği tevâtür edilen zât-ı şâhânenin hastalığı yine nüks ettiği ve kesb-i vehâmet üzere bulunduğu Viyana telgrâflarında görülmüştür.

Zâten mevsûku'l-kelim bir takım matbûât dahi Doktor Burgema'nın ameliyâtsiz tedâvî mümkün olamayacağı hakkındaki raporunu tasdîk eylemiştir.

Viyana telgrâflarının esâssızlığı tekzîb eder Osmanlı sefârethânesine henüz bir haber-i resmî gelmemiştir.

Düngü gün Doktor Burgeman İstanbul'u terk ile Almanya'ya avdet etmiştir.

Doktor Burgema'nın esnâ-yı avdetinde kendisine bir çok ecnebî gazetesi muhâbirleri mürâcaatla zât-ı şâhânenin sıhhati hakkında ma'lûmât-ı sahîhha istemişler se de Doktor Burgeman gâyet mübhem bir sükût ile cevâb vermiştir.

Doktor Burgema'nın bu sükûtu kânûn-ı tıbbın en mühim bir bendidir. Değil bir pâdişâhın en fakîr bir hastanın sıhhati son nefesinde iken bile doktor tarafından ümitsizliğe telakkî edilemez. Ve ale'l-husûs hastanın mukarrabînine hakikat-i hâl söylenemez. Doktor Burgema'nın sükûtu bu nezâket-i resmiyeye haml ediliyor.

8 Eylül, İstanbul'dan:

Yemen'den Bâb-ı Âlîye vârid telgrâflara göre müşir Feyzi Paşa San'a'da âsîleri hayli hezîmete uğratmıştır.

Feyzi Paşa'nın imdâdsız ve mühimmâtsiz olarak dişi tırnağa takub göstermiş ve göstermekde olduğu mukâvemet Avrupâ gazetelerince bile takdîr ediliyor.

Geçen cahârşenbe günü in'ikâd eden meclis-i hâss-ı vükelâ İngiltere sefâretinin gümrük rüsûmunun tezyîdi hakkındaki notasını mütâlaa ve müzâkere etmiştir.

Meclis-i hâss-ı vükelâ İngiltere sefâretinin Makedonyâdaki mesârif-i askeriyemizin tenkîsi hakkındaki teklîfâtını kat'iyen kabûl etmemeğe karar vermiştir.

Bâb-ı Âlînin şu karar-ı kat'isi karşusunda İngiltere'nin ne vaz'iyet alacağı henüz kesdirilemez.

Bâb-ı Âlî âhiren süferâ-yı muazzamaya verdiği bir notada Bulgaristan'a karşı tedârükât-ı harbiyede bulunduğu şâyiasını tekzîb etmiştir. Binâen aleyh görülen komite iğtişâşâtı ve bazı emâreler üzerine Edirne'ye 84 ve Manâstır'a 36 batarya serî ateşli top gönderildiğini. Hatt-ı imtiyâzlara müteveccih şoselerin ise bir seneden beri tadrîcen inşâ eylediğini . Bu inşâatın yeni bir olmadığını yine bu notada beyân ediyor.

Rusya Buhramı

7 Eylül, Viyana'dan:

Rusya Çarı mâh-ı cârînin önüne doğru Sarskoyaslo'ya gelecekmiş. Peterhof'a gelmeyub Sarskoyaslo'ya inmesi ise saraya avdetinden bir sû-i kasde hedef olmak korkusundandır.

Suikast Korkusu

General Terepofun cenâze alayında âile-i imparatorndan kimse bulunmamıştır.Çünkü yakında bütün âile-i imparatorînin mahv edilmeleri için kurulan bir sûikasd plânı haber verilmiş. Âile-i imparatorî efrâdı bu korku ile cenâze alayı günü firâr etmişlerdir.

Grandükler Kaçıyor

Fırka-i Ahrârın sû-i kasdinden ürken grandükler dahi birer birer Rusya'yı terk ile memâlik-i ecnebiyeye firâra başla

Sayfa 4

Darısı bizim müstebitlerin başına ? Cenâb- Allah onlara da bir "Eyne'l-mefer" günü idrâk ettireceğinden emîniz.

Petersburg'da Sefalet

Bu güne kadar Petersburg'da emsâli görülmemiş bir sefâlet hükümfermâdır. Sokaklarda dilenceden geçilmiyor. Hele o yalın ayak, çıplak her adımda bir sürü çoluk çocuk ekmek pârası dilenirken yürek dayanmaz.

Bu çıplak çocuklar tramvayların , arabaların arkasından koşarak " Yâ hû bizim bâbalarımız amele idi. Anlar sürgün oldu habs oldu. Bizi aç bırakmayınız açız,karnımız açdır. Ekmek pârası 'Allah rızası için" diye feryâd ediyorlar.

Şimdi önümüz kışdır. Ya bu sefillerin hâli kışın ne olacak? Her hâlde bu sefâlet Rusya'nın belki altını üstüne getirecektir.

Kolonel Rahveltin Suret-i Katli

Kolonel Rahveltin sûret-i katli hakkında polis nezâretinin raporu şudur:

Kolonel tramvay ile şehre iniyordu. Esnâ-yı avdetinde gazete mütâlaasıyla meşgûl idi. Tramvay'dan indiği zamân arkasına bir kaç kişi takılmışdı. Kolonel bunları görmedi. Zâten âzametinden etrâfına bile bakınmazdı. Kolonel arabada giderken arkadan koşanlardan biri arabaya sıçrayub rovelveri göğsüne dayadı Bu sûretle vuruldu.

Garip Cinayetler

Geçen cuma günü Filibe mülhekâtından olân Çine'de Loçineli Poturnak Abdi ile kulübeli Bozo Mustafa isminde iki kişeden birisi kapusunun önündebiri de sokakda katl edilmiş. Kâtiller derdest edilememiştir.

Cinâyetin garîbliği alâ melei'n-nâs katl edilen bu zavallıların kâtilleri henüz meydâna çıkmamasındadır. Bu işdeki fenâlığın menba'ı her hâlde mahâllî müdde-i umûmîliğinin meydâna çıkaracağını ümîd ve temennî eyleriz.

İlan

Son Sistem Kuyumcu Emniyet

Agop Torosyan

Burgazda "Sen kiril ve metod" sokağında Çapinopolu binâsında:

Yüzük, küpeler, broşlar, kadın altun sâatleri sarkancalar misüllü her nev' elmas tezyînâtı ve cevâhirin âhiren ameliyâthâneme vürûd ettiğini ilân eylerim.

İğneler, küpeler, yüzükler ve monoğram hurufâtı ve sarkancalar, broşlar, nişân hâlkaları ve sâir altun ve gümüş tezyînâtına âid sipârişler dahi kabul edilir.

MÜHÜRLER VE SERLEVHÂLAR İMÂL EDİLİR.

Temiz, serî' iş ehven fiyat

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccar faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür ve muharriri Edhem Rûhî

5.43.Balkan Gazetesi, Sayı 48, 13 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 48

Çarşamba

13 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” fran

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Bulgaristan'da Evkaf-ı İslamiye

Bulgaristan'ın bilâ istisnâ hemen her kasabasında bulunan amucalarımız bile şu evkâf gürültüsüne bîgâne değildirlir çünkü bütün Bulgaristan ahâli-i İslâmiyesini yekdiğerine katan hatta bâbayı evlâda düşman eden bu meseledir.

Yani vakfı sen yiyeceksin ben yiyeceğim kavgasıdır ki Bulgaristan'da ahâli-i İslâmiyeyi gün begün zilletten zillete , zillet-i inkırâz ve perîşânîye düşürüyor.

Âbâ u ecdâdımız bu müessesâtı , bu mebânîyi bu hayrâtı millete ne için vakf etmişlerdir? Milletın hayr ve selâmetine taallük edecek umûrda sarf edilerek istikbâl-i millîmiz şerîatımız mâdâmu'lhayât pâyidâr olsun içindü.

Milletın hayrına taallük eden ihtiyâcât-ı ictimâiye yok idi. Bizim yegâne noksanımız maârifsizliğimiz, cehlimiz fazîletsizliğimiz idi. Bize bu ihtiyâc def edecek haysiyet-i şer'iyemizi şerîatımız hâiz olduğu feyz ve haysiyetle te'yîd edecek yegâne sebep mektebler idi. Âbâ u ecdâdımızın rûhunu irşâd edecek anların maksûd-ı eazzi olân hayrâtı te'mîn edecek esbâb yegâne-i ulyâ bu idi.

Hakîkat böyle olduğu hâlde ya biz ne yapıyoruz? Vakfullah ki emânetullahdır. Huzûr-ı şerîatde yetîm malıyla birdir. Biz ise bu Allâh emânetlerini teammüden mahv ed-

-yoruz. Veya mahv olduklarını görüyoruz da yine Allâh'dan , dinden îmândan, hayâdan, nâmusdan bahs ediyoruz.

Daha ilerüsü vâr. Daha müdhîşi vâr. Milletın mürşid-i âgâhı mürebbi-i hissiyatı olmağla muvazzaf, verese-i enbiyâ olduklarını söyleyen ve hakîkatde birer şeytân ahrasdan farkları olmayan bir takım hacılarımız, hocalarımız, müffîlerimiz, imâmlarımız bu hizb-i edânıniserâmedânını teşkîl eder. Anların ömürlerini vakf yemeğe, hırsızlık yani arsızlıkla idâmeye hasr eder. Anlar ya bi'z-zât veya dolayısıyla vakfa ahaninden hırsızlığa âlet olmakdan utanmazlarsa şuna buna, câhil gürûhuna ne kalır ki?

Ya bu hâl ile sonumuz ne olacak? Yâ hû kangrımı korudu ey ümmet-i Muhammed'

Şerîat-i Ahmediye'nin , hukûk-ı akdesimizin bu derece tahkîr ve teaddîye uğradığı acabâ g-hangi devirde , hangi asırda görüldü?

Sâika-i teessür ile, bir infîâl-i vicdânî ile yazdığımız şu mukddemeye zeylen yarın, o bir gün bazı misâller, fakat sâbit, muhakkak bir takım denâetler , irtikâblar

yazacağız. Ta ki mmet-i Muhammedesbâb-ı mahvımızı can gözüyle görsün. Biz niçin mahv oluyoruz. Millet anlasın.

Yarın ki nüshamızda âhiren Filibe müfti-i lâhiki ükrü Osmanofun uhde-i mes'ûliyetinde kalacak olân, kânûn-ı beldeye dahi muhâlif müdhiş bir kaç irtikâb ve bi'l-hassa iki kapulu han meselesini teşhîr edeceğiz

Sayfa 2

Bu mesele müddeâ-yı millîmizin ufak bir numunesidir. Evladiyet vakfından olân bir mebna, bakınız nasıl mahv oluyor. Kârîlerimizin yarı ki nüshamızda bu vâkayı can gözüyle okumalarını İslâmiyet ve insâniyet nâmına rica ediyoruz.

Bundan böyle de şeref ve hayât-ı millîmize düşman add eylediğimiz vakıfvârlarımız olsun. Avene-i hûnesi olsun, eğer alanları açık, şerm ve haya etmezlerse mahkeme kapuları açıktır. Her denâeti her irtikâbı , evrâk-ı resmiye ile noteryoslara yazılmış evrâk ile bile isbâta hâzırız.

İran'da Hukuk-ı İntihab

Şâh-ı İran meclis-i mebusânı küşad eylediği gibi meclis-i mebusan nizâ'mnâmesi de tasdik ve ısdar eylemiştir.

İran'da otuz yaşından yetmiş yaşına kadar okumak yazmak bilen her erkek hakk-ı intihba dâhil olmuş ancak hükümet memurlarıyla memurîn-i adliye bu hakdan berîdir.

Acemistan'da devâir-i intihâbiye on ikiye taksim edilmiş ki bu on iki dâire-i intihâbiye altıdan dokuza kadar mebus çıkarabilecek bundan başka nüfus-i Tahran'da da on üçüncü dâire-i intihâbiye altmış mebus çıkaracak.

Bu hesâbca mebusların kâffesi 156 ya bağlı olur.

İntihablar zarflar içinde mahfûz intihâb pusulalarıyla yapılacak. Her mebusun müddet-i memuriyeti iki sene olacak, ve bu müddet zarfında her mebus taarruzdan maundur. Yani mebusların gerek tahrîren, gerek şifâhen vukû'bulacak ifâdâtı hiç bir sansüre tâbi değildir. . Tamamıyla serbesttir. Mebusların dini, ahlâkı, asâyiş-i umûmiyeyi muhill ifâdâtı meclis-i mebusân tarafından rü'yeti mûcib olacak ve her mebusun şahsını mes'ûl bırakacaktır.

Mebusların taltîf ve mükâfâtı mebusân tarafından tasvîb ve ta'yîn edilecek.

Meclis-i Mebusânda Bir Reîs ile İki Reîs Vekîli

Dört kâtib birer sene müddetle intihâb edilecek ve vilâyetler de intihâbât henüz bitmemiş bile olsa Tahran dâire-i intihâbiyesinin ki hitâm bulur bulmaz meclis-i mebusân küşad edilecek ve ilk ictimâ'da bi'z-zât şah riyâset edecektir.

Balkan

Îrânî dindaşlarımızın şu saâdet hâlini ve bu saâdet-i hâlin bâis ve müsebbibi ve zamânımızda bütün İslâm hükümdarlarına nümûne-i imtisâl olmağla şâyân olan Acem şâhını vicdânın en derin hisleriye imdi tebrîk ve tahsîn etmemek elde değildir.

İstibdâd nedir? İstibdâd bir belâdır ki âher müstebidleri kahr ve zelîl eder. Hriyet ve adâlet ise hâdimlerini insâniyet pâyidâr oldukça sertâc-ı âlem eder. Bizim Yıldız nişinlerin şimdi kulakları çınlasın!...

Türkiye ve Bulgaristan

Devlet-i Âliyye ile Bulgaristan emâreti beyninde akd olunacak îtilâfnâme-i ticârî hakkında teşekkül edip âhiren ikmâl-i müzâkere eylemiş olan komisyon dün rüsûmât-ı emânet-i celîlesi dâiresinde in'ikâd ederek mezkûr îtilâfnâme-i ticârînin metni hakkında müzâkerât cereyân eylemiştir. Müzâkerât-ı vâkıada komisyona memur olub geçenlerde îtilâfnâme-i ticârî lâyihası ile merbûtatını müstahsiben Sofya'ya azîmet ve âhiren Dersaâdete avdet etmiş olan Üstüyanof Efendi dahi hâzır bulunmuştur. Mûmaileyh Üstüyanof Efendi bir iki güne kadar zikr olunan îtilâfnâme-i ticârî lâyihasıyla merbûtatını müstahsiben yine Sofya'ya gidecektir.

İKDAM

Sofya'da Pehlivanlar

Sofya muhâbirimizden:

Mâh-ı cârînin ikinci günü Sofya'da toplanan

Sayfa 3

pehlivanların altmış kişisi Tuna boyundan, yirmi şarkdan gelmiş idi ki bu yirmi kişinin yedisi Bulgar, kusuru Çepne , Kırcuma Tâtâr pazarcıklı idi.

Orta-yı şimâlden bir Bulgar pehlivanı ile Çepneli ve Hacı oğlu Pazârcıklı iki Türk genc kazândılar. İkinci ortayı ise Çepneli Musa Pehlivan aldı. Baş ise üstüneli kızan Muhammed pehlivan ile şimâlîlerin en kuvvetli ve cesûr pehlivanlarından ma'dûd bulunan Kızılıcıklı Mahmud Pehlivan düşdü. Bundan sonra Üstüneli kızan Muhammed'e karşı Pangal Pehlivan çıkıdı. Muhammed Pehlivan Pangalı yendi. Kırçepeli Değirmenci oğlu Hüseyin Pehlivan ile bir Bulgar pehlivanı güreşdiler. Değirmencioğlu Bulgar gencini yendikten sonra kendisine karşı çıkan Şumnulu Dânakör Muhammed Pehlivan ile güreşdiler. Güreş 17 dakîka devâm ettiği hâlde yenişemediler. Berabere kaldılar.

Ve'l-hâsıl 60 kişiye karşı 20 kişi şarklı çıktı. Başî kazândılar. Güreşe gelen şimâflilerin hepsi Avrupâ pehlivanı iseler de içlerinde daha büyükçeleri sayılân Tevfik ve Pars nişânını taşıyan İbrahim Pehlivanlar korkudan meydana çıkamadılar.

Üçüncü ortayı kazânan üç kişiye elli frang ikinci ortayı kazanan Çepneli Musa Pehlivana 200 frank va'd ve ilân olunduğu hâlde 90 frang verdiler. Başî kazânan Üstüneli kızan Muhammed pehlivana ise 300 frank veilecği ilan olduğu hâlde 150 frank bahşîş verilmiştir.

Kır Çepneli Değirmenci oğlu Hüseyin Pehlivan ile Şumnulu Dânağöz Muhammed pehlivan yenişemedikleri için hiç bahşîş alamadılar.

Telgraf Havadisi

10 Eylül, İstanbul:

Zât-ı şâhâne İtalya ve Avusturya sefirlerini kabulden sonra Rusya sefiri Zinovoyafi dahi mülâkâta dahi kabul etmiştir.

Mâbeynden cemâhîr müttefika-i Ameika seîri Mösyö (Leyşman) gelecek cum'a gnü resmen kabûl edilecği tebliğ olunmuştur. Bu gün Amerikâ sefiri Bâb-ı Âli tarafından bu sûretle tebliğâtı sefârete icrâ etmesi hasebiyle resmen tanınmış oluyor.

Osmanlı İnan Hududu Komisyonu

10 Eylül , İstanbul:

Osmanlı İnan Hudûdunu ta'yîn ile bîtaraf nokta üzerinde tarafeynin salahiyeti tahdîdiyle memur komisyon (Pozevet) de ictimâ' etmiştir. İnan'ın (Laheyca) arazisinde bulunan mezkûr (Pozevet) kasabası e'ân asâkir-i Osmaniye'nin taht-ı işgâlinde bulunduğundan İnan memurları kasaba-i mezkûra tahliye edilmedikçe müzâkerâta iştirâk etmeyeceklerini beyân etmişlerdir.

Girit Hakkında

Girit'e vali tayin edilecek kimsenin intihâbı için Yunan kralına salâhiyet verildiğini düvel-i ecnebiye Girit hükûmetine resmen tebliğ etmiştir.

Pren Gorgi neşr ettiği bir beyânnâmede Girit vâlisinin sûret-i tayîn ve intihâbı hakkında düvel-i ecnebiyyenin kararı Girit meselesinin kat'iyyen hâlli için büyük bir hatve olduğunu ve Girit âmâlinin yevm-i husûlü pek kar

Sayfa 4

yub olduğu ümîdiyle adayı terke artık müsaadesi olduğunu beyân etmiştir.

Şimdiye kadar iki seneden ibâret olân Giritli vali müddet-i memurînleri ba'demâ beş seneye iblâğ eyleyeceklerdir.

10 Eylül Âtina:

Prens Horki'yi Yunanistan'a getirmek için bir vapur refakatinde zırlı olduğu hâlde bu gün Girit'e azîmet etmiştir.

Papağal

Bu hafta Papağal Makedonyâ'nın ma'rûz bulunduğu vaz'iyet-i siyâsiyeyi tasvîr ediyor. Levhanın orta yerine ki kırmızı fistanlı kız Makedonyâ'dır. Kızın sağ tarafında durub sağ elini sıkıan uzun sakallı , gocuklu Gospodin Rusya'dır. Arkasından beline sarılmak isteyen burma bıyıklı o feyserler Almanya ile Avusturya'dır. Kızın sol elini iki eli ârasına almış olân çatal sakallı, tek gözlüklü çenetlemen ise İngilizdir.

Levhanın biri yanında ıslâhat planına dayanmış boylara bakan kırmızı fesli sakallı Türkiye'dir. Aşağı tarafda, saru fistanlı, tûfengi düşmüş, ağzı açık kalmış ağlayan Yunan'dır. Beri tarafda "Âh Rum' Ben sana demedim mi? Makedonyâ benimdir diye bağıma, bizim havgamız sonra Avrupâlîların yağmasına sebep olack demedimmiydi. Gördüğümü bu mösyöleri Makedonyâ'yı ne sana bırakacaklar ne de banâ" diye bağİran Bulgar'dır.

Açık Cevap

Geçen gün Levn Palanga encümeni tarafından yapılan piyango ikramiyelerini Filibe'den üç kişi kazânmış oldukları hâlde bu üç kişedenikisi henüz Levn encümeni reîsi Hasan Efendi2ye biletlerini göndermemişlerdir. Göndermeleri rica olunur.

İlan

Son Sistem Kuyumcu Emniyet

Agop Torosyan

Burgazda "Sen kiril ve metod" sokağında Çapinopolu binâsında:

Yüzük, küpeler, broşlar, kadın altun sâatleri sarkancalar misüllü her nev' elmas tezyînâtı ve cevâhirin âhiren ameliyâthâneme vürûd ettiğini ilan eylerim.

İğneler, küpeler, yüzükler ve monoğram hurufâtı ve sarkancalar, broşlar, nişân hâlkaları ve sâir altun ve gümüş tezyînâtına âid sipârişler dahi kabul edilir.

MÜHÜRLER VE SERLEVHÂLAR İMÂL EDİLİR.

Temiz, serî' iş ehven fiyat

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür ve Muhariri Edhem Rûh

5.44.Balkan Gazetesi, Sayı 49, 14 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 49

Perşembe

14 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

İki Kapulu Han Vakfı :

Dünki nüshamızda Filibe evkâf-ı İslâmiyesinin ve hatta bütün Bulgaristan'da mevcûd evkâf-ı İslâmiyenin uğradığı sû-i isti'mâlatdan , irtik'abdan kanûnsuzlukdan bahs ile bunlardan bir nümûne almak üzere şu bir kaç gün zarfında Filibe'de İki Kapulu Han Vaffi'nin nasıl bir desîse-i hâinâne ile mahv edilmekte olduğunu

yâzacağımız demişdik. Filibe'nin Uzun Çaşusunda kâin evlâdiyet vakfından Bu iki kapulu hanın mütevellisi vekili dört seneden beri Rukiye hanım isminde bir kadındı. Bu kadının bütün müddet-i vekaleti zamânında hiç bir hesâb vermediğinden şikayetle evlâd-ı vakf tarafından verilen bir istid'a üzerine mûmâ ileyhâ mahkeme-i şer'iyeye celb olunarak üçünün lefi mürecâviz zimmeti tebeyyün etmekle mûmâ ileyhâ müfti-i ma'zûl Süleyman Faik Efendi tarafından vekaletden muvakkaten azl edilerek müteveli-i asıl Emin Beyin celbine karar verilir. Müteveli Emin Beyin Filibe'ye muvâsalatı müfti-i sâbık Süleyman Fâik Efendi azli zamânına tesâdüf ettiğinden "Kurd bulanık havâyı sever." Fehavâsında târihten dört beş sene mukaddem denâset-i ahlâkiyesi , alçaklığı sebebiyle ahâli-i İslâmiyenin arkasında nâmaz kılmaları tahrîm edilen ve ve hâl-i hâzırda hiç bir salâhiyet ve sîfâ t-ı resmiyesi olmadığı hâlde bütün bu fitne ve fesâdın pîsidârı olân bir imâm işe müdâhâle ederek Emin Beye şu yolda bir ültûmatom verir: Eğer tevliyetin umûr ve husûsî ru'yetini vekîl-i mutlak ta'yîn edersen cânib-i vakfa olân zimmetden sarf-ı

Eyleyececi gibi mesârif-i râhiye ve sîre olarak (?) sana bir hayli meblağ dahi verilecektir. Aksi takdîrde azlin muhakkaktır."

Bu sözlerin sâhibi olân imâm efendinin ne vicdansız , ne alçak bir fitrat ve bi'l-hassa Mfti Şükrü Osmanof'un canpâresi olduğunu bilen Emin Bey sâikaî havf ve ihtirâzla imâmın teklifine girindâde-i inkıyâd olur. Emin Beyin buna razı olduğunu duyan evlâd-ı vakf ise vekâletin yine evlâddan Şevki Bey ismine yapılmasını bâ istid'a talep ederler. Müteveli ve evlâd-ı vakf mahkeme-i şer'iyeye toplanır. Kulağı kırışde olân imâm efendi işi çakar. Şevki Beyi bir tarafa alır. Her ne söylerse söyler. Birlikde mahkeme-i şer'iyeye odasına girerler. Müfti-i hâzır Şükrü Osmanof'un verdiği karar-ı âfî okunur.:" Mahkeme-i şer'iyede mahfûz muhâsebe mûcebince iki kapulu han mütevellisi vekîl Rukiye hanımın her ne kadar üç dört bin lef kadar zimmeti gözükiyorsa da cihet-i tevliyet olarak bâ hüccet-i şer'iyeye müteveli Emin Bey'e mahsûs şehri kırkar lef mâh bemâh mahsûb edilerek îfâ-yı din etmek suretiyle Emin Bey terbiye-i zimmet edebilir. Fakat bu günden itibâren umûr-ı tevliyetin ru'yetine Emin Beyin evlâddan Şevki Beyi vekîl-i mutlak ve maâhûd imâm efendiyi ve bir kaç hempâmı nâzır ta'yîn etmesi meşrûtdur." Bakınız ey ardaşlar! Hîle-i şer'iyeye yolunda değil mi? Müteveliilerin veya vekillerin şerâit-i vakfa riâyet edip etmediklerini tefîşe ve muhâsebe-i senevîsi talep etmeğe bi'z-zât

Hâkim-i şerîler ve mahâllî vakf komisyonları me'mûr iken böyle bir me'mûriyet-i kânûniye ve şer'iyeye hâricden bir kimsenin ta'yîn olunması ve ale'lhusus zillet-i ahlâkî hayasızlığı bütün Filibe hâlkı ındinde müslim, hâlf'u'l-'izâr bir sefilin müzmin-i cerîha hâlini almış bir meseleye sülûk gibi yapılandırılmasının sebebi Şükrü Osmanof'dan sorabilir miyiz?

Şükrü Osmanof belki buna da bir te'vîl-i garîb bulabilir. Fakat sivri demir çuvalda durur mu? Şimdi gelelim sadede:

Müteveli Emin Bey vekâlet-i matlûbeyi verir. Fakat vakıfdan on beş Napolyon veilmesini teklîf eder. Vekâletnâmenin kurtarılmasından serbest-i sürûr olân imâm efendi ve hempâları tarafından bu pare bilâ tereddüd edâ olunur. Fakat hemen Filibe'den def olması da(!?) kendisine tenbîh edilir.

Emin Bey yol hâzırlığında buluna dursun, bizim nâzır-ı şer'î(!) yani imâm efendi dört aydan beri koruduğu projesinin icrâsına başlar. Şöyle ki: Belediye tarafından tevsî'-i tarîk için istimlâk edilen mezkûr İki Kapulu Han cebhesinde vâki' iki bâb dükkanın hedmine başlanır. Sûret-i hedm ise bi'l-müzâyede icrâ edildiği gibi han-ı müstecirînin taht-ı istîcârında bulunan dört beş oda ve sâire dahi fazla olarak, taammüden yıkdırılır. Elde edilenenkâm kısm-ı küllîsi ve sağlamcaları nâzır-ı şer'î ! imâm efendinin devlerhânesine bir sür'at-i berkiye ile nakl olunur. Bâkîsi dahi vekil efendi ile evlâd u vakfdan bir takımları beyninde kardaş payı edilir.

Bizim imâm efendi ve maiyeti vakf ebkâzını Filibe ta'bîrince üleşerek dursun aksi gibi öte yandan han müste'ciri taht-ı istîcârında bulunan odaların da hod be hod yıkdırılmasından dolayı yevmî kırk lef hafıyyen zarar ve ziyân' da'vası açar.

Şimdi da'vâdan da vakfa terettüb edecek zarar-ı azîmden sarf-ı nazar gelelim ilinci ve son projeye:

İmam Efendi vekîl-i mutlaka birlikde zirâat bankasına gider. İki Kapulu Vakf hanı terhîn ederek yirmi sekiz bin lef istikrâz etmek sevdâsına düşer. Ne tatlı mama?!

Bu istikrâzdan maksad gûyâ hedm olunan yere üç aded kârgîr mağâza inşâsı imiş.!... Uzâtmayalım. Bankaya resmen ar-ı hâl verilir. Bankada para alınması mezkûr vakf hâne tapu ve plan çıkarılmasına menût olduğu nâzır efendiye tefhîm olunur. Derakab mukâvelât muharrirliğine mürâcaat edilir. Mukâvelât muharriri ise vekîl-i mutlak ile nâzır imâm efendiye tapu verilemeyeceğini tapu ancak müteveli-i asıl nâmına , o da mütîlikden bir kıt'a tasdîknâme getirmek şartıyla verilebileceğini cevâben söyler.

Bunun üzerine vekâletnâme elinden alınır alınmaz Filibe'den def' olması kendisüne tebliğ edilen Emin Beyin daha bir kaç gün Filibe'de oturmasını mer ederler. Fakat şurası şâyân-ı dikkatdir: ki vakfhânein terhîniyle bankadn yapılmak istenilen yirmi sekiz bin lefin istikrâzdan müteveli-i asıl Emin Beyin haberi yok!...

Nâzır imâm efendi Emin Beye der ki: "Hanın istimlâk eilecek kısmına belediye tarafından üç bin kûsur lef takdîr olunmuş hâlbu ki bu paranın alınması tapu çıkarılmağa vâbeste."

Emin Beyden alınan cevâb-ı muvâfakat üzerine tapu harcı ve mesâri-i sâire (!?) için tüccar bankasından vekîl-i mutlak nâmına imâm nâzır efendnin kefâletiyle sekiz yüz lef bir , diğeri bir zâtından da bir o kadar ve diğeri bir kimseden de beş yüz lef istikrâz ederler.

Bu arada Müftî Şükrü Osmanof da tapu verilmesi için mukâvelât muharrerliğine resmen bir tahrîrât gönderir. Bu sûretle işe nihâyet verilub tapu elde edildikde bilâ izâa-i vakt Filibe'den gitmesi için (!) müteveli Emin Bey evâmîr-i ekîde verilir.

Mâ ba'di ve son faslı yarın."

Sayfa 3

Telgraf Havadisi

Sultanın Sıhhati

"Tan" Gazetesine Dersââdetden çekilen telgrâfnâmeye nazaran Sultan Hamit hep muzdairb, hep hasta yaşıyor. Hastlığı amûd-ı fakrî yani bel kemiğindedir. Bir de sertan hastalığı ile musâbdır. Sertan böbreklere sirâyet etmiş olduğu cihetle yapılacak ameliyât zarardan başka bir hayrı müntec olmayacak imiş.

Doktor Burgeman Berlin'e avdet etmiş. Ve oradan Sultan Hamit'e Kayzer Vilhem suyu menba'larından okunyac suyu içmesini tavsiye etmiştir.

Prens Gorki Atina'da

Yunanistan'ın Pasara zırhlısı Prens Gorki'yi getirmek için Girit'e zimet etti. Ertesi günü Prens yine Âtina'ya avdet etti.

İSTANBUL HABERLERİ

Makedonya'da Yeni Jandarmalar :

Selanik Jandarma mektebinde ikmâl-i tahsîl eden on altı talebe Jorjis Paşa ile Miralay Câvid Beyin huzurunda imtihan vererek jandarma devâirine mühim me'mûriyetlere ta'yîn olunarak taltif edilmişlerdir.

Tedarukat-ı Askeriye Devam Ediyor.

"Naye Firaye" Gaetesinin İstanbul'dan aldığı bir telgrâf Havadisine göre beinci Üsküb, ikinci Veles ve dokuzuncu Seres firkaları seferber hâline girmek için Emir almışlar.

Bu firkaların ictimâında umûmîleri olacak ipin olack ise de eğri palanga ve cum'a-i bâlâda toplancakları me'mûldür.

"Rayter" şirketinin İstanbul'dan aldığı haberlere göre mavzer tüfengi ile teslîh edilmek üzere Üsküb ve Serzayıncı redif sınıfı efrâdı taht-ı silaha da'vet olunmuş ve bu sûretle hükûmet-i Osmaniye'nin arzu ettiği 64 tabur tamamıyla seferber hâline konmuşdur.

Keza bir çok mühimmât-ı harbiye Edirne'ye gönderilmekdedir.

Bulgaristanla Yeni Bir İhtilaf

Bulgaristan'dan memâlik-i Osmaniye'ye gönderilen hayvânâyım duhûlü men' edilmişdir.

Buna sebep olarak Bulgaristan hayvanlarında sârî bir hastalık olduğu gösterilmişse de hükûmet-i Osmaniye me'mûrünün ma'lûmâtı yanlış olduğundan bahisle verilen emrin geri alınması için Bulgaristan'ın İstanbul politika me'mûrluğu ma'rifetiyle teşebbüsât-ı lâzimedede bulunmuşdur.

Dahili

On günden beri İngiliz askeri müfettişlerinden bu tufur Sofya'da bulunmakddır.

Dün dahi İngiltere'nin Sofya konsolosu Bigata'nın biraderi Jadesi Bojam ile Makedonyâ Jandarma zâbitlerinden Henri ve Vaksi dhi Sofya'da gelmişdir.

Bu zâbitlerin mâh-ı cârînin on altısında ibtidâr edecek olân askerî manevralara bulunacklao me'mûldür.

Sayfa 4

Naçoyiç'in Azli

Bulgaristan'ın Dersaâdet maslâhat gûzarı Naçoyiç Efendininme'mûriyetinden İstifâ ile Sofya'ya geldiği ma'lûmdur. Bu kere Naçoyiç Efendinin kaâbûl-i istifasını müş'ir irâde-i prens "Dirjavan Vesenik" de görülmüştür.

Tazkiyat-ı Maliye

Vergü bekâyasının sür'at-i tahsîli zımında mukaddemen bir kaç defa mâliye nezâretinden tahsîldarlara evâmîr-i mahsûsa verilmiştir. Bu kere rekrar mâliye müfettişlerine Sancak ve kazâ ve mâliye Müdürlerine icrâ edilen tebliğat-ı âhirede bekâyânın mümkün mertebe sür'at-i tahsîli emr olunmuştur.

RUSYA BUHRANI

Yine Suikast

Peterhof Sarayı'nın bağçesinde evvelki gün yine bir bomba bulunmuştur.

Vefât eden saray çarı muhâfızı Terepofun yerine ta'yîn olunan da Dulin tahkîkât-ı şedideye girişerek bütün saray hâlkı taht-ı tevkîfe alınmış.

İstihbârât-ı mevsûkaya göre General de Dulin'e karşı üç el silah atılmış.

Düello

Petresbug'dan vârid bir telgrâfa göre Amiral Bezu Berazof eski baş vekil Lamsdorf'a hitâben şiddetli bir mektup göndermiş. Bunun netîcesi olarak bu iki zât arasında düello vukû'u melhûzdur.

Rusya Muhacirleri

Resmî bir istatistike göre eylül ibtidâsına kadar Sibiryâ'dan hicret edenlerin adedi 96561 kişiye bâliğ o-
-lub bunlardan 44.641 kişi köylü imiş.

Kuurupatki'nin Tecrübeleri

Rusya gazetelerinin neşriyâtına göre General Kurupatkin yakında gelip bir takım ictimâ'lar yaparak Rus- Japon muhârebesine dâir ahâliye malumât ve tafsilat verecektir. Kurupatkin'in muktedir bir kumandan olduğuna şübhe yok.

Geçen Osmanlı Rus muhârebesinde de şabkada bulunmuş olân Kurupatkin'in tecarüb-i harbiyesi, müşâhedâtı, mülâhazâtı hakîkaten şâyân-ı mütâlâa bir şeydir. Her hâlde Kurupatkin'in mevûd olân ictimâları neticesine kemâl-i hâhişle intizârımız tabii'dir.

Amerika'da Siyah İnsanların Katli

Amerikâ siyah insanların beyaz kadınlarla münâsebetini men' için gösterilen şiddetin derecesi ma'lûmdur.

Nevtork'dan vârid bir telgrâf nâmeğe göre Amerikâ'da Jorjun Eyaletinde bazı Amerikâ siyahlarının bir beyaz kadına tecavüzleri hasebiyle haklarında katl-i âimme teşebbüs edilmiş ve hatta bir kaç kişi telef ve bir çoğu mecrûh edilmiştir.

Japonya'da Osmanlı Sefareti

İstanbul mehâfil-i resmiyesinden tereşşuh eden rivâyâta göre Tokyo'da bir Osmanlı sefaretinin ihdası mukarrer ve bu me'mûriyetle Tokyo'ya ya Bulgaristan komiseri Sâdiku'l-meyyed Paşa'nın veya Bükreş sefiri Kâzım Beyin nasb ve ta'yîni musammem imiş.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür ve muharriri Edhem Rûhî

5.45.Balkan Gazetesi, Sayı 50, 15 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 50

Cuma

15 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank “7”frank

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**Makedonya Meselesi**

Makedonyâ meslesi bütün matbûâtın yine bu günler dilindedir. Her kafadan bir ses çıkıyor. Kıyamet Türk'ün başına olduğuna şübhe yok. Fakat her ne den se iş menfaat , yani paylaşmak noktasına gelince mesele çtallaşiyor. Avrupâlarda şarklılarda herkes kendi hesâbına göre birer nazariye kesiyor. Nalıncı keseri gibi her kes kendine yontmağa çalışıyor.

Papağal ma'lûm. Bu ma'nîdâr , gülünc resm her hafta en mühim vaz'iyet veya hadde-i siyâsiyesine ise onu tasvîr eder. Bu hafta Papağal bile Makedonyâ meselesinin aldığı gülünc rengi tasvîr ediyordu. Makedonyâ'yı bir kıza teşbih ile Avrupâlılara paylaşırdırken Bulgar ve Rum gibi küçük milletleri karşıdan seyrek bakdırıyor. Hakîkaten şimdi hesâb bu merkezde buna şimdi aklımız ermeğe başladı. Bakınız Makedonyâ komiteleri reîsi meşhûr Zonçif "Politişe Korespondans" gazetesini muhbriyle bir mülakatda geçen gün ne söylemiş:

Zonçif demiş ki. (Makedonyâ meselesinin gayr-ı hâlli için aâsayişi muhill ihtilâller para etmez. Makedonyâ meselesinin bir sûret-i münâsebede hâlli için , gürültüsüz , patırtısız siyâsetkârâne davranmak zamanıdır. İhtilâlin şimdi lafı bile abesdir. Zâten Makedonyâ'da yenedenbir ihtilâl kaldırabilmek için bir çok seneler hâzırlık yapmağa, paraya ihtiyâc vâir. Bulgar komitelerinin şimden sonra Makedonyâ'da tutacağı meslek

Ancak Rum komitelerine karşı mukâbele-i bi'lmişilden ibârettir)

Zonçifin şu îfâ desinden ne anladınız? Bizim anladığımız şu ki mesele şimdi yeşil masaya düşdü. Mesele yeşil masaya düşdü amma kıyameti Bulgar Rum komiteleri koparıırken parzayı Avrupâ toplayacak. Avusturya gözünü dört açmış, kıyım kıyım

kıvraniyor Rusya ise nefesi kısılmış ses bile çıkarmıyor. Şimdi bu büyük balıkların hangisi çabuk davranırsa büyük lokmayı o yutar

Meşhûr Sarafof dahi geçen gün Zayet Gazetesinin muhbiriyle mülakatında demiş ki: (Makedonyâ 'da ahvâl hep vahimdir. Fakat bu vehametın devamını her nedense Avusturya kendi hesâbına muvâfık görüyor.Ve o suretle davranıyor. Hâlbuki Avusturya bu tarz hareketiyle Balkan milletleri üzerindeki nüfâz ve ehemmiyetini gâib ediyor.)

Gospodin Sarafof hâlâ kimyadan bahs ediyor. Balkan milletleri üzerindeki nüfûz ve ehemmiyet lafdan acaba Avusturya'nın kesesine hiç bir şey girer mi?

Boş laf, Avusturya yeni pâzara girsin de Makedonyâ'yı benimsesin de ondan sonra Balkan milletleri ânı sevmeyecekmiş herifin umurunda mı?

Biz şark milletleri yekdiğerimizi boğazlamakda devâm ediverelim. Boşboşuna ahmakcasına birbirimizi yeyederalım. Avrupâ'nın da beklediği bu değil mi?

Sayfa 2

İki Kapulu Han Vakfı

Dünki nüshadan mâba'd:

Emin Bey Edirne'ye def' edile dursun gelelim işin üçüncü devrine:

Muvaffakiyet süruruyla perverde-i hırs ve tam'a olân zavallı Nâzır İmam Efendi yirmi sekiz bin leffi çekmek için tapuyu göstermek üzere kan ter içinde bankaya koşar. Bankadan para yalnız mütevellî Emin Bey nâmına verilebileceğini, ve bundan da bir takım evrâk-ı resmiyeye lüzûm görüneceğini cevâb alır.

Fesubhanallâh! Kış yaklaştı. İnşâata başlamak lâzım. Vâkit geçmeden bankadan paralar alınmalı. Zîrâ üç aya kadar kim bilir ne olur ne olmaz, Of! Emin Beyi şimdi nasıl iknâ etmeli!... Bizim nâzır efendi artık tehdîdâdı bırakır Zillet-i nefisini bir daha kırar, bin temellük ve tabasbus ile meseleyi Emin Beye açmaya mecbûr olur.

Emin Beyin de bu defa ayakları suya erer. Hemen müftîye koşar. Ecdâdının bıraktığı bir vakfa karşı açıktan açığa ihânet edemeyeceğini, vekâletnâmesinde para istikâz etmek için vekîli Şevki Beye salâhiyet vermediğini, geçenlerde vekîl ve nâzır ma'rifetiyle hod be hod fazla olarak yıkılân bir mahâlden , dolayı vakfa külliyyetlü bir zarar îrâs edildiğini, şâyed bilâ izin şer'î bankadan yirmi sekiz bin leffin bir istikrâza kalkışılırsa vekîlini azl etmekde diğeri biribi tevkîl edeceğini söyleyerek müftînin elini alub muâvenetini istihâm ederek şimendüfere râkibn İstanbul'a gider.

Mütevellî Emin Beyin bu oyun bozanlığını haber alan Nâzır İmam Efendi bir hırs ve hiddet müftüye gider. Her ne tertîb edilirse edilir. Gitmezden bir sâat evvel iltifâtlara gark olân zavallı Emin Bey sonra mahkemeye da'vet olmaksızın gıyâben mütevellîlikden azl edilir. Yerine vekîli Şevki bey mütevellî nasb olunur. Bu niçin?

Zîrâ başka türlü belediyeden para almak , bankadan yirmi sekiz bin leffi çekmek muhâl ender muhâl!...

Daha tuhafı vâr. Bu vakıfhârlar Emin Beyi azl etmek için evlâd-ı vakfı dolaşub " Emin Bey hanı satmış, bu satışı bozmak için azli lâzım geliyor." Diye safdil hâlkı aldatarak imzâ topladılar.

Müfti-i hâzır Şükrü Osmanof'un işkenbe-i kübrâdan çıkardığı bir nizâm ve kanûnla Emin Beyin azl edilub vekil Şevki Bey mütevellî nasb olunması üzerine müfti efendi tarafından hemen belediye kasabasında mahfûz üç bin küsur leffin mütevelli-i cedîd Şevki beye verilmesine dâir daha aynı günde müftilik tarafından belediyeye resmen yazar. Müfti efendinin bu bâbdaki faaliyeti hakikaten pek hoş, hîle-i şer'iyeye cidden tecellî nümâ!...

Emin Bey trenle gidedursun Nâzır İmam Efendi derhâl evine gider. Büyük bir kese dikdirir. Soluk soluğa hemen belediyeye koşar Bir de ne baksın? Meğerse hanın belediyedeki pârası han müste'cirinin zarar ve ziyân da'vâsı mukâbilinde taht-ı hacze alındığı kendisine söylenmez mi?

Zavallı imâm. Şimdi o keseye ne doldursun?! Şimdi zavallı imâm efendinin bu uğurda istediği pabuçlara mı yanmalı, kurduğu diplomatça projelerin hep meydana çıkmamasına mı yanmalı, kefâletiyle bîçâre vekîl. Efendinin Tüccâr Bankasından ve sâireden ettiği istikrâzlara mı gülmeli? Yoksa Müftî Şükrü Osmanof'un hilâf-ı şer' ve kânun verdiği hükm-i gıyâbî ye mi teessüf etmeli?!..

Gördünüz mü kârîler evkâf-ı İslâmiye nasıl mahv oluyor. Şu vâkıa bu gün Filibe huzûr-ı mehâkime bile sâbit olacak ve hatta Müfti Şükrü Osmanof bilemeyiz müddei-i umûmîlikden yakayı nasıl kurtarabilecektir?

Uzağa gitmeğe ne hâcet. Vâkıanın bu kadar denâetkârâne cereyânını red edebilmeğe gerek müftî Şükrü Osmanof ve gerek maiyyeti eğer muktedirlerse mahkeme kapuları açık

Sayfa 3

bizim de alınımız açıktır.Bizim ırzımız emanetullâhı âlet-i cerr etmek isteyen peygamber kisveli din ve millet hainlerinedir.

Bu uğurda hiç bir belâdan , hiç bir şeyden pervâmız yokdur. Zîrâ millî gazetelerin vazîfesi milletin perîşân edilmek istenen hakûkunu son dakîkaya kadar müdâfaaya muvâzabtır.

TELGRAF HAVADİSİ

İngiltere Osmanlı Rûsumunun Tezyidine Muvafakat Etmîştir.

Osmanlı gümrük rûsumunun yüzde üç daha tezyidine müteallik notayı imzâlamasını İngiltere hâriciye nâzırı bâ telgrâf Dersaâdet İngiliz sefirine emr vermiş olduğunu saltanat-ı seniyyenin Londra sefiri Mosoros Paşa Bâb-1 Âlî 'ye telgrâfla bildirmiştir. Notanın karîben imzâlanacağı me'mûldür. Meselenin bidefa daha düvel-i ecnebiyenin nazar-ı dikkatine vaz' edilmesi için İngiltere'nin daha bir nota vereceğini İngiliz muhâfız-ı siyâsiyesi zan ediyordu. Girit idaresine Prens Gorki'yi veya kral âilesinden bir prensin tayinini talep edeceklermiş.

Manastırdan Bildiriliyor!

Kara Karye Rum metropolidi (Kamanitsa) karyesinde öldürülmüştür. Muhbirin ifâdesine nazaran metropolid Ulahlar tarafından telef edilmiştir.

Viyana 12 Eylül

Kara Karye Rum metropolidi (Karavanglisin) öldürüldüğü haberi teeyyüd etmektedir. Diğer bir şâyiaya nazaran Metropolid Kara Vavya ölmeyub Körbaha metropolidi imiş.

Sultanın Sıhhati

Dersaâdetin "Lafan" muhbiri zât-ı şâhânenin böbrek setânından musâb olduğunu te'yîd ve tasdik eyliyor.

Geçen Temmuzun yirmi sekizinde Nuri Paşa tarafından icrâ edilen ameliyât bir zamân üçüncü Napolyon'a yapılân ameliyâtdan ehven imiş.

Profesör Burgeman Sultan Hamitin sıhhati şâyân-ı endîşe olmadığını, zât-ı şâhânenin ancak umûr-ı devlet gibi müşkilât ile it'âb-ı zihin eylemeyip istirahat etmeğe şiddetle muhtâc ve şuğulâtını eksitmez ise hastalığının o zamân nüks ve teşeddüd eylemesi muhakkak olduğu söylemiştir.

Avusturya Veliahdına Suikasd

12 Eylül Viyana:

Slav Gazetelerinin beyânına göre veliahd (Faranes Ferdinand) Dalmacya'da kâin (Pola) ya karîb Ragituviz merkezinden geçerken demir yolunda dinâmit bulunmuştur. Bu sû-i kasd fâilleri ithâmıyla pek çok İtalyan tevkîf edilmiştir.

Açlık

On beş seneden beri Rusya'nın iç vilâyetlerinde bir sene olmasa da ikinci senesi bereketsizlik ve açlık olmaktadır. Teessüflü bu hâl dâimi bir sûrete girdi.

İşbu sene-i hâzırada otuz beş vilâyetde açlık belâsı vârdır. Halklara güzel ve yazlık saçarlık verilmek iktizâ ettiğinden maâdamız dokuz ay aşarlık dahi vermek lâzımdır.

Dâhiliye nezâretinin hesâbına göre bunun için yüz milyon ruble sarf etmek gerek imiş. Zemstuvallerin hesâbına göre yüz elli milyon lâzım görülüyor.

Peşen Tuban (saman) dahi olmadığından hayvan malları asramya dahi çare etmek gerek çünkü mal

Sayfa 4

kırılsa aşlık da saçılmaz. Bundan böyle mezkûr vilâyetlerin hâli pek ağırdır.

Bu vilâyetler ârasında ahâli-i İslâmiye çok olân Kazân, Simir, Samara, Ofa vilâyetleri bulunuyorlar. Bunların bazı oyüzdüleri bu gün de ac hâldedir. Hüdâ inâyet eyleye. Bu belâya giriftâr olmayan cümle vilâyetlerden akçe ve aşlık cem' edub bîçârelere yetiştirmek vazîfe-i insaniyet olacağını söylemeğe hâcet yokdur.

Tercüman

Karadedeniz Boğazının şimâl cihetlerinde Karadeniz medhâlinde darlık vârdır. i Gâyet kuvvetli altı aded istihkâm inşâ ediliyor. Bundan başka tahtu'l- bahir müteaddid torpiller vaz' edilmiş olduğundan kavakları balık avcılığı imkân hâricindedir.

Bu havâlîde balık avcılığının men'i şimdiye kadar vukhubulmamışdır.

DÂHİLÎ

Tatil-i Eşgal

Şumnu İşçi Vem'iyeti tarafından aldığımız bir mektûbdan naklen:

Şumnu'da Gancef ve Karcif'in tütün fabrikasında Türk ve Bulgar elli işçi terk-i işgâl etmişler. Buna sebep umûm Bulgaristan'da bulunan amele tâifesinin programına riâyet-i fikir insâniyet perverânemizde sâbit kaldıkça her hâlde muvaffakiyet dahî bizimdir.

Çara Suikast

14 E Eylül, Petresbug:

Petresburg'dan "Lafan" acentesine bildiriliyor: Petrohofta Çar aleyhine bir sûikasd teşebbüsü meydâna çıka –

-rılmış. Ve prens Lovan Nikolay ile Vilademir dahi mezkûr teşebbüs fâilleri meyânında imiş. Sûikastdan maksat çarın terk-i saltanat etmeğe icbârı ve taht-ı usûl idâre-i hâzıra tebdîl edilmeksizin bir diğêrinin ik'adı imiş.

Sırb Kralının Bir İngiliz Muhabirine Beyanatı:

Londra:

"İstandra" Sırb Kralının ifâdâtını neşr ediyor:

Kral, Sırbistan'ın Avusturya ve Rusya'yı dinlemesi lüzûmunu ve fakat Sırb milletinin menâfiini muhâfâza eylemesini beyân eylemiştir. Avusturya ile olân gümrük cidâlinin tevlîd ettiğî müşkilâtı memleketin bilâ suûbet tahammül ettiğîni kemâl-i meserretle görmektedir. Bu cidâlSırbistan'a yeni bir vaz'iyet bahş edecek ve Tuna'da büyük sefâin-i bahriye için limanlar küşâd edecektir.

Girit :

Dersaadetden keşide edilen bir telgrâfda bildiriliyor ki Girit Meclis-i Mebusânı düvel-i hâmiyenin evvelce tertîb ettiğî ıslâhâtın bir kısmı ve fakat ihtiyâtle kabûle râzı olduğunu mübeyyin düvel-i mezkûreye bir cevâbnâme gönderilmesini mevki' müzakereye koymuştur.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür ve Muharriri Edhem Rûhî

5.46.Balkan Gazetesi, Sayı 51, 16 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 51

Cumartesi

16 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**Mısır Müslümanları Ve Hürriyet**

Novya ve Remye Gazetesinin Londra muhbirinden naklen "Vâki't" yazıyor:
(Londra'da bir ittihad-ı İslam cem'iyeti vâ. Bu cem'iyet Hind müslümanları tarafından te'sîs edilmiş ve muahharan bu cem'iyete Melay, Afgan, Suriye ve Mısırlılardan da iltihâk edenler olmuşdur.

Ben bu cem'iyet azâlarından bir Mısırlı ile görüşdüm. Bunlar şimâlî Afrika Sudan hâllerinin pek güzel biliyorlar. Bunlar ârasında mükemmel Avrupâ terbiyesi alub bir Fransız derecesinde Fransızca tekellüm edebilenleri bulunduğu gibi şarkda tahsîl etmiş ve Avrupâ lisânlarından haberdâr büyük âlimler de vâ.

Bunların sözlerine bakılırsa Mısır , Tunus, Fas ve Sudan müslümanları hep bu fikirdedir. Bunlar düşünüyorlar ki: "Küçük bir Japonya hükûmeti büyük bir Avrupâ hükûmetini çiğnedi. Öyle ise Türkler ve Arablar ittihâr ederler ise ne için Avrupâlılara rekabet edemesünler?"

Mısır 'ın siyâsî âdemleri ve ulemâsı idâre-i meşrûta tarafdârları liberal ve ittihâd-ı İslâm tarafdârları nâmıyla ikiye ayrılıyorlar. Bunlar ârasındaki ihtilâf azdır.

Mısır hâzır Avrupâlılar tarafından idâre ediliyor. Her ne kadar Mısır 'da bir millet meclisi vârsa da bunun vazîfesi İngiltere'nin Mısır daki me'mûr -ı siyâsîsî olan kurumların emirlerini tav'an , kerhen ifâ etmekden ibârettir. Dünyâya en evvel medeniyet getirmiş Mısır 'ın ise hakîkî

harir idâre-i meşrûta sâhibi olmağa hakkı vârdır. Mısır liberalleri diyorlar ki " Hâlîfe-i İslâm Mısır 'ın meşrû pâdişahıdır. Türk askeri Mısır 'a ayak basacak olursa Mısır lılar da birlikde Avrupâlıları koğacaktır.

Mısır har bir idâre-i meşrûtaya muhtâcdır. İngilizler Mısır 'da her vâki't nizâma muhâlif olarak hareket ediyorlar. Meselâ Danşövay vâkasında İngilizler kabâhatsiz olan Mısır fellâhlarını örfî bir mahkeme ile ölüm cezasına mahkûm etiler. Hâlbuki bu iş Mısır nizâmât-ı mevcûdesine tamamıyla mugâyirdi.

Mısır liberallerinin fikrince Almanya Türkiye'nin Avrupâ'da yegâne dostudur. Dostluk Almanya için ne kadar fâideli ise Türkiye için o kadar zararlıdır. Almanlar şarka aç kurd gibi saldırıyorlar.

Mısırlılar bunlar için kan içici diyor ve bu fikirlerini Türkçe Arabça kitablarla her tarafa neşr ediyorlar.

Mısır 'daki konservatuvârlarda Mısır 'dan İngiltere'yi koğmak Mısırın da makâm-ı hilâfet-i İslâmiyeye merbût kalmasını isterler. İttihâd-ı İslâm tarafdârları idâre-i meşrûta fikrine liberallerden daha ziyâde bağlanmışlar. Bu hâl müslümânlar ârasında idâre-i meşrûta ve hürriyet fikrinin ne dereceye kadar ilerülediğini gösterir. Mısır 'daki liberaller İngiltere hükûmetinden Mısır için Mu'tedil idâre-i meşrûta istiyorlar. İttihâd-ı İslâm tarafdârları ise İngiltere'nin zîr-i idâresinde 70 milyon müslüman bulunudğu için İngiltere'nin Türkiye ile dost

Sayfa 2

geçinmesini tavsiye ediyorlar.

İngilizler ise bunların arzularına yanaşmıyor. Bunun için Mısır hâlkını yıldırmağa çalışıyor. Mısır 'da şimdi askerini çoğaldırıyor. Mektebler yapıyor. Arab gazetelerini sansüre mukayyed bırakacak nizâmlar çıkarıyor.

İngiltere'nin şu tavr ve hareketi şimdi Mısırlıları kendisine şiddetle düşman etmeğe başladı.

Mısır ın Asya ile münâsebeyi çokdur. Bunun için Asya milletlerinin uyanması Mısır 'd tesirden hâlî değildir. Bu hâlde yalnız İngiltere değil, Fransa ve bütün Avrupâ korkmaktadır.

Mikado

Japonya imparatorunun cesâret-i husûsiyesine dâir bir çok gazetelerden toplanan ma'lûmâtın hülâsasıdır: İmparator Mikado uykudan uyandıktan sonra beşde işe başlayub saat dokuza kadar kendi kendisine çalışmış. Yani muharrerâta , muhâberâta bakar, düşünürmüş.

Sâat dokuzdan sonra vezirlerini , vükelâsını kabûl eder , görüşürmüş. Sonra yemek yer, biraz uyurmuş.

Rus Japon muhârebesi esnâsında Mikado sanki hiç bir şey yokmuş gibi yine bu hayât üzerinde yaşamış:

Hiç istifini bozmamışdır. Kendisini ziyarete gelenler sanki hiç muhârebe değilmiş gibi görürlermiş. Hâlbuki Mikado'nun her gün her dakika gözü muhârebede idi. Askerinin hareketi hatve behatve takîb ediyordu.

Husûsuyle kumandanlarının harekâtına son derece dikkat eder idi. Muhârebe sonlarına doğru Mançuryada soğuklar başlamışdı. O zamân Mikado askerim Mançurya'da buzlar içinde donarken banâ saraylarda yaşamak ayıpdır demiş Sarayın yakılmasını emr etmiş.

Mikado gâyet işsiz vâkitlerinde imparatoriçe ile görüşürmüş. İmparatoriçe gâyet akıllı, dirayetli bir kadın olduğu için Mikado ekseriye ânımla meşveret eder. Umûr ve husûsunda âna danışmış. Lâkin bu hatunun yalnız bir kabahati vârmış ki çocuk doğurmazmış. Bunun için Mikado bir kadın daha tutmağa mecbûr olmuş. Fakat bu ikinci kadın Japonlunun âdetine göre imparatoriçe gibi tanınmıyor. İmparatoriçe hep birinci kadınmış. Kızını ise Japon ahlâkına göre terbiye etmişdir.

Sultanın Sıhhati

Sultan Hamit'in sıhhati hakkında şimdiye kadar bin rivâyet çıktı. Belki bin telgrâf geldi geçti.

Bütün bu rivâyetler Sultanın hasta olduğunu haber vermekle berber kimisi hastalığın mühim olmadığını, sultanın sıhhati yerine geldiğini kimisi ise hastalığın vahim ve ilerlemekte olduğunu söylüyor. Ezhân-ı umûmiyeyi teşvîş ediyordu.

Bu defa "Tan" gazetesinin İstanbul'dan vârid bir telgrâfında şu satırları okuduk:

"İstanbul'daki Avusturya sefâretinin Sultanın sıhhati hakkındaki nigînâne olan işââtına rağmen gâyet mevsûk ve emin bir menba'dan öğrendiğimize göre doktorların son yaptığı konsolito neticesi , yani teşhîs-i maraz, sultanın hayâtı tehlikede olduğunu kat'iyen meydâna çıkarmıştır. Zîrâ sertan böbreklere sirâyet etmiştir. Bu hâl-i ihzârın en çok imtidâdı bir seneyi tecavüz edemez.

"Tan" malûmdur ki Fransa hükûmet-i muazzamasının nim resmî bir gazetesidir. "Tan" da yazılân telgrâfların hemen ekserîsi Fransız sefâretlerinden tereşşuh eden ma'lûmât

Sayfa 3

cümlesindedir. Yani demek isteriz ki sultanın sıhhati hakkında ki Tan'ın bu telgrâfi mutlaka İstanbul'daki Fransız sefârethâneinden mütereşşahdır. Her hâlde bu telgrâf dikkat ve ehemmiyetle telakkîye değer.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

İstanbul haberleri: 14 Eylül

Almanyanın Dersaâdet maslâhatgüzârı hükûmet-i metbûasından aldığı emr -i telgrâfide sakır (Baron Marşal)ın muvâsalatına intizâren tezyîd-i rüsûmun kabûlüne dâir bir şey yapmamayı ihtâr edilmiştir. İzmir-Aydın hattının temdîdine teallik İngiltere'ye verilen imtiyâz Almanya'nın bâis-i infiâli olmuş kendisi içinde bazı menâfi' temin edilmesini talebe sebep olmuştur.

Altıncı ordu-yu hümâyûn kumandanının tebdîliyle yerine Sadri Paşa'nın ta'yîni ve Basur vâlisinin tebdîli İngiltere'ye verilen imtiyâzât gibi telakkî edilmektedir ki bu muvaffakiyetler İngiliz siyâsetini şarkda fii'len takviye etmektedir.

Osmanlı gümrük rüsûmunun yüzde (3) tesyîdi mesele-i mühimmesinin İngiltere'nin muvâfakatından sonra tesviye ve cel edildiği zan edilmiş ise de mezkûr mesele Almanya'nın mümânaatından dolayı yine teahür etmiştir.

Âtina'dan bildiriliyor: 14 Eylül, Viyana:

Prens Gorki'nin Girit'den buraya "Pasara" zırhlısı ile gelmiştir."Yaşasın ittihâd" na'ralarıyla "Pire"de nümâyişlerle istikbâl edilmiştir.

Prens Gorki'nin yerine Girit'e vâli ta'yîn edilen "Zaiyis" gelecek hafta mahâll-i me'mûriyetine gidecektir.

Bir çok Giritliler silah bedes olarak Prens Jorj'un Girit'i terk etmesine mâni' olmağa çâlışmışlar. Bu sebeble müsellağalebenin ve beyne'l-- milel asker ârasında müsâdeme bukûbulmuşdur. İki ölü ve bir kaç mecrûh vârdır.

RUSYA BUHRANI

14 Eylül Petresbug'dan:

Petrehoh Sarayında yeni muhâfız tarafından şiddetli tedâbîr tahaffuziye icrâ ediliyor. Saray süvârî kordonu muhâfâzasındadır. Saray etrâfında her altı hatvede bir kazak neferi bekliyor. Saray etrâfındaki yollardan otomobil geçirilmiyor. Otomobille geçmek isteyenler tevkîf eiliyor.

Girit

Hanya'dan vârid bir telgrâfda bildiriliyor ki meclis-i mebusân ârasıya bir lâyiha takdîm ediyor.

Meclis-i Mebusan bu lâyihada düvel-i muazzamânın Girit hakkındaki neribeyânını kısmen kabûl ediyorsa da Girit'e ya prens Jorj'un veya diğeri bir prens gönderilmesi lüzûmu dermeyân ediliyor. Meclis-i Mebusânın Prens Jorju istemekden veya ânın yerine diğeri bir prens istemekden maksadı Girit Reis hükûmetine Yunan prenslerinden başka Avrupâ prenslerinden birinin gönderilmemesi içindir.

Selanik'den Mektub

Yeni jandarma teşkilâtı ve sâir gûna tedâbîr tahaffuziye memleketde emniyeti selb etmektedir.

Şehr hâricinde kimse serbest gezemiyor. Kırlar tehlikeden hiç hâlî değil. Rum ve Bulgar komiteleri tek tük müsâdemeler hiç eğilmiyor.

Hüseyin Hilmi Paşa şehr içinde ve hâricde çok

Sayfa 4

defalar bi'z-zât geziyor. Ba'zen tebdîl-i şekl ve sûretle hafiyen geziyor. Hüseyin Hilmi Paşa'nın ikdâm ve gayreti , dikkati hâriku'l-âdeir. Fakat ne çâre ki uanın bâcaya sarmış. T-Tulumba ne pare eder?!...

Çinde Hazırlık

Rus Japon muhârebesinden Japonların Çin'de yine muzaffer kalmalarından sonra Çin eyâletine bir çok tebeddülât ile berâber bir askerî hâzırlık da görülüyor.

Bir takım Japon zâbitleri Çin ordusunda ta'limâta me'mûr oldukları gibi Çin ordusunun techîzi için yeni sistem toplar ve bir çok mühimmât-ı harbiye Çin'e gitmektedir. Hem bu mühimmât ve techîzât Avrupâ fabrikalarından değil, Tokyo'dan geliyor.

Avrupâ matbûâtı Çin'in bu tedârükâtını Japonya'nın Avrupâ'ya karşı bir hazırlığı gibi telakkî ediyor. Kim bilir elli veya yüz sene sonra neler olmaz? Japonya'nın Çin'de mükemmel bir ordu teşkîliyle Avrupâ orularına karşı sel-i seyf etmeyeceğini kim iddiâ edebilir ki?!...

Edirne'den Mektub

İkinci ordu hâzırlığı devam ediyor. On altı bin redif yenedensilah başına da'vet olundu.

Memleket pek sıkıdadır. Bulgaristan'dan gelen mektûbların kâffesi açılıyor. Şimendüferler şiddetle taharrî ediliyor. Muhârebe lâfları ahâlî ârasında tevâtürden hâlî değil.

İkinci ordu kuvâ-yı umûmiyesine teftîş ve muâyene eylemek ve hudûdları gezmek üzere darsâdetden bir erkân-ı harbiye heyetinin vürûduna intizâr olunuyor.

Aç Ahali

Ofa vilâyetinde aç kalmış ahâlînin mikdârı bir milyon iki yüzbin olduğu ba'de'l-hesâb ma'lûm olmuştur.

"Tercüman"

Yahudi Kızgını

Vârşova yakınında bulunan Sidelts şehri ki(Ahâlîsinin ekseri Yâhûdîdir.) Bu şehirde geçenlerde bir hânedan asker üzerinekurşun atdıktan sonra asker dahi hanelere tüfenk ve topun ateşi ederek niçe evleri yıkmış ve bir çok insanlar telef ve mecrâh olmuştur. Gazeteler tafsîlâtına göre Sidelts şehrinde Belistok Kırkınının ikinci bir sûreti icrâ edilmiştir. Asker şehri topa tuttuğu esnâda bir takım nâ mechûl haşerât-ı bîçâre ahâlînin mâl ve mülkünü gâret ve yağma etmişlerdir. Askerden telef yok imiş.

Tercüman

İstanbul'da Korku

Sultan Hamit'in hastalığı sebebiyle ümîdsiz kalan Yıldız Sarayı erkânı küçük oğlu Burhaneddin Efendiyi tahta getirmek üzere ahâlîden gizli olarak , hafiyen, Avrupâlîlar nezdinde teşebbüsâtdan geri durmuyorlarmış.

Bu yüzden İstanbul'da Büyük hâdise vuku'undan korkuluyor.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür-i Mesûl Zağralı Emin Paşa Hafîdi Asaf

5.47.Balkan Gazetesi, Sayı 52, 17 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 52

Pazar

17 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa

Girit Bir Nümunedir

Bahr-ı Sefidin en büyük bendergâh-ı ticâreti, Yunan denizinin en büyük , en târihî, en âzametli bir adası olân Girit'in bundan on sene evvel Yunan komiteleri reîsi meşhûr ve usûs ma'rifetle dökülen otuz kırk bin Giritli müslüman kanı bahasına Osmanlı hâkimiyetinden nasıl çıkarıldığı , Girit'e gemilerini gönderen düvel-i muazzamânın Yunan prensi ma'hûd Jorj'yu Girit'e nasıl momiser tayîn eylediği ma'lûmdur.

Prens Jorj Girit'e geldiği zamân Girit'de idare-i meşrûta ile hükûmet eder bir idâre-i muhtâre te'sîs eilmiştir. Bu idâreden evveli Türk zulmünden yanıyoruz. Dayanâmayacağız diye bağİran Girit yalılıkaryaları için hür, mes'ûd bir hayât başlamış demektir. Artık bu Palikaryaları bedbaht edecek Türk zulmü . Türk boyunduruğu kalmamışdı. Girit'de başka bir kânûn , bir kânûn-ı esâsî , hürriyet ve adalet Palikaryaların hesâbına o kadar vüs'atli okadar şümûllü idi ki Giritli müslümanların günde yüz danesi sokaklarda, kanlar içinde süründürülse kimse ne soran, ne de arayan bile olmazdı. Palikaryalar için bundan güzel hürriyet, bundan yüksek medeniyet olur muydu?

Fakat her ne ise Palikaryaların, Yunan hudûdlarını bu hürriyet dahî hırs ve tama'nını teskîn edemiyordu. Çünkü bu kadar bir muvaffakiyet elde eden Yunanîler on sene

Evvel Türklerle muhârebeyi bile göre aldırılmışlardı. Niçin? Türkleri Tük askerini mağlûb edip Girit Adası'nı , Yanya'yı, Selank'i Manâstır'ı hatta İstanbul'u zabt ve fethe kadar hâzırlanmışlardı. Yunan milleti için bu kadar yüksek hayâller şâyân-ı itiğrâb değildir.

Vaktâ ki İstanbul hükûmetinin havf ve ihtirâz zincirleri ârasında pür hırs ve gadab dış bileyen Osmanlı askeri kükremiş arslanlar gibi Yenişehir, Teselya'yı aşmağa beş on gün içinde Milona'yı Dömge'yi zabta muvaffak olub Âtina'ya doğru yürümeğe başladı. Sakız mastikasıyla beyinleri sulanmış olân Palikaryaların da ayakları suya erdi. Hanya'yı Konya'yı onlar da anladı.

Bu muhârebe Türk askerinin Türk milletinin henüz kanı kurumaklığını isbât etti. Fakat ne fâide?

Millet meziyetini gösterdi. Ammâ o milletin mensûb olduğu re's-i idâre-i hükûmet bir meziyet-i siyâsiye göstermekden sonra kaç para eder?

Bütün Tesalya'ya giren Osmanlı askerini geri çekdikden mâadâ üst dış kirası olarak Girit Adası'ndaki hâkimiyetimizi e terk ve ferâğ eyledik.

Rusya o zamân mevki'-i iktidârda idi. Prens Jorj'un adaya komiser olmasına sebeb en ziyâde yine Rusya oldu.

Girit Adası hâkimiyet-i Osmaniye'den çıkmakla beraber gûyâ Yunanistan'a ilhâk edilmemişti. Amma adada te'sîs eilen idâre-i muhtâre riyâsetine Yunan Prensi komiser nasb olu-

Sayfa 2

-nmuşdu. Yunan şakîlerinin Girit'i zabt etmek gibi âmâlini teskîn için te'sîs edilen bir idâre-i müstekilleye yine bir Yunan prensinin nasb ve ta'yîni , Yunanîlere neviman "Biraz daha sabd edin. İkinci partiyi bekleyin. Demek değil mi?

Bunun için değil midir ki Prens Jorj'un sekiz dokuz seneyi tecâvüz eden komiserliği müdedttince pakikaryaların hâlâ şımarıklığı , dedi kodusu hırs ve rezâleti bitib tükenmedi. Emel ne? Alaki Girit Yunanistan'ın mülk-i sarîhi olduğu Avrupâ tasdîk etmeli.Emel bu.

Prens Jorj'un bu defa üçüncü istifasıdır. Bu defaki istifası Avrupâ'nın son va'dini taleb demekdi. Fakat Avrupâ Girit'in Yunan'a ilhakını tasdîk etmeği henüz yine siyâsetine muvâfık bulmadı. Ancak ahâhîyi büsbütün ümitsiz bırakub da bir gürüldüye mahâl verilmesün için Prens Jorj'un yerine yine diğer bir Yunan prensinin Girit'e komiser ta'yîni tasvîb eyledi.

Fakat Girit Palikaryalarını , Yunan âmâlini teskîni için bu kâfi mi?Ana, Girit imdi birbirine giriyor Avrupâ caba bizi aldıyor mu diye birbirlerini yiyorlar. Fakat Girit'i kendi mâlikâneleri gibi add ediyorlar.

Avrupâ ise daha zamân bekliyor. Çünkü Girit Adası'nı himâyeye alan ârası-i erbanın her biri bşka başka emel besliyor.

Girit'in bu gün Yunanan ilhâkını tasdîk eymek iyi bilmeli ki Devlet-i Âliyyenin mahvını mukâsesini resmen kabûl demekdir. Bunda ise Avrupâ henüz uzlaşmadı. Ânınçünkü biraz aha düşünmek , biraz daha müzâkere etmek biraz daha fırsat kollamak ârası için daha muvâfıktır.

Girit mâzîsi gibi bu günkü vaziyeti de âtimiz için müdhiş bir nümûnedir. Rus ile Avrupâ Girit'i Yunan'a bahş edecek demekdir.

Eğer İstanbul'da an karîb yeni bir hükûmet te'sîs eder, Bâb-ı Âlî ciddî , kuvvetli bir meslek-i siyâsi ta'kîb ederse bu meselenin sonu tevrîr yerleri daha çokdur. Bunun içinse Türklerin mâzîden , hâlden ibret alacağı âtîyi düşüncek vicdân ve iman sâhibi bir hükûmete , hükûmet ta'bîrine müstahak bir idareye ihtiyâcı vâir. Er geç Türkler böyle bir hükûmete mazhar olsa hâlimiz yamandır. İşte Girit bir nümûnedir!

Bulgaristan Manevraları

Bulgaristan'ın askeri manevralara mâh-ı cârinin on beşinci günü ihtişamı alafranga sat altıdan itibaren başlamıştır.

Bu sâatden itibaren her iki taraf yani şark ve garb nâmı verilen fırkalar tedâbîr-i harbiye ahz edip sevkîyâta başlayacaklardır.

Her iki fırkanın kuvve-i harbiyesi:

Garb fırkasında baş kumandan General Paprikof erkân-ı harb reîsi miralay Boyacıf'dır.

Fırka Teşkilatları:

Birinci fırka General Kotincef'in kumandasında olarak iki livadan mürekkeb , on altı piyade bir istihkam taburuyla dördüncü topçu alayı ve bir süvâri müfrezesinden ibârettir.

İkinci fırka General Toşkof'un taht-ı kumandasında olduğu hâlde yine iki livadan mürekkeb 160 piyade bir istihkam taburuyla bir topçu alayı ve bir süvâri müfrezesinden ibârettir.

Bundan mâadâ garb fırkasına dört dağ bataryası ve hassa alayından iki süvâri bölüğü dahi iltihak edecektir.

Şark fırkasında baş kumandan General İvanof ekân-ı harb reîsi miralay Kantarcıdır.

Sayfa 3

Fırka teşkilâtı:

İki livâdan mürekkeb 16 piyade bir istihkâm taburu ile üçüncü topçu alayı üçüncü süvâri alayı ve iki bataryadan ve bir dağ topu müfrezesinden ibârettir.

Manevrada hat bulunacak kıtaât-ı askeriyenin yekûnu: 50 piyade, 2 istihkam taburu, 18 batarya, 22 top ve 12 süvâri bölüğü yani 40.000 kişi. 72 top ve 4500 bârgîr manevranın cihet ve sûret-i icrâ'sı bu ana kadar hafî tutulup bu gün sâat altıda baş kumandanlara bildirilecektir.

Bu manevrada Sofya'da bulunan bi'l-cümle düvel-i ecnebiye ateşe militeri hâzır bulunacağı gibi İngiltere kralı Yani Zabitânından ve İngiliz dağ topları müfettişi miralay Roşfordan dahi bulunacaktır.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Yine Harb Tedrükatı

15 Eylül, İstanbul'dan

Selanik'den Politşe Korespondans gazetesine verilen ma'lûmâta göre Selanik'de Aramsaz on yedinci nişancı taburu dahi Üştüb'e azîmet için emr almışdır. On sekizinci nişancı taburunun dahi Üştüb'e harekeri bekleniyor.

Keza Selanik'de bulunan iki süvâri bölüğü Perlepe'de bulunan süvâri taburuna iltihak için emir almışdır.

Bâb-ı Âlî Bulgaristan'ın tedârükât-ı harbiyesinden dolayı hep ihtiyâtlı davranıyor. Makam-ı seraskeri muttasıl sevikayata devam ediyor. Hatta geçen gece evvelki gece Sirkeci istasyonundan iki batarya serî ateşli top üç vagon da mühimmât ve cebhane Edirne'ye gönderilmişdir.

Türk Ve Acem İhtilali

Hükûmet-i seniyyenin İran ile ihtilâfı henüz bitmediği için bu meselenin hâl ve faslına Rusya ve İngiltere resmen müdâhâle etmişdir.

SULTANIN SİHHATİ

Ajans telgrafları hünkârın yine ızdırabı arttığını haber veriyor.

14 Eylül, Dersaâdet

Bulgaristan'ın harekât-ı şedîdesinden dolayı Bursa'da Osmanlı eshâmının sükût etmesi hasebiyle Bâb-ı Âlî'de şâyân-ı dikkat bir havf hükümfermâ olmaktadır. Bu heyecanlı vaz'iyet hükûmet-i seniyyenin hâricdeki me'mûrîn-i siyâsi tarafından gönderilen bî esas raporlarına isnâd edilmektedir.

Dersaâdet 15 - Bulgaristan'daki Rum öetropolidliklerinin hâl-i aslîsini muhâfâza talebini hâvî Rum patrikinin Bâb-ı Âlî nezdindeki teşebbüsâtına hükûmet-i Osmaniye Bulgaristanı vaz'iyet-i kadimenin iâdesine ivbâr edemeyeceğini ve çünkü Bulgarların İLAN-ı harb etmesinden korkduğu tarzında cevâb vermişdir. Bu cevâbdan memnun olmayan patrik hâzırladığı diğer bir notasında hükûmet-i Osmaniye Bulgaristan'da patriklik menâfiini muhâfâzaya gayr-ı muktedir olduğu hâlde hiç olmazsa Bulgar kilisesinin mahûm olduğu (ishizma)yı

tanılarak Bulgar eksarhile Bulgar viladikalarını memâlik-i mahrûseden tardını talep etmektedir.

Geçenlerde Makedonyâ'da Goris kasabasında katl edilen Rum viladikasını Ulahların ve Arnavudların hasm-I canı imiş. Mûmâ ileyh me'mûrîn-i mahâlliye ile pek sık ihtilâtda bulunmuş. Ulahlar tarafından öldürüldüğü

Sayfa 4

malhuzdur.

Rusya Buhramı

15 Eylül Petresburg

General Terepofun yerine saray muhafızlığına General Dedoli'nin ta'yîn edilmesi Petresburg mehâfil-i resmiyesinde hayli güft u gûyu mûcib oldu. Çünkü General Terepofun yerine ancak General Orlof nâ mezd olarak tanınıyordu.

General Orlofun me'mûrine ta'yîn edilmemesi kendisünün adem-i kabûlüne hamil ediliyor. Zîrâ Generâl Meyn ve General Terepof hakkındaki sû-i kadlar kendisinde büyük bir vehm hâsıl etmiş. Geceleri odasından çıkamazmış.

Bu General Orlofun dahi Rusya'nın meşhûr kanlı müstebidlerindedir. Generalin bu derece-i füturu encâm istibdâda bir numûne-i diğerdur. Zîrâ:

Bulmaz hâlas saika-i intikamdan

Tahîb eden hukûk-ı ibadî harab olur.

Petresburg'da bir Tâtâr kumpanyası Rusya ahvâli- hâzırasını musavvâr bir oyun verdiği için hükûmet tarafından derakab men' ve tevkîf edilmiştir.

Vârşova'dan vârid bir telgrâfa göre evvelki gün Tolaz'da altı politika mahkûmu kurşuna dizildi.

Hep Suikast Korkusu

Petresburg'dan vârid bir telgrâfa göre Peterhof Sarayında mechûlü'l-asıl bir kadın yakalanmış ve bu kadının müdhiş bir anarşist olduğu rivayet ediliyor.

Mûmâ ileyhâ derhâl Petropazlosk Kalesine hapis edilmiştir.

Menâbi'-i mevsûkadan tereşşuh eden ma'lûmâta göre General Terepof öldürüldüğünden bir hafta evvel tanzîm eyleyip çara takdîm ettiği bir lâyhada buhrân-ı hâzırada devâm eden ihtilâle karşı kânûn-ı esâsinin tamamı-i kabûl ve icrâsından kat'î çâre olmadığını söylemiştir.

Terepofa bu hakîkati o zamân Azrail korkusundan müdhiş olan dinâmit kokuları ilhâm etmiş olmalı'...

Viyana Gazetesi

Bütün Viyana gazeteleri kaç gündür İstanbul Avusturya seffiri Baron dökalisin Viyana'ya gelmesinden , bu seyahatin ehemmiyet ve mevzûundan bahs ediyorlar.

Baron Dökalis'in Bâb-ı Âlî tarafından tebliğâtı hâmilin Viyana'ya gettiği mevzû'-ı meselenin mutlaka Makedonyâ üzerine olacağı tevâtür ediliyor

Karadağ

Karadağ'da intihâbât-ı umûmiye başlamışdır. Mâh-ı cârînin on dokuzunda millet meclisi küşâd edilecektir.

Hareket-i Arz

Taşkından vârid bir telgrâfa göre evvelki gün öğleden sonra sâat üç raddelerinde oldukça şiddetli bir hareket-i arz olmuşdur. Hareket büyük bir hasarı mûcib olmamışdır.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür-i Mesûl Zağralı Emin Paşa Hafîdi Asaf

5.48.Balkan Gazetesi, Sayı 56, 21 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 56

Cuma

21 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Tedarükat-ı Harbiye

Hâdisât-ı siyâsiye alâim-i cevviyeye benzer. Bu gün sulh ve sükûn hilm ve letâfet içinde görülen bir âlem yarın bir sarsar fesâd ve şafak ile bir sahne-i harb ve cidâle münkalib oluyor ki insân beht ve hayretten kendisini alamıyor.

Bulgaristan ile hükûmet-i seniyye münâsebâtı da buna bir misâldir. Şu iki hükûmetin münâsebâtı öndenberi olduğu gibi şu son bir kaç ay zarfında da safhadan safhaya geçti. Trlü türlü kıl u kâl oldu.

Bir zamânlar her iki taraf da asker toplamağa başladı. Bulgaristan bu asker toplanmasını her sene sonbaharda yapılân manevralar için diyordu. Fakat hükûmet-i Osmaniye bunla inanmayub derhâl tedârükât-ı mürekâbileye başladı.

Şimdi Bulgaristan manevraları hitâma erdi. Hatta bir çok redifler salıverildi. Yani toplanan asker hep dağıldı. Fakat buna mukâbil sükût ve teennî ile davranması lâzımken hükûmet-i Osmaniye el-hâletu'l-hâzihi ,muttasıl tedârükât-ı harbiyeye devâm ediyor.

Gerek ajans telgrâflarından ve gerek menâbi'- mevsûkadan alınan haberelelere göre İstanbul'da baruthâne ve tophâne fabrikaları muttasıl işliyor. ,ikinci, üçüncü ordu redifleri değil müstahfizları bile toplanıyor.

Bundan bir hafta evvele kadar gelen mühimmât-ı harbiyeden mâadâ yeneden beş batarya serî' ateşli top ile on

altı vagon mühimmât yine Edirne'ye sevk edildiğini Avrupâ ajansları haber veriyor.

Binâen aleyh sevkîyât ve tedârükât ârasında meclis-i hâss-ı vükelânın sıkça sıkça Yıldız'da inikâdı da şâyân-ı dikkatdir.

Hükûmet-i Osmaniye'nin bundan maksadı ne olabileceğine kimse bir ma'na veremiyor. Fakat her hâlde bunda bir maksad vâ. Bize kalırsa hükûmet-i seniyyenin bundan mühimm bir maksad- hafisi olamaz. Olsa olsa hükûmet-i seniyye hâlâ Bulgaristan'a i'timâd etmiyor. Mutlaka mevsûk bir menba'dan kuşkulandırılıyor.

İhyay-ı Evkaf

Bu sernâme ile "İkdâm" Gazetesi şu satırları yazıyor:

Cevâmi' ve mesâcid-i şerîfeye isâle edilen suların geçtiği mecrâların mütemâdiyen hüsn-i muhâfâzası şerâit-i vakfiye ahkâmı cümlesinden iken bazı mütevellî ve sâire tarafından bu şartlara tatbîk-i hareket edilmediğinden bunlar hakkında ne muâmele îfâ edilmek lâzım geleceği istifsâr edilmiştir.

İcrâ kılınan tedkîkâtta evkâfa âid hayrât ve müberrâtın hüsn-i muhâfâza ve ihyâsı için vâkıflar tarafından vaz' edilmiş olan şerâitin hilâfında hareket edenler haklarında nezâret-i âidesince muâmelât-ı lâzime icrâsıyla bunlara kat'iyen meydan verilmemesi ve evkâf-ı mezkûrenin mûcib-i şart-ı vâkıf tamâmı-ı ihyâsı cihetine gidilme

hilâfında hareket eden mütevellî ile bunlara karşı müsâmaha eden taşra evkâf me'mûrları haklarında şedîden muâmele-i cezâiye icrâsı cihetine gidilmesi takarrur etmiştir.

Evkâf-ı Nezâret-i Celîlenin mukarrerâtı acaba bunun evkâf-ı İslâmiye hakkında mı, neden, İkdâm bunu tasrîh etmiyor.

Eğer Evkâf-ı Nezâret-i Celîlesinin emri bunun evkâf-ı İslâmiyeye şâmil olsa Bulgaristandaki evkâf-ı İslâmiye'de bir parça nazar-ı dikkat ve insâfa alınmak lâzım gelir. Her hâlde Mercî'in nazar-ı dikkatini celb eyeriz.

Yeni Rus Ve Japon İhtilafı

Rus Japon muhârebesi hitâmında hükûmeteyn beyninde yapîlân muâhedenin mevki'-i tatbîke vaz'ındaki yeni bir ihtilâf çıkmıştır.

Ma'lûmdur mezkûr muâhedenin mezmûn ve münderecâtı resmen ilan olunmamıştı. Rus diplomatları bu husûsda büyük bir hatâ etmişlerdi. İşte Japon hükûmeti Rusların ma'rûz buldukları ihtilâl-i dâhilîden bi'l- istifâde Mançurya kıt'asında bir takım hudûd münâzaaları kaldırmağa başlamıştır.

Dahili

Dünki gün bütün Filibe redifleri tabur tabur manevradan şehrimize da'vet ettiler.

Bulgaristan'da yeni şimendüfer hatları Gospodin İstefan Sarafof riyâsetinde bir fennî komisyon âhiren Vadamir ve Köstendil şimendüfer hatt-ı mutasavvırını tedkîk için o taraflara girmiştir.

Gelecek ayın on altısında Vâroşetitz- Tolov ve eski rağre şimendüfer hatları müzâdeye konacaktır. Rodolobetis cem'iyeti aleyhinde' Rumlar aleyhinde Bulga- -istan'da nümâyîş yapan Rodoloyites cem'iyeti menfaatlerine bir tiyatro vermek istemişler ve bir ok bilet de dağıttıktan sonra hükûmet bu tiyatroya mâni olmuştur.

Sofya'da Osmanlı Komiserliği Ve Ermeniler

Saltanat-ı seniyyenin Bulgaristan komiserliği Sofya'da bulunan Ermeni cemâati riyâsetine göndermiş olduğu bir tahrîrâtta Teb'a-i Osmaniye'den olarak Sofya'da yaşâyân Ermenilerin bir defterinin yapıp komiserliğe gönderilmesini talep etmiş . Bunun üzerine Osmanlı memûrlarının her muâmelesinden her emrinden fenâ bir çıkarmağı i'tiyâd edinen Ermeni cemâati bundan her nedense imtinâ ettiği cihetle

komiserlik Şimdi Türkiye'ye gitmek isteyen bütün Ermenilere pasaport vermiyormuŐ.

Bize kalırsa Ermeni cemâatinin bu mu'amelesi pek ma'kl bir Şey değil. Zîrâ hkmet-i seniyye Sofya'da mukîm Ermeni teb'asının listesini almağa Bundan Ermenilere ne kötülük meml olur ki?Hiç? Bu, bir kuru vehimdir. Böyle mantıksız bir muâmele ile bütün Ermeni teb'asını ızrâr etmek de pek mantık bir Şey olmasa gerek!...

Hastalık

Peluna ve civârında Kuş palaz hastalığı Şiddetini arttırmaldadır. Hatta kiğan Karyesinde hanede hasta vârmış.

VeçrenapoŐta bu hastalık geçen martdan beri devâm ettiği hâlde suhhiyye nezâretinin buna bir çâre-i âcile bulmasına teessüf ediyor.

Veladet-i Hümayun

Dünki gün velâdet-i pâdişâhî olmak münâsebetiyle eŐrâf ve mu'teberân büyük bir cem-i gafir

Sayfa 3

teşkîl ile müfti-i ma'zl Fazletlu Süleyman Fâik Efendi nde olduğu hâlde sattanat- seniyye komiserliğinin Filibe kütüphanesine gitmişler ve komiserlik ikinci kâtib Hilmi Bey tarafından yapılan resm-i kabl müteâkib Süleyman Fâik Efendi tarafından belîğ bir nutuk kırâat edilmiiŐdir.

Mercinin Na'zar-ı Dikkatine

Evvelki gün Rusçuk Habishâne-i Ummsinden iki mahbûs Türk imzâsıyla bir mektûb aldık. Bu mahbesler habishâne mdirinin bazı nârevâ muâmelâtından bahs ile diyorlar ki her sene adliye nezâreti vâsıtasıyla zât- hazret-i prensnin nazar- Şefkat ve merhametine arz edilen mahbsn ârasında müddet-i nizâmiyesi hulûl etmiş hiç bir müslüman görülmüyor. El-yevm Rusçuk habishâne-i ummsinde sene yatmıŐ iki mlmân ile daha bazı kimseler vâr imiş.. Ki bunların dahi diğer mahbsn meyânında hazret-i prensnin nazar- Őefkatine arz edilmeleri Bulgaristan kânun- esâsnin ilâ ve ihyâ edildiği emr-i adalet muktezas idi.

Bu hususda icab eden taklikâtın icrâ'ŐiŐin merci'-i âidinin ve bi'lhasa yeni sene için açılack Sobranya'ya med müslüman mebslerinin nazar- dikkat ve intibâhn celb eylemeği vezâif-i insaniyeden bildik.

Bize kalırsa Rusçuk'u habishâne Mdrinini bunda bir duhl veya bir diğer hatâs olmalı.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

İstanbul'dan

Ajans telgrâfları Devlet-i Âliyye ile Bulgaristan arasında gerikin devâm ettiği İstanbul mehâfil-i siyâ-

-siyesinde söyleniyor diye haber veriyorlarsa da bu gerginliğin münati' olduğu umûm mehâfil-i siyâsiyece san olunmaktadır.

Ajans telgrâflarının bu karık telgrâfları Bursaların bir desise gibi telakkî eiliyor.

Mahv Olmuş Yeni Çete

20 Eylül, Köstendil'den :

Makedonyâ'dan gelen yolcuların ifâdesine Bulgar hudûdu yakınında Balanciko'ya karîb bir mahâlde meşhûr Voyvoda Dimko Sarafo'nun kumanadasındaki bir Bulgar çetesi asâkir-i Osmaniye tarafından kâmilen mahv edilmiştir.

Rusya Buhranı

20 Eylül, Petresburg'dan

Vesenik Ajansı'nın Batum'dan aldığı habere göre Batum gaz fabrikalarına ihtilâlcilerin hücumu esnâsında İsviçre Konsolos vekîli aldığı bir kurşun yârasında vefât etmiştir.

Çar Sarayı Tehlikede

20 Eylül, Belin'den :

Petresbug'dan vârid bir telgrâfa göre Petrehof'da saray prensi muhâfızlığı General Dedolin Grandük Nikolaeyoviç'e çektiği telgrâfda bu günlerde Peterhof sarayı aleyhinde müdhiş bir sû-i kasd me'mûl bulunduğu ve böyle bir vukuât hudûsünde hiç bir mes'ûliyet kabûl etmeyeceğini bildirmiştir.

Sayfa 4

Bu telgrâf üzerine Grandük Nikolayaviç bu günler Petrehof'a dönmesi için imparatora telgrâf çekmiştir.

Papağal

Bu haftanın Papağalı yine Rusya politikasını tasvîr ediyor.Fakat bu manzaranın her noktasında , her şekline anlayan için çok ma'na recellî ediyor.

Levhanın sol tarafında kudurmuş bir ayı hob ve nâzende bir kıza sarılmış , kız kurtulmak için fryâd ediyor,yırtmıyor. Bu ayı Rusya hükûmet-i müstebidesidir. O güzel kız ise talfa-i hürriyet, hürriyet-i beşerdir. Bu manzara bir tiyatro sahnesinde gösteriliyor.

Bu sahnein yani kızla ayının yan tarafında , ortada duran burma bıyıklı mavi esvablı Almanya'dır. Yeşil urbalı, kırmızı külahlı koca sakallı Kazaktır. Onun yanındaki şişman karınlı , tos toparlak, budala herid ise cehâletir. Bunların üçü de ellerinde birer kırbac ayıyı okşuyorlar.

Bundan çıkan ma'nâ sarîhdir. Eğer dünyâda cehâlet, vahşet, hırs thakküm olmasa istibdâd hiç bir yerde pâydâr olamaz.

Muîni zâlimin dünyâda erbâb-ı denâettir.

Köpekdir zevk alan sabâd-ı bî insâfa hizmetden . Zâlimlerin, müstebidlerin her zamân ve mekanda muîni erbâb-ı denâettir ki denâset hemen ekseriya cehâletden münbaettir.

Gelelim levhanın diğer sahnesine: Ortadaki yeşil levhanın yan tarafında üç koca karının biri ipliği tutuyor, bir büküyor biri de altında bir makas o ipi kesmeğe uğraşiyor.

Bu nedir? Bu da ayan , ipliğini bükme, esîr-i mutlakı olân diğer koca kariya bükdürmek isteyen aristokrasidir.. Yani Çar âilesi ve muîni . yere düşmüş kimisi yaralanmış kanlar içinde yüzen, kimisi yumru-

-ğunu kaldırmış âh intikam diye bağİran Finlandiya, Leh, Rus ihtilâlcileridir.

Bu levha, şekl-i umûmisiyle dnebilir ki mine'l-ezel Çar pîar-ı istibdâd ile hürriyetin bir sahne-i musavver ve ibrethâsıdır. Ânınçün ki nazâr-ı ibret ve sahnede çok acılar çok fecî' hakikatler idrâk eder.

Makedonya Vukuatı

Manâstır'a mülhak bir çok köylerde ekseriyetle Rum çeteleri sıkıca sıkıca türemeğe başladı.

Hüseyin Hilmi Paşa muttasıl teftiş ve devrededir.

Hikemiyat

Hayırhâh, akıllı birinsan mevcûdiyet-i hayâtiyesini sûret-i tevlîdini, ne idüğünü ve ne olacağını bu sûretle Allâhını , Allâhının rızasını her gün, her dakika düşünür. Ki tevekkül insanı budur.

Böyle müteennî bir insan her zamân rahat yaşar. Devr-i ikbâlinde de edbârında mes'ûd olur.Çünkü vicdânı pâkdır, hafîfdir. İnsan hayâtı ise budur.

(Paskal)

Paskal'ın şu sözü Himem-i yârın için ölüme hâzırlan, hem de hiç ölmeyecekmiş gibi çâliş." Hadîs-i Şerîfiyle pek münâsebâtdardır.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür-i Mesûl Zağralı Emin Paşa Hafdi Asaf

5.49.Balkan Gazetesi, Sayı 58, 23 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 58

Pazar

23 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüşhası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesi'den maâda hergün çıkar. "Rumeli" ilavesidir.

Sayfa 1

Naçoviçin Mühim Sözlere

Bulgaristan'ın İstanbul politika me'mûrluğundan istifasını veren Naçoviç Efendinin Sofya'ya avdetinden sonra bir çok kıl- u kâl oldu. Kimisi Bâb-ı Âlî'ye, kimisi reis'-i nüzzâr Raço petrof Efendiye münfail olarak istifa eylediğini, hülâsa pek çok şey söylediler. Binâen aleyh bu güft u gû ârâsında Naçoviç Efendi Veçerna Posta ve sâir gazeteler muharrirlerinden bazılarıyla mülâkatda bulunub bir çok îmalı sözler söylemekden fâriğ olmuşsa da bu eski, tecrübe dîde diplomatın amk-ı rûhunu böyle ufak tefek şeylerden pek de anlayı vermek bi'tan' mümkün olamaz. Evvelki gün Naçoviç Efendi Dononik Gazetesi muhbiriyle verdiği mülâkatda, pek mühim, pek ma'nîdâr, pek îmalı şeyler söylemiş ve bu büyük diplomatın mahza hakayık-ı tecrübeye müstanid olân sözlerini biz dahi ciddî bir ehemmiyetle telakkî eylediğimiz için aynen nakli ve tercüme eyliyoruz:

Dononik Gazetesi diyor ki: (Gazetemiz muharrirlerinden birinin sâbık İstanbul politika me'mûru Gospodin Naçoviç ile vukûbulan mülâkâtı üzerine yazmış olduğumuz bir bend-i mahsûs Bulgaristan matbûâtınca bir ehemmiyet kazânmışdı. Hatta Neof'un neşr ettiği (Çerne Posta) Gazetesi İstanbul'dan aldığı bir mektûbdan bahsle Bulgaristan'ın Türkiye'ye karşı bu sıralarda beslediği efkâr-ı harbcûyanesinden ihtirâzen Naçoviç Efendi istifa verdiğini ora ricâl-i siyâsiyesinden birine söylediğini ve bu bâbda mûmâ iley Naçoviç Efendiyi takbîh ederek uzun uzadıya mütâlaalar beyân etmişdi. Bunun üzerine Yeni Vçerna Posta muharrirlerinden biri Naçoviç Efendi ile sûret-i masûsada görüşerek istizâh-ı madde eyledikde müşârun ileyh mezkûr gazete muharririne şu yolda cevap vermişdir.

Veçerna Posta muharrirlerinden Gospodin Daskalof İstanbul'a geldiği vâki't gazetesinin mesleğinden memnun olmadığı kendisine söylemişdim. Ona cevap olarak bizim gazetemiz Galagan Gazetesidir. Biz her ne rast gelirse yazarız. Elveirki Galagan düşün demişdi. Mesleği Gospodin Daskalof'un sözlerinden anlaşılân Neomof gibi bir gazetecinin leyhimde idâre-i kelâm, benim hayırhâhane olân vesâyayı sû-i tefsîr etmesi ebâb-ı âşikârdır. Fakar garibi şudur ki Gospodin Daskalof Bulgaristan hükûmetini bilâ fâsıla Türkiye'ye karşı muhârebeye teşvîk eylediği hâlde benim bu fikre karşı olarak me'mûriyetimden istifa etmeğliğime

izhâr-ı memnûniyet etmesi lâzım gelirken bi'l-aks hiddet gösteriyor. Benim İstanbul'da bulunmaklığım bu erece muhârebe âşıkı olân Veçernaposta Gazetesi mensûbiyetine bir mânia bir teşkîl eiyordu. Şimdi ise onlar benim yerime ihtilâfı da'vet ve nihâyet i2lân -ı harb etmeğe sebebiyet verdirebilecek bir me'mûr gönderebilirler. Mezkûr Galagan Gaztesi istifa verdiğimden , yerim ebir kimse bulununcaya kadar daha bir kaç ay beklemekliğim lâzım geldiği hâlde nâbemahâl olarak avetimden dolayı

Sayfa 2

takbîh ediyor. Hâlbu ki bu sûretle kendi arzu ve hevesine muhâlif hareketde bulunuyor değil mi?

Veçerna Posta'nın İstanbul muhbirinden aldığı ma'lûmât sahih olamaz. Zîrâ ben bir sefire ne böyle söz söylemişim ve ne de söyleyebilirim. Zîrâ Bulgaristan'ın Türkiye'ye karşı muhârebe etmek niyeti olmadığını ben bildiğim gibi İstanbul'da ricâl-i siyâsiye süferâ-yı muazzama da pek ra'na biliyor.

Sebeb-i istifama gelince:Âhiren me'mûrîn-i hükûmetin gözleri önünde îkâ edilenyolsuzluklardır ki hükûmetimizin haysiyet-i medeniyesini ihlâl etti. Ve Ahıbolu vâka-i fâciası nı intâc etti. Böyle bir vâkadan sonra benim İstanbul'da oturmaklığım muhâl idi. Bir takımları husûsuyle Veçerna Posta beni tihâm ediyor ki gûyâ ben hükûmet-i haramızın Türkiye'ye ilan-ı harb etmesine mâni' olmuşum. Bu sahih olaydı ben bunu kendim için bir şeref addederim. Hâlbuki bu doğru değildir. Zîrâ ben bir parti reîsi olmadığım gibi şimdiye kadar girdiğim ve çıktığım kabineler âzası meyânında tasavvur olduğu kadar nüfûzdâr bir âdem değilim.

Şunu da ehemmiyeti hasebiyle ilâve etmeğe İstanbul'a gideceğim vâki't Türkiye ile hüsn-i muâşeret politikasını nazar-ı hâzıraya ben ilkâ etmedim. Bi'l-aks böyle bir meslek tutmaklığımı onlar banâ emr etmişlerdi. Ben de onların emrine ittibâ ettim.

Bunu söylemekden maksadım Türkiye ile dâima münâsebât -ı dostânede bulunmaklığımız elzem olduğu mâzî bize lâyıkıyla anlatmışdır.Zîrâ Makedonyâ meselesi meydan alayı yeri birçok partiler mevki'-i iktidâra geldiği hâlde bunlardan hiç biri Türkiye'ye karşı diş bilemeışdir.Fi'l-hakîka onlardan bir takımları Makedonyâ'ya çeteler gönderdiler. Fakat bu gibi muzırr tedbirlerle eksar hâlkın yirmi sene içinde kazânmış olduğu emniyeti selb edip orada şimdiye kadar yetiştirilen ashâb-ı münvverenin mahv ve ifnâsına âlet olmakdan başka neye yaradılar? Zannıma göre bu hakîkati inkâr edecek Bulgaristan'de bir ferd bulunâmaz.

Naçoviç Efendinin o her medîde o tecrübe dîde Bulgar diplomatının ifâdât-ı vâkıası anlayanlarca pek ibretli , pek ciddî, pek âlîcenâbedir. Naçoviç Efendi demek istiyor ki: bir sözün bin kılıcdan , bir siyâset-i kâmilenin bin topdan , bin tüfenkden müessir olduğu bir asırda Bulgaristan menâfi'-i siyâsiyesini Türklerle muhârebe ile değil, ancak Türk dostluğuyla te'mîn edebiliriz. Bunun hâricinde bir meslek Türkler için muzır olduğu gibi Bulgarlar için de beterdir.

Dahası vâr. Naçoviç Efendi demek istiyor ki beş on Galagan, dünyâr dünyâ hatırı için Bulgaristan menafi'-i siyâsiyesini ihlâl, Bulgaristan haysiyet-i medeniyesini iskât edecek mukâlelerle bir milleti heycana getirmek daha doğrusu kendi menâfi'-i dünyeviyesi hatırı için bir milletin saâdet-i medeniyesini ihlâl etmekte yirminci asır gazetecileri için vahşettir.

Naçoviç Efendinin şu mütâlaası insanca, dûrbînâne , düşünülecek olursa pek civânmerdânedir. Öyle her gün bir muhârebe telgrâfi ile Türkleri Bulgarları birbirine katmağa çalışmak, dost yaşamağa muhtâc iki milleti vahşîliğe, canavârlığa düşürmek şu asırda her gazetecinin vivdanına tevafuk etmez.

Biz şunu temennî ederiz ki Naçoviç Efendinin Bulgaristan için pek kıymetdâr olân meslek-i siyâsîsi:

Bedbaht âna derler ki elinde cehilâne

Kahrolmak için kesb-i kemâl ve hüner eyler.

Serhükûmîsine kutban olmadân er geç merğûb ve mu'teber olsun, Türklerde Bulgarlarda yaşadıkları asrın mukteziyâtını, âtîyi, muhîtimizi can gözüyle görsünler, her iki millet de, inan gibi mes'ûd ve müreffeh yaşasın.

Sayfa 3

Hindistan' da İhtilal Korkusu

Geçen hafta Hindistan müslümanlarının her vilâyetde ileri gelenleri Bombay'a gelub bura ulemâ ve şerefişye birleşerek bir cem-i gafir teşkîl ederler. İngiltere hükûmetinin Hindistan Kral vekîli Lord Minton nezdine gettiler.

Bu cem-i gaffirin hakîkatan Hindistan'ın en münevver, en akıllı kimseleri teşkîl ediyormuş. Bu zevât Lord Minton'a demişler ki (İngiliz me'mûrları Hindistan' da Londra olduğu gibi hükûmet etmiyorlar. Müslümanlara çok haksız muameleler vâki' oluyor. Ve bu haksızlıkların ardı ârası da kesilmiyor. Buna tahammülümüz gayrı yetmediği cihetle ilerüde bize bir mes'ûliyet atf ve isnâd edilmesun için bi'z-zât nezdinize arz-ı hâle geldik.)

Bu ma'rûzât-ı şedîde üzerine hayli sararan İngiliz Lord'u , kendisü Hindistan'da vilâyet etdüğü müddetçe ba'demâ İslâmlar hakkında pek büyük bir adâletle muâmele edeceğini te'mîn ile bu cem-i gaffri tatyîb etmiş .

Minton bunu müteâkıben yazdığı bir raporda Hindistan'da ihtilâl emareti istişmam eylediğini ve her hâlde Hindistan kuvve-i askeriyesinin lüzûm-ı tezeyyüdünü dermeyân eylemiştir.

İngiltere şarkda Türklerin başına bir külâh geçirmeğe çabalarken arkadan Hindistan'dan doğru bir külâh giyecek olursa pek parlak bir şey olacak. Bu şeyi âdeta Dimyad'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmağa benzeyecek.

Dahili

Reîs-i nüzzâr Raçopetrof Efendi ile Harbiye Nâzırına rüşvet aldıklarını isnâd eden Meyr Gazetesinin da'vâsı Sofya Mahkeme-i İstînâfında evvelki gün ru'yet edileceğini dünki nüshamızda yazmışdık.

Mir gazetesinin da'vâ vekîli Mösyö Todorof'un taleb-i nizâmîsi üzerine bir meselenin ru'yeti başka bir güne te'hîr olunmuştur.

Filibe'de Hastalık

Bir kaç günden beri ötede berude kuş palazı hastalığı görülmüş ve hatta Filibe mu'teber'an-ı İslâmiyesinden Muhtab İbrahim Efendinin kerîmesi dahi aynı hastalıktan musâb bulunmuş olduğu cihetle sıhhiye dâiresi bütün mahâlleleri ve evleri dolaşub ne kadar çocuk vârsa cümlesi muâyene edildi. Fevka'l-âde takayyudât icrâ edilmiştir.

Böyle bir âfet-i beşeriyeden bi'l-cümle musâbîn ile birlikde İbrahim Efendi kerîmesi olân ma'sûmeciğin de an karîb âfaktiyab olmalarını cenâb-ı dâi-i devâ hazretlerinden niyâzeyleriz.

Sarayda Ziyâfet

Manevrada hâzır bulunan Soyya ecnebî konsoloshâneleri ateşe militerlerine dün ahşam zât-ı hazret-i prensî sarayda bir ziyâfet vermiştir. Bu ziyâfetde btün ümerâ-yı askeriye hâzır bulunmuştur. Ziyâfet sâat alafranga bire kadar devâm etmiştir.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

İstanbul'da Büyük Korku

Sultan Hamit'in hastalığı ve hayâtının tehlikede olduğu tahakkuk ediyor.

Bundan beş gün evvelki Times Gazetesinin İstanbul muhbirinden aldığı bir telgrâf şöyle yazıyor:

Hünkârın hastalığı birden bire bir nevbet gelmesiyle mühlik birdereceye vârmasından ve ale'l-husûs Ansızın Çünkü Sultan Hamit ansızın vefât etmesinden korkuluyor.

Sayfa 4

vefâtıyla İstanbul'da bir büyük saltanat kavgası , bir büyük iğtişâş çıkmasından korkulur. Bundan dolayı mütteheden tedbîr almak üzere İngiliz sefâretinin davetiyle süferâ-yı muazzama İstanbulda hafiyen in'ikâd etmiştir? Süferâ-yı muazzamânın kararı henüz mevhûldür.

Şu telgrafâtın ehemmiyetini zıkr ve beyâna hâcet yok. Times Gazetesi demek İngiltere sefâreti demektir. Ale-l-husûs Times muhbirlerinin mu'cize kabîlinden olân istihbârâtı âdetâ darb-ı mesel hükmüne geçmiştir. Bundan şu anlaşılıyor ki İngiltere sefâreti hünkârın bu hastalıktan kurtulamayacağını yakînen öğrenmiş ve Yıldız haşerâtının Burhaneddin Efendi'yi Pâdişâh yapmak gibi hâzırılıklarını da hiss etmiş ve öylece Londra Hâriciye Nezâretine bir rapor yazmışki diğer sefirleri bu husûsda müzâkereye davet için emr almıştır.

Bu havâdis çok mühimdir. Ve hem de bir cihetden memnûniyet bahşadır. Çünkü veliahd saltanat kim olduğunu mademki ârası tasdîk etmeden İstanbul ilân edemeyecek. Demek oluyor ki şimdiki câsus gürûhu millet-i İslâmiyenin başına geçirmek istedikleri son külâhı da pek kolay kolay geçiremeyecekler.

Süferâ-yı muazzamânın Burhaneddin Efendi'yi Pâdişâh tanımak için ittihâd edebilmesi az hâric-i imkândır.

Bu husûsda ârası kâbil değil ittihâd edemez.

O hâlde altı yüz senelik kânun saltanatın ibkâsında ittihâd ve kararları tabii görünür. Her hâlde âti böyle görünür Allâh-ı a'lam bi's-savâb

22 Eylül, İstanbul:

Necib Mülhame Paşa İstanbul'a avdet eder etmez huzûr-ı şâhâneye çıkdı. Necib Mülhame'ye zât-ı hazret-i prensî tarafından sûret-i kat'iyede te'mîn edilmiş ki prens ve Bulgaristan hükûmeti Türkiye'ye karşı sulhperver bir meslekden

aslâ ayrılmayacak. Fakat buna mukabil Türkiye'nin dahi Bulgar teb'asına nazar-ı şefkat ile bakması lâzım gelürmüş. Bu günlerde yeni iki Bulgar viladükasının beratlarını zât-ı şâhânenin imzâ etmesine intizar olunur.

Girit'e Yeni Valinin Muvasalatı

Milo'dan vârid telgrâflara göre Girit idâre-i muhtâresi vâliliğine ta'yîn edilen Yunan hükûmeti ricâlinden Mösyö Zaymıs İspaktirya nâm Yunan zırhlısıyla geçen pazârertesi günü ale's-sabah Milo limanına dâhil oldu. Girit Sancağını taşıyan bu zırhlı limana girer girmez ârası zırhlıları on yedi pare top endahtıyla yeni vâliye karşı resm-i selâmı îfâ ettiler. Bunu müteâkib ârası gemileri kumandanları Mösyö Zaimesi dahi anlara îade-i ziyaret etti. Fakat düvel-i hâmiye-i erbaadan ilk evvel Rusya kumandanını ziyârete getti ve Hanya'ya ânınla beraber azîmet etti.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Mühim Bir Mülakat

Yakında Romanya kralı ile Bulgaristan prensi Prens Ferdinand hazretleri arasında bir mülâkât vukûbulacağını Sofya Gazeteleri haber veriyor.

Bu iki komşu millet hükümdarları arasında vuku'âbulacak mülâkât elbette ehemmiyetden hâlî değildir.

Müdür-i Mesûl Zağralı Emin Paşa Hafdi Asaf

5.50.Balkan Gazetesi, Sayı 60, 27 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 60

Çarşamba

27 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.
peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinde maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Çar Hükümetin Son Hamlesi

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

“7” frank

“4” frank

Abone bedeli

Bu hafta Times Gazetesinin Petresburg muhbiri mühim bir mektûb neşr etti. Bu mektûb Rusya ahvâl-i hâzıra-i müşkilesinden bahs ile çar hükûmetinin şimdilik hafî bir karardan son bir teşebbüs ve hamle-i müstebidâne demek olân bir tutumundan bahs ediyor . Ve diyorki bu karar görüldüğüne göre gayet Maşyavel'in bir sûretde yani büyük bir hud'a ile icrâ edilecek.

Muhbirin îmâların bakılırsa Çar hükûmeti yeni açılacak Duma'da Bir rol oynâmak isteyecek. Meselâ intihâbâtı hükûmet kuvvetiyle icrâ ettirerek Duma'da hükûmet tarafdârânına ihrâz-ı ekseriyet ettirmek vâr.

Duma'da hükûmet tarafdârânı ihrâz-ı ekseriyet eyleser Çar hükûmeti için bu muvaffakiyet az bir şey değildir.

Çar hükûmeti be muvafakiyete istinâd ile Duma'yı büsbütün kapayub eski idâre-i mutlakayı , yani eski istibdâdı Rusya'da yenedenihyâ edebilir.

Times'in Petresburg muhbiri bu îmâlar ârasında çar hükûmetinin en ziyâde Polonya'dan , Polonya ihtilâlcilerinden korkduğunu zikr ile iktisâdî hâle Polonya'nın zabt ve muhâfâzasına muktedir olmak üzere Alman ordusunun gireceğini îmâ ediyor.

Bu da me'mûldür. Çünkü müstebidlerin vatani , milleti olmaz. Onlara lâzım olân, onlara mukaddes, akdes olân ancak şahıslarıdır. Çar hazretleri ve daha

Sarihi anın istibdâda teşne maiyeti için Polonya'ya Alman askerinin girmesi bir zillet olamaz. Çünkü oraya Alman askeri girerse ihtilâl basılacak . İstibdad-ı idare yenedenteessüs edecek.

Times muhbirinin ifâdâtı bi't-tab' esassız olamaz. Çar hükûmetinin böyle desîsesi gayr-ı melhûz ve gayr-ı muntazır bir şey de değildir. Fakat şu da câ-yı i'tirâfdır ki bu teşebbüs bu karar çar hükûmetinin belki sonuncu bir hamlesi olacak.

Hûn-ı hürriyet beşerin seyl-i belâ gibi çağladığı bir zemin ve zamânda çar hükûmetinin bu emeli ne dereceye kadar hâsıl ve muzaffer olacağını zamân gösterecek.

Bize kalırsa hristiyansızlık susuzluk gibidir. Mademki Rus milleti bu açlığı , bu susuzluğu bu haysiyetsizliği artık his etti. Çar hükûmetinin hâlâ tahkîm -i istibdâda cehdi boşdur. Bîsuddur.

Kahrılar ve zincirler, zindanlar, istihkâmlar

Sanma bir tedbîrdir ermâye-i iskât olur

Kahr-ı Hak eyler tecellî, azm-i ahrârına da

Kahr edenlerümmeti, ma'rûz kahriyât olur.

Türkiye Bulgaristan Münasebatı

Necib Mülhame'nin Prens Ferdinand hazretleriyle vukû'bulan mülâkâtı neticesi olarak Yıldız mehâfilinin bu son günlerde Türkiye ve Bulgaristan münâsebâtının iyiliğe

Sayfa 2

yüz turduğu îade eder. Hat ve hareket ve tasavvurâtda bulunduğu mahâllinde aldığı ma'lûmâta atfen Avrupâ gazeteleri yazmaktadır.

Buna ilâveten diyebiliriz ki dünki gün zât-ı şâhânedan almış olduğu emir üzerine hükûmet-i Osmaniye'nin Sofya komiseri Sâdıkmüeyyed Paşa hazretleri velâdet-i hümâyûn münâsebetiyle Bulgaristan hükûmeti tarafından vukû' bulan tebrîkâta mukâbil gidub Raçopetrof Efendi'ye beyân-ı teşekkür etmiştir. Bu da ber vach-i bâlâ derc edilen efkâr ve mütâlaâtı müeyyiddir.

Aynı ikir ve maksad üzerine de İstanbul'dan "Frangfurt Zeytunng" nâm Alman Gazetesine çekilen bir telgrâfnâmede şöyle deniyor:

Zât-ı şâhâne velâdet-i hümâyûn münâsebetiyle Necib Mülhame'yi huzûr-ı şâhânelerine kabûl buyurdıkları zamânda Bulgarların pek çok husûsâtda müsâadeleri ve müsâmahakârâne davrandıklarını beyân eden Bulgar eksarhatâ hüsn-i muâmelede bulunmasıyla Makedonyâ'da yenedeniki Bulgar viladükasına berât i'tâ edilmesi lüzûmunu işrâb eder bazı beyânâta ve mütâlaâtda bulunmuştur.

Diğer cihetden İstanbul'dan "Korespondans Boro" telgrâf şirketine tebliğ ve iş'âr olduğuna göre Bulgar eksarlığı maiyetinde te'sîs ve teşkîl edilecek olân Sinod meclis-i rûhânîsine bedel bu aralık Makedonyâ'da kâin Vodin, Kokoş, Drama ve Kostorma kasabalarında birer metropolidin ihdâs eyleyeceğini gerek hükûmet-i Osmaniye ve gerek eksarahlık tekzîb etmektedir.

İş bu viladükalara berât verilmesi keyfiyeti mahzâ Bulgaristan'da Rumlar aleyhinde vukû' bulan tahrîkât neticesi olduğuna dâir çıkan şâyia ve tevâtürün asl ve esâsı olmadığı gibi tahrîkât-ı mezbûre hakkında hükûmet-i Osmaniye ve Rum patriğinin Bulgar ekserahta karşı hareketlerinin akîm ve semresiz kaldığı da bî esâsdır. Meamâ fif Rum ve Bulgarlar beynindeki adâvet derece-i kasavâya vârmıştır...

Japonya Harbe Hazırlanıyor

Muhârebeyi müteâkib Japonya fevka'l-âde bir faaliyetle yine teslîhâtına devâm ediyor. Muhârebede yaptığı her türlü hatâyı ta'mîr ve icrâ ettiği tecrübeleri isti'mâl eylemeğe son derecede gayret ve ihtimâm gösteriyor.

Muhârebe esnâsında yenedenve görülen lüzûm üzerine teşkîl eylediği dört firka-i askeriye müsâlahanın akdından sonra lağv etmek lâzım gelirken bi'l-aks anları bir kat daha nizâm ve intizâma sokmağa çâlışıyor. Donanmasının nevâkısını ikmâlde de aslâ terâhî göstermiyor. Japon donanması muhârebe esnâsında iyice zedelendiğinden makina, zede ve sâir âlât ve edvâtın ta'mîrine ve bundan mâadâ Rusya'dan iğtinâm edilen vapurlarda muhârebeye yaramak için işte sâlih bir hâle getirilmekle çâlışıyor. Gerek Japonun kendi ve gerek Ruslardan gadab edilen vapur ve zırhlıları ta'mîr eyleyecek olursa Japonya'nın kuvve-i bahriyesi büyük bir kuvvet ve yekûn teşkîl edecektir. Hacm-i istiâbîsini (107.000 patona çıkaracaktır. Ancak Japonya bununla da memnûn olmuyor. Kanâat etmiyor. İktizâ edecek mebâliğ-i cismiyeye rağmen yenedenbir takım vapurlar inşâ etmeti tasvîr ediyor. Bundan mâadâ Japon mehâfil-i askeriyesi asâkir-i berriye ve bahriyenin silâh, elbise ve sâir malzemesini de tebdîl ve ıslâh etmeyi düşünüyor.

İşbu ıslâhât Japonya bûdcesini pek çok rahnedâr edecek ise de Japonların bu bâbda edilecek her türlü fedâkarlığı aslâ ve hiç nazar-ı dikkate almıyorlar.

O hâlde soruluyor ki Japonya bu tedârükâtı ne için ve kime karşı icrâ ediyor. Şimdiki hâlde hâl-i sükûnet ve sulhde bulunduktan mâadâ iyi ve sulhperver komşuya da mâlikdir. O takdîrde Japonya'nın gözlerinin Asya'ya matûf bulunması tabiiî değil midir? Bir gün gelüb de âmâlinin müteveccih bulunduğu Çin elkâse

Sayfa 3

Japon askerinin girdiğini işitmek şübhesiz ki hiç bir gûnâ beht ve hayreti mûcib olmayacaktır.

Dahili

Türk Vapurunun Affi!

Bir kaç gün mukaddem Bulgar bayrağını Vârna limanına girerken kaldırmamış olan bir Türk vapuru hükûmet-i mahâlliye tarafından cezâ-yı nakdî itâsına mahkûm edilmiş.

Bir taraftan hükûmet-i Osmaniye'nin Sofya komiseri Sadıkul Müeyyed Paşa'nın vukû' bulan ricâ ve istirahatı üzerine diğer cihetden velâdet-i hümâyûn

şerefine Bulgaristan hükûmeti mezkûr vapura hükm olunan cerâ-yı nakdîyi afv etmiş.!

Bulgaristan'da Türk Çetesi

Şehr-i sâlin on ikinci günü Kızıl Ağaç civârında bir Türk çetesi Bulgaristan'a Kayıblariye Karyesinden on iki baş manda sirket ederek firâr etmiş. Keyfiyet daha o anda köylüler tarafında hükûmet-i mahâlliyyeye şikâyet ile beraber bildirilmiş ise de şikâyetleri akîm ve semeresiz kaldığı Dononik Gazetesi yazıyor.

Tezyid'i Asakir

1907 sene-i miladiyesine âid askeri bütçesinin mikdâr-ı mecmûuna on milyon frank zam ve ilâve eileceğini bu meblağın ilâvesine mukâbil asâkir-i mevcûde mikdarına on alay daha asker ilâve kılınacağı müstahberdir.

YEMEN İHTİLÂLİ KESB-İ ŞİDDET EDİYOR

24 Eylül, İstanbul:

Yemen ihtilâli teskîne me'mûr marşal Feyzi Paşa ale'l-acele kendisine beş bin a'lâ ve metin asker gönderdi ilmesini istiyor.Feyzi Paşa taht-ı kumandasında bulunan yetmiş bin askere şiddetli sıcaqlarda görünemediğinden kuvve-i imdâdiye talep ediyor.

Bu aralık San'a'da bulunan Feyzi Paşa San'a'nın civârında ancak kırk kilometroluk ba'îd mesâfeye kadar icrâyı hükm edebiliyor. Mesâfe-i mezkûrenin hârici âsî Arablara kumanda eden Şeyh Mahmûd Yahya'nın idâresindedir. Şeyh Yahya oralarda idâre-i mülkiye te'sîs ettiği gibi kendi nâmına da para kesdirerek paraları vezir vezir eyâdi-i tedâvüle vez' ve ihrâc etmekte imiş.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

İstanbul Haberleri:

Gümrük Tezyidi Meselesi

24 Eylül, İstanbul:

Hükûmet-i Osmaniye tarafından gümrük rüsûmunun yüzde üç tezyîdine dâir ârası süferâsının müştereken vermiş oldukları notayı heyet-i vükelâ bugün nazar-ı tedkîk ve tefîşden geçirmiştir. Heyet-i vükelâ süferâ tarafından verilen notanın hemen bi'l cümle nukâd ve ahkâmını tasvîb etmiş yalnız mâliye cihetine âid olân maddeler üzerine ârasıya takdîm olunmak için bir lâyiha kaleme alınmasını ve lâyiha-i mezkûrenin bir ay tasvîb-i zât- ı şâhâneye takdîm edilmesini taht-ı karara

almışdır. Ecnebî mâliye komisyonu tarafından ittihâz edilecek her türlü tedâbirin hükûmet-i Osmaniye tarafından tasvîb olunduktan sonra mer'iyu'l-icrâ tutulmasını heyet-i vükelâ teklîf ediyor.

Sayfa 4

Bulgar Çeteleri Beyninde Müsademe

25 Eylül, Viyana

İstanbul'dan iş'âr edildiğine göre Makedonyâ'da Koçana Kazası mülhekâtından Orizari Karyesinde muhtelif âmâl ve makâsıda tâbi' iki Bulgar çetesi beyninde müsâdeme vukû bulmuşdur.

Virhovist Fırkasına mensûb çete senteralistlerden birinin hânesini yakub furka-i mezkûreden iki dülger ve bir de kız tleef etmiştir.

DÖNME VE MÜRTEDE KÖY

25 Eylül Viyana:

İstanbul'dan bâ telgrâf ihbâr olduğuna göre Yenice Vârdar havâlisinde Ramana Karyesi ahâlisi şimdiye kadar Reîs-i rûhânî Bulgar ekserahtı tanırken bundan sonra Rum patriğine tebaiyyet edeceklerini resmen ilan etmişlerdir.

İran Meclis-i Mebusanın Resmi Küşad

24 Eylül, Tahran

İran Meclis-i Mebusânı bu gün Şâh-ı İran Mazhareddin Hazretleri ve düvel-i ecnebiye süferâsı hâzır bulunduğu hâlde sûret-i mutantana ve müdebdebede küşâd olunmuşdur.

Geçen Muharebede Japonların Kuvveti

Bu defa Türkiye erkân-ı harbiyesi tarafından muhârebeden evdet eden esker için tertîb edilen telsîfât listesinden anlaşıldığına göre Japonlar geçen muhârebede tamam dokuz kol ordu ile hareket etmiştir.

Papağal

Papağal Gazetesi bu hafta şark meselesini tasvîr ediyor. Şöyle ki: Gördüğünüz taşlık ve kayalık üzerinde kalın yazı ile "Şark" yazılıdır. Eşhâsa gelince şekil ve kıyafetlerden anladığımız vechile sağ tarafında, deniz içinde kayık üzerinde dûrbîn ile bakan İngiltere'dir. Kayığın üzerinde manevra enteres dediğimiz menfaatden ibârettir. İbâresi yazılıdır. Kayığın altında İtalya , ânın karşısında yuvârlanan fisk içinde " Yıldız köşkü" dışarısında ""Manâstır kelimesi yazılıyor. Yani İtalya'nın almak istediği vilâyet. Sıra ile gidelim. Elindeki kâğıd Cermanizm yazılı bulunan ve

bu politikayı ta'kîb eden Almanya sonra Polak, Macaristan'ın istiklâlini isteyen Macar, İtalya'ya güvenen Karadağ, Türk muhibbi geçinen Arnavudluk, Avusturya ile muhârebe-i ticâriyede bulunan Sırbistan, Romanya, Bulgaristan ve nihâyet Türkiye geliyor. Ötede ise kılıcı üzerinde tevsî'i memâlik ve kabası üzerinde asılı olarak bir tarafında Hersek ortasında da Berlin muâhedesi ibâresi yazılı bulunan Koca Herif de Avusturya hükûmeti irâe ediyor ki bu haftaki politikâda asıl ânın üzerinde dönüyor.

Papağal sâhibi gazetesinin altında bu haftaki politikayı şu vechile icmâl ediyor yani etrâfa muhtelif hükûmetleri irâe eden eşhâs karşısında elde yalın kılıc olarak Arnavudluğa hücum eden Avusturya'ya karşı Bulgaristan'a hitâben Türkiye'ye ber vech-i âtî sözleri söyletiyor.

Arkadaş! İri bir asker tehdîdâtımızı bir sûretde seyrek seyrek adım atarak Arnavudluğa doğru yürüyor. Eğer cesâret edip deliğe girecek olursa Japon misâli âna bir ders verub meseleyi hâll etmek bizim menfaat ve fâidemiz îcâbâtındandır."

Müdür-i mes'ûl: Zağralı Emin Paşa Hafîdi Asaf

5.51.Balkan Gazetesi, Sayı 61, 28 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 61

Perşembe

28 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli”

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

“14” frank

“7” frank

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.
Nüshası “ 5” santimdir.

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa1

Devlet-i Aliyyenin Sebeb-i Tedarükat-ı Ve Balkan Hükümetleri Telaşı

Devlet-i Âliyyenin İkinci ve üçüncü Orduca olân tedârükâtı bir kaç aydan beri ve bi'lhasa ikinci ve üçüncü ordu erkân-ı harbiyelerinin yani Edirne ve Manâstır kıtaâtı askeriyesi rüesâsının faâliyet-i fevka'lâdesi türlü türlü tefsîrlere sebep oldu.

Bu tedârükâtın ilk nazarda Bulgaristan'a karşı olduğu zan ve tahmîn edilmişse de prens hazretlerinin Bulgaristan'a avdeti ve son bahar manevrasına geden Bulgaristan ordusu rediflerinin yerlerine dağılması üzerine hükûmet-i seniyyenin tedârükâtına biraz fâsıla vermesi îcâb ederdi. Hâlbuki hükûmet-i seniyye tedârükâtına muttasıl devâm ediyor. İkinci ve üçüncü ordu kuvâyı askeriyesini muttasıl tezyîd ediyor. Hatta Makedonyâ yani Üçüncü ordu vilâyetlerinin idâre-i mâliyesini murâkan eden ârasından İngiltere'nin bu tedârükât hesabına hiç gelmediği için hemen her fırsatta Bâb-ı Âlîye Makedonyâ'da asâkir-i Osmaniye'nin tenkîsiyle bûdcenin tanzîm ve tensîki lâzım geleceğini dermeyân ediyordu.

Hak hakdır. İnsan ne olursa olsun biraz da insaf ve hüsn-i bîtaraf ile düşünüb söylemeli. Bâb-ı Âlî'nin şu son zamânlardaki vaz'iyeti öyle müdhişdir ki her cihetden âlevler, ateşler içinde kalmışdır. Böyle bir vaz'iyetde , böyle bir idâre-i mutlaka, bin türlü tezayyukât ve desâis-i dâhiliye hükmünde Avrupâ gibi müdhiş bir düşmana merâm anlatmak hakîkten lafla olmaz.

Vâkıan üssü'l- esâs idâre-i hükûmet bozuk olmasaydı hükûmet-i seniyye daha nâfi' bir meslek-i siyâsî, saha selîm bir tarîk-i müdâfaa ittihâz edebilirdi. Bu tabiiîdir fakat biz , kabahat kimde ise kimde, şu hâlde şu vaziyetde Bâb-ı Âlî tavrı ve haraeketi yine şâyân-ı takdîrdir.

Sadedden çıktık. Hükûmet-i seniyyenin ikinci ve üçüncü ordudaki tedârükâtı esbâbını şerh edecekdik.

Hükûmet-i seniyyenin ikinci ve üçüncü orduda tedârükâtı Bulgaristan'a karşı olmadığını Bulgaristan rediflerinin dağılmasından sonra da gösterdiği faâliyet-i harbiye te'yîd eylediği gibi bir kaç gündür matbûât-ı siyâsiyenin Avusturya ve İtalya ârasında Arnavudluk üzerine bir muâdede-i hafıyyesi olduğundan bahs-i makâl etmeleri ve bu muâhedenin bütün mehâfil-i siyâsiyece ehemmmiyetle telakkî edilmesi hükûmet-i seniyyenin hâzırlığı esbâbını meydâna çıkarıyor.

Avrupâ matbûâtında böyle bir ittifâk ve hâzırlıktan bahs edileli hemen bir haftadan ziyâde değildir. Gûyâ Avusturya İtalya ile uzlaşarak yeni Pazar tarîkiyle Selaniğe sarkacak , İtalya ise buna mümâşaat edecek, Fakat o da Yanya'ya ve Arnavudluk'un bir kısmına istilâ şartıyla

Demek oluyor ki Bâb-ı Âlî bu ittifâkı daha evvel haber almış, Roma, ve Viyana sefâret-i Osmaniyeleri meselesinin bidayetine kuşkuland hükûmet-i seniyyeyi ikâz etmişler ki

Sayfa 2

Bâb-ı Âlî şiddetle ve sür'atle tedârükât-ı harbiyeye başladı. Ve hatta Bulgaristan'la, Sırbıye ve Karadağla oldukça nâfi' bir hüsn-i münâsebet te'mîn eyledi.

Meselâ Necib Mülhame Paşa geçerken nezdinde prens hazretlerine mülâkî olub prens-i müşârun ileyhın Türkiye'ye karşı olan hissiyât-ı dostânesi hakkındaki harâretli harâretli sözlerini bütün Avrupâ telgrâfları ehemmiyetle neşr etti. Ki bu vaz'iyet şu aralık Bulgaristan'la hükûmet-i seniyye ârasında lâzımı'l-ımtiyâz olan ittifâkın yine takarrübünü gösterir.

Mesrûdâtımızın hülâsası şudur ki hükûmet-i seniyye redifleri değil ilâve ve ihtiyâtları bile topluyor.Çünkü şu aralık ufak bir ihtilâl sebebiyle Avusturya'nın bundan otuz sene evvel Hersek'e girdiği gibi Selanik'e kadar geri vermesine karşı dayanmak içindir.

Hatta Bâb-ı Âlî Avusturya'yı tehdîd için Bulgaristan'ı Sırbıyayı ve Karadağ'ı zîr-i ittifâk-ı askerîsinde buldurmak istediği bile mütevâtirdir ki zâten Avusturya'nın böyle bir hücum ve taarruz hengâmında bi'l-hassa Bulgar ordusunun dahi Osmanlı askeriyle birlikde hareketi hem hukûk-ı beyne'd-düvele münâfi olamaz. Ve hemde her iki milletin menfaatine muktezîdir.

Zîrâ : Avusturya Makedonyâ'ya girdi mi Türkiye'den ziyâde Bulgaristan'a zarardır. Sırbıye ve Karadağ ise mahv olmuş demektir.

Bulgaristan ise müstekill bir hükûmet olmağla beraber Berlin muâhedeşi ahkâmına Türkiye'ye tâbi' bir emâret-i müstekille olduğundan hükûmet-i Osmaniye ile beraber her dakika tecâvüzü ve tedâfüü hareketde muhtârdır. Sırbıye gibi değildir. Binâen aleyh Avusturya Osmanlı ve Bulgar ordusuna karşı asker sevk etmek değil bu iki ordunun ittifâkı hiss ettiği dakikadan itibaren bile biraz düşünür. Her hâlde her iki memleket için pancermenizm istilâsına karşı yegâne sebep necât, ittifâk ve ittihâd ve dostlukdur.

Dahili

Geçende icrâ olunan askerî manevralarında zâbitân ve asâkirin fenn-i harb nokta-i nazarından gösterdikleri âsâr-ı mahâret ve liyâkatdan memnûn ve hoşnûd kalan Prens Ferdinand hazretleri manevraları müteâkib zâbitân ve asâkire karşı kırâat olunmak ve hkûmet gazetesi ile de ilan edilmek üzere sûreti ber vech-i zîr aynen tercüme ve nakl edilen teşekkürnâmeyi harbiye nâzırı cneral Savof Efendi'ye göndermiştir.

Azîz Generalim Mihail Savof!

Bu sene birinci, ikinci ve yedinci fırka-i askeriyeleri tarafından teruyan ve sulu dervend geçitlerinde icrâ edilen son bahar manevralarında bütün zâbitân ve asâkir tarafından hayret ve taaccüb edilecek sûretde kendilerine ihâle edilen mesâil-i askeriyeyi hâl ve icrâ'da ibrâz edilen ehliyet ve mahâret-i askeriyeyi bi'z-zât müşâhede ettim. Harekât-ı harbiye husûsunda merâtib-i âliyeyi hâiz ümerâyı askeriyenin iktisâb ettiği hüner ve maharet mahza sizin buyurulmak bilmez gayretinizeler-i mahlulüdür. Sizin ümerâ-yı askeriyeyi nazrî ve amelî harekât-ı askeriyede mümârese ve ikmâl-i nevâkıs etmeleri husûsunda vukû'bulan teşvîk ve teşcîâtını, melik vtanın himâye ve muhâfâzası uğrunda sarf ve istihlâkına acmadığı mebâliğ-i cesîmenin mâ vaz' lehine sarf olunduğu ve bu sûretle Bulgar ordusunun her vâki't harekât-ı harbiyeye müheyâyâ bir hâle getirilmesini te'mîn etmiştir.

Sizin bu vechile İstikbâlde de gayret ve faâliyetde bulunmanızı isteyerek , aziz Generalim size teşekkür ile beraber minnetdâr kaldığımı beyân eylerim.

Geçen pazâr günü Rodolobetis yani milletperver cem'iyeti delâletiyle Vârna Bulgarları tarafından icrâ edilen Gürületulu nümâyişleri bırakılân dört kilisenin de cebren zabt olunduğu

yazmışdık. Bu kerre mevsûken istihbâr ettiğimize göre karışıklığa meydan ve sebebiyet veren Rodolobetis cemiyetinin a'zası kâmilen taht-ı tevkîfe alındığı gibi cem'iyet-i mezkûrenin bayrağı da polis tarafından alınarak Sofya'ya gönderilmiştir.

Rumlardan cebren alınan kiliselerden "Seveti atanasi" kilisesinden mâadâsı Rumlara iâde olunmuştur. Mezkûr kilise Bulgar pârasıyla inşâ olunduğu iddiâ olduğundan mesele sûret-i kat'iyede hâll edilinceye kadar askerî kumandanı tarafından zabt ve muhâfâza edilecektir.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Sultanın Hastalığı ve Saltanat Kavgası

Mevsûken haber almağla iştiâr eden Mançester Gardiyan Gazetesi Doktor Burgema'nın teşhîsi üzerine ifâkat bulamayıp ancak daha bir kaç haftalar sultânın yatağa mahkûm olduğu haberini alan mukarrebîn-i şâhânenin hevf ve telâşa düşüklerini yazıyor.

Sultana küçük oğlu Burhaneddin Efendinin hâlef olamayacağından şühelelenen saray erkânı şimdedendaha kendilerince çekilmek üzere tedârükâtında bulunmaktadırlar. Bununla beraber Mehmed Reşad , Yusuf İzzeddin, ve Abdulaziz'in ikinci oğlu Mecit Efendilerin zararına olmak üzere idârede bir inkılâb hâsıl etmek için Burhaneddin Efendinin taht-ı saltanata ik'ad ve iclâsına dâir Yıldız erkânı sultanı iknâa çâlişiyorlar. Saray erkânı 1189 târîh-i milâdîsinde tevellüd eden Abdulaziz'in ikinci oğlu Mecit Efendiyi aksu'l-amel mutaassıb ve son derece de Alman tarafdârı olmağla ithâm ediyorlar.

Mançester Gardiyan Gazetesinin iddiâsına göre şehzâdeler meyânında idâre-i meşrûtaya en lâyük ve en ziyâde hürperver olmağla beraber Avrupâ husûsî Fransız terbiye ve medeniyeti kabûl eden bir şehzâde vâir ve aranır ise o da Mecit Efendi imiş.

Sultan Yine Hasta

26 Eylül İstanbul:

Zât-ı şâhâne dünki gün Yıldız Kasr-ı Hümayûnunun bahçesinde araba ile gezinmesini müteâkib birden bire vücûd-ı şâhânelerinde bir rahatsızlık hiss ederek hastalanmıştır. Bunun üzerine derakab etibbâ-yı şâhânedan saidete Nureddin ve İbrahim Paşalar celb olunarak medâvât-ı âcilede bulunmuşlardır.

MAKEDONYÂ VUKÛÂTI

Bulgar Çetesi Tarafından Bir Sırb Köyünün Kamilen Mahvı

Dononik Gazetesinden:

Karatova Kazâsında altmış köy meyânında Şitalkovitsa nâmında yalnız bir Sırb köyü bulunuyor ki bu karyenin mevcûdiyeti şimdiye kadar kimseye bir zarar getirmiyordu. Bunun için mezkûr karye ahâlîsi hangi bir millet ve mezhebe mensûb bulunursa bulunsun hiç bir kimsenin nazar-ı dikkatini celb etmiyordu. Zâten ihtilâl cem'iyeti Türk esâreti altında âh u figân eden bütün akvâmı himâye ve tasahüb etmek efkâr-ı ulvîsini ta'kîb edegelmekte olduğundan bu karye ahâlisinin milliyetini kendine mâni2 görmüyordu. Fakat ihtilâl cem'iyeti, teşkîlât-ı esâsiyesine muzırr ve muhâlif gördüğü her türlü mevâkii büyük

Sayfa 4

ve küçük olsun mahv ve izâleye çâlışacağı tabii idi. Bu mesleği ta'kîb eden ihtilâl cem'iyeti a'zası dört kola ayrılarak vaziyet ve mevcûdiyetlerini muhâfâza etmek için düşmanlarını ta'kîbe koyulmuşlardı ki Bunda da hakları vârdı. Zîrâ ehemmiyet ve kuvvetden ârî bir takım cüz'î kuvvet sâhibi ekalliyetin ejder misâli kuvveti hâiz ihtilâl cem'iyeti a'zasıyla meydân-ı müsâbaka ve rekabete atılmalarına mukâbil merhametsizce de mücâzât olunması efkâr-ı umûmiye huzûrunda haksızlık ve adaletsizlik ile teâvîl ve tefîr olunamaz. İşte Şitalkovitsa nâmındaki Sırb Köyü de bu nev' haklı bir harabe müstehak olmuştur. İhtilâl cemiyeti bu köy ahâlisinin ta'kîb ettiği meslek -i sekimden vaz geçmesi defâatle kendilerine tenbîh ve ihtâr etmiş ise de meaât-teessüf muvaffak olamadığını ve bâ husus son zamânlarda etrâf Bulgar köylerini bîzâr eden Türk çetelerini dahi ara sıra himaye ve vikaye etmekte olduklarını görünce buna takat getirmeyerek suret-i feciânede haz u sâr ve intikâma karar verdi. Ve nihayet mâh-ı hâlin dokuzuncu gnü mezkûr karye dâhilinde bir Türk çetesinin ihtifâ ettiğini haber alınca ihtilâl cem'iyeti tarafından gönderilen bir Bulgar çetesi muhtefî bulunan Türk çetesini mahv edip karyeyi de kâmilen ihrâk ederek bilâ bervâ çekilb gitmiştir.

Rusya Buhranı

25 Eylül, Berlin:

Rus reîsi nüzzârı Setulpen'in yakında azil olunub yerine Finlandiya Vâlisi Gerhard'ın tayîn olunacağı ve bu cihetle birer birer diğer nezâretlere de sarayda mutemed kimselerin ta'yîn edilecekleri mevsûkan bildiriliyor.

Çarın taht-ı riyasetinde olarak vukû' bulan heyet-i nüzzâr ictimâında Duma intihâbâtının gelecek ay zarfında

İcra edilmesine karar verildiğini "Mağda Burger zaytung) Gazetesi yazıyor.

HÜKÛMET TARAFDÂRANIN GÜRÜLTÜLÜ İCTİMÂİ VE BASTON İNGİLİZ

25 Eylül Moskova:

Hükûmet-i müstekille fırkasının reîsi Gazingamot vukû'bulan bir ictimâ'da me'mûrînin umûr-ı siyâsiye ile iştiğâl etmeleri hakkında dâhiliye nezâretinin neşr ettiği bir kıt'a beyânnâme-i umûmî müfâdını nüzzâr-ı i'tibâre alarak me'mûrînin hat ve hareketlerinin dikkatle ta'kîb olunmasını hem efkârı olânn kimselere ihtâr etmiş sonra saray erkânından ma'dûd olmakla beraber ve buyuruğda ittihâz olunan mukarrerâta sâşır mebuslar ile beraber imzâ eden mebûsların Kor srayından tard olundukları için mezkûr saray erkân-ı mütebâkisinin tebrîk edilmesi lüzûmunu zikr eyledikten sonra mülgâ Duma reîsi tebrîk etmeğe gelen İngiliz hey-et-i mebûsesini aleyhinde de bir kaç söz söylediği esnâda huzzâr bir ağızdan "Baston İngilizler! anları tard edelim, anlarsız da oluruz) sadasını ayyûka çıkarmıştır.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür-i Mesûl Zağralı Emin Paşa Hafîdi Asaf

5.52.Balkan Gazetesi, Sayı 62, 29 Eylül 1322(1905)

Birinci Sene Numara 62

Cuma

29 Eylül 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

"10" numaralı daireye mahsudadır.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

Altı aylığı

"14" frank

"7" frank

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesiinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**İnkılab İntikama Kafidir**

Dün Avrupâ matbûâtı bi'l-hassa Rusya ahvâlini gözden geçiriyordum. Matbûât bu! Neler yok! Ne siyâsi mütalaalar, ne hükmü, millî mülâhâzalar, ne derdler, ne belâlar, neler, neler yok.

Bilmem cerîha-i kalbimin zılâm-ı mâzî ile ızdırâbât-ı dehr ile muttasıl sızladığından mıdır nedir, bütün makâlât ve müstahberât ârısında nazar-ı ikr ve dikkatimiz en ziyâde celb eden, hep Rusya haberleri hep Rusya ihtilâlleri, o bir sahne-i fâcia-i kemâl ve cihâda girmiş olân Rusyadaki Gogay hürriyetidir.

Dün yine bu arada bir Petresburg telgrâf okudum. Bu telgrâfda esâsen mühim, yeni bir vâka yok. Bir Rus askerinin sefâleti, mağdûriyetini, leibreten neşr ediyorlar. Fakat gönül banâ bu telgrâf böyle acılar, öyle hatıralar ilhâm ettiki insan anı şerh ve tasvîre muktdir olsa şübhe yok bir kitâbu'l-azâb olur.

Telgrafın Mazmunu Şudur:

Rus Japon muhârebesinde bir Rus askeri Mançuri'de Çar hazretlerinin aşkına, kumandanlarının emrine hürmet ve imtisâl ile öyle gazânferâne îfâ-yı vazîfe eylemiş ki bîçâre asker tamam on beş kurşun yârası almış.

Allâh onu öldürmediğini kim öldürebilir. Bu asker ölmemiş. Vatana avdet etmiş. Fakat öyle hâlde ki zavallı da can hayât eseri yok diyebilir.

Beli bükülmüş. Katebori çıkmış. Ayağa kalktığında el ayak titrer. Arada sırada öksürdüğü kan da tükürür. Bu zavallı asker hülâsa alîl olmuş. Demekki o insan hayât ile alâkası bir nefesden ibâret kalmışdır. Bu alîlin hayât ile alakâsı bir

nefesden ibâret kalsa bir şey değil. Safa Bey merhûmun: Cihân derler ki dâr-ı ibtilâdır.

“Ölüm derler medâr-ı i'tilâdır

Marîza tûl-i ömü bir belâdır

Niçin insan hayâta mübtelâdır!”

Dediği gibi insan için dâr-ı necât mezârdır. Fakat ölmek de kolay değil. İnsan niçe zamânlar hayât ile kat'-ı alâka etmek ister de yine yaşamak ister, insan hayâta bîgâneym der de hayât âleminde mutlak bir ilişiği bulunur. Bu tabiiîdir.

Yüz elli asker şimdi ölemez de. Zirâ bir familyası beş dane de velâdı vâr. Evlâdlarının en byüğü ise on yaşını tecâvüz etmemiş. Bu yavrular ekmek ister bunlar daha yaşamak isterler.

Bîçâre asker ne ypacak? Kalkar devâir-i askeriyeyi gez beş on kuruş sdaka ister. Silâh arkadaşlarından isti'tâf eder. Fakat beş on para sadaka ile altı hayât barınsın mümkün mi?

Zavallı asker mecbûren sara-yı çârîden isti'tâf eder. Saraya bir arz-ı hâl götürür. Hâlini anladır.

Sayfa 2

Hânedan çarı âtifen bu zavallıya senevî yedi lira bir para tahsîs eder.

Yedi lira! Yazâ da yeter kışa da. Bu zavallı asker şimdi evlâdlarının açlığına mı, yoksa kendi kanını, hayâtını uğurlarında fedâ ettiği taclı, şanlı, Allâh vekillerinin kendi felâket ve sefâletini görmeğe değil düşünmeğe bile tenezzül etmediklerine mi, hangi derdine ağlasun?

Bu asker şimdi ne yapsun. El ayak tutmaz ki çâlışunda evlâd u iyâlinin rızkını toptasun mâbihi'l-hayâtını, kanını Çar hazretleri aşkına Mançurîde bıraktı, geldi. Fakat haflar ki Çar hazretleri aşkına şimdi ona bir lokma ekmek bile veren yok?

Çar hazretleri esâsen bunu görebilse belki terahhum eder, îânet ederdi. Fakat nereden görecekt anların gözü yüksektedir. Anlar ancak etrâfdaki arşidükleri grandükleri görebilir. Onlar ise fukarâ-yı beşerin sefâletini hiss eder mi? Beşerin sefâleti anlara hiç bir hiss-i insâf ve intibâh eder mi? Bu tefekkür ve ilhâm ile ben de âh ne hâtıralar uyandı?

Kendi milletimi, kendi vatanımı düşündüm. Şu son otuz seneyi, Türk ve Rus muhârebesiyle son Yunan muhârebesinin âza-yı milletimden ayırdığı canları. Hâk-i

helâke serdiği Mehmedcikleri, onların nice dul kalan hatunlarını, yetimlerini, o eytâm-ı şühedâyı düşündüm...

Âh o muhârebelerde aldığı yaralarla sokaklarda inleyen nice bâbalarımızı onların mâliye köşelerinde, devâir-i devletde kapu kapu dolaşub sürüne sürüne dilendiklerini ve hâlâ bunların nice emsâli mevcûd olduğunu ve bir de o Yıldız sarayında toplanan dinsiz mezhebsiz kurenâ ve menâ-yı hazret-i pâdişâhî sîfâ tlı esdikâ-yı devletin bankalarda yatan binlerce milyonlarca franglarını düşündüm. Fakat o his ve fikretle vicdânımda uyanan hiss-i intikâm banâ ilhâm ediyordu ki:

‘‘Zâlimi mahv eder zamân bir gün
İnkılâb intikâma kâfidir.’’

Son Türk- Rus muhârebesinden evvel Bulgar fedâîleri tarafından isti'mâl edilen âlât-ı müdâfaa ile muhârebe esnâsında Türklerden alınan emvâl ganâimden bazılarının vukû' bulan ricâ üzerine Ruslar tarafından ihdâ olunmasını müteâkıb eşyâ-yı mezkûrenin teşhîri hakkında "Çar Sovbodini" tahliskâr çar nâmını taşıyan cem'iyetin dlâletiyle Pelone'de inşâ edilen târihî müzehânedeki her şeyin yerli yerine konup konmadığını muâyene etmek üzere mezkûr cemiyet erkânıyla Pelone'ye gedenministirlere bu gnlere Sofya'ya avdet edecekleri müstahberdir.

Müzehânenin resm-i küşâdı ise yakında sûret-i mutantanada icrâ olunacaktı.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Türkiye Tedarükat-ı Harbiyesi

26 Eylül, İstanbul:

Şark şimendüferleri yenedensevk olunmasına ibtidâr olundu. Her gece külliyyetle Bursa'ya muvâsalat eden redif taburları Mahsûsa Kumpanyasına âit vapurlar ile Selanik'e sevk ve îsâl edilmektedirler.İş bu mühimmât-ı harbiye Borsa oyuncularını pek ziyâde endişeye düşürdüğünden bu gün Galata Borsa'sında eshâm ve tahvîlat fiyatı hayledenhayli tenezüül etmiştir.

Sayfa 3

Hicaz Şimendüfer Hattı

27 Eylül, İstanbul:

Hicaz şimendüfer hattının bir an evvel resîde-i hatt-ı hitam olmasını sultan irade etmiştir. Mezkûr şimendüfer hattına muktezî olân âlât ve edevâtın tedârük ve ihzârını deruhde eden Avrupâ müteahhidlerinin şerâit-i vâkıa üzere edevât-ı

mezkûreyi vâkit ve zamânında irsây eylemelerini İzzet Paşa kendilerine tebliğ ve iş'âr eylemiştir.

Rum Patriğinin Muhturası

26 Eylül , Viyana

İstanbul'dan “Politşe Korespondans”a bildirildiğine göre patriğin maiyyetini teşkîl eden muhtelit meclis erkânı sûret-i mahsûsada icrimâ' edub Bulgaristan'da Rumlar aleyhinde vukû' bulan tahrîkâta karşı tedâbîr-i lâzime düşünülüb bir muhtıra tertîb edilmek için komisyon-ı mahsûs teşkîl edilmiştir. Ârasiya takdîm edilmek üzere tertîb ve tanzîmi musavver işbu muhtırada edyân ve mezâhibin hürriyetini kâfil olân Rum eli-i şarkî nizâ'mnâmesinden de bahs olunacaktı. Bu defaki teşebbüsâtda da muvaffak olunamayacak olur ise Rum patriği İstanbul'u terk edecek imiş. Meamâff patriği maiyyetinde bulunan Sensinod meclis-i erkânından bazılarının akılları başlarından uçmuşçasına bu gibi hareketleri delilikden başka bir şey ile te'vîl ve tefsîr olunamaz.

Baron Kalic Ve Makedonya'da Rumlar

Avusturya'nın sâbık İstanbul sefiri Baron Kalic Makedonyâ'da Rumların ve Rum papaslârının neşriyatını hoş görmesini takdîr eden Rum patriği ile maiyyetini teşkîl eyleyen Sensinod Meclisi Baron Kalic'e teşekkürü hâvî bir telgrâfnâme keşide etmişlerdir.

Rum patriği ile Sensinod meclisinin işbu hareketi

Romanya efkâr-ı umûmiyesini son derece galeyân ve heyecâna getirgi gibi bu husûsda Romanya matbûâtının Zondirin takayyud ve muâhezâtına da bâdî olmuşdur

Rusya Buhranı

26 Eylül, Petresburg:

Adliye nâzırı Sitoğlovitof'un emlakı yandığı rivâyet olunur.

Geçende Seveabug'da çıkan iğtişâş hakkında komisyon-ı mahsûs tarafından istintâkı hâvî tanzîm edilen rapor bu günlerde harbiye nezâretine takdîm olunacaktır. Mezkûr rapor mücebince ihtilâle sebep, orduda nizâm ve inzibâtı askerînin mevcûd olmaması imiş. Bunun için ordu pek çok ihtilâlperver kimseler bulunduğundan askerlerin tebdîl-i fikir eylemelerine kolaylıkla muvaffak olunuyormuş. Bunun neticesi olarak da zâbitler ile askerler meyânında dâima dâima ihtilâf-ı efkâr hâsıl oluyormuş.

Son günlerde Divan-ı harb Koroniştad ile Seveabug iğtişâşâtına sebep olânlardan mâadâ 124 kişinin idâmına hükm ve karar vermiştir.

Lağv edilen Duma Meclis-i Millîsinde ekseriyeti teşkil eden demokrat fırka-i siyâsiyenin müntesebîni Rusya'dan nifkâr eden Finlandiya kıtasının makarrı olân Helsingoros şehrinde prens Pavul Dolkorokofun taht-ı riyâsetinde olarak bir kongre küşâd etmişlerdir.

Reîs Kongrenin hîn-i küşâdında îrâd ettiği memâlikinin hâricinde ictimâ edilebildiklerine teessüf ederek kendilerinin kongre akdine müsâade ettiklerinden ve ibrâz edilen misâfirperverliklerinden dolayı Finlandiyalılara beyân-ı teşekkür etmiş üzerine bütün kongre a'zası hep birden yekdil âvâz olarak Yaşasın Finlandiyalılar sadasını

Sayfa 4

ayyûka çıkarmışlardır.

Ba'dehû müteaddid kimseler tarafından nutuklar îrâd olunarak ber vechî âtî mevâddı hâvî mukarrerâtın ittihâzına karar verilmiştir:

- 1- Mülga Duma Meclisinde Demokrat Fırkasına mensûb âzanın ittihâz ettikleri hatt-ı hareket tasvîb olunur.
- 2- Veyburg'da vukû' bulan ictimâ' neticesi olarak neşr olunan beyânnâme muhteviyâtı kongre re'sen kabûl eder.
- 3-Millet Meclisi a'zasının hukûkuna taarruz ve tecâvüz olduğu takdîrde ağır ve usûl üzere muhâlefetin kâbil-i tatbîk ve yolunda bulunduğu kongre tasvîp eder.
- 4- Gerek i'tibârıyla ve gerek kısmen bir muîn hatt-ı meslek üzere hükûmete muhâlefet etmeğe henüz daha kifâyet mikdarı esbâb-ı mevcûd olmadığı için ahâlînin fırka ifrâdı vermemesi gibi teklîfâtının icrâsı şimdilik nâbemahâl ve mevsim görünüyor.
- 5- Şimdilik en ziyâde i'tinâ ve dikkat olunacak Duma intihâbâtı hâzırlığında bulunarak Duma'nın küşâdını müteâkib çara verilecek nutk-ı cevâbînin muhteviyâtına bûdce kânûnuna dâir Duma Meclisinin hukûkunun tevsîaedilmesi hakkında bir ibârenin yerleşdirilmesi için ısrâr ve ibrâm edecek efkâr sâhibi âzanın tefrîk ve intihâbına çâlışılması lüzûmunu müttefikân ve ekseriyet ârâ ile kongre kabûl ve tasdîk etmez.

İstanbul'dan Mektub

Ramazânu'l- mübârek hulûl etti. Zât-ı şâhânenin hastalığı haberleri ise hep yekdiğerini nâkısıdır. Fakat sıhhatinin son derece bozuk olması, cum'a selâmında da görülüyor.

Ramazân on beşi geliyor. Hırka-i saâdet açılacak. Bakalım o vakte kadar ne olur? Çünkü bu hâl ile hünkârın bu büyük seyahate tahammül pek müşkil olacaktır.

Ortada bir havf ve sükût-ı amîk vâd. Kimse kimseye hâlini, derdini açamaz. Ânî bir vefât vukûunda kimbilir ne olur?

İngiltere Rusya VeTürk Acem İhtilafı

Acemistan beyânlerinde taksîm etmek üzere ittifâk ettikleri ve hatta bu bâbda resmen bir muâhede imzâ eyledikleri deverân eden İngiltere ve Rusya hükûmetlerinin Türk ve Acem beyninde hayli zamândan beri henüz daha fasl olunâmayan hudûd meselesi münâzaâtını bu aralık hâll ve fasl etmek üzere Bâb-ı Âlî nezdinde teşebbüsât cedîdede bulunmaları şâyîât-ı mezbûreyi te'yîd ve tasdîk ediyor.

Ricamız

Gazetemiz hâsılâtı her ay nihâyetinde irsâle himmet eden mûzi'lerimize dâimâ medyûn-ı şükrânız. Fakat bazı zevât bu husûsda iltizâm-ı tekâsül ile toplanan paralarımızı gecikdiriyorlar ki buna bir nihâyet verilmesini gazetemizin terakkîsini arzu eden o mûzi'lerimizden bi'l-hassa ricâ ediyoruz.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür-i mes'ul: Zağralı Emin Paşa Hafîdi Asaf

5.53. Balkan Gazetesi, Sayı 63 ,1 Teşrin-i Evvel 1322(1 Ekim1905)

Birinci Sene Numara 64

Pazar

1 Teşrin-i Evvel 1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

“10” numaralı daireye mahsudadır.

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Philippopoli

İlanatın satırından elli santim alır.

Nüshası “ 5” santimdir.

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan’a

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

Üç aylığı

“7” frank “4” frank

Abone bedeli peşindir.

Cuma ve Pazartesten maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1**Kuvvet Hakka Galebe Eder**

Sernâme-i makal ittihâz ettiğimiz"Kuvvet Hakka galebe veyahut tekaddüm" eder cümlesi pek ma'nîdar ve gayr-ı tebeyyün bir cümledir.

Asrımız ahâlisi, kurûn-ı vustâ vahşet ve mezâliminden mahv olmuş binlerce akvâmın uğradığı beliyelerden kendilerini masûn bilerek bir asr-ı medeniyet ve kemâlât içinde yaşadıklarına beyhûde yere kânî ve kâil omasunlar o zamânda, yani o devr-i vahşetde vukû bulan cnk ve cidâl ve umârebelerde insanlar yekdiğerlerini ok ve âdi tüfenklerle öldürürler iken bu gün, medeniyet ve maârifin a'sâr-ı sâlifeye gıpta bahş olacak bir sûretde terakkî ettiği bir zamânda atilân top ve tüfenkler ile hele en medenî olduğunu iddia eden İngilizlerin beyne'd-düvel mevcûd muâhedenin ahkâmına muhâlif olarak atdıkları bön bön kurşunlarıyla insanlar bir daha tedâvîl edilememek üzere cenavâr misâli telef ediliyorlar.

Açık söyleyelim, hükûmet-i mütemeddinenin zamânımızda ta'kîb ettikleri meslek ve politika, görünüşde menâfi'-i ticâriyelerini te'mîn etmekden ibâret ise de hakikatde İslâm hükûmetlerine karşı isti'mâl eyledikleri usûl ve hareket yalnız başka kalıp ve sistemde olarak ehl-i salîb devrinde kullandıkları usûl ve hareketden başka bir şey değildir.

Bu müddeâmızı isbât etmek için misâl olarak Rusya hükûmetini alabiliriz. Bu gün Rusya hükûmet-i müstebide ve zâlimesinin usûl ve kavâid-i medeniyeye muhâlif olarak milyonlar ile insanları Cengize rahmet okutacak derecede zulm ve işkence altında bulunduğu hâlde ârâsısını bile çıkarmıyor. Avrupâ'nın göbeyinde vahşetin bu derecesine aslâ tahammül olunâmaz diyerek insaniyet ve medeniyet nâmına müdâhâle değil. Çar ne yapıyorsun bile denmiyor.

Rusya binde bir nisbeti Türkiye'de bulunacak olsa acaba o, Avrupâ hükûmât-ı mütemeddinesi kıyamet koparmaz mıydı?

Yine o, Avrupâ hükûmetlerinin zulm ve tahakküm-i siyâsiyesinden ele geçirmiş oldukları İslâm ile meskûn müstemlekât ahâlisinin hayvan misâl idare ve muâmele olduğunu acaba kendileri de görmüyorlar mı?

Hâlbu ki öte tarafda, Asya'nın bir köşesinde güneş gibi tulû' eden Japonya'nın hakka istinâden ve meamâfif kuvvet-i siyâsinde kazanmış olduğu parlak parlak gâlibiyet ve muzafferiyetlerini medeniyet düşmanları olân Avrupâlîlerin çekemeyecekleri tabiidir. Bu gün Japonya'nın büyük küçük her türlü harekât ve tedârükâtını Avrupâlîler nazar-ı tarassuddn hâlî bırakmıyorlar.

Yalnız "Frans Militer" nâmındaki Fransız Gazetesi Japonya hakkında ne yazıyor:

Japonya hükûmeti teşkîl ve tesîs etmekte olduğu daha dört fırka-i askeriye ile piyade ordusunu derece-i mükemmeliyete îsâl edecektir. Bir az zayıf olân süvârî askerine de yüz yirmi sekiz bölük ilâve ederek ıslâh ve

Sayfa 2

takviye eyleyecektir.

Kurup fabrikasının ağır sahra toplarından üç yüz top alınarak on livada teslîh edilecekmiş. Şimdiye kadar her fırka maiyyetinde yalnız birer taburdan ibâret bulunan baltalı askerinin mikdârı birer alaya iblâğ olunarak mecmûası altmış üç alay olacakmış. Bundan mâadâ yirmi bir baloncu müfrezesi teşkîl ve telgrâfçı müfrezelerinin adedi de tezyîd edilecekmiş.

Japonya kuvve-i berriyesi gibi kuvve-i bahriyesini de tahkîm ve takviyeye çâlişiyor. Bir taraftan yeni zırhlılar inşâ ve diğeri cihetden Rusya'dan muhârebe esnâsında cebren ve kahren almış olduğu vapur ve zırhlıları ta'mîr ederek hîn-i hâcetde isti'mâle sâlih vir hâle koyabilmek için uğraşiyor.

Ve'l-hâsıl Japonya dünyâda hâlk ve adâlet-i eflâzdan ibâret olduğunu yakînen anlayarak kuvvet-i ktisâbını redârükât-ı harbiyede bulduğu için basa âna çâlişiyor. Medenî Avrupâlîlara bir gün kurban olmak ister ise çâlişmasun! Meamâ fi hî İslâm Hükûmetleri de purprest Japonların azılı Avrupâlîların dâm-ı iğfâlınden kendilerini kurtarmak için ittihâz ettikleri hat ve hareket mesleği aynen kabûl ederek çâlişirlar ise Japonya gibi harîta-i âlemde mevcûdiyet-i siyâsîlerini muhâfâza etmiş olur.

DÂHİLÎ

Postada Sultaniye mektebine kabul ettirmek üzere Noçoviç'in on beş bulgar çocuğunun esâmîsini Türkiye hükûmetine takdîm ettiği vaktiyle yazılmış idi. Mezkûr on beş çocukdan şimdilik gönderilen yedi çocuğun henüz daha Sultaniyeye kabul edilmeyub İstanbul sokaklarında sefilâne dolaşdıklarını beveynlerinin haberleri olmak üzere Noçoviç'in muhâlifleri bundan da bir politika çıkarmamak için işbu Havadisî İstanbul'dan telgrâf sûretde neşr ve ilan ediyorlar.

Vârna istasyonunun hammâl ve ameleleri terk-i işgâl etmiş olduklarından İstanbul'da tahmînen üç yüz elli (silinmiş?) yük vagonu boşaldamayub doldurmaktadırlar. Adedi tahmînen beş yüz kişedenibâret olân iş bu hammâl ve ameleler yevmiyelerinin ziyâdeleşmesini sityorlar.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

28 Eylül Viyana

İstanbul'dan "Naye Firaye Presse" Gazetesine bildirilen Havadisînin sıhhatine inanmak lâzım gelecek olursa merkezi Paris'te bulunan "Osmanlı İttihâd ve Terakkî" cem'iyeti sultân-ı hâzırın hastalığını nazar-ı itibâra alarak bir beyânnâme-i umûmî neşr etmiş. Türkiye'nin sözde her tarafına dağıdılân iş bu beyânnâmede idâre-i hâzıra tenkîd ve muâheze olunarak veliahd olmak üzere de Reşad Efendi irâe olunuyormuş. Bundan mâadâ kânûn-ı esâsîyi meydân-ı tatbîke koyacağına dâir verdiği söz ve ahdinde duracağı müş'ir yemin vermesi Reşad Efendi'ye teklîf olduğu gibi bilâ tefrîk din ve mezheb bütün teb'a-i Osmaniye'nin bu husûsda el birliğiyle çâlişması dermeyân ediliyormuş.

29 Eylül İstanbul'dan Viyana'ya bildiriliyor.

Mektebi harbiyeden neş'et eden efendilere zât-ı şâhâne huzûrunda tevzî' edilen madlya merâsimind mekteb-i harbiye Müdürü ile sâir ümerâ-yı askeriye gayet ânişin ve harbe dâir nutuklar söylemişler.

Avrupâ Gazetelerinin bu aralık Sultan Aziz'in ikinci oğlu Mecit Efendi'nin pek ziyâde liberal olduğunu ve kendisinin veliahd olmağla lâyük bir şehzâde bulunduğunu yazmaları efendi-i mûmâ ileyhın şiddetle tarassud ve nezâret altında bulundurulmasına sebebiyet vermiştir.

Sayfa 3

29 Eylül İstanbul

Sultanın hemşiresi Sence Sultan ağır sûretde hastadır.

Makedonya Havadisi

29 EYLÜL BELGRAD

Selanik'den bildirildiğine göre Meln'in civârında Türkler tarafından on dört Bulgar öldürülmüş. Bunlardan birisi karı ve biri de küçük çocuk imiş. Bulgarların şikâyeti üzerine ikisi ârası me'mûrunun vekillerinden ikisi de Hilmi Paşa tarafından olarak dört kişedenibâret teşkil edilen bir komisyon bir ay tahakkuk mahâll-i vâkaya gitmiştir.

29 Eylül İstanbul'dan Viyana'ya bildiriliyor:

Üsküb, Serz ve Drama'da bulunan ikinci sınıfdan üç redif fırkası efrâdının terhîs edilmesine emr verilmiştir. Verilen o emir üzerine terhîsleri icrâ edilecek asâkirin mikdarı altmış dört tabur imiş.

Bomba Fabrikası Keşfi

28 Eylül Viyana:

İstanbul'dan bildirildiğine göre Manâstır vilâyeti dâhilinde Pürsitanı Karyesinde Bir Rum çetesi dört kişedenibâret bir Bulgar âilesi erkânıyla papas kesmiş. Diğer bir çete Meln'in havâlisinde on dört kişi öldürmüş. Rumlar, işbu kıtâllerin fâilleri Bulgarlar olduğunu söylüyorlar. Hükûmet-i Osmaniye cânîleri ta'kîb etmek üzere tedâbîr-i lâzime ittihâz etmiştir.

Manâstır'da bomba ve sâir mevâdd-ı nâriye ihzâr eden bir Rum fabrikası ile Rum çetelerine mahsûs elbide ile dolu bir depo keşf edilmiştir.

Türk Bulgar Münazaatı

29 Eylül İstanbul:

Soğucak mevkiinde Türk askerleri tarafından haksız olarak zabt edilen nokta-i askeriye'nin terki ile Bulgaristan memnûn ve hoşnûd edilmiş.

Bundan sonra Türkiye ile Bulgaristan arasındaki hüsni münâsebât bozulmamak için bu gibi hudûd münâzaalarına meydan verilmemesi saray tarafından seraskerlik vâsıtasıyla hudûd muhâfızlarına emr olunmuştur.

29 Eylül Viyana

Türkiye ile Romanya hükûmetleri arasında ticârete dâir vukû' bulan ihtilâfât tesviye edilmek üzere. Türkiye kolaylıkla muâyene olunabilmek için beheri otuz kilogram olarak sepetler ile üzümün Romanya'ya girmesine muvâfaakat etmiş . Bununla beraber Romanya önlerine koymuş olduğu yüksek gümrükten vazgeçecekmiş.

Türkiye'de Gümrük Meselesi

28 Eylül, İstanbul:

Saraydan verilen ta'lîmât üzerine gümrük resminin yüzde üç tezyîdi edilmesine dâir olân meselenin hâlli için heyet-i vükelâ Bâb-ı Âlî'de ictimâ' etmiştir. Heyet-i vükelâ , işbu müzâkerâtda meselenin hâlli sürüncemede kalmamak için en ziyâde ârasiya bu husûsdaki bir nota verilmesine dâir cehd ve gayret göstermiş. Heyet-i vükelâ erkânı beyinde tam bu yolda muvâfakat-ı efkâr hâsıl olub bu bâbda tanzîm edilen mazbata imzâ edilecek iken Adliye nâzırı fikrinden vaz geçmiş . Nâzır-ı müşârun ileyh mezkûr mazbatanın imzâlanmasını beyne'l-milel mâliye komisyonunun bi'l-cümle mukerreratını tasvîb edilmek üzere hükûmet-i Osmaniyyeye takdîm etmesine vâbeste kılıyor.

Heyet-i vükelâ bu mesele hakkında Pazar günü tekrâr ictimâ' edecektir.

Sayfa 4

Yemen'de İhtilal

29 Eylül İstanbul:

Arabistan'da, Yemen ile Hicaz vilâyetleri arasında Asir sancağında ihtilâl yenedenbaş göstermiştir. Eşkîya ile vukû' bulan bir müsâdemede asâkir-i nizâmiye püskürdölmüş. Usâtın şîmâle , yukarı cihetlere doğru sirayetinden korkuluyor. Âsîlerin kısmen arzu ve metâlibi sultan tarafından icrâ olunacağı yani âsîleri reîsi Şeyh Yahya'nın ihtilâl eden ahâlî üzerine mutasarrıf ta'yîn edileceği rivâyet olunuyor.

Girit Meselesi

29 Eylül , Hanya'dan Viyana'ya yazılıyor:

Girit'e tayîn olunan yeni komiser Zaimis Girit Meclis-i Mebusân reîsi Mihâlidakis ile âzadan bir kaç kişiyi terk-i silah etmeleri için müzâkerâtda bulunmak üzere eşkıyâ ve âsîler nezdine göndermiştir.

Hükûmet fırkası ekalliyetde bulunduğundan Âtinadan yardım ve muâvenet alınca dâima muhâlefet edecekmiş.

Bulgaristan'da Türk Çetesi

Mâh-1 cârînin yirmi yedinci gecesi Peştere Kazâsı mülhekâtından " Sovat Dere" nâm mevki'den Bulgaristan'a bir Türk haydud çetesi geçüb bir kaç kara kaçan bârgîri yakalayarak tekrâr Türkiye'ye geçmiş. Sabahleyin bârgîr sâhibleri hırsızların izine düşüb Türk hudûdunu geçmişler. Karakaçan Yanakostof haydudlar üzerine rovelverini boşatmış ise de anlar tarafından edilen mukâbelede yüzünden vurulub şimdiki hâlde ağır ve mecrûh bir sûretde Tâtâr Pazârcık hastahanesinde bulunmakta imiş. Mevrûhun îfâ desine göre üç arkadaşı mezkûr çete tarafından öldürülmüş imiş.

Ber vech-i bâlâ aynen tercüme edilen havâdis Sofya gaze-
-telerinden iktibâs edilmiştir.

ÇİN-JAPONYA

Mançurya'nın cenûbunda yapılacak şimendüfer hattının inşâsına Çinin de iştirâk etmesini Japonya resmen teklîf etmiş. Ancak Çin, vukû' bulan teklîfâta cevâb vermediğinden şimendüfer yolu bir vâkit Rusların yaptığı gibi yalnız Japonlar tarafından yapılacaktır.

Selanik'den "Ende pandas pelej" gazetesine yazılıyor: Sizden alınan ma'lûmâta göre mâh-1 hâlin üçüncü günü köylü ve Türk askerinden mürekkebe ve elli kişidenibâret bir çete Drama şehrine . Bu şakîler şehrin mu'teber ahâlisinden dokuz kişiyi cebren alub şehrin hâricinde kurşuna dizmişler.Ba'dehû betekrâr şehre girerek bir zengin hânesini soydukdan sonra gaz ile de tutuşdurmuşlar. Ne hâne sâhibi karı ve çoluğu çocuğuyla hâne derûnunda mahv olmuş. Kâimakâm ve Ranas berâ-yı tahkîk yüz başı Povos'u mahâll-i vâkaya göndermiş imiş.

Ricamız

Gazetemiz hâsılâtı her ay nihâyetinde irsâle himmet eden mûzi'lerimize dâimâ medyûn-ı şükranız. Fakat bazı zevât bu husûsda iltizâm-ı tekâsül ile toplanan paralarımızı geciktiriyorlar ki buna bir nihâyet verilmesini gazetemizin terakkîsini arzu eden o mûzi'lerimizden bi'l-hassa ricâ ediyoruz.

İlan

Matbaamızda her nev' risâleler, tüccâr faturaları kartvizitler, ilanlar ehven fiyatla ve kemâl-i nefâsetle basılır.

Müdür-i mes'ul: Zağralı Emin Paşa Hafidi Asaf

5.54.Balkan Gazetesi, Sayı 66, 3 Teşrin-i Evvel 1322(3Ekim 1905)

Birinci Sene Numara 66

Çarşamba

3 Teşrin-i Evvel

1322

BALKAN

ADRES:

Filibe de Kinaz Buğuriduva sokağında

Abone Şeriâli:

Harc için Bulgaristan'a

“10” numaralı daireye mahsudadır.

Altı aylığı

“14” frank “7” frank

ADRESS :

Redaction de “ Roumeli””

Üç aylığı

Philippopoli

“7” frank “4” frank

İlanatın satırından elli santim alır.

Abone bedeli peşindir.

Nüshası “ 5” santimdir.

Cuma ve Pazartesinden maâda hergün çıkar. “Rumeli” ilavesidir.

Sayfa 1

Balkan Politikası Dönüyor

Kârîlerimice ma'lûmdur ki Balkan politikasında en mühim bir mevki' işgâl eden hükûmet-i muazzama Avusturya'dır. Balkanlarda sulh ve müsâlemetin bu güne kadar idâmesini te'mîn eden Yani diğer küçük küçük Balkan milletlerinin Makedonyâ ihrâz-ı nüfûz ve hâkimiyet edebilmesine mâni olân Avusturya'dır. Hatta Makedonyâ'da hristiyan anâsıra ıslâhât i'tâsı için Bâb-ı Âlî'ye icrâsını taahhüd ettirilen "Morşeteh" ıslâhât projesi de Avusturya hükûmetinin bu meslek-i siyâsîsi eseri idi.

Her mülk ve milletde vezâif-i siyâsiye icrâ eden, umûr-ı siyâsiyeyi tedvîr ve temşiyet eden ricâl-i devlet yani millet olurudur.

Avusturya'da da iyice zamândan beri hükûmfermân olân bu politikanın nâzım , ve muhriki elhâletu'lhâzihi Avusturya umûr-ı hâriciyesi nâzır başvekîli Kont Guluhofski idi. Hatta geçenlerde İngiltere'nin Makedonyâ "Morşeteh" ıslâhâtından fazla bir takım imtiyâzât vermemesi için Bâb-ı Âlî'yi tayîke başlaması üzerine hayır! Morşeteh programı Makedonyâ'nın huzûr ve âsâyîşini te'mîne kâfidir. Morşeteh programı Bâb-ı Âlî'ye Berlin Muâhedenâmesinin yirmi üçüncü bendinden fazla bir takım imtiyâzâtı bile kabûl ettirmişdir. Bundan fazlası gayr-ı câizdir. Diyen Kont Guluhofski idi.

Kont Guluhofski'nin mesele-i şarkiyede büyük bir ehemmiyet ve mevki'-i âhibi olân o büyük diplomatın bu i'tirâz ve muhâlefeti üzerinedir ki İngiltere âmâline rağmen Mâ -

-kedonya meselesinin rengi yine değişmişdi. Yine Makedonyâ'da hâl-i hâzırın devâm-ı bekâsı tasdık edilmişdi. Fakat ihtimâlât-ı siyâsiye gösteriyor ki mesele-i şarkiyede bu safhanın da tebeddülü uzak değildir. Çünkü Kont Guluhovski'nin me'mûriyetinden istifası ihtimâli çoğalıyor.

Parlema'nın yeni sene için in'ikâdı zamânı takarrub emiştir. Parleman in'ikâd etmezden evvel en ziyâde Macar mebusları Kont Guluhovski aleyhinde tedârükât ve teşebbüsâtta görünüyor. Bu hâl ile anlaşılıyor ki Kont Gulufoski bu sene Avusturya baş vekâletinden çekilecek.

Kont Guluhovski'ni me'mûriyetinden çekilmesi Avusturya politikasının tebeddül ve tağyîrini îmâ eder. Kont Guluhovski baş vekâletinden çekilir çekilmez Avusturya'nın hâl-i hâzır politikasında bir tebeddül-i mutlak-ı tabîî görülür.

Bu tebeddül, bu politika değişmesi ne olabilir?Avusturya politikasının en mühim rölü Balkanlarda'dır. Bu tebeddülün de en ziyâde Balkan ve Makedonyâ misali üzerinde te'sîrden hâli olmayacağı bedihîdir. Demek oluyor ki Balkan politikası dönüyor.

Türkiye -Bulgaristan Münasebatı

Dononik'den:

Türkiye ve Bulgaristan münâsebâtı hakkında telaş âmiz şâyia ve tevâtür deverân etmektedir. Bulgaristan'ın eski

Sayfa 2

Fırkadan ibâret ve senvî icrâ edilen manevraları esnasında Makedonyâ ve Edirne vilâyeti hudûdund seferber hâlde bir çok askeri cem' ve tahşîd eyledi. Bulgaristan hükûmeti manevralara biter bitmez askerlerini salıvermekle Türkiye'nin tedârükâtına cevâb verdi.Hâlbu ki dha o zamânda Türkiye hükûmetinin Bulgaristan hakkındaki şikâyeti mahza tecâvüzkârâne , Bulgaristan hudûduna cem3 ve tahşîd ettiği asâkirin tahşîdine hak kaanmak için bir vesîlden ibâret olduğu meydana çıktı. Bunun için de ale't-tevâlî vukû bulan telâş ve şikâyeti kimse tarafından nazar-ı i'tibâra alınmadı. Fakat maksad anlaşıldı. Biri İstanbul'da grültü çıkarmak istiyor. O da Türkiye hükûmetinin şöhretşiâr diplomasisidir.

Hakîkaten hayli vâki'tden beri Türkiye ve Bulgaristan münâsebâtı yolunda değildir. Buna da sebep Makedonyâ'nın ahvâl ve vaz'iyet -i dâhiliyesidir. Yeni bir şey vâr mı? Hayır. Makedonyâ'nın ahvâli iyileşeceği yerde günden güne Avrupâ'nın sahte kontrol ve himayesi altında fenâlaşmaktadır. Bunun için her gün Makedonyâ ahvâlinin aks-i te'sîri bir sûretle Bulgaristan'da müşâhede olunmaktadır.Meamâfih

bu hâlin deniz üzerinde vukûa gelen sükûnetâmiz bazı dalgalar misâli gelüb geçeceğine hüküm olunâmaz. Bulgar milleti artık Avrupâ'nın bu hâlinden me'yûs ve usanmış olduğundan , sulh ve âsâyîşi muhâfâza emeliyle tam bir herc u merc içinde esir bırakılân koca bir kıt'a-i arziyenin bu hâline de aslâ sabr ve tahammül edemez.

Dahili

Tuzun Fiyatından Şikayet

Tuzun monopol altına alınması üzerine hükûmet tüccarlara satmaları için tuzu müteahhidlerin uhdesine ihâle etmiş idi. İşbu müteahhidler kendi keyiflerine tâbi olarak âdetâ ikinci bir monopol ihdâs ederce

sine tuzun fiyatını yükseltmiş olduklarından bu yüzden müstehlikler, husûsuyla fakîrlere dûçâr-ı zarar olmuşlardı. Hayli zamândan beri fukarâ tarafından taraf taraf tüccâr kamaralarına edilen şikâyet üzerine nihâyet zirâat ve ticâret nâzırı, mâliye nezâretine mürâcaat edilerek bundan sonra tuzun gadar müteahhidlere ihâle edilmeyub hükûmet tarafından sûret-i mahsûsada yapılân depohanelerde satılmasını ricâ etmişdir. Zirâat ve ticâret nezâretinin bu bâbdaki mürâcaatının te'sîri olub olmadığı artık zamân gösterecektir.

Garibaldi'nin Bulgaristan Seyahati

Boris Sarafof, Sonçef ve sâir Makedonyâ komitelerinin reîsleri gibi İtalya'nın Arnavudluk ile Manâstır vilâyetini istîla etmesine sûret-i gayr-ı resmîyede ön ayak olân Riçovati Garibaldi, Romanya, Sırbistan, Karadağ ülkelerinde müttefikan çalışmak üzere teşvîkâmiz nutuklar söyleyeceği gibi bu maksad ile Bulgaristana da gelerek emâretin başlıca kasabalarını dolaşacağını İtalya gazetelerinden naklen Sofya gazeteleri yazıyor.

TELGRÂF HAVÂDİSİ

Zat-ı Şahanenin Hastalığı

Fransız gazetesi Figaro'dan: Bir kaç haftadan beri sultanın hasta olduğu haberi Avrupâ'ya yayıldı. Sultan'ın hastalığına dâir yevmî neşr olunan rûznâmelerin biri diğerine muhâlif çıkıyor. Sultanın böbreklerinde Sertan olduğu meşkûk ise de kat'iyyen ma'lûm değil. Bir gün hâl-i ihtizârda yani ölüm dö-

Sayfa 3

-şeğinde bulunduğu, ertesi günü selâmlığa çıktığı ve selâmlık resmini müteâkib ecnebî sefirlerini kabul ettiği ilân olunuyor...

Vefât edecek mi?... O, daha bir kaç vâkit yaşayabilir: Ânın teşekkülât-ı asabiyesi daha iyi mukâvemet edebilir.... Mamâfih pek ziyâde vücûddan düşmüştür. Âdeta her dakîka âlem-i ebediyete çekilmeğe hâzır.Ânda yalnız mukâvemet eden son nefes, ölüm kalmıştır.

Herkes ânın kuvvetsiz ve bîtâb kaldığını biliyor ise de tekrar za'fa düşmek için nâgehânı eser-i hayât gösterdiğini görüyor. Her nasıl ise fâcialı bu dramın. Ânsızın vukû' bulacak bir tahavvülün meydana getireceği ahvâl ile Avrupâ ve hatta bütün dünyâ meşgûl olduğu hâlde Türkiye ahâlisinin haberi bil yok. Zât-ı şâhânenin teb'a-i sâdikasının bütün İslâmların kumandan-ı a'zamı olân kimsenin bir daha gözlerini açmamak üzere kapayıp elkâsını büyük bir karışıklıkta bırakacağından haberi yok. Tük gazeteleri keyfiyeti ilân edemiyorlar. Alman doktorları bir şeyler söyleyemiyor. Saray erkânı ise ağızlarını kapamış.

Hâlbuki bu zamânda Avrupâ sarayları hükûmet-i Osmaniye'ye veliahd olacak kimsenin tayîniyle meşgul oluyorlar. Avrupâ sarayları bu husûsda yekdiğerine muhâlif iki fırkaya taksîm edilmiştir ki her biri kendi mefaatlerine muvâfık birer nâmzed gösteriyor. Bora ve furtuna yaklaşmakta olduğundan kapudanlar işâret ve evâmir-i lâzimeyi tâifelerine i'tâ etmektedirler.

Türkiye Gümrük Meselesi

2 Teşrîn-i Evvel İstanbul:

Zât-ı şâhânenin irâdesi üzerine gümrük resminin yüzde üç tezyîdi hakkındaki meselenin sûret-i kat'iyede hâlli için heyet-i vükelâ sarayda akşam ictimâ' etmiştir. Bu bâbda tertîb edilen mazbata, dâhiliye nâzırı Memduh

Paşa ile Adliye Nazırının gayr-ı melhût muhâlefetlerine rağmen imzâ edilmiştir. Meamâfif mazbataya mâliye meselesine dâir bazı şerâit ihtiyâtkârâne derc edilmiş . Kabul ve mazbataya derc olunan şerâit-i ihtiyâtkârâne , ehemmiyeti gâyet az olân bazı mevâddan ibâret bulunduğundan gümrük meselesine artık hâl edilmiş nazarıyla bakılabilir.

Asker Salınması

1 Teşrîn-i Evvel İstanbul

Taht-ı silâha alınub Edirne vilâyetinde cem' ve tahşîd edilen asâkir-i Osmaniye koyuverilmiştir.Makedonyâ vilâyetlerinde de son zmanda fazla fazla silâh altına bulundurulmuş asâkir-i Osmaniye Anadolu'ya gönderilecektir.

İngiltere Rum Çeteleri Aleyhinde

1 Teşrîn-i Evvel, İstanbul'dan Viyana'ya yazılıyor:

İngiltere'nin İstanbul sefâretini idâre eden Barkilari Hartomos nâmındaki Drama papasının Rum çeteleri ile münâsebâtta bulunub anlara para vererek yardım ettiğini Bâb-ı Âlî'ye bildirmiş. Bâb-ı Âlî de cevâb olarak bu bâbda Rum patriği nezdinde teşebbüsâtta bulunacağını va'd etmiş.

Rum Tecavüzü

1 Teşrîn-i Evvel, İstanbul:

Eylülün on dokuzuncu günü ahşamı alafranga sâat yedi sularında Bulgaristan'ın Serez tüccâr vekâleti kâtibi Nikolof'un pencerelerinin camları kırılmış. İşbu tecâvüzü icrâ edenlerin Rum olduğu muhakkaktır.

Sayfa 4

İzmir Valisi Rum Viladükasına Karşı

İzmir Vâlisi Kâmil Paşa şehr-i mezkûr Rum papası Vasiliyos'un tahrîkâtından , komiteciliğinden kuşkulandığından azlini istiyormuş.

İslam ve Hristiyan Beyninde Muharebe!

2 Teşrîn-i Evvel , Paris:

Mahâllinden Ekodo Pari Gazetesine bildirildiğine göre Faz ve Cezâir ülkeleri hudûdunda İslâmlar ile Hristiyanlar ârasında cenk ve muhârebe başlamış imiş.

Makedonya Memurlarının Maaşı Hakkında

Makedonyâ'ya gönderilen 50.000 lira ile bütün memurîn-i mülkiye ve askeriye'nin ağustos maaşı ödenmiştir. Daha 69.000 lira gönderilecekti. Hilmi Paşa'nın teklîfi üzerine Ecnebî Mâliye komisyonu bütün raporlarını vilâyât-ı selâse vâlilerine gönderecekti. Hilmi Paşa'nın teklîfi üzerine ecnebî mâliye komisyonu bütün raporlarını gönderecekti.

Perlipa civârında Dağyan meyaha karşı gelmek için 10.000 lira sarf olunarak rıhtım ve sâire yapılacaktır.

Papağal

Bu haftaki Papağal Gazetesi cehâlet ve meârifin tevlid ettiği netâyici tasvîr ediyor.

Gördüğünüz tasvîrin yarısı yani sağ ciheti cehâletin, diğer yarısı, sol ciheti meârif husûle getirdiği hâli gösteriyor. Sağ cihette gulyabani daha doğrusu başı örtülü şeytan kıyafetinde olan herifin boynunda hükûmet-i müstekille ve zâlîme yazılı. Yani başındaki ateş, katolik papaslârının emirlerine karşı gelen kimselerin

yakıldığı ve "Asutodafe" denilen ateş. Yerde sürüklenen kitablara katolik mezhebine karşı gelen güne bârdır. Üst tarafda köşede haç vâri tahta üzerinde "kuvvet" kelimesi yazılıdır.

Sol cihette mavi atkılı kızın elinde kâğıd üzerinde "kardaşlık ve insaniyet" ânın yanındaki kızın boynunda kânun-ı esâsî kelimeleri yazılıdır. Bu kızın eliyle gösterdiği âdemlerden bir takımını Hristiyan ve ordodoks bir takımını da İslâm mezhebindedir. Bu kimselerin yanında duran kitablardan biri Kur'an-ı Kerîm diğeri İncil ve üçüncüsü de portestan ıslâhâtını mübeyyin bir kitâbdır. Boynunda kânûn-ı esâsî yazılan kızın başı üzerinde alâim-i semaşgelende şerid üzerinde "müsâmaha" yani geniş davranmak kelimesi yazılıdır.

Avrupâ politikasından ibâret bulunan bu tasvîri Papağal sâhibi boynunda kânûn-ı esâsî yazılân kıza yani meârifeye gulyabani kıyafetine olan herife ki cehâlete hitâben ber vech-i âtî sözleri söyleterek fikrini icmâl ediyor.

"Ben, kânûn-ı esâsî, terakkîyi elde ederek mezâhibe hürriyet veriyorum. Ve buna da Avrupâ rızâ gösteriyor! Sen ise, cehâlet dâima vahşî ve zâlim bir idare hayali ile uğraşıyorsun. Fakat insanlar dâimâ hürriyet tarafındadır. Çünkü amanın tebeddülü ile yeni fikirler meydana geldiğinden senin de fikrin bir gün gelüb ölecektir!"

Bulgaristan'da Japon Çiçekleri

Bazı bahçe meraklıları Japonya'dan celb ettikleri çiçek tohumlarının burada eküb güzel güzel çiçekler yetiştiğini tecrübe etmişlerdir. Japonya'nın havâ ve iklimine Bulgaristan iklimi tevâfuk ettiğinden ashâb-ı merak, gelecek sene bağçelerine ekecekleri çiçek tohumlarının ekserîsini daha şimdiden Japonya'dan celb etmek üzere siparişler vermişlerdir.

Müdür-i mes'ûl: Zağrahi Emin Paşa Hafidi Âsaf

Sayfa 4

İzmir Valisi Rum Viladükasına Karşı

İzmir Vâlisi Kâmil Paşa şehir-i mezkûr Rum papası Vasiliyos'un tahrîkâtından, komiteciliğinden kuşkulandığından azlini istiyormuş.

İslam ve Hristiyan Beyninde Muharebe!

2 Teşrîn-i Evvel, Paris:

Mahâllinden Ekodo Pari Gazetesine bildirildiğine göre Faz ve Cezâir ülkeleri hudûdunda İslâmlar ile Hristiyanlar arasında cenk ve muhârebe başlamış imiş.

Makedonya Memurlarının Maaşı Hakkında

Makedonya' ya gönderilen 50.000 lira ile bütün memurîn-i mülkiye ve askeriyenin ağustos maaşı ödenmiştir. Daha 69.000 lira gönderilecektmiş. Hilmi Paşa'nın teklîfi üzerine Ecnebî Mâliye komisyonu bütün raporlarını vilâyât-ı selâse vâlilerine gönderecektmiş. Hilmi Paşa'nın teklîfi üzerine ecnebî mâliye komisyonu bütün raporlarını gönderecektmiş.

Perlipa civârında Dağyan meyaha karşı gelmek için 10.000 lira sarf olunarak rıhtım ve sâire yapılacakmış.

Papağal

Bu haftaki Papağal Gazetesi cehâlet ve meârifin tevlîd ettiği netâyici tasvîr ediyor.

Gördüğünüz tasvîrin yarısı yani sağ ciheti cehâletin, diğer yarısı, sol ciheti meârif husûle getirdiği hâli gösteriyor. Sağ cihetde gulybani daha doğrusu başı örtülü şeytan kıyafetinde olân herifin boynunda hükûmet-i müstekille ve zâlîme yazılı. Yani başındaki ateş, katolik papaslârının emirlerine karşı gelen kimselerin yakıldığı ve "Asutodafe" denilen ateş. Yerde sürüklenen kitablar katolik mezhebine karşı gelen güna-

bârdır. Üst tarafda köşede haç vâri tahta üzerinde "kuvvet" kelimesi yazılıdır.

Sol cihetde mavi atkılı kızın elinde kâğıd üzerinde "kardaşlık ve insaniyet" ânın yanındaki kızın boynunda kânun-ı esâsî kelimeleri yazılıdır. Bu kızın eliyle gösterdiği âdemlerden bir takımını Hristiyan ve ordodoks bir takımını da İslâm mezhebindedir. Bu kimselerin yanında duran kitablardan biri Kur'an-ı Kerîm diğeri İncil ve üçüncüsü de portestan ıslâhâtını mübeyyin bir kitâbdır. Boynunda kânûn-ı esâsî yazılan kızın başı üzerinde alâim-i semaşgelende şerid üzerinde "müsâmaha" yani geniş davranmak kelimesi yazılıdır.

Avrupâ politikasından ibâret bulunan bu tasvîri Papağal sâhibi boynunda kânûn-ı esâsî yazılân kıza yani meârife gulyabani kıyafetine olân herife ki cehâlete hitâben ber vech-i âtî sözleri söyleterek fikrini icmâl ediyor.

"Ben, kânûn-ı esâsî, terakkîyi elde ederek mezâhibe hürriyet veriyorum. Ve buna da Avrupâ rızâ gösteriyor! Sen ise, cehâlet dâima vahşî ve zâlîm bir idare hayali ile uğraşıyorsun. Fakat insanlar dâimâ hürriyet tarafındadır. Çünkü amanın tebeddülü ile yeni fikirler meydâna geldiğinden senin de fikrin bir gün gelüb ölecektir!"

Bulgaristan da Japon Çiçekleri

Bazı bağçe meraklıları Japonya'dan celb ettikleri çiçek tohumlarının burada eküb güzel güzel çiçekler yetiştiğini tecrübe etmişlerdir. Japonya'nın havâ ve iklimine Bulgaristan iklimi tevâfuk ettiğinden ashâb-ı merak, gelecek sene bağçelerine ekecekleri çiçek tohumlarının ekserîsini daha şimdiden Japonya'dan celb etmek üzere siparişler vermişlerdir.

Müdür-i mes'ûl: Zağrahi Emin Paşa Hafidi Âsaf

SONUÇ

Değerlendirmeye çalıştığımız Balkan Gazetesi yayın hayatına 1905 de başlamış ve aynı yıl içinde bitmiştir. Gazete Filibe‘ de basılmış olmasına rağmen çevre bölgelere de gönderilmekteydi. Bu nedenle sadece basıldığı yerin haberlerinden çok, çevre bölgelerdeki olaylara ve haberlere de değinmiştir.

Balkan gazetesi incelediğimiz kadarıyla genel olarak, 1905 yılı içerisinde dünyada yaşanan önemli siyasi olayları haber yapmıştır. Bu yıl ve öncesinde Osmanlı devletinin durumunu çok iyi izlemiş, okuyucularını da bilgilendirmeye çalışmıştır. Özellikle çıktığı bölge nedeniyle Makedonya'nın parçalanması yolunda yaşanan olayların canlı tanıklığını yapmıştır. Ve Makedonya ile sınırlı kalmayarak Osmanlı'nın diğer bölgelerindeki kaynamaları da haberlerinde vermiştir. Bu haberleri verirken kimi zaman Osmanlı Devletini eleştirmiş, kimi zamanda İngiltere gibi Osmanlı Devletinin parçalanması için uğraşan dış devletleri de eleştirmektedir.

Osmanlı devletinin sorunlarının yanı sıra dünyada yaşanan önemli siyasi olaylara da haberlerinde yer vermiştir. Bunlardan en çok gündemde yer alan Bolşevik Devriminin temelini atan 1905 Rusya ihtilalleridir. Bunun dışında dünyada ki doğal afetler, savaşlar gibi konulara da yer verilmiştir.

Gazetenin geneline bakıldığında Jön Türklerin etkisi gözükmemektedir. Gazete zaman zaman padişah ve çevresini eleştirerek, Meşrutiyet'in tekrar getirilmesini istemiş, dış ülkelerdeki örneklerini göstermiştir. Ülkenin genelindeki eğitim sistemi ve bilimlerdeki gericilik eleştirilmiştir. Özellikle kız mekteplerine bakış açısı eleştirilerek bunların ülke genelinde çoğaltılmasını istemiştir. Bu gibi yazılara bakıldığında döneminin ilerici gazetelerindendir.

Anadolu ve diğer bölgelerdeki çıkan Osmanlı gazetelerine göre daha milliyetçi bir gazetedir. Örneğin diğer gazetelerde ilk sayılarda başlangıç kısımlarında "Bismillahirrahmanirahim" diye başlanırken Balkan Gazetesinde "Yüce Tanrı" diye başlamaktadır. Bununla birlikte değerlendirme bölümünde ayrıntılı olarak değindiğimiz Yemen gibi bölgelere hükümetin asker gönderilmesi

gene bu bu bölgelerin arap nüfuslu olması sebebiyle eleştirilmiştir. Balkan Gazetesine göre vatan savunmasında öncelikli yerler Türklerin yoğun olarak yaşadığı bölgeler olmalıdır. Ayrıca gazetenin dilinin diğer Osmanlı gazetelerindeki Arapça Farsça kelime yoğunluklu bir dil değil; daha açık ve duru bir Türkçe olması bu görüşümüzü desteklemektedir.

Balkan gazetesi sadece çıktığı bölgeyle ilgilenmeyerek, dünya siyasetini de yakından takip etmeye çalışmıştır. Gazetenin ilk sayısında belirtildiği gibi dünya ve Osmanlı siyasetiyle ilgili haberlere öncelik verilerek, okuyuculara sadece haber iletilmek istenmiştir. Haberlerin çoğunluğu tarafsız bir şekilde aktarılmaya çalışılmış, sadece can alıcı noktalarda taraf tutularak Osmanlı ve Türk milletinin çıkarı savunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Altıntaş, Ahmet(2005); Makedonya Sorunu ve Çete Faaliyetleri, *Akdeniz Üniveristesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Afyon
- Armaoğlu, Fahir(1997); 19. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1789 – 1914). Ankara: T.T.K. Basımevi
- Develioğlu, Ferit(1993); Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lugat Akaydın Kitabevi, Ankara
- Hayta, Necdet(2002); Tarih Araştırmalarına Kaynak Olarak Tasvir-i Efkar Gazetesi (1278/1862 - 1286/1869),Kültür ve Turizm Bakanlığı yay., Ankara
- İnalçık, Halil(1992); Tanzimat ve Bulgar Meselesi, Eren Yayınları, İstanbul
- Mazıcı,Nurşen(1987); 1930'a Kadar Basını Durumu ve 1931 Matbuat Kanunu,İletişim Yayınları, İstanbul
- Öksüz, Melek(2010), Girit Meselesinin Belirsizlik Yılları (1908-1913) Karadeniz Araştırmaları, S.25, Trabzon
- Sezen, Tahir(2006); Osmanlı Yer Adları, Başbakanlık Devlet Arşiv Müdürlüğü Yayın No.21, Ankara
- Tanilli, Server(1980) Türk Anayasaları ve İlgili Mevzuat, Fakülteler Matbaası, İstanbul
- Topuz, Hıfzı(1973); 100 Soruda Türk Basın Tarihi, İstanbul
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı(1988); Osmanlı Tarihi, C. III, Kısım I, Ankara
- Yetkin, Çetin(2009); Siyasal Düşünceler Tarihi, Güner yayınları, İstanbul
- Yörükan, Yusuf Ziya(1953); Vahhabilik, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C.2 ,S.1

EKLER

EK 1. BALKAN GAZETESİNİN OSMANLICA METİN ÖRNEKLERİ

۹ نوموز ۱۳۲۲

بازار

برنجی سنه نومرو ۱

آبونه شرائلی :

خارج ایچون بلغارستانه

اللی ایلی

« ۱۴ » فراتق « ۷ » فراتق

اوج ایلی

« ۷ » فراتق « ۴ » فراتق

آبونه بدلی پشیندر

آدرس :

قلبهده قیناز بوغوریدووا صوقاغنده
« ۱۰ » نومرولی دائرة مخصوصه در

ADRESSE :
Rédaction de « Roumeli »
Philippopoli

اعلاناتک سطرندن اللی ساتیم آلور.

نسخهسی « ۵ » ساتیمدر

جمعه و بازار ایرتسی دن معدا هر کون چیفار « روم ایلی » علاوه سیدر

افاده مرام

کورپوروز که اها لیمز اکثریتله مقالات علمیه و
حسدن زیاده حوادث او قومق ایسته یور . یوندن اولجه
احتیاجه کوره « روم ایلی تلغرافلری » نامیه بر
علاوه نشرینه چالشمش ای دیسه کده کرک وقوعات جاریه
نک اهمتله که . که مکده . اخباره حبه زکی
مطلوب درجهده رواج و رغبت حاصل ایدهمدی .

ایشته او کونته نیری کرک مرتیلر پتشدیرمک و کرک
سائر اسباب ماده و متویبلی تامین و احضار ایچون
المن کدیکی قدر حالشده و له الحمد « روم ایلی » یه
علاوه مخصوصه اولق و دنیانک اک مهم حوادثلری
خلاصهسی نشر ایله قارئلرک رغبت و توجهی جلب
ایلمک اوزره شو غزته چکی تأسیس ایلدک . هر حال و
کارده غیرت و خلوص نیت بزدن ، توفیق و نصرت
الاهنددر .

روسیه انقلابده

روسیه ده اغتشاش بیه بویوپور . بر ایکی آیدر
اختلاللر آزالمش . و غای اختلال سکونه وارمش کبی
کوروندی . فقط وقوعات حاضره اثبات ایدیپورکه
روسیهده فکر نجات و حریت علنی ، خفی توسعدن بر
آن خالی دکل .

روسلرده فکر حریت و ملیتک شدت و درجه
توسفی آکلامه ایچون دومانک احواله بر نظر عبرت
عطنی کفا

شیمدی به قادر دوماه حکومت حاضره طرفدارا
نی ایله حریتپرور معوتلر آراسنده اوله آتشین مناظرات
و مناظرات حادث و جاری اولدی که بونلرک هر . ای
تاریخ عالم ایچون . و معالیمر دنیسه شادور .
ه .
معوتلر .
و مناظرات .
که چار و .
سقوط اورره نی بر سیدر . واقعا روسلرک حریت
کامله یه مظهریتلرنده هنوز صه کوتوردیرلر جو قسه ده
آو بودرجه ، باجه یه صادقدن صوکره قوه استبدادیه
تاملندن صارصلمش دیمکدر .

...

اولکی کون دوماه هیأت وکلا ، فقرای اهالی
نک مضیق اضطرارینده ازیلمه کده اولدینی قحط و
غلادن بحث ایله مالیه نظارتدن اللی میلیون روبله اعا-
نت ایلمسنی طلب اییدی .

مستبد حکومتلرده عادتدر ، رجال مأمورین کیسه
طمعلرنی دولدیراجق بر منبع ثروت آرادقلری زمان
یاققرای اهالی نک تهوین احتیاجاتی یا تجهیزات عسکریه
و یا بیلمه نه ، خلاصه محقق بر دیسه در ایجاد ایدر
اورادن سهولته انتفاعه ، اختلاسه فرصتباب اولورلر
بزده کی حجاز تیمور یوللری و امثالی مثللو دسائس
ده بوجله دندر .

عصرک کالات فکره سله متور معوتان هات و
کلا نک .

۱۲ آغستوس ۱۳۳۳

جمعه ایرتسی

برنجی سنه نومرو ۲۲

آبونه شرائطی :

خارج ایچون بلده رستانه
التي آیلنی
« ۱۴ » فرانق « ۷ » فرانق
اوج آیلنی
« ۷ » فرانق « ۴ » فرانق

آبونه بدلی پشیندر

آدرس :

قلبهده قیناز بوغوریدووا صواقانده
« ۱۰ » نومرولی دائرة مخصوصهده

ADRESSE :

Rédaction de « Roumeli »
Philippopoli

اعلانانک سطرندن الی شانایم انبور

نسخه بی « ۵ » ساتیمدر

22 Брой

جمعه و بازار ایرتسی دن ماعدا هر کون چیمار « روم ایلی » علاوه سیدر

ستی جلب ایتمکدی . حالبوکه بو قدر فریاد و شکایات
اوکنده اروپا قونسولساری پخردن بيله باقماق ایسته
مندی . اروپا مطبوعاتی ایسه بو وقوعاته هب تأسف
ایدیورلر اما حقیقی حقیقت اولدینی ایچون دکل کندو
منفعلترینه کوره تفسیردن صوکره قبول ایدیورلر .

اروپا دولتلری ایچنده بومسئله به اک زیاده علاقه
دار کورین اوستریادر . انکتره ایسه هب آچقردده
آنجلی سوی بولاندیروب بولاندیروب سیرینه باقور .
طایر شانه قاج ، تازی به طوت !

کرک بلغارستانده موجود بعض غافل ، متعصب ،
صوکی این دوشونمز مبالغه کار بلغار و طنداشلرک احوال
و فکارسنه و کرک سالف الذکر حکومات معظمه نیک
یعنی اوستریا و انکتره نیک ر آلمانانک اطوار و حرکا
ته بقیلیرسه بو کوووتولرک ، بو مشاطره و جدالک
صوکی ترکرله بلغارلرک قایشماسنه و اراجق . بولرک
جاسنک املی بودر . یونانستان بلغارلرک آزیلمسی
ایچون بلنارلری ترکرله محاوره به مجبور ایدجک نه
سای وارسه شیمدی اولری حاضر لایوز . اوستریا
ایسه ماکدونیا یهده بوسنه هر سک کچی صارگیور مک ایچون
ترکرله بلغارلری طووشدیرمغه باقور . انکتره ایسه
ترکرک باشنه غائنه ، بلا چقسونده نه طرفدن اولورسه
اوسون شیمدی یالکز اوکا باقور .

شیمدی شوکورتودن انکتره نیک ده ، آلمانک ده
رومنک ده مقصدی آچقردر . فقط بویه بر جاده ،
بویه بر مصیبت و قوعنده عجاترکر ، هاه بلغارلر نه قا-
زانه جق که ؟ هیچ ، هیچ ، هیچ !...

تبریک

اولکی اخشام رجب شریفک ایلک جمعه کیجه سی
یعنی لیله رغائب اولدینی مناسبتله قلبه جامعلری مناره
لری قندیلارله دونامش ، اعلان فخر و شادی
ابدلشدور .

حلول ایله این ایام مبارکه نیک امت محمد حقنده بادی
خیر اولمنی بارکاه احدیتدن نیاز ایدر ، اخوان دینیزی
تبریک ایله روز .

بو کیدیش فنا کیدیش

معلومدر که روم مسئله سی یالکز بلغارستانی دکل
اروپا مطبوعاتی ، استانبولی ده اندیشه به دوشوردی .
روم مسئله سی بلغارستانده باشلایان شو صوکه نما
یشاردیری یعنی ایکی اوج سنه دهری ، بلغار چته لرینک
ماکدونیا ده جولانی کسیدلکدن ، آتی متعاقب روم
چته لرینک بو وادیده ایقاع ظلم و خساره باشلاملرندن
باشلایورسه ده شو آره لق بلغارستانده و یونانستانده
قباران هیجان ملی ، بالقاندرده صلح و آسایش عمومی
بی ، حتی استقبالی یه تهاکیه معروض باقور .

بو تهلمکه نه اوله بیلیر ؟ تهلمکه شودرکه بلغارلر ده
روملر ده یکدیگرندن انتقام آلق حرص و آرزوسی
صوکه درجه ده . هر ایکی طرفک قانی غلبنده . هاه
بلغارستانده کی دیشی کوزمزله کوریوروز . کچن بازار
کونکی عمومی میتینگ مقرراتی معلوم .
میتینغلرند ، نمایشلردن مقصد آروبانک نظر سیا

۱۵ ایلول ۱۳۲۲

جمعه

نومرو ۵۰

آبونه شرايطی :

خارج ایچون بلغارستانه
آلی آیلنی
« ۱۴ » فرانق « ۷ » فرانق
اوج آیلنی
« ۷ » فرانق « ۴ » فرانق
—
بونه بدلی پشیندر

آدرس :

فلبده [روم ایل] اداره سی

ADRESSE :

R. daction de « Roumeli »
Philippopoli

صاحب و محرری : ادهم روحی

نسخه سی بش ساتمدر

Брош 50 بازار ایرتسی دن معدا هر کون جیقار « روم ایل » علاوه سیدر برنجی سنه

ماکدونیا مسئله سی

ماکدونیا مسئله سی بتون مطبوعاتک ینه بو کونلر دیلنده در . هر قفادن بر سس جیقور . قیامت ترکک باشنه اولدیغه شبهه یوق . فقط هر نه دنسه ایش منفعت ، یعنی پایلاشمق نقطه سنه کلنجه مسئله جاتاللاشیور . آو روپا یلرده ، شرقلیلرده هر کس کندی حسابنه کوره برر نظریه کسبور . نالنجی کسری کبی هر کس کندینه یونتمغه جابالیور .

پاغال معلوم . بومعیدار ، کولنج رسم هر هفته اک مهم وضعیت و یا حادثه سیاسی نه ایسه اونی تصویر ایدر . بو هفته پاغال بیله ماکدونیا مسئله سنک آلدینی کولنج رنکی تصویر ایدیوردی . ماکدونیا بی بر قبه تشیه ایله آوروپا یلره پایلاشدرکن بلغار و روم کبی کوچک ملتلی قاوشیدن سیره باقدیریور . حقیقه شیمدی حساب بو مرکزده . بوکا شیمدی عقلمز ایر مکه باشلادی . باقکنز ماکدونیا قومیتلری رئیس مشهور زونچف « پولیتشه قووسپوندانس » غزته سی مخبریه بر ملاقاتنده کچن کون نه سوله مش .

زونچف دیمشکه : [ماکدونیا مسئله سنک غیری حل ایچون آسایشی مغل اختلاللر یاره ایتمز . ماکدونیا مسئله سنک بر صورت مناسبده حل ایچون کورو . لتوسز ، یاطردیسز ، سیاستکارانه داورانمق زمانیدر . اختلالک شیمدی لافی بیله عبندر . ذاتا ماکدونیا یه یکیدن بر اختلال قالدیره بیلیم ایچون بر چوق سنه لر حاضرلق باقمه ، یاره یه احتیاج وار . بلغار قومیته لرینک شیمدن صوکره ماکدونیا یه طوته جفی مسلک

آنجق روم قومیتلرینه قارشق مقابله بالملدن عبارتدر . [زونچفک شوافاده سندن نه آکلا دیکنز ؟ بزم آکلا دیغمز شوکه مسئله شیمدی یشیل ماصیه دوشدی . مسئله یشیل ماصیه دوشدی اما قیامت بلغار روم قو . میتلری قوباریرکن پارضه بی آوروپا یولایه جق . آوستریا کوزنی درت آچمش ، انکاتره قیوم قیوم قیورانیور روسیه ایسه نفسی قیصلمش سس بیله جیقارمیور شیمدی بو بیوتک بالقسارک هانکیسی جابوق داورانیرمه بیوتک لقمه بی او یوته جق .

مشهور صارافوف دنخ کچن کون زایت غزته سنک بر مخبریه ملاقاتنده دیمشکه : [ماکدونیا یه احوال هپ و خیمدر . فقط بو و خامتک دوامی هر نه دنسه آو . سترا کندی حسابنه موافق کوریور و اصورته داو رانیور . حالبوکه آوستریا بو طرز حرکته بالقان ملتلی اوزرنده کی نفوذ و اهمیت غائب ایدیور .] غوسپودین صارافوف حالا کیمادن بحث ایدیور بالقان ملتلی اوزرنده کی نفوذ و اهمیت لافندن عجیب آوستریانک کیسه سنه هیچ بر شی کیری می ؟

بوش لاف . آوستریا یکی بازاره کیرسین ده ، ما - کدونیا بی بنمه سینده اوندن صوکره بالقان ملتلی آنی سومه جکمش حریفک اومورنده می ؟...

بز شرق ملتلی یکدیگرمنی بوغلامقده دوام ایده دورالم ، بوش بوشنه احقجه سنه بر برمنی یه یه دو رام ، آوروپانک ده بکله دیکی بودگی ؟

ایکی قبولی خان وقفی

دوئکی نسخهدن مابعد :

امین بک ادرنه دفع ایدیه دورسون کله ایشک اوجینی دورینه :

موفقیّت سروریه پرورده حرص و طمع اولان زوالی ناظر امام افندی یکریمی سکزی بیک لئی چکمک ایچون طابونی کوستمک اوزره قان تر ایچنده بائقهبه قوشار . بائقهدن پاره یالکیز متولی امین بک نامنه ویر یله یله جکی ، و بوندهده بر طاقم اوراق رسمیه لزوم کورینه جکی جواب التیر .

فسبحان الله ! قیش یاقلاشدی ، انشا آه باشلامق لازم ، وقت کیمهدن بائقهدن پاره لر آنلی ، زیرا اوج آیه قدر کیم بیلیر نه اولور نه اولماز ، اوف !!... امین بیک شیمدی ناصل اقناع ایتملی ! ... بزم ناظر افندی آرتق تهیداتی بر اقایر . ذلت نفسی بر دها قیرار ، بیک تملق و تبصص ایله مسئله بی امین بک آچغه مجبور اولور .

امین بک ده بو دفعه آیاقلری صوبه ایرریمه هان هفتی به قوشار . اجدادینک بر اقدینی بر وقفه قارشسی آچقندن آچغه اهانت ایدمه جکی ، وکالتنامه سنده پاره استقراض ایتمک ایچون وکیلی شوق بک صلاحیت ویرمدیکی ، کینلرده وکیل و ناظر معرفتیه خود بخود فضله اوله رق ییقیلان بر محلدن طولایی وقفه کلیتی بر ضرر ایراث ایدلدیکی شاید بلا اذن شرعی بائقهدن یکریمی سکزی بیک لفلک بر استقراضه قالدیشیلورسه وکیلی عزل ایتمک دیکر برنی توکیل ایدمه جکی سویله رک و مفتی نک آئی اوپوب معاونتی استرحام ایدرک شمندوفره راکبیا استانبوله کیدر .

متولی امین بک بو اوپون بوزانلغنی خبر آلان ناظر امام افندی پر حرص و حدت مفتی به کیدر . هر نه ترتیب ایدیلرسه ایدیلر . کیتمزدن بر ساعت اول التفاتلره غرق اولان روالی امین بک صکره محکمه به دعوت اولمقیزین غایباً متولیلکدن عزل ایدیلر . بر تنه وکیلی شوق بک متولی نصب اولونور . بو ایچون ؟

زیرا باشقه درلو بلدیهدن پاره آلتق ، بائقهدن یکریمی سکزی بیک لئی چکمک محال اندر محال !...

دها تحافی وار . بو وقفخوار لر امین بیک عزل ایتمک ایچون اولاد وقفی دولاشوب « امین بک خان صائمش ، بو صائیشی بوزمق ایچون عزلی لازم کیور » دیه صافدل خلقی آلدانه رق امضا طویلدرلر .

مفتی حاضر شکری عثمانوفک اشکنبه کیرادن چیقار دینی بر نظام و قانونه امین بکک عزل ایدیلوب وکیل شوق بک متولی نصب اولومسه اوزرینه مفتی افندی طرفندن هان بلدیبه قاصه سنده محفوظ اوج بیک کسور - لفلک متولی جدید شوق بک ویرلمه سنه دئر دهاعینی کونده مفتیک طرفندن بلدیبه رسماً بازار . مفتی افندی بک بو ایدمه کی فعالیتی حقیقه بک حوش ، حیله شرعیه جدا تجلی نما !..

امین بک تره نه کیده دورسون ، ناظر امام افندی درحال اوینه کیدر ، بیوک بر کیسه دیکدیر ، صولوق صولوغه هان بلدیبه قوشار . بر ده نه باقسین ؟ مکر سه خانک بلدیبه ده کی پاره سی خان مستاجرینک ضرر و زیان دعواسی مقابلنده تحت حجزه آلدینی کندوسنه سویلنمزمی ؟

زوالی امام ؟ شیمدی اوکیسه به نه دولدر سین ؟! شیمدی زوالی امام افدینک بو اوغورده اسکندینیکی یابوچاره می یانمیلی ، قوردینی دیپلوماتیجه پروژهلرک هب میدانه چیقماسنمی یانمیلی ، امام کفالتیه بیچاره وکیل افدینک تجار بائقاسندن و سائر دن ایندیکی استقرا - ضاره می کولمیلی ، یوقسه مفتی شکری عثمانوفک خلاف شرع و قانون ویردیکی حکم غیابی به می تأسف ایتمه - لی ؟!..

کور دیکزمی قارئلر اوقاف اسلامیه ناصل محو او لیور . شوواقعه بوکون فلهده حضور مجامده بیله ثابت اوله جق و حتی مفتی شکری عثمانوف بیلمه یز مدعی عمومیلکدن یاقه بی ناصل قورتاره بیله جکدر . اوزاغه کیتمه که نه حاجت . واقعه نک بو قدر دناشکا رانه جریاتی رد ایدمه بیلمکه کرک مفتی شکری عثمانوف و کرک معینی آکر مقتدرسه لر محکمه قبولری آچیق ،

۱۶ ايلول ۱۳۲۲

جمعه ايرتسى

نومرو ۵۱

آبونه شرايطى :

خارج ايجون بلغارستانه
آلتى آيلنى
« ۱۴ » فرائق « ۷ » فرائق
اوج آيلنى
« ۷ » فرائق « ۴ » فرائق
—
بونه بدلى پشندر

آدرس :

فلبده [روم ايلنى] اداره سى

ADRESSE :

R. daction de « Roumeli »
Philippopoli

صاحب و محبرى : ادمم روحى

—
—

نسخه سى بش ساتمدر

Bpoñ 51 بازار ايرتسى دن ماعدا هر كون چيقار « روم ايلنى » علاوه سندر برنجى سته

مصر مسلمانلى و حرىت

نوويه وره ميه غزته سنك لوندره مخبرندن نقلاً
« وقت » يازييور :

[لوندرده بر اتحاد اسلام جمعيتى وار . بو جمعيت
هند مسلمانلى طرفندن تاسنس ايدلش و مؤخرآ بو
جمعته ملاى ، افغان ، سوريه و مصر ليلدرده التحاق
ايدنر اولمشد .

بن بو جمعيت اعضالردن بر مصرلى ايله كوروشدم
بونلر شمالى افريقا و سودان حاللرني بك كوزل بيليو
رلز . بونلر آراسنده مكمل آوروپا تريسي آوب بر
فرانسز درجه سنده فرانسزجه تكلم ايدمىلنلى بولو
ندينى كچي شرفده تحصيل ايتش و آوروپا لسانلردن
خبردار بيوك عالمدره وار .

بونلر سوزلرني باقيليرسه مصر ، تونس ، فاس و
سودان مسلمانلى هب بو فكرده در . بونلر دوشونيو
رلر كه : « كوچك بر زاپونيا حكومتى بيوك بر آوروپا
حكومتى چيكنهدى . اوبله ايسه تركلر و عربلر اتحاد
ايدرلرسه نه ايجون آوروپاليله رقابت ايدمىسونلر ؟ »
مصر ك سياسي آدملىرى و علماسى اداره مشروطه
طرفدارلى ليه رال و اتحاد اسلام طرفدارلى ناميله
ايكى يه آريلورلر . بونلر آراسنده كى اختلاف آذر .
مصر حاضر آوروپاليلر طرفندن اداره ايديلور .
هر نه قدر مصرده بر ملت مجلسى وارسهده بونك
وظيفه سى انكتره نك مصرده كى مأمور سياسيسى اولان
قرومرك امرلرني طوعاً ، كرهاً ايضا ايتمكدن عبارتدر
دنياه اك اول مدنيت كيرمش مصر ك ايسه حقيقى ،

حر بر اداره مشروطه صاحب اولغه حقى واردر .
مصر ليه راللى دييورلر كه : « خليفه اسلام
مصر ك مشروع پادشاهيدر . ترك عسكرى مصره آياق
باشه جق اولورسه مصر ليلدره بر لكده آوروپاليلرى قو
غه جقدر . »

مصر حر بر اداره مشروطه به محتاجدر . انكلىز
لر مصرده هر وقت نظامه مخالف اوله رق حر ك ايد
بيوزلر . مثلاً دنشواى وقعه سنده انكلىز لر قباحتسز
اولان مصر فلاحلرني عرفى بر محكمه ايله اولوم جزا
سنه محكوم استديلر ، حالبو كه بو ايش مصر نظامات
موجوده سته تاميله مفايردى .

مصر ليه رالرينك فكر نيجه آلمانيا تركيه نك آورو
پا ده بيكانه دوستيدر . دوستلق آلمانيا ايجون نه قدر فا
ئدلى ايسه تركيه ايجون او قدر ضرورى در . آل نلر
شرفه آچ قورد كى صالدير بيورلر . مصر ليلر بونلر
ايجون قان ايجي دييور و بو فكرلرني تركيه ، عربجه
كتابلرله هر طرفه نشر ايديلورلر .

مصرده كى قونسرو اتورلرده مصر دن انكلىزه يي
قوغمق ، مصر ك ده مقام خلافت اسلاميه مز بوط
قالمه سنى ايستلر . اتحاد اسلام طرفدارلى اداره مشرو
طه فكرينه ليه رالردن ده ازياده باغلامشلر . بو حال
مسلمانلر آراسنده اداره مشروطه و حرىت فكرينك
نه درجه يه قدر ايلروله ديكنى كوستر .

مصرده كى ليه رال انكلىزه حكومتدن مصر ايجون
مستدل اداره مشروطه ايسته يورلر . اتحاد اسلام طرا -
فدارلى ايسه انكلىزه نك زير اداره سنده ۷۰ مليون
مسلمان بولوندينى ايجون انكلىزه نك تركه ايله دوست

کینمه سنی توصه ایدیورلر .

انکلیرلر ایسه بونلرک آرزولرینه یانا شمبور . بونک ایچون مصر خلقنی ییلدیرمه جالیشور . مصرده شیمدی عسکرینی چوغالدیریور ، مکتبلر یاپدیریور ، عرب غزته لرینی سانسوره مقید بر اقه حق نظاملر چقا دیور .

انکاتره نک شو طور و حرکی شیمدی مصر لیری کندوسنه شدتله دشمن ایتکه باشلادی .

مصرک آسیا ایله مناسبتی بو کدر . بونک ایچون آسیا ملتلتیک اویانمسی مصرده تأثیردن خالی دکدر . بو حالدن یالکیز انکاتره دکل ، فرانسه و بتون آوروپا قورققده در .

میقادو

زاپونیا ایبرا طورینک حیات خصوصیه سنه دائر بر چوق غزته لردن طویلانان معلوماتک خلاصیه سیدر : ایبراطور میقادو اویقودن اویاندقندن سوکوره بشده ایشه باشلاوب ساعت طفوزه قدر کندی کندیسنه چالیشیرمش ، یعنی محررا ته ، مخبراته باقار ، دوشونو و مش .

ساعت طفوزدن سوکوره وزیرلیری ، و کلاسنی قبول ایدر کوروشیرمش . سوکوره یمک یر براز اویو و مش .

روس زاپون محاربه سی ایتاسنده میقادو سانکه هیچ بر شی یوقش کی ینه بو حیات اوزرنده باشامش . هیچ استیفنی بوزمه مشدر . کندوسنی زیارته کلنلر سانکه هیچ محاربه دکش کی کورورلر مش . حالبوکه میقادونک هر کون هر دقیقه کوزی محاربه بده ایدی ، عسکرینک حرکتی خطوه بخطوه تعقیب ایدیوردی .

خصوصیه قوماندانلرینک حرکاته سوک درجه دقت ایدر ایدی .

محاربه سوکلرینه دوغری مانچور یاده صفوقلر باشلا مشدی . اوزمان میقادو عسکرمانچور یاده بوزلر ایچنده دونارکن بکا سرایلرده باشامق عیبدر دیش ، سراینک

یا قلمه سنی امر ایتمش .

میقادو غایت ایشسز و قتلزنده ایبراطور یچه ایله کوروشیرمش .

ایبراطور یچه غایت عقلی ، درایتلی بر قادین اولد ینی ایچون میقادو اکثریا آنکله مشورت ایدر ، امور و خصوصنده آکا دانیشیرمش . لکن بو خاتونک یالکیز بر قباحتی وارمش که چوق طوغورمازش . بونک ایچون میقادو بر قادین دها طومنه مجبور اولمش . فقط بو ایکنجی قادین زاپونلرک عادتسه کوره ایبراطو ریچه کی طانمایور ، ایبراطور یچه هپ برنجی قادیتمش . میقادونک بر اوغل بر قیزی اولمش . اوغلی بر آوروپالی کی ، پک مکمل صورتده تربیه ایتمشدر . قیز نی ایسه زاپون اخلاقته کوره تربیه ایتمشدر .

سلطانک صحتی

سلطان حیدک صحتی حقتده شیمدی به قدر بیک و وایت حقتدی . بلکه بیک تلغراف کلدی کجدی .

بتون بوروایتلر سلطانک خسته اولدیغنی خبروریرمکه برابر کیمسی خسته لفک مهلک اولمادیغنی ، سلطانک صحتی یرینه کلدیکنی ، کیمسی ایسه خسته لفک و خیم و ایلر یله مکده اولدیغنی سویله یور ، اذهان عمومی نی تشویش ایدیوردی .

بودفمه « تان » غزته سنک استانبولدن وارد بر تلغرافنده شو سطرلری اوقودق .

« استانبولده کی آستریا سفارتک سلطانک صحتی حقتده کی نیکیانه اولان اشاعانه رغماً غایت موثوق و آمین بر منبعدن اوکرندی کمزه کوره دو قوتورلرک سوک یاپدیغنی قونسولتو نتیجه سی ، یعنی تشخیص مرض ، سلطانک نک حیاتی تهلکه ده اولدیغنی قطعاً میدانه ییقار مشدر . ذرا سرطان بورکلره سرایت ایتمشدر . بو حال احتضا رک الک چوق امتدادی بر سنه پی تجاوز ایدمه من »

« تان » معلومدرکه فرانسه حکومت معظمه سنک نیم رسی بر غزته سیدر . « تان » ده یازیلان تلغرافلرک همان اکثریسی فرانسز سفارتلرندن ترشح ایدن معلومات

۱ تشرین اول ۱۳۲۲

بازار

نومرو ۶۴

آبونه شرائطی :

خارج ایچون بلغارستانه
آلتی آیلنی
« ۱۴ » فرانق « ۷ » فرانق
اوج آیلنی
« ۷ » فرانق « ۴ » فرانق

آبونه بدلی پشیندر

آدرس :

فلمبهده [روم ایلی] ادارهسی

ADRESSE :
Rédaction de „Roumeli“
Philippopoli

صاحب و محرری : ادهم روحی

نسخه سی بش ساتمدر

Брой 64

بازار ایرتسی دن ماعدا هر کون چقار « روم ایلی » علاوه سیدر برنجی سنه

قوت حقه غلبه ایدر !

سرنامه مقاله اتخاذ ایندیگمز « قوت حقه غلبه و یاخود تقدم » ایدر جمله سی پک معنیدار و عبرتین بر جمله در .

عصرمز اها لیبی ، قرون وسطی وحشت و مظالمندن نحو ارلمش بیگنجه اقوامک اوغرادینی بله لردن کندیلرینی مصون بیلهرک بر عصر مدنیت و کجالات ایچنده یشادقلرینه بیهوده یره قانع و قائل اولماسوندر او زمانده ، یعنی او دور وحشتمده وقوعبولان جنگ و جدال و محاربه لرده انسانلر یکدیگرلرینی اوق و عادی تفکر ایله اولدیرلر ایکن بو کون ، مدنیت و معارفک اعصار سالفه یه غبطه بخش اوجق بر صورتده ترقی ایندیگی بر زمانده آیلان طوب و تفکر ایله هله اگ مدنی اولدقلرینی ادعا ایدن انکلیزلرک بین الدول موجود ماهدنک احکامنه مخالف ارلهرق آندقلری بون بون قورشونلری ایله انسانلر بر دها تداوی اید بله مه مک اوزره جنوار مثالی تلف ایدیلورلر .

آچیق سویلهلم ، حکومت متمدنه نك زمانمدرده تعقیب ایندیگری مسلک و پولتیقه ، کورونشده ، منافع تجاربه لرینی تأمین ایتمکدن عبارت ایسه ده حقیقتده اسلام حکومتلرینه قارشی استعمال ایلدیگری اصول و حرکت یالکنز باشقه قالب و سیستمده اولهرق اهل صلیب دورنده قوللاندقلری اصول و حرکتدن باشقه بر شی دکلددر .

بومدعاضری اثبات ایتمک ایچون مثال اولهرق رو- سیه حکومتی آله بیلرز . بوکون روسیه حکومت مستبده

و ظالمه سنک اصول و قواعد مدنیه به مخالف اولهرق میلیونلر ایله انسانلری جنکیزه رحمت او قوده حق درجه ده ظلم و اشکنجه النده بولندیردینی حالده دول معظمه سستی بیله چقارمایور . اورویانک کوبکنده وجشتمک بو درجه سنه اصلا تحمل اولنهماز دیهرک انسانیت و مدنیت نامه مداخله دکل ، چار ! نه یاییورسک بیله دیهور . روسیه حالنک بیکده بر نسبتی ترکیاده بولنه حق اولسه عجبیا او ، اورویا حکومت متمدنه سی قیامت قو پارمازمیدی !

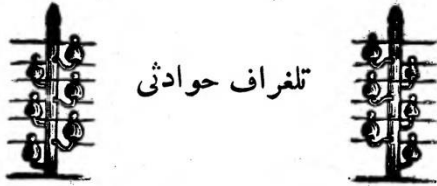
ینه او ، اورویا حکومتلرینک ظلم و تحکم سایه سنده اله کیرمش اولدقلری اسلام ایله مسکون مستملکات اها لیسنک حیوان مثالی اداره و معامله اولندیغنی عجبیا کندیلریده کورمیورلری ؟

حالبو که اوتیه طرفده ، آسیانک بر گوشه سنده کونش کی طلوع ایدن ژاپونیانک حقه استناداً و مع مافییه قوتی سایه سنده فازاتمش اولدینی پارلاق پارلاق غا لیت و مظفریتلرینی مدنیت دشمنلری اولان اورویا لیلرک چکمه چکاری طبیعیدر . بو کون ژاپونیانک بیوک کچوک هر درلو حرکت و تدارکاتی اورویالیر نظر ترصدن خالی بر اقا بولرلر .

باتکنز « فرانس میلیتر » نامنده کی فرانسز غزته سی ژاپونیا حقدنه نه یازیور :

ژاپونیا حکومتی تشکیل و تأسیس ایتمکده اولدینی دها درت فرقه عسکریه ایله پیاده اوردوسنی درجه مکملیه ایصال ایده چکدر . بر از ضعیف اولان سوازی عسکر یشه ده یوز یکریمی سکنز بلوک علاوه ایدرک اصلاح و

وارنه استاسيونك حمل و عملهرى ترك اشغال
ايتش اولدقلندن استاسيونده تخميناً اوچوز الى هو
و يوك واغونى بوشالدىلمايوب طولوطورمقدمه در .
بو حالدين تجارلريك چوق ضرر كورمكده درلر . عددى
تخميناً بشبور كشيدين عبارت اولان اشبو حمل و عمله
لر . ميلرنيك زياده لشديرلمنى ايستيبورلر .

٢٨ ايلول ويانه :

استانبولدن « نايه فرايه پرده » غزته سته بيلدير
يلن حوادثك سخته ايناتق لازم كلهك اولورسه مز
كزى پارسده بولنان « عثمانلى اتحاد و ترقى » جمعنى
سلطان حاضرك خسته لكنى نظر اعتباره اهرق بر يسا
ننامه عمومى نشر ايتش . تركانك سوزده هر طرفنه
طاغيدلان اشبو بياننامه ده اداره حاضره تنقيد و مؤا
خذنه اولنهرق ولى عهد اولوق اوزره ده رشاد افندى
ارائه اولنورمش . بوندن ماعدا قانون اساسى ميدان
تطبيقه قويه جغه دائر و يرديكى سوز و عهدنده طوره
جغنى مشعر بين و يرمى رشاد افندى به تكليف اولند
يغى كجى بلا تفريق دين و مذهب بتون تبعه عثمانيه نك
بو خصوصه ال بر ليكله چالشمسى درميان ايديلورمش .

٢٩ ايلول استانبولدن ويانه به بيلدير ييلور :

مكتب حريه دن نشئت ايدين افنديلره ذات شاهانه
حضورنده توزيع ايديلان مداليه مر اسمنده مكتب
حريه مديرى ايله سائر امرى عسكرىه غايت آتشين
و حربه دائر نطقار سويله مشلر .
اوروپا عزتله رنيك بو ارالق سلطان عزيزك ايكنجى
اوغلى محيد افندى نك پك زياده لبرال اولديغى و كند -
يسنك ولى عهد اولمغه لايق بر شهزاده بولنديغى بازملى
افندى مومى اليهك شدتله ترصد و نظارت آلتنده بو -
لنديلمسنة سببت و يرمى مشدر .

تقويه ايله جكدرد .

قروپ فابريقه سنك آغير محرا طولوندىن اوچيوز
طوب النهىق اون لواده تسليح ايديله جكمش . شمدي
يد قدر هر فرقه معينده يالكيز برر طابوردين عبارت
بولنان بالطهلى عساكر ك مقدارى برر آلايه ابلاغ اولنه
دى مجموعسى التمش اوج آلايه اوله جقمش . بوندن
ماعدا يكرمى بر بالونجى مفرزه سى تشكيل و تلفراجى
مفرزه لرنيك عددى ده تزويد ايديله جكمش .

زاپونيا قوه بريه سى كجى قوه بحريه سنى ده تحكيم و
تقويه به چالشيور . بر طرفدن يكي زره ليلر انشا و
ديكر جهتن روسيه دن محاربه اثناسنده جبراً و قهرراً
آلمش اولديغى واپور و زره ليلرى تعمير ايدرك حين
ساجنده استعماله صالح بر حاله قويه بيلمك ايچون
اوغراشيور .

و الحاصل زاپونيا دنيا ده حق و عدالت الفاظدين
عبارت اولديغى يقينا كلايه رق قوت اكنساجى تداركات
حريه ده بولديغى ايچون باسا آكچالشيور . مدنى او
روپاليره بر كون قربان اولوق ايستر ايسه چالشماسون!
مع مافيه اسلام حكومتلى ده بت پرست زاپونلرك آ -
زيلي اوروپاليلرك دام اغسالندن كنديلرغى قورتارمق
ايچون اتخاذا ايتكلرى خط و خركت ، مسلكى عينا
قبول ايدرك چالشيرلر ايسه زاپونيا كجى حريطه عالمده
موجوديت سياسيه لرغى محافظه ايتش اولور .

داخلي

بوسنه ده سلطانيه مكتبته قبول اينديرمك اوزره
ناچويچك اون بش بلغار چويغتك اساميسى تركيا
حكومته تقديم ايتديكى وقتيله يازلمشدى . مذكور اون
بش چويچقندن شمديلك كوندريلان يدى چويچك هنوز
دها سلطانيه به قبول ايدلمه يوب استانبول صوقاقلنده
سفيلا نه طولاشدقلىغى ابوينلرينك خبرلى اولوق اوز
ره ناچويچك مخالفلرى ، بوندن ده بر يولتيقه چيقار -
مق ايچون اشبو حوادثى استانبولدن تلغراف صورتده
نشر و اعلان ايديبورلر .

۳ تشرین اول ۱۳۲۲

چهارشنبه

نومرو ۶۶

آبونه شرايطى :

خارج ایچون بلغارستانه

آلتى آيلنى

« ۱۴ » فرانق « ۷ » فرانق

اوج آيلنى

« ۷ » فرانق « ۴ » فرانق

بونه بدلى پشیندر

آدرس :

قلبهده [روم ایلى] ادارهسى

ADRESSE :

Rédaction de «Roumeli»
Philippopoli

صاحب و محررى : ادهم روحى

—

نسخهسى بش سائتمدر

Брош 66

بازار ايرتسى دن معدا هر کون چيقار « روم ایلى » علاوه سيدر برنجى سنه

بالتان پولىتېقهسى دويور

قارلر مزجه معلومدرکه بالتان پولىتېقهسنده الك مهم بر موقع اشغال ايدن حكومت معظمه اوستريادر . با - لقانلرده صلح و مسالمتك بوكونه قدر ادامهنى تامين ايدن يعنى ديكر كوچك كوچك بالتان ملتريتك ماكد - ونباده احراز نفوذ و حاكميت ايدم بيلمهنه مانع اولان اوستريادر . حتى ماكدونياده خريستان عناصره اصلا حات اعطاسى ايچون باب على به اجراسنى تمهد ايند - يريلن « مورشتن » اصلاحات پروژهسى ده اوستريا حكومتك بومسلك سياسى اثرى ايدى .

هر ملك و ملتده و ظائف سياسيهي اجرا ايدن ، امور سياسيهي تدوير و تمشيت ايدن رجال دولت يعنى ملت اولولورى در . اوسترياده ده ايجه زمانديرى حكومرما اولان بو پولىتېقه نك ناظم و محركى الحالهده اوستريا امور خارجهسى ناظرى و باش وكيلى قونت غلو خوفسكى ايدى . حتى كئيلرده انككتره نك ماكدونياده « مورشتن » اصلاحاتندن فضله بر طاقم امتيازات وير مهسى ايچون باب على بي تضييقه باشلامسى اوزرينه « خاير ! مورشتن پروغرامى ماكدونيانك حضور و آسائيشنى تامينه كافيدر . مورشتن پروغرامى باب على به برلين معاهده نامه سنك بكرمى اوچنچى بندن فضله بر طاقم امتيازاتى بيله قبول ايتدريمشدر . بوندن فضله سى غير جاژدر « دييهن قونت غلوفسكى ايدى .

قونت غلوفسكى نك ، مسئله شريفهده بيوك بر اهميت و موقع صاحى اولان اوبيوك ديپلوماتك بو - اعتراض و مخالفتى اوزرينه دركه انككتره امانه رغا ما

كدونيا مسئله سنك رنكى ينه دكشمهدى . ينه ما كدو - نياده حال حاضر ك دوام و يقاسى تصديق ايدلمشدى . فقط احتمالات سياسيه كوستريوركه مسئله شريفهده بو صفحه نك ده تبدلى اوزاق دظدر . چونكه قونت غلو - خوفسكى نك مأموريتندن استعفاى احتمالى چونا - ليور .

بارلمانك يكي سنه ايچون انعقادى زماتى تقرب ايتمشدر . بارلمان انعقاد ايتزدن اول الك زياده مجار مبعولرى قونت غلوفسكى عليهنده تداركات و تشنا تده كورونيور . بو حال ايله آكلاشليوركه قويت غلو - فسكى بوسنه اوستريا باش وكالتندن چكيله چك .

قونت غلوفسكى نك مأموريتندن چكلمهسى او - ستريا پولىتېقه سنك تبدل و تغييرنى ايتا ايدر . قونت غلو خوفسكى باش وكالتندن چكيلر چكلمز ، اوستريانك حال حاضر پولىتېقه سنده بر تبدل مطلق طبيعى كو - ريلير .

بوتبدل ، بو پولىتېقه دكشمهسى نه اوله بيلير ؟ او - ستريا پولىتېقه سنك الك مهم رولى بالقانلردهدر . بوتبدلك ده الك زياده بالقان و ماكدونيا مسائللى اوزرنده تاثير دن خالى اولمايه چنى بديمدر . ديمك اولوركه بالقان بو لتيقهسى دونيور .

ترکيا - بلغارستان مناسباتى

دنويقندن :

ترکيا و بلغارستان مناسباتى حقدنه تلاش آمين شايه وتواتر دوران ايتمكده در . بلغارستانك الك

DİZİN

A

Abdültalip Paşa.....	19,38
Acemistan.....	49,50,51,63,265,326,387
Ahmet Feyzi Paşa.....	17,76
Ahmet Han	49,140
Akabe.....	19,104
Alasonya.....	39,67,142,212
Almanya İmparatoru Haşmetli Vilhem.....	41
Altın Bengal.....	52
Amiral Çoki.....	42
Atina.....	14,15,16,22,288,333
Avusturya –Macaristan.....	39,40
Avusturya İmparatoru Fransuva Josef...40,104	

C

Cemiyet-i Hayriyye-i İslamiyye.....	21,31
-------------------------------------	-------

Ç

Çar Nikola.....	44,244
Çaytuzn Gazetesi.....	43
Çepneli Musa Pehlivan.....	34,35,327

B

Bağdat...17,18,19,38,66,67,70,73,78,216,293	
Bağdat Demiryolları.....	18
Bahr-ı Ahmer.....	20,38,296
Balkan Yarımadası Hristiyan Nüfusu.....	32
Besarabya.....	43,98
Bitolya Vilayeti.....	23
Bombay.....	52
Bulgar Eksarha.....	27,302,371
Bulgarlar	21-28,69,83,91,97,100,101,110-115,121,130-136,167,184- 188,191,201, 204 225,231
Bulgar Kilisesi.....	353
Bulgar Nova İpuha Gazetesi.....	24,167
Bulgar Prensi Ferdinand.....	37
Bulgar Sefarethanesi.....	9

Çin.....	52-55
----------	-------

D

- Dayli Maile.....52
- Derviş Paşa.....50,265
- Doğu Rumeli.....27,28
- Doktor Burgeman.9,10,174,287,295,296,321,33
- Don Kazakları.....43,83,89
- Duma..32-34,37,42-48,59,60,62,75,76,80,82-84,
92,95,98,141,370,386 ,66,81,97, 48,50,51,195,
198,200,202
- Düvel-i Muazzama.12,14,16,20,33,38,76,95,171
,187,236,290
- Düvel-i Hamiye.....14-16,110,112,115,121

E

- Edhem-i Ruhi.....1,6,29,30,34,81,88,89,113,116
,124,131,156,239
- El Ariş.....19,70,104
- El Hadide.....50
- El Hilal.....51
- El Kahire.....19-77
- Ermeniler...21-22,103,105,122,130,192,248,249,
358,359

F

- Fransa.38,39,60,78,103,123,133,142,174
178,207,212,213,216,249,250,345,346
- Fransız Koloneli Mösyö Lobanski.....15
- Fransa Elçisi.....38,39
- Filibe.....2,6,23,26,29,30,31,57,65,
79,85,194,196,197,171,176,181-187
- Fas.....6,12,30,35,39,42,55,60,64,

G

- Gadames.....38,142
- Girit...5,14-17,24,28,84,92,96,100,110-
115,122,317,329,393
- Girit Meclis-i Mebusanı.....16,96
- Gozeti Dokulun.....39,40,83
- Gümrük Meselesi.....32-34,398

H

- Hanya15,16,288,317,347
- Hazreti Peygamber.....17,66,113
- Heyet-i Vükela.....11,14
- Hırka-i Saadet.....10
- Hindistan..51,52,165,222,280,307,308
- Hintliler.....51
- Hristiyan Cemaati.....12

Hulu Paşazade Şami İzzet Paşa.....13

İ

İkinci Abdülhamit.....1,2,7
 İngiltere.....2,13,17-20,25,33,49-51,60,66,72,73
 ,90,95,104,113
 İngiltere Kralı VII. Edward.212,216,225,239-243,
 398,403
 İngiliz Sefarethanesi.....367
 İngiltere Sefiri Barkıları Hartomos.....25
 İran Sefiri Metsal.....49,62
 İran Şahı Mazhareddin Hazretleri.....51
 İran Şehinşah Banka.....50
 İstanbul Ermeni patriki.....21
 İstanimaka.....23,26,103,107,136,142
 İttihad-ı İslam Cemiyeti.....20
 İzmir- Aydın demiryolu.....41
 İzmir Valisi Kamil Paşa.....25

M

Makedonya.14,21-28,33,37-40,52,132,174,245,250
 ,263,274,276,284,301,391,401-404
 Manchester Gardiyan Gazetesi.....13,379

J

Japonya.2,51,53,54,222,223,229,254,307
 Japon İmpartoru Mikado.....54,345

K

Kafkasya Ermeni İhtilalcileri.....21
 Kaim ve Dumergu Şeyhleri.....41
 Kalen Köyü.....23,162
 Kazaklar.....42,43,45,76,83,89,249
 Kredi Lionae.....7
 Kulenişa Zebtunuğ.....11
 Kurunştadde.....43,129,195

L

Lavina Gazetesi.....41,123
 Livanet Herald.....53,22
 Livurpol.....51,280
 Londra.19,20,37,52,80,91,104,113,116
 Lord Minton.....53,365

Mesajeredaten Gazetesi.....14,206
 Mısır.19,20,31-41,66,70,77,88,140,
 159

Mısır Sınır Kumandanı Rüştü Paşa,20

Marburg üniversitesi.....	53	Rusya...13,37-54,89-104,124,132,380-403
Marguvar mutasarrıflığı.....	49	Rus – Japon savaşı.....47,48,54
Mecit Efendi.....	13	Rusçuk.....26,30,88,178,182,359
Merakiş Sulatanı Mevla-i Abdülaziz.....	55	Rum Papazı Vasiliyos.....25
Mustafa Kamil Paşa.....	20,180,181	Rus Yahudileri.....43,137
Müşir Feyzi Paşa.....	18,124	Rüştü Paşa.....20,38
Moskova.43-45,62,63,89,142,212,238,249,257,381		Royter Gazetesi.....19,104
Mösyö Peteroykaviç.....	42	Romanya.....43,98,131,133,225
Mithat Paşa.....	4,77,78,138-140	Rum Avukat Maliyadı.....23,25
N		
Nevyork.....	49	
O		
Odessa.....	43,98,137	
P		
Parto Paşa.....	17,69,70	
Pasara Zırhlısı.....	16,333	
Peluna.....	32,359	
Petersburg.42-47,62,75,76,82,89,95,96,99,113,301,323		
Pire Kasabası.....	21,105	
Port Said.....	17,85	
R		
Ramzek Gazetesi.....	22	
Recep Paşa.....	39,67,142	
Reklam.....	6,34	
S		
Sadrazam Ferit Paşa.....	8,24	
Sence Sultan.....	10,14,391	
Sofya komiseri Sadıkul Müeyyed Paşa	28,372	
Sultan Abdülaziz.....	3,55,64	
Suriye.....	19,20,37,38,51,104,113,116	
Ş		
Şeyh Yahya.....	18,373,392	
Şili.....	48,195	
Şipka.....	39,67,142	
Şoşa Şehri.....	22,192	

T

Tan Gazetesi.....	9,10,82,315
Tahran.....	49,50,63,232,270,316,326,374
Teselya.....	24,350
Tevfik ve Pars nişanı.....	35
Tiflis.....	21,122,189
Times.....	10,13,47,233,236,269,366
Tolstoy.....	36,71
Topçu Kumandanı General Anyef.....	43
Trablugarb.....	38,39
Tuna Gazetesi.....	29,31,74,160
Tunus.....	38,142,155,250,255,344
Türkler.....	3,27,28,53,73,108,133-135,391,403

V

Vali Hafid.....	55
Varna Rum cemaati.....	22
Varşova.....	44
Veçerna Post.....	27,28,264,363,364
Vehhabiler.....	17
Veliaht Aladdin Efendi.....	11
Veliaht Faranes Ferdinand.....	40,340
Veliaht Mehmet Reşat Efendi.....	12,13
Veliaht Yusuf İzzettin Efendi.....	8,11-13,379,404

U

Ulahça.....	40,245
-------------	--------

Ü

Üçüncü Napolyan.....	10
----------------------	----

Y

Yunanistan Kralı.....	263
Yunan Kralı.....	14,16,206,264,269,270,328
Yunan Ministri Zaymisin.....	15,255
Yıldız Haşeratı.....	13

Z

Zat-ı Şahane.....	7-10,33,41,177,397
-------------------	--------------------

ÖZ GEÇMİŞ

Mustafa Aslan 1988 yılında Gaziantep şehrinde doğdu. İlk öğretim ve liseyi İzmir de bitirdi. Lisans eğitimimi Gaziantep Üniversitesi Tarih bölümünde tamamladım. Yüksek lisansa hala Gaziantep Üniversitesinde Sosyal Bilimler Enstitüsünde Tarih bölümünde 2010 yılında başladı ve tez aşamasındayım. İyi derecede İngilizce bilmektedir.

VITAE

Mustafa Aslan was born in Gaziantep in İzmir. He has attended primary and high school in İzmir. He graduated from department of history in University of Gaziantep. He started his master at Gaziantep University Social Sciences Institute of History Department in 2010 and thesis phases. He has known English at good level.